

ŠKOLA

BOŽSKÉHO SRDCE PÁNĚ.

Měsíčný list pro lid katolický, zvláště pro bratrstva v Čechách,
na Moravě a ve Slezsku.

S povolením duchovní vrchnosti

vydává

PLACIDUS J. MATHON,

kněz řádu sv. Benedikta.

Devátý ročník

1875.

V Brně (Petřín číslo 4.)

Tiskem V. Burkarta.

OBSAH.

Básně.

Strana	Strana		
Stromek vánoční	8	Zasvěcení-se B. Srdci Ježíšovu . . .	181
Obrázek za odměnu	35	Andělé Strážci	221
Sedm slov Páně na kříži	60	Svatá Panno na nebi	227
Můj král	67	Či ma líbiš?	243
Máti bolestná	71	Maria, zahrada duchovní	253
Panně Sloupské	101, 88	Odkud pomoc?	269
Lampa u kříže	107	Sv. František Seraf.	272
Příčina béd	105	Maria	289
Otázky	151	K nejsv. Srdci Ježíšovu	301
Ke dni 3. května	152	K bl. P. Marii bez poskvrny počaté	309
Svědomy	159	Ukolébavka (vánoční)	314
Petr Skála	169		

● křest. záležitostech.

Začátek roku — volavky	3	Božské Srdce Páně a národ česko-	
Dějiny sv. kopí	39, 20	slovanský	246, 213
Apoštolát tisku	47	Viditelní andělé strážní	219
Dvojí jubileum r. 1875	50	Nebraňte maličkým	261
Jděte k Josefovi	72	O Panno mocná, oroduj za nás	270
Osten svědomí	109	O farních knihovnách	276
Rozhovor s chudinou	111	Modleme se za věrné zeminělé	285
K 16. červnu 1875	181, 165	Návštěva kardin. M. Ledochovského	295
Dvojí cesta k nebi (sv. Máří,		Modleme se za zdar katol. missií	301
sv. Markéta)	183		

Ze života.

Ondřej poustevník	9	Běda! žádný nechce pomoci	108
Svatý Otec Pius IX.	185, 138, 77,	O sv. Antonioví	134
	36, 16	Sv. Stanislav	142
„Budou ve Jmenu Mém zlé duchy		Stíhání katolíků ve Švýcařích	152
vymítati“ atd.	29	Don Sebastian Carbon	194
Tomáš Kren	41	Sv. Afra	221
Blh. Jolenta	80	Sv. Alfons Liguori	223
Sv. Benedikt a jeho synové	87	Sv. Wolfgang	294
Rozličné řády a jich zakladatelé	101	Jan Bapt. Alois Dreml	310
Každoroční zázrak sv. Benedikta	104		

Pobožnosti.

Zrcadlo lásky B. Srdce Páně:		Krvácející láska B. S. P.	99
Poslouchající láska B. S. P.	7	Slzící	131
Pokoušená	68	Svátostná	133

	Strana
Projevená láska B. S. P.	164
Milostná " "	180
Pracující " "	212
Milosrdná " "	244
Modlící-se " "	267

	Strana
Boholidská láska B. S. P.	283
Mlčící " "	299
Zasvěcení se "B. Srdci" P.	170
Modlitba k sv. Václavu	252

Zprávy kat. bratrstev a drobnosti.

Bratrstvo sv. růžence a korhelové	28
Misie tovaryšstva Ježíšova v Japonii 190, 146, 122, 93, 57 a k čís. 10. příl.	
Poslední misie mezi Slovinci	253, 228, 196
Co po Bohu, když nemůže pomoci	201
Lourd, zazažené místo ve Francii	203
Notre Dame du sacré Coeur	205

Duch. spolky v Těšeticích — arcibratrstvo nejsv. Srdce P. J. a P. M.	238
O Filipisdorfu	290
Žákům a žákyním Šk. B. S. P.	304, 291
Trní a růže	235
Požehnání nejsv. Srdce P.	306

Drobnosti a zprávy

Ze Sloupu. — Bůh nebývá posmíván. — Nestydí se za veřejné pokání. — Sbírka písní pro spolek sv. dětství. — Soud Boží. — Protestanti v Prusku	31
Věští slovo	49
Z Filipisdorfu. — Žádné „Zdravas M.“ za rouhavou hubu. — Křest. vojín. — Křesťan odpouští ze srdce. — Vhodná odpověď. — Jak mnoho musí člověk věřiti, když nechce věřiti. — Pius IX. a jeho výborná poměť	62
Něco o postu. — Blh. Anežka Přemyslovna	95

O národech v Africe. — Bohatý peněžník. — Souvěrec bezkonfe- sijního doktora	127
Otcové, pozor! — Hříšník a kříž. — Návrat do církve. — Odměna mi- sionáře. — Šetření tajemství zpo- vědního	159
Dítě naší Paní. — Odměněná ochota	205
Žena napravila muže opilce	237
Obnovujme misie	275
Pomni, abys den sváteční svetil	297
Moc modlitby	174
O úmyslech ve „Škole“	206
Vyslyšení modlitby 207, 237, 289, 292, 293	
Z farnosti Boršice	308

● katol. bratrstvích a spolecích.

Marianský ústav v Opavě	23
Marianský ústav v Brně	175
O spolku sv. dětství 273, 232, 171, 156, 116, 25, 270	

Dítka Mariino	154
Ustavičné uctění nejsv. Svátosti	157

Chronogramy, příslušné jednotlivým měsícům, pod titulem 2. listu, označení kuňh, milodarů a p. na prvních dvou stranách, úmysly na poslední straně každého čísla.

ŠKOLA BOŽSKÉHO SRDCE PÁNĚ.

Měsíční list pro lid katolický, zvláště pro bratrstva v Čechách, na Morávě
a ve Slezsku.

Vydává a pořádá PLACIDUS J. MATHON, benediktin Rajhradský.

Celoroční předplatné 2 zl.;
7. výtisk zdarma.

V Brně 1875.
(dříve v Rajhradě.)

Redakce, administrace
a expedice bydlí:
na Petříně číslo 4.
(Rajhradský dům)

Ročník IX.

Leden.

Číslo 1.

Obsah: Předmluva. — Volavky, pokynutí pro kněze i nekňeze kterak šířiti pobožnost k nejsv. Srdci Ježíšovu. — Zrcadlo lásky Božského Srdce Páně. — Stromek vánoční (báseň). — Ondřej poustevník (s 2 rytinami). — Svätý Otec Pius IX. — Dějiny svätého kopí. — Mariánský ústav. — O spolku sv. dětství (s rytinou.) — Bratrstvo sv. růžence a korhelové. — Uctění nejsv. Jména Ježíš (s rytinou). — Zprávy a drobnosti.

 Příloha „Záb. bibl.“ ještě ročníku minulého seš. 12. povídka „Cesty Boží“ dle pravdy podává V. Kosmák. — Román „Děti soumraku“ v jedné zásylce snad již s příštím číslem se ukončí.

 Zveme k hojnému se předplacení na

„Školu Božského Srdce Páně“

která celoročně s pošt. zásylkou jako dříve i letos jen **2 zl.** stojí a mimo jiné zvláště se činí poručena 1) zajímavými zprávami, staršími i nejnovějšími, z misí katolických za mořem, obrazy svätých, našich slovanských, životopisem sv. Otce Pia IX., a 2) četnými obrazy, které vypravování vysvětlují a doplňují.

Že právě mnohými vetkanými obrazy, třebaš ne vždy jsou původny, výlohy při vydávání „Školy“ značně se zvýší, netřeba zmiňovati, za to ale přibude časopisu i úhlednosti i zřetelnosti — any samy obrazy vyučují třebaš i neschopných čtení — a ponechávajíce totéž předplatné, **2 zl.**, nezměněné, důvěřujeme v katolické obecnostvo, zejména ve své dosavadní předplatitele, že pro věc samu, kterou zastáváme, počet čtenářů a předplatitelů aspoň zdvojnásobí.

„Zábavná bibliotéka,“

romány a povídky v duchu křesťanském sepsané, jako dosud bude vycházeti v dílech tvořících více měsíčních sešitů a stojí celoročně i s **premií**, která pro r. 1875 jest obraz pěstouna Páně a patrona naší vlasti česko-moravské sv. Josefa, jen **3 zl.**

Kdo zároveň „Školu“ odbírá, dostává „Záb. bibl.“ poštou vyplacenou.

Z dřívějších ročníků „**Školy**“ jest na skladě toliko roč. III. za 1 zl. a roč. VIII. (1874) za 2 zl. — Ze „**Zábavné bibliotčky**“ jsou ještě na skladě úplný ročník I., (Vestálka, Cinéas I. Lodník, Benjamína, Doubravský, farář z sv. Martina, Rodina Set.) IV. (Radost a žalost, 5 povídek, Perpetua, Kanárci, Posvátné nádoby) V. (Ebedjesu, Pod skalami, Nevěsta, Cesty Boží) a z II. a III. toliko Julie, Milosrdná, Cinéas II., Smířená vina, Řecká rodina.) Prémie jsou: Dobrý Pastýř a Anděl Strážný (v počtu skromném), sv. Anna, Bohorodička, které dvě poslední lze si libovolně k ročníku určit. Cena dřívějších ročníků i s premii po 2 zl. 50 kr., ročník poslední po 3 zl.

Any obrazy v pravé své ceně se ukáží, když jsou na plátně, lakovány a v přiměřených zlatorámech, — a zejména na venkově zřídka někdo způsobně je tak upravití může, obstará to vše administrace „Zábav. bibl.“ úhrnem po **3 zl. až 5 zl.** Takovou úpravou získá obraz mnohonásobně a jest trvalou okrasou obydlí.

Knihy redakci zasláné :

Moravana **Aleše Balcárka** Zůstalé básně, věnované od zvěčnělého básníka čackému, vlastimilovnému studentstvu moravskému. Druhé vydání. V Praze Fr. A. Urbánek, nakladatel. Cena **30** kr.

Divadelní ochotníček pro mládež. Rediguje Fr. Rošický, svaz. 14. — **Neposlušnost vede k neštěstí**, hra se zpěvy ve dvou jednáních. Sepsal **Jan Burian** v Praze, Fr. A. Urbánek, nakladatel. Cena **24** kr.

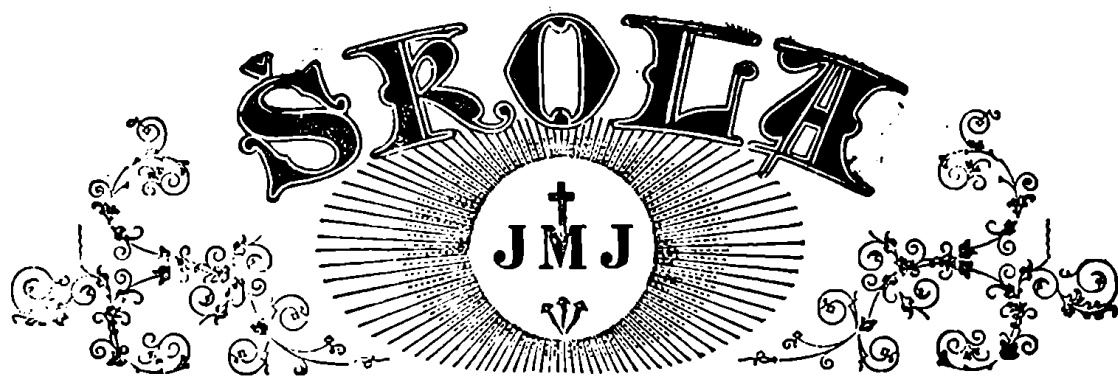
Nová knihovna mládeže, roč. III. čís. 1. celé sbírky svazek 11. — **Pravda v obrazech**. — Sbíрка básněk a podobenství, kterou ku prospěchu mládeže učinil **Fr. A. Zeman**. Fr. A. Urbánek, nakladatel. Cena **30** kr.

Listárna :

Do **Horáždovic F. Š.** Předplatné na r. 1875 a na 2 výt. „Děti soum.“ 15 sešitů, jsme obdrželi; na premii „Zimní kraj.“ jest třeba doplatit 1 zl. Do **Opatovic J. P.**: Děti soum. byly čítány v 15 seš. (po 15 kr. dělá 2 zl. 25 kr.), z nichž ovšem jen 6 máte, ostatní ale obdržíte, ty nyní my Vám dluhujeme. Do **Jilovic K. J.**: Za ty 2 knížky čítáme 1 zl. 30 kr. Do **Purkova E. S.**: Na próm. doplatek 1 zl. Do **Mašova F. K.**: Praenumerantům „Záb. bibl.“ jest rom. „Děti soum.“ sešit po 15 kr., jiným po 20 kr. — Do **Opavy P. J.**: Na pásce jsme dobře poznamenali, při zásylce 2 zl. byli jsme v nejistotě pro jmeno zasýlatele; tedy na r. 1874 poznamenáno. Do **Domažlic J. J.**: Za román „Děti soum.“ máme dobro; úm. milerádi přijímáme. Do **Vran. Lhoty P. P.**: Zbývá k zapr. rom. „Děti soum.“

Milodary :

Spolku sv. dětství: Marie Moláková 3 zl. na vykoupení jednoho dítko, které má na křtu sv. obdržeti jmeno Maria Teresia. P. Vác. Krupička 2 zl. 20 kr., P. Sellner z Kuřima 20 zl., P. Hradkovský z Ptení 10 zl. **Sv. Otec**: P. Ond. V. 50 kr.

Božského Srdce Páně.

Ročník IX. Leden. Číslo 1.

NOVÉ LÉTO ZAČNĚME V BÁZNI BOŽÍ: S PLNOU DŮVĚROU
V SLITUJÍCÍHO SE BOHA.

Dočináme již devátý ročník. Ujmáme se opět práce také na národa roli dědičné a pohlížejíce zpět na celých osm let trvání „Školy“ chápeme se s obnovenou ochotou díla, neboť samo to osmileté trvání a prospívání tohoto časopisu za naší doby mnohým tak podivného a od mnohých opovrženého jest nám svědectvím, že ne my, ti spolupracovníci, jsme jeho činiteli, nýbrž že z vyšší vůle, z vůle našeho přelaskavého Spasitele on trvá k rozšíření známostí o nejsvětějším Jeho Srdci, my že jsme pouhým nástrojem a, pakli volným a ochotným v rukou Mistra, že pracujeme na velkém božském díle dokonalého vykoupení lidských duší. A dnes můžeme již srdnatěji práci se věnovati; nebo procházejíce po osm let naší vlasti česko-moravskou, seznali jsme mnoho duší, kteří ještě se nekoří novomodnímu světu, nohrž se dívají dále nežli na hrob, poslední místo jejich pozemského putování, a dále než na spáleniště svých kostí. Roste a květe naděje, že věčný, věrný pastýř duší sám se postará, aby z vyvolených jeho žádná se neztratila a péči bude sám míti, aby i ostatní pobloudivé uslyšely jeho hlasu, jehož pouhým tlumočnickem vynasnaží se „Škola“ povždy býti.

Nadešla již doba, kdy lžiliberalismus, to nové neznabožství v každém ohledu nese již své Sodomské ovoce, a každý soudný člověk počíná nahlížeti jeho zhoubu a s tím větší ochotou spěchá ku kříži, jedině to spásé člověčenstva.

Abychom ten název „Božského Srdce Páně“ ospravedlnili, nechceme počati v 9tém ročníku opět z počátku; řekli jsme o tom již dosti, pro prostého i učeného. O tom ale hodláme po celý rok mluvit, kterak ona pobožnost prakticky v životě dá se provésti a jaký její užitek. Mnoho se o té pobožnosti mluvilo, která by i oněm protestantům měla vhodnou býti, kteří mní, že nyní již nastouplo panování třetí Božské osoby, Ducha svatého, věčné lásky, ale vždy jen s některé stránky byla ona pojednána, nevyhověno nikdy všem. Ovšem my také nikdy všem nevyhovíme, ješto zdroj věčné lásky Ježíše Krista našeho Spasitele jest nevyčerpateľný, nevyzpytatelný; ale aspoň nové

světlo do temného světa každým jejím paprskem“ se vyše a rozumnému třeba jen napovědětí a prostému srdcem dodá světla ono věčné světlo. Že nás ale v práci té již předešel náš starší bratr učitel francouzský Messenger a německý Sendbote, užíváme v tomto odstavci na mnoze jejich slov, doplňující pouze, co se nám zdá býti potřebným.

Volavky.

Pokynutí pro kněze i nekňeze, kterak šířiti pobožnost k nejsv. Srdci Ježíšovu.

Stává se často, že učitel tážícímu se dítěti, co jest to „Božské Srdce Ježíšovo,“ neví rychle pravé odpovědi, aspoň ne krátké a vhodné; a opět dospělému nezná vhodné celou věc rozložit, jak ji třeba dosti sám pojímá; a přece ne ten jest dobrým učitelem, kdo věc sám dobře zná, nýbrž kdo své vědomosti umí druhým pochopitelně sděliti. K tomu clli stůjítež tato zde pojednání, a doplní-li je naši čtenáři, budeme jen vděčni jim a přijímáme je do cechu.

1. První druh věřících, kteří hledají poučení o pobožnosti ku Božskému Srdci Ježíšovu, skládá se z těch, jenžto druhdy Božskému Spasiteli způsobili tak velkou radost, že nebylo mu lze déle ji v srdci ukrývati, nýbrž že ku hlasitému díkyvzdání Otci nebeskému pobádán byl. Jest to onen druh lidí, jenžto zjevení lásky Boží myslí dětinnou pojímají, anižby pýchou chytrých a velemoudrých světáků zaujati byli. „Velebím tě, Otče, poněvadž jsi toto skryl před moudrými a rozumnými, a zjevil nedospělým.“

Jako dítěto upřímně a nepředpojatě, cítíc svou vlastní nedostatečnost, důvěrně k rodičům a učitelům se tulu, rovněž tak snaží se takoví křesťané, aby jen věděli, jak církevní, požehnaníplnou pobožnost ku svému využitkovati prospěchu; upřímně věří, a proto není jim důkladného dotvrzování, dalšího rozebírání třeba. K těm a takovým přináleží vůbec školní mládež, nábožné pohlaví ženské a věřící venkované; „není to mnoho moudrých dle těla, ne mnoho mocných, ne mnoho věhlasných.“ (Kor. 1, 26.) I nastává otázka, jakým způsobem bychom v krátké co možno době a co nejlevněji tyto „nedospělce“ ku pobožnosti k Božskému Srdci pobídli? — Dříve však nežli odpovíme, předešlemež ku potvrzení své rady pravdu důležitou, která snad i mnohemu „moudrému“ světlo rozsvítí.

2. Mnoho, přemnoho jestiž v světě tomto věcí, o jichž způsobě přímou toliko zkušeností jasných a důkladných vědomostí nabýti můžeme. Což prospěje na př. převýborné ponaučení, což práce mnoha tisíc ruk, jest-li máme někoho poučiti o chuti ovoce ananasu; malinký však jen kousek podaný k ochutnání pojednou a navždy

vzbuzuje v tobě poznání jeho převýborné chuti. A jiný zde stůž příklad. V našich kazatelských knihách obsaženy jsou nejpřirozenější popisy stavu pobouřeného, nepokojného svědomí. Ku prostému poznání tyto knihy postačují. Než však jistého poznání, kteréž by od hříchu důkladně odstrašovalo, neposkytují tomu, který ho nikdy nezakusil, kdežto smutná zkušenost již miliony hříšníků k obratu přiměla. Totéž platí právě o veškerém našem náboženství. Pravda, důkladnost, krása, užitečnost a božskost náboženství může vědecky dokázána býti, což také skutečně v učených dílech přemnohých již se stalo; a knihy tyto zajisté mnohé již katolické církvi buď získaly buď u víře utvrdily. Avšak nikdy pochybovati nelze, že všechny tyto knihy dohromady nepůsobí onu důkladnou, jasnou a nepomíjející vědomost o božskosti, kráse a užitečnosti našeho sv. náboženství, kterou věřící a nábožný křesťan v sobě pocituje pojav náboženství celým svým nitrem a životem a zkusiv sám na sobě, jak sladký jestif pokoj s Bohem, o němž sv. apoštol Pavel píše, že převyšuje veškerou mysl. Bůhčlověk sám vybízeje nás, bychom o svatosti a prospěšnosti jeho sv. učení se přesvědčili, pobízí nás s důrazem k tomu, bychom učení to prostě přijali a dle něho jednali; z vlastní zkušenosti seznáme, že z Boha pochází. (Jan 7, 17.)

A sv. apoštol Petr mluví o „ochutnávání, jak liblezný Pán jest.“ Čím vrouněji tedy kdo náboženství Kristovo pojímá, tím blaženějším sám v sobě se pocituje a poznává, jakou milost, jaký pokoj, útěchu a blaženost srdce život křesťanský u víře, modlitbě a lásce v sobě zaujímá; a co žádný bohomudrc v něm vzbuditi a jemu vysvětliti nemůže, to pravému křesťanu v základech nevýslovně pravdivé a jasné se zjevuje. Tu platí slovo básníkovo:

„Co nikdy rozumných nespátřuje moudrost,
to myslí dětinně provozuje prostost.“

Odtud dovozují následovně: Chce-li kdo s největší jistotou, důkladností a lehkostí nabýti vědomostí o pravdě našeho sv. náboženství vůbec a o nadpřirozené božské síle jeho milosti a pobožnosti zvláště, ten provozujž a uživejž jich, jak tomu církve katolická učí. Tenkrát lehce postrádáš kněh a dalšího ponaučování.

Ač však velmi pravdiva jestif myšlénka ta, předce bych ji velmi nebyl důvěřoval, kdybych nebyl vlastní zkušeností jistoty nabyt, čili kdyby právě vlastní má zkušenost ve spojení s pobožností ku Srdci Ježíšovu mne k tomu nebyla přiměla. Budiž dovoleno písařeti těchto řádků, ku větší cti božského Srdce, vyprávěti o tom, jak jemu samému spomoženo bylo.

3. Obraz Srdce Ježíšova na oltáři farního chrámu a častější přijímání sv. svátostí od farníků v tak zvané měsíční neděle seznámily mne již záhy z mládí s uctěním božského Srdce. Spis však o této pobožnosti do rukou dostal jsem teprv v 20. roce věku svého. Byl to „Spolek lásky“ od výtečného misionáře amerického P. Xavera Weninger-a vydaný. S dychtivostí čítal jsem v něm a mnohému jsem se naučil. Však dále čtoucímu vždy více a více otázek se namanulo, a čím více jsem o tom přemýšlel, tím zatemnělejším se mi to býti zdálo. V takové nejistotě zápasícího nalezl mne jedenkrát duchovní otec. Příležitosti této použiv, mnohou otázku k zodpovídání jsem mu přednesl. Byl náchylným. Spozorovav však po několika vysvětlivkách, že bych z jeho odpovědí nebyl větší jistoty nabyt, an jsem vždy novými a novými otázkami se vytasoval, okamžitě knihu o Srdci Ježíšově ode mne otevřenou uzmul rozhodně řka: Zanechejte dalšího čtení a nerozmýšlejte dále o podobných otázkách, nýbrž denuť jednou navštěvujte nejsvětější Svátost oltářní a modlete se tam v upřímné prostotě o pravou a účinnou lásku ku Srdci Ježíšovu. Domluvil

a se „spolkem lásky“ byl tentam. Na takovou odpověď nebyl jsem připraven; z počátku nebyl jsem s tím spokojen, nemohl jsem se v to vpraviti, myšlénka tanula mi na mysli, že by snad onen dobrý pán sám neměl zdůstatek známosti o této pobožnosti. Zatím popráno mi Bohem tolik rozvahy, že sama sebe jsem za moudřejšího nepovažoval nad svého duchovního vůdce; i uposlechl jsem. Aniž však bylo ještě čtvrt roku uplynulo, a já nemohl ani dosti slov naleznouti, jimiž bych byl mohl božskému Srdci za ono laskavé, jasné a zahřívající světlo vycházející ze svatostánku, taktéž i duchovnímu vůdci svému za jeho moudrou radu děkovati. Uplynulo opět 20 let, a já přečetl větší díl vyšších kněh jednajících o Srdci Ježíšově; avšak Bůh jest mi svědkem, že nepodosáhl jsem jimi ni desátý, ni dvacátý díl oné srozumitelnosti, již nabyt jsem láskou Boží v prostých, obyčejných návštěvách nejsvětější Svátosti. Díky a sláva za to Srdci Ježíšovu buďtež!

4. Dle uvedeného zdá se mi, že by s křesťany prvéjšího druhu následně zacházeti se mělo; mluvil bych asi v ten způsob:

Milé dítě! především tě musím upozorniti na to, že, chceš-li z církevních pobožností co nejvíce užítku dosíci, nemusíš býti o všem důkladně poučeno, co o nich pravdivého a dohrého říci lze; nýbrž ono to záleží na svědomitém se cvičení v nich. Poměr ten roven jest poměru při sv. přijímání. Hodné přijímání zaopatřuje tobě hojných milostí, a tobě předc tak mnoho temným se býti zdá, především o zázraku přítomnosti Páně pod způsoby chleba, a ty ani rozuměti nemůžeš, o čem sv. Tomáš Aquinský tak důvtipně jedná. Poměr tentýž panuje u pobožnosti ku Srdci Ježíšovu.

Postačuje pak za druhé tobě, bys o Srdci Ježíšovu a jeho uctění tolik vědělo, bys nebylo na bludě. Jestli pro tebe ještě posud něco nejasného, tomu se brzy přiučíš, to brzy seznáš častěji se cvičením v této pobožnosti, a další tobě Bůh sám sdělí dotud, dokud za dobro a užitečno uzná ve své svrchované lásce.

A protož za třetí pamatujž sobě jen to, co nyní povím tobě. Není-liž pravda, že miluješ své příbuzné? — Ano! A v skutku, ty je miluješ srdcem? — Arciť! Nuže tedy, když díš: já své příbuzné miluji srdcem, tu jsi nemyslelo sobě srdce své co srdce mrtvé, čili srdce oddělené od ostatního svého těla, nýbrž ty jsi myslelo na srdce své, jak v skutečnosti jest, na srdce živé ve svém těle, naplněné láskou ku svým příbuzným. A jako ty své přátele miluješ srdcem, rovněž tak miluje tvůj Spasitel, Bůh-člověk Kristus Ježíš Svého Otce, a všechny lidi i tebe celým srdcem svým. Takto utěšeně rozmyšlejí vyobrazuj sobě srdce Ježíšovo, jak v skutku jest, co srdce Boho-člověka, srdce živé v jeho svatém těle a sice co srdce, láskou k Bohu, lidem i tobě rozohněné. Jakož duše oživuje tělo a protož duše a tělo živým spojením v jednotu plynou, taktéž rozohňuje láska Boho-člověka jeho tělesné srdce a láska i srdce jsou nerozlučitelně spojeny. A toto tělesné, láskou rozohněné Srdce Ježíšovo — jest onen předmět, jež cítiti máš, aniž bys však zapomínalo, co jsme v V. roč. „Školy“ učili slovy dr. Jungmana o významu „srdce“ vůbec, a zvlášť „Srdce Ježíšova.“ Oboje, trváme, v pobožnosti té se zahrnuje i to tělesné srdce, i to, co slovem „srdce“ vyrozumíváme v obyčejném mluvení, totiž souhrn citů, lásky neb odporu, a všech ostatních vlastností, které líp se dají mysliti než vysloviti, oboje v Srdci Ježíšovu cítiti máme. Poněvadž toto srdce s Božstvím věčného slova nerozlučitelně spojeno jest, klaněj se jemu; poněvadž tě miluje, odplacujž mu to láskou a poněvadž ty samo i mnozí jiní častokráte jste ho nemilovali, a chladností, vlažností a hříchy uráželi, odpros ho pro ten hřích, a přičiň se, bys modlitbou, přijímáním sv. svátostí malým pokáním jemu poněkud náhradu poskytovalo. A konečně pro tu

tak věrnou lásku onoho srdce k tobě důvěřuj mu, stížnosti své v nouzi mu přednášej, pros ho o pomoc. V tom záleží pobožnost ku Srdci Ježíšovu.

Tak asi bych mluvil a ne jinak. Konečně bych věřícího křesťana seznámil s jedním neb druhým rozličným cvičením této pobožnosti, na př. s bratrstvem Srdce Ježíšova, neb s apoštolátem modlitby, neb se smířícím přijímáním,*) neb s čestnou stráží, neb se službou účinné lásky a jinými, avšak vždy jen s jedním a sice dle poměru osoby. — Nepochybujmež, že věrným cvičením jednoho druhu alespoň pro delší čas poznenáhla vyskytující se snad obtížnosti se srozumitelností samy sebou opadnou, bychom užitek oné pobožnosti, pokud třeba, sobě přivlastniti mohli.

„Expertus potest credere.“ Kdo zkusil, může uvěřiti.

Zrcadlo lásky Božského Srdce Páně.

I.

„Řekla matka Ježíšova k němu: Nemají vína. I dí jí Ježíš: Co mně a tobě, ženo? Ještě nepřišla hodina má.“ (Jan 2, 3—4.) Evang. na 2. ned. po zjev. Páně.

Poslouchající láska B. Srdce Páně.

5. Láska B. Srdce P. ukazuje meze poslušnosti a provozuje v ní všechny cnosti. — Vůle Otce nebeského byla, aby 12tiletý Ježíš v chrámě zůstal a se co Messias prvnkrátě osvědčil. Syn Boží vykonal vůli Otcovu zevrubně, před vůlí tou zmizel všecken ohled lidský i pozemský, na sebe i na miláčky své. Veřejně a slavně prohlásil sám, že mu jde vůle Otce nebeského nade všecko, a také dokonal život svůj s vědomím, že splnil ve všem vůli Jeho, volaje: „Dokonáno jest.“ — Poslušnost tato Jeho, pochodíc s neskonale lásky k Otci byla ustavičně provázena pokorou a sebe-oddaností, tichotou a mírností a přivedla Jej až k sebe-obětování, však právě v obětování sebe jsou všechny cnosti obsaženy.

Také tvoje srdce poslouchajíc jedině Boha na zřeteli míti musí a pak pryč se všemi ohledy pozemskými, lidskými, „Bůh můj a moje všecko.“ — Máš-li Boha poslouchati, musíš Jej milovati a sice i v Něm samém i v tvých spolublžných, kteříž jsou živí obrazové Jeho.

O Božské Srdce Ježíše! nauč mne milovati opravdově Boha, a sebe i blížního pro Boha, abych uměl (a) poslouchati a svou duši Tobě milými cnostmi, pokorou a oddaností, sebezapíráním a obětováním okrášliti.

6. Láska B. Srdce P. chce nás poslušností vésti k spáse a k dokonalosti. — Poslušnost dává člověku moudrost, nejposlušnější jest spolu nejmoudřejší, neboť mysl poslušná miluje kázeň, ostříhá zákony její, tím nabývá čistoty duše i těla, přichází k sjednocení s Bohem, nekonečným pramenem vši moudrosti a stává se tudý moudrou. Proto také postavil nám Syn Boží poslušnost jako známku neklamnou a důkaz nepopíratelný o lásce naší k Němu a lásky své k nám, řka: „Kdo přikázání moje má a zachovává je, tenť jest, kterýž mne miluje. A kdo mne miluje, milován bude od Otce mého, i já Jej budu milovati a zjevím Jemu samému sebe, a k Němu přijdeme a příbytek u Něho učiníme.“

*) Poučení o tom a přijímací listky do toho spolku má na skladě administrace „Školy.“

Také tvoje srdce musí poslouchati, abys skrze poslušnost přišel ku svobodě dítek Božích. Jako neposlušností, jež jest v hříchu, stává se člověk, otrokem světa, hříchů a svých vášní, takž v poslušnosti zas leží celá dokonalost a pravá svoboda, proto Syn Boží tak velkou váhu na ni klade, jenom pro ni žil a ji poslední krůpějí krvácejícího Srdce svého zpečetil.

Ó Božské Srdce Ježíše! jak stojím zde zahanben se svou pýchou, všude a vždycky, jen svou vlastní vůli vyhledávaje, a přec, tak to žádá láska, mám se celý obětovati Tobě, abych byl celý Tvůj a Ty celý můj. Ó dej, aby žádna samohláska mne více neklamala aniž láska k tvorů některému mne od Tebe zdržovala. Ty buď mé světlo, má síla a vytrvalost až do toho okamžiku, kdy nebude již žádného odloučení od Tebe na věky. Amen.

Věneček Marianský. Poslušnost Marie P. pocházejíc z lásky k Bohu sprovázena byla sebeoddaností a obětavostí P. Bohu, jakouž na ní vidíme, když se měla státi matkou Spasitelovou. Poslušností svou vnikla v tajemství vtělení Páně. — Poslušnost Její sprovázena byla i pokorou a ponížeností, jakouž na ní vidíme, když Alžbětě posluhovala. Poslušností tou vnikla v tajemné posvěcení předchůdce Páně v životě matky jeho. Poslušnost Její sprovázena byla tichostí a trpělivostí, jakouž na ní vidíme, když v největší chudobě v chlévě synáčka Božího porodila. Poslušností tou vnikla v tajemné zjevení Páně pastýřům a mudrcům. Poslušnost Její sprovázena byla důvěrou a odevzdaností Bohu, když ji Simeon o tom mečí, jenž duši její pronikne, prorokoval. Poslušností tou vnikla v tajemství utrpení Páně i svého. Poslušnost Její posléze sprovázena byla stálostí a mírností, když synáčka ztraceného hledala a našla. Poslušností tou vnikla také v tajemství vykupitelského díla Syna Božího. Na počest Srdce Jejího takovouto poslušností ozdobeného, a bychom i my na přímluvu Její podobnou poslušností srdce své ozdobiti mohli, obětujme Srdci Páně 5 desátků radostného růžence.

A. V.

Stromek vánoční.

„Spi jen tiše a sni sladce,
Dítě moje milené,
Nepřekážej v práci matce
V slasti tobě strojené.“

Ana stromek upravuje
Matka tiše šepotá.
Dítěčko libě podřimuje,
Ze sna cosi blabotá.

„Spi jen tiše, hned to spravím;
Vpřed dám jesle s Ježíškem,
Dále osla s volkem vstavím,
Jablko pak s oříškem.“

„Letos stromek bez cukroví
Nelze tenkrát ustrojít,
Musíš rytíř perníkový
Radost tvoji ukojit.“

„Nuže tedy, stromek stojí —
Sama věru radost mám;
Krásnější ho nevystrojíš
V pravdě ani cukrář sám!“

„A ta knížka obrázková
Ujme snad se v paměti.“
Bude hochu rozkoš nová,
Mls když bude chyběti.“

„Teď to musím přehlédnouti,
Jest-li stromek spořádán?
Pak též mohu spočinouti —
Ah — prut ještě postrádán!“

„Ten sic není ku radosti,
An mu bolest působí;
Donutí však k poslušnosti,
Když hoch tropí nezdooby.“

„Tak, vše tedy uchystáno
Bez překážky v tichosti.
Když pak procitne hoch ráno,
Bude jásat radostí.“

Ondřej poustevník.

Ti zajisté, kteříž jsou podle těla, oblibují,
což jest těla; ale kteříž jsou podle ducha, oblibují,
co jest ducha. Nebo opatrnost těla jest smrt,
opatrnost pak ducha život a pokoj. Řím. 8, 5-6.

Mnoho květů utěšených vypučelo během věků osmnácti na rozložitém stromě církve Kristovy, mnoho — k nesečení. Ten krásou a něžným způsobem, onen svěžestí a vůní líbeznou, jiný jinak vábí, poutá. Těžko příjemné vůně nemilovati, třeba po kráse, něžném půvabu srdcem nezatožiti.

A uprostřed libých květů, v stínu mezi hustými ratolestmi ukrývá se květ prostinký, z jehož něžného kalíšku co deu stoupá líbezná vůně k trůnu Nejvyššího. V srdci nestranného pozorovatele budí tžž prostičký květ obdiv, úžas, leč synové tohoto světa neuznávají ho za hodna zvláštní pozornosti, ano spočine-li na něm časem oko světácké, pohlíží naň jen s opovržením, s úsměvem, jenz i tupiti chce i litovati.

Který jest to prostý květ a které jeho kouzlo, že obdiv, úžas, pohrdání a potupu zároveň vzbuzuje? — Tím kouzlem, tím prutem čarovným jest jen kratičké vyznání víry, heslo, které plným jest výrazem vroucí, čisté, ryzí k Bohu lásky, která vše, čím svět se honosí, čeho v míře vrchovaté synům svým poskytuje, opustivši, vše i sebe na oltář v oběť přináší. A skvělé, jako zlatým písmem v kalíšku té prosté květinky napsané heslo jest: „Zapři sebe sám, vezmi kříž svůj a následuj mne.“ Tou pravdou, tím heslem arcí pohrdá náš nynější svět, který jen po rozkoších, mamonu a mrzkém zisku tak vášnivě se shání, a posmívá se všem, kteří jím prapor svůj ozdobili. Nedivme se příliš; naše doba plná klamu a šidby, plná neupřímnosti a mrzkého sobectví, plná nekalých záměrů ani ponětí míti nemůže o té obětavé, čisté, nezištné lásce, která vše za nic pokládá, která chce býti až i porhelem všech, jen aby Krista získala; ani ponětí míti nemůže o té síle ducha a nezvratné vůli, jež ničím ve zbožných svých zámyslech nedá se zviklati, které žádná oběť jmění ani ztráta života časného není přílišnou, již svět, sláva, důstojenství a rozkoše jsou plevou, kterou větřík odfoukne.

Proto také ti, kteří „v poškrvny těla zapleteni jsouce od nich přemoženi bývají a těla svého s žádostmi jeho křížovati nechtějí“ ale na té bídné hroudě s duší, tělem lpíce s ní hynou časně, hynou i pro věčnost, nedovedou ovšem pochopiti, proč as tak mnozí dnem i nocí na modlitbách dleli, v nepohodlí, svízelných, v nejtuzší kázni tělesné, v postu nejpřísnějším, v stálém sebetmvení život trávili a dosud trávívají!

Zaslepenci nazývají sice také život zahálčivým, přepjatým, ničemným, kdyby ale věděli, kde zdroj a příčinu toho hledati, kdyby uvážili, z jak čistých pohnůtek mnozí řeholníci a poustevníci v službu Hospodinovu se oddali, jak od mládí nejuťlejšího v zbožných cvičeních a rozjímaních co den prospívali, jak horlivost, svatý zápal u věcech víry vůči hledě při nich s věkem vzrůstaly, jak jedině Bohu a opět

jedině Bohu svému zalíbilo se bylo jich snahou, cílem posledním, nedivili by se; spíše s úctou tou největší vyslovovali by jméno světců takových. Avšak právě toto skryl Bůh před moudrými tohoto světa a zjevil jen maličkým . . . Nesmíme tajiti, že vedle vroucí čisté lásky k Bohu pobádala ještě jiná věc tak mnohé muže k životu přísnému, tuhému: bylať to upřímná láska k bližnímu. Ano z lásky k tobě, křesťane, opustili širý svět, dům rodný, přátely, statek a odešli na dalekou poušť, posypali hlavu svou popelem, oblékli se v háv žíněný, opásali řemenem, bděli na modlitbách, postem chřadli, bičováním tělo své trýznili a mrtvili, aby tobě v bídách pomáhali, aby za tvé hříchy a nepravosti, jimiž Boha denně hněváš a urážíš, zadost učinili.

Byliť totiž v srdci svém pevně přesvědčeni, že za nesčíslné hříchy a urážky zadost učiněno býti musí, nemá-li záhy pokolení lidské stihnouti trest zasloužený, a že Bůh v neskonalé lásce své modlitbami a posty, mrtvením a duchovním cvičením svých věrných usmířen, lidu svého ušetří a nedá dědictví svého v pohanění. Z lásky tedy k lidstvu chtěli vše v oběť přinést, ve všem strádati, trpěti nesmírně; z lásky k pokolení lidskému volali denně okem slzami zaroseným: „Odpusť Hospodine, odpusť lidu svému!“

Zadíval jsem se déle do toho vonného kalíšku květu prostého a na dně jeho křišťalovém zjevila se mi náhle postava ze šedé minulosti. Letem myšlenek rozvinul se celý její život před mýma zrakoma; co paměť uchytíla, péro nakreslilo prostě, nelíčeně.

Zavedu čtenáře až do země cizí, přece zbratřené, slovanské, na břehy Visly, do kraje krakovského a vyličím život jednoho z nespočetných bratří slovanských, kteří celý život svůj v bdění na modlitbách, v postech a tuhém mrtvení trávili, s tělem i duší svou službě Hospodinově se zasvětili, pro spásu bratří svých strádali nesmírně. A až shovívavě přečteš těch řádků několik, až pochopíš, že v skutku možno jest, aby duše zbožná, nikoli přemrštěná, u vroucí, čisté lásce Boží takřka rozplývala, veškerá utrpení za příliš nepatrná považovala a stále více a více v oběť přinésti toužila, pak — nežádám, bys opustil svět, krov otecký, rodinu, zboží své, nežádám, abys odešel na poušť a živil se kořínky, tělo své trýznil a mrtvil, nikoli — jedině za to tě prosím, aspoň dej výhost lhostejnosti a vlažnosti u věcech víry, kdy jedná se o spásu předrahou duše tvé, vzbud v sobě ošklivost proti hříchu a z cností mnohých alespoň jedinou si zamiluj. Kteříž jsou podle ducha, oblibují, co jest ducha; neboť opatrnost ducha jest život a pokoj.*)

Před věky dávnými, v době, kdy křesťanství mezi kmeny slovanskými teprve pozvolna šířiti a jistou cestu ku předu raziti si počalo, kdy tisícové ještě v temnotách tápali, za panování Mečislava I, krále, žil v zemi polské v Opatovci, více to na řece Visle ležící, Marek Žurawek s manželkou Anežkou. Jedva že Mečislav I. křesťanem se stal a toto v zemi své šířiti se snažil, byl Žurawek s manželkou svou mezi prvními, kteří opustivše modly přihlásili se k praporu Kristovu. Byvše po roce na obapolnou prosbu obdařeni roztomilým dítětem, jež blaho štěstí manželského dovršilo, umínili si vychovati svého Ondřeje k větší cti a slávě Boží, k blahu člověčenstva. Od nejútlejšího mládí vštěpovali v nevinné jeho srdéčko lásku k Bohu a horoucí lásku k světa Spasiteli a předrahou Jeho mateři, lásku k dobrému a ošklivost naproti zlému. A nebeský Pán nenechal bez odměny pečlivé dítěta vychování a skvěle od-

*) P r a m e n y, jichž použito: Hilarego Koszutskiego „Żywoty sw. pustelników w Polsce,“ téhož „Obrazki hist.“ Lewela a jiných.

měnil plí a snahu rodičů; vždyť zřeli vlastníma očima, jak jich synáček vřichledě prospívá v moudrosti a milosti u Boha i u lidí. Když byl povyrosl a nebezpečí hrozilo, aby mezi nevázanými spoludruhy, ještě pohanskými, nevzalo nákazy nezkušené srdce jeho, bděla nad ním Boží prozřetelnost a připojila mu záhy za soudruha skrovného, tichého a zbožného Benedu (Benedikta). Stejní věkem i povahou, přilnuli k sobě brzy láskou nejvřelejší a stranili se dle možnosti ostatních, což jim ovšem na zlé vykládáno a oba mnohých urážek za to snášeti museli. Leč ni Ondřej ni Benedikt nespláceli zlé zlým, nýbrž jako Vykupitel na dřevě kříže modlili se v skrytosti srdce svého za nezdary.

Velmi záhy pocítili oba chlapci v mladistvém srdci svém touhu po nebi; nejraději vyprávěli si o Bohu, o božském Trpiteli a přelaskavé Jeho materi a nejčistší láskou k ní zahořeli.

Minul rok, minul rok druhý a nejen rodičové nýbrž i vůkolní sousedé pohlíželi okem vyjasněným na zbožného Ondřeje a Benedikta ano mnozí závidíce šťastným rodičům té radosti, snažili se upřímně toto přátelství rozdvójiti. Ondřej byl totiž velmi pozorný, ostražitý při každém kroku svém a ač měl srdce cituplné, vřelé, nedával Benediktovi přece nikdy příchynost svou okázale na jevo.

Proto tázal se ho týž kdysi, proč že není k němu tak přítulný a srdečný, jak to mezi opravdovými přáteli býti má.

Načež mu Ondřej sladce odvětil: „Milený bratře: co se v brzku vznítí, nedlouho svítí. Má-li přátelství naše býti opravdové a stálé, nemůže spočívat na pouhém citlivustkářství a mazlení, nýbrž na vzájemném vážení si sebe, které bude tím větší, tím hlubší, čím větší pokrok v cnostném životě učiníme.

Není přitelem, kdo jen líbá, mnoho zdvořilostí vyprávěti dovede, nýbrž ten, kdo upřímně a otevřeně vždy pravdu do očí mluví. Pracujmež tedy na svém ve-společném zdokonalení; upozorňujmež sebe na vady, chyby a křehkosti lidské a upřímně, srdečně vždy jeden za druhého se modlemež. Vždyť víš, že přitele tak je třeba jako vody, jako chleba, i kojme se pevnou nadějí, že i bez pitvornosti Bůh tak naše přátelství utvrdí, že je nic více nezvrátí.“ Upřímná tato slova uspokojila Benedikta úplně a od té chvíle nedbal více na rozličné nástrahy podlých nepřátel, kteří přece ještě skálopevné přátelství podkopati obmysleli; avšak nepodkopali je, spíše utužili.

Než závist jest jako hydra, jež uhnízdí se v srdci člověka; usekni jí hlavu a již má druhou, třetí . . .; tak i závist roste vřichledě zvláště když těm, jimž závidíme, dobře se daří.

„K Žurawkovům tlačí se štěstí dveřmi i okny, jistě že mají plivníka, tajný spolek s ďáblem; všude všeho hojnost,“ šel v Opatovci jeden hlas. Zapomněli ovšem na to, kdo s Bohem, že také Bůh s ním, jak již říkávali naši dědové: „S Bohem počni v každé době, práce podaří se tobě!“

Rok stíhal druhý, třetí rychle jak vlnka vlnku v horském potoce. Ondřej dospěl v krásného, statného mládence. Ze všech stran pošilhávali sousedé na budoucí pěkné hospodářství Ondřejovo a co den přicházeli starosvati na námluvy, nabízejíce mu ruku té aneb oné bohaté, slíčné dívčiny. Rodiče přejíce dítěti vše dobré s radostí sice naslouchali lákavým řečím starosvatů, než v duchu zůstavili vše Bohu, jak se mu líbí. V hlavě ale Ondřejově prajiné vířily myšlenky; veselka nepřipadla mu nikdy ani na mysl. Srdce jeho zatoužilo po svatém pokoji, klidném zátiší, kde by bez překážky sloužiti mohl Pánu. Když pak jej skoro mocí v svazek manželský vnutiti chtěli, uzavřel u sebe odřící se světa a jeho radostí úplně a, aby tím snáze

s celou duší Bohu oddati se mohl, uchýliti se na poušť. Nejprvé svěřil se tím svému příteli a když Benedikt slíbil jej provázeti, kamkoli půjde, zjevil tajemství srdce svého i rodičům. Tehdy snad poprvé zachmuřila se čela obou rodičů nad upřímným vyznáním synovým, než spatřující v tom vůli Boží, neprotivili se přání tomu; toliko krátkou dobu dali mu na rozmyšlenou. Když pak lhůta vypršela, ždajíce dítě všeho dobrého, udělili mu své požehnání a propustili v dálnou cizinu.

V Haliči, v kraji bocheňském as sedm míl jižně od Krakova, leží nad řekou Dunajcem městečko Čchow. Již samo položení zmíněného města mezi dvěma vrchy úžlabinou řeky přetnutými činilo je od přírody ohrazeným a Kazimír III. Veliký obehnal je nad to ještě hradbami, vystavěl tu a tam opevněné věže, slovem změnil Čchow v pevnost a mnohými nadal právy a svobodami.

Úpadkem Polsky klesl i Čchow; obchod vázl, řemeslníci zchudli, přesídlili se do měst jiných a opevněné, bohaté kdysi město jest dnes nepatrným, chudým měšťásem. Z pevnosti zbyly toliko kulaté věže. Hornaté okolí Čchowa jest plno kouzel a milých půvabů. Sem zamířili Ondřej s Benediktem. Pod příkrou horou blíže řeky Dunajce započali nový svůj život přísný, poustevnícký, jaký vedl kdysi sv. Jan Křtitel na poušti. V skalní jeskyni zřídili si lože z mechu a vystlali je suchým listím. Kořínky a plané ovoce bylo jich pokrmem, pramenitá voda nápojem občerstvujícím; písněmi a modlitbami chválili dnem i nocí Boha a práci namahavou drželi na uzdě žádosti těla svého.

Z Čchowa není do Uher daleko.

Po čase dozvěděli se, že v Uhřích na hoře Sobor jest klášter ctihodných otců Benediktinů, kteří žijí společně dle přísné řehole praotce mnichů sv. Benedikta. I zataoužili srdcem po životě přísnějším a uzavřeli u sebe vstoupiti do jejich středu.

Na straně půlnoční od uherského města Nitry povznáší se hora Sobor s klášteřem, do něhož byl již uherský král sv. Štěpán Benediktiny povolal. Sem uchýlili se Ondřej s Benediktem a slovy prostými přednesli opatovi kláštera prosbu svou. Týž seznav rázem jich upřímný úmysl a skutečné povolání k životu řeholnímu, oblekl je v šat řeholní a odevzdal magis trovi,*) jenž je celý rok skoumati měl, zda skutečně opravdové mají povolání k vyššímu životu duchovnímu. Učitel ten v životě duchovním sledoval bedlivě každý jich krok, každé hnutí, tu mírné, laskavé, tu ostře, s tváří přísnou, zasmušilou zkoumal jich trpělivost; leč svatí mládenci nedali se ničím ustrašiti. Vždyť věděli, že vše to ještě příliš málo, ano že to ani porovnáno býti nemůže s tím, co Vykupitel byl pro nás trpěl. V noviciátě roznítil se v srdci obou tím živější zápal a láska k sv. řeholi; vždyť po přísném životě právě práhnuli.

Doba trpké zkoušky uplynula rychle a opat Filip přijal od nich slavný slib, jímž navždy k řádu přináležeti měli.

Život v řádě, jemuž základy položil sv. Benedikt, — muž ducha neobyčejného, chloubá člověčenstva, ozdoba církve, — rozdělen byl na modlitbu a práci. Celé zařazení řehole neslo na sobě neklamný důkaz vyšší osvěcenosti; byloť sestaveno s takovou znalostí lidské povahy, jaká u každého obdiv vzbuditi musí.

V době kratičké zaskvěl se Ondřej mezi řeholními spolubratry nejkrásnějšími cnostmi. Jeho horlivost v modlitbě a rozjímání byla tak veliká, že často zapomínal na posílnění tělesné ba i na práci, jež mu byla vykázána; bylť proto i od opata

*) Mnich starší, jemuž podřízení jsou všickni nově přibylí členové, kteří dosud slavný slib nebyli složili.

pokárán, že nešetří pořádku denního a po delší dobu oddává se zábavám duchovním. Tu pak poklekl pokorný Ondřej před svým opatem a slze odprošoval jej pro dané pohoršení a pro přestoupení zákonů řeholních a svatosvatě sliboval upřímné polepšení. K sobě samému byl vždy velmi přísný, ba co sám, neuprosný; k bratřím ale vlídný a mírný. S andělskou trpělivostí snášel jejich nedokonalosti a křehkosti a nenaříkal nikdy, jestliže mu kdo ukřivdil. Krom mrtvení řeholí poručených a schvalovaných ukládal si ještě jiné, daleko tužší, takže i v tom ohledu pro přílišnou horlivost opatem napomínán býval.

Zbožný Ondřej vida totiž tu převrácenost světa a poklesky jeho a dobře věda, že k odvrácení rychlého a těžkého trestu Bohu zadost učiněno býti musí a to co nejdříve: množil svá cvičení duchovní, prodlužoval modlitby, zdvojnásobňoval posty, mrskání, bdění a jiné citelné mrtvení a patře k nebesům co den silněji, co den horoucněji volával: „Odpusť Hospodine, odpusť lidu svému a nedej dědictví svého v pohanění.

Aby hněv Boží od těch, jež příkázání Jeho drze přestupují, odvrátil a před zaslouženým trestem varoval, vycházel ze své tiché cely do vůkolí mezi lid a horlivostí sv. Jana na poušti vybízel k pokání. „Protož bratří“ volával s velkým apoštolem národů, „dlužníci jsme ne tělu, abychom podle těla živi byli; nebo budete-li podle těla živi, zemřete; pak-li duchem skutky těla mrtviti budete, živi budete.“

A Bůh žehnal horlivému misionáři v pracích apoštolských; lid takým srdce pronikajícím učením rozželený, hrnul se do zpovědnice a značný počet otců Benediktínů jedva že postihl u slyšení kajících bříšníků. Avšak

nejen duševně chorobné uzdravoval sv. Ondřej nás, nýbrž i tělesně; z rozličných stran chvátal k němu lid pro radu, pomoc, útěchu. Ano i divy Bůh slávu svou v jeho osobě rozmnožil. Tisícové z blízka i z dál přicházeli k němu, buď aby pocolovali mohli ruce jeho, aneb jen dotknouti se šatu a uslyšeti slovo útěchy z laskavých jeho úst.

Tu ale počal Ondřej se strachovati sám o sebe, o spásu duše vlastní, by kněze temnosti neroznítil v něm pýchu, samolibost a on jiným káže, sám nebyl snad zavržen na věky. Velký boj musel sám s sebou bojovati.

„Z domu otcovského jsem odešel,“ tak přemítal jednoho dne u sebe, „abych ušel nástrahám starosvatů, z pouště odebral jsem se do zátíší klášterního a ani zde nejsem více jist před satanem, jenž jako lev řvoucí stále mne obchází a na okamžik čeká, aby mne mohl pohltiti.“ Svěsiv hlavu hořce zaplakal; hůře bylo mu u srdce než kdy opouštěl rodnou vísku a drahá matička sv. křížkem čelo dítky poznamenavši, poslední políbení vtiskla na líčko růměné. Po dlouhém přemítání seznal, že mu naprosto nemožno v klášteře déle zůstatí a že jen na místě, kde nikdo z lidí k němu nezavítá, kýženého míru nalezne. S přívolením opata opustil tedy řeholní dům a odebral se opětně na poušť.

Skoro na samé hranici uhersko-moravské, na levém břehu řeky Váhu rozkládá se město Trenčín. Míli od Trenčína táhl se věčný prales, v jehož středu příkrá hora značné výše, Skalka zvaná, vyčnívala. Místo toto vyhlídl si Ondřej za bydliště. Těžce nesli bratři řeholníci ztrátu tak milovaného a váženého spolubratra a se slzami v očích tiskli na rozloučenou jeho pravici. Leč prsa Ondřejova volněji se šířila a svobodněji oddychoval, jakmile vykročil z brány domu, kde veliké nebezpečí hrozilo duši jeho. V širém poli poklekl na tvrdou hrudu a děkoval Pánu, že ho vysvobodil z osidel nebezpečných a udůstojnil jej, aby jedině Jemu samému sloužiti mohl a nikdy své samolásee. Tu pěje žalmy, tu tichou z hloubi duše vyplývající modlitbou oslavuje Pána, kráčel chutě k novému sídlu svému.

Jeho přítel z doby šťastného mládí, který s ním opustil milený domov, jenž v okolí Čehova s ním poustevničil a na hoře Sobor přijal roucho řeholní, věrný jeho soudruh Benedikt přidružil se opětně k němu a provázal ho na Skalku. V nuzné chatrči, již si byli zbudovali, vedl Ondřej život přísný věrně zachovávaje pravidla řeholní. Tělo své tužil postem nejeda nikdy do sytosti. Kromě zákonnitého postu určil sobě ještě jiný čtyřicetidenní půst na poděkování P. Ježíši za tu přenesmírnou lásku, že z velkého milosrdenství člověkem se stav, postem čtyřicetidenním dílo vykoupení pokolení lidského posvětil. V tomto čase postním v každém témdni vždy tři dni praničeho nepožil; když pak velký půst nadešel, odebral se Ondřej na Sobor, aby přijal od opata 40 vlašských ořechů. Každého dne požil jeden, jenž musel mu dostačiti.

Toliko živá víra spojená s převelikou láskou Boží mohla tělo jeho již beztoho posty, prací a mrtvením sesláblé při životě udržeti. Zkusil Ondřej vskutku na sobě pravdivost slov Vykupitelových: „Ne samým chlebem živ jest člověk, ale každým slovem, jež vychází z úst Božích.“

Než ani takové seslabení těla nezdrželo Ondřeje od svědomitého plnění pravidel řeholních; v určitý čas vykonával denní modlitby, v určitý čas obíral se prací ruční. A nebyla to práce lehká, pro zábavu, nýbrž obtížná, vymahající sil zdravého, statného muže, ne ale poustevníka, postem, bezsenností, mrtvením sesláblého. Každého dne vycházel do lesa, aby kácel dříví anebo upravoval si zahrádku u chatky poustevnické. Když pak kdysi při namahavém kácení mdlobou sklesl k zemi, zjevil se mu jakýs mládenec s obličejem andělskou jasností zářícím, občerstvil ho a pozvěděl ze země, vložil na vozík, jež Ondřej s sebou do lesa brával, a odvezl ho do chatrče. Vše to vyprávěl později svému soudruhovi, žádal ale, aby toho případu před jeho smrtí nikomu nesdělil.

Než i toto velké mrtvení těla neuspokojilo horlivého sluhu Páně. Lesy Ni-transké jakož i celé hornaté a lesnaté okolí bylo za oněch dob plno zbojníků, kteří mnohé páchali nepravostí. O spásu blížního příliš pečlivý Ondřej vyhledával jejich skrýše a snažil se pohnouti jich srdcem; avšak tvrdší bylo srdce jejich nad skály, v nichž meškali. Hlas svědomí chtěl v nich probuditi, které bohužel bylo až příliš utlumené. Vida tedy marnost svých snah, počal jakoby útokem hnáti na milosrdenství Boží; zdvojnásobňoval posty, množil těžké práce ruční, prodlužoval denní modlitby, ujímal si snu, opásal tělo své pásem tuhým a bez přestání volal k Pánu, aby se ráčil smilovati nad hříšnými zbojníky a všemohoucností svou přeměnil je v skroušené kajicníky, jak to byl učinil s lotrem na kříži. Od té doby býval noční jeho odpočinek v pravdě trýzněním těla. Spával as takto. Hrubý peň dubový obehnal kolkolem trnovým plotem a naň usedl si po skončené modlitbě večerní, když již spánek tížil víčka zemdlená. Jakmile však chtěl si zdřímnouti a na tu aneb onu stranu hlavu nachýlil, ohrada ježatá volala jej okamžitě ku bdění — bodnutím.

Nad to zhotovil dřevěný kruh, jež upevnil zrovna nad hlavou. Do téhož kruhu přivázal čtyry kameny tak, že nad samou hlavou se vznášely. Na kteroukoli stranu hlavou pohnul, vždy narazil. Proto mohl pouze polobděním zemdlené tělo trochu posilniti. Pro své blížné činil to pokání.

Tak v strádání, na modlitbách proběhal vlas, četné vrásky pokryly klenuté čelo Ondřejovo. Přiblížil se okamžik, kdy duch jeho sprostěn vazeb tělesných svobodně vzlétnouti měl k nebeským výšinám.

Se srdcem práhnuoucím očekával šumění perutí křídel anděla, jenž sprovodit měl čistou duši jeho do stánů nadzemských.

Jak zářilo oko jeho blahou rozkoší!

Spokojeně usmívaje se spočíval na hrstce slámy, jako mocný král na zlatém trůnu.

„O smrti, kde jest osten tvůj? smrti, kde jest vítězství tvé?“ — byla poslední jeho slova. Tiše jakoby svíci zhasil, zesnul v Pánu.

Ač zemřel Ondřej Žurawek smrtí přirozenou, přece cílí jej Polska co mučedníka; vždyť byl celý život jeho pozvolným mučením.

Po třech letech následoval Ondřeje na věčnost věrný jeho druh Benedikt. Loupežníci přepadnuvše ho žádali na něm zlato, kteréž když jim dáti nemohl vhozen byl do řeky Váhu. Dlouho marně tělo jeho hledáno, až Pán sám zázračným způsobem dovedl lid k místu mučení. Nalezené tělo pohřbeno v hrob Ondřejův. Ani smrt neměla je rozdějiti a nebe spojilo oba k požívání blažeností nepomíjitelných. Poláci zvláštní úctu k nim chovají, v jich ochranu se poroučejí a v potřebách svých za přímluvu vzývají. —

Nejeden z milých čtenářů cítil by snad v sobě dosti síly i odvahy k přísnému postu a tubému mrtvení žádostivostí těla svého. Než nezapomínejme, že pouhé posty a mrtvení těla nejsou ještě důkazem upřímné zbožnosti, tím méně známkou vyšší dokonalosti křesťanské; neboť i satan jako duchové bez těla nejlí a přece je satanem. Jedině tehdy mají dobrovolné posty a jiné rozličné mrtvení zásluhu před Bohem, vyplývají-li ze živé víry a skroušenosti srdce, z lásky k trpícímu za nás Spasiteli a z lásky k bližnímu. Nad to musejí tato zbožná cvičení podporovati nás v plnění denních povinností a nepřekážeti nám; jinak by nám pramálo prospěly. Proto také ani sv. Benedikt ve své řeholi nenařizoval neobyčejné příkrostiti, ba bez dovolení opata za škodné uznal.

Na zbožném Ondřejovi ale viděli jsme, že postě se přísně, nevyhýbal se práci, kácel dříví, obstarával svou zahrádku, vyhledával zbojníky, aby je na cestu pravou zpět přivedl. Kdo by ale pod rouškou pobožnosti uniknouti chtěl svým povinnostem, jednal by neprávě, hřešil by. Kdykoli vás svět vnadidly svými k hříchu lákati a od svědomitého plnění sv. povinností zrážeti bude, rozpomeňte se na zbožného poustevníka Ondřeje!

—ž—

Svatý Otec Pius IX.

Kniha první.

Od narození Jana Maria Mastajova až do zvolení jeho za papeže krále. 1792—1846. *)

Kapitola první.

Sinigaglia. — Rodina Mastajova. — Nábožná matka a dítě.

Asi okolo polovice století před Kristem pátého seděl v dnešním Francouzsku k západu od pomorí atlantského až k Rýnu, národ jeden indoevropský, Keltové to, od Římanů později Gallové nazýváni. Tito Keltové, co lidé bojovní, válčili od jakživa sami se sebou, kmen se kmenem, nesvorliví jsouce na nejvýše. Jeden takovýto kmen gallický, Senoné totiž, bydlili v okolí nynějšího Lyonu. Uslyševše ale jednou o pěkné Itálii vypravovati sebrali se, opustili své sídla, a táhnouce přes hory a vody, skrz lesy a doly bili se s každým, kdo se jim v cestu postavil, přišli až do Umbrie

*) Použito Dr. Rütjes-a a Fr. Hülskampa — a V. Molitora spisů o životu Pia IX.

a Etrurie, zahnali tamější obyvatele a usadivše se v údolích Apenninských a u moře adriatického vystavili sobě město a dali mu své jméno. Sena Gallica, dcera těch Gallův Sennonských, jest pod vlašským názvem nynější Sinigaglia (Sinigallja.) Až podnes ukazují ty náspy starožitné, ty úhledné silnice a ten dóm velebný na starý původ její.

Ležíc na místě příhodném, na silnici mezi Bolognou a Ankonou a na mořském břehu, tam, kde ústící se Misa přístav tvoří, čítá Sinigaglia asi devět tisíc duší. Věhlasný toho města trh výroční započíná v měsíci červenci a trvá až do 20. srpna. Přihrne se tam veliké množství kupcův vlašských, sicilianských, dalmatských a zvláště řeckých. Tito poslední přicházejí od nepamětných dob do Ankony, a do Sinigaglie pro výrobky průmyslu evropského a pak je v Řecku rozprodávají. Dříve nežli závodila Ankona s Terstem, řeckému ostrovu se podobala.

Řeckými loděmi byl naplněn přístav, Řekům patřilo nejvíce skladův, boudek a továren, a Sinigaglia byla výhradním skoro tržištěm pro krajany jejich. Za časův našich již nepřicházejí do Sinigaglie, provozují obchod svůj dopisováním. Za to ale vzrůstá Terst pro svou pěknější polohu ku škodě staré své sokyně, kteráž teď nic jiného nevyvází leč obilí, konopé, lůj, kůži a dříví stavební.

Ale ačkoliv takto klesá Sinigaglia, poskytuje nám nicméně ve výroční trh pohled nemálo malebný. Jen sobě představme to ustavičné pohyblivé proudění a hemžení se lidí ze všech národův, v krojích nejrozmanitějších, lidí tím zaměstnaných, aby sebe buďto vyhledávali anebo tovar svůj co nejrychleji z přístavu do města a z města k přístavu dopravili; myslíme sobě ty silnice, jak se ony v celé město proměnily, jsouce dvěma řadami budek ozdobných posázeny a k snadnějšímu převozu tovaru prkny majíce půdu svoji pokladenu; vyobrazme si to celé město, jaké velikánské tržiště se z něho stalo, a příkopy jeho a obhradí a plochy pohraničné jak jsou chýšemi, kuchyněmi, koňmi a kolíky pokryty; to jest vám divadlo, jakého ani v zemích východních nám nepodávají ona města, ve kterých se ty velké sbory Turkův utáboří, když putují do posvátné jim Meky a odtamtud zase do domova svého.

V tomto starém, z většího dílu ale nově vystaveném, již od 14. století do církevního státu, tedy pod vládu papežskou patřícím městě, ve kterém i biskup Sinigaglijské diecése své sídlo má, se narodil třináctého května (bylo to právě v neděli) v roku 1792 chlapeček, jemuž na křtu svatém byla dána jména Jan Maria.

Jestli kdy jméno které co předpovídalo, zajisté i tohle tu: nebo z dítěte se stal co do tichosti a síly pravý apoštol a evangelista Jan; stal se z něho ctitel a úcty Mariánské rozšiřovatel, ale i chránělec Její, jako málo kdo před ním. Ani ten, jenž ho křtil, ani smrtelník jiný to netušil, že asi za půl století tato dvě jména ustoupí jménu jinému do dějepisu světského i církevního náležejícímu; netušil, že majetník toho jména se stane okrasou svaté stolice apoštolské, spravedlnosti útulkem, ochranou klesající lidské společnosti; a že jako slunce na nebi světlo i teplo, tak i dítěto toto, až vzrůstá, čtvrt století zde na zemi bude vůkol sebe zářiti pravdu, lásku, spravedlnost, to také žádný nevěděl.

Rodičové dítěta toho byli hrabě Jarolím Mastaj Feretti a hraběnka Kateřina Solazzi-ho.

Rodina Mastajova-Feretti patří k starým šlechtám lombardským. Své rodové sídlo měla v Cremě, v benátském území Cremáscu, přestěhovala se ale ke sklonku století 14. do Sinigaglie, v legatiích Urbino a Pesaro. Několik úřadův té rodiny zastávalo až do doby nejuvnější nejvyšší úřady městské správy, tak že to v Sinigaglii

i v přísloví vešlo; čest býti gonfalonierem (starostou městským) jest v rodině Mastajově dědičnou.

Ke konci 17. století dostali Mastajové co odměnu za své výtečné mnoholeté služby od knížete Farnesi-ho, vévody Parmy a Piacenzy, titul hraběcí. Později pak následkem spojení-se s posledním potomkem rodiny Ferretti-ovy, přidali jméno Ferretti ke svému, užívajíce od toho času jména obě.

Jan Maria byl ze čtyř bratří ten nejmladší. Jeden bratr, hrabě Kajetán posud žije a má již 82 let. Hrabě Gabriel, jenž nedávno zemřel, se dožil 88. roku. Ze čtyř sester jeho jest posud na živě hraběnka Isabella, 79 let stará. Jiná sestra žila ještě v roku 1857. co jeptiška v jednom klášteře v Sinigaglii. Otec jeho, hrabě Jarolím, zemřel 1. prosince 1833 maje 80, matka jeho, hraběnka Kateřina zemřela 12. ledna majíc let 82. Hrabě Herkules, děd jeho, dosáhl stáří 96 let.

Podivná to věc! Všickni skoro v rodině Mastajově tak sestárnuli. Jak sobě to vysvětlíme? Docela lehko. Byloť to známou a památnou věcí, že v rodině Mastajově něžná láska panuje dítek k svým rodičům, a tudíž se nám neújí co diviti tomu, že se na všech vyplnila slova písma svatého: „Cti otce svého i matka svou, abys dlouho živ byl na zemi.“ (II. Mojž.)

Mastajova rodina jest velice četna. Nejstarší z nich, hrabě Gabriel, měl s chotí svojí, hraběnkou Viktorií, dva syny, hraběte Ludvíka, jenž sobě kněžnu del Drago, a hraběte Herkulesa, který sobě neteř kardinála Cadolini-ho za manželku vzal. Hrabě Kajetán jest vdovcem a bez dětí. Hrabě Josef, jenž byl četnickým kapitánem a před několika roky zemřel, také nezanechal po sobě potomkův žádných, ale sestry vdané a bratrovci, ti obdarovali nynější nejvyšší církve hlavu svatanův a posvatanův velikým počtem; a přece nepomohlo povýšení ujce jejich na tu nejvyšší na světě důstojnost žádnému z nich na útraty církevní anebo státní ani ku krejcarů.

Palác, v němžto se narodil Jan Mastaj, stojí až posud ve svém způsobu starožitnému. Jest obklíčen malými, nízkými a tmavými uličkami a najdeš ho jako v nějakém úkrytu za městskou radnicí.

V malé kapli zámecké se až podnes nachází kříž neobyčejně veliký, s obrovskou sochou Ukřižovaného na něm. Jest to starý obraz rodinný, jenž členy rodinné na rozličné události jejich upomíná a tudíž se od nich u veliké chová úctě. Ach, jak často sobě Pius IX., co dítě i co mladík, před kříž ten kleknul a při své nábožné modlitbě vřelé proléval slze! — A jak velice kříže toho sobě až posud váží, můžeme souditi z toho, že když se kaple ta musela obnovovati a o tom řeč byla, aby ten nepoměrně veliký kříž byl odstraněn, Pius to zameziti a jemu staré jeho a ctihodné místo zachovati věděl.

Vysoké stáří, poctivost, pravá nábožnost, pravá křesťanská lidumilnost, ohnivá k pěkně jejich Italii láska a horlení pro svobodu její a neodvislost — toť jsou věci v rodině Mastajově dědičné. *)

Povídá se, že se jablko daleko od stromu neodkoulí; a na Janovi se to vyplnilo: dědil v skutku po otci svým povznášejší vědomí prastarého jména, ničím nepokaleného, myslí statečnost neoblomnou, lásku k vlasti jak otec horoucí, tak vřelou, že pro tuto věc posledně, jak se zdá, nápadně dlouho čekati musel, než byl za kardinála povýšen.

*) Krásné pokynutí nám Slovanům.

Ve všem ostatním byl jako mnozí velduchové jiní, pravým výtečné matky své obrazem. Od ní dostal vlídnost onu anjelskou, která mu povždy světa veškerého srdce vydobývá; ona v něm vzbudila záhy onu vroucí k Rodičce Boží úctu, jenž časem svým podivně účinkovati a pak celé křesťanstvo zúrodniti měla; ona jej rozehřála onou horlivostí pro dům Páně, onou láskou k církvi Boží, onou úctou před náměstkem Kristovým, která ho jednou co mladíka do svatyně uvéstí, jej co muže ve ctnostech všech seslíti, jej co starce v skálopevného ochrance, v bohonaděného učitele, bdícího nad Kristovou nevěstou strážce měla učiniti. Hraběnka Mastajova byla paní povahy rázné a nábožná v duchu a v pravdě. Povídá se, že jí dvě šlechtné matrony dvou svatých velikých matky, Tomáše z Aquino a Františka ze Sales, co vzor svítící u vychování dítek na mysly tanuly; a dle příkladu oněch i ona tedy hleděla, aby v povaze dítek svých ráznost a mírnost, tichost a statečnost v pěkný jeden spojila celek.

Jisto jest, že se jí to aspoň u dítku jednoho netušeným ani způsobem podařilo. A co jí při tom velice pomáhalo, byla její nejněžnější úcta k blahoslavené Panně Marii, královně panen a mučovníkův, kteroužto úctou se vyznamenala. Pravdě podobno jest, že na matčino přání a zajisté ne bez řízení Božské prozřetelnosti, která něco zvláštního s dítětem zamýšlela, byla na křtu svatém dítěti dána jména Jan Maria: Jan, jemuž umírající Spasitel z kříže na matku ukazuje, řekl: „Ejhle matka tvá!“ Maria, jížto na milého pohleděv učeníka, pravil: „Ejhle syn tvůj!“ Těchto dvou jmen, která jí dvě tak svaté osoby na paměť uváděly, v souvislosti s onou činohrou bolestnou na hoře Kalvárii, v souvislosti s křížem, pod nímžto stály: těchto dvou jmen, která co předchůdcové bezejmené bolesti srdce ale i co hlasatelé slastí a potěch nadpřirozených před jmenem stala Mastajovým, se často paní ta citlivá a hlubokomyslná mimovolně zhrozila, když tak sama u kolébky sedíc sobě rozvažovala, co sama o sobě znamenají, co ve svojí souvislosti. Zdálo-li se jí, když se na něj do kolébky položeného po prvněkrát podívala, že něco nadpřirozeného se na ni z něho usmívá, tož také z prvního hlasu jeho se domnívala slyšeti hlas bolestný, jaký z úst dítek obyčejných jen zřídka slyšán bývá. Tak zjevuje Bůh, který sám svým osobním sestoupením v život matčin k nejvyšší dokonalosti chtěl povznéti lásku materskou, matkám výtečným celou budoucnost dítěte jejich někdy úsměvem někdy hlasu zvukem. Vždyť i matce Pia VI., která v svaté pověsti zesnula, povýšení syna jejího na trůn papežský i tu dlouhou řadu trápení, která mu co papeži bylo snášeti, zjeviti ráčil.

Hraběnce Mastajově možná podobným způsobem, tajemnými, nejhlubší její útrobou hýbajícími předtuchami o budoucnosti dítěte poučené, přišla opět a opět na mysl hora Kalvárie. Tu se vrhla jednou před obrazem bolestné Pauny Marie na svá kolena, pozdvihla na loktech svojích k ní své dítě a zvolala: „O Maria, tak jako jsi miláčka Páně místo svého syna přijala, i tohoto co svého přijmi syna, já ho tobě obětuji, ponechávám ti ho celého!“

Tímto obětováním se stal malý Jan pravým chovancem Marianským. A jak často hraběnka obětování to slavně opakovala, jak ona pokaždé, když do blízkého Loretta s ním putovala a tu před milostivým obrazem jejím klečíc se modlila, ho napomínala, aby to sebe obětování obnonil! A tak tedy vssála naše ctihodná nejvyšší hlava církve katolické, ku kteréžto s podivením a úctou svět pozírá, onu lásku a nábožnost k Marii, která rukou jeho takovou zářící perlu do slávověnce panenské matky a slavný list do ročníku církevního dějepisu vpletla, takřka s mlékem mateřským na kolenou matky své. Praví to sám ve svém oběžném listě z roku 1849., kterýžto ze svého vyhnauství v Gaětě na všechny patriarchy, arcibiskupy a celého

katolického světa biskupy poslal, a v němžto čteme: „Na ničem nám od let dětinských víc nezáleželo než na tom, abychom nejblahoslavenější Pannu zvláštní láskou a nábožností ctili, nejrvoucnější a nejsrdečnější, a všecko to vykonali, co by k větší cti této Panny, k rozšíření slávy její a úcty sloužiti mohlo.“ A jindy v jedné pěkné řeči pohřební na papeže Lva XII. sobě jisto vzpomněl na dobrou svou matku, na anjela toho dobrého ve svojich letech dětinských, když praví o Lvovi: „Již vně domácích zdí dostal od matky své nejlepší napomenutí k ctnosti. Co silná žena uměla těžké své povinnosti plniti, a ty ctnosti, jež dětem svým vštíplila, jí daly právo, aby od nich úctu a lásku požadovala.“

Jak velice nábožná byla matka i dítě, jak moudře ona od počátku kromě lásky k Ježíšovi a k Marii i lásku k církvi Boží a k viditelné její nejvyšší hlavě v mysli dítěte vštěpovati uměla, a jak blahočinně ustavičné toto tiché matky nábožné účinkování na miláčka jejího srdce, pro všecko dobré vnímavé, působilo, o tom nám podá důkaz jedna pohnutlivá povídka z dětinských let Mastajových.

Byly to tenkrátě časy zlé. Ve Francouzsku se lidé, jsouce spisy bezbožnými svedeni, proti králi svému, Ludvíkovi to XVI. pozdvihli a ho zabili. Tím ale nejsouce spokojeni, táhli do Říma, uložili papežovi Piu VI. sumu 30 milionů; a když jim to hned zaplatiti nemohl, vyhnali ho z Říma, vozili ho v zavřeném vozu jako zločince z jednoho místa na druhé, až konečně smrt trápení jeho konec učinila. Zemřel ve Valencii 29. srpna 1799. stár jsa roků 80.

Že všem katolíkům srdce krvácelo, když slyšeli o soužení tom a pronásledování nejvyšší hlavy církve a svého otce společného, že truchlily všecky dobře smýšlející rodiny katolické, lehko se dá pochopiti.

I v Sinigaglii v hraběcím domě panoval pro tyto věci zármutek veliký, a zármutek ten byl ještě větší a velice citlivý, jelikož se ze strachu před těmi panovníky, v jejichžto službě hrabě Jarolím byl co první úřední osoba města, v srdci uzavřítí a žádnému se objeviti nesměl.

(Pokračování přístě)

Dějiny svatého kopí.*)

Jdeš-li ve svato-Peterském chrámu v Římě levou pobočnou lodí ku hlavnímu oltáři, přijdeš k podivuhodnému nahrobku; uvidíš sochu přirozené velikosti, ana hrot kopí u výši drží. Udiven tážeš se po významu sochy této; udivení tvé však se zvýší, jakmile zočíš, že ten, jenž kopí drží, nikoliv vojín, alebrž papež jest, a že mimo to kopí ono, jež nám ukazuje, nejvyššího konce postrádá. Pomník představuje Innonce VIII. to ale, co v ruce drží, upomíná na onen svatý klenot, jež právě jak zobrazen jest městu Římu byl získal, svaté kopí totiž, jímžto bok Spasitelův na kříži prohnán byl. Vejdešli dále ku předu, přijdeš brzy ku místu, kdež vzácný tento svatý ostatek se uschovává: jest to jeden z oněch mohutných čtyř sloupů, na nichž kuple Svatopeterská spočívá. Uvnitř jednoho z těch sloupů leží svaté kopí uzavřeno, ozdobeno jsouc bohatými okrasami zlatými a stříbrnými, a jakoby na strážci stojí vně u sloupu ohromná socha představující vojína Longina, onoho Římana, kterýž dle ústního podání kopím oním bok Páně probodnul, a později co světec mučeničskou smrt podstoupil.

*) Dle Sendbote.

Mohutná a obrněná jeho postava jakož i zbraň v rukou mohou dostatečně strachu nahnati; než domnívám se, že to nestojí velikého přemáhání, tiše a zbožně zůstatí, kde jsme, an na blízku svatosvatého ostatku se nacházíme.

Rád bych ti čtenáři u sochy onoho pilíře několik slov z dějin svatého kopí a jeho osudů sdělil. Ctiteli božského Srdce Ježíšova stane se ostatek onoho kopí dvojnásobně vzácným a zvěst o ní bude mu dvojnásobně vítána, jelikož ono kopí otevřelo nám nejsvětější Srdce Ježíšovo, bychom takměř v něm přebývali. „Toto kopí otevřelo nám zdroj božského smilování,“ jakož řecká církev v jednom chvalozpěvu pje.

1. Ze starověku.

Co pak víme ze starověku o tomto svatém ostatku? Sv. Helena, matka Konstantina Velikého, prvního to křesťanského císaře, chovala převelkou úctu ku posvátným místům Palaestiny a ku všemu, co tam na milého Spasitele upomínalo. Její horlivosti podařilo se, jak známo, svatý kříž, na němž oběť ku spáse světa přinešena byla, v čas svého pobytu v Jerusalémě naléztí. V tomtéž času přišlo jí do rukou svaté kopí, jakž mnoho spisovatelů stvrzuje. Odkud je obdržela, o tom nemáme žádné zprávy; než ujištění býti můžeme, že tento svatý ostatek v první době křesťanům do rukou se dostal, a že u těch, kteří jej měli, co nejpilněji střežen byl; za to nám ručí převelká úcta prvních křesťanů ku božskému Vykupiteli a ku všemu, co se naň vztahovalo.

Svatá císařovna proukázala tomuto nástroji mučení přiměřené vyznamenání, jsouc o jeho pravosti přesvědčena. Kopí vloženo bylo ve skvostně shotovený dřevěný kříž, a v pozdější době nade vchodem ebrámu svatého hrobu, jež Konstantin vystavěti dal, ku veřejnému uctění vystaveno. Snad již tehda byla v Jerusalémě nejhornější část kopí odpilována, onať část, kteráž v božské Srdce Ježíšovo vnikla. Jakožto něco obzvláště posvátného dostala se část ona po nějaké době do rukou řeckých císařů v Cařihradě. Křesťanští panovníci pokládali se za šťastné, že jim popřáno bylo ve svém hlavním městě tak znamenitý ostatek svatý přechovávatí; před touto svatou částí nechali skládati důležité přísahy, mír uzavíratí a p. konati; by výkony ony slavnějšími se staly, často též nosila se ona částice ku vznešeným osobám nemocným, by dotknutím se jí pozdrav s nebe jim popřán byl. Během času však i ostatní část byla z Jeruzaléma do Maloasiatského města Antiochie přenešena. Město Antiochie bylo tehda křesťanské; než později Turci učinivše útok na město, podmanili je. Jakým ale způsobem kopí svaté zachráněno a lidu křesťanskému od Boha opět darováno bylo, chce ti milý čtenáři v následujícím odstavci vypravovati.

2. Podivný nález křížáků.

Asi před osmy sty lety zúčastnilo se četných křesťanských národů bojovných obtížného a nebezpečného tažení do svaté země. Byloť to první křížácké tažení. Věřící je proto podnikli, aby místa Spasitelem posvěcená rukoum nevěrců vyrvali. Na tomto tažení dostali se Bohem nadšení křesťanští křížáci do města Antiochie mocí zbraň a velkým krve prolitím. A hle, sotva že několik dní vysílení křížáci město v rukou měli, přitáhlo nesmírné vojsko turecké a město se všech stran obklíčilo. Vůdce jejich nazýval se Kerbuga. Podobalo se, že dozajista učiní smutný konec křížákům a jich záměrům, totiž Jeruzaléma vydobyti. Ve městě obleženém trpěli věřící největší nouzi. Hlad a nemoc se dostavily, tak že to bylo až k zoufání. Konečně smilování Boží přispělo jim ku pomoci; než pomoc Boží byla upoutána k onomu svatému kopí. Co se stalo, o tom ať nám vypravuje očitý svědek, kaplan Raimund z Agiles.

Jakéinus chudičkému a skromnému knězi, jenž se Petrus Bartholomaeus nazýval, a kterýž zároveň s křížáky byl tábnul, zjevil se sv. Ondřej. Apoštol uvedl jej v duchu do chrámu svato-Peterského v Antiochii a vykázal jemu místo vedle hlavního oltáře. Ukázal mu svaté kopí, jež na tom místě v zemi ukryto bylo, a naporučil, by je nechal od velitelů voje křesťanského vykopati. Kněz váhal rozkaz ten vyplniti z bázně a pokory. Konečně když se jemu apoštol po čtvrté zjevil vyhrožuje mu, zdělil obdržení rozkaz dvěma velitelům voje křesťanského, hraběti Toulouskému Raimundovi a Guyskému biskupu Adhemarovi, z nichž poslední z rozkazu papežova vrchní dozorství nad křížáky měl. Hrabě Raimund uvěřil knězovu zjevení ihned, ne tak biskup Adhemar, jenž byl velmi moudrý a opatrný muž. Váhavěji se měl k dílu, jak toho opatrnost vyžadovala; tím však stal se následující zázrak jen podivuhodnějším a zřejmějším.

Očitý svědek, kaplan Raimund, vypravuje slovně: „Po několika dnech, když všechny potřebné věci pohotově byly, odebrali jsme se s oním, jenž o kopí byl mluvil, do kostela sv. Petra; všechny jiné odstranivše z něho počali jsme kopati. Byloť nás dvanáct, mezi nimi biskup z Aurasie, kaplan hraběte, Raimund, který to psal, potom hrabě sám, Pontius z Baladun a Ferraud z Thoarte. A když od rána až do večera byli kopali, počali pochybovati o tom, že by kopí mohli nalézt. Hrabě odešel, by dohlídnul k opevňování. Než na místo jeho a těch, kteří kopáním unaveni byli, nastoupili jiní. Když onen, jenž o kopí se byl zmínil, spozoroval, že umdléváme, shodiv se sebe vrchní šat a sezuv obuv, sstoupil do jámy. Zapřisáhl nás, bychom k Bohu se modlili, by nám dopřál nalézt kopí, ku posile a vítězství lidu svého. V milosti svého slitování ukázal nám konečně Bůh kopí ono. A já, jenž toto píši, políbil jsem je, jakmile jen horní částěčku zřítí bylo. Jakou radostí a jásotem celé město naplněno bylo, nemohu říci, Nalezeno bylo kopí ono dne 14. června 1098.“

Tak dalece vypravuje onen kaplan ve svých dějinách prvního tažení křížáckého. S ním souhlasí všichni staří dějepiscové oné události, a že by nás chtěli klamati, nemůže žádný moudrý člověk připustiti. Nejnápadnějšího stvrzení mělo se však svatému nálezu dostati v následujících dnech vítězstvím téměř pravdě nepodobným.

Biskup Adhemar, onen papežský vyslanec, jenž dříve, opatrností jsa veden, výrokům Petra Bartholomaea nemnoho věřiti se zdál, nařídil, by nalezené svaté kopí veřejně uctíváno bylo. Ano on se postavil mezi ty, kteří důvěřující oné nebem darované záruce pro velkou, poslední výpravu proti Turkům byli, již by osvobodili město. Po čtrnácte dní připravovali se křesťanští bojovníci ku zápasu. Zároveň vyprosili si pokáním a modlitbou pomoc Boží, pevně důvěřující, že pod záštitou svatého kopí vítězství dobudou, nemohli se ani dočkati onoho dne, kdy rozhodná bitva svedena býti měla. Den před svátkem sv. apoštolů Petra a Pavla byl ku bitvě určen. Po slunce východu konal papežský legát Adhemar v kostele sv. Petra slavné služby Boží. Tuto jakož i ve všech ostatních kostelích Antiochienských podávalo se křížákům tělo Páně, by se posilnili chlebem nebeským k onomu tak důležitému kroku. Na to vystoupivše z města před hraubauu do šíku se postavili. Než jak žalostný to pohled! Měli sotva tři sta k boji schopných koní, byli vyhladověni a umdleni, a počet křesťanského voje zmizel téměř úplně před množstvím nepřátel, nevěrců. Než nalezený svatý ostatek měli s sebou a ten je učinil mocnými; kopí Páně totiž vzali s sebou do boje. Pod dozorstvím papežského legáta nesl je kaplan Raimund: „jáť viděl, co vypravuji, vece, a nesl jsem svaté kopí.“ Vypravuje pak následující:

Ve svém přepychu a jakoby zaslepen pohrdal z počátku turecký vůdce k boji připravenými křesťany. Nechal si je rozestaviti, jakoby to za nehodno pokládal proti nim se brániti. Než brzy zakusil on a vojsko jeho sílu v Boží ochranu důvěřujícího nepřítele.

Čety křesťanské hrnuli se v před, vytasencu zbraní odrazili všechny, kteří se jim v cestu stavěli, a jakmile jednotlivá oddělení turecká utíkati počala, tu jako oheň z místa na místo se šířící, zmocnil se strach a bázeň celého velikého voje. Mimo to nemohli se nepřátelští vojevůdcové o to dohodnouti, jakým způsobem by se brániti měli. A právě toto zvýšilo zmatek Turkův ve prospěch křesťanů.

Za nedlouho byla celá moc nepřátel hrstkou toliko Božích bojovníků poražena. Kerbuga hleděl rychlým útokem se zachrániti, a křesťané se zmocnili celého tábora tureckého a všech jeho pokladů. Kdo z nich nevelebil moc a dobrotu Boží?

Takto dal Bůh na jevo, že ty, jenž důvěrně jej o pomoc vyzývají, neopustí a že křesťanům kopí svaté jako záruku své zvláštní pomoci daroval. Jedině přítomnosti tohoto úctyhodného pokladu plesající vítězové výsledek ten připisovali. Protož jednal biskup Adhemar dle přesvědčení a žádosti všech, když po ukončené bitvě onen svatý klenot vzav do rukou svých jej po celém lojišti nosil, všechny vyzýváje, by Bohu díky vzdali a onen zázračným způsobem vynalezený ostatek uctívali.

Ukončiv popis příběhu tohoto, dí učený a zbožný biskup z Tyru, Vilhelm: „Není rady proti Hospodinu,“ (Přísl. 21, 30), a to se tehdy i osvědčilo. Ukázalo se též, jak pravdiva jsou slova písma sv. „Bůh neopustí těch, kteří doufají v něho.“ (Judith 13, 17). Slova ta, dí, vyplnila se přejasně touto událostí, an bezbranný a hladem vyslyšený lid, důvěruje v Boží pomoc, mohl takovouto přesilu válečných nepřátel přemoci a celé zemi turecké potupu připravit.

Marianský ústav v Opavě, dle zařízení svého první ve Slezsku a čtvrtý v Rakousku podal zprávu o svém čtyřletém trvání a upozorňuje nás na svou důležitost v pospolitém životě, vzhledem na pohlaví ženské. Za cíl svého snažení vytknul si ten ústav: co chovanky sobě svěřená děvčata vzdělati na způsobné hospodyně, chudé vycvičiti v potřebných ženských pracích a jim výživu umožniti, hodným služkám poskytnouti přístřeší a ve škole ženských prací i venkovským děvčatům podati příležitost, zdokonaliti se ve vědomostech a zručnosti nabýti v pracích. — Kdo život zevrubně zná a okem nepředpojatým to pozoruje, toho přesvědčení nabyt, že veliká část všeobecného zla mravného a hmotného jest zaviněno a pořád se zvětšuje namnoze pohlavím ženským, že právě jeho vzděláním a mravním otužením zejména chudá třída obecnstva bude s to lehčeji odpírati lákadlům vše zne-mravňujícího a v záhubu uvádějícího tak zv. velkého světa, ten pozná cenu a dosah „ústavů Marianských.“ Mezi městy, kterým tyto velenutny byly, byla zajisté Opava neposlední, a potřebu tu nahlíželi všichni, kteří znali mravní bídu služebnictva v Opavě a věděli o cíli „Marianského ústavu.“ I chopila se toho díla málo znaná osoba a odhodlána byla založiti v Opavě aspoň prostě ústav pro služebné, který se zdál býti nejpotřebnějším, a dosáhla pro něj co pro „spolek dcer božské lásky“ od c. kr. vlády povolení. Úmysl byl ovšem dobrý, ale síly nedostatečny; nicméně ale byl ten první podnik předchůdcem a cesty razitelem nynějšího ústavu

Marianského. Obmýšlený totiž spolek nepřišel k životu, za to ale postavila se v popředí otázka, co počítí s nasbíranými příspěvky? čemu je věnovati? — a brzo podržela vrch ona myšlenka, odevzdati vše ústavu Mariánskému ve Vídni k tomu cíli, aby v Opavě zřídil filiálku.

Představená gener. Fr. Lechner-ová, poznavši v učiněném jí nabídnutí pokynutí Boží, vzala ochotně celou věc sobě na starost a již na začátku r. 1871 počal „Marianský ústav“ v Opavě svou činnost, třebaš v najatém domě a ve skrovném objemu.

Čestný úřad patronky ústavu vzala na sebe kněžna Marie z Blücher-Wahlstatt-ů a duchovní správa byla odevzdána důstoj. p. Josefu Bendovi, katechetu učít. průpravny, kteří ve svornosti s představenou o dobro ústavu všemožně pečujícíce poznenáhla jej vyvedli z podružství a z poměrů nepřiměřených do vlastního domu a dali mu rozkvět, jakému se nyní těší.

Zakoupením vlastního domu 16. pros. 1871 a jeho pro své účele uspořádání musí se vším právem považovati za opravdový základ celého dalšího rozvoje ústavu a prvním veřejným vystoupením ve světě. Nebo od té doby byl svět na ústav upozorněn, noví a velcí dobrodinci mu vzbuzení a dvojuásobnou činností mohl ústav svému vytknutému cíli vstříc kráčet. Ovšem stavily se mu v cestu ještě mnohé obtíže, ale s vytrvalostí, kterou dodává jen vědomí bohumilého díla, překonaly ctih. sestry je všechny a popatří-li na činnost uplynulých 4 let, vidí se dostatečně odměněny za přestálé svízele oním vědomím, že poskytly 753 služkám přístřeší, pohostinství a poučení, že zřídily školu ženských prací, kterou v lonském šk. roku navštěvovalo 40 žaček, že se staly útočištěm opuštěných, rady si nevědicích děvčat a takto zachránitelkyněmi mnoho dosud nezkažených duší.

Má-li každá nesmrtelná lidská duše před Bohem cenu nesmírnou, tož jest zajisté každý podnik směřující k zachránění těch nesmrtelných duší dílo velezáslužné, dílo Srce Ježíšovu nejpříjemnější a odplatu si strádá stonásobnou. Dobře dí dopis do „Hlasu“ vzhledem na klášterní školu v Přerově, což přímo o každém ústavu vedeném od řeholnic platí: „Co ale jest nejhlavnějšího, jest a zůstane dobré vychování, jež sestry dítkám dávají. Nikdy nemůže mužský vychovatel a učitel tu srdečnost, tu upřímnost, tu lásku k děvčátkům tak na jevo dáti, jako ženská. Ony sestry jako pravé matky nakládají s nimi, milují je ze srdce, konají vše pro Boha a jsou od dítek zase srdečně milovány. Následek tohoto dobrého vychování bude tehda teprv viditelným, až ústavu děvčátka stanou se pannami. Jak šťastný manžel, jenž má zbožnou manželku; jak přešťastny dítky, kteréž obdařeny jsou bohabojnou matkou. Kdyby naši manželé ve zlém světě se pokazili a stali se snad liberály ve smyslu nynějšího věku; věřte, budeme-li míti dobré manželky a dokonalé matky, odoláme všemu zlému.“ Jen dobré, křesťanské vychování pohlaví ženského!

Spravedlivý Bůh odplatí zajisté hojně všem účastníkům na tom dílu, račiž ale také rozhojniti jich počet, aby i jiná města podobnými ústavu byla obdařena.

O spolku sv. dětství.

Starší pohané Amonité měli hroznou jednu modlu, která se jmenovala Moloch. Byla z mědi, měla býčí hlavu a lidské ruce a uvnitř byla prázdná. Když se jí mělo obětovati, topilo se pod ní a v ní, až se na červeno rozžhávala. Pak přicházeli rodiče a kladli svá nemluvnátka v ohnivou náručí té modly, aby za živa spálena a dáblu v oběť přinešena byla. Aby ta modla neslyšela uáčku ubohých maličkých tvorů a se nerozhuňovala, museli

přítomní dělati hrozný hluk a trouby a píšťaly vířily veselé písně. Bylo vlastně od modloslužebníků dobře nastraženo na cit matek, aby nezaslechly žádného nářku svých dítek a neobměkčily se v srdci. I Šalomoun obětoval k vůli svým pohanským ženám této hrozné modle a vystavěl jí chrámy.

Taková modla, neméně hrozná než ten Moloch, jest zvyk u Čiňanů (Chinesů), dítky, pakli se rodičům nelíbí, buď že nejsou způsobilé, neb že jich výživa obtížná by byla a jv. prostě odložiti, utratiti. Jak jsme již v dřívějších zprávách se zmínili, odhazuje se na tisíce dítek k p. v samém hlavním městě Pekingu a divocí psi a prasata mají na nich svou pochoutku, dravé ptactvo krmí se jich mrtvolami, které leží po ulicích a v zákoutích, a nejlehčí smrt bývá těm nebohým červíkům, když buď rázem bývají uškrceni aneb do vody vhozeni. To jest člověk bez milosti Kristem nám poskytnuté, litá šelma i proti sobě. Misionáři katoličtí jsou Východu, zejména dítkám pravými anděly, sbírají nemluvnata smrti již určená, živí je a chrání jich před smrtí časnou i věčnou, a kdyby peněžitě prostředky jim to dovolovaly, získali by nevinných duší na tisíce.

Není to ale jediným cílem spolku sv. dětství, pohanské dítky chrániti před smrtí časnou a věčnou; ještě jiný neméně vznešený jest mu vytknut: apoštolovati totiž v národech a způsobem nejpřirozenějším šířiti světlo pravé víry v národech pohanských. Dosvědčujíc to dopisy apost. misionářů, z nichž úryvky podáváme:*)

Z dopisu p. Blettery, apost. provikara Su-tchuenského ku p. řediteli spolku sv. dětství.

Naším ct. dobrodinešům vyslovuji nejvroucenější uznání všech misionářů tohoto vikariátu, ani almužnám jimi uděleným děkují potěšení, že beze zvláštní obtíže miliony andělků k nebesům odsýlati mohou.

*) Z ročnic 1874.

Minulého roku byli jsme nuceni některé z pokřtěnců našich odeslati, an hlad panující u větší části misie donutil nás, vydaje zvětšiti, čímž bychom dluhů byli nahromadili. Žeň však letošf byla požehnána, a všechném evropským misionářům, jakož i duchovním chieského původu dán již rozkaz, by zdvojnásobili počet křtenců. I slibuji pro budoucí rok beze vší chluby a pýchy bohatou, požehnanou žeň (dušf).

Zdá se, že působení sv. dětství dáblu není příliš vhod, anť neustává všemožných překážek se uchopovati a dobru jím působenímu zabraňovati. Přesměšných pověstí, ošklivých nactiutrhaní doslycháme se o lékárnách našich jakož i o těch, jichž zaměstnáním jest křtění dítek pohanských.

Přiznati se musím, že lékárny naše u větším díle váženy a velmi hledány jsou: bohatí i chudobní stejně jim důvěřují a pochvalně mluví o jich zdárném působení; v jistých však krajinách, zvláště v oněch, v nichž sekta Tsin-lin-kiao-ů, pravých to zednářů chieských a zapřísáhlých našich nepřátel, u valné většiny jest, spolek sv. dětství s přemnohými překážkami zápasiti musí. Sektáři tito ve stálém jsouce spojení se satanem (jestiž to skutečnost, o níž nepochybuje nikdo) všech možných prostředků užívají ku poškozování našemu: hanopisy, pomluvy, peníze, vůbec všechno slouží k dosažení účelu jejich; ano opovázili se i lékárny zaříditi a odevřiti.

Bydlíme protož bohužel i v některých okrscích, v nichž toliko nemnohým dětem křtem sv. posloužití můžeme. Mnozí rodičové, jimž předkem výstraha dána, strachují se, jiní opět stydí se nemocné k nám donášeti. Pravívají: „Zkoumejte nemoc dítku našeho, dejte mu vašich pilulek, však neumývejte čela jeho.“ Strachují se kouzelnictví jakéhosi.

Častěji býváme svědky příkladných výjevů, jakéž působí milost Boží v těch; jeuz spasení své upřímným srdcem vyhledávají. Nedávno obdržel jsem od spolubratra svého následující dopis: Píši vám o muži mladém, bázlivém, však přespříliš pronásledovaném. Lonského roku odřekl se model stav se křesťanem. Pilným byl od toho času v návštěvě cvičení a v učení se modlitbám. Však dábel nespustil ho z očí svých a těžce zkoušel ho; na cestách, v obcích, ve své rodině, všude stíhán jest hanou a potupou, všude jej proklínají a nemilé výčitky mu činí. Od manželky své zakusil nejurputilejšího pronásledování a soužení, anať odepřela mu všechnu službu a všeliký pokrm. Umdlen těmito útoky, však nepohnut u víře prosil nás o přístřeší na měsíc za příčinou důkladnějšího cvičení se v učení a modlitbách a přípravy ku křtu sv., by tím jistěji v boji svém pokračovati mohl.

Tentýž spolubratr píše mi dále: Mladé dívky a paní, proti své vůli za pohany buď provdány buď s nimi zasnoubeny jsouce, rovněž vytrvaly a srdnaty jsou. Před 10 dny procházeje se před večerní modlitbou za modlitebnou naší viděl jsem otce jedné mladé paní ku mne přicházejícího, který chtěl se mnou mluviti. Vida jej zkormouceného táži se ho: co by ho trápilo? — „Zarmoutím sice patera,“ dí on, „však musím mu pravdu pověditi. Nejstarší dcera má jest nešťastna; muž její a ostatní pohanští přfbuzní brání jí v modlitbách a chtějí ji nutiti k pověře. Častěji již byla od nich bita; onehda ji spatřili modlící se na kolenou, a tu ji tak zbili, že celé tělo její zraněno jest.

Dnes z jitra viděl jsem ji a při pohledu na ni taková bolest zmocnila se mne, že po celý den jsem jísti nemohl. Nemohouc sama přijíti posylá mne sem, bych vyřídil paterovi, že za příčinou spásy duše své umínila sobě, muže opustiti, a že u nás Bohu svému modlitbou a v pokoji sloužití chce.

Věda z vlastní zkušenosti, že takové úmysly bývají příčinou soudů nevýslovných strastí ano i krutého pronásledování, napomínal jsem ztrápeného novoobrázence k trpělivosti darovav mu kříž a medaili pro dceru řka: Ať si vzpomene, co všechno Spasitel trpěl, a protož nepozbývá mysli. Ať také v důvěrnosti volá ku milé Matce Boží, která ji zajisté potěší a posilní.“ — Patere, vece on, veřejně to ona nesmí nositi, sice by od muže znova bita byla, avšak skrytě v šatech to bude nositi.“

Poslechnětež ještě jeden výjev srdnaté odvahy: týká se to jistě jen 15 let staré paní. Její rodičové odevzdali ji v den po zavraždění pana Rigaud-a a shromážděných okolo něho křesťanů pohanskému zasnoubenci za příčinou jistoty své cti a svého života dobře porozuměvše hrozící jim pohromě; pak opustivše dům skryli se v horách. Podivením však naplnění jsou vidouce po dvou dnech novozasnoubenou k nim se družiti. Pravila k nim: „Nezůstanu u pohanů; ďábel mezi nimi bydlí. Chci za vámi jíti a se spasiti.“

„Než, odpověděli rodičové, nepovázila's, že usmrcují kněze i křesťany? Všechnu majetek nám berou a domy naše ohněm ničí. V těchto horách žijeme v největší nouzi, jsme v nebezpečí smrti pro zimu a hlad, a snad až sem pronásledovatelé se odváží, by život náš ztratili.“ „To neškodí, řekla mladá paní, jsem křesťankou a chci duši svou spasiti. Zůstanu a neopustím vás.“ V skutku u nich zůstala snášejíc hrdině veškerá protivensťv onoho vyhnanstva.

Jiná sedmnáctiletá novokřesťanka jestiř nevěstou jistého pohana, však svadbu ještě neslavili. Těchto dnů poslala ku mně svého strýce zkázavši mně, žeby ráda panenství své Bohu zasvětila, k čemuž nápomocným bych jí byl. K tomu připojila: Otec můj napomínal mne před svou smrtí, bych pannou zůstala, pro snadnější službu Boží. Po jeho i dědové smrti — oba totiž stali se krvavými oběťmi zášti ku křesťanům — zasnoubila mne má nemnoho vycvičená matka pohanovi.“ Aníž jest pořídka mladých paní a dívek, kteréž před obrácením svým za pohany provdány neb jim zasnoubeny byly; záležitost jejich na vlas podobá se záležitosti této prvější i odhodlány jsou k věrné bohoslužbě.

Největší zlo však jestiř, že v Chině zasnoubeni platí za nerozlučitelné. Tím stává se, že onyno proti své vůli aneb před obrácením svým pohanům zasnoubené mladé dívky bez ohledu na jich zbožné přání zavázány zůstanou; nestává proti tomu prostředku. Bůh však čatokráte to dopouští pro obrácení celé pohanské rodiny, ale připouštíme, že tyto mladé osoby u velkém nebezpečí jsou.

Tyto a podobné důkazy srdnatosti a dobré vůle dodávají misionáři odvahy a síly; Bůh pro oslazení mnohé trudné hodiny občas jimi nás těší. Pohan jistý pracuje k smrti; tu slyší kroky silnicí se ubírajícího cestovatele. Povzbuzen jistotně svým andělem strážce táže se: „Kdo jde okolo?“ Máti jeho letitá rychle běžíe ku dveřím dí: „Jest to křesťanský kazatel.“ „Rci, ať sem vstoupí,“ prosí umírající. Matka jej volá, a křesťanský kněz již stojí před umírajícím. „Musím zemřítí,“ dí on, „a často slychával jsem o vašem náboženství, že po smrti nebe slibuje. Můžeš-li mne přijmouti?“ — „Jistojistě,“ chápá se slova kněz, „zřekneš-li se model a věříš-li v Boha.“ Vyučuje jej pak v základních pravdách, připravuje všemožně a konečně křtem sv. obmyje. V krátkosti po obmytí čela sv. vodou odevzdal šťastný vyvolenec pln radosti duši.

Mnohdykrátě křest udělený novoobrázencům a dětem uzdravuje tyto podle těla i duše. Stůjž zde několik příkladů: Dvě dítek novokřesťanů zápasilo se smrtí, i přinesli je misionáři právě tudy cestujícím, by je pokřtil. Ihned po udělení

sv. svátosti obě umírající dítky života opět nabývají, žádají sobě pokrmu a jsou uzdraveny. Přítomná právě pohanská rodina ihned křesť sv. přijala. Dítka od toho okamžení těší se z nejlepšího zdraví a rodičové neustávají v díku Svrchovanému.

Vzácné tyto účinky křtu sv. nejví se toliko na dětech ale též na odrostlých. Jistá vdova byla po 8 dní nemocna. Syn její, muž to naplněn jsa živou věrou, rychle ubírá se pro misionáře, by svátostí křtu sv. ji znovuzrodil. Při příchodu spolubratrově zmítána jest nemocná hrozným strachem, a zdá se dle tahů obličeje, že ji kdosi hrdlo zatahuje. V tak velikém nebezpečí rychle ji křtí, načež ihned smyslů i pokoje nabývá. Nejvíce překvapující však bylo, že následujícího dne zdráva byla a domácnost svou obstarávala. Všem, kdož poslouchati chtěli, vykládala, jak věřejšího večera stará, před několika lety zemřelá teta vstoupivši k ní do pokoje a za krk ji popadši násilně ji odvléci chtěla, z čehož modlitby misionářovy ji osvobodily.

Snad směji se mnozí osvícení duchové tomu co snu staré ženy, my však znajíce předobře zuřivost nepřítelů člověčenstva víme, že všemožně usiluje lidem na těle i na duši uškoditi. V Chíně přesvědčen každý jest o bytnosti duchové, a není nikomu neznámo, že u přítomnosti jednoho trochu jen horlivého křesťana nejméně hodnější prostředky umlčeny bývají.

Nechci opomenouti několik řádků jiným spolubratrem před několika týhodny mi zaslanych. Odeslal mi je z krajiny, kdež několik teprv roků křesťané bydlí. Obyvatelstvo krajin těch pozůstává na polovici z Chinesů, a na polovici z Indiánů. Vypravuje následující:

Byl jsem jednoho dne na venkovské stanici, i napadlo mi, bych otázel se, zdaliž i zde děti odhazují. „Mnoho,“ zněla odpověď, a na důkaz toho vyprávěl mi novokřtěnec jeden s pravou lhostejností, že otec jeho před obrácením svým dvě dcer zavraždil. Mladý muž příšedší z jiné stanice stejně lhostejně připojil, že děd jeho posud žijící 8 dítek, dílem dcer, dílem vnuků usmrtil. Mnohem však větší hořkoton naplněno bývá srdce při pohledu na tak mnohé nevinné tvory Boží pohozené na silnicích, anižby kdo o ně péči měl. Za nouze nynější jenjen hemží se tyto bídní tvorové v městě Penchoui; ve všech koutech ulic nalezněš 3 až 4leté dítky na slámě ležící, opuštěné.

L. Blettery.

Bratrstvo sv. růžence a korhelové (kořalečníci) na Slovákku. V posledním čísle zmínili jsme se o radostně vzkvétající střídmosti Slováků, které svrchovatě jim jest potřebí, a pravili jsme, že vedle horlivého kněze J. Kmoška (a učitele Al. Hrušky) svaté misie na Trenčínsku konané nejvíce nápomocny byly, že mysl a vůle kořalečníků tak nápadně k lepšímu se obrátily. Než žádná radost na světě není úplna, všude přimíchána jest hodná porce pelyňku. Bůh nechává spolu zrání i pšenici i koukol. Tak vidíš, ty milý, ubohý lide Slováký, náš pokrevný bratře! Hovořili již kat. noviny v radostném jásotu: „Kdo neveri v divy a zázraky našeho času, ten nechť sa pride přesvědčit na Kysuce, do Vadičova, Staré Bystrice, Diviny, najma ale do města a fary Rojca, do Frivalda, Fačkova atd.“ a všichni viděli již v duchu vymaněný celý národ Slováký z pekelné poroby opilství, které tělo i duši, majetek i průmysl, slovem celou bytost Slováka ničí a nejbídnějším otrokem činí otravujícího nápoje a jeho prodáváčů, a velebili milosrdenství Boží. To však nemohlo býti peklu příjemno ani zlému geniu říše, když viděl tolik tisíc, ba miliony duší vymaněny z jeho otroctví, pozdvihl potajmu válku, ve které hlavní služby mu

konali krčmaři, střídmostí občanů ve svém zisku zkrácení. Jako z čista jasna když se blýskne a zahřmí a již zhoubný plamen života i obydlí kazí, jako když nenadálý mráz z rána celou květenu chladem svým zničí, tak asi působilo 11. dne misie ve Divině, když právě se slavně konalo generalní sv. přijímání jinochů, smutné ono nařízení od biskupa Nitranského, Augustina, ku kterému prý nucen byl uherskou vládou, aby etih. misionáře ihned všechny své výkony kněžské zastavili a odtud pryč se odebrali, ač krátce před tím své požehnání téměř misionářům za jejich apoštolské práce vzkázal.

Misie tak blahodárně v národu působící byly tedy zakázány; kající u velikém počtu u zpovědnic již shromáždění byli odkázáni a čekajícímu lidu oznámilo se s kazatelnou, „že nevyzpytatelným dopuštěním Božím již dnes misie se ukončí.“ Farář Divinský klečel před oltářem hlasitě vzlykaje, a celý plný chrám s ním.

Ten srdcelomný pohled nedá se popsati. Když pak ještě posvěcen byl misionářský kříž, aby věřící aspoň příležitost měli jistých odpustků se účastnými činit a v chrámu P. apoštolské požehnání uděleno, ukončili OO. misionáři tu smutně končící misii slavným „Te Deum.“

Při odchodu misionářů přicházel dobrý lid s nářkem se loučit a jeden soused zvolal hlasitě: „Co z nás bude! Školy nám již vzali, a nyní vyhánějí i zvěsty nebeské pravdy, naše nejupřímnější přátely! Co z nás bude?! Panuje již antikrist?“ Kněži uherští jevíli vesměs velkou rozhořčenost nad násilnickým tím skutkem a chystají se k pronešení stížnosti před trůnem svého krále. Domnívali se, že u nich, v Uhrách, jest úplná svoboda svědomí, avšak — jako jinde. Ostatně těšme se, Bůh jest dosti moudrý, aby i to zlé k našemu dobru zřídil, nebo „milujícím Boha všechno k dobrému prospívá,“ a nedá zahynouti ubohému národu Slováckému, který nyní opravdově chce se vymaniti z mravní své poroby, a mocná patronka Uherska, nejsvětější Bohorodička vymůže svou přímluvou u Boha výdatných, potřebných milostí.

„Budou ve **Jmenu Mém** zlé duchy vymítati, novými jazyky mluvití, hady bráti a jestližeby co jedovatého pili, neuškodí jim; na nemocné budou ruce vzkládati a oni uzdraví,“*) toť jsou znamení, která dle přípovědi Mistra, Ježíše Krista, jeho vyznávači budou míti. Musí to býti pramocné jméno, jméno Ježíš, na jehož vyslovení, důvěrné vzývání poslušni musí býti i pekelné mocnosti i tělesa pozemská a neduhy a nemoce lidí. K vysvětlení mocnosti toho nejsvět. Jména jest naše vědomost o něm příliš malá, opíráme se tudíž o opravdové jeho znalce; a co praví tito? Sv. Petr Chrysolog dí: „V tomto svatém Jmenu klaníme se celé majestati božství,“ a sv. Bernard: „Jméno Ježíš jest znamení, které nám na oči staví, co Bůh pro naše spasení učinil. Jak mnoho, o Ježíši, stálo tebe to, abys byl Ježíšem,“ dí se zápal. „Dábli třasou se ještě podnes, když jméno Ježíš se jen vysloví, a ani mravní zkaženost křesťanů nemohla moc toho jména

*) Mark. 16, 17.

umenšiti“ (sv. Řehoř Naz.), a „toto jméno Ježíš má naproti ďáblům takovou moc, že nezřídka i když od zlých vysloveno bývá, svou sílu ukazuje“ (dř. Origenes). Arci pochopitelně to z velikosti a slávy Syna Božího, před nímž ďáblové v nivec se obrátí, když by on to chtěl, že ani vyslovení Jeho Jména snést nemohou. A jak hrozný jest zlým, právě tak, ba daleko více milosrdným a laskavým jest všem dobrým, všem upřímně ho vyzývajícím, neboť dobrota jest Ježíši vlastní, to samo jméno jest souhrn všeho dobra, jak praví Origenes: „Netoliko jedno dobro zaujímá v sobě Ježíš, nýbrž všechna dobra. Život jest dobro; Ježíš jest životem. Vzkříšení jest dobro; Ježíš jest vzkříšením. Světlo světa jest dobro; Ježíš jest světlo světa.“ Na základě těchto již od prvních křesťanů uznaných pravd povzbuzuje nás sv. Laurent-Justin. (řeč o obřezání P.): „Jsi-li nemocen, týrají-li tě bolesti, napadají-li tě bohorouhavé myšlenky aneb zoufanlivost, zmítá-li tě bázeň, mučí-li tě nejistota a obavy: — vyslov anebo jen pomysli na jméno Ježíš! V každé nesnázi, v nebezpečnostech, ve strachu, na cestě, o samotě, v potopě, kdekoli bys byl, vyslov jméno Ježíš, ale ne pouze ústy, nýbrž i srdcem. Zajisté pocítíš velkou duševní sladkost a příjemnost v srdci i v ústech, kdykoli toto svaté jméno s úctou vyslovíš. Neboť ono má sílu, která srdce obrodí, ducha občerství, zbožnost obživuje a k lásce božské připravuje toho, jenž je vyzývá.“ Božskou moc jména Ježíš, která nejvíce jest činna v ohledu našeho spasení a kterou tisícové vyzvatelů pocítili, vysvětluje nám krásně vidění sv. paní a mučnice Perpetuy. Vypravuje sama:

„Viděla jsem neobyčejně vysoký zlatý žebřík, kterýž od země až k nebi dosahoval, ale tak úzký byl, že jen jeden po něm vstupovati mohl. Po obou stranách žebříku byly meče, kopí, srpy, nože, takže každý, kdo ne dbale anebo nemaje zrak ustavičně na horu upřený na vrch vstupoval, nevyhnutelně od oněch nástrojů poraněn jest. Na patě žebříku ale ležel hrozný drak, kterýž vždy na ty dorážeti se zdál,

jenž na žebřík vstoupiti chtěli. První, kterýž vstoupil, byl sv. Saturnín, kterýž pro víru spolu v žaláři upěl. Když vrchole žebříku dosáhl, obrátil se ke mně: „Perpetuo, já čekám na tebe; ale dej pozor, aby drak neublížil tobě.“ Já jsem odpověděla: „Ve jménu Pána našeho Ježíše Krista drak mně neškodí.“ Ihned drak pozvolna hlavu od žebříku odvrátil a když jsem vstoupila na srošel, za podnož mi sloužil.“

Co svatá Perpetua v duchu viděla, děje se podnes ve skutečnosti a budeme míti v příštích číslech příležitosti, obsírnějš o tom mluvíti; abychom přišli ke stejnému poznání a přání, jaké měl sv. František Saleský:

„O božské jméno! o slavné, o hrozné jméno Ježíš, které ústa a srdce nebeského Otce od věčnosti jmenovaly a vyslovily, ach! vtiskni se a budiž nápisem našich duší, aby Tebou hodny učiněny byly spasení!“

Zprávy a drobnosti.

Ze Sloupu. Ku znamenitějším místům poutnickým na Moravě může vším právem připočten býti Sloup. Každého roku, jakmile nastane jaro přicházejí četná procesí ze všech úhlů naší milé Moravy do Sloupského ouvalu, by tam sedmibolestnou Bohorodičku navštívila a před její oltářem jí za orodování a ochranu žádala. Obzvláště ve svátcích Mariánských bývá nával poutníků tak ohromný, že mnohdy chrám Páně, kdyby ještě jednou tak velký byl, všechny pojmuti nemůže, a proto se přihází, že četné zástupy před chrámem Páně a vůkol něho zůstati musí. Procesí počínají přicházeti již záhy v jaře a poslední dojde 11. listopadu. Krom toho navštěvuje i v zimě mnoho zbožných jednotlivých poutníků sedmibolestnou Pannu Marii Sloupskou. Počet poutníků, jenž v roce do Sloupu zavítají, nedá se ovšem až do jednoho přesně určit; nepřeháním však, díme-li, že každoročně do Sloupu na 65000 poutníků zavítá, z nichžto víc než třetina ku sv. zpovědi a ku stolu Páně přistupuje. Konečně musím podotknouti, že se počet poutníků rok od roku množí, což z toho vysvítá že z tak mnohých obcí, z kterých dříve jen jednotlivci přicházeli, nyní četná procesí častěji docházejí; což zajisté všem věrným a horlivým katolíkům k útěše, všem nepřátelům však sv. víry a církve Boží k zahanbení sloužiti může. — y.

Bůh nebyvá posmíván. Časopis „Pilger“ zděluje: Dělník v Mühlhausenu v Elsasku vychrtil r. 1872 hrozné rouhání proti nejbl. P. Marii. V tom okamžení úplně oslepl. — Jistý hospodský v Pf. vymaloval hanoobraz, představující sv. Otce, an se béře ve společnosti štěkajícího psa. Když domaloval obraz, — byl u konce i se svým rozumem. Stal se choromyslným.

Nestydí se za veřejné pokání prezident jihoamerické vlády, Moreno, synovec kardinála téhož jména. Ku konci misii konaných v Quitu od Redemptoristů vzal na svá ramena veřejné kříž a co kajicník nesl jej po ulicích. V očích katol. občanů nejen že ničeho neztratil na

úctě, noprž se všech stran lid jemu jásal a kvitím obsypal, což ovšem v úmyslu M—a nebylo, ale zabránit se nedalo.

Spolku dětství Ježíšova vhodnou sbírku rozjímání a písní chová na skladě detj. děkan ve Vodňanech, V. Mostecký. Oněm vůdcům toho spolku, kteří o vánocích s dítkami konají zvláštní pobožnosti a duch. zábavy, vyhoví ona sbírka. Nechat žádatetě na jmenovaného dp. děkana se obrátí. Sbírká pobožn. za 20 kr., písní zvlášť 5 kr.

Soud Boží. V loni na podzim dala jistá zbožná žena z B. u Brna postavití kříž v poli na místo dosavadního již velmi sešlého. Slavně byl zasvěcen. Za několik dní shledali lidé jednoho rána kříž z kamene vytržený, figuru Spasitele rozlomenou a kusy sem tam pohozeny. I nástroj, jehož zlovolník při pekelné té práci používal, ležel na místě spousty. Veřejné mínění mělo blízkého příbuzného té ženy, jež kříž dala postavití, za páchatele. Žádný ale nechtěl to dáti vyšetřovati a ponechal rozsudek věčnému soudci. Ten ho též učinil: za několik dní po zločinu jel onen muž do Brna na trh úplně zdráv, přijeda ale domů byl stížen hroznými života bolestmi, tak že kněz přivolaný s ním ničeho nevyřídil, a téhož dne ve hrozném řvaní skončil. Příbuzní jeho, kteří o činu věděli, a s nimi veskeren lid považují tu náhlou, hroznou smrt za soud Boží.

Protestanti v Prusku počínají se skutečně strachovati o svou vytrvalost; bouře, kterou pomohli rozdmýchati proti katolíkům, zasahuje je samy. Církev katol. nynější bouře otuží a očistí, protestantskou ale opravdově hrozí zroutiti. Moudrost Boží dovede i ze zlého vyvésti dobré. Snad to tuší hrdinný vézeň pro právo a pravdu, arcibiskup Ledochovský, že v nehodném jsa žaláři ustavičně je vesel. Pravda nás činí svobodny, — byt i v poutech.

„Vánoční dárek rodičům,“

brožurka za **12 kr.**, poučné a časové čtení, vyšla co sešit 3. „Časových listů,“ jichž první 2 sešity zabaveny byly, a mimo nynějšího vydavatele F. Bartoška obstará je též z ochoty administrace „Školy.“ Záslušno, aby spis ten aspoň ve více exempl. v každé obci se nacházel a pilně čten byl.

Úmysl modliteb na měsíc leden :

Božemohoucí věčný Bože! obětují Tobě všechny své dobré skutky a modlitby ve spojení s Ježíšem Kristem a všemi zbožnými a svatými dušemi v nebi i na zemi za všechno to, co si Pán Ježíš ve svém Božském Serdci přeje, jmenovitě ale v tomto měsíci, za zdar katol. tisku a v dnešní právě den:

Den

ke cti

Obzvlášť

1. **Obřezání P.:** za dar sebezapření zejména duchovním; za šťastnou hodinu smrti, kteří toho r. zemrou; na poděkování za obdrženu milost; za 3 manžele newěrece.
2. Sw. Mataria, poust.: za zlepšení věřejné bezpečnosti jmění a života; za † otce.
3. Sw. Jenowefy, p.: za zdar ústavů pro katol. misie; za spolek sw. dětsků.
4. Sw. Tita, bškp.: za církev katol. mezi Bulhary; za lehkovážníka; za † matku.
5. Sw. Telesfora, pp.: za národní školy; za ochranu před utiskováním; za 10 sirotků.
6. **Živení Páně:** za zdar misím zahraničným: za bratra opilce; za včasnou pomoc.
7. Sw. Luciana, muč.: za katol. časopisectvo; za šťastné srovnání soudní záležitosti.
8. Sw. Sewerina, op.: za zdar katol. polit. spolkům; za svornost v rodině.
9. Sw. Juliany a Basilise, m.: za spolek křesť. matek; za těžce nemocného kněze.
10. Sw. Pawla, poust.: za obnovení svornosti v 1 řeholním domě; za odstranění zlovolu.
11. Sw. Hygina, m.: za duševní i tělesné zdraví 3 kněžím kmetům; za dškwzbaní.
12. Sw. Urnošta, bškp.: za dar síly v moudrošli duchovním pastýřům.
13. Sw. Hilaria, bškp.: za ochranu mládeže studující před nezabohy; za † přátely.
14. Sw. Felixe z N. kněze: za zdar misím v Africe; za 2 kněze; za sirotky 3 rodin.
15. Sw. Maura, op.: za řády sw. Benedikta a bratrstvo t. j.; za 3 choré kněze.
16. Sw. Marcella, pp.: za včasnou pomoc katolíkům v Německu; za obrácení rouhače.
17. **nejsw. Jména Ježíš:** za sw. Otce Pia IX; za obháje sw. wtry; za ošwiceni nepřátel křesťanství; za uznání lásky Boží k nám lidem; za umožnění vícero misí.
18. Sw. Prisky, p. m.: za řádné, prospěšné vedení spolků panen; za dar sebezapření.
19. Sw. Kanuta, fr. m.: za církev sw. v Skandinávii a Anglii; za jednotu panen v B.
20. Sw. Fabiana a Sebestiana, m.: aby vlády křesť. duchem oživeny byly.
21. Sw. Anezky, p. m.: za přátele, dobrodince a známé; za pan. spolky.
22. Sw. Vincence, jáh. m.: za theolog. učiliště; za zdar 2 noviciátů; za svornost kn.
23. Zasnoubení P. Marie: za ochranu mládeže před swůdci; za wtrvalost v dobrém.
24. Sw. Timotea, b.: za spolky štřednosti na Slowácku; za nespokojené se svým stavem.
25. Obrácení Sw. Pawla: za obrácení úhlavních nepřátel Kristových.
26. Sw. Polykarpa, b. m.: za dar zmužilosti biskupům a kněžím; za † bratra.
27. Sw. Jana Zlat. b.: za dar sw. wghluwnosti kazatelům; za zdar liter. podniků.
28. Sw. Naimunda, kn.: za obrácení bratra; za milost nejpotřebnější; za theolog. učil.
29. Sw. Frantiska Sal. b.: za obrácení hřisťníků proti G.; za 4 sirotky.
30. Sw. Martiny, p. m.: za zničení úkladů proti církvi sw.; za kajčička; za 3 horlitele.
31. Sw. Petra Rol. řeh.: za všechny našim modlitbám se odporučující; za v Pánu zesnulé spoluoudy kat. bratrstew; za křesť. wychování dítek 4 rodin.

M o d l i t b a.

Božské Serdce Ježíše! sřze nepoškwrněné Serdce Marie Panny obětují Tobě všechny modlitby, práce a utrpení toho dne spolu se všemi úmysly; ve kterých se uštwičně na oltáři obětuješ. — Obzvlášť je obětují za všechny ty, kteří pracují tiskůpisy v obhájení Twých swatých práw a Twé sw. církwe. O božský Spasiteli! posilniž je v těžkém tom boji a zabrřž zázkatem Twého práwa zpouštu bezbožného tisku. Amen.

Pane Ježíši zašřřž ochranou svého Božského Serdce našeho sw. Otce papeže! Serdce Ježíše a Marie! zachraňtež církev, řiši Rakoušskou a wlast naši česko-morawšskou!

O přešladké Serdce Panny Marie, buďiž mou spásou!

Swatý Michale archanděli, swatý Cyrile a Methode, orobujte za nás!

ŠKOLA BOŽSKÉHO SRDCE PÁNĚ.

Měsíční list pro lid katolický, zvláště pro bratrstva v Čechách, na Moravě
a ve Slezsku.

Vydává a pořádá PLACIDUS J. MATHON, benediktin Rajhradský.

Celoroční předplatné 2 zl.; **V Brně 1875.**
7. výtisk zdarma.

Redakce, administrace
a expedice bydlí:
na Petříně číslo 4.
(Rajhradský dům).

Ročník IX.

Únor.

Číslo 2.

Obsah: Obrázek za odměnu (báseň s rytinou). — Svatý Otec Pius IX. Jeho dětství. — Dějiny svatého kopí. — Tomáš Kren (s rytinou). — Apoštolát tisku. — Věští slovo. — Dvoji jubileum (s 2 rytinami). — Tovaryšstva Ježíšova misie za mořem. — Sedm slov Páně na kříži! (s rytinou). — Zprávy a drobnosti.

Příloha praenumerantum na Ruffera román „Děti soumraku“ jeho ukončení, totiž sešit 7—10.

Ješto proti určení vypadl jen na 10 sešitů, nahrazuje se chybujících 5 sešitů novým románem hrab. Kl. de la Grange, spisovatelky všude oblíbené „Vestálky“, jí podobným: „**Poslední dnové Jerusalema**,“ který za 2 měsíce v celku praenumerantům se dodá. Zatím se bude pokračovati v „**Zábavné bibliotéce**,“ v níž pro rok 1875 jsou určeny 2 větší spisy: dávno uchystaný „**Tiburn**,“ „**Šimon Petr a Simonon čarodějník**“ a několik menších (o 1—2 sešitech) časových, jen zábavných.

Prémie „sv. Josef“ bohužel nebude ani ke svátku sv. Josefa hotova, leč by něco zvláštního se stalo, záleží ale nám samým nejvíce na tom, aby obraz již napřed v rukou byl odběratelů.

„**Časové listy**,“ — na mnohé dotazy — ač pomalu vycházejí nicméně z mysli nevypadlí a brzo objeví se jich víc než jeden — ale čtající musí čísti mezi řádky. Víte, že jest mnoho očí a úsudků!

Bibliografie česká a slovenská z posledního století (1774—1874.)

Nížepsaný hodlá vydati během r. 1875 co možná úplnou českou a slovenskou bibliografii, t. j. seznam kněh, hudebních i uměleckých věcí, jakož i výkaz důležitějších děl jinojazyčných, jež vztahují se k zemím koruny české a ke Slovensku, z posledního století (1774—1874) a žádá tímto co nejsnažněji, aby mu přátelé literatury laskavě podali **doplňkův a oprav** posavadních výkazův bibliografických, zejména z „**Knihopisného slovníka česko-slovenského**,“ aby tato „**Bibliografie česká a slovenská**“ byla prosta hrubších smylův a co možná úplná.

Ku konci připojen bude v tomto dle mém nezbytný při takých pracech přehled dle odborův literatury, čímž nabude valného prospěchu před jinými toho druhu pracemi, poněvadž usnadní vyhledávání mnohdy až mrzuté, jakož přidán bude i seznam divadelních her dle titulův.

Prosím tudíž snažně, aby mně příspěvky co nejrychleji byly posílány. — Jména zasilatelův důležitějších příspěvkův uvedena budou v předmluvě.

V Praze, koncem prosince 1874.

Fr. A. Urbánek, kněhkupec,
(na Vodičkové ulici č. 20. n.)

Literatura a umění.

Knihovnu kazatelskou, kterou vydává redakcí důst. p. faráře v Libšicích u Vlt. Tomáše Nováka, Pražský kněhkupec, Fr. A. Urbánek (na Vodičkové ul. č. 20 n.) schválila biskupská konsistoř Brněnská v kurendě dne 8. října 1874 č. 3101—10, právě o Divišových kázáních postních „Tobiášův“, že se vyznamenávají jako jeho dřívější sbírka postních kázání „Šimon z Cyrény“ výtečným a duchaplným pojednáním, jakož i jemnou formou a korektní řečí, jakož i krásnou zevnější úpravou a „levnou cenou.“

Ku „Knihovně kazatelské“ přispívají posud následující důst. pp. kazatelé: děkan Buchtel v Kyšperce, děkan Černoň v Dobrovici, děkan Daneš, na Peruci, farář Diviš v Bohdalicích (Mor.), děkan Doležal v Minicích, farář Hakl v Hořicích, far. Dr. Hronek v Chotětově, katech. Hulakovský v Třeboni, kaplan Fr. X. Janků v Praze, děkan Kasper v Rokycanech, farář Krejčí v Proseči, děkan Marek v Libuni, farář Novák v Libšicích, probošt Pachtl v Roudnici, notář Pavla ve Vetlé, katech. Fr. Perůtka ve Val. Mezeříčí, prof. Procházka v Brně, farář Rošický v Košticích, kaplan Tippmann ve Vejprnicích, kaplan Ulč v Rokycanech, kapl. Vávra v Brandýse n. L.

Theologickou (vědeckou) **bibliotéku** počne vydávati po novém roce redakcí Libšického p. faráře Tomáše Nováka. Pražský kněhkupec Fr. A. Urbánek. Budeť to podnik v literatuře, naší prvý, a redaktor i nákladatel ručí nám, že to bude dílo velmi vítané a zajisté výborné. Přihlášky o práce do této Bibliotéky přijímá půst. p. redaktor v Libšicích nad Vltavou.

Duchovní promluvy k mládeži, na školách středních a měštanských. Sepsal J. Hulakovský, katech. na r. gym. v Třeboni. Kazat. knihovny dílo II.

Ježíš na kříži. Šestero postních exhort, sepsal Ant. Buchtel, biskp. vikář a děkan v Kyšperku. Knihovny kazatelské dílo III. Cena 30 kr.

Příruční knížka pro členy apoštolátu modlitby. Dle P. Th. Schmuda zčeštil K. L. Ř. Nákladem A. G. Steinhausera v Praze, Cena 25 kr. Pro pohodlí členů apošt. m. též v administraci „Školy“ na skladě.

Kniha pro každého rolníka a hospodáře. Sešit 1. Napsal Jos. Dumek, řed. hosp. ústavu v Doubravici. Nákladem Vl. Žakovského v Olomouci. Cena 30 kr.

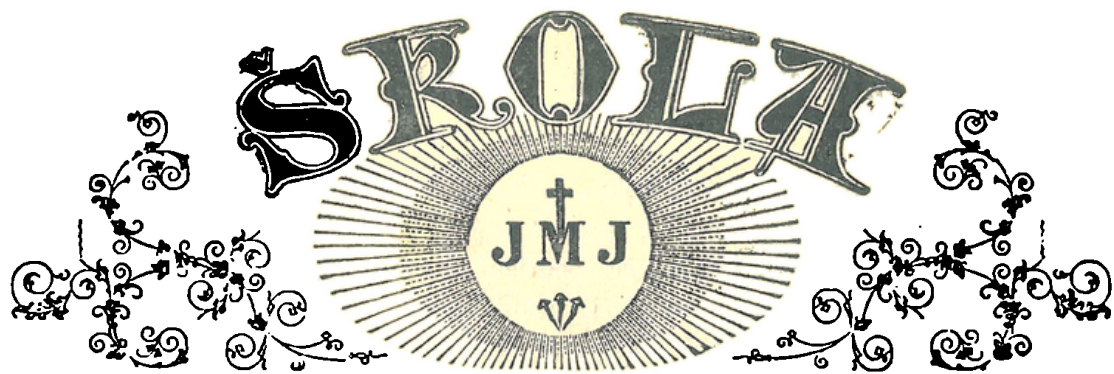
Milodary:

Sv. Otcí: Petr Vitek z Bohdalic 40. kr., — Ig. Blecha v Snářích, 2 zl., — P. Michálek z Biháovic 1. zl. Do Filipsovdorfu: z V. Bystřice 5 zl. Katol. misiim a dílu (spolku) sv. dětství P. Michálek z B. 2 zl. — vlp. Fr. Trnka, Fr. v H. Kounicích 1 zl. 78 kr. několik dobroditelkyň z Lipníka 1 zl. 42., vlp. Pavelka, zám. kaplan v Lišni 48 zl. 8 kr., vlp. Ond. Kubín z Voděrad 1 zl. 25 kr. ctih. pp. Uršulinky v Kutné Hoře 6 zl.

Z bratrstva benedikt. nejsv. Svátosti olt. zemřeli a modlitbám spolnoudů se odporučují: Z bratr. v Kroměříži. Kučí Kateřina, Stolička Nepomucena, Procházka Josefa, Zablacký Vincencia, Konečný Františka, Straka Františka, Bezděk Veronika, Havlík Anna, Dlugogenský Josefa; z bratr. u sv. Markéty. Johanna Benáková, Barbara Hyklova z Repů, Johanna Doulova z Dušník, Barbara Jandova z Kladna; z bratr. v Napajedlicích: Anna Čevelíčková, Alžběta Volný-ho.

Listárna:

Do Cerekvice J. K.: Již jsme obdrželi 1 zl. 50 kr. z exp. H. Do Prahy J. H.: — „Záb. bibl.“ roč. lonský stojí 3 zl. — Do Ptína J. D. Za úmysle 50 výt. 5 zl., tudy ještě 1 zl. naše dobro. Do Bělé J. C. Pro Vás ano. — Do Jindř. H. M. N. Beze kněh nelze tu premii za 1. zl. dáti; máte to uschováno. — Do Ostroměře V. M. Ony peníze obdrželi jsme; za zprávu děkujem. — Do Znorova F. Š. Máte pravdu. — Do Češtíe F. M. Rádně obdrželi jsme. — Do Kr. Hradce A. Fr. Jak si přejete, bez přém., tak se Vám stane.

Božského Srdce Páně.

Ročník IX. Únor. Číslo 2.

Pochválen I Ctěn buď Ježíš Kristus nyní I na Věky
VěkůV, AMen.

Obrázek za odměnu.

Za odměnu svojí pše
Žáček obraz obdržel.
Před obrázkem prázdné chvíle
S největší vždy slastí dlel.

Tím se těší, povzbuzuje
K pilnosti a zbožnosti;
Před ním úctu prokazuje,
Modlívá se s vroucností.

Ani v noci od obrázku
Nemůže se odtrhnout;
Jemu věnuje svou lásku
Začne srdcem k Bohu lnout.

„Matinko má, poslouchejte,
Kdybych jednou umřít měl,
Obraz ten mi v rakev dejte;
Jáť bych věčně mít ho chtěl!“

Srdce matky hořem jato
Nade prosbou synovou.
Anděl smrti brzy na to
Žáčka v říš vzal rájovou.

Hle! jak něžně v rakvi dřímá!
Za živa jež tak rád měl,
Obrázček v rukou třímá,
V odměnu jež obdržel.

Svatý Otec Pius IX. — Jeho dětství.

(Pokračování.)

Jak jsme v posledním čísle nařekli, měla rodina hrab. Mastaje velký zármutek, v němž se se žádným sdílet nemohla; protož si jen Bohu stěžovati a jen u něho, u všemocného a avěrného své církve ochránce, potěšení a pomoc mohla hledati. Prostředek k tomu jest modlitba. A čím důvěrnější, pokornější a nevinnější modlitba jest, jest též tím lepší a silnější. I v domě Mastajově se modlili a doufali.

Hraběnka Kateřina, která co křesťanská matka o to usilovala, aby především pravou a upřímnou bázeň Boží svým dětem vštíčila, je také navykala, aby se s ní každé ráno a každý večer modlily, a ve své modlitbě i na svatého otce Pia VI. pamatovaly, jež lodku Petrovu zahynutím ohroženou v tak neblahých řídicích okolnostech. A když se papeži čím dál tím hůře vedlo, a i do Sinigaglie se o tom zpráva donesla považovala to nábožná matka za svou povinnost, aby i svému synáčkovi o té věci, jak dalece ji pochopiti mohl (bylo mu asi šest anebo sedm let), pověděla a ho napomenula, aby ode dneška při modlitbě své ranní a večerní se o jeden Otče náš a Zdrávas Maria více pomodlil.

„Milé dítě,“ pravila mu, ponejprv ho k tomuto skutku dobrému napomínajíc, „ctihodné nejvyšší hlavě naší církve hrozí veliké nebezpečství, velice jest zarmoucena, pros se mnou Boha, by ráčil trápení svatého otce zmírniti a všeliké od něho nebezpečství odvrátiti.“

„O ano,“ odpovědělo dítě, „chci se s tebou za svatého otce modliti a slibuji ti, žeť vroucná bude modlitba má.“ A každé ráno a každý večer napomenul mladý Mastaj sám svou matičku na Otče náš a Zdrávas Maria, jež se jim bylo spolu modliti.

Jednoho večera, když byli obyčejnou svou modlitbu vykonali, obejmula hraběnka své dítě a pravila mu slzy prolévajíc: „Můj milý maličký, dnes večer se musíme se zvláštní vroucností modliti za svatého otce; neštěstí, jehož jsme se obávali, již se blíží: Ti lidé, kteří tam francouzského krále zabili, přišli i do Říma, vedrali se v noci do paláce papežova, sebrali Pia VI. a odvezli ho pryč, nedbajíc nic na to, že jim může na cestě umřít, jelikož byl churav a stařec 80letý. Ach, co on na cestě té vystál, a jak byl trpěliv! Jednou za tuhé zimy mu chtěli ti husaři, kteří ho odváželi, své kožichy dáti, útrpností s ním hnutí, ale on toho nepřijal, volil raději sám trpěti, než aby pro něho trpěti museli jiní. Ale, již sobě svoje vytrpěl, již ho není!“

Při těchto slovích počalo dítě se svou matkou, jížto až potud pozorně naslouchalo, lítostně plakati, pozdvihlo a sepjalo ručičky své modlíc se co anděl nábožně.

Ukončivši modlitbu svoji vstalo a slzami plné očička své ještě zarosena majíc, pravilo ku své matičce, poněkud o události té celé pochybujíc: „Ale matičko, jak pak to může Pán Bůh dopustiti, aby papež, Syna Jeho Ježíše Krista náměstek, takto byl neštěstím navštíven? Jak On to může dopustiti, aby odveden byl do žaláře ten, o němž, žeť tak dobrý jest, mi pravíš?“

„Mé dítě,“ odpověděla na to hraběnka, „právě proto, že jest papež Kristovým náměstkem, to Bůh dopouští, že se takto s ním nakládá. Nevíš-li se již na to upamatovati, co jsem ti ze života Spasitelova vypravovala? Jak božský Spasitel, pouhá to láska, přece nepřátely měl, tito nepřatelé jak se ho zmocnili, těmi nejukrutnějšími mukami jak ho trýznili a konečně na kříž přibili? A hled, milé dítě, Bůh tomu chtěl, aby papežové vypořádávali Krista trpícího; dopouští to také na Pia VI.“

„Ale matičko,“ odvětilo dítě, „pak jsou onino lidé, kteří se svatým otcem tak hrozně nakládají, zlosynové, není-liž pravda, a my se musíme k Bohu modliti, aby je potrestal?“

„Milé dítě,“ dí na to hraběnka, „my nesmíme Boha o to prositi, aby trestal někoho! Zpomeň sobě, co ještě na kříži učinil Ježíš Kristus! Modlil se za nepřátely svoje, prose Boha, aby se nad nimi smiloval a srdce jejich nedobré proměnil v dobré! Totéž činí, jsemť ujištěna, v tu chvíli i Pius VI.; my musíme svoji modlitbu s jeho spojití a Boha prositi, aby osvítil všechny ty bezbožníky, kteří ruku vztáhli na svatého otce.“

A mladý Mastaj se vrhnul na svá kolena a opakoval. „Otče náš“ a „Zdrávas Maria“ i za Pia VI. nepřátely.

A tak se učil Pius IX. v prvních dětinství svého letech tichým působením matky křesťanské znáti a cítiti utrpení nejvyšší hlavy církve, pochopovati se učil, že papež před Bohem méně než jiný vyjmut jest od světa tohoto zkoušek, učil se ve svém srdečku city ty nejšlechternější pěstovati: odpouštěti křivdy a modliti se za své nepřátely. —

O milovaný náš Pie IX.! Kdyby po této rozmluvě mezi tebou a matkou tvojí Boží anděl byl roušku, která budoucnost před očima tvýma zakrývala, tobě odhalil a zjevil, že za padesát let sám budeš papežem, pátým Pia VI. nástupcem! A kdyby anděl ten dějepis papežování tvého ti byl otevřel — a ty bys tam byl četl o těch souženích, která na tebe čekají, o těch nepřátelích, kteří se ti na odpor postaví, o tvých poddaných, s pláčem kterak oni ruce k nebi pozdvihujíce za tebe se modlí, o těch dárcích, na hrob svatého Petra položených, počínaje od dukátů boháčů až ku krejčárku sobě od úst uspořenému vdovy a sirotka; kdybys je tam byl viděl ty zástupy květoúčích mladíků, ani domov svůj, rodiče své, bratry, sestry i nevěsty svoje opouštějí a co mladí makabejští hrdinové pro tebe do boje táhnou a s nadšeností smrti vzdorují s heslem: „Ať žije Pius IX., ať žije svatý Petr!“ nejbustšímu kulometu a smrti jisté v náruč jak se vrhají; — věru, ty milé pacholátko, ty bys to bylo ještě lépe pochopilo, že ani tiara, trojí tato papežská koruna, před soužením nechrání a že Pán Bůh, jest-li papežům ve své moudrosti nevyzpytalné hořký kalich k pití podá, všem jim též síly dá, aby co nevinné oběti trpěli a odpouštěli svým nepřátelům.

A v pravdě! Těmito tvými horoucími modlitbami, kteréš na začátku živobytí svého za Pia VI. k Bohu vysýlal, ty Pie IX., církve náš nynější králi, dobře si zasloužil, aby i v den soužení tvého církev celá se modlila za tebe, zasloužils to, aby dítky s matkami svými své ručičky nevinné pozdvihovaly i pro tebe, a každé ráno, každý večer „Otče náš“ a „Zdrávas“ aby se pomodlily i za tebe.

Okolnost ta, že mladý Jan Maria Mastaj, Marii, královně panen, od matky své ctnostné byl obětován, nemohla pro něho býti než blahonosnou, jakouž se také ukázala i ohledně života jeho tělesného. Nebo jako Syn Božský jeho milující též miluje, činí totéž i požehnaná matka jeho a vzájemná tato její láska nemůže nikdy zůstatí neplodnou. Jeví se předně a přede vším ve vyprošení pro milovaného čisté, nevinné, panenské duše, jejížto pak vnitřní lesk a okouzlující krása, nevyhnutelně i proniká skrze svou schránku tělesnou (tělo) a uděluje jemu něco nadvzdušného a nadpozemského. Tak právě se to mělo i u mladého Mastaja.

Pozorovalo se to na pravidelných jeho a jemných tazích, jenž anjelský obraz jeho obličejem milostností podivnou vždy zřetelněji ukazovaly; pozorovalo se to na

spůsobech jeho nenucených a jemných, dodávajících celé osobnosti, ano jeho nejmenším pohybům více a více postavy oné majestátné a oné v pravdě jasnosti královské, která nyní ode všech je obdivována; pozorovalo se to zvláště na dobrých oněch pudech přirozených, které se jako samy od sebe do srdce jeho prostého a upřímného pohroužily, aby se pak na venek v líbezné plody ctnosti a bázně Boží rozvíjely.

Tak hezké bylo to dítě šlechtické, vyobrazovalo tak čistě lesk nevinnosti na svém čele, že bychom ho byli mohli mítí za jednu z těch postav andělských, které tak spůsobně okolo obrazu Bohorodičky kupiti uměli malíři vlasti jeho. Často vídali toho maličkého když s ostatními dětmi před matkou pohrával, že náhle ode hry vstal a na stranu se uchýlil, a své oči k nebi pozdvihna lehounko hlavu sklonil, jakoby naslouchal hlasu andělův, hlasu, který mu pošeptmo pravil: Můj bratře! — Jak často se vkradl, když byl pojedl, do matčiny modlitebny a místo že by se byl dle spůsobu dětského hned po vyraženích hnal, kleknul tu a sepjal své ručky před obrazem milého Ježíška, kterého tak dobře byl naučen milovati a následovati, anebo před obrazem oné paní vznešené, kterou se naučil znáti co paní nebes i země.

Ve dvojí této lásce čisté a svaté uplynula první mladá léta Janova rychle, rychle pro něj velice, požehnána od světa celého, ale od chudých a nešťastných nejvíce. Uviděl-li chudého, hned bylo jeho srdečko plno s ním útrpnosti; hned běžel k matičce a požádav ji vždy s dobrým výsledkem pro ubohého, táhl jej, tvář maje odvrácenou, pomalu s sebou, aby nezahanbil chudého obdařeného, kdyby, co dostane, se dival.

Pro tyto tak výborné vlastnosti a pro milostnou svou živost a rozumnost byl rozkoší všech domácích. Snadno dá se pochopiti leknutí rodičů, bratrů a sester a všech domácích, když se dozvěděli, že život jen na nitce visel malého Jana.

Byloť to ku sklonku století předešlého (1797) v měsíci říjnu, když se odebrala osvěcená rodina Mastajova do letního svého sídla, vzdáleného osm mil od města. Mezi údy rodinnými nacházel se též čilý, milovaný hodný Jan.

Provázen jsa jedním sluhou domácím, Quido Domenico jménem, vyjde sobě veselý hoch ven do krajiny, aby se na^dětinský spůsob pod širým nebem pobavil trháním květin anebo pestrých motýlů chytáním. I vede je procházka k jednomu dost hlubokému příkopu stojatou naplněnému vodou. Dítě se zastaví a uviděvši tu ve vodě malé ryby sobě pohrávající, kochá se v rychlých obratech jejich, a chtěje je rukou polapiti, blíží se propasti, netušíc žádného nebezpečství — postoupne po zemi této klíznaté a blativé ještě dál — — — náhle sklouzne. Jan se překotí a pohrouží do vody. Smrt již měl před očima; ale prozřetelnost božská, která ve svých nevyzpytatelných soudech své křídlo ochranné nad tak drahým životem rozprostřela, vytrhla ho z nebepečí.

Statečný sluha Domenico Quido hned rychle přiskočil a dosáhnuv ho ještě šťastně, dřív než se byl do hlubiny ponořil, ven ho vytáhnul nesa ho pak co druhého vysvobozeného Mojžíše na břeh.

Jak mnoho záviselo od okamžiku toho, od rychlé pomoci sluhy! Jak mnoho, čeho tenkrát ani z daleka netušili rodiče, bratři, sestry, nad vysvobozeným dítětem rozradovaní! V skutku, dobrý tento Domenico Quido sobě vydobyl pro člověčenstvo vysvobozením tak předraženého života z nebezpečství zásluhu velikou; nesmíme zapomenouti jméno sluhy toho, zachránilť nám Pia IX. A odměnil se mu za to Pius IX.? Důstojně, královsky.

Již bylo uplynulo od toho času let padesát. Tu přišel do Říma 1847 v říjnu starý, churavý člověk sedmdesátiletý. Pedařilo se mu býti přípuštěnu k audi-

enci u svatého otce. Téhož měsíce 28. ráno čekal chudý cizinec v předpokojích papežových; ale ten neobvyklý lesk či snad jiné trápení tělesné na toho již postonávajícího muže tak silně účinkovalo, že brzo sebevědomí pozbyv do mdloby padl. Byl odnešen a povědino o tom svatému otci; ale nemocný rychle pookřáv ještě téhož dne o 4. hodině se Jeho Svatosti mohl představit. I dařilo se tu všecko výborně. Přívětivost papežova zbavila toho starého člověka všeho strachu a tesklivosti a naplnila ho velkou důvěrou. Pověděl tedy svatému otci, že se jmenuje Domenico Quido, on že to jest, jenž ho co chlapečka před lety padesáti z vody vysvobodil dodávaje, že ho jen k práci neschopné stáří a jedna jeho nezaopatřená dcera k tomu pohnula, aby upozornil Jeho Svatost na tuto svoji zásluhu největší. Svatý otec si vzpomenuv na tu událost, poděkoval za to vřele zachovateli svého života a určil hned pro ostatní čas života stařečka toho dobrý měsíční plat a co věno pro jeho dceru nemalou sumu peněz, a dav mu pak nové šaty shotoviti poslal toho přešťastného v pěkném kočáru a s listem doporučujícím do Sinigalie k hraběcí rodině Mastajově.

Dějiny svatého kopí.

(Ukončení.)

Vítězství křížáků u Antiochie zavdalo příčinu, že sv. kopí od křesťanů později s takou úctou a pobožností bylo uctíváno. A koho by neměla pouhá naň upomínka úctou proniknouti, an božský Spasitel tímto nástrojem nechal srdce své poraniti?

Pro nás byloť poraněno, bychom věděli, jak náš Pán všecko, i poslední krupěj krve srdce svého pro naši spásu darovati chtěl; otevřeno byloť srdce, aby, jak sv. Augustín dí, brána života nám otevřena byla. Všichni svatí pozdravují kopí toto slovy horoucí lásky. Jmenovitě sv. Bonaventura se krásně projádruje, an dí: „kdybych já byl býval kopím, byl bych zůstal v srdci nejsvětějším a nikdy bych byl nevylezl.“ Co teď vypravovati budeme o počtě a vážnosti předků našich ku ostatku svatého kopí, to budiž tobě milý čtenáři pohnůtkou k uctění našeho Spasitele a jeho nejsvětějšího Srdce. Neboť toliko pro Krista a jeho probodnuté Srdce uctívali toto kopí křesťané všech věků. Učíme se v něm lásku božského Srdce zvelebovati.

3. Od východu k západu.

Když svaté kopí v Antiochii zázračným způsobem objeveno bylo, nalézala se, jak z předešlého víme, v tétéž době malá část tohoto ostatku v Cařihradě, v hlavním městě řecké říše. Katoličtí císařové Cařihradští věděli již, jakým způsobem by si nejhornější částku kopí zjednati mohli. Pročež bylo napotom celé od křížáků opět vynalezené kopí do Cařihradu přeneseno.

Toto druhé světové město mělo tenkrát nesmírný poklad drahocenných ostatků. Než svaté kopí nemělo u Řeků a ve východní zemi zůstat. Byloť přeneseno k nám, do zemi západní.

Podivuhodným způsobem stalo se přenesení oddělené nejhořejší části kopí. Vládců Cařihradský, Balduin II., byl se svou říší velmi utiskován. Jeho pomůcky (peněžité) byly již všechny vyčerpány, a proto nevěděl, jak válečné peníze sehnati, by sousedu svému odolati mohl. Tu vyžádal sobě pomoc od Benátčanů. Jako záruku za poctivou náhradu podpory peněžité, kázal mimo jiné i nejhořejší část svatého kopí městu Benátkám vydati. Považoval se za drahocenný klenot, jež zajisté jisté rukojmí

dopřeje. Tak velice bývaly ctěny ostatky v oněch blažených dobách. Než chudas kníže nemohl vydaný jednou ostatek ihned vyplatiti; a proto, místo co by měla navracena býti dřívějšímu majetníku, dostala se do Francouz. Neboť Ludvík IX., Svatý, král Francouzský, jenž tenkrát žil, zaplatil, s dorozuměním panovníka Cařihradského, Benátčanům svrchu zmíněný dluh, a plesaje přivezl ostatek svatého kopí do svého království, kde jej v kapli svého paláce s velikým počtěním postavil. Od doby té zůstala nejhornější část kopí ve Francouzku.

Asi o dvě stě let později přenesena byla ostatní část svatého kopí do zemi západní. Město Řím dostalo ji nejprv do své moci; než podivným a zajímavým způsobem byla přenesena a získána. Turci po dlouhém boji zmocnili se Cařihradu, a vše, co bylo ve hlavním městě tomto, přišlo do rukou nevěrců, klenoty ostatků nebyly zachráněny. Turci uschovali krásně ozdobené kopí mimo jiné v kostele nalezené skvosty. Tu se po několika letech přihodilo, že proti tureckému sultánovi, Bajazetovi II., jeho mladší bratr Zizim se pozdvihnul. Zizim podlehl pravému panovníku, opustil zemi a přišel konečně do Říma, kde jej papež, Innocenc VIII., střežiti dal. Tu se turecký sultán domníval, že jemu bude prospěšno, získati si papeže, by tento nepřítel říše tak snadno nepropustil, aspoň ne beze daného slibu, že se bratrovi svému poddá. Proto přislíbil papeži onen ostatek svatého kopí, které se nalézalo v pokladnici z dřívějších dob. Innocenc VIII., tehdejší papež, přijal nabídnutí kopí takovýmto způsobem s radostí nevýslovnou. Obdržev jistotu ze starých zpráv a výroku tureckého poslanca o pravosti ostatku, určil dobu ku slavnému vydání kopí. Dva biskupové odebrali se jakožto vyslanci, ku přístavu, kde turecká loď dorazila ku Ankoně, by ve jménu papeže drahocenný dar přijali a slušným způsobem do Říma přinesli. Nejprvé v samé Ankoně v průvodu biskupa a duchovenstva města tohoto bylo v slavném pochodu noseno, a napotom započalo přenesení do Říma. Po celou cestu seděl duchovní hodnostář, jenž nesl kopí, na bílém klusáku, maje svatý ostatek v bohatě ozdobené skřínce, a hořící lampa ustavičně byla nesena. Tak tedy dne 31. března 1492 blížili se ku hradbám města. Byloť právě „nanebevstoupení Páně.“

Slavnost přijmutí svatého kopí poskytovala nesčíslnému odevšad se hrnoucímu množství lidí krásnou a vznešenou podívanou. Papež sám vzchopil se, aby u tak zvané národní brány ostatek, které teď papežské město ctíti mělo, do rukou svých přijmouti mohl. Všichni kardinalové, jakož i římské duchovenstvo, vatikánská kapitula a arcibratrstvo římské čekali na přicházející doručitele u brány. Jakmile spatřili pochod, vyšli všichni u přítomnosti papeže s hořícími svícemi svatému kopí vstříc, nosiči sestoupili, a doručili svatý ostatek papeži, který jej uctivě políbil a do skleněné schránky ryzým zlatem ozdobené uložil. Napotom nesl jej papež vlastnoručně přes město v průvodu z vrchu zmíněného duchovenstva za vyzváněním zvonů všech. Slavně dorazili do Svato-Peterského chrámu. Tu vystoupil svatý Otec na pavlač nade vchodní branou, odkud papežové při slavnostech požehnání udělují, a an pod ním na prostorném místě nesčíslné množství na kolena padalo, slzy prolévaje žehnal je a veškerý obor země svatým kopím. V tomto slavném okamžení, kdy nepřehledný zástup důvěrně a upřímně na svaté kopí patřilo, které jím a nám všem nejsvětější Srdce Ježíše otevřelo, tu snad řinula se hojná duchovní zřídla milosti jakoby z raněného srdce na ně a veškeren svět. Po slavnosti bylo svaté kopí doneseno do papežského paláce a pak ve velké zvláště proň shotovené skřínce z mramoru ve Starém Svato-Peterském chrámu zamknuto. Později však v nynějším Svato-Peterském chrámu bylo do mohutného pilíře kopy uloženo, kde sv. Longinus na stráž stojí. Jest poznamenáno, že

l. 1625 při jakési slavnosti se svatým kopím arcivojvoda rakouský Leopold se 7 jinými pány, 3 knížecího rodu, podnebí nesl, pod nímž svaté kopí se nalezalo.

Dle tohoto vypravování lehce pochopitelný jsou liché výpovědi protivníků katolické víry, že v naší církvi bezstarostni jsme o pravost a původ takových ostatků. Jest to pouhé utrhaní na cti. Anobřž ode dávna zjednávány bývaly v Římě všechny zprávy a všeliké jistoty, jak jsme to na příkladu o svatém kopí viděli. Co se toho dotýče, budiž i následující sděleno. Vrchol kopí, jak již řečeno, dostal se před několika století do Paříže. Papež Benedikt XIV. usnesl se na tom, by ještě jedenkrát zkoušel sběh věcí, i dal shotoviti ve Francouzsku úplně přesný nárys tam uschovaného hrotu. Tento nárys porovnal s větší částí kopí v Římě se nacházející, a výsledek byl, že onen hrot docela na kopí v Římě ve Svato-Peterském chrámu jsoucí přiléhá. „Tak obdržel jsem,“ dí papež, „nejbezpečnější důkaz o pravdě výroku vyslance tureckého, jenž kopí papeži Innocenci VIII. byl přinesl. Tentýž byl ujistil, že hrot kopí francouzskému králi se dostal.“

Odeberme se ku konci ještě jedenkrát do Antiochie. Vynalezení svatého kopí tamnější utiskované křesťany tak nadchnulo a roznítilo, že přezázračného vítězství nad nevěřícími Turky s Boží pomocí dosáhli. Opětne jest i za našich dob křesťanstvo utiskováno a souženo, a sice mocnou přesilou, jaké nevěra a bohovražná strana v katolickém světě dobyla. K tomu ještě jest svatý Otec uzavřen a obklíčen od branú moci nevěrců, téměř jako byli v Antiochii naši spolubratři. Nemyslíš, že by nemohl, jako tehdaž pomocí kopí, tak i nyní všemohoucí Bůh papeže a křesťanstvo v Římě každého okamžiku vysvoboditi? Nemohly by všechny svatyně Římské, hroby mučenníků a apoštolů, mimo to vroucné modlitby světa křesťanského Boha k tomu pohnouti, by nám byl nápomocen? Ano, my to víme a věříme: neboť ode dne vítězství křesťanů nezkrátila se ruka Boží v Asii. Avšak zlomyslnost zatvrzelých křesťanů vyvolává tuto ruku ještě více, než zatvrzelost nevědomých Antiochenských nevěrců. Než, milý křesťane! shovívavě čekejme na dobu od Boha ku vítězství vytknutou. Nelibuje s vezdy Bůh v tom, by nepřátely své kvapně rozprášil. Vždyť vyplňuje se ještě častěji staré křesťanské přísloví: Boží mlýny melou zdlouhavě, ale hrozně jemně. Zatím ale máme svaté kopí, jehož použití chceme jakožto mocnou zbraň proti nepříteli, a jímž s pomocí Boží jistého dobudeme vítězství. Jestli to ustavičné vzývání nejsvětějšího Srdce Ježíšova. Toto kopí nechtějmež nikdy z rukou pustiti v čas boje tohoto, a doufejme, že Bůh pohledem naň a na naši důvěru onu strastiplnou dobu milostivě ukrátí.

Tomáš Kren.

Nastínil J. Ježek.

Bůh zkusil jich, a shledal, že jsou hodni jeho. Kniha moudrosti 3, 5.

„Jak bídná jest tato země, když na nebe patřím,“ říkával zbožný světec Antonín, kdykoli u večer na krásnou hvězdnatou oblohu pohlížel.

V pravdě rozkošný to pohled na modrou hrdě se pnoucí klenbu nebeskou, na ty miriady vesele kmitajících hvězdiček, na ubledlou lunu, jež jako pečlivá matka v středu dítek vážně putuje. Naše země zdá se klenutému baldachýnu býti základem nerozborným.

Jen když černé chmůry zastrou hvězdné nebe, když blesky na vše strany se křížují a bromové rány mocně vzduchem otřásají, mohlo by se nám snad zdáti, že se jižjiž sesuje nebeské klenutí, kdybychom pevně v srdci svém přesvědčení nebyli, na jakých skálopevných základech spočívá a kdo je byl položil.

A přece, jak pošetilá mysl lidská, jak v okamžení si odporuje! — Či neslycháme za dnů našich často obavu, že již co nejdříve sesuti se musí neméně pevná budova, o které rovněž jistojistě víme, že její základy samým Bohem položeny, jejíž úhelním kamenem sám Kristus Ježíš jest? — Bohužel, že nejen mnozí zbožní opravdu se strachují, nýbrž přemnozí pošetilci jásají již a drze do světa hlásají jistý, brzký pád církve Kristovy.

„Klesne a pád její bude velik“ volají Ukřížovanému na posměch.

Leč věrohodné dějiny zakřiknou tlachavé pošetilce slovy: „A to vše bylo již!“ Ano ještě hůře bylo; ze všech stran burácely mocné vlny, prudce zmítaly lodičkou Petrovou, tak že se potopovala. Miliony spínali zbožně ruce k nebesům mraky zastřeným a hlasem úpěnlivým volali: „Pane, zachovej nás, hyneme!“ — Pán nespál, slyšel volání z hloubi srdce skroušeného vycházející . . . vstav přimluvil větrům a moři i stalo se utišení veliké.

Či nebylo hůře s lodičkou Petrovou před třemi sty lety, kdy bludy rozličných sektařů zvláště ale Lutherovy jako mocný příval v krajinách ryze katolických děsnou zhoubu rozsávaly, koukol smísiti chtěly s pšenicí ano pšenici drze šlapaly, jen aby koukolu ve zrůstu bujném nepřekážela? — Svatyně katolíkům násilím vzaty, oltáře zrušeny, sochy Svatých rozmetány, horliví knězi dílem žalařováni, dílem ze země vyhnáni. Syn nevěrec tupil věřícího otce, dcera nenáviděla matku jinověrkyni, soused nevrátil na souseda pro — víru. Láska, upřímnost a bratrství vymizelo ze srdcí pozemšťanů. A nebylo snad země na pevnině evropské, jež by dříve či později ušetřena zůstala zhoubného jedu.

I do nepatrného území Slovinců v Krajině, Štyrsku a zemí sousedních vetřelo se zkázonosné učení a nalezajíc útulku zvláště v palácích osvícenců a v domech měšťanských, klestilo si směle dráhu až do nuzných chatrčí. Lid měl mocí ukolébán býti ve spánek, v němž by zapomenul úplně, co byl vssál do sebe prsem mateřským a procitnul po čase prodchnutý bludy mámivých kacířů.

V té době strastiplné vzbudil Pán muže horlivého, jenž by slovy i skutky hřímaje budil ospalce, děsil nevěrce. Muž ten byl Tomáš Kren. Jej seslal Bůh zuboženým Slovincům, aby vzcházející se bludařství z kořene vyhubil a pravou katolickou víru opět oživil. Tomáš dostal řádně své úloze a maje pět hřiven sobě svěřených, jiných pět Pánu vyzískal.

Tomáš Kren narodil se r. 1560 v Lublaně z rodičů bohatých ale zároveň i bohobojných. Ve Vídni měl dobrého uče doktora práv, jenž nadaného mladíka do škol uvedl. Vystudovav tam tak zvaná humaniora a filosofii, chtěl se odebrati na studia právnická do Italie, když se náhle velmi nebezpečně rozstonal. I učinil slib, pozdraví-li se, že se stane duchovním, a r. 1588 vysvěcen v skutku v Lublaně na kněžství.

Stav duchovní byl tehdy velmi obtížný. Lid nevzdělaný a příliš smyslný, zuřiví bludaři, šlechta kacířstvím prosáklá, jež nemilosrdně kněze pronásledovala a veškeré statky jim pobrala. Než takových obtíží nestrachoval se Tomáš a srdnatě dal se obléci v potupné roucho kněžské. Jsa teprvé 26 let star, byl již ustanoven za kapitulního (stoličního) kazatele při chrámu sv. Mikuláše v Lublaně, aby napraviti

hleděl, co předchůdce jeho bludař byl pokazil. Tomáš nadaný darem ohnivě výmluvnosti s velkým zdarem rozséval sítě ryzí, pravdy neporušené a nabádal posluchače k životu etnostnému a bohumilému. Horlivý kazatel na vinici Páně brzo povýšen za stoličního kanovníka a papež jmenoval jej apoštolským kazatelem.

Lublaňský biskup Tovčar vida horlivost Tomášovu o rozkvět katolicismu, odporučil jej za nástupce svého arcivévodovi Ferdinandovi II., jenž také Krena r. 1597 po smrti Tavčarově za biskupa potvrdil. Byl služebníkem věrným v mále, proto nad velkým jej ustanovili. Čím vyšší stav, tím větší pomoci třeba nám s hříry od Hospodina. Kéz by nikdo při vstoupení do nového stavu neb úřadu neopomenul vzývati Ducha sv. za milostivé osvětlení jako to učinil Tomáš Kren, nově zvolený biskup. Prosil za statečnost, moudrost,

vytrvalost a nebeský Pán udělil mu, zač prosil, v plné míře. Byl pravým sloupem církve katolické, kladivem bludařství.

Arcivévoda Ferdinand učinil Tomáše vrchním zemským úředníkem a dal mu moc bludy ze země vypleniti. Ve třech dnech měli bludaři opustiti zemi. Dne čtvrtého vedl již Kren slavné procesí do chrámu sv. Alžběty, jež si lutheráni v Lublaně byli přisvojili, vysvětil znovu dům Boží, sloužil v něm mši sv., kázal a navrátil katolíkům svatyni.

Ač církev sv. každé jakékoli násilné nucení a obracování na víru katolickou vždy přísně kárala, všeliké bezpráví na jinověrcích páchané rázně odsuzovala, přece nabádala zvlášť biskupy a kněze své, aby v bludech nevěry tapající dle sil svých poučováním, přesvědčováním na cestu pravou přivést se snažili. Nebyl Tomáš mezi posledními. Slova Spasitelova: „Známť ještě jiné ovce, kteréž nejsou z tohoto ovčince, i ty musím přivést“ — stala se životní jeho otázkou.

Vzav lidu špatné, bludařské knihy, dal jim dobré katolické*) a soukromě i s kazatelny řečnil tak nadšeně, mluvil tak upřímně od srdce k srdci, že v brzce celé město do lůna církve katolické se navrátilo. Napotom z měst a osad vůkolních bludaře šťastně vypudil.

V listě svém papeži Klementovi VIII. psal mezi jiným i toto: „Těžké a nebezpečné dílo obracování na víru katolickou po celé Krajině, Štyrsku až k Drávě ochotně jsem převzal, neboť tím naskytla se mi příležitost pomocí Ducha sv. apoštolské zbraně proti odbojným, ničemným lutheránům se uchopiti.“ V krátké době získal církvi více než 41.000 duší. A jakou to zbraní? — Modlitbou a slovem Božím: Modlitba srdce ledové rozehrěje a zkypí, aby slovo Boží spíše se ujalo, čisté učení se zaseje a milost Boží dá vzrůst.

Mnoho velkých a krásných věcí může s pomocí Boží způsobiti i jediný člověk, jonž ale více pracuje nežli se stýská, který sám se truí a na cizí bedra příliš se nespolehá. Tak statečný a neunavný biskup Tomáš nejdříve Lublani, potom okolním městečkům novou tvářnost dal. Roku 1601 o Božím Těle, spatřila Lublaň po drahném

*) V mládí pokusil se Kren (Hrenčí Chrven) v spisovatelství, básnil a r. 1613 vydal epistoly a evangelia v řeči slovinské.

čase opět velkolepé procesí. Celé město bylo svátečně oděno, všechny ulice okrášleny zelením a věnci; okna byla vkusně ozdobena a v nich stály obrazy, sošky svatých a hořící svíčky. Děla hřměla a velký den Páně rozhlašovala daleko po kraji; hudba a zpěv splývající s velebným hlahclem zvonů v libý chorál zvětšovaly velkolepou slavnost. Po dlouhé zimě chladného protestantismu bylo toto krásné procesí radostným jarem znovu oživené víry katolické.

Lublaňané poznali, co krásného, co vznešeného katolictví v sobě chová, a živě pocítili, co katolická církev ještě váží. Statečný biskup Tomáš nebyl pečliv toliko o své biskupské sídlo, nýbrž jako pastýř dobrý staral se o všechny ovečky. Chtěje odehnati vlka od stádece Kristova, poučoval nevědomé, utvrzoval ve víře pochybující a při tom nebál se nebezpečí, nelekal se obtíží.

Tak zavítal kdysi v jižní Krajině do hradu, v němž lutheráné zle hospodařili. Nedaleko hradu stál chrám, jež protestanté katolíkům urvali. Chtěl jej věřícím navrátiti. Pastor zuřil právě s kazatelnou proti katolíkům, kdy biskup Tomáš beze strachu do kostela vkročil, kazatele vypudil, chrám vysvětil, mši sv. sloužil a slovo Boží hlásal. Potom obcházel celé okolí, hlásal slovo Páně na horách i v dolinách a často dlouho do noci se trudě říkával těm, kteří k oddechu a tělesnému posilnění jej vybízeli: „Můj pokrm jest, abych činil vůli toho, kterýž mne poslal.“ O Božích Hodech od rána do večera roucha biskupského nesvlékl, neboť po mši sv. a kázání udílel věřícím svátost sv. biřmování a teprv k večeru zasedl za stůl ku skrovníckému obědu. Vším právem zasloužil sobě příjmi krajinského apoštola. Rovněž v sousedním Štýrsku staral se apoštolský biskup o rozšíření sv. víry a o krásu a lepotu katolických kostelů.

Krásné chrámy jsou vždy nejzřejmějším důkazem živé, pevné víry, neboť horliví, zbožní katolíci nikdy nepřipustí, aby jich Pán a Bůh Ježíš Kristus v ušpiněné budově přebýval. Nebylo nad biskupa Tomáše. Zde vystavěl nový chrám, tam oltář, jinde kapli; tu přestavoval, onde obnovil kostel po většině vlastním nákladem. Jindy slovy nabádal, k vytrvalosti povzbuzoval. — Z horských chrámů jest nejvyšší a nejznamenitější kostel sv. Uršuly na Pleševci, na dosti vysoké hoře mezi Korutany a Štýrskem. Z té hory zříš krajinské vrchy, korutanské planiny i doliny, štýrské hory a údolí, kam až oko dohledne. Velký svět leží člověku zrovna pod nohama, duch lehko povznáší se k nebesům a člověk tam v pravdě dozná, že ne zde na světě nýbrž v nebesích jest domovem.

Na této vysoké hoře počali horalé r. 1570 stavěti chrám, než nenalezajíce nikde podpory brzo ustali v díle započatém. Když se o tom dozvěděl biskup Tomáš, vypravil se na zmíněnou horu. Kamení, dříví a jiných příprav našel tam dosti, ano i několik zdí. Tomáš poslal na rychlo pro zednického mistra, jenž s několika druhy chutě pustil se do práce. Mezitím přihlásili se někteří dobrodincové a vůkolní sousedé laskavým slovem biskupovým probuzeni dle možnosti pomahali; spojené síly vše zmohou. Srdci, jež opravdu Boha miluje, není žádná hora převysoká, žádná práce nemožná; láska jest mocnější než smrt. Čistá, obětavá láska vzbudovala na příkrém vrchu velkolepý chrám sv. Uršuly.

R. 1602 přišel biskup Tomáš opětně na horu Plešivec a posvětil hlavní oltář ke cti Boží a sv. panny a mučnice Uršuly a její spoludružek a jiné postranní oltáře ke cti nejsvětější Trojice a Rodičky Boží; potom několika tisícům udělil svátost sv. biřmování. Po sedmi letech zavítal Tomáš po třetí na horu Plešivec, aby ještě čtyry prostranné oltáře posvětil. Od té chvíle počaly sem zbožné poutě. Z celého okolí,

z blízka i z dál spěchal na horu věřící lid, aby velebil Boha a vroucně ctil nebeskou světici Uršulu.

A kdo by mu chtěl v tom zbraňovati? — Vždyť i Mojžíš před svou smrtí na horu Nebo vystoupil, aby se potěšil pohledem na zemi zaslíbenou. Abraham obětoval Bohu na hoře Moria a Kristus vyšel na horu po celou noc ve sv. zátiší dlel na modlitbách; na hoře proměnil se před svými učenníky, na hoře za nás trpěl i umřel a naposled z hory olivetské vstoupil na nebesa, aby tam pro nás věčná sídla upravil . . . proč bychom i my za ním na horu nechvátali? — Jdeme-li však na pouť, nechodme Bohu na potupu, jiným k pohoršení, sobě pak na věčnou záhubu.

Čím více statečný biskup sv. katolickou víru oživiti a koukol nevěry vymýtiti se snažil, tím více zuřili nepřátelé proti neunavnému apoštolu. V Lublaně chtěli bludaři Tomáše zajmouti a oblehli jej ve vlastním paláci: avšak stateční rolníci z Dobrové a okolí přišli, bludaře rozprášili a svého pastýře ze spárů supů šťastně vysvobodili. Nicméně nevěrci neustávali příkoří mu činiti; Boží muž však nedal se ničím másti, ničím v předsevzetí svém zdržovati; naopak statně jich útoky odrážejíc říkával: „Chci s pomocí Boží v tomto obtížném díle zůstatí si důsledným, byť i moji protivníci řádili, jak chtěli. Proste za mne Boha, aby mi udělil té milosti, bych jako až dosud i na dále nepřátely své statečně přemáhal.“

Pán, který Tomáše povolal na vinici a tak důležitým úkolem obmyslil, dal mu i síly i srdce.

Bože, Otče světél uštědřiž za dnů našich pravé srdce všem katolíkům vůbec a duch. pastýřům zvláště, by se ni litých víry nepřátel ni časných trestů nebrozili. Vojín, jenž se před nepřitelem třese, klesne snadno; katolík, který se posměváčků sv. víry bojí, zbloudí brzy na bezcestí. Proto vzhůru srdce! —

Zbožná duše nepečuje příliš o vlastní bydlo; čest a slávu Boží co den šířiti a zveličovati, blahu bližního dle možnosti napomáhati, toť předním její cílem; tak bylo i u biskupa Tomáše.

Roku 1601 byl pozván do Záhřebu k svěcení nového biskupa. Tamní duchovní bratři provodili Tomáše na hranici do města Siseku a Petriny. V Petrině neměli hraničáři chrámu a Tomáš slíbil, že jim svým nákladem nový kostel postaví. Hraničáři divili se jeho slibu, neboť v jich zemi nebylo ani kamení ani dříví z důstatek. Leč biskup řekl, aby se jen na něho spolehli, co slíbil, že splní. Vrátiv se do domova, dal zhotoviti pěkný dřevěný kostel, jednotlivé trámy poručil na vory naložiti a po Savici do Sávy a po Sávě do Petriny dopravit. S vory poslal tesaře a jiné řemeslníky, kteří v Petrině pěkný chrám postavili. Nad to poslal hraničářům zvon a jiné kostelní potřeby. Konečně vyprosil jim na arcivévodovi kněze a obmyslil jej nadací, by v novém chrámě nepřetržitě služby Boží konány býti mohly. Tolik vykoná vzájemná láska křesťanská!

Kláštéry byly vždy hradbou nerozbornou církvi katolické; to dobře nepřátelé církve vědí a proto předem proti nim se sápadí, na mnichy zvláště naměřeno mají, chtějí-li sv. víru potlačiti. Až vyprázdní kláštéry, přijde řada na světské duchovní a naposled udeří krvolačná zběř i na věřící lid a oloupí žebráka o poslední klenot, jenž mu byl ještě zbyl, utlumí v srdci chudáka poslední jiskřičku sv. víry, jež tam dosud doutná.

To vše na zřeteli maje obezřetný biskup Tomáš povolal záhy do své diecese učené a zbožné muže z tovaryšstva Ježíšova a byl jim nápomocen při stavbě chrámu

sv. Jakuba, jež r. 1615 řádu vysvětil. Rovněž i kapucíny do Lublaně povolal a o klášter i chrám Páně jim se postaral.

Čím více protestanté a jiní bludaři Rodičkou Boží opovrhují a Ji rozličně tupí, tím více Ji každý pravověrný katolík ctí, velebí a v strastech vezdejších k Ní jakožto Matce své, jež nikdy neoslyší prosby dítek svých, vždy se utíká. Opravdová úcta Panny Marie jest bezpečnou známkou pravého katolíka.

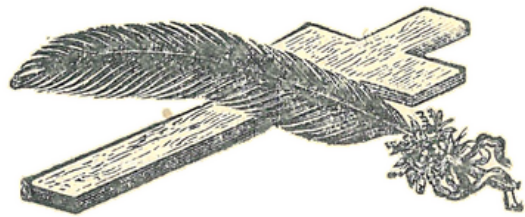
Rovněž i biskup Tomáš Marii u veliké úctě měl a jí na počest kapli Naceret na pěkném návrší nad řekou Verbovcem postavil, jež později velikých rozměrů dosáhla. Jako nevěsta chotě nebeského pohlíží krásný Naceretánský chrám s dvěma věžmi po hoření Savického údolí a vítá již ze zdálí zbožné křesťany, kteří sem ze všech krajů na pouť chvátají. Tisíce zarmoucených naleznou útěchu, tisíce hříšníků duševní mír, tisíce zubožených nebeskou posilu v té krásné svatyni, již biskup Tomáš Matce Boží na počest zbudoval. — Lidé umírají, leč jich díla zde ostanou a vděční potomci po staletích s úctou vzpomínají zesnulých dobrodinců a vroucí „Otčenáš“ šeptají za jich duši.

Nejeden snad s podivením ptá se bude, odkud as biskup Tomáš tolik peněz nabral, že mohl chrámy, kláštery stavěti, ubohým pomahati? — Měl zlatou žílu, ba zlata drahocennější poklad, jež nám Pán odkázal slovy: „Dejte a bude vám dáno, měrou vrchovatou a natlačenou. Jakou měrou měřiti budete, takou odměřeno bude vám.“ Biskup Tomáš mnoho dobrého učinil a Bůh nahradil mu vše stonásobně. Dobrý člověk čím více dává, tím více vyzíská jak na tomto, tak i na onom světě.

Rok stíhal druhý, rychle uplynula řada let.

Péče a starosti hlubokými vráskami pokryly klenuté čelo Tomášovo, tíže let nachýlila šíji a stáří mlékem zbarvilo bohatý jeho vlas. Leč věrný služebník neustál dříve na vinici pracovati, dokud jej Hospodin sám od práce k věčné odplatě nepovolal. Tiše s úsměvem na tváři ulehl si stařeček po padesátileté neunavné činnosti k libému spánku, by si trochu odpočinul a s radostí očekával hlahol trub andělských, až rozzvučí se k slavnému vzkříšení. R. 1630 zesnul v Pánu.

Byť i tělo v zemi spráchnivělo, skutky, jež vykonal, šly s ním dále než k hrobu, provázely ho před soudnou stolicí Spravedlnosti a zjednaly mu korunu slávy nehynoucí.

Apoštolát tisku.

Svatý otec Pius IX. popsal ve své řeči dne 1. prosince m. r. podivuhodnou výmluvností zhoubnost špatného tisku. Velmi záhodno bude následky jeho poznati; neboť tisk jest nejmocnější nástroj při rozšiřování pravdy, ale zároveň také nejvražednější zbraň, které užívá lež při boření království Božího na zemi.

Jestli tomu tak, jako že jest, odporoučeti musíme užívání tisku co nejúčinnějšího prostředku ku obraně věci Boží.

I. První ze všech zevnějších apoštolátů jest jistotně apoštolát slova. Ničím duše v duši nevniká tak bezprostředně jako slovem: „Víra přichází se slyšením“ praví sv. Pavel, slyšení však předpokládá slovo Kristovo, vycházející z úst od něho poslaných. Tisk křesťanský nemůže sice nahraditi kázání slova božího outní, ale napomáhati mu a podporovati je může ve velmi mnohých okolnostech. Jest on pravý apoštolát, a po obřadech a přísluhování kněžských ten nejvýdatnější všech zevnějších apoštolátův.

Tisk jest slovo vynesené k moci a působnosti nejvyšší.

Samo sebou má slovo již moc zázračnou; svou myšlénkou, tělem učiněnou obsahuje v sobě pravdy nejpřesnější i city nejslechetnější, a jest takřka průlivem, jímž se jedna duše v druhou vlévá. Má slovo skutečně moc nepřekonatelnou v sobě, utkvívá v duši posluchačův znenáhla tak, že tyto s duší řečnickovou jsou znenáhla jedny. Slovo tvoří mezi řečníkem a posluchačem poměr otcovský a synovský, rodinný a plemenný. Koho dlouho posloucháme, ten má nad námi moc, učiniti z duše naší to, co jeho duší ovládá.

Přes to přese všecko jest zázračná tato síla slova mluveného pomíjející. Hlas řečníka nejvýmluvnějšího trvá jen na krátko, a zaniknutím jeho zaniká dřív neb později i účinek jeho.

Jinak jest to s písmem. Písmo, zachytnuvši myšlénku, zvětňuje téměř působivost její; písmo přemáhá překážky času a místa, které jsou na újmu slovu mluvenému, písmo účinkuje po staletí na celá pokolení v rozličných i nejodlehlejších místech. Ono se však tiskem rozmnožuje do nekonečna. Tisk a pára, kterou se dnes pracuje, činí to možným, že slovo jen před několika posluchači pronešené, za několik hodin v miliony listů se rozmnožilo a od milionů lidu se čte. Kdož spočítá duše, ve které vniká slovo takto znásobené, kdo vylíčí dojmy, jím v duších těchto způsobené.

Nedá se sice každý čtenář hned přesvědčiti tím, co byl četl, nezanechá tedy slovo čtené hned takový dojem, jako slovo řečníka ohněm výmluvnosti nadšeného; ale opakuje-li se útok na přesvědčení čtenářovo častěji, přemlouvá-li se on ze strany druhé a třetí, dotkne-li se ho na místě citlivějším, pak se může státi, ba stává se, že on neodolává více nátlaku, zanechává své dřívější zásady a přesvědčenosti a dává místo zásadám novým, tiskopisy doporučovaným.

Tím se stává, že tisk takto rozšiřovaný a občas rozmnožovaný jest ve společnosti dnešní silnější než armády silně ozbrojené. Zbývá ještě podotknouti, jak užívají lidé velmoci tisku v nynějším životě národů.

Kdyby se užívalo tisku jediné ku rozšiřování práva a pravdy a ku zakládání říše lásky Boží, postačilo by snad jen některé desetileté aneb doba ještě kratší, aby se obnovil povrch země, aby se zjinačily t. j. napravily mylné náhledy lidské, aby se ušlechtily mravy národů a pokolení, aby panovalo království nebeské již na zemi.

Avšak bohužel! neužívá se slova, písma a konečně tisku k účelům, dříve řečeným; nástroj, jenž by měl býti nejdůraznějším zastancem pravdy a apoštolátu Božského, stává se v ruku nepřátel církve svaté zbraní nejnebezpečnější a nej-mocnější, proti ní namířenou. Tiskem nejvíce ublížili a ubližují církvi katolické nepřátelé její, a jen opět touto zbraní jest možná je potírati.

Písmo svaté nás učí a nám vypravuje, že synové Kainovy, naučivše se kovati železo a hráti na nástrojích hudebních, počali k hříchu sváděti služebníky Boží a přivolali svými výstřednostmi na sebe potopu světa.

A nezdá se, že i nynější pokolení lidské, užívajíc rozličných sil přírodních a obdržeвши moc nad nimi, zamýšlí obnoviti předvěký boj obrů proti nebesům, o němž nám báje starých pohanů vypravují? Neboť to na bílém jest dni, že výdatné zbraně svobodného tisku se užívá co nejsměleji proti Bohu, jeho náboženství, ku zastínění pravdy, k utiskování práva, zkrátka ku vyvrácení řádu Božího. Bezbožnost nyní už ani nevidí toho potřebu ukrývatí své úmysly a záměry, a podkopává bez ostýchání základy náboženství a mravnosti, hourá směle bašty, na nichž život rodiny a společnosti křesťanské spočívá.

A jaké jsou následky tohoto bezbožného si počínání tisku naší doby? Ohledněme se jen poněkud okolo sebe, ve společnosti, jindy křesťanské! Kdo rozšířil v zástupech lidstva tu hroznou lhostejnost k náboženství a k věcem svatým, onu až strašnou nevěru v Boha a v nesmrtnost duše lidské, věci to, které se dříve jen sem a tam u přemrštěných a spletených hlav co zvláštnost jevily, nyní však i do paláců a chatrčí volný přístup nalezají.

Kdo zněl u většiny jednotlivců výstražný hlas svědomí, ve státech moc práva, v národech vážnost před řádem a zákonem? Odpovědnost za všechna tato zla ve společnosti lidské naší doby tak úžasně se vzrnající musí nazvíce, neli výhradně převzítí na sebe onen zvrhlý, vší cti prázdny tisk, jehož jediný cíl a konec jest, zničiti myšlenku katolictví mezi lidem, jehož on posud jedinou byl útěchou.

Nebezpečností ze špatného užívání tisku vzniká tedy veliké nejen pro jednotlivé národy, ale pro veškeré člověčenstvo; nebezpečnost zdá se mnohemu pravému lidu-milu, a dobrému křesťanu býti tak veliké, že on tu jen od Boha samého a od jeho všemohoucnosti spásy očekává, nevěda si jinak rady a pomoci.

Ovšem jen zázrakem nějakým vytržen býti může svět křesťanský a ostatní z bláta nevěry, bezbožnosti, nevázanosti a mravního úpadku, jež zaviniily prodajná péra tak zvaného svobodného tisku. Avšak čaka mocného takového zakročení nedává nám právo, abychom nečinně se dívali na šířící se zkázu, abychom snad oči před ní zavírali a všem prostředkům proti ni se vyhýbali, když se takové naskytnou. Naopak, každého i zdánlivě nepatrného prostředku chopiti se musíme, který vzrnající se samuť nevěry a bezbožnosti v její žravosti zadrží a jí jakoukoli škodu způsobí. Jeden z nejvýdatnějších prostředků proti tomuto draku, na muoze bezbožným tiskem krmenému jest podporování tisku do brého, nábožného, křesťanského. Tak jako každý jed zhoubný nalezá v přírodě svůj protijed, musí onen tisk mravokazný potřen a ničen býti tiskem ušlechtilým. Tento ve všem a všudy podporovati, rozšiřovati a vůbec možným činiti budiž heslo každého pravého katolíka. Jak mnohý hřeší často nevě-domky proti tomuto heslu, jak mnohý upravuje cesty tisku špatnému kupováním beznáboženských aneb aspoň nekupováním dobrých spisů, kněh, novin a. t. d.

Jak mnohý by mohl velmi prospívati věci dobré, kdyby jen částku zbytečných svých výdajů obrátil ku koupění alespoň jedné dobré knihy v roce; jakby se zmohl tisk katolický, kdyby každý kněz a vzdělaný katolík v řeči lidu, mezi nímž žije, výsledky svého vzdělání na kterékoliv straně tiskem uveřejňoval a nejen hmotně ale také duševně dobrý tisk podporoval.

Co by statkem světským bohatě nadané ústavy, církevní hodnostáři, zbožní šlechtici a ku katolictví se hlásící velmožové ku podpore dobrého a ku ničení špatného tisku činiti mohli, ba měli, může si každý soudný čtenář sám vypočítati. My zde jen na tu věc poukázati jsme si dovolili.

Každý zná ústavy ku vydávání dobrých a užitečných knih, a jen na něm to záleží, je ve snažení jejich podporovati, půdy ubíratí znemravňujícímu a dobývati ušlechťujícímu tisku.

Náš počtem nevolný národ čecho-slovanský nemůže se sice chlubití, takovou organisací katol. tisku, jak ji nacházíme ve Francii, Anglii, kde celé k. p. řeholní domy takřka výhradně tomu se věnovaly, podporovány duchovními i světskými velmoži, jež své katolictví skutky a ne pouhými slovy osvědčovali, a kde každé odvětví vědy a lidského života má již svůj katolický tisk; nicméně může se honositi vlast naše četnými „dědictvími“ a katolickými podniky, které založeny ničím nepřekonatelnou pílí namnoze prostých, málo všímaných katolických mužů, jsou jako silné od Boha zasazené kmeny, jež každoročně pučí čerstvé ratolesti k blahu národa; jsou to dědictví ss. Cyrilla a Methoda, sv. Jana Nep., sv. Prokopa, dědictví maličkových, zlaté lístky, zlaté klasy, jestiž spolek katolického tisku v Praze, noviny „Čech“ v Praze, „Hlas“ v Brně, „Blahověst“ v Praze a „Škola B. S. P.“, „Zábavná bibliothéka“ a z nich vycházející mnohé spisy. Patrně, že naši předchůdci nebyli nečinní, noprž záhy poznavše důležitost tisku, o níž sv. otec Pius IX. tolikráte již veřejně se vyslovil a nejdůrazněj to na srdce vložil, snažili se již předkem obhájití dobrými knihami národ před potopou nekřesťanských zhoubných spisů, hrnuvší se na nás tam od západu.

Nemáme-li se státi nehodnými svých předchůdců, musíme aspoň to v celé platnosti držet a pěstovati, co oni zbudovali, musíme aspoň ty již založené ústavy pro rozšiřování dobrých kněh podporovat příspěvky peněžními i literárními. O nutnosti toho netřeba se dále ještě rozepisovati, jest nad den jasnější, prospěje nám snad více, rozebereme-li dopodrobna costy vedoucí ku zvelebení katol. tisku a k dosažení jeho vznešeného cíle, kterých ze zřetele pustit nesmíme, nechceme-li zůstatí pouhými dle jména katolickými křesťany. O tom ale příště.

Věští slovo. Zbožný Řezenský biskup, Wittmann, zemřelý 1833 v pověsti svatosti, jenž věštím zrakem do budoucnosti hleděl, praví o naší časové době: „Ach, smutní dnové přijdou na sv. církev Ježíšovu. Umučení Ježíšovo se na církví a její nejvyšší hlavě nejbolestnějším způsobem ve všech svých částích obnoví. Budou vojny a revoluce a mnoho krve prolito bude. Odváží se na nejvyšší hlavu církve, a budou biskupy a kněží pronásledovati; po všech městách roztržky a zmatky se vyvolají: bude odpad od pravé víry a náramně mnoho svatokrádeže. Ano zlé časy přijdou, tak že se zdáti bude, jako by nepřátelé Kristovi a jeho sv. církve, kterou On svou drahou krví založil, jí byli opanovali. Kněžstvo ale rozhodně a pevně státi bude a dobrý lid věrně při něm setrvá. Všeobecné odlučování následovati bude. Pšenice se bude tříbiti a mlat čistiti. Tajúe společnosti velikou zkázu ztropí a mimo to ku podivu velkou peněžnou moc rozvinou: tak mnoho zaslepeno a od strašného bludu nakaženo bude. — Ale všechno to nic nepomůže . . . Pohoršení sice, bohužel, bude mnoho, a běda těm, skrze něž přijdou! Ačkoliv bouře hrozné, předce nebudou s to otrástiti skálou, na níž Pán svou církev vystavěl. Věrné ovečky se spolčí, a společnými modlitbami nepřátelům katolické církve odporovati budou.“

Dvoji jubileum.

I.

Bylo to ku konci roku 1299, za papeže Bonifacia VIII., když se všech stran světa se scházeli do Říma křesť. poutníci. Otázaní, proč nyní právě sem putují, v mnohé nepohodě a v počtu tak velkém, odpověděli, že slychali od svých rodičů a dědů, že ku konci každého století mohou věřící v Římě mnohé zvláštní odpustky získati, když navštíví hroby sv. Petra a Pavla a podle nařízení církve jisté pobožnosti vykonají. Na to upozorněn papež, vypsalslavně „jubileum“ pro rok 1300, které se mělo každých 100 let opakovat pro ty, jenž navštíví v Římě hrob sv. Petra a Pavla. Mezi přibylými poutníky byl tenkrát také jistý stařec, rodu vznešeného, z krajiny Savojské. Již přes sto let stár, dal se od svých synů nésti do Říma a vypravoval, že před sto lety také byl v Římě a že tu slavil „jubileum“ s ostatními poutníky, tak jako nyní. Sto let jest hezká řada a málo by se na světě našlo lidí, kteří dvakrát by jubileum slavili, přemoho sotva jednou ho zažili; proto ustanovil papež Klement VI., aby každých 50 let jubileum se slavilo a Pavel II. zmírnil ještě tu lhůtu, nařídív r. 1470, by každých 25 let všeobecné jubileum se slavilo.

Proto psal v loni na štědrý večer náš milovaný velpastýř, Pius IX.: „— Nechť tedy celá bojující církev Našeho hlasu uposlechne, kterým k její povýšení, k posvěcení křesťanského lidu a ke cti Boží ohlašujeme všeobecné velké jubileum pro příští rok (1875), — — — a otevíráme onen nebeský poklad, který zjednán jest zásluhami, mukami a ctnostmi Krista Pána, jeho panenské matky a všech svatých, a který původce spasení člověčenstva Nám svěřil k rozdělení.“

„Protož dovolujeme a propůjčujeme, důvěřující se v milosrdenství Boží a pravomoc ss. apoštolů Petra a Pavla, z jejich nejvyšší moci rozvazovací a svazovací, kterou Pán Nám ač nezaslouženému odevzdal, aby všichni a jednotliví pravověřící, i ti, kteří v slavném našem městě (Římě) bydlí, i oni, kteří sem do něho přijdou aneb mimo něho v některém kraji světa se zdržují, když, jsouce ve spojení a v poslušnosti apoštolské stolice, opravdu hříchů želeli, z nich se vypovídali a ke stolu Páně přistoupili v lhůtě zmíněného roku, aby dosáhli úplného odpuštění svých hříchů, pakliže zadost učiní dalším vytknutým podmínkám (navštíví v 15. dnech jisté 3 chrámy Páně v Římě, aneb jinde, jak to ustanoví pro své věřící stádo jednotlivý biskup) a tam (v kostelích) zbožné modlitby k Bohu koná za vzrůst katolické církve a této apoštol. stolice, za vykořenění kacířství a obrácení všech pobloudilých, za pokoj a svornost křesťanského lidu a na Náš úmysl.“ —

Židé za starého zákona těšili se náramně na své jubileum, „milostivé léto,“ které každý 50. rok se slavilo, nebo v ten rok měl každý opět přijíti ke svému předešlému statku, když ho byl v průběhu let ztratil, a každý židovský otrok a zajatec nabyl svobody. Co židům bylo milostivé léto v časném, hmotném ohledu, to má nám býti ve věcích duchovních: i nám se poskytuje v tu dobu příležitost, nabýti svého dřívějšího statku, milosti Boží, a království nebeského, vyprostiti se z otroctví a vězení hříchu a navrátiti se mezi své, mezi pravé dítky Boží.

Odkud ale se nám poskytuje tolik milostí, odkud tolikerého odpuštění, které v skutku daleko větší jest, než kdyby nám byl veliký statek pozemský navrácen, který jsme během let pozbyli, o toli větší, čím převyšuje duch hmotu. Svatý otec praví sám, že otvírá poklad, který zjednán jest zásluhami, ctnostmi a mukami Ježíše Krista, které pro nás z důstatek vytrpěl. V našich světských školách velmi se dbá na názorné vyučování; za jich příkladem nechť i naše „škola“ vyučuje, a proto viz ten obraz na začátku této řeči, který má ti, milý žáčku, vysvětliti ten poklad milostí a zásluh Kristem Pánem zjednaných. Svatí otcové, vykládatelé písem, praví, že dostačovalo daleko méně aby Kristus Pán pro naše vykoupení učinil; nepotřeboval tak strádati a přehořkou smrtí podstoupiti. Nicméně nevyslovná Jeho k nám bídným tvorům láska nutila ho, tať krev svou do poslední krůpěje vycediti. A tuto božskou krvavou oběť na kříži opakuje Kristus nekrvavým způsobem při každé mši sv. na oltáři, shromáždí tolik tisíc a milionkrát ty samy zásluhy krvavé jeho oběti, které nám mohou přivlastněny býti, ježto jsme jeho bratři, údové jednoho těla, jehož hlava On jest a zástupce Jeho zde na světě papež římský. K lepšímu pochopení toho poslyš:

V jedné rodině provinilo se jedno dítě. Otec rozhněván uložil mu trest, třebaž již svého zlého činu litovalo a otec opět na milost ho přijal. Trest ten musí dítě hřešivší vytrpěti. Tu ale předstoupí před otce starší dítě, bratr, který vždy konal, čeho si otec přál, ba ještě více, takže si vyzískal největší, svrchovanou přízeň, a prosí otce pro své u něho zásluhy, aby kajícímu káranci trest zmírnil neb docela

prominul. Myslíš, že by otec nesvolil v prosby a přímluvu dobrého svého dítěte? Dává odpustky.

V jedné říši zavinil jeden občan něco, za což hoden jest smrti, třebaš by zločinu litoval. Tu se za něho přimlouvá nějaká vznešená osoba, která mocnáři mnohé služby byla prokázala a jemu nad jiné jest mila. Mocnář pro zásluhy té vznešené osoby prominuje provinilci trest smrti, zmírňuje ho aneb i docela odpouští. Dává odpustky. V celé církvi svaté, velké to rodině vykoupených, provinilo se opět po křtu sv. některé dítěte a propadá trestu — smrti věčné. Hospodin ve svém nedostihlém milosrdenství dovolil, aby matka té rodiny — učící a svaté svátosti rozdávatící osoby, kněží — dítěte, když kajicně ze svého hříchu se vyzná (se zpovídá) a uložené pokání vykoná, ten trest smrti věčné daným rozhřešením odpustila, avšak za to i kajícím uložila Božská spravedlnost ještě mnohé časné tresty, které vytrpět musí buď v tomto životě neb očistci dřív než do království nebeského smí přijít.*)

Ačkoli každý hřích jest urážka i Ježíše Krista, přece on ve své neskonale lásce nerad vidí trpěti kající hříšníky a co neviditelná hlava církve otevírá skrze svého náměstka, římského papeže, přehojný poklad svých zásluh a zásluh svých svatých, přivlastňuje je svým sice zhřešivším, nyní ale již kajícím, se polepšujícím a pokání činícím bratrům a prosí Otce nebeského, aby co nedostatečnost naše nemůže v pokáníčinění doplněno, bylo Jeho zásluhami a zadost učiněno bylo Božské spravedlnosti. Myslíš, že ho oslyší Otec nebeský? Přijme jeho zásluhy za naše, odpouští nám, dává odpustky, jak je Ježíš Kristus sám skrze svého náměstka římského papeže určuje, tedy letos plnomocné.

Pozoruj ale dobře, že jen tehdy můžeme se státi účastni odpustků, když hříchy opravdu želíme, z nich se vyzpovídáme, uložené pokání činíme a dle své možnosti časné tresty si odbýváme. Povím ti k porozumění ještě něco.

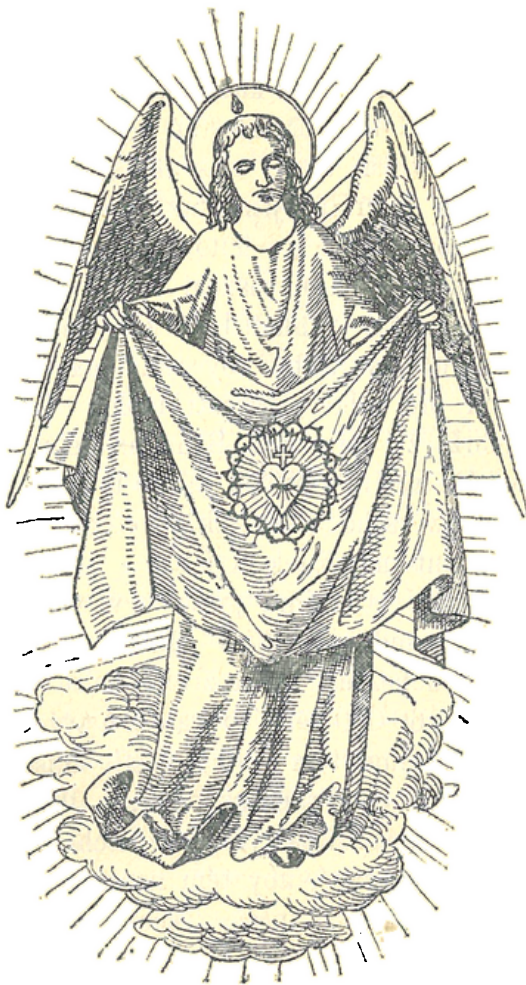
Pomysli si, že jeden zbožný a zámožný pán založil bohatý veřejný fond, z kterého by měly všechny dluhy chudých lidí zaplacený býti. Kdyby ale mezi těmi, kteří onoho fondu chtějí použití, byli též někteří chudí, jenž by když ne úplně přece aspoň část svého dluhu mohli zaplatit, a kteří ty peníze jen uspořiti chtějí, aby z nich pohodlně a roztopáčně mohli žít, nepovažoval bys to za nesprávné, nespravedlivé a toho dobrodiní nehodné, ba trestuhodné, ješto onen zbožný zakladatel fondu výslovně jej zřídil pro ty, kteří vůbec nemohou platiti? Totéž platí o nedbalých, lehkovážných kajicících, kteří postem, modlitbou, dobrými skutky mohli by aspoň část svého dluhu před Bohem odsloužiti, ale spolehají se na odpustky, domnívajíce se, že následkem těch mohou svému tělu pohověti, radovánkám se oddati a se veseliti, říkajíce: „Dosáhl jsem odpustků, netřeba mně pokání činiti. Když navštívím kostely, několik „Otče náš“ a „Zdravas“ se pomodlím, mám již veškeré tresty prominuty.“ — Myslíš, že takoví opravdu získají odpustky, že si mohou přivlastniti zásluhy Ježíše Krista a jeho svatých?

Mluvili jsme o tom již v loni ve „Škole“ v článkách „O odpustcích“ a ukazujeme nyní opět na to. Jestli to dosti velká milost, že se nám možnost poskytuje, zbaviti se skrze zásluhy J. K. zadostčinění, které nám není možno splniti. Až budeme na věčnosti, pak teprv poznáme svou zpozdilost, že jsme lehkovážně nepoužili milostí nám nabízených a v zoufalství volati budeme: Pohltiž nás země a přikryjte nás hory!

*) Jak velké a těžké jsou ty časné tresty od božské spravedlnosti určené, to my smrtníci nevíme; můžeme se to ale domýšlet, když pomníme, jak Bůh trestal k. p. Davida za jeho hřích, ačkoli ho velmi želel a byl jemu také i odpuštěn, jak mu to prorok Nathan ohlásil.

Ještě jiné mimo všeobecné jubileum připadá nám letos: dvoustoletá památka, kdy Božský Mistr sdělil sv. Markarétě tajemství svého Srdce.

„Jednoho dne, když jsem před nejsvětější Svátostí Oltářní klečela, a poněkud více, nežli jsem obyčejně pokdy měla, cítila jsem se přítomností Boží zcela zahalenou, avšak tak mocně, že jsem na sebe, jakož i na místo, kde jsem byla, zapomněla a sebe Duchu Božímu úplně odevzdala, odevzdávajíc srdce své moci lásky jeho. Můj Božský Pán dopřál mi delší čas na jeho Božských prsou odpočívati, poklady obohatili, jež v sobě zavírá. Tobě zjevují cenu těchto pokladů: zavírajíť zajisté v sobě milosti posvěcení a spásy, jichžto třeba, aby z propasti zahynutí vyvážnouti mohli. Zvolil jsem tebe navzdor tvé nehodnosti a nevědomosti, abys veliký ten úmysl uskutečnila, aby se tím jasněji dokázalo, že všechno to skrze mne se stává.“

a zjevoval mi zázraky své lásky a nevystižitelná tajemství svého nejsvětějšího Srdce, kteréžto tajemství mi až doposud nebyl zjevil. I otevřel mi tedy poprvé své Božské Srdce tak skutečným a citlivým způsobem, že jsem zcela žádné pochybnosti o pravdivosti té milosti míti nemohla. Pán Ježíš řekl mi: „Božské Srdce mé tak přeplněno jest láskou klidem a obzvláště k tobě, že plameny této horoucí lásky v něm více zadržeti nemohu. nýbrž musím ť je tvým prostředkováním vylíti, a jim je zjeviti, aby se oněmi

Když jest nouze největší, jest Bůh svým vyvoleným nejbližší. V našich dnech dostoupilo nepřátelství proti pravdě Kristově zajisté velkého stupně, nazvíce ve svém pokroku podporováno bezpříkladnou netečností katolíků. Oni domnívají se, že jsouce v držení pravé víry nic více pro ni činiti nepotřebují, že nepřítel odvěký jim žádných nástrah nečiní a nijak uškoditi nemůže. Jak Bůh nás vykoupil bez nás, tak také nás nemůže úplně spasiti bez nás. Dalť nám svobodnou vůli a proto vyžaduje naše spolupůsobení s milostí, které ovšem přehojně nám skytá. Dokud v tomto pozemském životě jsme, zmítáme se na bouřlivém moři; podává On nám sice pomocné ruky, musíme se jí ale také uchopiti a se dáti vysvoboditi. Než bohužel ten duch, vyšlý ze srdce odvěkého nepřítelů pokolení lidského, ovanul brzo celou zemi a chce otrávití hůře nežli první rodiče v ráji celé člověčenstvo. On říká lidu, že není Boha. že není nesmrtnosti duše, snižuje člověka pod zvíře, a — o té nesmyslnosti! on mu věří, líbá ještě ty okovy, které mu kuje pekelník. Nemůžeme si odepřítí, sděliti svým čtenářům pastýřský list našeho českého biskupa kmeta Valeriana Jirsíka, kterým z útroby mluví všech střízlivých pozorovatelů věcí: Dí on:

Drazí, milovaní vykoupenci Kristovi!

V lonském svém pastýřském listu, kterýž jsem k vám učinil ve svátek obrácení apoštola Páně, svatého Pavla, vypravoval jsem vám s velikou žalostí, jaké bezpraví, nátisky a útrapy snášeti musí svatá církev katolická v rozličných zemích. Obrátil jsem pozornost vaši také na to, odkud tyto přežalostné poměry původ svůj vzaly, že se totiž rozmohla a téměř všechny vyšší vrstvy a kruhy lidské společnosti opanovala ta světoborná sekta tak zvaných liberálů, jenž tak hluboce do nevěry zabředli, že se Boha a všeho náboženství docela zřekli. Tito lidé spojeni s tak nazvanými „svobodnými zedníky“ vytknuli sobě za účel snažení svého, nejen víru katolickou, alebrž vůbec všecko křesťanství se světa vyhladiti, a tak všecken stávající řád nynější společnosti lidské vrub navrub vyvrátiti, aby sami na vrch se dostavše, z pousty této hodně mnoho prospěchu pro sebe vyčerpali mohli. Tyto smutné poměry posud v ničem se nezměnily, alebrž, žel přebudiž Bohu na věky, daleko horšími se staly.

Chcete, abych láskám vašim pověděl, jak to teď ve světě vyhlídí? Jenom něco řeknu, nemoha vám celý obraz všeho toho, jak se církev katolická zde a onde utlačuje, odhaliti. Svatý Otec, tento náměstek Kristův a nejvyšší viditelná hlava církve, tento proti všemu přirozenému i božskému právu o všecken časný majetek oloupený, 82 let starý ctilhodný kmet posud sice dlí v Římě, avšak jako vězeň v papežském svém domě, z něhož mu bez nebezpečí cti a života nelze vykročiti.

Ve Švýcarsku postrádá 60.000 věrných katolíků svých řádných pastýřů a kněží. Chtějí-li svým náboženským povinnostem učiniti dosti, musejí, mnozí z nich až 5—6 hodin cesty, putovati za hranice do Francouzsko, kde dlí jejich bývalí, z vlasti své a z kostelů svých proto vyhnání věrní pastýřové, že nechtěli přísahati na nespravedlivé zákony, k tomu toliko účelu zosnované, aby těm nepřátelům církve jaké také dostalo se záminky ku pronásledování církve a kněží. Těchto spolu s biskupem vypovězených kněží jest 97: snášejí nouzi, nedostatky a všechny nesnáze vyhnanství, pohrdajíce Jidášským penízem, kterýž jim podávají jejich pronásledovatelé, kdyby se podrobili chtěli proticírkevním zákonům a zpronevěřiti Bohu, církvi a svěřenému lidu svému. Avšak statečnost jejich se ničím nedá obломiti, ani jeden z nich nestal se věrolomným, ač mnozí z nich jsou šedí kmetové a chudí faráři.

A jinde, v zemi to veliké, jsou četné chrámy zavřeny, mnoho kněží a mezi nimi pět biskupů jest uvězněno, mnoho jich ze země vypovězeno, a těm zakázáno, navrátiti se a inši sv. sloužiti. Ano jsou i tací, a počet jejich jest veliký, kteříž sice posud ze země nebyli vyhnáni, kterýmž však zakázáno, posvátné obřady vykonávati a svátostmi posluhovati. Zuřivost, s jakou se vede boj proti církvi, nemá v dějinách církevních příkladu, a 19. století, kteréž se chlubí osvětou a svobodou, podává nám divadlo, nad kterýmž každý poctivý člověk, ať si jest křesťan aneb nekřesťan, splakati musí. A to vše děje se jen proto, aby církev od samého Boha zřízená a věčnými nezrušitelnými právy nadaná stala se služkou všemocného státu. Ti nevěrci zapomínají, že církev a stát jsou sestra a bratr, a že ač z jednoho manželství nepocházejí, přece společného mají otce, a že jednoho otce jsouce dětmi, svorně živý býti mají.

Ejhle, takové utrpení snášeti jest matce naší, svaté církvi katolické za těchto přítomných časů, a kdyby jenom na tom bylo dosti; než ale slyšte moji Nejmilejší, kterak i jiným ještě způsobem bývá pronásledována. Hany, potupy, pomluvy, překrucování pravdivých příběhů na zlou stránku, falšování dějepisu, rozšiřování vymyšlených, katolíky hanobících pověstí, podezřívání a zostuzování církevních řádů, spolků, osob, obřadů a článků víry — to vše se roznáší a plnou hrstí roztrušuje

v rozličných veřejných listech a shromážděních drzým, lživým způsobem a beze všeho studu. Ano slepá náruživost těchto lidí jde tak daleko, že v těch svých rozličných spisech tvrditi se opovažují, že prý není Boha, jenž svět stvořil, lidí vykoupil a k životu věčnému povolal; že prý člověk původ svůj dovozuje od opice, a že nemá nesmrtelné duše. Tímto jízlivým dechem ďábelských úst svých rozšiřují smrtonosný mor bludu a nevěry jak na vyšších školách vědeckých tak i často ve školách nižších a obecných, aby tak budoucí pokolení, vaše děti a děti vašich dětí odloučeny byly od církve, od Boha.

Nyní se ale tážu, kde za takových trudných časů pomoci hledati a kde jí najíti? V mnohých ondy křesťanských říších vetřeli se k veslu veřejné vlády nejzúřivější nepřátelé katolické církve, a užívají teď své moci dle libosti a choutek svých. Ti, jenž by měli právo i povinnost těmto světoborcům činiti odpor, sami ať vědomě ať nevědomě jim ještě ke své vlastní škodě a zkáze rozličným způsobem chuti dodávají; aneb nemajíce patřičné síly a odvahy ke všemu mlčí, žádného odporu jim nečiníce, čímž se ovšem stává, že opovážlivost těchto nevěrců den ke dni vyššího dosahuje stupně.

U lidí tedy pomoci nehledejme. Nuže, kde tedy? U toho, kterýž pravil, že s církví svou bude po všecky časy až do skonání světa; u toho, kterýž církev svou vzdělal na skále, doloživ, že jí ani brány pekelné, ani jakékoli bludy nepřemohou; u toho řku, kterýž ústy Apoštola svého pravil, že církev jeho jest sloup a utvrzení pravdy, kterýžto sloup následovně žádná mocnost, žádné násilí podvrátiti nemůže. Ano rozmilí vykoupenci Kristovi, u toho hledejme pomoci, kterýž nyní sedí na pravici Otce svého, jemuž se koří Serafini a Cherubíni, a jenž jest vševědoucí, všemohoucí, dobrotivý, laskavý a v slibech svých věrný. Ten dobrotivý a přelaskavý Pán chránil a střežil tuto svou církev po všecky věky, střežil a chránil ji až posud: on jí i budoucně pomoci a ochrany své neodepře.

Že teď právě jí ku pomoci přispěti vahá, a tolik zlého na ni dopouští, snad proto se děje, že chce zkusiti věrnost naši, jako druhdy zkoušel věrnost Jobovu; aneb že chce nás z ospalosti naší probudit a k větší horlivosti u plnění svatého zákona jeho roznítiti; aneb aby nás k tomu přiměl, bychom sobě drahého pokladu víry více vážili; aneb konečně aby nás pro nesčetné poklesky a hříchy naše pokáral a ztrestal.

U Boha hledejme tedy v těchto smutných časech pomoci, na Boha, Spasitele svého vzkládejme všecku svou důvěru, on dojistá dřív neb později církev svou oslaví. Spolehajíce se na jeho svatá, neklamná zaslíbení vytrvejme až do konce jako svatí Apoštolové, jako nesčíslní zástupové svatých mučedníků a prvotních křesťanů, jenž rozžeti láskou ku Pánu Ježíši i to největší pronásledování mile a ochotně snášeli, ať i krev svou vycedili, přesvědčení jsouce, že zaslíbení Kristova se na nich vyplní, a žalost jejich v radost se obrátí. Nuže doufejme i my, že toto nynější pronásledování církve konec vezme, a že lepší a utěšenější časy jí opět nastanou.

A bychom ale času toho urychlili, a věčného slitovníka k rychlejší pomoci naklonili, v pokorných modlitbách k laskavému Srdci jeho se obraťme. Modleme se za ty, kteříž ve své zaslepenosti tak vášnivě sobě počínají proti církvi. Prosme Pána Boha, aby je osvítil milostí svou a srdce jejich obměkčil, aby přestali církev jeho pronásledovati, a nepřipravovali nesmrtelným dušám svým jistou zkázu a záhubu. Modleme se z hlubokosti srdce svého: „Bože ku pomoci církve vzeři, Hospodine ku pomoci jí pospěš!“ Neodkládej, nemeškej, nobrž podle neskončeného milosrdenství svého pospěš a vytrhni milou choť svou z těchto útrap a bolestí.

Abychom konečně hlavní příčinu odstranili, za kterouž tyto smutné časy na nás přikvačily, potřebí jest, aby vše, což se Pánu Bohu na nás nelíbí, odstraněno bylo. Položme ruku na srdce, a ptejme sebe samých, zdali jsme Pána nebes a země často nehněvali hříchy svými? Aj tak tedy „odvrzme“ dle napomenutí sv. apoštola Pavla „skutky temnosti — jakožto ve dne poctivě choďme, ne v hodováních a opilstvích, ne v smilstvích a nestydatostech, ne ve sváru a závisti; ale oblecte se v Pána Ježíše Krista. Očistme se skroušeným pokáním, vespolek se upřímně milujme, budme milosrdni, sobě přející, zákona Božího dbalí, v navštěvování chrámu, v poslouchání slova Božího a v přijímání svatých svátostí horliví; vůbec přičiňme se, abychom, jak dokládá sv. apoštol Pavel, „střízlivě, spravedlivě a nábožně živi byli na tomto světě.“ Potom slituje se nad námi Hospodin nebeský, ukrátí čas tohoto bolestného zkoušení, pomine všeliké církve jeho pronásledování, svatý pokoj se k ní zase navrátí a utěšenějších opět dočekáme se časů.

Nastal nám právě nový rok. Bohdejž, bychom i my se stali novými lidmi, jenž dle písma svatého „složili starého člověka a oblekli člověka nového podle Boha stvořeného v spravedlnosti a svatosti pravdy.“ Ať pak napotom rok tento nový jest života našeho posledním, aneb ať od Boha popřáno nám bude, dočekati se ještě mnohých jiných nových roků, setrváme-li v ochraně Nejvyššího, koruna věčné slávy nás nemine.

Milost Pána našeho Ježíše Krista budiž s vámi se všemi. Amen.

V Budějovicích v den nového roku 1875.

Jan Valerian,

biskup.

Když jest nouze největší, jest Bůh svým vyvoleným nejbližší. Letos otvírá se hojněji zdroj milostí, Božské Srdce zjevuje nám svou touhu, pomoci nám a důtklivě pobízí uchopiti se podávaných milostí. Opakujme si, co vykládá ve svém životopisu sv. Margarita, což řečeno jest neméně pro ni jako pro tehdejší křesťany.

„Na všecky první pátky v měsíci, tak vypravuje Margarita dále, ukázal mi to přesvaté Srdce, jako zářící slunce světlem skvoucím, jehožto žhoucí paprškové se na mé srdce metali, tak že se toto tak mocným plamenem zňato cítilo, že se mi zdálo, jakoby v popel se obrátit mělo. A právě v tomto čase to bylo, v němž Božský můj Mistr mne vyučoval a tajemství svého lásky nejhodnějšího Srdce mi zjevoval. Jednou jsem se, mezi jiným, když právě nejsvětější Svátost Oltární vystavena byla, neobyčejnou shromážděností smyslů a všech mocností mých sama v sobě uzavřenou cítila. Tu přišel Ježíš, přesladký Mistr můj ke mně; zářil slávou, jeho svatých pět ran skvěly se jako slunce; z jeho přesvatého člověčenství vycházely na všecky strany plameny, obzvláště ale z jeho klanění hodného boku, který se ohnivou pecí býti zdál, a se otvíral a mně své milování nejhodnější Srdce viděti nechal, kteréžto Srdce živým zřídlem těchto plamenů bylo. Zároveň mi dal znáti nevýmluvné zázraky čisté lásky své, a že ho tato láska k lidem k tomu přivedla, že všecky meze překročil. Stěžoval si nad nevděkem jejich dokládaje, tento nevděk že mu způsobil v utrpení jeho takovou trýzeň, že byla nade všecky bolesti prudší a citlivější: „Kdyby,“ pravil dále, „alespoň uznalými se ke mně jevili, bylo by vše, co jsem pro ně učinil, lásce mé maličkovitostí se zdálo, leč nyní pro mne toliko ledovatost jeví, odměňující nejhodnější namáhání má odrážející vzdorovitostí! Poskytujž mi alespoň ty té útěchy, abys nevděk jejich seč tebe jest nahradila!“ A když jsem mu

svou nemožnost představila, odvětil mi: „Aj! tu máš, čímž všecko nahraditi můžeš, cokoli ti schází!“ Zároveň otevřelo se toto Božské Srdce, a z něho vyšlehal tak žhoucí plamen, že jsem se domnívala, jím ztravenou býti. Bylať jsem jím zcela proniknuta, a nemohla jsem se více přímo zadržeti. I prosila jsem ho, aby měl se slabostí mou outrpnost. „Já budu sílou tvou,“ odvětil Pán, „neboj se; budiž však bedliva hlasu mého, a pozoruj, co od tebe žádám, aby si se stala k vyplnění úmyslů mých způsoblivou. Předně tedy máš svaté přijímání tak často přijmouti, jak často ti to v poslušenství bude dovoleno, byť z toho i sebe většího umrtvení a zapírání sebe a pokořování následovati mělo; nebo právě ty jsou závdavky lásky mé. Za druhé máš vždy **v první pátek** každého měsíce k přijímání přistoupiti. Za třetí máš ty noci od čtvrtka na pátek se mnou tu pokornou modlitbu na hoře olivetské konati, kterou jsem tenkrát, uprostřed smrtelných ouzkostí mých, Otci nebeskému obětoval, jednak abych prosbou za smilování nad hříšníky ukrotil hněv Boží, jednak ale, abych jistým způsobem poctil a umírnil hořkost, kteroužto jsem tehdáž nad opuštěností ze strany apoštolů mých v sobě cítil.“ —

Čím můžeme nejdůstojněj a nám nejprospěšněj oslaviti to jubileum dvoustoleté slavnosti Božského Srdce Páně? Vizme, co sám Spasitel od nás žádá? Uznalost jeho lásky, upotřebení milostí, které nám skytá v nejsvětější Svátosti, v oběti mše sv., v soukromých návštěvách svatoštánku. Vzhůru! tedy všickni horlitelé a horlitelky pro čest Boží! probuďte se ze spánku! Vy, jenž jste jako sv. Margarita povolání pro sebe a jiné hojných milostí získati, nemeškejte, obětujte často a s největší zevrubností smírné sv. přijímání, návštěvy Nejsvětějšího, rozjímání přehořkého utrpení a vězte, že jako modlíci se na hoře Nebo Mojžíš vítězství dosáhl Israelitům bojujícím proti nevěrcům, tak i vy v tichém působení modlitby a dobrých skutků příčinou se stanete vítězství pravdy Kristovy.

Tovaryšstva Ježíšova missie za mořem.

II. Missie v Japonii.

1. Japon Anger pokřtěn, král Sumitanda, královna Gratia.

V nejuvzdálenějších od nás krajinách k východu slunce leží Japonie, v dějinách missionářských na nejvyšší důležitá. Jest to říše ze samých ostrovů pozůstávající; na sever má moře ochocké, na západ moře japonské, k jihu moře čínské a k východu veliký tichý ocean. Největší ostrov Nipon, asi pětkrát tak veliký jako celé Čechy, patří k největším ostrovům na světě, druhý ostrov Ximo čili Kiusiu se Čechám do velikosti skoro rovná. Na tomto ostrově Kiusiu se nalezájí města Nangasachi a Kango-xima, o kterých v missii japonské častá řeč bude, na ostrově pak Niponu města Miako, Ozaka a Jeddo.

Napřed podáme stručný výpis mravů a obyčejů země japonské, an každý člověk rád čítá zprávy o zemích dalekých, zvláště křesťan svého náboženství milovný, s libostí se dočte, jaké bývalo pohanské náboženství oněch národů, kteří se napotom tak slavnými křesťany stali: a naopak kdo tamní náboženské poměry nezná, neporozumí jasně snahám missionářů, nebude věděti, proč jednali tak a ne jinak. An

každý kraj své právo má, hleděli missionáři zprvu poznati zákony, obyčeje a náboženství japonů, pak teprv mohli s prospěchem konati svůj úřad missionářský. Z toho také jde, že zprávy katolických missionářů jsou nejspolehlivější zprávy o Japonii; neb do těchto krajů málo který jiný cizinec přišel, a kteří přišli, byli obyčejně jen kupci, berouce se za svým obchodem, ti zůstali v městách při moři stávajících, a jak mile měli prodáno a nakoupeno, opět odešli: ale missionáři byli na těch ostrovech usedlí, ano někteří z nich i rodilí japonové, prošli všecky hory a údolí, seznámili se tam se vším lidem, sprostým a vznešeným, i bývali až při samém dvoře královském a císařském.

Náboženství japonů jest pohanské a rozdrobeno na mnohé strany, které se mezi sebou nedobře srovnávají. Za nejvyšší bohy jsou u nich pokládáni Xaka a Amida. Když sv. František Xaverský byl missionářem v Japonii, vypytał se na tyto bohy, ale důkladného se o nich dozvědět nikde nemohl. „Již tenkrát, když jsem se do Japonie strojil — píše sv. František*) — i také po mém příchodu jsem se poptával, zdali Xaka a Amida bývali dříve smrtelní lidé, čili ne; pak dále jsem prosil, aby se mi něco z života jejich povědělo; ale nikdo mne o nich nemohl zpravit, až jsem se v japonských knihách dočetl, že to nebyli lidé, nýbrž Xaka že se osmtisíckrát narodil, tisíc i dva tisíce let na zemi trávil; a jiné nemožné věci se v těch knihách nalezejí. Já také myslím, dokládá sv. František, že to lidé nebyli, ale dábel že to všecko vynalezl. Volám tudíž k všem, — prosí sv. missionář dále, — kteří tyto řádky moje čísti budou, aby podle své horlivosti se za nás modlili, abysme tuto dábelskou pověru mohli vyvrátiti, a za ni vstřpiti svatě království našeho Pána Ježíše Krista.“

Japonové ctí nadto množství bohů velkých a malých; k. př. boha války, boha bohatství, který nad jiné jest oblíben. K těmto modlám, jež sv. František dobře nazval nálezem dábelským, patří také běsi čili zlí bohové, kteří prý nic dobrého neprokáží, avšak velké škody působiti mohou, pročež pohané oběti přinášejí, aby jich ukrotili. Nedivme se tomu, že pohané z nich mají takovou hrůzu, a všelijakými oběťmi jich uctiti chtějí: an neznají jediného pravého Boha, bez jehož dopuštění dábel v tom nejmenším ublížiti nemůže; spíše se divme zaslepenosti křesťanů, kteří dábla upírají a přece ho ctí.

Některé sekty japonské věří na nesmrtelnost duše, jiné nevěří; čím pevnější jest u nich víra v nesmrtelnost, tím počestnější mravy; ti, kteří nesmrtelnost upírají, požívají v Japonii vůbec špatné vážnosti, i bývají mravů spustlých. — Jedna sekta vyznává stěhování duše (metempsychosis), pravíc, že některá duše až osmdesáttisíckrát se stěhuje z jednoho do druhého těla ničemných zvířat, a ta, která tuze hříšna byla, že prý musí sedmkrát do zvířete škaredého, jako do hada, do vepře, v němž pokání za své hříchy činí. Až kdy jest poněkud očištěna, přijde do těla ptáků, volů, ryb neb do stromů, v ptácích zpívá, řve ve volecích, plove v rybách a květe ve stromech: když naposled jest veskrz čista, přijde do slona bílého, kdežto dle domyslu té sekty největší blažeností požívá. Jiní moudřejší věří, že po smrti nastává buď nebe buď peklo, kde každý obdrží, co za života zasloužil, dobré neb zlé; k tomu že bude po smrti soud, aby se mu právo uznalo. Tu se jich sv. František tázal, kdo ten soudce jest, který po smrti souditi bude; ale na to mu žádné odpovědi nevěděli.

*) Epist. 91.

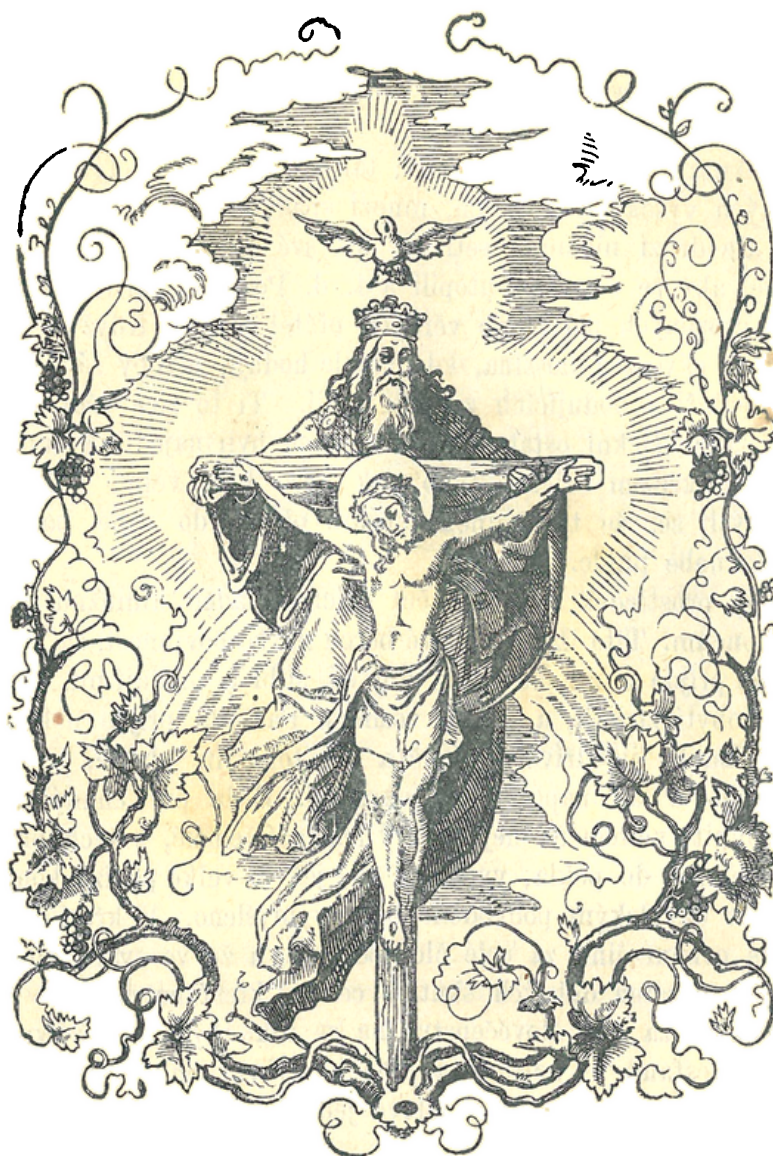
Některé sekty mají tři sta zákonů, jiné až pět set; a boncové (pohanští kněží) jim vykládají, že není možná, aby světský člověk, v starosti tohoto světa zabraný, všechny tyto zákony zachoval a žádného nepřestoupil. Za takové přestupky musejí buď sami pokání činiti, anebo almužnu dávat.

Kající skutky jejich jsou strašné; tak na př. koná celý zástup lidu společnou pouť po uzoučkých vysokých stráněch, mnozí spadnou i roztřískají se o skály v hluboké propasti; ale druzí nicméně setrvávají na své hrozné cestě; jiní se dobrovolně spouští do moře, aby se z pokání utopili a t. d. Podobný ukrutný způsob zachovávají, když některý z urozených pánů neb věrných přátel zemře. Když byla mrtvola slavně spálena, ustrojí se skvostná hostina, kde vesele hodují, jakoby žádný nevěděl, že v tu samou hodinu někteří z hodujících zemřítí mají. Ti to sice vědí, kteří jsou určeni, ale jsou veseli, jako všickni ostatní. Když pak se byli najedli a napili, vezmou ostrý nůž, a rozříznou si křížem břicho; kdo pak chce býti velmi srdnatým, zařízne si ještě krk, i domýšlí se, že tím činem svému příteli do nebe pomůže, a sám též rovnou cestou do nebe půjde.

Za druhý prostředek na odpuštění hříchů kladou almužnu udělenou chudým, kostelům neb boncům. Tito lživí boncové berou na se povinnost, za jiné konati pokání. Když tedy někdo přijde a mnoho peněz jim dá, slíbí a prodají mu všechny své zásluhy, které po celé živobytí získají, a peníze vezmou. Pak ale přijde někdo jiný s penězi, i tomu prodají zásluhy již dříve prodané a bez toho nic platné, i přijmou peníze od druhého, od třetího, a tak napořád lid okrádají. Běda prý chudým, kteří nemajíce peněz, zásluh koupiti nemohou; nejhůř prý pochodí ženské, z těch prý žádná do nebe nepříjde, nýbrž všechny do pekla, vyjímaje ty, jež za velké peníze koupí přízeň bonců. Zde vizme, jak to dábelským podvodem bylo vymyšleno. V křesťanské víře se učí, že Ježíš Kristus pokání činil za celé člověčenstvo, a že ve svaté církvi každý společník té církve jest účasten dobrých skutků celého křesťanstva: ale s tím rozdílem, že ten, který pokání za celé člověčenstvo na se vzal, byl vtělený Syn Boží, a zásluhy Jeho a zásluhy křesťanů že nejsou na prodej, nýbrž jen potud během účastenství v zásluhách křesťanstva, pokud jsme údobě jednoho duchovního těla, jehož hlava jest Ježíš Kristus.

Boncové jsou vůbec lidé zlí, mravy jejich jsou samé pokrytství, na oko se staví, jakoby příkrý život vedli, nepožívají žádného masa ani ryb, ani vína nepijí, jedí jen jednou za den, spokojeni s rejží a ovocem, do stavu manželského nevstupují: ale v životu soukromém jsou celí jiní, i ví to tam celá Japonie a nic méně jim hlubokou úctu prokazuje. Když svým časem přišli křesťanští missonáři, dávali na ně japonové dobrý pozor, rovnajíce jak kážou a jak to sami zachovávají; vidouce pak, že missonáři vedou život počestný, že si zachovávají svůj zákon, že konají modlitby a posty, jiným křivdy nečiní ale spíše dobře činí chudým, nemocným a sirotkům; zvláště pak když lid viděl, že missonáři zůstávají neženatí a po celý čas ani to nejmenší podezření na ně nepadlo: tu soudil rozumný národ japonský, že víra křesťanská musí býti víra pravá.

Japonové jsou národ moudrý, a jak všickni počestní píší, jsou ke každému zdvořilí, tak že ani v nejsprostějších stavech se nezdvořilosti neshledá. Nerádi se hádají, ale kdo jim platné důkazy uvede, ochotně mu přisvědčí. (Pokrač.)

Sedm slov Páně na kříži!

I.

„Pane odpusť jim, neboť nevědí co činí!“
Vyzdvižen již na potupném kříži
Nebes Pán do výše chátrou zlou —
Svatá prsa bolně se mu dmou
Pod bolestí nevyslovných tíží!
Aj tu národ k němu zlý se blíží
Haně podle řečí rouhavou,
A v tvář božskou těžce zraněnou
S bohopustým posměchem se zhlíží!
Zdali rozkácí svých blesků vztěky,
By tu chátrou divě zlovolnou
Pohrobily ve tmě na vše věky?
„Odpusť jim, o Bože, jejich viny“ —
Prosí Kristus řečí líbeznou —
„Neboť Otče, nevědí co činí.“

II.

„Zajisté pravím tobě: Dnes budeš se mnou v ráji!“
Zápasí již ve smrtelném boji,
Tělo svaté jedna rána jen!
Krutým bolem sám jsa vysílen
Jiným bolné rány libě hojí.
Svatou nadějí tu lotra kojí —
„Dřív než mine tento smutný den,
Budeš se mnou, synu, potěšen
V blaženosti věkožárném zdroji!“
A jak k němu božskou hlavu skloní —
Trpký bol se v hrudi utišil —
Z oka vděku lesklou slzu roní!
O by v rány naše rozjitřené
Útěchy též jednou balsam lil
A utišil touhy rozvlněné!

III.

„Ejhle syn tvůj!“ „Ejhle matka tvá!“

Dostoupila vrchu svého vina
Rozjitřila bolu temný cit;
Z bledé tváře mizí božský svit,
Láskyplné oko již zhasíná!

A přede ještě milé své zpomíná,
Božsky touží svoje oblažit,
Posledním je darem obdařit,
Jenž mu jedin ze všech ještě zbývá!

Slyš ta slova drahá, milosladá:
„Ejhle syn tvůj ženo, drahá máti,
Ejhle tvoje, synu můj, to matka!“
Ejhle hvězda z blažeností kraje —
Před níž pekla moc se v temnost zvrátí
Ejhle brána v věčné lásky ráje!

IV.

„Bože můj, Bože můj, proč jsi mne opustil!“

O kdež jsou ty boly srdce tvého,
Jež bys oněm hrozným přirovnal,
Co Bůh za tě trpě překonal —
Kdež jsou boly srdce ztísněného!

O jaký to svaté srdce jeho
Tísnit musel bolu dumý žal,
Na kříži že vise vyvolal:
„Proč's opustil, Bože, syna svého!“

Smrtelníku! chápeš tato slova,
Žalu plná, plná hořkosti,
Z srdce trpícího za tě Boha!
Lásko věčná, lásko nehynoucí,
Obraze ty věčné věrnosti,
Přijmi naše vděky, vděky vroucí!

V.

„Žízním!“

Žízníš, ty, jenž rosou s nebes výše
Sprahlé ovlažuješ krajiny,
Svěžím krásíš jarem planiny,
Úrodností blažíš všechny říše!

Ohnivým jenž plníš tokem číše,
Proudy vodíš přese skaliny,
Prstem vážíš mořské hlubiny,
Jímž svět celý blaženostmi dýše!

Žízníš! Ale plam ten neuhasí

Žádná krůpěj, z oblaků co kane,
Ani chlad, jež větrík líbě vane!
Budeš žíznit po vše trapné časy,
Dokud ta, jež k zlu a prachu line,
Duše lidská v tobě nespočine!

VI.

„Dokonáno jest!“

Dokonáno, dílo dokonáno,
Na něž příroda a andělé
Pohlíželi z dále nesměle,
Smutné dráma slavně odehráno!

Do všech světa končin buď voláno,
Po noci že hříchem zardělé
Vzešlo naděje nám veselé
Jasněji tím skutkem krásné ráno.

Propast hluboká jest překlenuta,
Jížto druhdy hříchu zloba krutá
U věčnosti prahu otevřela!
Člověče, již jasnou zárej tváří
V božské velebnosti věčnou září —
Neboť láska hřích tvůj přetrpěla!

VII.

„Otče, v ruce Tvé poroučím ducha svého!“

V ruce tvoje vzdávám ducha svého!
Pro přestálou smrti těžké strast,
Odvěčnou mi poskytněš zas slast,
V lůno přijmeš opět syna svého!

Neboštané reka vítězného
Provoďte již v svatou jeho vlast,
Kde již žádná nebude ho mást
Ani zloba, ani úklad zlého!

Vítězný aj prapor vstříc mu vlaje!
Lesklých andělů pějící voj
Provodí ho v blaženosti kraje!
Tamo slavný dárce naší spásy
Za skončený pro nás svatý boj
Trůnit bude po vše věčné časy!

Zprávy a drobnosti.

Z Filippsdorfu. Výroční den zjevení se P. Marie — 13. ledna — slavil se jako vždy způsobem okázalým, toliko se tentokrát upustilo od průvodu z Georgswalde do Filippsdorfu, ješto velmi mnoho Georgswaldských jak v slavnostní den a v předvečer tak po celý oktáv milostný svatostánek navštěvují. 12. večer bylo všeobecné osvětlení celé vsi a po celou noc byla mil. kaple navštěvována. O 4. hodině počala Magdalena Kade předřikávat modlitby, načež pak byla sloužena mše svatá. O 8., 10. a 11. hodině sloužily kněží Georgswaldští a o 10. hodině počaly velké služby Boží konány od důstj. kanovníka a děkana Schuberta, za četné assistenci. Tentokrát upotřebilo se ponejprv nové, gotické monstrance, kterou Filippsdorfské svatyni věnovali někteří kněží diecese Litoměřické. Po celý oktáv bylo o 5. hod. požehnání a kaple bývala k utlačení zbožnými naplněna, ač jest prostranství nemalé a kaple se rovna prostřednímu kostelu. Též z daleké ciziny přibyli sem poutníci. Stavba hlavního chrámu P. pokračuje dobře podle scházejících se prostředků. Za rok 1874 sešlo se na stavbu více 11 tisíc, které ovšem hned musely býti vydány, nebo stavební fond značně je ztenčen, ješto dosavadní stavba 100.000 zl spotřebovala. Bůh pomohl, pomozíž i dále, k oslavě nejsv. Bohorodičky a ku pomoci věřících křesťanů.

Žádné Zdrávas Maria za rouhavou hubu. Bylotě to 8. prosince 1871 ráno, co p. G. starý lékarník v B. na R. slabý a kašlavý, na své pohovce seděl. V pokoji byl ještě jeho malý vňuk, a posluha. Ač byl katolík, tedy přece p. G. již 30 let nepřijímal žádných sv. svátostí, a často a rád se rouhal Panně Marii, a zvláště když zbožné poutníky na poblížké poutnické místo B., kdo se Matka bolestná v znamenitém obraze milostném etila, v modlitbě a zpěvu kolem jíti viděl. Když tu pojednou zvony slavně zvoniti slyší, tázal se posluhy, čemu to zvoní? Když tento odpověděl, že jest dnes svátek neposkvřené počaté Panny Marie, vychrlil zas takový ošklivý, bohaprázny vtip. že se ho posluha opakovati neopovážil. Sotva tato slova vypustil, tu jeho obličej tak strašně se skroutil, že jeho vňouček zvolal: „Hleďte, dědeček tak právě vyhlíží jako vtělený belzebub.“ A i hned se svalil G. na zem mrtvý. — Poněvadž co rouhač po katolicku pohřben býti nemohl, tedy jeho novoprotestantský zeť, měšťanosta v B. o to se postaral, aby s hudbou slavně po občansku pohřben byl. U hrobu držel i pochvalnou řeč na tohoto zemřelého poctivce, a vybízel pozléze k tiché modlitbě. Tu zvolal jiný p. R. tak zvaný starokatolík: „Takový poctivec zasluhuje, aby se zaň nahlas modlilo“ a začal na to „Otče náš,“ když ale i „Zdrávas Maria“ připojiti chtěl, spletl se, zůstal vězet a musil mlčet. — U hrobu toho, jenž Matce Páně se rouhal, nemělo se modliti žádné „Zdrávas Maria.“

Křesťanský vojín. Jistý francouzský důstojník procházel před nedávnem čekárnu v nádraží Marsoillském: mnoho cestujících tam

bylo a mezi nimi i jeden katolický biskup. Jak medle mladý důstojník nejdůstojnějšího pána zpozoroval, přistoupil k němu, pozdravil ho uctivě, klekl, aby jeho prsten políbil, a prosil o biskupské požehnání. Všecko to událo se tak přirozeně a prostosrdečně, že byl biskup celý pohnut. Než v též čekárně projevil se i jiné náhledy. Pošilhávalo se po důstojníkovi a reptalo se naň. Když se pozvedl, aby biskupovi poděkoval, slyšel, kterak někteří na blízku hovoří: „Takové se chování jest nedůstojno . . . toho si budeme pamatovati . . . povíme to naň plukovníkovi.“ „Pak nemusíte daleko chodit,“ odvětil pokojně důstojník, obrátiv se k mluvčím, „já sám jsem ten plukovník.“ Důstojník totiž právě své zvolení za plukovníka obdržel a i právě se hotovil k přejmutí velení nad svým plukem a tak k nastoupení svého nového postavení.

—ř.—

Křesťan odpouští ze srdce. V loni 17. prosince zběhla se pohnutlivá a pozoruhodná událost před porotním soudem ve Frýburku. Jistý Daniel Karle byl od Vojtěcha Karle nevinně soudu udán a od tohoto do káznice odsouzen. Již půl třetího roku trval v káznici co trestanec, když nevinnost jeho na jevo přišla a se dokázala, načež ihned, 16. prosince, z vězení propuštěn jest. Dne 17. prosince stál před soudem jeho udavač. Tu při soudním jednání jde propuštěný Daniel k obhájci obžalovaného a žádá jej před celým soudem, aby se u soudu za to přimlouval, by toho půl třetího roku, který sám již odseděl, odečteno bylo od trestu, ku kterému obžalovaný bude odsouzen. Na otázku, jak mu taková myšlenka napadá, odpovídá nevinně trestaný: „Jsem katolický křesťan a co katolický křesťan musím i nepřátelům svým ze srdce odpouštěti.“

Vhodná odpověď. Není nad poctivost, a když se jí nedostává, musí aspoň vyhaný její stín nastoupiti. Ze sjednocené království Italie se sjednotilo jen oloupením oprávněných majetníků, naposledy i papeže, jest ostudný čin, který ani v naší divně osvícené době jinak nazvat se nemůže, než lupem. Poctivostí se honositi tu nelze, tedy něco jiného musí býti vyhledáno: „byla to vůle Boží,“ a ta se prý zřetelně ukazuje. Tak píše kdosi ve vládních ital. novinách: „Jest to skutečnost, která by měla otevřiti oči mnohým lidem, že v tom dvanáctiletém boji Italie s papežstvem božská pomoc ustavičně se odvrací od papežství a Italii jako přeje. Máme z toho souditi, že Bůh neví, co činí? Není daleko moudřejší a přirozenější, si říci, že záležitost papežství nebeské pomoci nepochybně není hodna?“ Tak rouhavá řeč nezasluhuje vlastně ani odpovědi, ač jest lehce po ruce; k. p.: Již po 14 let kvete a prospívá v Sicilii loupežnictví jako nikde jinde ve světě, tak že i přátelé italského krále jemu museli důtklivě radit, aby tomu neřádu konec učinil. Nepochybujeme, že se všemožně snažila vláda Viktora Emanuele, krále italského, potlačit

loupežnictví; nicméně však dosud se jí nepodařilo opanovati hrozná loupežnické společnosti jako Damorra a Moffia. Podle rozumu novin „Italia“ by se mělo tedy souditi: „Jest to skutečnost, která by měla otevřít oči mnohým lidem, že v tom čtrnáctiletém boji Siciliánských loupežníků s vládou Viktora Emanuela Boží pomoc ustavičně se odvrací od loupežníků oficiálních a politických a přeje těm, kteří vraždí a loupi z řemesla. Máme z toho souditi, že Bůh neví, co činí? Není daleko moudřejší si říci, že oficiální a političtí loupežníci nebeské pomoci nejsou hodni?“

Jak mnoho musí člověk věřiti, když nechce věřiti, totiž Kristu, jehož učení jest tak prosté a přece plno božské pravdy. Oněkdy přinesly anglické noviny zase jednou zprávu o sektě „třesavců“, kteří zamitnuvše učení katolické církve, Duchem svatým vedené, sami sobě jsou Duchem božím občas nadchnuti a dle toho divně a jinak se tváří. „Církev“ třesavců kteráž nyní záleží v 50 mužích, 60 ženách a 40 dětech, žila po dvě leta v statku blíže Limingtonu, městečka ležícího proti ostrovu Wight, a nezpoměla, že člověk musí platit v tomto ošklivém světě činzi. Na každé upomínání, aby zaplatila dluh, odpovídala „zbožná církev třesavecká“, Pánbůh zaplatí, až konečně zadána na ni k soudu žaloba a milá církev propadla exekuci. Dvě neděle před tou exekucí poručeno třesavcům; aby seberouce se, vystěhovali se z domu. Také jim tajně sheriff pokynul, jakby nejlépe svůj nábytek a jiné věci odstranili. Však věrní jsouce náboženským zásadám svým, že Pánbůh pomůže, nechali nadejiti den exekuce, nestarajíce se ani dost málo o příští přístřeší své. Rozumí se samo sebou, že jsou třesavci vyceněni se vším, co jejich bylo, z domu pod širé nebe. Protože ani stěbla na kříž nepřeložili, aby si nějaké přístřeší zjednali, ba i laskavá nabídnutí sousodů odmítli, kteříž majice v zlém počasí s nimi útrpnost, chtěli je přijmouti pod střechy, ostali smutni třesavci při sněhu, dešti, vichru i mrazu pod širým nebem, modlice se, zpívajíce, tancujíce a libajíce se všichni dohromady. Když den a noc vytrpěli podivuhodnou zatvrzelostí všecky svíce a sloty počasí zimního, zdálo se, že jich líná důvěra, že Bůh schválně k vůli nim s nebo sestoupí a jim chýše vystaví, trochu přece jen klesala; neboť se dali konečně do práce a ztloukali si boudu, na zimu ovšem příliš nuzáckou a chatrnou. Úřady místní nevědí si rady a jsou celí bez sebe, co s lidmi, kteříž se tu povalujíce sousta chleba nemají.

Jiná z brusu nová víra ukázala se v loni v Uhrách a Banátu. Arciť již před několika roky napadlo jistému hodináři v Banátě, přivesti pokolení lidské k jedině pravé víře; že ale od žádného mnoho všiman nebyl a snad nedosti srdnatosti měl, zůstalo jeho učení dosti tajno a obmezeno na malý kruh „pravověrců“

(igazhivők). Až vloni přišla ona nová víra do veřejnosti jedním „rekrutem“ u vojska. Měl, jak každý nováček, přísahat a zbraň nosit. Proti tomu se ale všemožně vzpíral, háje se, že mu to jeho víra zabraňuje, a byl za pevné hájení své víry do chládku zavřen a sedí snad posud. Jeho souvěrci k soudu pohnání pravili, že své učení mají z bible, jak jím ji vykládají jejich starší*), dle něho že nikdy nepřisahají a zbraně nositi nesmějí. Dále nechtěli nic vyjeviti, leč radili: „když pana sudího zajímá naše víra, nechat k ní přistoupí.“ Co o té sektě „pravověrců“ ještě jest známo, jest, že nemají žádného kněze, obrazy ze svých domů že vyhazují, vespolek se podporují, místo neděle svítí sobotu. Nazvíce jsou to hodináři cestující po Banátě s hodinami a málo prý tam je osad, které by nebyly tím novým učením nasáklé. K naší potěše sloužiz, že členi té nové víry nazvíce přicházejí od protestantů, kdežto katolíci toho nového švindlu si nevšímají. Jest to výkvět „svobodného“ pátrání v bibli.

Pius IX. a jeho výborná paměť. Před dávným časem představil se sv. Otcí jeden řeholník z Toskány, kteréhož byl právě za biskupa v L . . . vyvolil, a padna před nim, prosil ho, aby jeho vyvolení odvolal a jeho se poděkování z tohoto mu přiřknutého biskupství přijal. „Ale z jakých příčin,“ tázal se přívětivě sv. Otec, „mám Vás nyní dispensovati od biskupství, k němuž Vás skrze mne Bůh povolal?“ „Ach, svatý Otče, já pro takové postavení nejsem k potřebě; já mám na tisíce nedostatků, které by mi v zastávání biskupských povinností vadily.“ „Vy že máte tolik vad?“ „Nuže tedy aspoň nebudete na rozpacích mi jednu z těch nejlavnějších pojmenovati.“ „Svatý Otče! když se Vaší Svatosti líbí, chci jmenovati jen jedinou vadu, a ta, doufám, že k mému cíli dostačí. Já mám pranešťastnou paměť, dnes již nevím se na nic pamatovati, co se mi večerá přihodilo. A pak . . .“ „Vy že máte nešťastnou paměť? Audi fili (slyš synu), až zemfete, nebude se moci o Vás říci, felicis memoriae (šťastné paměti). Vizte! To je to celé, ale i jediné neštěstí při té věci! Ostatek, slyšte, i já měl tu samou vadu, a buď chvála a dik Bohu, on mne od ní osvobodil a chcete vědět prostředek, jakým jsem té milosti došel? Tu to máte: Já začal se modliti denně za duše v očistci: De profundis. (Z hlubokosti — volám k Tobě Hospodine — Žalm 129) a nabyl jsem paměti, která mi až po tuto dobu, ačkoliv jsem tuze stár, dobré služby prokazuje. Uživejte téhož léku a jděte jen bez všech okolků co biskup ná své sídlo.“

*) Kolik bludařů různých náhledů odvolalo se již na bibli! Z jedné knihy tedy tak různé pojdu náhledy, když sobě ji leckdos vykládá. U protestantů jest právě to libovolné si vykládání bible zdroj tisícerych bludů.

Úmysl modliteb na měsíc Únor :

Wšemohoucí věčný Bože! obětují Tobě wšedň swé dobré skutky a modlitby ve spojení s Ježíšem Kristem a wšedni zbožnými a swatými dušemi w nebi i na zemi za wšedň to, co si Pán Ježíš ve swém Božském Srdci přeje, jmenowitě ale w tomto měsíci, aby milostivé léto hodně bylo slaweno a horlitéle aby k swornému apóstolowání se sjednotili, a w dnešní práwě den:

Den

ke cti

Obzvláště

1. Sw. Ignáce, b. m.: za odemzdání se do vůle B.; za obsluhovatelky nemocných.
2. **Osířstování P. M.**: za dar wytrwalosti w dobrém; za 2 se polepšujcí.
3. Sw. Blažeje, b. m.: za horlivosť w duchow. dobrých skutcích; za obrázení rodiny.
4. Sw. Veroniky, p.: za otce a matky aby duchem křesť. byli proniknuti.
5. Sw. Háty, p. m.: za ctnosti ostrážitosť mládeži; za oswícení Duchem sw.
6. Sw. Doroty, p. m.: za dar touhy po nebi; za kněze nesprawedliwě osočowaného.
7. Sw. Romualda, ř.: za potřebné oswícení ducha představeným; za 7 choromyslných.
8. Sw. Jana z. M. ř.: za obrázení zwnklých hříšníkú; za pomoc. w pracích duch.
9. Sw. Apolonie, p. m.: za ducha modlitby a horlivosť; za milosť proti hř. nárúživosti.
10. Sw. Scholastiky, p.: **Popelec** za milosť častého se-upamátování na smrt atd.
11. Sw. Eufrosiny p. m.: za obrázení kacířú; za šťastné srownání soudní záležitosti.
12. Sw. Gulalie, p. m.: za pokoreni nepřátel církwe a za posílnění její obhájcú, kněží i nekňeží; za wšedny nassim modlitbám se odporúčujcí; za 3 horlitéle.
13. Sw. Kateriny K., p.: za rozhojnění horlivosť pro česť B. Srdce; za † matku.
14. Sw. Walentina, ř. m.: za wytrwalosť wěřících w bohoslužbě; za 2 choré přátely.
15. Sw. Faustina, b. m.: za pomzbuzení učencú k obraně prawdy; za wicero sirotkú.
16. Sw. Juliany, p. m.: za spolky křesť. matek; za znouwřízení míru w duch. domě.
17. Sw. Simeona, b. m.: za hodně přijmutí sw. swátostí; za obrázení jedné rodiny.
18. Sw. Helladia, b. m.: za 7 choromyslných kněží; za swornosť w přibuzenství.
19. Sw. Konrada, poust.: za spolek „dítek Mariiných;“ za odwrázení zlých přležitostí.
20. Sw. Eucharía, b.: za wýdatnou pomoc katol. časopisectwu; za 3 zlostiné.
21. Sw. Eleonory, p.: za polepšení neb odstranění z obce nepřátel církwe sw.
22. Sw. Petra sblení: za sw. Otce a jeho wěrné; za 38 četancú kněžství.
23. Sw. Petra Dam., b., za oswícení ducha ředitelům theologických semeníšť; za † přitele.
24. Sw. Matouje, apóst.: za misie na Wýchodě; za několik nekřesť. žijících rodin.
25. Sw. Walburgy, p.: za wychowací ústawy díwek; za „školské sestry a jich ústawy.
26. Sw. Leonarda, op.: za spolek „sw. dětství;“ za řád sw. Urjuly; za pobloubilce.
27. Sw. Juliana, b.: za podporowatele dobročinných ústawú; za 4 sirotky.
28. Sw. Romana; op.: za spolupracowníky přezniwce „Školy;“ za wšedny w P. zesnulé oubý katol. bratřstew; za obrázení úhlawních nepřátel Kristowých; za † otce.

M o d l i t b a.

Božské Srdce Ježíše! strže neposřtwněné Srdce Marie Panny obětují Tobě wšedny modlitby, práce a utrpení toho dne spolu se wšedni úmysly; we kterých se uštwičně na oltáři obětuješ. — Obzvláště je obětují, aby w tomto roce milosťi počet Twých apóstolů na wšech stranách se zmnožil a aby silni učinění wzájemným spojením a pewnou organisací Twé lásce k wttězství dopomohli nad záští Twých nepřátel. Amen.

Pane Ježíši zastřiž ochranou swého Božského Srdce nasseho sw. Otce papeže! Srdce Ježíše a Marie! zachraňtež církwe, říši Rakouskou a wlast nassi česko-morawskou!

O přeslabké Srdce Panny Marie, buď mou spásou!

Swatý Michale archanděli, swatí Cyrile a Methode, orobujte za nás!

ŠKOLA BOŽSKÉHO SRDCE PÁNĚ.

Měsíční list pro lid katolický, zvláště pro bratrstva v Čechách, na Moravě
a ve Slezsku.

Vydává a pořádá PLACIDUS J. MATHON, benediktin Rajhradský.

Celoroční předplatné 2 zl.;
7. výtisk zdarma.

V Brně 1875.
(dříve v Rajhradě.)

Redakce, administrace
a expedice bydlí:
na **Petříně číslo 4.**
(Rajhradský dům).

Ročník IX.

Březen.

Číslo 3.

Obsah: Můj král! (báseň s rytinou). — Zrcadlo lásky Božského Srdce Páně (s rytinou). —
Máti bolestná (báseň). — Jděte k Josefovi (s 2 rytinami). — Svätý Otec Pius IX.
(pokračování). — Blahoslavená Jolenta (s 3 rytinami). — Panně Sloupské (báseň). —
Svätý Benedikt a jeho synové (s rytinou). — Tovaryšstva Ježíšova missie za mořem
(pokračování). — Zprávy a drobnosti.

 Teprv k příštému číslu bude dána příloha „Zábavná bibliotéka.“

Knihy redakci zaslané:

Kalich utrpení Pána našeho Ježíše Krista. Sedmero postních řečí. Sepsal a přednesl P. Karel Krátký, kaplan v Přelouči. V Praze nákladem Th. Mourka. Kniha pro každého rolníka a hospodáře. Seš. 2. Cena 30 kr. Napsal Jos. Dumek, ředit. hosp. ústavu v Doubravících. V Olomouci, nákladem Vl. Žákovského.

Věstník bibliografický, časopis pro rozhled v literatuře, hudbě a umění, počal vycházeti v Praze, redakcí Fr. A. Zemana, nákladem Fr. A. Urbánka. Předplatné celoroční i se zásýlkou obnáší 1 zl. 60 kr.

„De rationibus festorum **SS. Cordis Jesu** et Purissimi **Cordis Mariae** e fontibus juris canonici erutis libri IV. in 2 tomis. Auctore Nicolao Nilles S. J., s. theol. doct., ss. canonum in c. et r. universitate profess. p. o., regente convictus theol. ad S. Nicolai Oeniponte. Editio quarta saecularis in annum a prima revelatione festi SS. Cordis Jesu ducentesimum, novis accessionibus adornata. Oeniponte, libraria academica Wagneriana 1875.“

Spis tento o účtě nejsv. Srdce Páně a nejč. Srdce P. Marie, ohlášený a slovy veleučeného nejdůstojnějšího primasa uherského Simora doporučený v 4. a 5. čísle VII. ročníku těchto listů, vyšel letos tedy již ve vydání čtvrtém:

Není snad spisu v celé theolog. literatuře, který by o původu veřejné od církve sv. schválené a zavedené úcty k nejsv. Srdcem P. Ježíše a P. Marie tak obšírně jednal jako tento aniž také která kniha úplnější podává výpis celého vyjednávání se sv. stolicí římskou stran zavedení řečené veřejné úcty a podrobnější přehled dekretů papežských i všech listin obřadní kongregace týkajících se této pobožnosti. Tím jen možná si vysvětliti, že za tak krátký čas, t. od r. 1867., kterého poprvé vyšla, tak hojného rozšíření dosáhla a letos již po čtvrté znova opravená a doplněná se vydává. P. spisovatel nazývá toto 4. vydání jubilejní („saecularis in annum a prima revelatinone festi SS. Cordis Jesu CC.“), poněvadž, jak sám v předmluvě praví, letos tomu 200 let, co Kristus Pán, zjeviv se r. 1675 bl. Markétě Alacoque, „ji povzbuzoval, napomínal i překazoval, aby o to usilovala, by pátek po oktávě Božího Těla úctě nejsv. Srdce Jeho zvlášť zasvěcen byl.“ — Šťastná to tedy byla myšlenka, že v předešlém (2.) čísle letošní „Školy B. S. P.“ (str. 50. a násl.) vedle zprávy o letošním 25. letém jubileu zmínka se stala též o dvoustileté letos připadající památce prvního zjevení jedné z nejkrásnějších, nejtklivějších, nejdůmyslnějších pobožností katolických, pobožnosti to k nejsv. Srdci Páně. Máme za to, že horlivému pastýři duchovnímu nic nemůže vhodnější a vydatnější pomůckou k získání nebeských pokladů z letošního milostivého léta býti, než náležitě pochopená, hluboce pocítěná a obezřele zavedená úcta k nejsv. Srdci Páně, tomuto zdroji všech milostí a pravzoru naší dokonalosti. Nuže důkladného poučení o úctě této i častého povzbuzení k ní naléztí lze ve spisu svrch uvedeném mírou vrchovatou, an nejen povstání veřejné úcty k B. Srdci Páně a předraženému Srdci P. Marie dle pramenů církevního práva obšírně vypisuje a předmět i postatu obojí úcty zevrubně líčí (díl I,) ale i hojný výběr pobožností a způsobů uctění nejsv. Srdcí podává a ku konci dlouhou řadu spisů ze všech skoro literatur evropských uvádí, které kdy o úctě této jednaly (díl II.). Oba díly lze dostati u p. spisovatele (Insbruck — Tirol — Sillgasse — Nicolaihaus) za 5 zl., aneb kněžím udělí se 10 stip. mše sv.

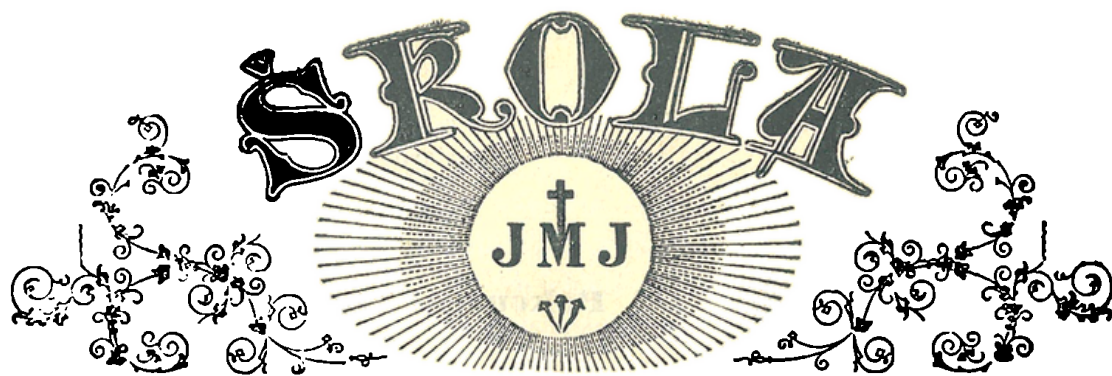
Pro měsíc březen se doporučuje „**Měsíc sv. Josefa**,“ krátká pobožnost na každý den. Cena 5 kr. Na skladě v administr. „Školy.“ Rovněž jest ve zvláštních otiscích vydán článek tohoto čísla: „**Jděte k Josefovi**“ a po 5 kr. k dostání.

M i l o d a r y :

Pro sv. Otce: P. Švarcova z Oseku 20 kr., vlp. P. Hůlek, v Praze 4 zl. 25 kr.

Dílu sv. dětství: Františka Kašpar z Bludova zámku 1 zl.; P. Ond. Kubína 5 zl. 23 kr.; P. Hejtmánek 1 zl.; ctih. klášter Alžbětinek v Kutné Hoře 14 zl.; ze Sudének: Vinc. Volný 2 zl.; Vinc. Martinák 1 zl.; jistá selka 1 zl.; Anna Volných 1 zl.; Dostálová selka 50 kr.; Juliana Hoňkova 50 kr.; Havránková chalupnice 50 kr.; Vavroš 10 kr.; Vavrošová 10 kr.; Bajnárová 10 kr.; dívky Osecké, Veseličské a Radvamické 7 zl. 2 kr.; Františka Bubeníkova z Dol. Újezda 24 kr.; Method Malachta z Buku 24 kr.; PP. Hradkovský v Ptení 4 zl. 24 kr.

V Pánu zesnuli a společným modlitbám se doporučují údové bratrstva nejsv. Svátosti v Nov. Bydžově: František Laloušek, Josef Hlaváček, Kateřina Laloušková, Alžběta Pospíšilová, Johanna Kolencová, Josef Madl, Anna Hanušova, Barbora Štemberková, Anna Králová, Pavlína Mířková.

Božského Srdce Páně.

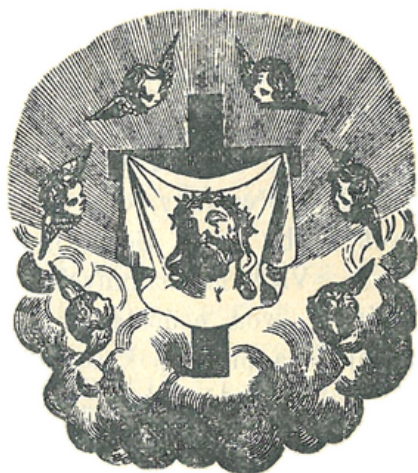
Ročník IX.

Březen.

Číslo 3.

O Maria, nad Lesk sLunCe jasnějši, Vypros CírkvI VítězosLáVu.

M ů j k r á l !

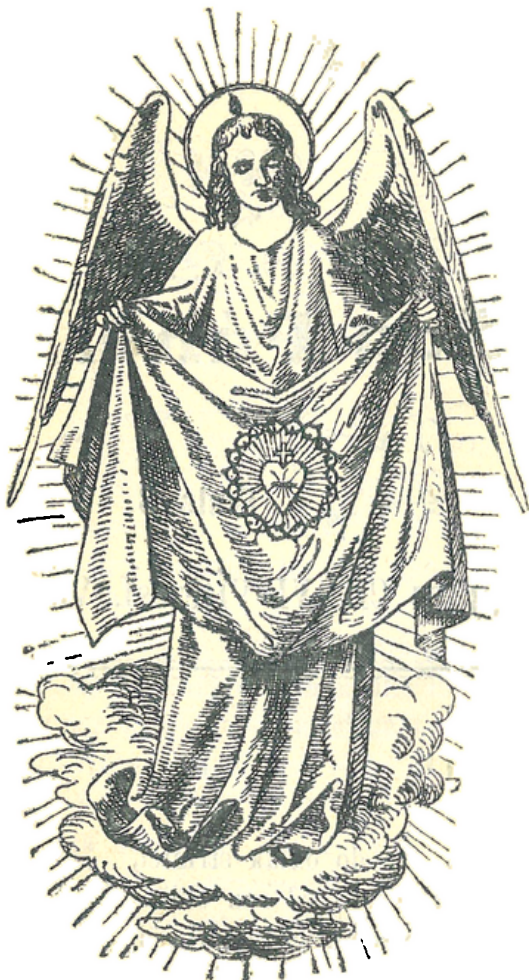

Viz ten trůn, ten do oblak strmící,
Zsinalou tu svatou od ran tvář!
Viz po truchlobledém božském líci
Rozlitou temného bolu zář!

Kolem skrání koruna mu splývá
Ostrým trním vůkol kráslená!
Divný šperk, an krve proud vylívá
Svatá hlava jím ozdobená!

Drahokamy zdobí krále mého!
Rubínů to ohněrudých pět
Krása zdobí ruce nohy jeho
Jeden nádra, růžový co květ.

Královský též šat tu šarlatový
Kolem sebe král můj ovinul —
Když z ran tolikera bolných nový
Svaté krve proud se vyřinul!

„A přistoupiv pokušitel, řekl jemu . . . Tedy pojal ho ďábel do sv. města a postavil jej na vrch chrámu . . . Opět pojal ho ďábel na horu vysokou velmi a ukázal mu všechna království světa, i slávu jejich, a řekl jemu . . .“ (Mat. 4, 3–8.) Evang. na 1. ned. v postě.

Pokoušená láska B. Srdce Páně.

3. Láska B. Srdce Páně nechává se pokoušeti, abychom se od Ní učili, proč Bůh na nás pokušení ďábelská dopouští.

Že lidé od zlých duchů pokoušeni bývají, ztvrzuje písmo svaté i život Svatých. Čím světější duše, tím zuřivěji doráží na ni pokušitel; světáci nevědí, co jest to pokušení, zabředlí do světa sami vstříc ďáblu přicházejí. (sv. Augustin) První příčina proč býváme pokoušeni, leží v hříchu porušené, slabé přirozenosti lidské: druhá v obcování se zlými lidmi: třetí v nenávisti zlých duchů. Bůh je dopouští na nás k našemu užitku a spasení jakož i ke cti své, neboť dává člověku milostí přehojných, aby je snadno přemoci mohl. Pokušení, byla-li vítězně přemogućena, ztvrzuje cnost, zvyšují zásluhy, rozmnožují slávu v nebi.

Čím těžší pokušení, tím větší lesk dodávají. (sv. Jan Zl.) Také tvoje srdce bývá pokoušeno od ďábla, objevují se v tobě myšlenky, představy, city jež nepřicházejí ani z venku ani z tebe samého, ani z dobrých duchů ani z Boha, n. p. myšlenky rouhavé, city zoufalé, představy nečisté a t. d. Však nezmálomyslni! Bůh to dopouští, abys se učil znáti sama sebe, a poznávaje svou nedostatečnost, abys celou svou důvěru v Něj skládal, jakož i ustavičný boj veda proti pokušením, abys cvičil se neustále v cnostech a nabyl zkušeností v duchovním životě, nebo: „což ví ten, kdo nebyl zkušěn?“ volá samo písmo sv. — Ale již také zde odměňuje Bůh nebeský potěchou toho, kdo namáhavě pokušení přemohl. Za pokušením přichází potěšení. (sv. Theodor.)

Ó Božské Srdce Ježíše! pomním-li na svou slabost a porušenost, na množství a prudkost svých náruživostí, na počet vnitřních i zevnitřních dráždidel k hříchu, na zlobu a chytrost zlých duchů, napadá mne úzkost a zmálomyslněl (a) bych, kdybych nevěděl (a), že Ty sám mne sílíš, hájíš.

O tak tedy nebudu se více báti, alebrž v Tebe zcela a ve všem důvěřovati, vždyť sám voláš: „Doufejte, já jsem přemohl svět.“

4. Láska B. Srdce Páně nechává se pokoušeti k smyslnosti.

Přistoupil k Němu pokušitel a pravil: „Jsi-li Syn Boží, rci, ať kamení toto chlebové jsou.“ — Slovy těmi podněcuje Pána Ježíše, aby bez potřeby zázrak vykonal, pobízí Jej k nedůvěře v Božského Otce, jako by Naš už byl zapoměl, dráždí Jej

k smyslnosti, nezřízenému ukojení hladu, protože návodem dábelským. Myslel, že si to chytře nastrojil, a přec byl hloupý, nebo: nemohl-li proměnit hlad v nasycení, aniž mu třeba bylo rady dáblvy? A pak nedá se svěsti hladový k nezřízenému požívání kamením tvrdým, nýbrž pokrmem nějakým. Byl-li Kristus Bohem, nepotřeboval chleba, byl-li pouze člověkem, nepotřeboval k ukojení hladu zázraku. — K našemu poučení odpovídá mu Pán: „Ne samým chlebem živ jest člověk, ale každým slovem, kteréž vychází z úst Božích.“ Bůh nepotřeboje dělati z kamene chleb, jediné pokynutí slova Jeho stačí k zachování života lidského, jako se s Mojžíšem a Eliášem po 40 dní dělo. — Spolu ukazuje Kristus Pán na vyšší duchovní život, kterýž jen slovem Božím, příkladem P. Ježíšem, Jeho milostmi, nejsvětějším tělem a krví jakož i modlitbou se zdržuje, vezdejší život jest mu jenom vedlejším účelem, a k většímu zahanbení chce jej jako člověk přemoci a proto odvolává se na výrok písma sv., před nímž dábel musí mlčeti. Tak zvítězil Kristus Pán nad prvním pokušením.

I tvoje srdce neujde pokušení k smyslnosti. Ať přijde z vnitř nebo z venku, postavití musíš proti němu pravdu Boží, že tělo má sloužiti duši, a že k vyšším věcem máš se povznášeti, neboť smyslné máme spolu se zvířaty, duševní činí nás rovné andělům. Také máš neklamné slovo Boží, že On sám chce se o tebe starati otcovsky, pakli mu věrnost zachováš. Nad to v každém pokušení k smyslnosti podává ti Kristus vždy potřebnou sílu, abys mohl (a) zvítěziti, co vítěz sobě zásluh pro věčný život vydobyti.

Ó Božské Srdce Ježíše! láska Tvoje chtěla za nás tohoto nepřítel přemoci, bychom Tvým vzorem poučení a povzbuzení sami neohroženě a udatně bojovali, a nedopust, bych Tvé oudy na sobě zhanobil (a), — nýbrž učiň, bych co chrám Boží naproti všem zlým žádostem těla bez porušení se na duši i na těle uchoval (a) a počestným údem duchovního těla Tvého na věky setrval (a).

5. Láska B. Srdce Páně nechává se pokoušeti k pýše.

I pojal dábel Krista do sv. města, postavil Ho na vrch chrámu a řekl: „Jsi-li Syn Boží, spušť se dolů. Nebo psáno jest, že andělům svým přikázal o tobě, a na ruce uchopí tě, abys snad o kámen nohy své neurazil.“ — Tím pobízí dábel Krista k opovážlivé naduté pýše, Kristus se má svrhnouti dolů k vůli dáblvi, aby prý lidé vidouce Ho bez úrazu slávu mu prohlašovali. Však jak pošetilý jest on; výrok sv. písma zní jinak: „Andělům svým přikázal o tobě aby tě ostříhali na všech cestách tvých,“ zde jest řeč o cestách a ne o svévolném pádu. Kristus Pán bojuje s ním ne jako Bůh, nýbrž jako člověk a proto odvolává se na sv. písmo řka: Zase psáno jest: „Nebudeš pokoušeti Pána Boha svého,“ poukazuje na neskonalou moc a slávu Boží a spolu na obmezenost, nedostatečnost tvora, aby již při této myšlence zmařil všecku pýchu, a věru pohled k Velebnosti Božské, upřímné poznání své nicoty, zahanbující vědomí o své hříšnosti jsou jisté prostředky proti pýše.

Také tvoje srdce bývá pokoušeno k pýše, ctižádosti, domníváš se míti předností, jichž nemáš, požaduješ poctu, která ti nepatří, stavíš se nad zákon a myslíš, že tím povinnosti nerušíš, posuzuješ bližního, vrchnosti i zákony Boží, pořád soudíš jiné, a na sebe zapomínáš. Tak zaslepuje soud rozumu tvého a podněcuje vůli tvou k žádostem nedovoleným. Z příběhu Spasitelova učíš se také, že dábel může jen k hříchu ponoukati, ne však přinucovati.

Také vidíš, že Kristus Pán hned bez prodlení pokušení odehnal; čím déle budeš váhati, tím bude silnější pokušení; proto i Kristus Pán nepouští se teprv v myšlenky neb řeči stran možnosti neb nemožnosti, nýbrž hned zpřímá hlavu hadovu potírá, a to: mečem slova Božího. — Konečně učíš se, že v pokušení máš zachovati pokojnost a duchapřítomnost, střež se všeho rozčílení! Spasitel nezlobil se, nenadával, také však nezhrzil se, netřásl se, nýbrž s nebeskou pokojností metal blesky slova Božího na pokušitele.

Ó Božské Srdce Ježíše! Co jest všecka láska otcovská proti Tvé lásce. Všecka láska otcovská i dětská jest toliko slabý plamének naproti nesmírnému moři lásky Tvé! O lásky nejhodnější Srdce! dej mně lásku, a já za Tebou budu kráčetí skrze všeliký boj pokušení k jistému vítězství, abys Ty byl ve mně oslaven.

6. Láska B. Srdce Páně nechává se pokoušeti k žádosti očí, a zví-
tězivši nad vším pokušením odměněna jest.

Opět pojal Ho dábel na vysokou horu, ukázal Mu všecka království světa a pravil: „Toto všecko tobě dám jestliže padna budeš se mi klaněti.“ — Jaká to bídná lež, že prý jsou mu dána všecka království tohoto světa, a jak hloupě lže! vždyť až posud ani v tom nejmenším se neosvědčil býti Synem Božím, aby mohl takovou víru požadovati. A taková lež a hloupost leží v každém pokušení k lakotě, lež, jelikož pozemské statky nejsou pravé statky, a člověk, má-li je za svůj cíl, sám se obelhává a o pravé přivádí; hloupost však, ježto člověk nezřízeným užíváním vezdejších věcí ztrácí ty nejvyšší, pravé statky a sama sebe na místě šťastna a dobra činí nešťastným a špatným. — Dokud satan zdržoval se přímého útoku na čest Boží, odpovídal Kristus tiše a mírně, ale jak dábel chtěl se postaviti na místě Boha, tu zahřel svatým a spravedlivým hněvem a svrhl ho opovrhujícím, zničujícím: „Odejdi satane!“ dolu do propasti, tať byla nejhlubší porážka dáblova. A nyní andělé přistoupili a sloužili Jemu. Chtěl Pán Ježíš ukázati nám, že těm, kdo v pokušení až k dosažení úplného vítězství statečně setrvali, dostane se potěchy nebeské, až posléze po vítězném dokonání všeho boje zde na zemi bude za podíl vyvoleným věčná koruna vítězná v nebesích.

Také tvoje srdce bývá pokoušeno k žádosti očí. Pánu Ježíši slibuje dábel za hřích modloslužby panství celého světa, tak vysoko cení on jediný hřích smrtelný, a ty snad se necháváš svéstí za mnohém levnější cenu k hříchu smrtelnému, neštítíš se častěji z lakoty dělati sobě modlu, když statkům vezdejším všecko myšlení a chtění a jednání, život i smrt ano i duši svou a blaženost obětuješ. Nutká-li tě dábel k lakotě, musíš jako Pán Ježíš zcela jednoduše mu odpověditi s pohrdáním, ježto všechny věci jsou nižší, chatrnější nežli člověk, tedy nehodné, aby se jim člověk podal za otroka. Jen neváhej a neboj se, ten, který na tě dopouští pokušení, chce ti dáti korunu a jsi-li pokoušen (a), poznej, že se ti koruna chystá. (Sv. Ambrož.)

Ó Božské Srdce Ježíše! Tys vidělo, že kleslý člověk bez pokušení nemůže kráčetí cestou cností, abys tedy boj života mu ulehčilo, samo chtělo's dříve každé pokušení na se vzíti, abys k vítězství nás posilnilo. Jak jsem Ti díkem zavázán! Ó přitáhni mne celého (ou) k Sobě, upoutej mne nerozlučně k následování Tebe, abych i já pokušením přišel (a) k vítězství a vítězstvím dosáhl (a) koruny blaženosti věčné. Amen.

Věneček Marianský. Nastala hrozná muka Synu Božímu i matce jeho Panně Marii. Hříchové lidští velice tíží duši jeho tak, že jest až k smrti smutna. Veliká to zkouška pro milující srdce matky jeho, když slyší o smrtelném zápasu Syna svého k ní se potíciho, také ona cítí celou tíží a ošklivost hříchů lidských, jež jako meč prorážejí duši její. Však ona dýše životem vyšším, proto sjednocuje bolesti krvácejícího Srdce svého s bolestmi Syna na dostiučinění za ty, jenž v pokušení k pýše klesli. S ním spolu trpěla, tím stkvělejší jest nyní odměna její v nebi, kdež na slávě Syna svého podíl béře. — Ony biče, jež rozedírají nejsv. tělo Syna jejího, rozedírají i srdce její mateřské, však podrobuje lásku svou mateřskou lásce k Bohu,

proto obětuje zármutek svůj Bohu na dostiučinění za ty, jenž v pokušení smyslnosti a žádosti těla klesli. S ním trpěla, s ním nyní v nebesích z oslavených jeho ran se raduje. —

Trní ostré a špičaté, jež bodalo nejsvětější hlavu Pána Ježíše, spolu bodalo i mateřské srdce její, však podrobuje lásku svou mateřskou lásce k Bohu a proto obětuje zármutek svůj Bohu na dostiučinění za ty, jenž v pokušení k rozmařilosti klesli. S ním trpěla, s ním se nyní v nebi raduje korunou slávy věčné korunovaná. — Pod těžkým křížem se vleka krvácí Pán, spolu krvácí i mateřské srdce Marie Panny. — Však podrobuje se vůli Boží a obětuje zármutek svůj Bohu na dostiučinění za ty, jenž v pokušení k prostopášnosti klesli. S ním trpěla, s ním se nyní raduje v nebi přimlouvajíc se za všechny, jenž pod křížem svým umdlévají. — Tupé hřeby, jež prorážejí svaté ruce a nohy Syna Božího, spolu prorážejí i srdce její, však podrobuje se vůli Boží a obětuje zármutek svůj Bohu na dostiučinění za ty, jenž v pokušení k nestřídmosti klesli. S ním trpěla, s ním nyní se raduje v nebi, kdež se stala královnou všech, jenž pro spravedlnost trpí. Na počest Srdce jejího těžce zkoušeného a nyní v nebi za to oslaveného, a abychom i my na přimlovu její ve zkouškách našich šťastně obstáli, obětujme Srdci Páně 5 desátků bolestného růžence.

A. V.

Máti bolestná.

Děsná bouře v nitru země víří,
Předpotopné skály pukají,
Ze svých hrobů mrtví vstávají,
Po Jordanských nivách tmy se šíří. —

Na hoře tam travopusté stojí
Pode křížem Matka žalostná,
Shovívavost na němž milostná
Dětkám spásu Adamovým strojí.

Třeskot skal jen ticho smutné ruší,
Spasitel již světa dokonal; —
Srdce Matky jí má krutý žal
Klaje mečem břitkým její duši. —

S kříže snímají již světa krále,
Kladou tělo na klín matky
Zvaž ty boly, zvaž ty muky
Srovnej s nimi svoje malé.

Is. Sychra.

Jděte k Josefowi!

Wšichni ctitelé nejsvětějšího Srdce milují též sw. Josefa. A proto snad nikdo mne nezaslí, jestliže i letos o tomto velikém světcí slow šířiti budu. Jestli mnoho modliteb, jež podiwuhodným způsobem wyslýšány bývají a dosti zřejmě moc a lásku pěstouna Kristcwa na jowo dávájí. Mládenci zvitězili nad pokušením, dobře wywolili staw swůj, do rodin nawrátil se pokoj a blahobyt. Zázraky sw. Teresie obnowuji se podnes; jakás celá provincie rádu, když se blížila silná bouře, odporučila se obzwláštnei ochraně tohoto světce; a hle! byt by sebe wice byla zurila, sw. Josef ji přelastawým způsobem skutečně zachránil. Abude-li wesserá cirkew wšech swizelů a útrap sproštěna, tu zajisté přimluwa ženicha neposťwrněné Panny welice účinkowala; neboť sw. Otec Pius IX. ne bez příčiny wywolil sw. Josefa za celé cirkwe ochrance.

Než odkud taká důwěra k tomuto světcí? Proč ještě nikdo nebyl oslýšen, jenž ho náležitým způsobem o pomoc wzywal? Za jakou příčinou wzywá cirkew tak welice ku pobožnosti a uctění světce? Poněwadž zná jeho moc a důstojnost! Ano, uwážime-li jen poněkud wznesšenost světce, tu jest se diwiti, proč ještě wětšich dobrodini wěřicim se nedostává. A jediná toho příčina jest, že sw. Josefa ještě dostatečně neznají a neuctiwají.

Sw. Řehoř Nazianský chwálí manžele swé swaté sestry Gorgonie pro velikou jeho swatost slowy: „Mám wám slowem popsati celou osobu? bylť manželem Gorgonie. Wice říci již nemohu!“ A sw. Josef? Byl ženichem, panickým manželem

panenské matky Marie. Kdo může tu ještě wice říci? Swé wroucné milowané dcerce wyhledal Bůh bez pochyby i hodného ženicha. Jednorozený Syn wywolil pro swou matku nejlepššího manžela; i nazývá se Maria newěstou Ducha sw. Třetí osoba w Božstwí musela sw. Josefa se wšsemi těmi ctnostmi wyzdobyti, jež ženichu takowé newěsty přísluší. Tak byl sw. Josef od Boha samého ku tak wysoké hodnosti wywolen. Z toho plyne, že žádný člověk blížě Marii Panně nebyl, jako právě sw. Josef, ba žádný s ni tak nesouhlasil we smýšlení, ctnostech a celém životě, jako její panický ženich. A manželstwí toto bylo w nebesích uzawřeno. Řežby wšickni, jenž do tohoto swatého stawu wstoupiti hodlají, popatři-li na sw. Josefa a nejlaho-

slavenější Pannu; jistě by se tak mnozí nedali svěsti do nářku plného stáru, bywše okamžitou naruživostí zaslepeni. Pro sw. Josefa bylo žiti s Marií Pannou nowým zřídlem milosti. Když wúbec manželka manžela milowati, jemu wšse dobré na těle i na dušsi proukazowati a práti má, jak teprw musela požehnaná mezi ženami přikáz tento vyplniti! Než mocná jest láska a požehnání Marie Panny. K tomu se ještě poji mnohé a welité služby.

Sw. Josef staral se o swou sw. newěstu s nejwětšsi a nejlastawějšsi obětawostí, a zachowal její čest před a po wtělení se slova wěčného. Tu nebyl žádný přísny rozkaz dán, ni urážliwé slowo wysloweno; bez hádky a swáru, we swornosti, radošti a pokojí bndleli w chudé chýži Nazaretské; a čím déle byl Josef s Marií, tím wice si jí wážil, a tím wice se wzma- hala jeho k ni úcta a láska. U wšsich swatých nalezáme jakožto zvlášttní odznak ctnosti wrouci pobožnost a lášku ku Marií; i w tom předčil sw. Josef wšsich swaté: Maria, milostiplná, požehnaná matka Boží, byla družkou jeho žiwota od Boha samého jemu oddána a swěřena. U písmě sw. nazývá se Josef „Sprawedliwym.“ Jak teprw muselo býti welité wěno nebeské? Spomeňme si též na ustawičné s Marií obcowání, tohoto příkladu ctnosti následowání, tu se potom také můžeme tazati: mám wám jediným slowem popsati sw. Josefa? Byl manželém Marie. Sw. Řehoř Nazianský newěděl, co by měl ještě welebiti na manželí sw. sestry swé. Cirkw sw. píše na slawnost onoho swětce: „Tě Josefe oslawuji nebesťanůw zástupn, tě wěřících we-

lebi sborn; neboť panický se wzne- šsenou spojen si byl pannou.“ Než mnohem wětšsi lze ještě říci o sw. Josefowi.

Nazývá se Otcem nasseho božského Spasitele. „Měli ho za syna Josefowa.“ — „Není to syn tesarůw?“ „Není to Ježíš, syn Josefůw?“ Tak myslili a mluwili Židé o Spasiteli! A netoliko u ci- zích měli Josefa za otce Ježíše Krista; Maria sama prawi ku synu swému: „já a otec twůj s bo- lesti hledali jsme tebe.“ Sw. ewan- gelista Lukáš piše, že rodičowé ditko do chrámu přinesli, a že otec a matka slowům Simeona starce se diwili. Než wšsachna tato slowa sepsána wnuknutím Ducha sw.; Bůh sám tedy zowe sw. Josefa otcem. Otec nebeský děli se sw. Josefem swé vlastní jméno; Syn Boží mi- lowal sw. Josefa jako otce. A ač- koliw Kristus Ježíš na zemi žádného otce neměl, předce zasláwal místo jeho sw. Josef. Pouhým přijetím nějakého cizince na místě dítěte může již tento skutečně za ditko powa- žowán býti. Zde ale obdržel sw. Josef strze swou panenskou newěstu syna otce nebeského. Maria nále- žela panickému manželí. Nebeský tedy plod nejčistější Panny darowal wěčný otec nebeský swému zástupci na zemi, sw. Josefowi. Těž spo- juje sw. manželstý swazek manžela a choť w jedno srdce a dušsi, tak že dobro jedné části w jistém ohledu i druhé náleží. Sw. Josef stal se tedy manželem Marie, skutečným, panickým manželstwím; měl tudíž i podíl na onom jediném, nej- wyšším dobru. Proto po Marií nikdo wětšsio práwa na Spasitele nemá, mimo sw. Josefa; po Marií jest on w nejvyšším spojení se Spa- sitem. Bůh sám dal sw. Josefowi

wlastní svůj název otce. Kristus miloval a ctíl ho jako otce. S toho tedy musíme souditi, že Bůh skutečně sw. Josefowi smýšlení otcovské udělil, že tedy náš světec s otcovskou důstojností spojil i pravou otcovskou lásku i péči. Proto prawi jakýs veliký ctitel sw. Josefa tak krásně: „Nebeště ditko, jež na svět bez otce zrozeno bylo, darovalo se sw. Josefowi, tak že tento jakožto nejlepší otec ditko i s matkou hájil a opatroval.“ Sw. Josefowi bylo tedy popřáno, člověčenstvu světa Spasitele zachovati a tak welice dila vykoupení účastnu býti. A jak pečoval o svého Boha a Pána? Doprovázejme ho na cestě do Betléma a Egypta! Jaká bída, jaká práce! Po dlouhém w cizině prodávání obávaje se světec nástrah syna Herodesowa ubírá se do Nazaretu. Zde wyděláwa pro swatou

matku a Božské ditko těžkou práci denní chléb. Ano, slova: „Lácnil jsem a nasýtiti jste mne a t. d.,“ předobře na sw. Josefa se vztahují. Bylť dobrodincem Boha. A co teprw dobrodiní tato zvěštuje, udílil je z nejčistějšího úmyslu a s nejsrdečnější láskou. Josef byl důstojnou hlavou rodiny. Ježíš byl mu we všem poddán, co se do-

tňče domácího pořádku; sw. Josef dal Spasiteli nejsvětější jméno Ježíš; sw. Josef obdržel od anděla bezprostředné řízení.

Co si tedy musíme mysliti o jeho swatosti? Jestli nejwroucenějším práním každé bohobožné choti, by její manžel takéž we všech ctnostech prospíwal, jak se musela Maria za sw. Josefa modliti, zvláště kdž widěla, jak jejího syna, nasseho Spasitele, miluje a jest jemu oddán. A teprw kdž byl Spasiteli tak na blízku! A wezdy žel na tento dokonaly příklad všech ctností. Ježíš, jenž každou kapku vody, jež nejmenšímu podáme, odplatí, naplnil neobyčejnou láskou a wytečnými dary milosti toho, jenž westerní síly, celý svůj život tělem učiněnému slowu, zakladateli cirkwe, dowršiteli velikých činů Božích wěnowal.

Ze všeho předeslaného můžeme také souditi na mocné postawení sw. Josefa. „Iděte k Josefowi!“ prawil Egyptský král w podobenství nasseho Spasitele, „neboť on jest zprávcem celé mé říše.“ Jestť wice jest nám praweno: Iděte k Josefowi, ku manželci Marie, králowny nebeště, ku pěstounowi Ježíše Krista! On wede zpráwu nad westerním božským pokladem milosti. „Učinil ho pánem domu swého.“ Chceme, by nám zpomozeno bylo w časné nouzi, nemoci, dydubě? obratme se jen na sw. Josefa!

Chceme milosti? Sw. Josef nám ji udělí. Sw. Josefa ať následuje křesťanská mládež, wždyť jest nejwěrnějším strážcem čistoty a newinnosti. Zehná rodinám, jež se

jemu zasvěcují; dětem, jež se jemu svěřují; pomáhá v práci a zaměstnání, v pokusení a soužení.

„Jáť jsem si wyvolila,“ dí sw. Cerešia, „sw. Josefa za ochrance swého žiwota; a newim se upomenouti, že bych ho byla o něco profila, aniž bych to nebyla obdržela. Podiwné jsou milosti, jež mi Bůh na prosbu tohoto swětce udělil; wyswobodil mne z bezpočetných nebezpečí jak duševných tak tělesných.

Rěkolit příkladů pobožnosti ku sw. Josefowi a jeho účinků.

1) Sw. František Salešský měl ve swém brewiáři jediný obrazek, obrazek sw. Josefa. We wšech swých spisech mluví o něm s velikým nadšením a láskou; jemu jakožto swému nejdrazšímu otci a ochranci věnowal wšedny swé „pojednání o lásce Boží,“ a wychloubal se, že tomuto velikému swětci úplně náleží. Řádu „Nawštíwení Panny Marie,“ jež sám založil, ustanovil sw. Josefa za ochrance a schwalował nowicům (nowáčům), by sobě ho za zvláštního učitele a vůdce po cestě wnitřního a rozjímavého žiwota wywolili.

2) Ctihodná matka Kiwier, zakladatelka „Sester Obětování Marie,“ jež žila w předesslém století a brzy za blahoslawenou prohlášena bude, neunawně rozjímávala o ctuostech sw. Josefa, jmenowitě o jeho duchu wíry a modlitby, o jeho lásce ku mlčenliwosti, o jeho důvěře w prozřetelnost, o jeho úplně oddanosti do wůle Boží, o jeho chudobě, nízkém a skrntém žiwobytí. Častěji představowala ho swým sestřičkám za wzor a powzbuzowala je, by jeho následowaly. Zvláště odporučowala ho za wzor při wychowání jim swěřených dětí. „Chowejte se,“ říkávala, „ku wšem swým

Zdá se, že Bůh opráwnňuje jiné swaté, by w té neb oné bidě ku pomoci přispěli; awšak tento swětec, wimť to ze skusnosti, může we wšem pomoci postytnouti. Bůh nám chce ukázati, že i teď w nebi wšedno vyplní, oč. jej sw. Josef žádá; právě tak, jako dříve swému pěstounowi oddán a poslussen byl. Pročež wyznívám wšedny, by tomuto weleslawnému swětci tu nejwroucnější úctu wzdáwali!“

swěřencům, jako sw. Josef k Ježíšowi; právě tak o ně pečujte a mějte k nim poněkud tutěž úctu, any na nich spatřujete toto swaté ditko, jmenowitě na chudých dítkách.“ (Žuguet.)

3) Welebný sluha Boží Klement Mar. Hofbauer († 1820), hlavní německý křesťanský učenec, jenž, jak doufáme, brzy w počet blahoslawenců wřaděn bude, založil we Waršawě ústaw pro sirotky a jiné opuštěné ditky. Asi r. 1806 nastala veliká drahota; almužny, jimž se posud ústaw wydržowal, byly tak skromny, že konečně wšedny zásoby wyčerpany byly. W této přewelité časné bidě spěchal P. Hofbauer do kostela a padl na kolena před oltář sw. Josefa; an se ještě co nejúpěnlivěji modlil, složili docela neznámí lidé, jenž se ihned vzdálili, velikou zásobu potravy, s nížto tak dlouho P. Hofbauer wystačil, až ustala wšeobecná nouze. (Hofbauerůw žiwot od P. Baringera.)

4) Při stawění kláštera Awilanského upadla jednkrát sw. Cerešia do veliké bidy, nemajíc peněz ku wyplacení mzdny dělníků; kdekolwěť se obrátila, nenalezla ničeho, co by ji z tohoto neshťesti wy-

maniti mohlo. Tu se jí zjewil sw. Josef a nabídnul se jí za pokladníka; dokládal se swým slowem, že jí peníze wice scházeti nebudou, a přiměl jí k tomu, by wyjednawala s pracovníky za příčinou mzdy. I učinila tak, ačkoliw ani halíře w kapse neměla. Sw. Josef, její wěrný pokladník, opatřil jí wezdy dostatek peněz a takowým způsobem, že wšickni přítomni zázraku tomuto dosti nadiwiti se nemohli. (Ceresia, život od ní samé sepsaný, hlawa 33.)

5) Když r. 1638 Bůh město Lyon hroznou morowou ránou nawštwil, tu se stalo přemnoho zázraků na prosbu sw. Josefa. P. Barry mnoho jich sepsal; mezi jinými wyprawuje, že mnoho obywatelů nosilo prsteny, na nichž jméno sw. Josefa wrnto bylo, by takto před morem chráněni byli, a že Bůh jejich wíru a důwěru odměnil, an žádný z nich touto nemocí zachwácen nebyl. (P. Petrignani.)

6) Jistá osoba, jež slib čistoty byla složila, měla to neštěstí, že se těžce proti němu prohřessila. We zpovědnici wšak z lichého studu hřích tento zamlčela, a tak trwala dlouho w nemilosti Boží, jsouc hrůzením swědomí strassně trýzněna. Ačkoliw ubohá naznawala, že toliko upřímným wyznáním duffi swé pokoj zjednati může, předce se k tomu nikterak odhodlati nemohla. W této přeweliké bidě utekla se ku sw. Josefowi, modlic se po dewět dní chwalozpěw a církewní modlitbu ku počtě swětkce. Konečně dewátého dne přemohla swůj lichý stud a upřímně a skrousseně wyznala se ze hříchů swých. Od okamžiku toho považowala sw. Josefa jediné za swého oswoboditele a wywolila si ho za dozorce nad duffi swou a předewzala si, obrázek jeho při sobě nositi i

w době noční, by jí chránil přede zlymi pokouškami. A náš swětec odměnil, jak sama prawila, její wěrnost nadobyčejnými milostmi. (Petrignani dle P. Barry-ho.)

7) Bollandisté oznamuji následující i od protestantského lékaře na jisto postawené zázračné uzdrawení. Jakás Augustinianska Antwerpská přes tři léta trpěla na tak silné bolesti, že často w horečku nebo mdlobu upadla. Když lékaři ani naději jí nedawali, že by kdy ozdrowiti mohla, obrátila se s prosbou na sw. Josefa, jehož wezdy welice ctíla, přiložila, wzhýwajíc ho, jakýs swěcený opasek a započala se swými sestřičkami dewítidenní pobožnost ku sw. Josefowi. 10. čerwna 1659, w posledni den pobožnosti té polekla před obraz sw. Josefa — bolesti diw že neomdlela; ana ho takto snažně o uzdrawení prosila, přestaly náhle bolesti její; na to žila ještě 7 let, aniž by co podobného byla pocítila. — Když zázrak tento we Veroně, kde nejprwé měsíc března ku počtě sw. Josefa slawen byl, we Swato-Mikulášském kostele přečten byl a wic we známost wessel, dalo si mnoho nemocných rovněž takowý opasek poswětiti; a tak nebyli toliko uzdraweni, nýbrž i jiných milosti se jim dostalo. Proto bylo we Veroně 19. března 1860 ono od Pia IX. schwalené „bratřtwi opasku sw. Josefa“ kanonicky založeno, na arcibratřtwi powýsseno a mnohými obdarowáno odpustky.

Z nowější doby. Roku 1854 zakoupili Cisterciáci, jenž 1841 z Wetting we Swýcarsku zapuzeni byli, někdejší benediktinské opatřtwi Mehrerausů u Bodamského jezera. Každá nowá osada potrebuje zwlášttní péče a ochrany, má-li

se udržeti. Protož wywolili první obyvatelé sw. Josefa za ochrance tohoto nowě založeného kláštera. Než neměli ještě žádného kostela. A hle! w krátké době byl wystawěn nádherný kostel; neboť z blízka a z daleka, z wysokého i z nízkého rodu donášeny byly hojné dary, a r. 1859 mohl již tento nowý kostel posvěcen býti. Stawba tato wšak wyčerpala wšsterny prostředky a proto se nemohla wěž dohotowiti. Teprw o 13 let později byla dohotowena a libozwučnými zwony opatřena.

Než wšak započali kostel stawěti, složil ctihodný konwent slib, denně ku počtě sw. Josefa jednu mši sw. sloužiti, by na prosbu jeho dílo se dařilo a od lecjakého neštěstí cni chráněni byli. Slib tento obnowili, jakmile se wěž měla sta-

wěti. Ochrana sw. Josefa byla zřejmá. Neboť po celou dobu stawby nepřihodila se žádná nehoda, a kdýž neštěstí již již hrozilo, tu bylo šťastně odvráceno, anižby kdo o život byl přišel. Práce na wěži byla welmi nebezpečna. Myslénta wšak, že ku počtě patrona pracovníků denně obět mše sw. se přináší, dodala pracovníkům bezpečné myšli.

Wděčnost ku sw. Josefowi zachowá se dle nařizení nynějšího tit. opata wždy w domě tom. Od r. 1870 sloužiwají wel. páni každoročně střidawě po celý měsíc březen jednu mši sw. ku počtě sw. Josefa, na poděkowání za mnohá obdržená dobrodini a za wyprosseni trwalé ochrany, již w těchto tak bouřliwých dobách kláštery dwojnásobně potřebují.

(Dle Senbbote 1874.)

Svatý Otec Pius IX. — Jeho dětství.

(Pokračování.)

Ačkoliv nehoda, o níž jsme vypravovali v předešlém čísle, pro následky své nedobré hořem naplnila srdce matčino, neměla nicméně nebýti pro tyto své neblahé účinky pro celé křesťanstwo významu nejpožehnanějšího a nejšťastnějšího; takť podivny jsou nezřídka cesty božské prozřetelnosti! Ono násilné otřesení působilo na tělo i na duši chlapcovu škodlivě: zimnice ho seslabila, v bledou se proměnila květuocí jeho barva v obličej; kdežto dříve chlapcovi nescházelo nic, teď pořád postonával, až se konečně z toho vyvinula nemoc ona hrozná, o níž později ještě promluvíme. Kdyby ale hrabě Jan Mastaj byl nebyl onou nemocí postřizen, nebyl by se podle lidského zdání nikdá stal knězem, nýbrž vojákem, a my tedy máme onomu neštěstí takřka šťastnému co děkovati za svého velikého papeže Pia IX.

Nebezpečí, v němžto se nacházel malý syn hraběcí, učinilo ho matce, vždyť to tak bývá obyčejné, tím milejším. Měla-li jej dříve ráda, byla nyní láska její k němu ještě větší; dekovala-li dříve Pánu Bohu za to, že jí dal dítě tak dobré, nyní ještě častěji wděčným k nebi se obracela vzhledem, že jí ho zachránil tak divným způsobem; napomínala-li ho prvé, aby děkoval Bohu za všechna od Něho na přímluwu Panny Marie přijatá dobrodini, nemohla se nyní ani dost o tom namluwiti, aby to svoje vysvobození považoval za zvláštní milost Boží a za důkaz veliké lásky Marie k němu, začez jí nikdá patřičné a dostatečné díky vzdáti s to není. A chlapec toto dobrodini boží také wděčně uznával a ještě lepším a nábožnějším býti sobě umínil.

I mohlo se tedy o něm říci, co se o pacholeti Ježíšovi vypravuje, že prospíval viditelně jak věkem tak moudrostí a milostí před Bohem i před lidmi. A jak se o pacholeti Ježíšovi dočítáme, že byl ve všem svým rodičům poslušen, musíme v tomtéž i chlapce Mastaje chváliti. A věru, jak se již dříve o tom zmínilo, co o památné věci v rodině Mastajově, — že snad málo sluhův Božích rodiče svoje tak ctílo a milovalo, jako Pius IX., kterýžto i vidí, jak se již vyplnilo a až podnes v tak hojně se na něm vyplňuje míře příslibení čtvrtého přikázání.

Důkazem lásky dětinné jest, pakli i ve svých pozdějších a nejpozdějších letech sobě vážíme a v úctě chováme, co kdy rodičům našim patřilo, anebo způsobem jakým-koliv se bylo na ně vztahovalo. Příběh takový, z něhož vysvítá, jak Pius IX. i v letech pozdějších v uctivosti má věci, které se kdy byly týkaly rodičův jeho, a z kterého tudíž se souditi dá na lásku dětinnou, již on ke svým rodičům doposud v srdci chová, zvláště ale ku své matce, příběh takový nám podává následující povídka, za nížto nám co děkovati jest jednomu Francouzovi, jenž se toho, co nám v ní vypravuje, sám byl dožil a pak to uveřejnil.

„Jednoho dne“, tak zní jeho zpráva, „jsem měl to štěstí, býti přítomnu tiché mši svaté jeho Svatosti ve Vatikánu. Odslouživ svatou oběť, kleknul sobě papež na klekátko, několik kroků od oltáře vzdálené, a začala se jiná mše svatá, jižto četl jeho kaplan. Na nízké polici, jemu po ruce na blízku postavené, ležely knihy modlitební, ty jedny nadvázaný nádherně, ty druhé zevnějšku neobyčejně starého. Po evangelium vzal Pius jednu z těch starých knih, otevřel ji a začal se v ní velice nábožně modliti. Všecky stránky byly plny škrvn, zažlutly a daly uzavíratí na své dlouholeté upotřebování. V dalším svém čtení při obracení přišel papež na obrázky hrubé, též skvrnovité; dav je k rtům svým políbil je a poznamenal se několikráte znamením svatého kříže. Hle, myslil jsem sobě, náměstek Ježíše Krista, muž to, jenž jest mocí svojí a důstojností nad všecky lidi povýšen; neomylně jest slovo jeho, pronešeno ze stolice apoštolské, onť články víry vysvětluje, vyslovuje kletbu nad bezbožnými a Svatým oltáře staví. A tu ho vidím, an pokorně a ve vši tichosti pobožnosti maličkých vykonává. I napadla mi slova evangelistova: „Amen, pravím vám, neobráťte-li se a nestanete-li se jako pacholátka, nevejdete do království nebeského.“ (Mat. XVIII. 3.)

Vyjda ven, ptal jsem se jednoho sluby, jak se to vlastně má s knihami oněmi starými, a on mi odpověděl: „Povídá se, že jsou to knihy po jeho matičce, a že si je z té příčiny tak velice váží.“ I čeleď dvorská tedy ví o lásce svatého otce k jeho již dávno zesnulé matičce. Není-li to pěkný příklad, příklad pokory a zároveň i lásky dětinné?

Jako dobré dítě svou vlastní matku ctí a miluje, tož si také přeje a chce tomu, aby i jiní matky svoje ctíli a milovali a uznává to hany hodno, kde se to neděje. Vidíme to na Mastajovi, když se by starcem stal a k tomu papežem.

V ten den po vyhlášení ctihodného Petra Kanisia za blahoslaveného odebral se papež do koleje americké, určené pro přijmutí chovanců ze severní Ameriky. Vzdav patričnou čest nejsvětější Svatosti Oltární a navštívil tu novou na jeho útraty vystavenou kapli, připustil chovance k líbání nohy (sv. kříže na obuvi). Mezi nimi se nacházelo dítě jedno, devět let staré, bylť to Peruvián a potomek tří králův či Junkův. I představil ho přednosta Jeho Svatosti; a když Pius s láskyplným soucitem na něj patřil, pravil chlapec ve španělské řeči, jižto papež velice dobře mluví: „Svatý otče, dejte mi požehnání pro mne a pro otce mého!“ Dříve než byl Pius

ruku svoji na chlapcovu položil hlavu, pravil mu: „A pro tvou matičku nežádáš požehnání?“ Malý Peruvian byl na svoji matku pozapomněl. Poznav pak svou chybu, počal plakati: „Nuže“, pravil mu papež, „podruhé mi nezapomeň na svou matičku; klekni sobě, ať tě požehnám a s tebou i otce tvého i matičku tvou dobrou.“

Příběhů těchto několik, třeba jen malých, nás dostatečně poučuje o lásce, kterou Pius IX. ve svých dětských letech, v letech toho malého Peruviana, měl k rodičům svým, zvláště ale ku svojí matce, a ukazují nám nejvyššího pastýře i v ohledu tomto co vzor pro ditky i dospělé.

Že Jan Maria i se svými bratřími a sestrami v nejlepší svornosti žil a je bratrsky miloval, již z celé povahy jeho můžeme předpokládati. Skutečný důkaz pro to nám podává mezi jinými i okolnost ta, že tři bratři jeho těmi prvními byli, kteréž ještě v tentýž večer zvolení svého za papeže listem dojmavým o události té byl zpravil. A ve dnech soužení uvidíme mu po boku co anjela strážného jeho nejstaršího bratra. Byla-li by bývala ta láska bratrská tak něžnou ve věku dospělejším, kdyby v nejtěplejších letech dětinských kořeny svoje tak hluboko nebyla zarazila? Tak se osvědčilo i na našem Janovi, co již sama věci podstata sebou přináší, že hodný syn jest obyčejně i bratrem hodným. —

Slyšeli jsme, že Pius VI. zemřel ve vyhnanství. A co pak dělal svět? Inu, jásal nad tím nesmírně a radoval se, že poslední papež zemřel a že jakživi papeže žádného mítí nebudeme. Ale radost ta se za chvílku na výsluní slov Kristových: „I jáť pravím tobě, že ty jsi Petr (skála) a na této skále vzdělám církev svou a brány pekelné nepřemohou ji“ (Mat. XVI. 18.) tak v nivec obrátila, jak se tratí snih, když se teplý jarní paprsek naň spustí. Když se kardinalové k volbě nového papeže nemohli v Římě shromáždit, sešli se někde jinde, a sice v Benátkách. Bylo jich tam 35. Volba trvala 140 dní a za papeže byl (16. března) jednohlasně zvolen kardinál Barnabáš Chiaramonti, jenž přijal jméno Pius VII. Tam v Benátkách byl i slavně korunován, a pak vstoupiv na rakouskou loď a jsa sprovázen radostným pokřikem dobrých a zlých úsklebem jel do Ankony a vtáhl (3. července) u nesmírném jáсотu lidu do Říma, do hlavního města svého. Francouzové byli nedávno před tím od Rakušanů a Neapolitanů odtamtud zahnáni.

Pius VI. tedy zemřel v cizině, ve Francouzsku. A co s mrtvolou jeho? Byla tam i pochována? O slyš světe věc neslýchanou! V celém církevním dějepisu to ještě nebylo poznamenáno, že by byl kdy který papež sám osobně nad zemřelým papežem pohřební ceremonie odbýval. A tu se to stalo. Pius VII. pochovává Pia VI., jehož mrtvola s Bonapartovým dovolením byla z Valencie do Říma přivežena. Které oko by se nezarosilo, patříc na divadlo takové? Tentýž papež, jenž za živa co zločinec, v noci, z města svého byv vyhnán, v daleké cizině celý utrápený skončil, onť vjíždí co mrtvola do svého hlavního města s takovou slávou, s jakou snad žádná korunovaná hlava za živa do něho nevjížděla!

To veliké náměstí (piazza del popolo) bylo vojskem a lidem jenjen nabito a pavláče u paláců, okna a všechny střechy diváky přeplněny.

O 1. hodině po poledni se dalo z hradu andělského znamení, že s mrtvolou papežovou jsou již u brány, a tu vám začala hřímavě rachotiti děla a smutečný hlahol všech v Římě zvonů světu ohlašoval, že se děje cos neobyčejného.

A když se pak brána otevřela, aby průvod ten pohřební do města vpustila, ach, to bylo podivání, které věřící úžasem, lítostí a radostí naplnilo, ale neznabohy až do duše rozechvělo!

Před rakví, krásným fialkovým damastem pokrytou a zlatou papežskou korunou ozdobenou kráčelo v několika řadách 200 osob a každá z nich v ruce hořící svíci, a za rakví jich také bylo 200, a také každý s hořící svíci.

Pak se průvod ten začal pohybovati. Napřed šli opuštění sirotci z ústavu svatého Michaele, po nich ti řeholníci rozliční a kněží, počtem daleko přes tisíc, pak šlechta římská, všeci na mezcích, černým sukrem pokrytých, potom ti nejvyšší světští a duchovní hodnostáři, papežský dvůr s Piem VII., vojsko, 4 děla černou rouškou zastřená, jezdecký sbor a kočáry poslancův a celé římské šlechty.

Když jste přišli do kostela, tu se vám zdálo, že jest v samém plamenu; tolik tam bylo světel, co hvězd na nebi a lidu přes 30.000. Všecko klečelo a se modlilo, ale ti zlí, ti skřípěli zubami a vztekali se, když zase nového papeže viděli na nezhybnutelném trůně jeho, mezi lidem jeho, v majetku jeho.

A když bylo po kázání, v němž řečník slovy různými všecko vypočítal, co dobrého zemřelý papež byl učinil, a jaké odměny se za to u světa došel, že jen nevděku a pronásledování, že ale Pán Bůh církev svou neopustil a jí zase nového pastýře dal, sestoupil papež ze svého trůnu a odbýval se čtyřmi mu posluhujícími kardinály nad zemřelým svým předchůdcem pohřební obřady.

A lid se na to díval, a svět se tomu divil, že tomu mužovi, kterého Napoleon co nějakého loupežníka ve vazbě choval, se taková sláva děje.

Že zpráva o té události i hraběnku Mastajovu velice potěšila, lehkou se dá pochopiti. O jak bych ji viděl, tu paní nábožnou, anaž pro samou radost pláče, když Janovi, synáčkovi svému, o tom vypravuje, že nám Pán Bůh zase dal nového a dobrého papeže Pia VII., a ti zlí lidé, kteří Pia VI. tak trápili, že jsou již z Říma vyhnáni a svatý otec že má opět panství svoje; — jak bych ho viděl toho mladého hraběte Mastaja, jak své matičce také plakati pomáhá, když mu to živými líčí barvami, jak slavný pohřeb zemřelý ten papež měl a všickni lidé jak slavností tou dojati byli, — jak bych viděl, zpráva ta že chlapce tak těší, že ani neví, jak má Bohu, jak má panenské matce Jeho za to všechno děkovati. (Pokračování.)

Blahoslavená Jolenta.

Podává J. Ježek.

Nechat se tedy raduje otec tvůj, a matka tvá a ať plesá, která porodila tě.
Přísloví 23, 25.

Den narození dítěte bývá v každé rodině velevýznamným a radostným. Matka zapomíná na přestálé bolesti a těší se z znovorozenátka, otec tulí je vřele k srdci a starostlivou jeho hlavou tisícové kmitají myšlenky a plány do šedé budoucnosti.

Štastní rodiče nechovají v srdci přání vřelejšího než aby dítě Bohem jim svěřené zdárně vychovali ke cti a slávě Boží, ozdobě církve a blahu člověčenstva.

„Toť šperky mé!“ touží všickni zvolati po letech s pohanskou matkou Cornelií, ukazující přitom na zdárné dítě. —

L. P. 1235 aneb dle jiných zpráv 1239 rozhostila se na zámku uherského krále Bély IV. velká radost a bleskem šířila se po celé zemi; rodina královská rozmnožena narozením dcerušky.

Radost při dvoře byla tím větší, poněvadž král Béla s královnou Marií žádných již dětí při sobě neměli. Nejstarší tři dcery vyšly za muže: Anna za Ralava knížete chorvátského, Konstancie za Lva knížete ruského, Kunhuta za Boleslava Stydlivého, knížete polského; čtvrtá dcera vstoupila do řádu ctihodných sester Dominikánek. Dva synové Štěpán a Béla hájili vlaststouku vybrána dívka nejcnostnější. A když malá Jolenta již na nožičky se stavěla, řídili rodičové první její kročky do kaple zámecké, aby tak od dětinství již přivykala sv. zábavám a zamilovala si slovo Boží.

před vpádem sveřepých pohanů a závistivých sousedů.

Na křtu sv. dáno novorozeňátku jmeno Jolenta (madarsky Johélet) či Helena. Zbožní rodiče vše s Bohem počínajíce a končíce obětavali dítko Bohu a kolébku postavili v pokoji, v němž denně mše sv. sloužena byla, aby tak nemluvně pod ochranou světa Spasitele vzrůstalo. Matka sama kojila děcko, a za pěstování dčeko, a za pěstování

Rodičů byla pravou útěchou a radostí: byla poslušna, ticha, skromna a sv. pravdám nakloněna, takže tito obávajíce se, aby záhy dvořeninstvem nebyl setřen něžný pel s nevinné její duše, uzavřeli svěřiti ji zbožné starší sestře Kunhutě, jejíž cnosti nejen v Polsce nýbrž i daleko za hranicemi rozhlášeny byly. Jolentě nebylo ještě plných pět let, když ji rodičové s boufem věrného komoňstva vypravili do Krakova. Napřed vysláni byly poslové, kteří by Kunhutě a Boleslavovi příchod vzácného hosta oznámili. S velkou slávou přivítala Kunhuta milou sestřičku.

Šťastní rodiče, že do takých rukou odevzdali ten kvítek ještě nerozkvětlý, ale třikrát šťastnější poupě Jolenta, že Kunhutou byla vychována, že dýchat mohla v sebe libou vůni její cností a co den zírat na ten vzor andělské čistoty a sebezapírání, býti provázena tím nebeským andělem, střežena děvou předivnou. Zjevem zvláštním byla v pravdě Kunhuta.*)

Ještě v životě matky označilo ji nebe co plod nadobyčejné svatosti. Kunhuta celý život Pánu zasvětila, rozjímáním, pesty, modlitbami, almužnou a jinými zbožnými skutky svému Spasiteli zalíbiti se snažila. Zvláště drahocennou perlu panenské nevinnosti chtěla zcela Pánu v oběť přiněsti a teprvé po dlouhém odporu a jen z poslušnosti k milěným rodičům svolila k sňatku s Boleslavem, jehož v krátkém čase tak pro krásné panenství rozohnila, že sám slib čistoty učinil, odkudž i přijmím „stydlivý“ zván.

A k této hvězdě jitřní, jež celému národu polskému jasně zářila, životem bohabojným ukazujíc cestu k nebeskému Betlému, k tomuto zdroji cnosti nesčetných zavřtala malá Jolenta a co den utěšeně zkvěťalo něžné poupě. Neboť s péčí v pravdě

*) Dle breviáře říms. ze dne 24. července II. Nocturn. čtení IV. mnohé věci podivuhodné o ní se vypravují, mezi jiným že ve středu a v pátek toliko jednou za den prs matčiných poživala a co nemluvně již při slovech Ježíš a Maria úctivě hlavinku skláněla a vroucí modlitbou zázračné objevení solných dolů ve Wisišce na Bohu vyprosila.

mateřskou střežila Kunhuta drahou sestřičku a z hloubi srdce si přála, aby tato den ode dne v cnostech prospívala a zvláště pokoru a čistotu si zamilovala.

Od rána do večera stále ji zaměstnávala, tu sv. pravdami, tu rozličnými pracemi, onde prokazováním dobrých skutků aneb zbožným rozjímáním. Směle možno říci, že Jolenta vše, čím byla již na zemi a čím obdařena na věčnosti, děkuje sestře své co vzoru cudnosti, pokory, lásky a zbožnosti.

Tak dosáhla Jolenta stáří sedmnácti let. Patřením na ni zdálo se člověku, že zří věrnou podobiznu sestry Kunhuty. V každém její pohybu zračila se skromnost, mírnost; oči jako chrpa modré měla vždy stydlivě sklopené, tvář prokvétal svěží růměnec. Opravdová zbožnost a pokora dodávaly zajímavému obrazu zvláštního půvabu.

Každý chorý ubožák v Krakově ji znal, neboť je často navštěvovala, těšila a ošetřovala zastupujíc sestru v konání skutků milosrdenství. Pověst o cnostné a výborné Jolentě široko daleko se rozhlásila a to nejen v Polště nýbrž i v zemích sousedních a koruně uherské vzrůstala z tohoto vzácného drahokamu sláva i čest. Nejednen cizí kníže a panovník, jenž ji byl spatřil aneb o ní slyšel, hotov byl zřici se pro Jolentu i koruny.

Leč Bůh obmyslil drahým tím pokladem knížete polského Boleslava Pobožného, mladíka chrabrého a zbožného.

Týž poslal do Krakova ke Kunhutě a Boleslavovi Stydlivému posly žádaje úsilně o ruku cnostné Jolenty. Boleslav potěšen radostnou novinou vypravil spěšné posly ke dvoru uherskému a listy doporučujícími chválil Boleslava Pobožného.

Rodičové rádi svolili v sňatek. Když pak Kunhuta odpověď rodičů Jolentě sdělila, zarazila se tato a nevěděla, co si počítí, an bylo vroucím její přáním od sestry nikdy se nerozloučiti; leč spatřujíc ve vůli rodičů a sestry své vůli Boží, svolila konečně.

Boleslav Pobožný celý blažený nad splněním kýženého přání rozeslal dary zvlášť chudým chrámům, aby poděkoval Bohu za tu velikou milost a vyprosil pro sebe i manželku nebeského požehnání. Jolenta opět zdvojnásobňovala rozjímání a sebe-mrtvení, na hrobě sv. Stanislava často a dlouho se modlila a v modlitby kněží a chudých se poroučela.

Když pak se přiblížil ustanovený den sňatku, spojil velký biskup krakovský Prandota v stoličním chrámu u hrobu sv. Stanislava dvě knížecí zbožná srdce v svazek nerozlučitelný.

Krakov oděl se v roucho sváteční, radost a veselí všeobecné trvalo několik dní.

Veselil se lid a blahověčil šťastnému páru za četné dary, jimiž zvlášť chudinu obmyslil. Zámek krakovský vzal na se radostnou tvářnost, neboť Kunhuta velkolepou veselku vypravila sestře, již jako matka byla vychovala. Každá tvář zářila radostí, jen Jolenta v srdci svém bolest pocítila při vzpomínce, že se rozloučiti musí s drahou sestrou, u které nejkrásnější okamžiky žití svého zažila, jež byla pro ni více než matkou, andělem strážným, vůdkyní a vzorem cností všelikých; zdálo se jí, že bez Kunhuty ani nebude moci žiti.

Nadešla chvíle rozchodu. Loučily se sestry, nejkrásnější dva květy, jaké kdy země uherská zplodila a Polska vypěstila, nejslícnější děvy, jaké kdy kráslily trůn knížecí, nejušlechtilejší vzory cnosti, jimž v církvi toliko Svatí se vyrovnají. Sestra těší sestru, poroučí jí v ochranu Nejvyššího a vřelé modlitbě všech, jichž byla strážným andělem, poslem míru a pokoje . . . ještě jediný pohled a již se — rozešly.

Boleslav Pobožný raduje se, že má již drahocenný poklad, po němž tak horoucně práhnul, i činí vše, co Jolentě na očích vidí, čím by ji potěšil. Ví, že největší rozkoší jest pro manželku modlitba i almužna a proto nemíjí kostela, nemíjí vísky ni města, jež by skvěle neobdařil. A když vjel do svého knížecího sídla, zaměřil přímo do hlavního chrámu, by vděčně poděkoval králi nebes. Lid, jenž slavnostně vítal knížecí choť, kojil se nadějí, že spanilá kněžna bude všem matkou i andělem spásy jako sestra její Kunhuta. A nesklamali se.

Hned v prvních dnech ukázala tato, proč k nim zavítala a čím její srdce překypuje: že nepřišla rozkazovat, ani na zábavu, hody a veselí, nýbrž těšit, slzy stírat, chránit nevinné a pronásledované. Proto pilně s chotěm svým objížděla města i dědiny, navštěvovala chrámy, kláštery i nemocnice, vypyťovala se na stav svých poddaných, na choré, mrzáky a opuštěné, na sirotky a vdovy a všem výdatnou pomocí přispěla.

Bydliště, kraj změnila ale srdce a ducha nezměnila. Ohraz i příklad Kunhuty

vždy měla před očima; i v dáli povzbuzovala ji tato k cnosti a vytrvalosti a těšila ochabující nebeskou nadějí. A Bůh žehnal knížecímu domu i všem poddaným.

Jolenta tichý, andělský vede život a skromná jsouc jako fialinka nechce ničím skvíti se před světem, toliko Bohu zalíbiti se touží; než v každém činu Boleslava Pobožného zřejmě její velký vliv se jeví. Tak její podnětem založil tento v Hnězdně r. 1259 klášter ctihodných Klárysek a mnohými dary jej obmyslil i pro budoucnost.

Pán obdařil knížecí manžele třemi dcerami: první obdržela jméno své babičky sv. Hedvivy, druhá své tety sv. Alžběty, která již v 1228 papežem Řehořem IX. do počtu Svatých vřaděna byla, a třetí slula Anna. Čemu se Jolenta od Kunhuty naučila, co slyšela i viděla, kdy ještě jí po boku meškala, sdělovala pilně dcerkám svým střežíc jich nad zřítelnici oka svého. Když pak děvy dospěly v kvetoucí panny, byly netoliko ozdobou knížecí rodiny nýbrž i vzorem v krajích, kam se byly vyvdaly.

K pečlivému vychování dcer svých nabádala Jolentu slova apoštola národů, že posvěcen jest muž ženou věrnou. A slova ta uváděla také v život. Vždy byla muži povolnou, ústupnou, pokornou a slovy přítulnými a laskavými přimněla jej ke všemu, co za dobré a šlechetné uznávala. Bedlivě střežila se každého slova, jež by

prozrazovalo, že manželé chce poroučeti, jím vládnouti, neboť věděla předobře, co práví sv. apoštol, že ne žena ale muž jest hlavou. Leč láskou a mírností učinila z něho tak milého, účinného zvlášt ale zbožného knížete, že poctěn záhy příjím „pobožný.“

Když jednalo se o volnost a svobodu církve katolické, proti níž mnozí bezbožní a zlomyslní se byli spikli, Jolenta tak dlouho laskavě a pokorně jej prosila, dokud jí neslíbil, že nedá sluchu zlým pokušitelům; když sebrav vojsko vytáhl do boje — ne loupežného nýbrž spravedlivého, by hájil sv. práva zděděná — Jolenta při rozchodu prosila jej, aby se střežil ukrutnosti aneb msty, jíž by někomu byt i jen krůpěj krve aneb jedinkou slzu neprávem z oka vynutil; aby nesoužil a neolupoval přemožených nýbrž raději laskavě a ne vždy právem vítězů se řídil; aby zajaté bez výkupného na svobodu propustil a těch, jimž ukřivděno, aby hájil celou vážností a mocí, jež mu svěřena.

Boleslav tak miloval a cenil choť svou Jolentu, že ve všem dbal rady a prosby její. Tím získal si brzy lásky všech; panstvo i lid jako k otcovi Inuovi k Boleslavovi, v nehodách a nebezpečnostech s důvěrou k němu se utíkali za pomoc i záštitu prosíce.

Než modrá obloha, jež velebně klenula se nad šťastnou knížecí rodinou, počala se kaliti, chmury vždy děsnější jí zahalovaly. Sveřepí nepřátele co rok nutili mírumilovného Boleslava, že chopiti se musel zbraně, aby hájil práva a hranice země. Štěstí mu nadobýčej přálo, nejednoho drzého nepřitele pokořil. Poslední porážku připravil Braniborcům.

Vraceje se z válečné výpravy upadl náhle v horečku. Tu se ukázala Jolenta v pravém světle. S jakou péčí a starostí, trpělivostí a láskou ošetřovala choť svého, nevzdalujíc se jeho lůžka ani ve dne ani v noci; jak jej těšila a na hodné přijetí sv. svátostí připravovala; jak živě s ním rozmlouvala o naději žití budoucího, o zaslibených Spasitelových a stánku nebeském, připraveném pro nás, dobře-li tento život časný skoučíme. Dne 7. května 1279 vypustil Boleslav Pobožný, svátostmi umírajících na dalekou pouť posilněn, duši svou u přítomnosti Jolenty, tří dcer a synovce Přemyslava, jež byl za ochrance manželčina a dítek osiřelých ustanovil.

Tak žil a umřel manžel Jolenty pln chvály a zásluh před Bohem i lidmi, zasloužený o vlast, jejíž trvání a neporušenost po celý život chránil, utěšitel zarmoucených, záštitu vdov a sirotků, štědrý almužník chrámů a klášterů.

Jolenta zřeknuvši se ve prospěch Přemyslava všeho nároku na stolec knížecí, rozdala kde co měla kostelům, klášterům, chudině a poručivši odrostlé dcery v ochranu Přemyslava, vzdálila se do Krakova k sestře Kunhutě, aby v její společnosti poslední okamžiky žití svého službě Hospodinově zasvětila.

Neuplynulo ani sedm plných měsíců od smrti Boleslava Pobožného a Kunhuta rovněž ovdověla; Boleslav Stydlivý odebral se na věčnost. Celý Krakov zaplakal nad hrobem milovaného panovníka.

Jedva že Kunhuta s velkou slávou pohřbila drahého choť a již shodila se sebe všelikou světskou ozdobu a v prosté roucho se oblekši, perly, klenoty a drahocenné skvosty chudým rozdavši, vstoupila s Jolentou do řádu ctihodných sester Klárysek. Nikdo se tomu nedivil, neboť všem bylo známo, že bylo dávným obou přáním, aby zbaveny jsouce břemene manželského na se vzítí mohly sladké jho Kristovo.

Někteří z poddaných rytířů chtěli Kunhutě v její předsevzetí brániti, než té zrazovali, jež tak dlouho již prosila Pána, aby sprostěna byla všech světských závazků, bylo marné. —

O kdo vypsatí může radost a veselí obou sester žijících v zátíší klášterním, po němž tak horoucně toužily! Šťasten, kdo by vás mohl vyslechnouti, kdy v blahém zanícení rozmlouvaly jste o nebeském choti, jemuž jste se byly zaslíbily, jehož jste si zamilovaly pohrdnuvše lichou světskou slávou a marností. Potupné dřevo kříže, k němuž často již důvěrně jste se tulily, bylo nyní jedinou vaší rozkoší a zábavou. —

Kunhuta s Jolentou vkročivše fortnou do tmavých zdí klášterních, políbily prach domu, po němž tak dlouho tesknila duše jejich, a odevzdaly se v neobmezené poslušnosti vrchní přestavené. Ty nejnižší práce volily sobě aneb za ně prosily. V mrtvení těla byly tak přísný, že zpovědník O. Boguslav mírně je kárati přinucen byl.

Od prvního vstoupení do kláštera byly obě sestry vzorem cností a nejedna šlechtična nadšená vznešeným jich příkladem, sňala s hlavy lepý diadem, vábného útulku hledajíc v středu zbožných sester Klárysek. Brzy rozmnožila jich počet třetí knížecí sestra Konstancie, vdova po Lvu knížeti ruském.

Všecky tři žily pospolu, společně velebily Pána, společně nesly sladké jho svého Vykupitele, a přece ani v tichém zátíší jisty nebyly před krutou zlobou světa. Zde nenasytná žádost po jmění odporučeném sestrami klášteru, tam mrzká pomluva rušila posvátný klid. K tomu všemu přidružila se nová metla, jíž rozhněvaný Hospodin kárati se jal Polsku.

Roku 1287 napadly zemi divoké hordy tatarské; kam jich noha vkročila, uschl strom, zvadla květina, vše měnilo se v děsnou poušť. Ves ni město náspy ohražené nedovedlo divému proudu vzdorovati.

Kunhuta s Jolentou a Konstancí vidouce hroziící blízké nebezpečnosti odebrali se v průvodu řeholnic, množství kněží a lidu okolního do nedostupných hor, kde dnem i nocí na modlitbách dlíce, vyprosily nejen sobě nýbrž i celé Polsce vysvobození. Hospodin neproniknutelnou mlhou zakryl cesty Tatarům, kteří bojíce se nástrahy, raději ze země ustoupili. O několik let později zbavily zbožné sestry vroucími modlitbami zemi nájezdů nenasytných Němců a Maďarů a posloužily národu v tiché samotě více než kdyby seděly na stolcích knížecích.

Ký div, že zlíbilo se Pánu v bohobojujích sestrách a poněvadž povrhše korunou knížecí přednost daly rouchu zíněnému, chtěl jich skráně ověnčiti vavřínem nevadnoucím.

R. 1292 zemřela blahoslavená Kunhuta a ani mrtvola neustála dobře činiti bližnímu; neboť mnoho chorých u těla zesnulé se pozdravilo.

Smrt milované sestry měla mocný vliv na Jolentu; skormoucená její duše těžce nesla velkou ztrátu i nemeškala opustiti místo, kde cítila se tak osířelou, a odebrala se do Hnězdna, kdež vstoupila do kláštera, jež za živobyčí chotě byla spolu založila. Radostně přivítaly nábožné sestry pokornou zakladatelku do svého středu. Ač byla proti vůli jednohlasně za představenou zvolena, přece považovala sebe za sestru nejnižší, za služebnici všech a nejhrubší práce vykonávala.

Mezi prací obírala se duše její nepřetržitě s Bohem a po vykonaných denních povinnostech, jež rád ukládal, uzamykala se buď ve své komůrce aneb v kapli před Nejsvětějším ponořovala se v zbožné rozjímání; v noci, kdy ostatní sestry již odpočívaly, ještě dlouho s Bohem rozmlouvala. Nejmilejším rozjímáním bylo jí umučení Páně, v němž vždy útěchu a nebeskou posilu nalézala a účastnu se stávala blahých pocitů, jichž nelze vyslovit.

Tělo své mrtvila posty a bičováním a čím více se ponižovala před ostatními, tím větší cti a vážnosti docházela a Pán povýšil ji na kbelec, aby co vzor cnosti a dokonalosti zářila všem. Mnoho důkazů lásky své podal Jolentě nebeský ženich Ježíš Kristus již zde na zemi a z mnohých jeden postačí k poznání, jak milou byla Bohu a jak v svatosti pokročila.

Když jednoho dne — bylo to krátce před smrtí — v cele, světničce své, nad utrpením božského Spasitele v slzách se rozplývala, zjevil se jí v nebeské slávě na celém těle zbičovaný Trpitel. Zjevení toto bylo pro ni zřídlem života nového; od té chvíle žilo srdce její toliko v nebi, v Spasiteli svém, svět byl jí ničím.

Když cítila, že se blíží poslední hodinka, povolala k sobě sestry řeholnice a laskavě je napomínala, aby vždy bedlivými byly v plnění sv. řehole, aby se milovaly vespolek a něžnou láskou zahořely k Ježíši Ukřižovanému.

Zlehka jako ptáče v spánku si oddechnuvši, skonala v Pánu l. p. 1298.*)

Nejen klášter nýbrž celé Hnězdno truchlilo nad láskavou velitelkou, matkou, těšitelkou a štědrá dárkyní opuštěných, chorých, vdov a sirotků.

Celý život Jolenty byl bohumilým; v panenství byla vzorem děv, v manželství žen, v stavu vdovském vdov, v řádu vzorem řeholnic. Její pokora, tichost, láska a zbožnost líbila se všem nejvíce ale Pánu, jenž zpytuje ledví i srdce.

Církev sv. uznávajíc krásné její cnosti, jimiž zářila celému národu, prohlásila ji za blahoslavenou a Polska ctí a vzývá ji co mocnou patronku.

Kéž bychom i my si vřele zamilovali krásné cnosti blahoslavené Jolenty!

Panně Sloupské.

Přijď o jaro, oděj Sloupské hory,
Libovonnou, svěží zelení,
Ze trapného probuď ze snění
Sněhem kryté nivy, háje, bory.

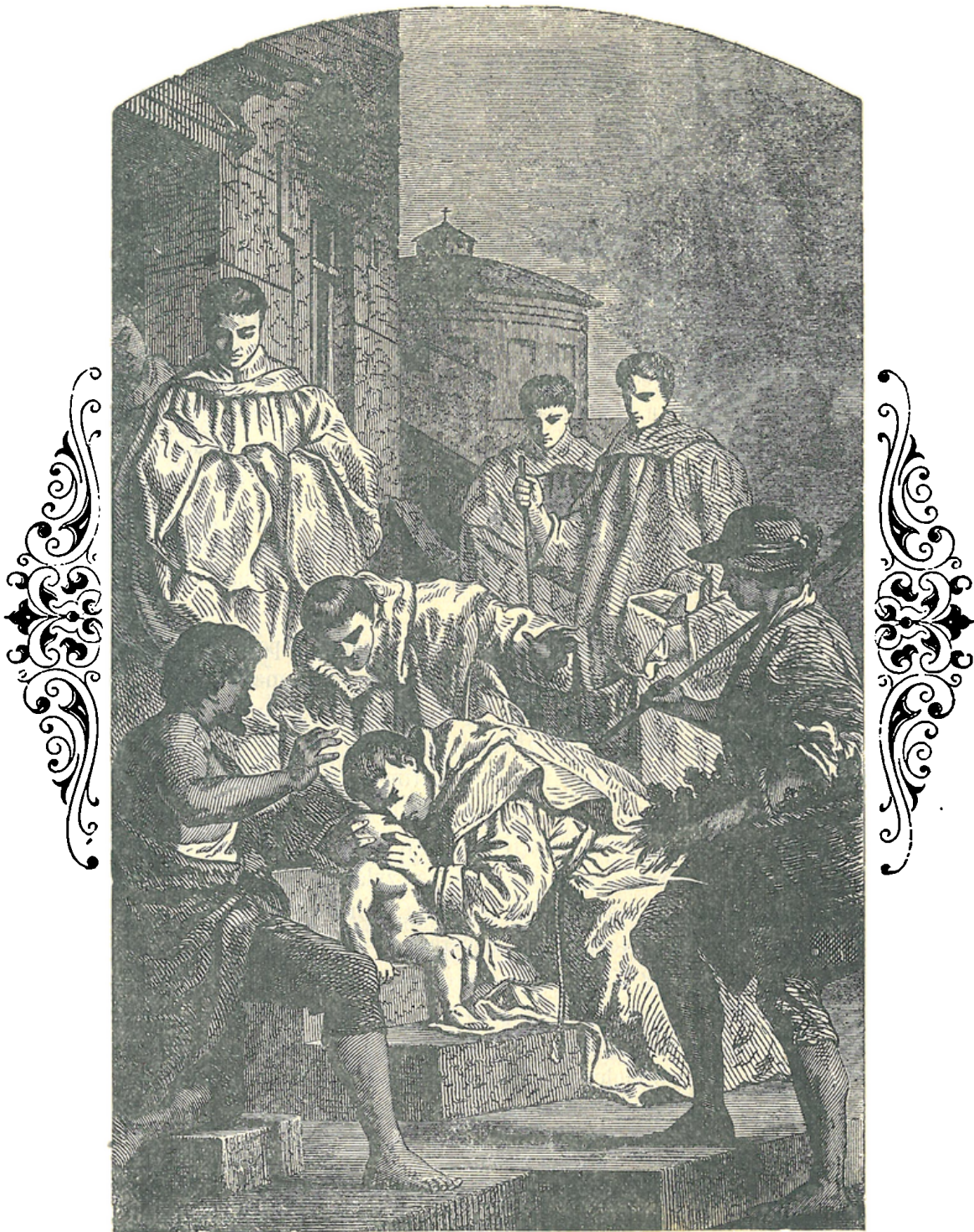
Při bleskotu zlatovlasé zory,
Při těšném i hvězdic třpítění,
Velebném pak budou u pění
Spěchat k Sloupské Panně četné sbory.

S nimi pak já Matce milostné,
Lilie a růže bělostné
S bratry vínem plést budu vonný.

S vínkem tím pak hoře své a stony
Vložíme co oběť na oltář,
Před milostnou Panny Sloupské tvář.

Is. Sychra.

*) Prameny: Dlugosz Vita s. Cunigundis, Przegląd poznański: Błogosławiona Jolenta księżna i patronka Wielkopolska.

Svatý Benedikt a jeho synové.

(Upomínka ke dnu 21. března.)

V jednom klášteře benediktinském ve Vlaších nacházelo se velmi mnoho maleb, jichžto původcem výtečný jakýs vlašský malíř byl. Takměř všechny představovaly rozličné události ze života sv. Otce Benedikta; všechny poutaly zraky pozorovatelovy; žádná ale tak velmi, jako ona, jež představuje sv. Otce Benedikta, an klečí a v ruce svých dítko drží; před ním jakýs rolník v rozčilené pozírání zabrán; okolo několik jeho synů u nábožném klidu patří na svatého Otce svého a v zadu opět jakýs venkovan, s košíkem na ruce a rýčem na ramenou. Událost, jež

k výtečné malbě této podnět dala, jest ona, jižto nám sv. Řehoř Veliký, papež, vypravuje, jejížto obsah jest tento: „Jednoho dne odebral se sv. Benedikt, sprovázen svými syny, řehol. spolubratry, na pole. Mezi tím přišel rolník ku bráně klášterní; na rukou držel svého synáčka mrtvého a tázal se po Otcí Benediktu. Když mu bylo praveno, svatý Otec že na poli, nechal dítko u brány ležeti a běžel bolestí a nářkem úplně zmaten, vyhledat sv. Benedikta. Toutéž dobou přicházel sv. Otec domů. Rolník jakmile jej zočil, započal na něj vykřikovati: „Dej mi zpět mé dítko, zpět mého syna.“ Svatý Otec stanuv pravil: „Zdaliž já ti tvého syna vzal?“ Načež rolník: „On zemřel, pojd a vzkřísíš jej.“ To uslyšev sluha Boží zasmutil se a pravil: „Bratři pojďme; takové věci přísluší apoštolům, ne však nám. Proč na nás chcete břemena vložiti, jež unésti nemůžeme.“ Rolník však převlekým bolem soužen setrval u své prosbě a zapřisáhnul se, dříve že neodejde, dokud mu syna nevzkřísí. Načež dí sluha Boží: „Kde pak jest?“ A rolník, ku bráně klášterní že jej položil, odvětil. Tam přišed padnul sv. Benedikt na svá kolena, naklonil se k mrtvole; vzpřímiv pak se vztáhnul rukou svých k nebi řka: „Pane, nepohlížej na mé hřích, ale patř na víru toho člověka, jenž prosí, by syn jeho k novému životu vzkřísěn byl, a sešli v toto tělo zpět duši, jižto jsi byl odňal.“ Sotva že svou modlitbu ukončil, přišla duše zpět a celé tělo počalo se pohybovati, tak že to všichni viděti a o tom se přesvědčiti mohli. Sv. Benedikt ujal jej za ruku a dal jej živého a zdravého otcí zpět.“

Toť ona událost, jejížto pravdivost nám jmeno papeže sv. Řehoře Velkého úplně zaručuje. Krásně a vhodně zobrazil znamenitý onen malř vlašský úkol, jakýž sobě řád benediktinský již v kolébce své byl vytknul a jemužto po celý čas svého trvání věren zůstal, a že jemu věren zůstane povždy, o tom nechceme pochybovat; vždyť dosavade tentýž Otec, jehožto řád benediktinský zakladatelem svým zove, rovněž jako v dřívější době, ochrannou jej zastírá rukou a počet blahoslavenců, kteřížto z řádu toho posli, neustane nikdy upěnlivých svých vysílati proseb k trůnu nevýslovného milosrdenství. A Maria, jižto si řád za zvláštní ochranitelku zvolil, zajisté nezůstane nečinnou a protož pravíme, že nemáme žádné pochybnosti, že by řád benediktinský co takový svému povolání kdy nevěren se stal. A jaký jest ten úkol, jež benediktini sobě byli vytkli? Život buditi a šířiti; ale život pravý křesťanský, bohumilý, k němuž zapotřebí modlitby a práce. Modli se a pracuj, toť slova Ducha svatého, jež na vícero místech písma sv. se opakují. Pohledni na obraz, jež zprvu jsme byli vylíčili, a uzříš mnichy po ukončené práci domů se vracející, podle nich hochy rýč na ramenou a koš na ruce, naplněný ovocem práce a namáhání; a Otec Benedikt uprostřed nich přivádí dítě k novému životu.

Byly to tehdež smutné časy; ustavičným válčením a vražděním zdivočilo lidstvo úplně; ono žilo sice, ale ne jak člověk, obraz to Tvůrce svého, živ býti má, alebrž jako divá zvíř, jež v lesích se potuluje. Toto člověčenstvo k pravému svému povolání přivesti, není věc snadná, není to dílo jednoho dne. Svatý Benedikt a synové jeho převzali na sebe úkol ten a že jej dobře pochopili, o tom svědčí výsledek. Má-li člověk ucha svého pravdám božským otevřiti, nesmí den ze dne z místa na místo se potulovati, alebrž na jednom místě se ustáliti. Toho však nedovede člověk, jenž se nebyl naučil pracovat; neboť na jednom místě nenajde mnoho potravy, a jak praví naše pořekadlo: Pečené holuby neletají do úst. A protož nutno člověka takového k práci navésti. Prací zaopatří sobě potřebnou výživu, potřebný oděv; prací seslí, zdravoti a spokojené a tudíž i veselé myslí nabude. Toť dobře věděli benediktini, a protož kam přišli, všude proměňovali pustatiny v rozkošné krajiny. „Řád bene-

diktinský zjednal slunci průchod, by mohlo zahřívati zemi. Čí medle ruka touto skálou průchod učinila; čí ruka tento les vymítla, onen bahnitý močál plný morového zápachu hrází opatřila, kořeny staletých dubů ze země vytáhala; kdo toto bahniště v zahradu proměnil? Nebylaliž to zbožných mnichů pracovitá ruka?“ Takoveto svědectví dává synům svatého Benedikta muž, který nebyl ani údem katolické církve, protestant Herder ve své básni nadepsané: „Cizinci“ (Die Fremdlinge). A takové, bych tak řekl, divy konali synové sv. Benedikta na všech místech, kde se byli usadili. Jdi od jednoho kláštera benediktinského k druhému a všude zviš, jakých zásluh o člověčenstvo si byli vydobyli. Putuj jen k starožitnému Rajhradu, pozři na onen stánek, jenž chová ne snad cizince, alebrž syny národa, k němuž i ty se hlásíš. Rozhledni se po obrazích, jež chodby klášterní zdobí a setkáš se s jedním, jehož jméno nezapomenutelně by mělo býti každému Moravanu. Jest to velebný Otec Jirík či jak lid ho nazýval — Jurík.

Ctihodný muž tento utuživ se v klášteře Rajhradském horlivým a pilným zachováváním pravidel sv. Otce Benedikta proti všelikým útokům nepřátel, jak zevních tak zvláště vnitřních, požádal svého opata Jindřicha o dovolení, by v nějakou pustatinu se směl odebrati a tam co poustevník Bohu sloužiti. A opat shledav v něm muže, který ne z přenáhlené horlivosti, ale z ustálené dokonalosti, jenž se byl častějším přemáháním k boji proti ďáblu a tělu utužil, takovýmto způsobem Bohu sloužiti se snažil, milerád k tomu své otcovské dal svolení. Pln radosti vydal se Jurík na cestu; a Bůh, jenž tu myšlenku mu byl vnuknul, vedl i nyní kroky jeho. V pustých lesinách, jež tvořily hranici mezi Moravou a Polskem, stanul Jurík. Po čem tak dávno byl toužil, toho se mu nyní v přehojné dostalo míře: krajina pustá, lesy, v nichž jen divá zvíř svá doupata měla, a lidé, kteří zde onde rozptýleni žili, ryku válečnému navykli podobali se více divé zvíři, než člověku. Než Jurík nedal se odstrašiti. S pomocí Boží jal se vysekávati lesy. Staleté duby podlehly ostří sekery jeho; zorav půdu lesní, zasel v ní símě, by užitkem vydalo stonásobný. A Pán práci jeho požebnal; neboť nejen půda lesní se mu poddala, alebrž, což mnohem větší cenu má, i půda lidstva takměř zdivočilého proměnila se v rukou jeho v měkký vosk, v kterýž snadno obraz Boží a svatá jeho příkázání vtlačiti se dala. Tam, kde vidíš nyní krásné město Hranice a rozkošnou krajinu vúkol, tam býval les neproniknutelný; a hle, plní syna svatého Otce Benedikta a bratra tvého rodného pustatina v rozkošnou se zaměnila zahradu.

A přehneděšli celé dějiny kláštera toho benediktinského, s nesčíslnými skutky se setkáš, kteréž svědčí o péči a starosti, jakouž synové svatého Benedikta nejen o sebe, nýbrž i o celé člověčenstvo vedli. Rozličné pohromy stíhaly obyvatelstvo, jako: ohně, povodně, neúrody a vojny. Kam že se utíkala chudina, kdože s ní milerád o sousto chleba se rozdělil, ne-li synové Otce Benedikta? Kolika nuzným a bídou sklíčeným pomoženo, kolika neduživcům ulevěno a kolika opuštěným vdovám a sirotkům setřeny slze rukou milosrdného Samaritana. Vždyť svatý Otec synům svým všele doporučil pohostinství pěstovati, laskavě k sobě přijímati a to nejen bohaté, alebrž i chudé, an v těchto poslednějších více než v bohatých osoba Kristova se obrazí. Synové sv. Benedikta kde mohli hleděli uleviti břemena lidstva, tak že Dr. Beda Dudík ve svém dílu „Dějiny kláštera Rajhradského“ směle tvrditi mohl: „Rajhrad jest jedno mezi prvními statky, které dávno již před patenty císaře Josefa selské pozemky všech patrimonialních povinností (roboty) zbavily. Poddaní kláštera

Rajhradského již roku 1767 takměř úplně takovýchto povinností oprostěni byli.“ Tak jednali synové sv. Otce Benedikta, jež v Rajhradě se usadili; a jdeš-li od jednoho klášteřa benediktinského k druhému, spatříš tytéž zjevy dobročinnosti.

Takovýmto způsobem hospodaří benediktini se statky, jež jim zbožní předkové byli darovali a jež nepřátelé mrtvou rukou zovou, bez ustání po nich šilhajíce; a mají úplně pravdu, an je tak nazývají; vždyť ta ruka podobně mrtvole nikdy se nezvedá, by bližního svého okradla, jej na mizinu přivedla a konečně poslední krůpěj krve z něho vyssavši od sebe odmrštila, ale jest vždy otevřena a dobrodiní skytá i svým nepřátelům, a trpí, když okrádána a pak konečně jí pohozeno.

Benediktini starali se též o vědu a umění. Tomu nasvědčují školy, jež od nejprvnějších dob při každém klášteři se nacházely; jejich knihovny a jmena těch, kteří spisy svými ku vzdělání člověčenstva povždy přispívali a doposud tak činí. Na svědectví toho stůjž zde opětně výrok protestanta Herdera na tomtéž místě, jakž svrchu udáno bylo: „S vděčností uvádím jmena: Otmar, Waldo, Gotbert, Harthmuth, Grimvald, otce to kněh nuzných a škol. Kdo na Valeriu a Cicerónu, Lukreci a Siliu, Quintilianu a Sallustovi, Ammianu, Maniliu a Columelli svou radost má, ten vzdejž díky svatému Havlu a Magnovi a všem, kteříž s obrovskou plíí knihy psali a uschovali. Ať žije svatý Benedikt a svatý Maurus a všichni, kdož nám něco krásného zanechali!“ Než mohl by si kdos pomyslit: ti staří benediktini ti byli ovšem hodni, mýtili lesy, vzdělávali půdu, zakládali osady atd., ale nyní již tomu není. Máš pravdu příteli; ale nezapomínej nikdy na úkol, jakýž benediktini si byli vytknuli: povždy pravými lidumily býti. Časové se mění a s nimi též i poměry a potřeby člověčenstva; a dle toho musí se i opravdový lidumil řídit. Vždyť to vidíš při vývinu člověka. Dítka má jiné potřeby než mladík, mladík jiné než muž, muž jiné než starce. Nebylo by zajisté dobře o dítka podobnou péčí vésti jak o muže a opačně. Anebo: ty bys k někomu přišel a požádal jej, by ti vystavil nějaký domek, kde bys ochrany před všelikou nepohodou našel. On je ti po vůli a vystaví ti jej. Nyní ale cítíš v sobě hlad a žádáš jej o pokrm a on místo chleba vystavěl by ti opětně domek anebo podává tobě oděv; zdaž dar ten poskytnutý tobě jest co platný, když není přiměřen tvé potřebě? A tak i lidumilnost, jižto benediktini pěstovati si umínili, dle poměrů rozličných a potřeb i rozličné tvářnosti nabýti musí. Kde toho potřeba vyžaduje, běře na se prvotní ráz: mýtí lesy, zakládá osady a přivádí obyvatelstvo k lepšímu žití, jak tomu nasvědčuje missie benediktinská v Australii. Obšírně v annálech šíření víry 1867, str. 398—407. Od té doby, co Australie državou Europeanů se stala, zakládány missie, kteréž divochy, jež v nesčíslném počtu po lesích tékali, k spořádanému přivesti měly životu. I činěny rozličné pokusy: někteří vzali divochy do svých bytů, živili, šatili a cvičili je; než tito brzy k dřívějšímu žití do lesů utekli; později začaly protestantské missie na vzdělání divochů pracovati. Šedesát let se pracovalo, avšak bez výsledku; načež do celého světa se roztroubilo, s těmi divochy nic že nelze poříditi a že jest nejlépe při jich životě s divokou zvěří je zanechati. Než tento náhled nesdílili všichni; domnívali se někteří, že s pomocí Boží by to přec nějak jíti mohlo. Rozmýšleno, uskutečněno. Dva řeholníci z řádu svatého Benedikta, Josef Serra a Rudesind Salvado, odebrali se koncem roku 1845 s nejdůstojnějším panem Brady, prvním to biskupem Perthským, z Říma, by s třemi jinými knězi o založení missie mezi divochy se pokusili. V únoru, bylo to 16., roku 1846, odešli z Perthu, nesouce s sebou 75 franků, něco málo mouky, rýže, cukru a čaje. Třinácte dní cestovali pěšky lesy, až konečně nedostatkem vody přinuceni byli sta-

nouti. Zde, jakož na celé své třináctidenní pouti nenašli ani vesnice ani s lidem se nesetkali; pustatiny Austrálie neskytají žádnou jinou výživu, nežli tu, kterouž honbou si lze opatřiti; a jelikož zvíře ne valně se nalezá, tu rodiny divochů jsou přinuceny z místa na místo putovati. Mimo to jsou tamnější obyvatelé lidojedi. Za stromem neb v houští uschování číhají na cestovatele, pozorují každý jejich pohyb a dříve nežli chudas European nebezpečí, jakéž mu hrozí, zvětří, jest již zabit, upečen a sněžen. Než missionáři pevně v Boha důvěřující udělali z ratolestí stán a postavili v něm oltář, na němž by oběť mše sv. přináseti mohli.

Na to vedli hlavní péči o to, jak by řeč, povahu a zvyky obyvatelstva poznati mohli; i seznali, že největší obtíž jest v tom, jak toulavému tomu obyvatelstvu nějakého vyučování poskytnout, neboť dnes naslouchá tomu, co se mu praví, zejtra však odchází pryč a vrací se opět po měsících neb létech, aneb se docela nenavrací. Co tedy činiti? Má snad missionář s nimi se potulovati? Ale učiní-li tak, odkud vezme pokrmu, odkud oděvu, kde nalezne nějakého přístřeší aneb kdo jej ošetří nemocného?

Vzdor tomu však učinil jeden missionář takový pokus; i odcestoval s dvěma divochy. Za dne jedli co našli: hady, ještěrky, kořínky atd. V noci spali pod širým nebem. Brzy se nedostávalo missionáři obuví, šaty jeho z těla takměř mu spadly, žaloudek zeslaben nesnesl žádné potravy, tak že brzkou smrt měl k očekávání. Tedy již z toho ohledu pokus onen zůstal marným. A pak kolik by to bylo zapotřebí missionářů? Zajisté neméně než divochů bylo, an rozptýleni po lesích tékali. V brzku zemřel onen missionář a dva ostatní přišli zpět těžce nemocni. Mezi tím odešel Salvado do Perthu pomoci hledat. Po 24tihodinné cestě doraziv do Perthu, neměl již žádného obuví. Chudá vdova milosrdenstvím hnuta, dala mu nové. Salvado všemožným způsobem prosil o pomoc, ano on postaviv se ku dveřím chrámovým, nestyděl se žebrati; načež naloživ zásoby na vozík, sám jej táhnul do Nové Nursie, jakž klášter, jež si byli postavili, nazvali. Za jeho nepřítomnosti zemřel jeden missionář. Tak mnohými zkouškami nezmalomyslněli, alebrž v započatém dílu odhodlaně pokračovali. Často docházeli k divochům, by je vyučili v náboženství; poněvadž ale tito dnes zde, zejtra onde za svou výživou jíti museli, opouštěli brzy missie. Ti dva benediktini, ač pilně orby si hleděli, nacházeli se v takové nouzi, že jen bídě živu býti mohli. Ač jen jednou za den a to velmi skrovně pokrmu požívali, počalo brzy i tohoto se nedostávat. Nenít snadno popsati, jak velkou nouzi trpěli. Obuví jejich se rozpadlo, nohy byly rozedrány a krví zalité, tak že ani choditi ani pracovati nemohli. I zhotovili sobě obuví ze dřeva, jež kůží obtáhli. Jelikož se nedostávalo příslušného pokrmu, požívali i hadů, ještěrek, kořínky, ano i živé červy, jež divoši jim byli poskytli. Roztrhaný oděv svůj zapravili jak jen mohli kůží zabitých zvířat. Divoši, jenž o nedostatku a nouzi missionářů nevěděli, žádali v obydlí jich puštění býti. Což když jim odepřeno, začali opětně svůj toulavý život, čímž povšechna naděje na obrácení zmizela.

By tedy náboženské a mravné vzdělání divochů se umožnilo, zapotřebí bylo všechno odstraniti, což toulavý život nutným činilo. Toho se dalo docíliti jen tehda, když divoši na jednom místě stále usazeni budou, když jim se poskytne přístřeší, pokrm, oděv, náradí k orbě potřebné a to nejen z počátku, alebrž až k úplnému se utužení ve společenském životě. K tomu však bylo zapotřebí hojné pomoci, jakéž missionářům se nedostávalo. Než připomenuvše si divy, jimiž otcové jejich velký díl Evropy vzdělali, usjednotili se na tom, uprostřed lesů Australských společnost Benediktinů zavésti, kteříž by vzorným svým životem na divochy účinkovali, je prav-

dám víry vyučovali, jim lásku a chuť k práci vštíplili, tak že by konečně takovýmto způsobem podél kláštera křesťanská osada povstala.

Záměr jejich došel schválení biskupa z Perthu, k jehož diecesi patřili. Na to odebral se Serra do Europy, by k tomuto podniku prostředků si zjednal. Bylo to roku 1849. Došed do Říma byl na hodnost biskupskou povýšen a pomocníkem biskupství Perthského jmenován. Tímto případem viděl Salvado se nucena v záležitosti své missie Evropu procestovati. Avšak i on za biskupa byl posvěcen r. 1850, načež do Australie odeslán byl.

Ještě nebyly odstraněny všechny překážky a trvalo to úplných devět let, než Salvado dům pro svůj řád v Nové Nursii postavit mohl. Stalo se to roku 1859. Ač po celou tu dobu s velkou nouzí a bídou missionáři zápasiti museli, přede s neunavnou horlivostí na dílu započatém pracovali. Starali se o divochy, skýtající jim výživu a vyučující jich, a čím více pomůcky kláštera se vzrůstaly, tím více rostl též počet divochů, kteří vyučovati se dali. Šlo to ovšem pomalu, an všechno toutéž dobou dítí se muselo; stavěla se obydlí pro divochy, zároveň však muselo se k orbě přihlížeti, sice by jinak hladem byli zhynuli. Vytrvalostí svou konečně tolik docílili, že obdělali 350 jiter půdy a mimo chrám Páně 18 obydlí postavili, což všecko koly ohradili.

Cestovatel pozoruje, jak oněch padesát Australianů ze dřívější zdivočilosti vmaněných v kostele, ve škole a při práci se chová, vzdor vší chudobě, již vidí, cítí se mocně dojata.

Tito pokřesťení divoši líší se od svých bratří v Europě jen barvou pleti. Jakýs protestantský kazatel, klášter si prohlédnuv, hned po první návštěvě psal svému biskupu: „Co jsem v missii benediktinův v Nové Nursii spatřil, upomenulo mne na prvotní doby církve.“ Miss Nigthingal uveřejnila v Londýně tyto řádky: „Zdá se, že nikde jinde leč v klášteře benediktinském v Nové Nursii, nepochopili nutnost mravy a způsoby vzdělaných zemí krok za krokem vychováváním u divochů zaváděti.“ S udivením patřili na to všichni, jak pokřesťení Australiané v Nové Nursii zběžně čísti umí a psáti, ano někteří z nich i mnohá pravidla počtů pochopují, oděv a obuv si zhotovují, pole obdělávají a úrodu sklízají. Z výtěžku nakoupeny byly koně a voly, jakož i rozličná náradí. Tito obrácení divoši přicházejí každého týdně v sobotu a v neděli ráno do chrámu Páně, kdež napřed růženec se modlí a pak litanii k Panně Marii vícerohlasně zpívají. Jich dívky pějí ve škole i chválozpěvy a vykonávají v neděli a ve svátek, podobně našim kostelníkům jsouce přistrojeni, kostelní služby. Ráno a večer konají všichni v chrámu Páně svědomitě své modlitby; přistupují k svaté zpovědi a k stolu Páně nejen v určité dny, alebrž jedenkaždý dle libosti na jiné slavnosti a svátky. Dle katolického způsobu se zasubují a zakládají tak domácí své štěstí. Mladá děvčátka jsou zběhlá v šití jakož i v jiných ženských pracích. Ženy chystají pokrmy pro rodinu a zachovávají čistotu a pořádek ve světnicích, jichž v každém příbytku po dvou se nachází. Stane-li se, že někdo jich víru a jich zbožnost haní aneb se jim proto vysmívá, tuž statně pravdu víry své jedenkaždý hájí. Od těch, kteří skvělými sliby k odchodu z osady je lákají, s potupou tváří svých odvracují. A jak krásný jest pohled na ně, když skoro ráno na pole k práci se ubírají a pilně a chutě při práci si počínají.

Takovými to důkazy přemoženo, vzdalo se veřejné mínění svého bludného náhledu, že totiž s divochy nic nelze poříditi a dalo benediktinům za pravdu, o čemž následující událost svědčí. Protestantský biskup z Perthu chtěl své spoluobčany a

osadníky k tomu pohnouti, by zařídili missii pro divočky. Než žádný nepoprál ucha slovům jeho. A když opětně o to se byl pokusil, obdržel v novinách tuto odpověď: „Jsme pevně přesvědčeni, že missie mezi divočky jak ve východní Australii taktéž i na jiných místech proto zůstaly bez výsledku, poněvadž jich zakladatelé z divochů chtěli učinit muže veleučené a jemných způsobů. Domníváme se, že daleko lepší výsledek missionářů v Nové Nursii jen tomu připsati dlužno, že, anižby vývin rozumu u divochů zanedbali, předc pro ně fysické i náboženské vychování spojití hleděli, by tak Australiany učinili pracovitými a společností užitečnými lidmi.“

Svatý Otec papež Pius IX., spokojen s tímto úspěchem benediktinův, povýšil bulí danou 12. března 1867 missionáře a klášter za apoštolskou praefekturu a samostatné opatství, a nejdůstojnějšího p. Rudesinda Salvado biskupa z Porte-Viktoria a představeného missií jmenoval prvním opatem a apoštolským vikářem.

Takovýmto způsobem zůstává řád benediktinský povždy věren úkolu, jež si obral: pravým lidumilem býti, a posvěcuje sebe a člověčenstvo zachovávaje první a nejhlavnější přikázání křesťanstva.

Tovaryšstva Ježíšova missie zá mořem.

II. Missie v Japonii.

1. Japon Anger pokřtěn, král Sumitanda, královna Gratia.

(Pokračování.)

K svým králům chovají Japonci neobyčejnou úctu; bývala pak celá Japonie na 66 malých království rozdělena, ale tak že jeden král vládl několika královstvím a všickni podrobeni byli svrchovanému císaři, který ustavičně zkracoval práva králů a svou pravomoc nad nimi utvrzoval.

Nejhlavnější vášeň Japonů jest ctižádost, rádi jsou chváleni, potupy nesnesou, nejsilnější pohnůtka k jednání jest čest, proto zastávají povinnosti svého úřadu, konají svá řemesla, jsou šetrni v řečech, aby se jim žádná chyba vytknouti nemohla. Ode dávna dospěli k vysokému stupni vzdělanosti, mají akademie, kde se přednášejí vyšší vědy: filosofie, hvězdářství, práva, a vzdělává se též japonská řeč, kteroužto velice milují. Řeč ta jest pro cizince těžká, tak že je po výřečnosti lehce poznají, také po tváři se mnoho líší, neb barva Japonů padá do žluta, oči mají podlouhlé, čímž se stávalo, že v čas pronásledování se missionáři nemohli utajiti. Vlasy na hlavě nosí zkrátka přistřižené až na malý chochol na temeni, ve kterém veliké krásy shledávají. Na židlech nesedají, nýbrž na zemi nohama křížem založenými; z té příčiny bývá podlaha drahým kobercem pokryta.

Hlavní živnost jest rolnictví; půdu bez toho úrodnou výborně vzdělávají, rozvádějí vodu po lukách a zahradách, i nenechají kousku země ladem ležeti. Nejlépe se daří rejže, které ke každému pokrmu tak užívají jako my chleba. V mnohých řemeslech vynikají nad práce evropejské, tak k. př. mistrně pracují v zlatě a v stříbře; jejich ocelové meče jsou první ve světě. Zlata a stříbra se dobývá hojnost, cizí kupci proň jezdí po moři a přivážejí za ně hedvábi, an jsou Japonové milovníci hedvábného oděvu.

Národ svůj kladou za první a nejvzdělanější národ na světě, (co však nečiní jediní Japonové, nýbrž i také národové jiní), a nedá se upříti, že jsou rozumní, přívětiví, hostinní a svého náboženství milovní. Jsou sice pověreční, ale to nepřichází odtud, žeby slabého ducha byli, nýbrž odtud, že jim vůbec na náboženství záleží, a

že pro spáchané hříchy cítí bolestné výčitky svědomí, i vyhledávají prostředků, jakby svědomí utišili. Seznavše tedy, že víra křesťanská podává takových prostředků platných, kterých v pohanstvu na darmo hledali: přijímali ochotně tu víru svatou, a tak srdnatě v ní setrvali, že za nového věku jsou bezpochyby první národ ve stálosti křesťanské.

Byl jeden muž Japon (v ten čas, kde ještě žádných křesťanských missonářů v Japonii nebylo), letopisové jej nazývají Angera neb Jagira, pohan, který pro spáchanou vraždu snášel neslýchané hryzení svědomí a bál se, že bude do pekla zavržen. Pokoje nenalezal, ptal se bonců na radu, ale ti mu žádného míru dáti nemohli, až se domluvil s některými křesťanskými kupci, kteří v přístavu leželi; než i ti nemohli zodpověděti všechny otázky i odkázali jej na jednoho křesťanského kněze, jenž prý jest velmi učený muž, ale půl druhého tisíce mil odtud vzdálený. „Dobře, odvětil Japon, „když jest muž učený, zda-li sám zachovává, co jiným káže?“

„Ovšem zachovává,“ pravili kupci, „my živobyťi jeho známe, jest to muž veskrz svatý.“

Anger se počínal strojiti na cestu, ale nepřítel spásy lidské všemožné překážky mu na mysl uváděl, aby jej zmátl: cesta daleká na půldruhého tisíce mil, moře nebezpečné, hrůza smrti, opuštěná manželka doma a p. jej v myšlénkách děsila: než však hryzení svědomí bylo tak bolestné, žeby si byl zoufal, — a tudíž poslechl a vydal se na cestu. Plavba byla až hrůza nebezpečna, zdálo se, že peklo samo mu v té cestě brání, Anger však, když nejhůře bývalo, vzýval toho Boha, kterého prý ten učený svatý kněz ctí. A to pomohlo. Doplavil se šťastně do Goy, ptal se po knězech missonářích a bohužel ten, kterého hledal, nebyl doma, nýbrž na daleké missii, a snad ani do roka se nevrátí. Anger se svěřil jinému missonáři — též knězi Tovaryšstva Ježíšova — ten však, nemaje tu zkušenost, se až zhrozil hříchů Angerových, nevěřil jeho slibům, a odepřel mu křest svatý. V zoufalosti tedy všecken kleslý, sedl ubohý pohan na koráb, aby se navrátil do své nešťastné vlasti, nevěda co tam učiní, an se mu zdálo nejinače, než že peklu jest propadlý. K tomu, když na moři se plavili, strhla se bouře taková, že nejstarší lodníci podobné nepamatovali; vítr zlámal hlavní stěžeň, roztrhal plachty, vzal pak koráb a hnal jej před sebou, že nikdo nevěděl, kam to půjde, a všecko se strojilo k smrti. Ale bouře utichla, i uviděli před sebou ostrov, k němuž dorazili a dozvěděli se, že jsou na ostrovech Molukách. — Kdožby se nyní nepodivil svrchované prozřetelnosti Božské! Zde na ostrovech Molukách byl onen missonář učený a svatý, jehož Japon Anger hledal! Pohan k missonáři spěchá, padá mu k nohám, a tak volno jest mu, jakoby sám anděl před ním stál. Missonář jej s velkou láskou uvítá.

„Otče, mohu pokřtěn býti?“ byla první slova, která utrápený pohan pronesl.

„Arci, že můžeš, odpověděl missonář, až jen ve křesťanské víře budeš vyučen.“

„Ale předešlý kněz mi pravil, že nemohu býti pokřtěn, protože mám pohanskou ženu a pohanské příbuzné, ti žeby mne opět na pohanskou víru převrátili!“

„Příteli,“ odpověděl missonář, „neboj se! Až budeš pokřtěn, pak se vrátíš domů, obrátíš svou pohanskou manželku a pohanské přátele na křesťanskou víru; ty nebudeš pohanem ale budeš apoštolem.“

Aj byl to blažený missonář, který takovou důvěru dodával ubohému pohanu; ten byl dobrý pastýř, který ztracenou ovcí nebije, ale vezme na ramena svá, aby ji zavedl do ovčince nejvyššího Pastýře Pána Ježíše Krista. — Kdož pak byl tento výtečný missonář? Jeho jméno známe, každý křesťan ho zná i mnohokráté jeho jméno slyšel, jest to František Xaverský, jeden z nejslavnějších missonářů.

(Pokračování.)

Zprávy a drobnosti.

Něco o postu. „Chcešli býti křesťanem, musíš také jednati jako Kristus. On, jenž žádného hříchu neměl, postil se čtyřicet dní; proč bys tedy ty nezachovával půstu, kterýž jsi přece zhrěšil? Kristus, opakuji, nedopustil se žádného hříchu, ale postil se za naše, za tvé hříchy. Kterak chceš s dobrým svědomím býti křesťanem, když u hostiny sedíš, an Kristus za tebe se postí?“ Tak domlouvá svatý Ambrož ve své 36. řeči. Taková řeč sotva se bude líbiti našemu pokolení, protože — není křesťanské. Nicméně by ono nemělo postrádati užitku, který z postu pochází, užitku aspoň časného, když o věčném již ničeho nechce věděti. — Vizte, každý lékař v každé nemoci nazývá p ů s t, zdržení se od mnohých jídel částečně aneb úplně, — půstem tedy dosahuje se zdraví. A naši staří předkové, pohané, věděli to velmi dobře, že zdrženlivost dělá zdravým a silným; k. př. starý řecký zákonodárce Lykurg cvičil mládež své otčiny, Sparty, v tuhém postu a ve zdržování se všech příjemných jídel a rozkoší a vychoval takto pokolení cudné, střídme, silné, krásné a svěží. — Slovatný lékař Galerus každý desátý den se postil, — toliko k vůli svému zdraví. A ještě slovatnější Hippokrates chlubil se, že nikdy nevstal od stolu úplně nasyčen, a protož dosáhl také vysokého stáří.

Vším právem mohl jednou jistý starý, zkušený, křesťansky smýšlející lékař ten úsudek pronést: „Léčím lidi již šedesát let a mám tedy po tu dobu velké známosti; marně ale jsem hledal po celou tu dlouhou dobu svého lékařského zaměstnání tři lidi, a sice: 1. řemeslníka, který dobře rozumí svému řemeslu, pilně pracuje, a že by byl na zmar přišel; 2. křesťana, který pilně a rád kázání poslouchá, a že by bezbožným se stal; 3. člověka, který rád se postí, že by byl záhy umřel. Tak jako pilný a rozumný pracovník nemůže v bídu upadnouti, aniž křesťan pilně a ochotně navštěvující služby a slovo Boží nemůž bezbožným se státi, tak také nelze střídmostu záhy umříti.“

Pozorujme ale ty „otce na poušti!“ Kdož se postil přísněji, než ti svatí poustevníci? Ničeho nepoživali, než kořínků, bylinek skromných; nepili ničeho, než čistou vodu; a přece dosáhli tak vysokého stáří. Sv. Antonius žil let sto a pět, sv. Pachomius sto a deset, svatý Romuald sto a dvacet let. A kdož se více postil, nežli sv. Jarolim, rodák Slovan, náš mocný přímůlčví v nebi? A přece přežil sto let.

Pravý půst, tak jak ho církev sv. předpisuje, není však pouze zdržování se od jídla,

nybř hlavně ode všech hříšných naružívostí. „Co to spomůže, když tělu svému sice odejmeme pokrm, duši svou ale naplňujeme hříchy? Což to spomůže, bledým býti samým postěním se, když záští a závistí až žlutí jsme? Což to spomůže, vína nepítí, když jsme opojeni jedem pomstychtivosti? Což to spomáhá, zdržovati se masa, které k jídlu dáno jest, když svého bratra zlomyslnými pomluvami v kusy trháme? Což spomáhá, zdržovati se toho, co někdy jest dovoleno, když pácháme, co nikdy není dovoleno?“ (Sv. Augustin řeč 64.) Takové posty, zdržování se od hříchu a všech podmínek jeho, zachovávali staří křesťané a dosáhli zdraví tělesného a vysokého stáří a duši zjednali věčnou blaženost. Kým bychom my se povznesli aspoň k částce toho se-postění, a mrtvení zlých naružívostí; zplesali bychme u nevyslovné radosti v den vzkříšení.

Blahoslavená Anežka, dcera Přemysla Ottokara, krále českého, řádu Klarisek, kterou náš národ povždy, od nepamětných dob co svatou ctil a k ní jako k patronce země české se utíkal, byla na sklonku lonského roku i kanonicky, od apoštol. Stolic v seznam blahoslavených služebníků a služebnic Božích zanešena a veřejné uctívání její církev modlitbami, mši sv. atd. schváleno. Pakli kd, tož zajisté v nynějších časech potřebujeme velké pomoci s nebe a nemohouce sami pro svou hříšnost a nehodnost vyslyšení dosáhnouti, musíme tím usilovněj se ucházeti o přímůlvu Svatých, zvláště našich přirozených patronů. A když tito již za živobytí svého na zemi tak rádi našim bídám odpomáhali, nebudou méně milosrdni nyní požívající blaženosti nebeské a znajíce v jasnějším světle naši nouzi. Nuže obnovme důvěru k těm svatým našim krajanům, zejména k nově od církve sv. nám za ochranitelkyni vykázané blahosl. Anežce a budme jisti mocné její přímůlvy pro církev i vlast naši českoslovanskou.

Ředitel ústavu all' Anima v Římě, náš rodák, Dr. K. Jaenig, dal ihned po prohlášení beatifikace blh. Anežky české na klenbě kostela P. Marie all' Anima v Římě naši Světici vymalovati. Představuje se jako Klariska v hrubé hazuce a s hrubým opaskem Františkánů; na pravém rameni splývá hermelinový plášť královský a na hlavě skví se král. koruna. Sv. otec Pius IX. přijal od Dr. Jaenika dne 27. ledna t. r. se zalíbením fotografii toho krásného obrazu. Mimo kostel all' Anima dá jmenovaný rodák P. J. obraz blah. Anežky též v Oratorium českého hospice v Římě na omitce zhotoviti.

Úmysl modliteb na měsíc Dřezan :

Wšemohoucí wěčný Bože! obětují Tobě wšechy své dobré skutky a modlitby we spojení s Ježíšem Kristem a wšemi zbožnými a swatými dušemi w nebi i na zemi za wšech to, co si Pán Ježíš we svém Božském Serdci přeje, jmenowitě ale w tomto měsíci, aby milostivé léto hodně bylo slaweno a horlitéle aby k swornému apoštolowání se sjednotili, a w dnešní práwě den:

Den	ke cti	Obzwláště
1.	Sw. Kudeřinda, b.:	za obrácení zlé dcery; za čuramého kněze; za 2 se polepšující.
2.	Sw. Simplicia, pp.:	za odvrácení veřej. pohoršení z obce; za 3 horlitéle.
3.	Sw. Kunhuty, cís.:	za obrácení jisté robdny; za útěchu ztousšené matce.
4.	Sw. Kasimira, kr.:	za pozdravení otce; za obrácení opilce; za dar kajcnosti.
5.	Sw. Eusebia, m.:	za wčasnou pomoc ke 2 bohosl. účelům; za ochranu 4 dítek.
6.	Sw. Kolety, p.:	za řeholny panen; za znouzřizení pokoje w rodině; za Čechoslawany.
7.	Sw. Tomáše Aq., řeh.:	za odvrácení zlých následků neopatrnosti; za chorého kněze.
8.	Sw. Weremunda, op.:	za 7 osob pohrdajících sw. zpowědi; za smír přibuzenstwa.
9.	Sw. Františky, wd.:	za rozkwět dobroč. ústavů; za posilu proti polusšení.
10.	Sw. 40 mučeníků:	za milost sw. swátostmi před smrtí zaopatřenu bñti.
11.	Sw. Wincence, op.:	za smíření se 2 duchowních; za zdar 3 nowiciátů.
12.	Sw. Řehoře, B. pp.:	za sw. Otce a posilu pronásledovaným biskupům a kněžim.
13.	Sw. Kamira a foudrh. m.:	za opravu a dobré zařízení kláštera; za † robdice.
14.	Sw. Matilby, cís.:	za matku truchliwou nad synem swětáckým; za 2 nuzné robdny.
15.	Sw. Longina, m.:	za matku 7 let těžkým neduhem sflícenou; za 4 srotky.
16.	Sw. Juliana, m.:	za wzájemnou lásku manželům; za hodné wykonání sw. zpowědi.
17.	Sw. Jana Sark., m.:	za rozkwět katol. písemnictwi; za přátely a dobrodince.
18.	Sw. Eduarda, kr.:	za stálost w dobrém boji mnoho ztousšeným kněžim.
19.	Sw. Josefa, pěstouna J. K.:	za dosažení jistých milostí; za dceru nezwedenu.
20.	Sw. Joachima:	za wykonání welikon. zpowědi; za robdnu se odporučuji do modliteb.
21.	Sw. Benedikta, patr. řeh. (krvětá neb.):	za řády benediktinské; za † matku.
22.	Sw. Kateřiny Sw., p.:	za katol. misie we Švédsku; za spolek sw. dětstw.
23.	Sw. Wiktorina a foudrh., m.:	za wšechny našim modlitbám se odporučující.
24.	Sw. Gabriele, archand.:	za wstěžitel sw. wíry; za polepšení zpusklého řeholníka.
25.	Zwěšlowání W. W. (Zelený čtwtrek):	na poběrowání za milosti w nejswětější Swátosti nám udělené; za šťastnou hodinu smrti; za rozkwět katol. časopisectwa.
26.	Umučení Páně:	za probuzení netečných křesťanů; za prawou lásku přitele.
27.	Pohřbu Páně:	za úplné wytořenění hřisných náklonností; za učilistě bohowědecké.
28.	Slaw. wzkříšení Páně (1. hod Welikon.):	za sw. Otce; za císaře Katoušského.
29.	Sl. wzkříšení W. (2. hod Welikon.):	za hodné slawení letošního jubilea; za wšechny našim modlitbám se odporučující; za obnowu mřru w 1 duchowním domě.
30.	Sw. Kwirina, m.:	za ochranu dwou přátel putujících do Říma; za † matku.
31.	Sw. Amose, pror.:	za wšechny úby apoštolátu modlitby žiwé i mrtwé; za 4 srotky.

M o d l i t b a.

Božské Serdce Ježíše! strže neposkwrněné Serdce Marie Panny obětují Tobě wšechy modlitby, práce a utrpení toho dne spolu se wšemi úmysly; we kterých se ustawičně na oltáři obětuješ. — Obzwláště je obětují, aby w tomto roce milosti počet Twých apoštolů na wšech stranách se zmnožil a aby silni učinění wzájemným spojením a pewnou organizací Twé lásce k wstěžitel dopomohli nad záští Twých nepřátel. Amen.

Pane Ježíši zajiř o ochranu svého Božského Serdce našeho sw. Otce papeže! Serdce Ježíše a Marie! zachraňtež cirkew, říši Katoušskou a wlast naši česko-morawskou!

O přešláké Serdce Panny Marie, budij mou spásou!

Swatý Michale archanděli, swatí Cyrile a Methode, orodujte za nás!

ŠKOLA

BOŽSKÉHO SRDCE PÁNĚ.

Měsíční list pro lid katolický, zvláště pro bratrstva v Čechách, na Moravě a ve Slezsku.

Vydává a pořádá PLACIDUS J. MATHON, benediktin Rajhradský.

Celoroční předplatné 2 zl.;
7. výtisk zdarma.

V Brně 1875.
(dříve v Rajhradě.)

Redakce, administrace
a expedice bydlí:
na **Petříně číslo 4.**
(Rajhradský dům).

Ročník IX.

Duben.

Číslo 4.

Obsah: Zrcadlo lásky Božského srdce Páně (s rytinou). — Panně Marii Sloupské (báseň). — Rozličné řády a jich zakladatelé (s 3 rytinami). — Každoroční zázrak sv. Benedikta, patriarchy mnichů západních. — Lampa u kříže (báseň). — Běda! žádný nechce pomoci! (s rytinou). — Osten svědomí. — Rozhovor s chudinou. — Příčina béd (báseň). — Z dopisu apošt. vikara ze St. Alberta (v Americe) ku řediteli (s rytinou). — Výroční zpráva na rok 1874 sv. „Dětství Ježíšova.“ — Tovaryšstva Ježíšova missie za mořem, (Pokračování). — Zprávy a drobnosti.

Příloha Zábav. bibliotéky, roč. VI. 1. „Cesty Boží,“ tři povídky.

Knihy redakci zaslané:

Hlasy katol. spolku tiskového v Praze. R. 1875 č. 1. „Lze-li Boha upříti?“ Od J. Podlahy, far. v Stálci; č. 2. „Dům Starých a palác Nových,“ obraz ze dnů našich, napsal Jos. Souhrada.

Následující knihy jsou v administraci „Školy“ na skladě:

„Školy“ roč. III., po 1 zl. roč. VII. a VIII. po 2 zl.

Čestná stráž před nejsv. Svátostí. Příruční kniha pro údy apoštolátu modlitby, bratrstva nejsv. Svátostí a B. Srdce J., opatřená kalendářkem těch bratrstev a ozdobená 4 obrázky. Cena 40 kr.

Pobožnost k B. Srdci P. a námítky proti ní. Dle Dr. J. Jungmanna. Ozdobné vrdání na velin. papíru. Cena 20 kr.

Nové listky živého růžence. Všech 15 tajemství (ve 3 barvách) s příhodným poučením o živém růženci. Cena 10 kr.

Svatý růženec. Příruční kniha modlitelům sv. růžence, zvláště zajímavá pro příklady ze života, připojené ku každému 15 tajemství. Cena 20 kr.

Litanie (nová) o nejsv. Srdci Ježíšovu. S přídavkem některých modliteb od J. Jungmanna, zčeštil Pl. J. M. Cena 5 kr.

Křížová cesta. Dle sv. Leonarda z Portu Mauricio. Tisknuto literou frakturou. Cena 20 kr.

Měsíc sv. Josefa (březen), a odpustky, v němž možno získati. Cena 5 kr.

Bílá sobota. Pašijová hra, od P. Sark. Navrátila. Cena 10 kr.

Pojďte k Josefovi, (starým něm. tiskem), poučení. Cena 5 kr.

Devítidenní pobožnost k P. Marii Filipsofské. Vydání 4., sestavil P. Cyril Kaněra, ř. sv. B. Cena **30** kr.

Rozjímání sv. Anselma. Přeložil P. F. Pojmon. Cena **1** zl.

Příruční knížka údu apoštolátu modlitby. Cena **25** kr.

Modlitební knížka a zpěvník pro mládež. Od Fr. Pojmona. Cena **2** kr.

Ze „Zábavné bibliotéky“:

1. **Vestálka**, román z doby císař. Domiciána. Cena **60** kr.
2. **Cinéas**, román z doby císař. Nerona. Cena **1** zl.
3. **Benjamína**, román z naší doby. Cena **20** kr.
4. **J. Doubravský**, pov. vystěhovalcům do Ameriky. Cena **20** kr.
5. **Lodník Tiberský**, román z doby sv. Jarolíma. Cena **30** kr.
6. **Farář ze Sv. Martina**, novela. Cena **6** kr.
7. **Rodina Setonovic**, novela. Cena **6** kr.
8. **Julie Ormondova**, rom. ze života nábož. v Americe. Cena **25** kr.
9. **Milosrdná sestra**, rom. ze života nábož. v Americe. Cena **35** kr.
10. **Neomylní**, román časových otázek. Cena **50** kr.
11. **Smíšená vina**, povídka z doby franc. revoluce. Cena **40** kr.
12. **Řecká rodina**, povídka z Východu. Cena **20** kr.
13. **Radost a žalost**, patero povídek z naší doby od B. Wörnera, pro náš lid přispůbil Fr. Pojmon. 1. Výhra a prohra. 2. Mé právo. 3. Vykladačka karet. 4. Dědicové. 5. Měřice desítek. Cena **1** zl.
14. **Perpetua**, aneb mučeníci v Africe v III. století p. K. Dle Praxmarera podal a vysvětlivkami opatřil A. M. T. Cena **80** kr.
15. **Kanárcei**. Obraz z kroniky maloměstské od V. Skiby. Z polského přeložil R. V. Podchlumský. Cena **80** kr.
16. **Posvátné nádoby**. Z francouzského jazyka od E. B. přeložila Johanna K. Cena **30** kr.
17. **Ebedjesu**, histor. román ze IV. století církve v Persii. Cena **80** kr.
18. **Pod skalami**, původní román ze šedověku křesťanství v Čechách. Cena **1** zl. **20** kr.
19. **Nevěsta** na výročním trhu v Novgorodě. Dle Pogodina zčeštil J. H. Cena **30** kr.
20. **Cesty Boží**. Od V. Kosmáka. Cena **30** kr.

 Dvě prémie: „sv. Anna“ a „P. Maria,“ velké olej. obrazy jsou ještě na skladě po **1** zl. **20** kr.

Ročník VI. (1875) Zábavné bibliotéky s premií „sv. Josef“ v prenumeraci za 3 zl., později se čítají jednotlivé knihy po různu.

„**Děti soumraku**,“ socialní román od Ed. Rüffera v 10. sešitech;

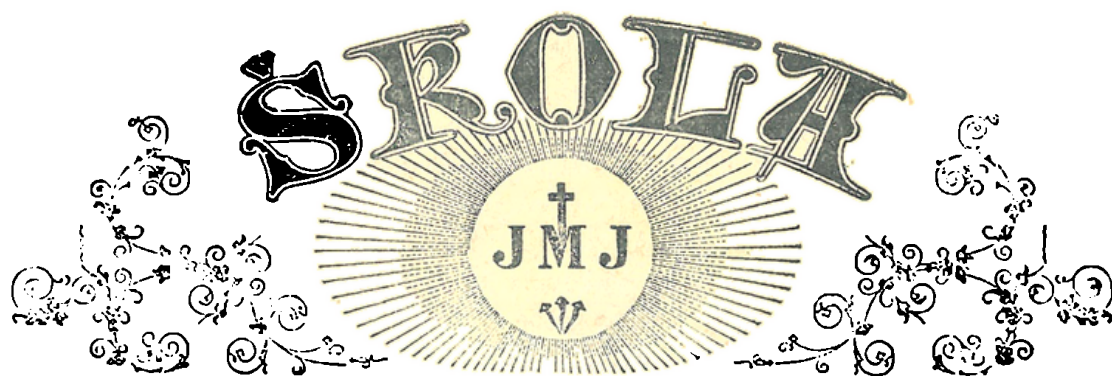
„**Poslední dnové Jerusalema**“ od K. de la Grange, v 5 seš. po **20** kr., ku kterým 15 sešitům jest velký olej. obraz „Zimní krajina“ jindy za 10 zl., tuto za doplatek jen **1** zl.

M i l o d a r y :

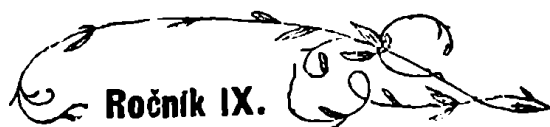
Do Filipsofsku: Jan Srda z Dřevohostic 10 zl.

L i s t á r n a :

Do Ludkovic p. Č. T.: Tiburn a Irena vyjdou letos, v loni pro svůj objem byly odloženy. — Do Špiček velp. F. B.: Jest vše vyrovnáno a nedorozumění vysvětluje se tím, že jsem Vám dřív (10. pros.) psal, než jste p. poslal (16. pros.) Do Dřevohostic: velp. F. B. Vše urovňováno; jak Vám p. prof. L. psal, stal se omyl zapomenutím, nežmým.

Božského Srdce Páně.

Duben.

Beránkovi Velikonočnímu Čest I Díku Činění za Boží
Vzkříšení.

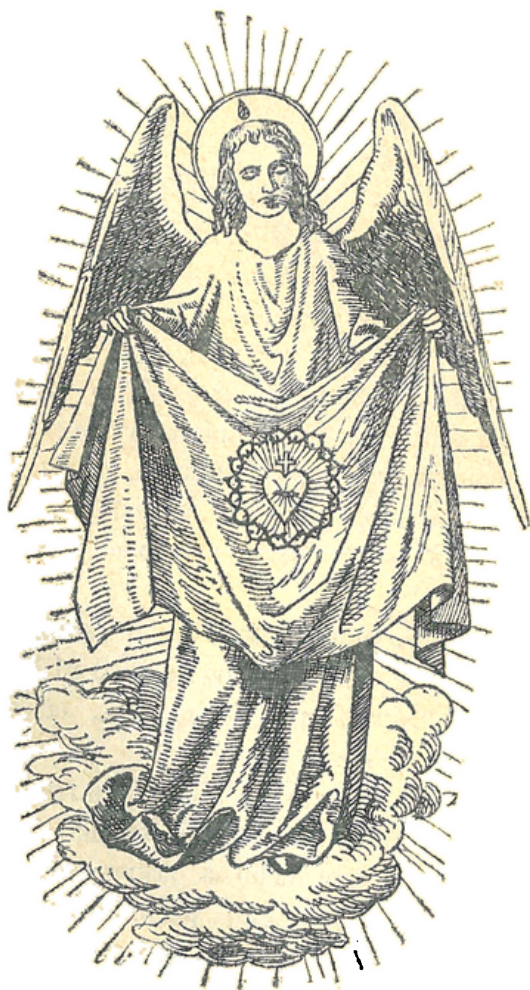
Zrcadlo lásky Božského Srdce Páně.

III.

„Když (vojáci) přišli k Ježíšovi, jakž ho uzřeli již mrtvého, nezlámali hnátů jeho: ale jeden z vojáků otevřel bok jeho kopím, a hned vyšla krev a voda.“ (Jan 19, 33.) — Pašije na veliký pátek.

Krvácející láska B. Srdce Páně.

5. Láska B. Srdce Páně krvácí při ukřížování.

Křížující Pána probodali Mu ruce i nohy, dříve ještě strhali s Něho roucho Jeho, takže se rány obnovily. Ještě více zvýšila se muka, když do jámy byl vpuštěn kříž a celé tělo viselo na hřebcích mezi nebem a zemí. Tu nastaly nevýslovné bolesti, jež 3 hodiny trvaly, takže sám Pán ústy proroka volá: „O vy všickni, jenž jdete cestou, pozorujte a vizte, zdali bolest jako bolest má.“ Láska B. Srdce Páně vydává tělo Svě v ukřížování, aby i Tebe vykoupila. „Stromem přišla smrt, křížem život.“ (sv. Ambrož.) V ukřížování vztahuje rámě Svě k tobě, aby tě k Sobě přitáhla a zachránila. Chtělať Ona všechny bolesti lidské na kříži vytrpěti, aby ti dala příklad a získala milost, abys i ty snášel (a) všechny bolesti odevzdaně a pevně. — Právě na kříži zvolila

si smrt, aby ti v kříži pojistila ochranu a spásu. „Nechtěl býti kamenován neb sřat, protože nemůžem pořád u sebe nositi kamení neb železo k ochraně své, On zvolil kříž, jenž lehkým pohybem ruky se dá naznačiti, abychom se jím mohli chrániti proti úkladům nepřítelů.“ (sv. Augustin.) Láska ta podává se nejtrpšší smrti, aby překonala smrt všelikou, a také překonala křížem dábla, svět, tělo, smrt i hřích, vykoupila lidstvo, otevřela jemu i Sobě nebe. Proto volá sv. Lev: „O divuhodná moc kříže! v něm spočívá stolice soudní, soud i moc Ukřižovaného, kříž jest pramen všeho požehnání, příčina všech milostí.“

O Božské Srdce Ježíše! v jak krásném lesku září se teď kříž a v kříži utrpení! Láska vyžaduje podobnost, k lásce Ukřižovaného hodí se zas tedy jen láska ukřižovaná. Proto slychám duše milující volati: „Trpěti neb umřítí,“ „ne umřítí nýbrž trpěti!“ O dej i mě takovéto vyznání a lásku, a když nemohu splatiti krev Tvou svou krví, dej mi aspoň milost, bych Tvoje utrpení splatil (a) svým utrpením.

6. Láska B. Srdce krvácí na kříži.

Když pak přišli k Ježíšovi, jakž jej uzřeli mrtvého již, nezlámali huátů Jeho, ale jeden s vojáků otevřel bok Jeho kopím a hned vyšla krev i voda.

Neskonalá láska B. Srdce Páně nedala sobě odpočinku, až poslední krůpěj krve za nás vydala. Bylať to poslední oběť, dokonání všech obětí; otevřelať nám širokou, celé srdce pronikající ránou svá nejhlubší tajemství, celý pramen všeho požehnání a to na vždy, by všichni lidé až do konce světa z něho čerpati mohli nejen dle potřeby ale i dle chuti. Krev a voda z té rány srdce se prýštíci značí 2 veliké svátosti: Křest a nejsv. svátost oltářní, křest, jímž se stáváme dítky Božími a sv. církve a nabýváme práva k pokladům v nebi, oltářní svátost, kterou se sjednocujeme s Kristem P. a dostáváme závdavek života věčného.

Díváš-li se tedy na lásku tu krvácející, vidíš, jak ona se obětuje v nevyřlovném utrpení, ona trpí ze strany svých přátel, jenž ji opouštějí, ach snad jseš i ty mezi nimi! — ona trpí ze strany dobrého jmena: utrhaním, a ze strany cti a slávy: tupením, netrpí snad i tvójím pohrdáním, tvou neuctivostí? — Ona trpí ze strany majetku: oloupením šatů, zbavením všeho místečka na zemi, tak že musí na hřebcích viseti mezi nebem a zemí; ach snad jsi ji oloupil ještě o víc, o vlastní tělo a krev její v svatokrádeži? — Ona trpí na duši, na všech údech a smyslech těla, ona trpí muka, všech lidí duševní i tělesná, ona trpí pro nešťastníky, jenž vzdor vykopení věčně zahynou, trpí v pocitu největší opuštěnosti od Otce nebeského, trpí nejbolestnější, nejpotupnější smrt, trpí nevděkem velké části lidstva, ach snad i tvým, trpí víc ještě studenosti tvou.

O Božské Srdce Ježíše! Jak jsi dobró, bohaté, mocné! kdo Tebe nemá, nic nemá! Tys způsobilo, že Bůh s nesmírné velebnosti své sestoupil v pozemskou nízkost, Tys přichystalo kříž ku spásu ztraceného lidstva. Odpusť mi zločiny mé, očisť a posvěť srdce mé, rozpál je Svým ohněm, aby hořelo láskou k Tobě.

Věneček Mariánský. Maria Panna slyší o krvavém zápasu smrtelném Syna svého na Olivetě, srdce její krvácí, když vidí Syna svého zbičovaného a po celém těle zohaveného, když jej vidí ostrým trním korunovaného a ztupeného, trpí na nejvyš, když potkává Syna přetěžký kříž nesoucího a pod ním padajícího, když jej vidí na kříži mezi zemí a nebem visícího a v nejhroznějších bolestech umírajícího, můžeť Ona zajisté právem volati: „Pozorujte a vizte, zdali bolest jako bolest

má!“ Avšak Ona ví, že kdo chce býti s Kristem oslaven, že s Ním také musí trpěti, proto sjednocuje utrpení své s utrpením jeho a obětuje bolesti své za hříšníky zatvrzelé. Na počest Srdce jejího v utrpení svém s láskou ukřižovanou sjednoceného a po obrácení hříšníků roztouženého, a abychom na přímluvu její i my své srdce podobně uspořádati mohli, obětujme Božskému Srdci Páně 5 desátků bolestného růžence.

A. V.

Panně Marii Sloupské.

(Is. S.)

Ve svaté když vkročím ticho tvoje
Velebná ty Sloupská svatyně,
Ku nadzemské mním že k otčině
Zalétá vždy trudná duše moje.

Před oltářem Matky Boží znoje
Bolu hynou v srdce hlubině;
Proti zlobě světa jedině
Tuto lék jest pro útrapy moje.

Modrý blankyt na mě usmívá se
A v mém srdci naděj s radostí,
Prokvětají v nové, sličné kráse.

Duše opouštět mní těla, schránu
A tam k nebes hvězdné výsosti
Od rmutných se vznáší zemských lánů.

Rozličné řády a jich zakladatelé.

Zanášíme-li se věci nějakou, kteráž úvahy a rozmyslu vyžaduje, tuť nerádi dlíme tam, kde hluk a lomoz panuje, alebrž spíše samoty vyhledáváme, bychom ničím nevytrhováni, důkladněji a jistěji na provedení svého úmyslu pracovali. Tak to činívali již za starých časů pohanští mudrcové, kteří v samotě pravdy a moudrosti nabýti se snažili; zvlášť ale u Židů setkáváme se s takovými lidmi, kteří v samotě přísnému životu se oddali; jsou to Essenové v Palestině a Therapeutové v Egyptě.

Essenové obývali krajinu u mrtvého moře; šat jejich byl bílý; život vedli tichý avšak přičinlivý v odloučenosti od společnosti lidské. Josef Flavius o nich vypravuje, že vroucněji než jiní lidé se milují, rozkoš se vystříhají, ti nejprísnejší z nich věrnosti ženské neduvěřující i manželstvím pohrdají. Cizí děti

pilně že cvičí, majetek společný mají, ošuměle chodí, přísněji jen ve vsích bydlí; křiky a povyky nemilují, střídmost v jídle a pití zachovávají; tři leta těch zkouší, kteří k nim vstoupiti mní, a pak s přísahou je přijímají, aby Boha ctili a všech nepravostí se vystříhali. Hřešil-li kdo mezi nimi, tu jej vyvrhli ze své společnosti zřídka kdy jen jej po dlouhém a tuhém pokání opět přijímajíce.

Těm podobný život vedli Therapeutové v Egyptě. Ti nejvíce sobě libovali v rozjímání písma svatého. Za první základ ctnosti považovali zdrželivost a proto žili se svými manželkami v panenství, pohrdajíce všemi tělesnými rozkošemi. Posty přísně zachovávali; jen jednou denně pokrmu požívali a to až po západu slunce; masa nejedli aniž vína pili, někteří tři až šest dní po sobě ničeho nepožívali.

Když tedy již v oněch dobách, kde ještě odlesk slávy Otce, Kristus Ježíš, nebyl se objevil, jaký tudíž div, že později lidé radou a vzorem Kristovým se řídíce dokonaleji než ostatní Bohu sloužiti se jali. O prvních zajisté křesťanech nalezáme ve skutcích apoštolských 2. kapit. 43—47 v. následující chválu: „Všickni, kteříž věřili, byli pospolu a měli všecky věci obecné (společné). Prodávali majetky a statky, a dělili je mezi všecky, jakž komu potřebí bylo. A na každý den trvajíce jednomyslně v chrámě a lámajíce po domích chleby, přijímali pokrm s veselím a sprostností srdce, chválíce Boha a majíce milost u všeho lidu.“

Touha ta po dokonalosti, kteráž všechny křesťany prvotní církve ovládala, počala později během času ochabovat, ano na mnoha místech nacházeli se i takoví, kteří ne právě křesťanský život vedli. Nechtíce se v takovéto společnosti pokaziti a toužíce po přísném bohumilém živobytí, odcházeli někteří za obce a města a vyhlídli si tu nějaké osamotnělé obydlí pro sebe, aby tu Bohu tím horlivěji sloužiti mohli. Obyčejně byla to nějaká jeskyně anebo chatrně zbudovaná chýžka. Avšak v čas krutých pronásledování, zvláště za císaře Decia a Diokleciana, utíkali mnozí na poušť, by tak pronásledovatelům svým unikli. Když pak pronásledování přestalo, vrátili se na dřívější svá místa; mnozí ale uvyknuvše tichému životu a důvěrnému obcování s Bohem o samotě zůstali na poušti až do smrti.

Zajisté velký jest počet těch, kteří takovýmto způsobem Bohu slouživše do stánků blaženosti věčně vešli, aniž by nám jmena jejich známa byla.

První, o němž se zmínka činí, jest Pavel. Pavel narodil se léta Páně 228 v horním Egyptě (v Thebaidě) z rodičů zámožných spolu však i horlivých křesťanů. Již záhy vedli dítko ku zbožnosti, dali jej však zároveň cvičiti v řeckém a egyptském umění, v čemž dobrými jsa obdařen vlohami rychlé pokroky činil. Když byl v 16. roce, umřeli mu otec i matka zanechavše mu velké bohatství. Mnohý by se za šťastného byl považoval; ne tak Pavel; srdce jeho nelpělo na mamoně, ano již dříve láskou k Bohu háralo a tudíž za největší slast a rozkoš plnění jeho svatě vůle pokládalo.

Když roku 250 opětné pronásledování křesťanů za času císaře Decia zuřiti počalo, tu Pavel nedůvěruje své síle vyhledal si útulek, kdež by před zraky slídičů ukryt byl. Než ne dlouho popřáno mu bylo život svůj v tichém úkrytu trávit. Muž sestry jeho chtěje Pavlova jmění nabýti, umínil si jej co křesťana podle udati. O čemž když se byl zvěděl, odebral se na poušť, chtěje tam tak dlouho pobýti, dokud by vztek pohanů proti křesťanům poněkud se nevybouřil. Pán Bůh však jinak usoudil. Život na poušti se mu tak zalíbil, že na návrat více ani nepomýšlel alebrž sobě pevně umínil celý svůj život v důvěrném obcování s Bohem a v kajicném žití ztráviti. Za obydlí byla mu jeskyně; pramen čerstvé vody skytal mu nápoj, strom palmový jej

ovocem svým živil, listy šatil. Devadesáte let žil odloučen ode všeho styku s lidem blažený život.

V posledních letech donášel mu krkavec každodenně půl bochníku chleba. Sotva by byl kdo o Pavlu zvěděl, kdyby Bůh podivným způsobem nebyl o to se postaral.

Na téže poušti, avšak vzdálen od Pavla, vedl podobný život poustevník Antonius. Prožil devadesáte let cítil se pokoušena k marnivosti. Připadalo mu, jakoby se chvalně vyznačoval svou odloučeností od všeho pozemského, a jakoby na světě jemu rovného nebylo. Bůh, jemuž Antonius tak všele sloužil, nechtěl jej v nastražená osidla ďáblová nechat upadnouti; ukázal mu tudíž ve snu, že dále uvnitř pouště žije muž, kterýž mnohem dokonalejší život vede, toho by navštívil. Cesta mu sice nebyla naznačena; přec však ihned ráno k odchodu se chystal, a šel tak na zdař Bůh, pevně důvěruje, že Bůh, jenž mu jíti rozkázal, jej také až k cíli povede. Ob čas zastupovaly rozličné obludy, snad mamidla pekelná, mu cestu. Antonius však zahnal je povždy znamením kříže, nikterak se jich nelekal, alebrž spíše v nich zřejmý důkaz spatřuje, na pravé že se nachází cestě, a že pekelný duch zameziti chce jeho návštěvu u Pavla a tím vzrust a upevnění jeho pokory. Dva dni a jednu noc šel bez ustání. Konečně spatřil světlo, jež k jeskyni jej vedlo. Přišel našel vchod uzavřený, na jeho prosbu bylo konečně otevřeno.

Pavel zočiv Antonia ihned jeho jmenem jej pojmenoval. a všele jej přivítal; nebť i jemu Pán u vidění byl zjevil, jaké návštěvy se mu dostane. Dlouho rozmlouvali o marnivosti světské a o tom, jak vše ve světě jen po penězích a podobných věcech se shání. Krkavec, který každodenně chléb Pavlovi donášel, přiletěl i tentokráte a položil bochník chleba k jich nohám. Pavel pak řekl: Pozoruj dobrotu božskou, která nám pokrm posílá. Již po mnohá léta dostávám tímto způsobem každodenně půl bochníku chleba; dnes ale i pro tebe půl bochníku donesl. Díky vzdávající požili chleba a pili z pramenu.

Když byli celou noc na modlitbách ztrávili, pravil Pavel: „Bůh tě ke mně vedl, bratře milény, abys mi poslední službu prokázal a mne pochoval, neboť již jest zde poslední hodina života mého.“ Nad takovými slovy Antonius se zarmoutil a bylby rád Pavla na věčnost doprovázel; než Pavel mu řekl: Ne tak; blaho svých spolubratří, kteří tvého příkladu a poučení zapotřebí mají, musíš více na starosti míti, než své vlastní štěstí; protož vrať se

do svého obydlí, přijď však ještě jedenkrát ke mně a dones plášť, který tobě biskup Athanasius byl daroval, a zahal v něj mé mrtvé tělo.“

Udiven nad takovouto prosbou, nebť jen božím zjevením mohl Pavel o onom plášti zvědět, více však udiven nad svatostí přítele svého, spěchal Antonius do svého obydlí, vzal plášť a bez průtahu k Pavlovi se ubíral, an se obával, že by snad Pavla na živu více nenašel. A tak se též stalo. Dříve ještě než k obydlí Pavlova došel, viděl Pavla uprostřed anjelů, proroků a apoštolů k nebi se vznášeti. Padnuv k zemi proléval Antonius slzy radosti i žalosti.

Po chvíli, když byl srdci svému plačem a modlitbou ulevil, vstal, a dvojnásobnou rychlostí ubíral se k chýži Pavlově. Došel konečně k jeskyni, vkročil do vnitř a uviděl Pavla na kolenou klečícího, právě tak jako blaženci u vytržení se modlívají. Počátečně mnil, že dosud Pavel žije; teprv když vedle něho pokleknuv s ním modliti se chtěl o smrti jeho úplně se přesvědčil.

Zaobalil mrtvolu v plášť Athanášův, tak jak Pavel si to byl vyžádal; vynesl ji před jeskyni chtěje do hrobu ji položit. Dříve však musel hrob vykopati, což se mu ne velmi dařilo, an náradí žádného ku kopání u sebe neměl. Když tak přemýšlel, jakým způsobem by hrob vykopati mohl, přiběhli, zajisté že na rozkaz Boží, dva lvi a vyhrabali takovou jámu, že mrtvola pohodlně v ni vložena býti mohla. Rozradován uložil Antonius Pavla do tak připraveného hrobu zbožně obvyklé při tom modlitby říkáje. Tak dokončil Pavel svou pozemskou pouť roku 342 dosáhnuv věku 130 let.

Každoroční zázrak sv. Benedikta patriarchy mnichů západních.

Podivný jest Bůh ve svých svatých. Mezi bezčetnými způsoby zázraků, jež Bůh svými svatými koná, ne poslední místo zaujímá ten, že často z jich tělesných pozůstatků, z jich hrobů, ano i z tvrdého kamene, na němž jich tělo odpočívalo, zázračný olej čili manna se prýští. Příklady takové, jichž mnohé se vypravují, sahají zpět až do šestého století našeho letopočtu. Již sv. Jan Klimakus píše, že ze šlapy sv. Menny, mnicha kláštera jednoho Syrského, vonný balsám se prýstil. Taktéž se prýstil v osmém století z rakve, v níž tělo sv. Jana Almužníka leželo, olej, jehož neduživci k zahojení svých neduhů užívali. Olej, jenž se sv. Valburgy z Eichstättu vytéká, jest již po mnoho století světoznámý. Podobné případy daly se v Bari v Dolní Itálii s ostatky sv. biskupa Mikuláše z Myry, ve Viterbo s ostatky sv. Rozy, pak na hrobě

sv. Felix a z Kantalicio, sv. Magdaleny z Pazzi, blahoslaveného kardinála Jana Maria Tomasi a jiných, o nichž Görres ve své křesťanské mystice (svaz. II. stří. 44 a násl.) zmínku činí.

Podobný zázrak stává se každoročně v Rojate, vesnici Apenninské v okolí Subjaco, ne se skutečným tělem, nýbrž toliko s podobou těla sv. Benedikta, kteráž zde ve skále nejen snad tak povrchně naznačena, alebrž hluboce vtlačena jest. Španělský dějepisec Prudenc ze Sandovaly v XVI. stol., kterýž na mnohem starší spisovatelé se odvolává, dále původce spisu „Benediktina Lusitána,“ později Siciliánský mnich Tornamira, a konečně kanovník Jannucelli ve svém rozsáhlém dílu, jednajícím o opatství Subjaco, vypravují v úplném souhlasu následující událost, dokládajíce, že tento zázračný případ se každoročně až do nynějška opakuje: Svatý Patriarcha Benedikt přišel jednoho dne (jest-li tehda, kdy cestoval na Monte Cassino, aneb když prohlížel kláštery, jichž byl dvanáct okolo Subjaco založil, aneb při jiné příležitosti, se neví) do vesnice Rojate, kteráž vysoko na kopci leží; obyvatelé ale bojíce se, by nakažlivá nemoc do jich vesnice se nerozplýžila, odepřeli jemu přístřeší. Jelikož ale již byla noc, viděl se sluha Boží nucena pod širým nebem přenocovati, uloživ se na skálu. Kámen však podoben měkké posteli přijal podobu těla jeho, kteráž hluboce v něj se vtlačila a již až do nynějška viděti jest. Než z tvrdého kamene toho prýští se každoročně okolo svátku sv. Benedikta, t. j. 21. března, obyčejně od prvních nešpor až ku druhým, jakás tekutina podobná rose, jižto Rojatanští potom čili mannou svatého Benedikta zovou, kterouž pak do skleniček dávají a ku léčení všelikých nemocí užívají.

Na podzim roku 1860 navštívil mnich opatství Solesmes-kého z Říma Rojate, nalezl podobu sv. Benedikta ve skále vtlačenou a obdržel od tamnějšího kaplana Federico Sala láhvičku naplněnou olejem, jenž minulého roku se byl vyprýštil, a kterou pak do svého kláštera donesl. Následkem toho napověděl opat r. 1863 jinému mnichu v čas, kdy ona manna se prýští, do Rojate se odebrati. Byl to Pater Theophil Bérenger, kterýž do Francie se navrátil, obsírnou o tom podal zprávu pod názvem: „Un miracle annuel de sanct Benoit“ (každoroční zázrak svatého Benedikta), nejprvé v katolickém světozoru („Revue du monde catholique“), a později ve zvláštním spisku s tímtož názvem, jenž vyšel v Paříži v kněhkupectví Palma (Paris Librairie Palmé 1869), z kteréhož toto vyjímáme.

P. Bérenger odebral se do Říma a odtud do Tivoli a pak do Subjaco, odkudž bez prodlení přichystal se ku pouti na horu onu, na níž Rojate leží. Před odchodem byl mu ještě doručen od nejd. p. opata ze Subjaco, jménem Testa, kterýžto list dne 13. března 1863 od kaplana Sala-y obdržel. Jelikož se v něm mnohá vysvětlení nalézají, stůžž zde nejdůležitější z něho: „Kámen, na němž náš slavný patriarcha Benedikt odpočíval a v němž celou postavu těla vtlačenou zanechal, vydával každoročně ze sebe pot, jen že ne vezdy celá poloha kamene potem zmočena byla; některá léta byla toliko hlava, jiná léta až do polovice těla, jiná opět léta celá plocha, minulého léta však jen do polovice potem zmočena byla. Ale ne vezdy vystoupil pot dne před svátkem v čas prvních nešpor, nébrž některá léta počal vystupovati až ve svátek 21. března. Nejčastěji však započal v čas prvních nešpor. Pot, jenž v důlku u paty se shromažďuje, byl vezdy ve křišťalové lahvičky uschován, zůstal po mnoha let neporušen a od věřících manna nazván, kteréžto podáli se jen několik kapek nemocným, tito vezdy úlevy aneb úplného zdraví nabývali. Toto vše mohu stvrditi a dokázati

nejen po dobu mého kaplanování při zmíněném chrámu Páně, alebrž po celý čas mého nyní již vysokého stáří.“

Tento list naplnil našeho cestovatele novou touhou a dodal jemu síly ku překonání všech obtíží, jež jemu hrozily u vylézání na kopec, na němž ono nepřístupné Rojate leží. Obec Rojate má asi 800 obyvatelů, jenž pracoviti a bezúhonní jsou, ne, nadchnuti novou osvětou, proti které poloha vesnice přirozené hradby tvoří. Zbožný poutník naleznuv kapli, v níž se kámen sv. Benedikta chová, uzavřenou, odebral se do obydli onoho kaplana, o němž jsme se již zmínili, s nímžto mezi jiným tuto rozmluvu rozpředl.

Otázka: Kterého dne a kterou hodinu počal pot sv. Benedikta vystupovati?

Odpověď: Na svátek sv. Josefa o 1 hod. odpoledne. (V týž čas odcestoval P. Bérenger z Říma).

Otz.: Jaká uzdravení stala se mannou sv. Benedikta?

Odp.: Rozličná a ve všelijakých nemocech, zvláště ale se jí užívá proti očním nemocem.

Otz.: Lze ve skále, v níž podoba světcova vytačena zůstala, též stopy oděvu spatřiti?

Odp.: Lze rozeznati okem nejen řásy šatu s velkými rukávy, alebrž i tkaninu z hrubé vlny, z níž šat sv. patriarchy shotoven byl; ano i okrouhlý byt ne zcela úplný tvar kapuce lze poznati.

Otz.: Jsou též stopy obuvi?

Odp.: Tvar střevíc neb bot, jež velký sluha Boží nosil, nelze dobře spatřiti, ovšem ale viděti lze, že jedna pata hluboce v kámen se vtlačila a v tomto důlku shromažduje se pot, jenž z hořejší části těla stéká. Mimo to, doložil Sala, zná každý událost o onom kameníkovi, který chtěl důlek u paty dlátem zvětšiti, by manna nepřetékala, při prvním udeření dva drobtý kamene do oka vpadly, tak že hned oslepnul. Poněvadž ale poznal, že nemoudře jednal a že dosti úcty ku svatému patriarchovi neměl, radili mu lidé, by sobě umyl oči mannou od roku minulého, jež když učinil, ihned nabyl zraku.

P. Bérenger obdržev tyto zprávy odebral se hnedle, sprovázen jsa kaplanem, do oné kapličky, jež asi za čtvrt hodinky od vesnice vzdálena byla, jej následovali jak dospělí tak dítky bez ustání volající: „ať žije sv. Benedikt“ (Evviva San Benedetto) ! Kaplička ta jest malá, sotva dvacet osob do ní vejde, jest v ní dřevěný oltář, pod kterýmž ku straně epištolní se rozkládá kámen s oním zázračným výtiskem. Po kratičké pak modlitbě započal poutník věc blížeji pozorovati. Pročež ať mluví sám.

„Spatřil jsem na skále dosti značnou prohlubeň úplně mající podobu těla lidského dle celé délky nataženého a bokem na jednu stranu nakloněného. Předobře bylo rozeznati útvar hlavy, sůžení u krku, šířka ramen a horejší částky těla, spojení nohou, jež křížem musely býti položeny, jelikož jen jedné nohy stopu viděti jest. Ovšemť musel se zde uložití muž vysokovzrostlý a kámen božským řízením se podal, jakoby okamžitě v měkkou hlínu byl proměněn.“

„Než toť nebyl jediný zázrak. Co jsem dále plačky pozoroval jest mnohem podivuhodnější. Spatřil jsem pot sv. Benedikta řinouti se. Celá prohlubeň hlavy byla porosena krapěmi čisté tekutiny, prýstící se z tvrdého kamene, tak asi jako velké krapěje potu, jež na těle těžkou prací unaveného člověka vystupuje. Manna shromažďovala se blíž krku a jako pramene vody rovněž jasná a průhledná tekutina odtud po celém těle se řinula až se shromáždila v prohlubince paty. I namočil jsem

prací vydělám si na to peníze, jsa rád, že snad přijde o jedno dítě více do nebe. Políbnul jsem dobrosrdečné a nábožné to dítě nemoha se při tom zdržeti slz, pohnut jsa tím výjevem a doporučil jsem je Pánu našemu Ježíši Kristu, by mu žehnal a na vždy tuto velikomyslnou a nábožnou zachoval snahu.“

C. Co se děje s těmi penězy?

Lze to poznati z následujícího přehledu rozličných missií, jimiž katoličtí missionáři a jejich spolupracovníci za úlohu si vytknuli, osvobození, křest sv. a výchování dítek pohanských, jakož i z následujícího seznamu peněz, kteréž jim za tím účelem od hl. ředitelstva z Paříže v roce 1874 byly zaslány:

Province čínské a jiné asiat. země a ostrovy:

Thé-ly (sev.), Péking, hlavní město říše, zahrnuto veleb. p. Depalace, apošt. vikář	20.000	zl.
Thé-ly (sev.), milosrd. sestrám v Pékingu	16.000	"
" (j. v.), veleb. p. Tagliabue, apošt. vikář	14.000	"
" " " " Guerry, " "	19.600	"
Kiang-si, " " Bray, " "	18.000	"
Thé-ly (j. z.), " " Dübar, " "	16.400	"
Kiang-nan, " " Languillat, " "	16.400	"
" pro 10 okresů Nan-kin, Changhai atd.	93.120	"
" tamním sestrám	4.000	"
Houang-tong, vel. p. Guillemin, apošt. vikář	25.600	"
Kouang-si, " " Foukard, sub. miss.	2.000	"
Yun-nan, " " Ponsont, apošt. vikář	8.000	"
Kong-théon, " " Lions, " "	34.000	"
Su-thuen " " Leplay, " "	9.600	"
" (vých.), " " Desfleches, " "	16.000	"
Su-thuen (jih. v.), " " Pinchon, " "	19.200	"
Ho-nan, " " Valonteri, " "	6.400	"
Hong-kong, tamním sestrám	10.800	"
Chen-si, vel. p. Chiais, apošt. vikář	4.000	"
Chan-si, " " Moccagatta, " "	4.000	"
Chang-ton, " " Cosi, " "	6.000	"
Hou-pé (vých.), " " Zanolli, " "	6.400	"
" " tamním sestrám	8.000	"
Hou-pé (sev. v.), velp. p. A ?	3.200	"
" (jih. v.), " " Filippi, " provin.	4.800	"
Hou-nang " " Navarro, " vikář	7.000	"
To-kien, " " Calderon, " "	4.800	"
Ton-king (vých.), " " Colamer, " "	9.200	"
" " " " Puginier, " "	29.600	"
" " " " Gauthier, " "	7.600	"
Střed. Tong-king " " Cézon, " "	9.200	"
Mongolsko, " " Bax, " prov.	16.800	"
Thibet, " " Chaveau, " vikář	20.000	"
Mandchourei " " Verolles, " "	4.000	"

Kochinchina (v.),	„ „ Charbonnier „ „	18.000	zl.
„ (z.),	„ „ Colombert, „ „	7.400	„
„	„ sestram sv. Pavla	12.000	„
Cambadge,	vel. p. Cordier, subp. miss.	4.000	„
Siam,	„ „ Martin, „ „	6.000	„
Malesie,	„ „ Le Jurde, apošt. vikář	4.000	„
„	tamnín sestram pro 3 domy	6.000	„
Birmanie (jih.),	vel. p. Bigandet, apošt. vikář	8.000	„
„ (sev.),	„ „ Bourdon, „ „	4.000	„
Pondichéry,	„ „ Laonėnan, „ „	12.000	„
Maissour,	„ „ Chevalier „ „	3.600	„
Coimbatour,	„ „ Bardou, „ „	7.200	„
Japansko,	„ „ Petitjean, „ „	16.000	„
„	sestram Ježíška dítěte	14.000	„
Madura,	„ sv. Marie Rep.	9.200	„
„	vel. p. Canoz, apošt. vikář	14.000	„
Bombay,	„ „ Meurin, „ „	9.200	„
Madagaskar,	„ „ Cazet, „ pref.	12.000	„
Nossibé, Majotta,	„ „ Lacomme, „ „	2.000	„
Calcutta,	„ „ Steins, apošt. vikář	800	„
Střední Bengalsko	„ „ Marietti, „ pref.	6.800	„
Birmanie,	„ „ Bissi, „ „	2.800	„
Jaffna (Ceylon),	„ „ Bonjean, „ vikář	12.000	„
Colombie,	„ „ d'Herbomez „ „	2.000	„
Natal,	„ „ Allard, „ „	1.200	„
Sv. Bonifac (Hudson-bay),	„ „ Taché, „ „	2.800	„
Sv. Albert	„ „ „ Grandin, „ „	1.200	„
Mac-kenzin	„ „ „ Faraud, „ „	1.200	„
Angl. Indie : Patna	„ „ „ Tosi, „ „	2.400	„
Bengalsko (v.),	„ „ „ Dufal, „ „	2.000	„
Mangalar,	„ „ „ Karmelitům „ „	2.400	„
Quilon,	„ „ „ S. Giovanni „ „	4.000	„
Visagapatam,	„ „ „ Tissos, „ „	2.147	„
„	sestram sv. Josefa	2.000	„
Palestina,	„ z Nazaretu	480	„
A f r i k a :			
Beninské přímoří,	vel. p. Plonque, apošt. prov.	3.200	„
Obě Guiney,	„ „ Bessieux, „ vikář	6.000	„
Senegambie,	„ „ Duret, „ „	14.000	„
Sierra Leona,	„ „ d'Hyėvre, subp. miss.	3.000	„
Languebar,	„ „ Horner, ap. vik.-pref.	15.438	„
Candernayor,	„ „ Barthet, sup. missiř	800	„
Oceánie a Mnohoostroví:			
Oceánie a Nová Kaledonie,	vel. p. Vitte, ap. vik.	4.000	„
Sandvišské ostrovy,	„ „ Maigret, ap. vik.	1.600	„
Markesaské ostrovy,	„ „ Dardillon, „ „	1.200	„
		V celku tedy bylo v roce 1874 . .	748.785 zl.

rozličným missiřm darováno.

Jaké jest ovoce sv. dětstvím docílené ?

Dle zpráv missionářův roku 1872—1873, z nichž mnohé ještě scházely, bylo těmito penězy podporováno: 71 missií, 81 rozličných ochranních ústavů, 215 sirotčinců, 779 škol, 120 rozličných ústavů a pracovních domů, 25 hospodářských společností, 269 lékáren.

Byloť ve zmíněném roce 342.067 dítek pokřestěno a 38.560 vychováno a vyživeno.

Požehnané působení toho spolku nevztahuje se toliko ku zachránění dítek pohanských, nýbrž se přičiňuje též o obrácení pohanův ku víře křesťansko-katolické. Missionáři dosvědčují to z nejrozličnějších stanovisk. Tak píše, by jen něco málo z nejnovejší doby vědomo bylo, apoštolský vikář z Hiang-si (provincie čínské): „Máme teď asi 2000 katechumenů (odrostlých pohanů, kteříž ku křesťanství chtějí přestoupiti ale napřed k tomu připravováni býti musí), jichž obrácení se na víru děkovati máme jen sv. dětství. V pravdě možno říci, že novoobracení (z odrostlých) právě v oněch okresích mnohem jsou četnější, kde máme sirotčince, a tam kde není žádných ústavů sv. dětství také velmi po řídku se děje obrácení.“ Apoštolský vikář ze západního Tong-King-u popisuje v jednom spisu obrat náboženský, jak se v této missii daří. Větším dílem, praví, přijímají celé osady pohanské náboženství křesťansko-katolické. Ve vícero osadách i vůdcové předcházejí příkladem v tomto náboženském hnutí, a dodává: „Dílo sv. dětství prospívá takřka zázračně u rozšiřování víry křesťansko-katolické.“ Jiný missionář v Indii dosvědčuje, „že sirotčinci sv. dětství neskončeně mnoho působí dobrého, a že dětmi pohanstvu veliká zasazena jest rána.“

Rovněž stávají se účastnými neocenitelných milostí ony dítky, které mají účast na sv. dětství. Důkazy toho nacházejí se ve spisku: „Missie dítek“ a „letopisy.“ Uvedu zde jen dva takové příběhy.

V jistém místě „Horních Rakous“ měli rodičové neštěstí se svými dítkami — děti totiž buď se mrtvé narodily, aneb zemřely hned po porodu. Zarmoucení rodičové dali tedy větší příspěvek ku zachránění chudých dětí pohanských, s úmyslem, by jim Bůh milosti popřál, by žádné jejich dítko beze křestu sv. neumřelo a aby je jim též na živu zachovalo. A skutečně příští dítko narodilo se zdrávo, bylo pokřestěno a jest až posud zdrávo a čerstvo.

Božské děfátko, Ježíšek, — tak píše farář z J . . . — ráčilo nám sv. dětstvím docela zvláštní uděliti milosti. Paní M . . . děkuje život svého jediného, nejmilejšího dítěte, na jehož uzdravení lékařové vši se vzdali naděje, jen spolku sv. dětství. Jakmile rodiče uslyšeli vyřknutí lékařův, dali se ihned do sv. dětství zapsati a pověsili svému smrti blízkému dítěti s velikou důvěrou na přímluvu Matky Boží, sv. Josefa a zachráněných dítek pohanských svěcenou medalií na krk. Ihned se stav dítěte polepšil a jest zachráněno.

Úsudek nejdůst. kněze-biskupského ordinariátu z Lavantu.:

Mezi jiným praví následovně: „že doufá, že toto bohumilé podniknutí zvlášť k tomu ustanovenými členy rychleji a působněji by se rozvíjelo, než se to pouhým úředním jednáním státi může.“ — Ostatně v diecésích Sekavské a sv. Hypolitské dosáhla právě taková organizace již před několika roky nadpastýřského svolení.

Tovaryšstva Ježíšova missie za mořem.

II. Missie v Japonii.

1. Japon Anger pokřtěn, král Sumitanda, královna Gratia.

(Pokračování.)

Anger takovou důvěrou přilnul k missionáři, že u něho zůstal, na všechny články křesťanské víry se bystře vyptával, a spolu měl takovou dobrou paměť, že brzy celé evangelium podle sv. Matouše doslovně uměl. To bylo na začátku r. 1548. Napotom vzal missionář svého přítele sebou do Goy, kdežto mu nejdůstojnější pan biskup na den seslání Ducha svatého ve hlavním chrámu s velikou slávou udělil křest svatý. — Ó jak zplesal horlivý missionář, že na ten samý den, kde byla založena církev svatá, kde se rozešli apoštolové ke všem národům: také Japonii se otevřela církev svatá, a první Japon se stal křesťanem! Ke své prosbě obdržel na křtu jméno slavného apoštola národů, svatého Pavla.

Způsob, kterým prozřetelnost Božská japonského pohana přivedla, se zdál tak podivný, že missionář se odhodlal, neopouštětí národ japonský, o němž byl tak mnoho slavného slyšával, a nyní se přesvědčil, že Japon pro svaté náboženství dovede v největší nebezpečství se dáti.

Půl druhého tisíce mil cesty konal tento jediný muž, aby pravé náboženství seznal, cožby missionář se neměl odvážiti na půl druhého tisíce i ještě více mil, aby celému národu to svaté náboženství přinesl? Tak se sv. František odhodlal; dva spolubratry svého řádu, totiž kněze Kosmo de Torrez a frátera Jana Fernandez vzal sebou, ve jménu Páně se v průvodu Pavla Angera dali na moře, a na den Nanebevzetí Panny Marie 1549 vkročili na břehy japonské.

První práce byla, přiučiti se dokonale japonské řeči. Slyšme o tom Františkův vlastní rozmilý přípis:

„Stojím kolikráte jako chlapec, dávám pozor, jak se každé slovíčko vyslovuje; pokouším se, tvořiti tyto neobvyklé japonské zvuky. Již jsem hezky prospěl, již překládám své písně o víře křesťanské a o desateru Božím přikázání, poněvadž obmyslím tentýž způsob zpěvu zde zaváděti, jak jsem v Indii činíval.“

Tak svatý blahověst se přičinil sám, jako každý malý žáček se uče začátkům řeči; Bůh pak povýšil služebníka svého, obdařiv jej darem, který v křesťanské církvi nejvyšší vážnosti veždy požíval. Když se František jako malý žák učil, tu řídil Bůh jazyk jeho, že každý přízvuk a každé slovo tak vhodně vyjádřil, a ve svých kázáních tak krásných obrazů užíval, že každý posluchač jej pokládal za rozeného Japona.

Dvě leta tam kázal, hájil víru svatou proti nájezdům bonců, i vyzýval zástupy, aby uvěřili v jediného pravého Boha a Syna jeho Ježíše Krista. Podivil se, že se mu často dávalo za odpověď: „až Číňané přijmou víru křesťanskou, přijmeme my ji také!“ František vyšetřoval tuto odpověď, i dozvěděl se, že Japonové náramnou šetrností k Číně chovají, ať jest Čína císařství sousední, mocná a veliká, počítajíc na tři sta milionův obyvatelů. Uváživ před Bohem takovou věc, odhodlal se, nové tři missionáře zaslati do Japonie, sám pak s několika soudruhy se chtěl odvážiti do té slavné Číny. Missionáře do Japonie ovšem poslal, ale sám do Číny nepřišel: u ostrovu Sancian, u samých břehů čínských, vlastníma očima pohlížeje na tu krásnou zemi zemřel dne 2. prosince 1552.

Na ostrovech japonských bylo nyní 5 missionářů; všickni jesuité: dva totiž první průvodčí sv. Františka Xaverského, tři P. Baltazar Gago, fr. Petr Lalkaveva,

fr. Eduard de Sylva později od něho zaslání. Představme si, čtenářové drazí, tyto missionáře! Jsou chudí, nemají peněz ani také žádných nehledají. Odřekli se všech rozkoší tohoto světa, dobře vědí, že se jim do smrti žádné důstojnosti nedostane! Avšak za to chovají velké srdce k Pánu Bohu, pro Boha a svatou víru se odvážili na nejuvzdálenější ostrovy k národům neznámým, pohanským, aby jich přivedli do svaté katolické církve, tím pak k spasení věčnému! Jim platí slovo vznešené, které Pán Ježíš při svém Nanebevstoupení byl pravil*): „Jděte, učte všecky národy, křtíce je ve jmenu Otce i Syna i Ducha svatého; kdo uvěří a pokřtěn bude, spasen bude, kdo však neuvěří, bude zatracen. Aj já s vámi jsem po všecky dny až do skonání světa.“

Missionáři započali svůj úřad, a to s lidem sprostým a chudobným, protože psáno jest**): „chudým se evangelium zvěstuje.“ Nemá se tomu rozuměti v ten smysl, žeby stavové urození a zámožní byli vyloučeni ze svaté víry, vždyť Josef z Arimatée, Nikodém, apoštol sv. Matouš, císař Konstantin a jeho matka císařovna Helena byli též zámožní a při tom výborní křesťané: ale smysl jest ten, že Pán Ježíš před všemi jinými se zjevil stavům chudším, kteří vůbec tolik nelnou ke světu a ku víře svaté bývají náchylnější. Mimo to se na japonské missii něco událo, co na útěchu poslouží oněm křesťanům, kteří kněžími nejsou, a přece dbají o rozšíření svaté víry. Jesuité posílali na missie netoliko kněze, ale i frátery, a zdá se, že se fráterům v úřadě missionářském velmi dobře vedlo. Jeden fráter, Jan Fernandez, se v krátkém čase naučil velmi čistě japonské řeči, tak že čistěji mluvil než sami kněží, a tím si lásku Japonův u velké míře získal. Jiný fráter, Almeida, měl dostatečnou známost v umění lékařském, pomohl s pomocí Boží některým nemocným, kterým lékařové japonští již žádné rady nevěděli. Tím vešel ve známost a přízeň lidu, nemocní se ho doprošovali, aby poradil v neudu tělesném, fráter Almeida přišel rád a pomáhal tělu, ale spolu zvěstoval lékaře božského, který mimo zdraví tělesné také věčný život nesmrtedlné duši udělí. Missionáři kněží mu nezáviděli takového působení, anobrž nejdůležitější zájmy posvátné missie právě jemu svěřili. Vůbec znamenám, a kdo tuto knížččku přečte, mi v tom přisvědčí, že japonští jesuité mnoho svěřili svým křesťanům sami jako do pozadí ustoupivše; toliko kdy bylo třeba vážné rady, anebo kde nebezpečnost hrozilo, tu stáli kněží v předu. Uvidíme to hned v prvním zmáhání-se křesťanstva, podobá se, jakoby jesuité byli málo při tom činili, nýbrž lid že si dělal věcko sám.

Když se o křesťanstvu začala první pověst roznášeti, samo sebou povstaly mnohé předsudky a námítky proti té neznámé víře. Missionář P. Vilela sepsal tudíž knížččku, ve které jasně rozebírá předsudky proti křesťanské víře, a důvodně je vyvrací. Křesťanům byla ta knížčeka milá, an se z ní učili svou víru obratně hájit, šířili ji nejenom mezi sebou ale pohanům ji také půjčovali, ano jeden křesťan ji chytrým způsobem dostal na dvůr omurského krále Sumitandy, a tak ji tam uložil, že si jí král musel všimnouti. V tohoto krále kladli křesťané velikou důvěru, bylť to pán moudrý, tichý, k poddaným laskavý a ve svém domácím životě beze vší úhony. — Král Sumitanda si skutečně knížky všimnul, četl ji, ty nové neslýchané věci jej zajímaly, on poznával, že ta víra jest moudrá, i rozprávěl o ní se svými dvořenkami. Mezi těmi byl jeden již křesťanem, i použil té příležitosti, králi pověděti o missio-

*) S. Matouš, 28, 19. a S. Marek 16, 15.

**) Mat. 11, 5.

nářech a o svatém evangelium. Král tím byl překvapen, i počal hned přemýšleti, zda-li by tento svatý zákon neměl ve svém království zavesti? Missionářům zaslána zpráva o té radostné události, ale z těch se ani jeden ke dvoru královskému nedostavil, nýbrž celý průvod a zdar takového svatého díla ponechali křesťanům samým.

Tu důvěru si křesťané kladli za velikou čest, a ujali se úkolu svého nejenom se vsí láskou, nýbrž — jak národ japonský vůbec prozřetedlně jedná — také s neobyčejnou opatrností. Ničehož nepřehánlili, věduce, že svatou ale v národu neznámou víru nesmějí zaváděti jako v bouřlivé prudkosti, uradili se a králi svému takovou radu dali: znenáhla připravití půdu, nakloniti pohanský lid, obeznámiti jej den po dni a rok po roce s úplným obsahem křesťanského zákona: a pak, až bude všecko upraveno, okázati křesťanství v celé důstojnosti jeho.

Nalezal se tam při moři přístav pro koráby pohodlný, ale u přístavu nebylo žádné město, kdeby kupci byli přivezené zboží prodávali. Na radu svých dvořanů vykázal král Sumitanda ten přístav křesťanům, aby si zde vystavěli město. Účel králův byl moudrý: chtěl seznati, bude-li křesťanský zákon tak dobrý v skutečnosti, jak se na první pohled zdál, a podle toho chtěl zaříditi své další kroky. Splní-li křesťanské město svůj úkol, pak že nejenom král se za křesťana prohlásí, ale všechny poddané své na zákon křesťanský vyzve: nesplní-li však první město naději v ně kladenou, pak že tu víru vůbec do svého království ani nepřipustí. Posláno k missionářům aby někdo z nich přišel ke dvoru, vyjednávatí podmínky darované krajiny a budoucího města. Jesuité poslali frátera Almeidu, i ustanoveno, že nastávající město má býti město veskrz křesťanské, dle křesťanských řádů a zákonů se řídití, do obce že nebudou přijati než sami křesťané neb takoví pohané, kteří od missionářů dovolení obdrží, to jest, kteří svým časem se chtějí na křesťanskou víru dáti.

Smlouva byla obapolně stvrzena, křesťané se svými missionáři se dali do práce, upravili přístav, stavěli město, zavedli pořádky dle zákonů křesťanských; ze všech japonských krajin tam přicházeli křesťané a portugalsští kupci přiváželi své zboží, kupující za to tovary japonské, město se zmáhalo, vystavěl se nádherný kostel, pověš o městě Voko—Xiura se roznázela po celé zemi. Král Sumitanda vyslal důvěrné muže, aby se přesvědčili, je-li to pravda, co se o křesťanském městě slavně povídá; ti přijdouce stvrдили všecko, tak že král svou důvěru viděl nad očekávání splněnou. Za to se tento šlechtný muž chtěl veřejně před celým národem hlásiti ke křesťanům. Vypravil se na cestu, aby v průvodu slavného komonstva navštívil město. Přišel byl uvítán od portugalských kupců, kteří u brány čekali, po ulicích skvostně okrášlených stály řady křesťanů až ke chrámu, kde missionáři P. Kosmo de Torrez a fráter Fernandez čekali. Král tu viděl po nejprv křesťanský kostel, jehož čistota a krása jej přemile dojala. Nade všecko jiné jej překvapil obraz Panny Marie s Ježíškem na rukou; jakkoli mu dříve byli křesťané vykládali články víry o P. Ježíši a P. Marii, nicméně pravil, že tomu nikdy tak dobře nerozuměl, jak to na tom obraze vidí, „zdá se mi,“ doložil dále, „že mne Ježíšek se svýma milýma očima k sobě táhne!“

V kostele se poptal toliko na některé věci, které mu nejvíce nápadné byly, an mu řečeno bylo, že křesťané pro uctivost ve svém chrámu nehovoří, ale když z kostela vykročil, nemělo vypytování konce. Bylo mu na všechny otázky uctivě pověděno, a při odchodu mu P. Torrez darem podal pozlacený vějíř, na němž bylo nejsvětější jméno Ježíš vyobrazeno, jak se v Evropě obyčejně maluje, nad ním kříž a pod ním tři hřeby.

„Co pak jest to?“ tázal se král.

„Králi, to jest nejsvětější jméno Ježíš,“ odpověděl missionář, „rádi bychom toto svaté jméno vtiskli do srdce Vašeho Veličenstva; jmeno to v sobě chová přesvatá tajemství, která Vám svým časem budeme vykládati, bude-li Vám to libo.“

Král na to umlknul, jako člověk, který řeči svého vzácného přítele dobře neporozuměl; nechtěl to dát na sobě znáti, zdvořile se rozloučil a se svým slavným průvodem do paláce se odebral. Doma mu to však pokoje nedalo. Sotva byl něco povečeřel, již byl zase u missionářů a zůstal tam až přes půlnoc. Vějíř měl sebou. Žádal si, an jest sám, aby mu dali výklad těch přesvatých tajemství, jak mu byli slíbili. Jesuité to rádi učinili, i svěřili tu práci fráteru Fernandez-ovi, který nebyl sice kněz, ale jak svrchu řečeno velmi vzdělaný a v japonské řeči se znal mistrně vyjádřiti. —

Král bedlivě poslouchal, vějíř držel pořád v ruce, často naň pohlížel, až konečně přetrhl výklad svého učitele řka:

„Otče, všecko co vchází do ucha mého, jde mi též k srdci, a tak rád Vás poslouchám, že ani vyřiči nemohu. Nicméně spokojen neodejdu, dokud mi nevysvětlíte nápis tohoto vějíře. Řekněte mi, jaké jsou to písmenky, a který jest význam tohoto obrazu?“

„Co jsem Vám posud vykládal,“ odpověděl Fernandez, „směřovalo všecko k tomu, abych Vás upravil na význam toho vějíře; neb jak jest výborný lék, neznáme, dokud nevíme, jak nebezpečna byla nemoc; ani nevíme, jak urozený jest králevič, dokud se nedozvíme, kdo jeho rodiči byli. — Slova na vějíři napsaná znamenají největší jméno Ježíš. Jako jeden člověk svým břichem uvrhl veškeré člověčenstvo v záhubu, tak druhý, a sice Bůh-člověk svou svatostí je vykoupil, první člověk chtěl býti jako Bůh, za to Bůh se stal člověkem. První otec nás svou pýchou zavedl ve smrt a bídu, druhý, Spasitel, svou pokorou nás povýšil na nesmrtelnost a blaženost. Svou neposlušností upadl první člověk ve hřích a na nás ho uvalil, ale druhý svou poslušností Boha smířil, tak že se nám teď hřichy odpustí, a že po smrti do věčné blaženosti přijdeme. Ten Spasitel náš se jmenuje Ježíš, kteráž přesvaté jméno máte na vějíři napsáno, kříž nad tím jmenem a tři hřeby pod ním jsou nástroje oné smrti, skrze kterou nás vykoupil.“

Skončiv výklad ten, vypravoval fráter Fernandez příběh ze starých dějin církevních. Když jednou pohanský císař Konstantin táhl proti nepříteli svému Liciniovi, zjevilo se mu na nebi znamení svatého kříže s nápisem: „V t o m t o z n a m e n í z v í t ě z í š.“ Na to přijal Konstantin víru křesťanskou, porazil nepřítel, stal se napotom císařem nad jiné slavným. Příklad ten hluboce dojal krále Sumitandu, který bez toho v srdci již křesťanem byl. Fernandez mu teď okázal, jak se křesťané žehnají svatým křížem, a Sumitanda se to naučil po něm, i přeřkal s ním všechny modlitby, které se křesťané ráno a na večer modlívali. Půlnoc již byla dávno minula, než se král svého milého učení nabažil.

Sotva se byl modlitby a potřebné věci naučil, dojel k svému staršímu bratru, králi v Arimě, chválil mu křesťanskou víru, vykládal mu vše, co sám již byl věděl, i vyzýval jej s vřelou, bratrskou horlivostí, aby křesťanské missionáře do svého království pozval. Bratr poslechl, a svatá víra se brzy též v království Arima hlásala. Tak jedna svíce rozžehne druhou, a pohané, když jim světlo svaté víry bylo vzešlo, se stávají nejhorlivějšími missionáři.

Sumitanda pokračoval bedlivě ve svém učení, bystrým rozumem skoumal ony závazky, které naň svaté náboženství složí, skoumal oběti, jaké se na něm žádati budou. Missionáři mu ničeho netajili, ano vyzvali jej zřejmě, aby se dobře skoumal, chce-li s milostí Boží se státi dokonalým křesťanem čili nic; řekli mu, že náboženství křesťanské králům ničeho nepromine, anobrž větší oučty před Bohem ukládá králům než poddaným. Sumitandovo čisté srdce žádalo za křest svatý; missionáři mu jej slíbili.

Přicházel den křtu svatého; král Sumitanda trávil celou noc na modlitbách a v učení. Slavnost ta byla po celém království a po všech ostrovech ohlášena, všecko na ni čekalo, křesťané domácí a portugalská kupci vynaložili všecken náklad, aby tento svatý výkon s největší slávou byl vykonán.

Ráno, od prvního slunce východu bylo celé město vzhůru, z daleka přibýly nesčetné zástupy lidu, vše se stkvělo v záři nevídané. Přicházel král, za ním se bralo třicet velmožů. Jest to pouhý průvod, na oslavu svého krále se beroucí? — Není to žádný průvod na oslavu dvorskou, jest to třicet urozených Japonů, kteří se svým králem žádají křest svatý přijmouti. —

Kdo pak jich obrátil? kde poznali víru křesťanskou?

Nebyl to opět žádný kněz ani žádný missionář, nýbrž hodní křesťané japonští jich přivedli k svaté víře, horlivý král Sumitanda se učil s nimi, s nimi společně se teď ubíral ke křtu svatému.

Přišli ke kostelu, P. Torrez se dvěma frátery u vrat na ně čekal. Zde konány všecky obřady, které jsou před udělováním křtu svatého předepsány, kladly se všecky otázky, král sám a jeho průvod na ně odpovídal.

„Co žádáte od církve svaté?“ tázal se missionář.

„Víru!“ odpověděl král a šlechticové.

„Víra co vám dá?“

„Život věčný,“ odpověděli křesťenci s takovým mužným a jemným citem, že portugalská kupcové ano i sami japonští pohané byli na nejvyšší dojati.

Když jeden a třicet katechumenů vkročilo do chrámu, poklekli u prostřed, říkajíce křesťanské modlitby: Otče náš, Zdravas, Věřím v Boha; ruce drželi k nebi pozdvížené, an to japonský obyčej tak žádá. P. Torrez na to konal krátkou řeč o milosti křtu svatého a o povinnosti, aby pro budoucí život víru svatou neohroženě vyznávali a zastávali.

Král Sumitanda přistoupí ku křtitedlnici. Jest oděn rouchem nejdražším, celá postava spanilá, pokorná a důstojná. Všecky oči jsou na krále obráceny. Chrám jest přeplněn ve všech prostorách, náramný počet pohanů jest tu, — křesťané ustoupí, aby pohané viděli; panuje ticho jako v hrobě. Král klekne, třicet průvodců a jejich kmotrové za ním.

„Bartoloměji, chceš býti pokřtěn?“ se táže kněz.

„Chci,“ praví král a slzí.

„Bartoloměji, já tě křtím ve jmenu Otce †, i Syna † i Ducha svatého † Amen;“ praví kněz, anť křtící vodu na hlavu leje. —

„Ach!“ volá udušeným hlasem celý zástup, — a zase ticho.

Král odstoupí, přiklekne první Japon, druhý a tak pořáde všech třicet.

Znovu přistoupí král, dá se mu bílé roucho a hořící svíce a všem průvodcům jeho, i na srdce jim klade missionář, aby si roucho nevinnosti zachovali a světlo jejich víry aby svítilo, až přijde někdy Pán, aby mohli státi s vyvolenými jeho.

(Pokračování.)

Zprávy a drobnosti.

O národcech v Africe podává mezi jinými věrné zprávy † Livingston, neohrožený obětavý cestovatel a zpytatel těch krajin, a učí nás také „národné“, čeho postrádají národové, kteří ještě „daleci jsou pravd křesťanských. Zvěčnělý zku-matel Afriky L. byl u feky Lualaba v zemi kmene Manjuema. O tom píše on ve svém denníku, že jsou kanibolové, lidožrouti a vůbec lidé, kteří život svého bližného necení valně. „Vražedníci chladné rozvahy jsou tu nad míru po husto, dí Livingston. Někteří lidé zabíjejí druhé jedině proto, aby mohli jich červené peří z ocasů papoušků ve svých vlasích nositi; přece ale nejsou tito lidé škaredi, ba mnozí mají krásné způsobné hlavy, jakých nalezáme toliko v Londýně. My Angličané, když úplně nazi, vypadali bychom náramně směšně a mizerně naproti těm tuhým a jemným svalům mužů Manjuema-ských. Jejich lidožroutství je v pochybnosti, přece ale je mám velmi v podezření. Ženy jsou toho nevinny.“ Tedy nesoudí úplně L. o lidožroutství těch Afrikanů, ponechává ale nám netězký úsudek o tom, když dále vypravuje: Cizinec jeden (tuzemec ale) měl na ramenou na provázku visoti 10 spodních lidských čelistí; mně se dotazujícímu tvrdil, že živé majitele těch čelistí byl zabil a snědl; nožikem ukazoval, jak obratně své oběti byl rozpáral. Když jsem dal na jeho svou ošklivost nad jeho činem, smál se on tomu i ostatní.“ A dále dí L.: „Mononpoda vedl mne na jedno místo, kde veškerá tráva sdupána byla, a pravil mně: Zde jsme zabili a snědli jednoho muže z Moezia. Rozdělané ještě maso viděl také Dugumbé (kupec otroků).“

Oni lidožrouti, jak se mi podobá, jedí maso svých nepřátel buď, aby si dodali kuráže anebo z pomety. Pozoruhodno jest to, že ke zlovyku tomu nepřišli z bídy o život, neboť onen kraj má hojnost potravy slušné, tak že příčina k lidožroutství není ani ve hladu ani v nedostatku zvířecích látek potravních, jak prý u Neuseelandských to bylo. „Jediná, viditelná příčina, kterou jsem mohl naleznout, jest jakási nepřirozená chuť, touha po masu, jehož šmak my Evropané bychom pojmenovali delikát (haut—goût.) Vypravují, že svoje mrtvé několik dní nechávají zahrabané v lesu, a pak jsou při zdejších klimatických poměrech již dosti prohnílé i pro nejjudatnější žaludek.“ Ostatně, dosvědčoval jeden Manjueman Livingstonovi, není prý maso lidí umrlych dobré; „zdá se pak v noci mnoho o mrtvých.“ — Komu není tu jasno neštěstí a kletba, která spočívá na člověčenstvu, od světla křesťanství dosud neozáfeném. Jakých zásluh před Bohem a před lidmi získají sobě křesť. misionáři a všichni, kteří je ve svatém tom činu podporují! —

Bohatý peněžník v Poitiersu ve Francouzsku udělal bankrot. Tři jeho věřitelové sejdouce se vyptávali se jeden druhého, jak velikou sumu ztratili. „Já, praví první, přišel

jsem o 30000 franků;“ druhý žaluje, že ztratil 39000, třetí ale přiznává se, že pouze 7 a půl franků pozbyl. „Ale, odpovídá na to první věřitel, jak to možná, vždyť banker sám mi kdysi vykládal, že u něho máte 45000 fr.“ „Měl jsem,“ dí na to tázaný, „ale já peníze žádal nazpět a banker mi je vyplatil.“ „To jste ale o nastávajícím bankrotu musel vědět?“ „Věděl jsem, zní odpověď, „a sice daly mi v čas výstrahu noviny „la Verité.“ „Ale jak to možná, vždyť žádný z 10000 odběratelů takovou výstrahu v nich nečetl.“ „Četl zajisté, jen že bezpochyby nikdo výstrahy té si nevšiml. Věc se má jednoduše takto. V loni měl náš banker u hrobu jednoho svobodomyšlníka řeč, kteráž materialismem, nevěrou a bezbožností byla vyspikována. Řečené noviny řeč tu přinesly v úplném znění.“ „To je pravda,“ dí věřitel druhý, „ale vždyť i materialista a nevěrec může býti poctivým a rozšafným člověkem.“ „Já,“ vece na to opět třetí věřitel, „soudil jinak. Hola, pravil jsem sám k sobě: Chlubí-li se pán tento tím, že ani v Boha, ani v ďábla nevěří, tu se snadno státi může, že jednoho dne nebude věřiti také v poctivost a svědomitost. Nelibilo se mi, čta, že pán, jenž mi 45000 fr. dlužil, při pohřbu Boha, věcnou spravedlnost za pouhou smyšlenku prohlašoval a proto jsem své peníze měl za ohrožené.“ „V tom, co povídáte, je skutečně něco pravdivého.“ odpověděl věřitel první, „ale proč pak jste nás nevaroval?“ „Nechtěl jsem býti dotíravý a ostatně byste byli na mou radu beztoho nic nedali znajíce mne jakožto klerikala. Nyní s vlastní škodou poznáváte, jak bázeň Boží začátkem jest nejenom moudrosti nýbrž i poctivosti.“ —

Souvěrec bezkonfesijního pana doktora. Jistý lékař v městě Stř., kterýž ještě když študoval slavnou vědu a umění lékařské a mnoho set mrtvol rozřezat viděl anebo sám rozřezal, jak živ nepřišel na duši aneb místo, odkud by duše lidská při smrti z těla byla odešla. A proto nevěří moudrý učenec na všelijaké ty hlouposti, jež obsahuje něco takového, jako je náboženství. A také veřejně vyznal se za bezkonfesijního. I kýchl onehdy ve společnosti jistý občan, a z četných úst ozvalo se: Pozdrav Bůh. — „Jaci jste pošetilci,“ dí učený doktor, „říkat tomu, kdo kýchne: Pozdrav Bůh. Co je kýchnuti a co je to za zvyk, říkat takové věci? Kýchnutí jest podráždění čivů v nose z příčin všelikých přirozených a ten zvyk pozdravovat pochází z hloupých časů od jakéhosi moru.“ — Nikdo panu doktoru neodpověděl, ale pes jeho pod stolem pozřel za chvíli nějak nešťastně kostku, která mu uvázla v krku — i kýchl pes: „Proč také tomu psu neřeknete pozdrav B.?“ táže se všetečný učenec. — „Proto že je také bezkonfesijní,“ odpověděno jemu. I nepromluvil více pan doktor a společnost se smála.

Úmysl modliteb na měsíc Duben :

Wšsemohoucí wěčný Bože! obětují Tobě wšecky své dobré skutky a modlitby ve spojení s Ježíšem Kristem a wšsemi zbožnými a swatými dušemi w nebi i na zemi za wšecko to, co si Pán Ježíš, ve svém Božském Srdci přeje, jmenowitě ale w tomto měsíci, za zdar swateho jubilea a pomozbuzení k horlivosti katol. bratrstew, a w dnešni právě den:

Den	ke cti	Obzvláště
1.	Sw. Hugona, biskupa :	za církev katol. v Německu; za churawou matku.
2.	Sw. Františka z. P. :	za ústavy pro chudé; za obrácení zločiné ženy.
3.	Sw. Nicetas, muč. :	za milost stálosti w dobrém; za 2 farní osady; za 3 zloštné.
4.	Sw. Jsidor, biskp. :	za osmícti Duchem sw. učenců; za ochranu newinnosti dítek.
5.	Sw. Vincence Fer. :	za pronásledované biskupy a kněze; za nepřátele církwe sw.
6.	Sw. Wiléma, op. :	za wytrwalost w řeholn. životě; za ochranu proti pokušením.
7.	Sw. Hermana, řeh. :	za potlačení ducha newěry w Čech. a Mor.; za † rodiče.
8.	Sw. Amantia, biskp. :	za odewzdanošť do Boží prozřetelnosti; za nepřátele.
9.	Sw. Demetria a soudrh. m. :	za dosažení jisté milosti; za swornost w přátelstwu.
10.	Sw. Ezechiele, prorok :	za národní školy; za duchowní i swětské záležitosti 1 faráře.
11.	Sw. Iwa, pap. :	za milost dobrého příkladu; za stavební záležitosti; za 2 nemocné.
12.	Sw. Julia, pap. :	za sw. Otce a duchowenstwo jemu wěrné; za wícero nepřátel.
13.	Sw. Hermenegilda, m. :	za dosažení pokoje Španělsku; za swornost w přibuzenstwu.
14.	Sw. Tiburtia, m. :	za hodné wykonání welikon. zpovědi; za šťastnou hodinu smrti.
15.	Sw. Basilisny a Anastasie, m. :	za křesťanské rodiče a učitele; za 2 řeholní ústavy.
16.	Sw. Turibia, biskp. :	za křesťany zanedbávající své powinnosti welikonocní.
17.	Sw. Aniceta, pp. :	za dar stálosti křesťanům w Prusku; za zatkyně 2 ústawů.
18.	Sw. Apollonia, m. :	za odwrácení zlé náruživosti; za 2 těžce nemocné.
19.	Sw. Iwa IX. pp. :	za 6 nešťastníků; za dar stálosti 3 wtrkavým kněžím; za † otce.
20.	Sw. Anežky, p. :	za ústavy wyučowací díwky; za dobré vyplnění nowiciátu jeptišky.
21.	Sw. Anselma, biskp. :	za rozkwět kat. církwe w Anglicku; za katol. misie w Br.
22.	Sw. Sotera a Kaja, m. :	za uspořádání 2 robin; za dar poznání sebe 2 osobám.
23.	Sw. Wojtěcha, b. m. :	za milost následowati dobrých příkladů; za wícero šrotků.
24.	Sw. Jiri, m. :	za rozšíření křesť. wzdělanosti w rolnictwu; za katolíky w Rusku.
25.	Sw. Marka, ewand. :	za úrodu zemskou; za swědomitější swěcení dne swátečního.
26.	Sw. Kleta a Marcelina, m. :	za whodné upravení hmotných potřeb kat. duchowenstwa.
27.	Sw. Anastasia, pp. :	za zdar katol. časopisectwa; za hmot. i duš. pomoc w té záležitosti.
28.	Sw. Vitalis, m. :	za křesť. wychování mládeže, zvláště ženské; za ochranu před pokušením.
29.	Sw. Petra, m. :	za wšechny nashim modlitbám se odporučující; za řády panen.
30.	Sw. Kateřiny Sen. :	za spoluowdy kat. bratrstew w Pánu zesnulých; za † přítele.

M o d l i t b a.

Božské Srdce Ježíše! strze neposkvrněné Srdce Marie Panny obětují Tobě wšecky modlitby, práce a utrpení toho dne spolu se wšsemi úmysly; we kterých se uštwicně na oltáři obětuješ. — Obzvláště je obětují, abys celému křesťanstwu dopomoci ráciło, wždy wice účastným se učiniti ovoce milostiwého léta, a abys zbožné spolky nowým duchem horlivosti obživilo. Amen.

Pane Ježíši zastřiž ochranou swého Božského Srdce nashého sw. Otce papeže! Srdce Ježíše a Marie! zachraňtež církev, říši Rakouskou a wlast nashi česko-morawskou! O přeslablé Srdce Panny Marie, buď mou spásou! Swatý Michale archanděli, swatí Cyrile a Methode, orobujte za nás!

ŠKOLA BOŽSKÉHO SRDCE PÁNĚ.

Měsíční list pro lid katolický, zvláště pro bratrstva v Čechách, na Moravě
a ve Slezsku.

Vydává a pořádá PLACIDUS J. MATHON, benediktin Rajhradský.

Celoroční předplatné 2 zl.;
7. výtisk zdarma.

V Brně 1875.
(dříve v Rajhradě.)

Redakce, administrace
a expedice bydlí:
na Petříně číslo 4.
(Rajhradský dům).

Ročník IX.

Květen.

Číslo 5.

Obsah: Zrcadlo lásky Božského srdce Páně (s rytinou). — O sv. Antoniovi (s rytinou). — Svatý Otec Pius IX. — Jeho dětství (s rytinou). — Svatý Stanislav (s rytinou). — Továřství Ježíšova missie za mořem. — Otázky (báseň). — Stíhání katolíků ve Švýcarsku. — Dítka Mariino (s rytinou). — Spolek „sv. dětství“ v Těšeticích. — Z ciziny. — Ustavičné uctívání nejsv. Svátosti. — Zprávy a drobnosti.

Příloha Zábav. bibliotéky, roč. VI. seš. 2., 3. a 4., historický román „Tiburn.“

Prémie na r. 1875, olej. obraz „sv. Josefa“ již se rozesílá předplatitelům. Příhodné zlatorámy obstará venkovským p. předplatitelům z ochoty **Administrace.**

Právě vyšlo a jest ve všech kněhkupectvích k dostání:

Doba velikonoční.

Obsahuje dvě řeči duchovní na:

Hod Boží, pondělí, první až šestou neděli velikonoční, slavnost Nanebevstoupení Páně a sv. Jana Nep. — Řeči duchovních na neděle a svátky celého roku sešit třetí; podává

František M. Bartoš,
farář a děkan v Jilemnici.

Cena zl. 1. — V Plzni.

Vendelin Steinhauser,
nakladatel.

Knihy redakci zasláné :

Zbožná rozjímání svatého života **Panny Marie** a písně, kterých použití lze při „pobožnosti májové.“ Vydal Fr. Krönes, zčeštil Jos. Schwarz, farář v Bejstrošicích: V Olomouci, nákladem Vlad. Žákovského.

Ježíš, přítel dětí. Modlitby a zpěvy pro mládež. Dle P. Joisa přeložené prací Fr. Svobody, jub. c. k. profesora na gymnasiu Staroměstském. V Praze, nákladem Fr. A. Urbánka.

Kniha pro každého rolníka. Napsal Jos. Dumek. Seš. 3. a 4. V Olomouci, nákladem Vl. Žákovského.

Dětské nemoci. Prostonárodní poučení o vycování a ošetřování zdravých i nemocných. K prospěchu rodin našich sepsal Dr. V. Šel. V Praze, nákladem F. A. Urbánka.

Zpěvníček pro opatrovny a mateřské školy. „Nové knihovny pro mládež“ roč. V. čís. 4. Vydali Jos. Vlk a Em. Vašák. V Praze, nákladem F. A. Urbánka.

Technické tabulky a zápisky. Sepsal Stoklas. V Praze, nákladem F. A. Urbánka.

Die Slowaken. Od Fr. Sasínka. V Praze, nákl. F. A. Urbánka.

Obrázky, co dárky dítkám a znamínka do knih, vydala „Škola“ a podává 100 po 1 zl.

Následování hodno. Nejd. b. konsistoř Kral. Hradecká zakoupila za 15 zl. kněh „Zábav. bibl.“ k rozdání lidu. Vzdáváme vřelé díky původci toho usnešení i nejd. konsistoři. Administrace.

V Pánu zesnuli a modlitbám spolucudů se odporučují: Teresie Horníčková, Filomena Horníčková a František Holásek z bratrstva nejsv. Svátosti v Sloupnici.

Milodary:

Ústavu P. Alf. Ratisbonne-ho v Jerusalémě: P. J. Dreml, děkan v Sloupnici, 2 zl., které odevzdány b. ordinariatu v Brně.

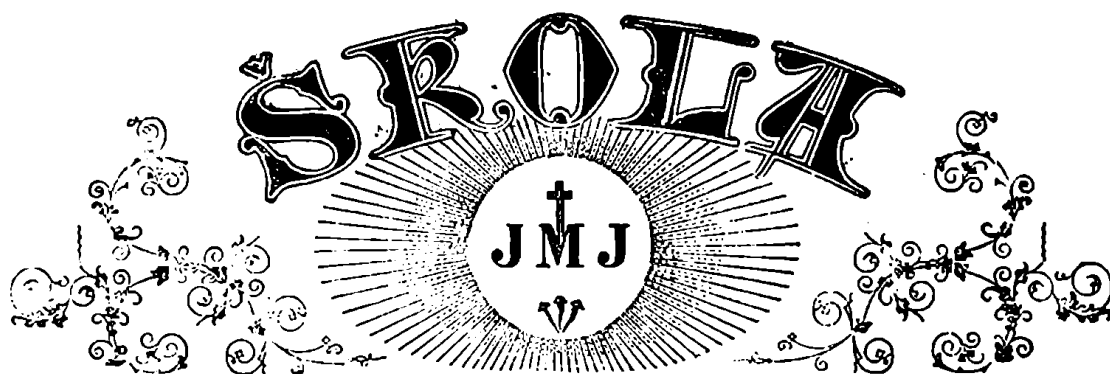
Sv. Otel: P. Jak. Š. z Rajhradu 1 zl. v stříbře. —

Do Filipsdorfu: P. J. Fritš, děkan v Miroslavě 1 zl. —

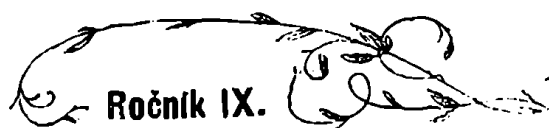
Sv. dětství: P. Hejtmánek z B. 4 zl. 3 kr.; dívky školy Holické, Hodolanské a Novoměstské 10 zl.; dívky sirotčince u sv. Notburgy v Praze na výkup a pokřtění dítky na jméno sv. Notburgy; Flora Bisingrova z Veselíčka 30 kr.; několik žáků z Prosenic 60 kr.; několik z Lipníka 40 kr.

Listárna:

Do Hutiska: T. Ch.: Žádané obrazy nejsou, leč ty v č. 4. oznámené a za určenou cenu. — Do Radimi: A. S.: 4 zl. a obraz obdrželi jsme; vyrovnáno. — Do Zelechovic: A. P.: Došlo nás zl. 7:25 kr. — Do Domažlic: J. J.: „Děti soum.“ 1—10 seš. byly Vám zaslány, s čís. Šk., dlužíte z lonska jen za ten román. — Do Stálce: J. P.: Obšírné v příštím čísle.

Božského Srdce Páně.

Ročník IX.

Květen.

Číslo 5.

StanIž se VšeLlká I Čest I sLáVa, I požehnání naší MILÉ
panÍ nejsVětějšího SrDCe.

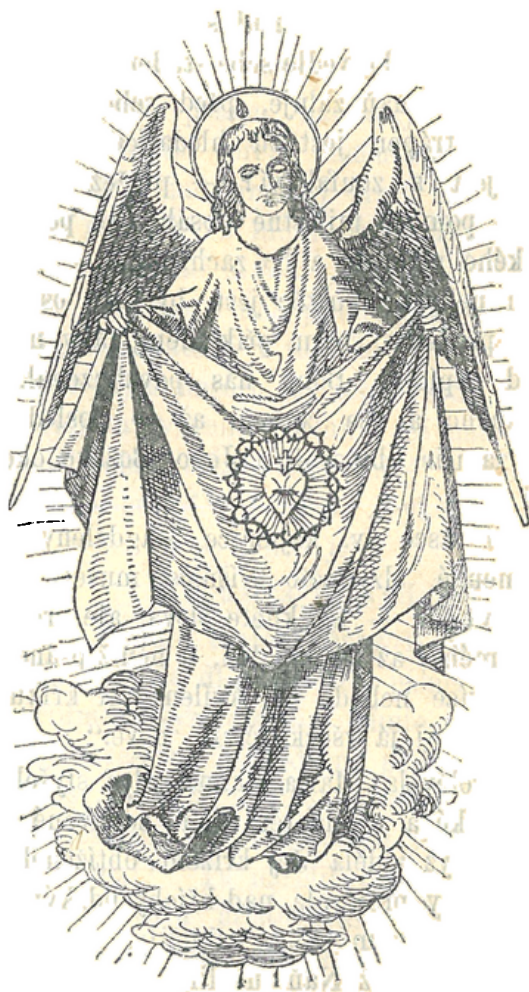
Zrcadlo lásky Božského Srdce Páně.

IV.

„Kterýžto hříchy naše sám na svém
těle vnesl na dřevo, — jehožto zsiná-
lostí uzdraveni jste.“ (1. Petr. 2, 24.)
— Epišt. na 2. ned. po Velik.

Slzíci láska B. Srdce Páně.

5. Láska B. Srdce Páně slzí na hoře
Olivetské.

Krvavé slzy prolévala zde láska Božského Srdce a to nad hříchy světa, jež se tu duši P. Ježíše představily, i nad mukami nastávajícími, jakož i nad těmi, jenž vzdor utrpení a smrti Jeho pro zlou vůli svou věčně budou zavrženi. — Ó jak splatíme Božskému Srdci tuto lásku? Tříkráte prolil zde krvavé slzy P. Ježíš, proto aspoň dvoje slzy máš Mu věnovati. Jsouť hlavně 2 druhy skroušenosti: jedna ze strachu před věčnými tresty, a druhá z litosti nad vzdálením se od nebeského království. Duch zajisté, když uvažuje, kdo jsou ti sborové andělští, jaká to společnost s těmi duchy blaženými, jaká to velebnost patřiti na P. Boha, slzí ještě více nad tím, že daleko jest od statků věčných, nežli plakal dříve, když se věčných trestů strchoval. Tak přivede tě

skroušenost z bázně ke skroušenosti z lásky. (sv. Řehoř pap.) Však bázeň a láska očisťují duši a sjednocují ji s Božským Srdcem Ježíše v čase i na věčnosti. Tím dosažen bude cíl tvůj, čím bude dosaženo i ovoce krvavých slzí této lásky slzící na tobě.

Proto volá sv. Bernard: „V pravdě, toť musí obměkčiti mé srdce, že Stvořitel můj pro mne krví jest zalit. Běda srdci, jež nezvlhne takovým potem skropené!“ Než krvavé slzy lásky Božského Srdce Páně nad hříchy světa upomínají tě, bys také slzel nad hříchy cizími, zvláště tvých podřízených, neboť láska, kteráž i cizí hříchy oplakává, že Boha urážejí a lidi nešťastné činí, podobá se právě lásce Božského Srdce Páně z té samé příčiny na hoře Olivetské slzící a takovéto slzy lásky jsou Božskému Srdci zajisté tou nejmilejší odplatou.

O Božské Srdce Ježíše! dej mně slzy, jež se Tobě líbí, vždyť sám jsi pravil: „Beze mne nemůžete ničeho učiniti,“ hle, ani slzeti nemohu, jak bych slzeti měl (a), a proto dej srdci mému lásku, bolest a útrpnost, očím pak slzy, abych s Tebou a jako Ty plakal (a) nad sebou i spolublížním, by i na mně splnila se slova: „Rozsévají se slzami a s plesáním žnouti budou.“

6. Láska Božského Srdce Páně slzí na kříži.

Vedle slov sv. Pavla: „Kterýžto za dnů těla svého s velkým křikem obětoval modlitby a ponížené prosby tomu, kterýžby ho mohl vysvoboditi od smrti,“ mají svatí Otcové za to, že P. Ježíš na kříži před svou smrtí plakal, a že, jelikož nevýslovnou opuštěnost trpěl, s krvácejícíma očima také poslední své slze prolil. — Dále cítil P. Ježíš ve své opuštěnosti spolu i naši opuštěnost, obzvláště v hodinu smrti, neboť kdož jest tu opuštěnější jako hříšník ubohý, jenž vidí nad sebou uraženého Boha a ztraconé nebe, pod sebou otevřené, zasloužené peklo, vedle sebe studený, útěchy prázdňý svět, za sebou ztracený, poškrvněný život, jež naň žaluje, před sebou spravedlivého soudce a broznou věčnost, sám v sobě trápen jest od hlodajícího červa svědomí a od nepřítelů člověčenstva pohaněn jest k zoufalství? — pročež volal P. Ježíš za tebe k Otci a plakal, bys potřebné pomoci milostné dosáhl (a), pevně setrval (a), bys ducha svého v ruce Otce nebeského poroučel a ho zachránil.

„Opuštěn jest Pán, bychom mi opuštění nebyli, opuštěn jest, bychom osvození byli od hříchu a smrti věčné, chtěl nás předejítí svým příkladem, aby nás cesta neodstrašovala, nýbrž divuhodný příklad trpícího Boha nás povzbuzoval.“ (sv. Cyprián.) Konečně když P. Ježíš sebe samého a vše co měl až do poslední krůpěje za nás vydal, zajisté že i poslední slze za nás obětoval, a Jeho Božské oko že uzavřelo se s poslední velikou slzou v smrti.

O Božské Srdce Ježíše! když již o slzící lásce sv. kajčnice Magdaleny dí sv. papež Řehoř: „I kdyby měl kdo srdce kamenné, slzy této hříšnice musely by ho obměkčiti,“ což teprv máme říci o slzách Tvých? — umlkněte slova, ale srdce a oči necht' mluví a slzí po všechny dny života mého, až přijde den, o němž psáno: „a setře Bůh všelikou slzu s očí jejich, a smrti více nebude ani kvílení ani křiku, ani bolesti nebude více, nebo první věci prominuly: aj já všechno činím nové.“

Věneček Mariánský. Vřelé slzy prolévala Maria Panna když slyšela o smrtelném zápasu synáčka svého na hoře Olivetské a viděla tělo Jeho zohavené a zbičované, hlavu Jeho ostrým trním probodanou, když viděla Jej křížem obtíženého na Kalvarii se vléci a tam na kříži umíratí. Slzy ty prolévala nad hříchy lidskými, jež Boha tak nevýslovně urážejí, a jež Syna Jejho krvavým potem sklíčili, ukrutně Jej zbičovaly, trnovou korunu Mu připravily, přetěžký kříž Naň uvalily, a posvátné

ruce i nohy jakož i bok svatý Mu proklály. Jak Bohu milé musely to býti slze! Ony prorážely nebesa a volaly o milost a spásu nám. Budme za to vděční, a na počest nejsvětějšího Srdce Jejího po odstranění hříchů roztouženého, a abychom na přímluvu Její také my milosti a spásy dosáhli, obětujme Božskému Srdci Páně 5 desátek bolestného růžence.

A. V.

V.

„Toť jest chleb, kterýž s nebe sestoupil. . . . Kdo ji chleb tento, živ bude na věky.“ (Jan 6, 59.) — Evang. na den Bož. Těla.

Svátostná láska B. Srdce Páně.

5. Láska B. Srdce Páně otvírá nám ve svátostném s námi se spojování pramen veškerých milostí.

Podáváť se nám nejsv. Svátost oltářní v způsobách pokrmu. Čím jest pokrm tělu, tím jest tato Svátost nejsv. duši; ona krmí, zachovává, rozmnožuje, obnovuje a obveseluje život, tak jest i tato božská krmě nejsilnějším prostředkem k zachování života milosti a k dosažení věčné blaženosti.

Jak mnoho hříchů a nedokonalostí máš na sobě, na něž si snad ani nevzpomeněš, hle Svátost tato má sílu i tyto skryté neduhy tvé vyléčiti. Jest ovšem pravda, že kdo svědomím ve stavu nevyzpytávaného a neoželeného hřichu smrtelného opovázlivě tuto nejsv. Svátost přijímá nejhroznějšího zločinu: svatokrádeže se dopouští, avšak kdyby někdo nevědomky nalezal se v hřichu smrtelném, aniž by k němu přivoloval, pak by se mu tento hřích přijímáním nejsv. Svátosti odpustil, neb jak dí sv. Tomáš: „snad nemá s počátku dostatečně lítosti, však když s nábožnosti a uctivostí přistupuje, dosahuje skrze tuto Svátost litost zdokonalující, odpuštění hřichu.“ Jako tělesný pokrm nahraňuje a obnovuje každodenní úpadek života přirozeného: také tě chrání před budoucími hřichy, neb tímto spojením se s P. Ježíšem dostává tvůj nadpřirozený život moc a sílu, aby náklonosti a naruživosti ducha a milosti se protivící mohl seslabiti tak, že stáváš se pak hrozným (ou) i samým nepřátelům spasení svého. „Pakli kdo z vás ne tak časté a ne tak prudké hnutí zlosti, závisti, necudnosti neb podobného cosi teď v sobě necítíš, děkuj tělu a krvi Páně, neb síla nejsv. Svátosti v tobě to působí.“ (Sv. Bernard.) Ó Bož. Srdce. Ježíše! úžasem naplněn (a) a unešen (a) těmi všemi divy a zázraky lásky Tvé, uznávaje (íc) a díky čině (íc) za ty veliké účinky, jež nám z Tvého svátostného spojování se s námi vyplývají, volám s žalmistou Páně: „přistrojil jsi před obličejem mým stůl proti těm, kteří mne sužují,“ a proto: „byť bych chodil uprostřed stínu smrti, nebudu se báti zlého, nebo Ty se mnou jsi.“

6. Láska B. Srdce P. touží po spojení se s námi.

Tomuto toužení lásky B. Srdce P. po spojení s námi první věřící tak snažně po vůli byli, že dle svědectví písma sv. trvali v „sdíllosti lámání chlebů,“ čímž se sv. přijímání vyrozumívá. Tímto obyčejem předních křesťanů povzbuzeni, snažili se pozdější křesťané každodenně přijímání vel. Svátosti. Však později horlivost ochábla, tak že sv. Jan Zl. naříká na vlažnost věřících slovy: „O zlopověstného zlořádu! na darmo jest mše sv. každodenní oběť, marně stojíme u oltáře, když nikdo nepřichází, aby přijímal.“ Tu nařídil papež Fabian shovívavě, by všickni ne-li častěji aspoň třikráte do roka přistupovali. Když však zloba a lenost míru překročila a láska velice ustydla, ustanovil papež Innocenc III., by věřící aspoň jednou za rok přistoupili.

Však to jest jen příkaz, největší nutnosti církev si přeje, ba prosí, zapřísáhá, by věřící při každé mši sv. přítomni nejen duchovně ale i svátostně přijímali, aby jim tím hojnějšího užitku k této oběti nejsv. se dostalo.

Nuže jseš-li jen prost (a) těžkých hříchů a i všedních zúmyslně se nedopouštíš a se snažíš vésti život opravdu křesťanský, však při tom domníváš se, že nelze se ti vystříhati nedůstatku a nedokonalosti a snášení musíš rozličné pokušení, pamatuj si slova sv. Bonaventury: „nepotřebují zdraví lékaře, ale ti, jenž churavějí.“ Také nechceš se spojití s Kristem, abys Ho posvětil (a), nýbrž aby On tě posvětil. Lépe jest častěji k stolu Páně přistoupiti, nežli pod záminkou uctivosti se ho vzdalovati (sv. Cyrill tl. d.): „Kdyby se tě ptali synové světa, proč tak často přistupuješ, pověz jim, že proto tak často přijímáš nejsv. Svátost oltářní, abys se naučil (a) dobře a nábožně ji přijímati a že proto tak často shromáždíješ tuto manu nebeskou, protože jí právě tak mnozí zanedbávají a s ošklostí od ní se odtahují. Přistupuj tedy velmi často, kdykoliv to může být, však s radou a dovolením duchovního otce svého.“ (Sv. František Sal.)

O Bož. Srdce Ježíše! což mohla a měla láska Tvá ještě více učiniti, by srdce naše získala a si naklonila! Opravdu, Tys veliký ve Tvých zázračných tajemstvích, skutcích, s úžasem musím se Tobě klaněti a volati s žalmistou Páně: „Památku způsobil sobě svými divy, pokrm dal bojícím se Jeho,“ i protož „oslavovati budu Tebe z celého srdce svého.“ Amen.

Věneček Mariánský. Maria P. přimlouvala se za hodovníky při hostině svatební, tím více bude se přimlouvati za nás hodovníky při hostině nebeské, jen Ji o to prosme, a bude nám přispívati, abychom vždy hodně přijímali tělo a krev Syna Jejího, na nějž patří ustavičně v nebesích, kamž plná milostí ducha sv. vzata jest. — Také Ona přijímala denně z rukou sv. Jana nejsv. Svátost, a trvala tak v ustavičném spojení s tělem a krví Syna svého Božského, jenž Ji k sobě do nebe vzítí a tam korunovati ráčil. Na počest Srdce Jejího nad hodně přijímajícími plesajícího a ustavičným spojením s P. Ježíšem blaženého, a abychom na přímluvu Její podobného štěstí dosáhli, obětujeme B. Srdci Páně 5 desátků vítězného růžence. A. V.

O sv. Antoniovi.

Současně s Pavlem, o němž jsme v minulém čísle vypravovali, žil Antonius či Anton. Jako Pavel taktéž i Anton pocházel z Egyptu z rodu vznešeného. Zbožní rodičové všemožně o vychování dítky svého pečovali. A péče jejich nezůstala bez kýženého výsledku. Již v nejútlejším mládí líšil se od ostatních dítek svou skromností a tichostí; v chrámu Páně choval se uctivě a pobožně, tak jak na posvátném místě jedenkaždý chovati by se měl. Zvláště pozorliv byl při hlásání slova Božího a snažil se, seč byl i život svůj dle něho zaříditi. V obcování s jinými byl tichý, přívětivý, poslušný, jedním slovem byloť to roztomilé dítko.

Když mu bylo asi 18 let, zemřeli mu rodičové. Musel nyní starati se jak o domácnost tak zvláště o svou sestřičku, jež byla ho mnohem mladší. Jednoho dne nedlouho po smrti milených svých rodičů, když do chrámu Páně se ubíral, napadlo mu, jak apoštolé všechno opustivše Krista následovali; jak i křesťané prvotné církve majetek svůj prodávali a peníze stržené k nohous apoštolů kladli, by tito mezi chudinu je rozdělili. Když v takovéto myšlenky zabrán do chrámu byl vkročil, četla

se právě ona slova, jež Pán k mladíku, kterýž po dokonalosti toužil, byl pronesl a jež svatý Matouš v 19. kapitole 21 ver. byl zaznamenal:

„Chceš-li dokonalým býti, jdi, prodej co máš, a rozdej chudým a budeš mítí poklad v nebi a pojď, následuj mne.“

Jakoby tato slova k němu samému byla pronešena, vstal Anton rychle, odešel domů, prodal svůj statek a peníze rozdal chudým. Tři sta jiter svých nejlepších polností daroval sousedům; co za svůj drahocenný nábytek utržil, rozdal chudině, uschovav jeů něco málo pro svou sestřičku. Když ale brzy na to uslyšel slova Kristova u sv. Matouše 6 kap. 34 v.: „Nepečujte o zejtrejší den: nebo zejtrejší den pečovati bude sám o sebe“ rozdal ještě i onu maličkost, již si byl dříve ponechal, odevzdal sestru svou pannám, jež Bohu se byly zasvětily, a započal přísný život vésti. Bylo tehda obyčejem, že ti, kteří Bohu úplně se oddati chtěli, nedaleko svého rodiště samotičku (místo osamělé) si vynašli a tam od lidu odloučeni jedině s Bohem obcovali. Tak učinil i Anton. Uchýlil se k starci, kterýž v sousedství po mnohá již léta o samotě živ byl, aby u něho onomu zbožnému životu se přiučil. Po nějaké

době odešel opět k jinému poustevníku, chtěje od každého nějaké cnosti se přiučiti. Pamětliv jsa slov písma svatého, že kdo nepracuje nemá ani jísti, chutě prací se obíral, z výtěžku koupil si něco málo chleba, ostatek rozdál nuzným. U všech poustevníků, kteří jej znali, byl u velké vážnosti, všichni jej nesmírně milovali. S velkou zajisté zálibou pohlížel Bůh na věrného sluhu svého, s tím větší však závistí a nenávistí dábel, kterýž nikdy nelení, by služebníky Boží na nepravou cestu uvedl. Byl to strašný boj, jakýž Anton s celým zástupem pekelníků byl podniknul. Chtěje Antonia k rozličným nepravostem svést, objevoval se mu zlý duch v rozmanité podobě. Jednou objevil se mu co svůdná ženština sváděje ho k chlipnosti, jindy opětně předkládal mu kusy zlata a stříbra, by ho svedl k lakotě. Po druhé opět činil velký hluk, jakoby množství lidstva shromážděno bylo, zamýšleje ho tím z pouště vypuditi; dorážel též na něho v podobě divé zvěře s takovou prudkostí, že Antonius na celém těle zraněn takměř mrtev ležeti zůstal. Než ve všech těchto protiventvích pomohl mu Bůh, kterýž nedá nikoho nad síly jeho zkoušeti. Zář nebeská rozptýlila všechny zlé duchy. Antonius cíť se býti na blízku Boha (neboť ač Bůh všudy přítomen jest, přec na rozličných místech přítomnost svou zřejměji objevuje) — zvolal: „Kde jsi byl můj milý Ježíši; proč jsi mi hned na počátku ku pomoci nepřispěl?“ A dáno mu za odpověď: „Já byl u tebe a zíral na tvůj boj; a poněvadž jsi se statečně držel, chci tě od nynějška povždy chrániti a jméno tvé na celé zemi zvelebiti.“

Antonius byv ve svém útulku návštěvami jiných poustevníků často vyrušován, odebral se na jiné místo. Přišel k jedné hoře uzřel zde starý, opuštěný hrad, v němž sídlo své měli hadi, ještěrky a rozliční jiní plazové. V tomto hradu umínil si zůstati. Plazové jakoby k vyššímu rozkazu dosavadní svůj domov opustili. Antonius zazdil vchod a nemluvil se žádným, ani s těmi, kteří pokrm čas od času mu donášeli. Za nedlouho dostavili se někteří i na toto místo, chtěje s Antoniem mluvití aneb jej alespoň viděti. Jelikož vchod byl zazděný, přenocovali pode zdí. Najednou uslyšeli rozličné hlasy u vnitř hradu pokřikovati: „Proč se vtíráš do našeho obydlí? Odejdi pryč odtud, by se ti snad zle nevedlo.“ Příchozí domnívali se, že snad lidé k Antoniu se dostali. Zvědavostí puze nahledli rozpuklinami do vnitř a neviděli nikoho leč Antonia. I poznali, že to byli zlí duchové, a bojíce se, prosili Antonia o pomoc. Ten jim odvětil řka: „Poznamenejte se znamením svatého kříže a jděte beze strachu domů.“ V tom hradě žil Antonius po dvacet let.

Co rok množil se počet těch, kteří ve všelikých potřebách k Antoniu se utkali, a nikdo neodešel bez útěchy a pomoci. Když po uplynutí dvaceti let hrad onen opustiti zamýšlel, prosili ho snažně přemnozí, by otcovské místo mezi nimi zaujal a po cestě k dokonalosti vůdcem jim byl. Antonius svolil v jich žádost, a tak se stalo, že v krátké době mnoho takovýchto společností od světa odloučených povstalo, kteréž všechny Antonia svým Otcem zvaly. A Antonius je vedl láskou a péčí v pravdě otcovskou.

Hle takovýmto způsobem vyvinul se ze života poustevnického život společný. Všichni údové žili vespolek tvoříce rodinu uznávající jednoho za svou hlavu a otcem svým jej zvouce. Ovšemť že nežili všichni v jednom domě, jak to nyní u řeholníků spatřujeme; každý obýval svou chýžku, již si byl vystavil; tak že celá taková společnost tvořila vísku či obec. Scházivali se obyvatelé takové vísky ku modlitbám a zbožnému rozjímání. Měl-li kdo jakou pochybnost aneb potřeboval-li rady a útěchy, tuť povždy se obracel ku společnému Otcu, jenž dozor měl nad takovouto společností. Věru utěšený to byl život.

Mnohý z mudrcův, jakými se naše století honosí a jichž bohužel nemálo jest a kteří se vtírají i do nejodlehlejších chýžek, aby vyrvali ze srdcí lidských to, co v pravdě člověka jediné oblažiti a potěšiti může, víru totiž v Boha, v nesmrtnost duše a tudíž i v odplatu věčnou jakož i věčný trest, — takovíto mudrcové ovšem říknou, že společnosti ony, jež poustevníci a vůbec všichni po dokonalosti toužící byli utvořili, nebyly nic jiného než místa zahálky atd., že by ti lidé byli lépe udělali, kdyby snad rozličných podniků průmyslových se byli zúčastnili atd. Pravda jest, že onino zbožní a ctihodní sluhové Boží podobnými věcmi se nezanášeli, aniž podniků se zúčastňovali, při kterých lidé všechny jiné vlastnosti na sobě mající jen ne svědomitost, suchou rukou tisíce ano miliony shrábnou, kdežto jiní, hodní, svědomití, spořádaní lidé obětí ziskuchtivosti oněch se stávají. Avšak nikterak nezháleli oni zbožní Otcové; čas měli rozdělený na modlitbu a práci. Zabývali se zhotovováním rozličných věcí; ty pak v blízkém městě prodávše, za malou část peněz chleba sobě koupili, ostatní však mezi chudinu rozdali. Jest to zajímavo porovnatí mnohého z těch, kteří Bohu úplně se oddali aneb dosud oddávají s tak zvanými osvícenci naší doby. Mnohý z horlivých služebníků Božích ve mladosti své vším jiným byl jen ne bohumilým člověkem. O Boha se málo staral, světu se zcela oddával na nic jiného nepomyšleje, než jak by vždy nových a nových rozkoší užití mohl, jedním slovem: vedl život bouřlivý. Tu však Bůh ve své nedostihlé dobrotě jako jednomu každému tak i jemu seslal v bouřlivý jeho život paprsek milosti své; a blaze mu, že na něj dbal. Paprsek milosti Boží v něm mocně působí. Co se mu dříve líbilo, nyní se mu oškliví, on by nejraději všeho pozemského se zbavil, by jediné Bohu sloužití mohl ze srdce celého. A proto čas od času pozemských věcí se odříká chudinu jimi obdaruje, až konečně prost vši pozemskosti zcela s Bohem obcuje.

Posvíťme si nyní na novověkého osvícence. Ten byl nadějným hošíkem z mládí; rád se modlíval, chodil do chrámu Páně. — — — Štěstí mu přálo. Z bídáka, jakýmž dříve byl, stal se pán; ten nechce již více do chrámu Páně; o modlitbu vůbec ani nestojí. Všechna jeho starost jest jen na to obrácena, by co nejvíce pokladů nahrabal. Každý prostředek jest mu dobrým a dovoleným, jen když jej k žádoucím cíli dovede. Konečně vidíme, jak z onoho zbožného avšak nuzného hochy stal se pán, Bůh ví jak mu říkají, jenž má miliony v kapse. — Oba, jak sluha boží, tak i tento osvícenec jsou o chudinu zasloužili; jen s tím rozdílem že sluha Boží chudině pomáhal k penězům, onen boháč však od peněz.

Než kam jsme to zašli; vraťme se raději k Antoniovi. Byl on moudrým rádcem všem, kteří jeho vedení se byli svěřili. Přečasto je upozorňoval na dábelské nástrahy, pobádal je, by jen udatně s pekelníky bojovali a se jich nikterak nelekali, nebo oni nad věrnými sluhy Božími jen tolik moci mají, kolik Bůh jim ponechává, by věrnost svých služebníků zkusil.

Když za časů císaře Maximina v Alexandrii, hlavním to městem Egypta, pronásledování křesťanů zuřiti začalo, odebral se tam Antonius hoře touhou, by mu popřáno bylo pro Krista krev svou vycediti. Jelikož ale Bůh ve své nevyzpytatelné moudrosti jinak byl usoudil, odebral se Antonius nazpět ku svým bratrům.

Zahořel opětně touhou po samotě. Vnuknutím Božím veden, přišel k vysoké hoře, na jejíž úpatí pramének a několik palmových stromů se nalézalo. Zde se usadil v domněnce, že ničím nebude tu rušen v obcování s Bohem. Avšak i zde našli ho bratři jeho, a donášeli mu čas od času něco potravy.

Když Antonius cítil, že konec života jeho se blíží, odebral se ku svým bratrům a louče se s nimi pravil: „Posledníkrát k vám přicházím. Divil bych se tomu, kdybychom se na tom světě ještě jednou viděli. Jest již na čase, bych z toho světa se odebral; dochází již 105tý rok věku mého.“ Bratři uslyševše tato slova prolévali hořké slzy, objímali a líbali ho a chtěli všemožně k tomu přinutiti, by u nich konec života svého očekával, k čemuž ale Antonius nesvolil. Navrátiv se, brzy onemocněl. Dva bratři byli u něho, aby ho obsluhovali. Napomenuv je, by vždy tak živi byli jakoby každodenně umřítí měli, by neměli spolku s těmi, jenž od církve svaté se odloučili; pravil jim: pochovejte tělo mé na kterémkoliv místě; avšak nikdo kromě vás o tom místě ať neví. Nuže dítky buďte s Bohem; Antonius již odchází a není více mezi námi. To praviv zesnul sladce v Pánu.

Bratři pochovali tělo jeho; poslušni jsouce jeho rozkazu neřekli nikomu, kam ho pochovali, šat pak jeho uschovali co drahocný poklad.

Svatý Otec Pius IX. — Jeho dětství.

(Pokračování)

II.

Jan na studiích u Piaristů ve Volteře.

Když byl Jan Maria desátý rok svého věku přečkal, muselo se rozhodnouti, co nyní s ním? — Ačkoli hraběnka Kateřina tohoto synáčka svého, jim naposledy od Boha darovaného, velice ráda měla, přece se neřídila podle tak mnohých jiných urozených, ale nemoudrých, měkosrdečných a svéhlavých matek, kteréžto, aby svým vysoce urozeným dívkám malé ty nepřijemnosti uspořily, ježto s sebou přináší to žití v cizině a zvlášť to obcování s níže postavenými, je na újmu vzdělání stavu jejich patřícímu co možná nejdéle okolo sebe mají s nimi se mazlíce. Tak to máti nechtěla se svým synáčkem hraběnka Kateřina. Myslila sobě: „Cizí oči dělají lidi,“ a proto měl syn jejich, což byla vůle obou rodičů — jakmile vhodný k tomu čas přišel, a teď právě se jim tu již zdál býti, ku svému dalšímu vychování a vzdělání odevzdán býti rukou cizím, ale dobrým. Kde a jakým způsobem se Mastaj prvním počátkům naučil, zdali v domě rodičův návodem domácího duchovního, anebo ve veřejné škole začáteční, nepraví se sice výslovně, taktéž nemůžeme správně udati rok a zevrubné okolnosti prvního svatého přijímání a biřmování chlapce hraběcího; domníváme se ale jednak pro obyčej ve Vlaších panující, záhy dítky ku stolu Páně připustiti, pak také pro neobyčejnou chlapcovu nábožnost a stáří jeho daleko předstihající zralost rozumu, nejšťastnější den tento života svého že ještě v Sinigaglii v jedenáctém asi roku slavil a bezmála zároveň anebo krátce před tím i svátost svatého biřmování přijal. Že se k přijetí těchto svátostí, jsa modlitbami a dobrým příkladem matky své bohabojně podporován, se vši jen možnou pilností a s horoucností srdce připravoval, o tom svědčí ono přepočetnané ovoce tohoto prvního svatého přijímání a svatého biřmování: anjelská nábožnost, která mu vždy z očí září, když mši svatou slouží, když této oběti přítomen jest, a když před nejsvětější Svátostí oltářní své rozjímání činí; o tom svědčí i ta jeho stálost nezvratná, jižto hrdinský a vytrvalý odpor staví jak nepřítelům spásy svojí, taktéž vůbec nepřítelům království Božího na zemi.

Po společné poradě a po vyprošení světla s hůry shodnuli se manželé ve volbě výchovného ústavu, jemuž miláčka svého svěřiti chtěli. A to měla býti kolej Piaristů ve Volteře, v Toskánsku, nedaleko Pisy. Piaristé byli tehdy v celé Itálii vyhlášeni co výteční učitelé a vychovatelé, ale zvláštní chvalná pověst šla o ústavu ve Volteře, jehožto tehdejším ředitelem byl Inghirami, muž to proslulý, jak svou učeností a hvězdářským uměním tak i svými vlohami výchovnými.

Tam tedy byl chlapec dopraven a rodičové jej, jak se snadno dá mysliti, doprovázeli. Že loučení s milými domácími, jenž ho mělo třicet mil od domova vzdálit, že bylo dosti bolestno jak pro odcházejícího tak i pro jeho bratry a sestry, to ví, to cítí každé dobré dítě, které se ponejprv od svých milých a známých do dalekého a cizího stěhovat musí světa.

A že pak ve Volteře i hraběnka Kateřina od tohoto miláčka svého se ani odtrhnouti nemohla, to také vědí matky dobré! Ale nač se tak rmoutiti? Jan byl chovancem Marianským, a Piaristé, jimžto Jan byl dán pod opatrnost, byly od sv. Josefa Kalasanského, svého zakladatele, také Marii dáni pod ochranu. A to bylo, co hraběnkou těšilo. Odevzdala i tu Jana Matce Boží a vrátili se domů.

Janovi často vyhrkly slzy z očí, když se k Sinigaglii podíval a si na to vzpomněl, že tak daleko jest od domova vzdálen. Ale tesknice ho brzo pominula. A proč by ne? Vždyť tu měl tak dobré učitele, kteří o své žáky nejináč než rodičové o děti své se starali, z nich na základě římsko-katolického náboženství hodné katolíky a dobré občany vychovati se snažili; měl zde i pěkné chrámy, jež navštívit a v nich s milým Ježíškem a s Marií se pobaviti mu žádný nezabraňoval, a ta krásná knihovna se svými vzácnými rukopisy a to museum etruských starožitností a ta věž na té pevnosti kdys za žalář sloužící se svými 11 střeaviců tlustými zděmi, tyto a jiné věci či ony neukojovaly jeho zvědavost a nešlechtily jeho krasocit?

Tak pobyl Jan ve Volteře u Piaristů skoro šest let, aby se tu oddal studiu tak zvanému klasickému, t. j. studiu učených řečí, studiu dějepisu, zeměpisu, počítání, měřičtví, přírodopisu a mudreství. A jako doma ho všeci milovali, taktéž mu i zde jeho spanilá postava, tichá jeho, ale s velikou rázností spojená povaha, bystrý rozum a pravá osvícená nábožnost a skrovnost při veliké obratnosti v řeči a bohaté zásobě myšlenek a jeho objemná vědomost zjednaly brzo lásku a úctu nejen jeho spolužákův a představených, ale i lidí ostatních.

Jak výtečným on byl studentem, o tom nám kromě jiných podávají důkazy dva následující příběhy.

Jednou navštívila Volteru nábožná a duchaplná Heloisia Bacchiochia, teta Napoleona I. tehdejšího císaře francouzského a toho času královna etruská. Studenti sobě umínili, že paní této na počest uspořádají zábavu. Tato zábava se jmenovala poetická akademie a záležela v tom, že se v ní střídaly přednášky vědecké s přednáškami básní a zpěvných kusův. A koho sobě vyvolili studenti za předsedu této akademie poetické? Žádný se jim k tomu nezdál býti schopnějším jak mladý Mastaje.

Ale ještě významnější pro vědeckou důkladnost Mastaje co studujícího jest okolnost tato. Několik měsíců před tím, dříve než byl Volteru opustil, přišel na ústav inšpektor francouzské university, aby tu kolej prohlídnul. Papežovy státy byly právě tenkrát prohlášeny za francouzskou provincii a Napoleon I. ustanovil, aby se pro celou říši založil učitelský sbor pod jménem „císařská universita,“ v jejížto čele stál velmistr, jenž měl vychování mládeže v celém císařství v duchu těch novějších zásad a ku prospěchu jeho moci panovnické způsobiti. Velmistři po boku, za našich

časův bychom ho nazvali ministrem veřejného vyučování, stála nejvyšší rada veřejného vyučování. Dozorcům těmto či radám nejvyšším bylo nařízeno, aby jak veřejným tak soukromým ústavům (tyto poslední byly ponechány) přihlíželi a jak jen možná celému způsobu vyučování ráz vstúpili stejnotvárný a skoro vojenský. Takovýto spolumoud university francouzské byl do Voltery poslán, by ústav ten prohlídl; i bylať u jeho přítomnosti většina chovanců zkoušena, mezi nimi i Mastaj; dostávalť otázky jako jiní, ale ty jeho určité odpovědi, ty obšírné jeho vědecké vědomosti, z nichžto podával důkazy, též příjemný pohled a to pěkné jeho se chování padly do očí komisaři francouzskému. I popřáv mu mnoho štěstí pravil k představenému toho ústavu: „Tento mladý muž to daleko přivede, pakli mu okolnosti jen poněkud budou příznivy.“

Ani netuše, co pravil, předpověděl to inšpektor prorocky a byloť mu i popřáno viděti, jak se jedna část proroctví jeho uskutečnila, nebo v roku 1830, když byla smrt životu jeho konec učinila, to již dávno bylo v listech veřejných oznámeno, že kněz Mastaj jest povýšen na trůn arcibiskupský ve Spoletě. Co by teprv byl řekl, kdyby byl věděl, že mladý chovanec Volterský, jenž dosedl na trůn arcibiskupský, jednoho dne bude korunován tiarou a že se stane jedním z těch největších papežův církve katolické?

Dokazují-li uvedená vysvědčení nejvíce vědeckou důkladnost mladého Sinigagliána ve Volteře, vyvyšují zase jiná na veřejnost příšlá svědectví dřívějších učitelův docela výslovně vzornou a dosti nenachvalitelnou přesnost mravů jeho. Tak se vyjádřil jeden z prvéjších učitelův nynějšího papeže, „že žák jeho byl nadán vlohami velikými a skvělými, zvláště ale duší anjelskou a že v žádné tehdejšího času vědět nejsa cizincem ve všem že se vyznamenal.“ A výrok jiného učitele zní: „Mastaj byl mravů anjelských a v práci neunavný.“

Tak tedy dospělo dítě v mládence, jenž se stal den co den hodnějším a ctnostnějším. Snadnoť sobě pomysliti můžeme radost matčinu, když každým rokem v prázdniny syn milovaný do domu přibyv jí se do náručí vrhl a když jej po dlouhém odloučení opět viděla na duchu sesílena, rázu upevněného, vědomostmi obohacena, mysl jeho jako vždy jindy něžnou a bohatou, jeho duši tak jako v dětinství nepoškrvněnou. Ale i bolest její s ní můžeme cítiti, když ještě dosud neuhlídala barvu úplně zdravou na bledých lícech jeho, když i slyšeti musela, že se z postonávání toho již vyvinula nemoc skutečná, hrozná nemoc padoucí. A zárodek té nemoci byl v něm položen tenkrát, když byl do vody spadl. Před tím míval chlapec líčka červená, ale teď bledá, prv býval silný v těle a teď tak hubený.

V posledním roce pobytu jeho ve Volteře (1808) věku jeho asi šestnáctém, byly ty záchvaty častější a silnější, tak silny, že lékaři o radu tázáni se vyjádřili, žeť tu pomoci nelze, marny že jsou všechny léčebné prostředky. Jaká to bolest pro toho příčinlivého, s tak pěknými a nadějnými vyhlídkami do života pozírajícího Jana! Jaká to pro rodiče starost, takto když zmařeny viděli naděje v syna svého milého a nadaného skládané! Ubohý mládenec! Co měl nyní začíti při tak zeslabené síle tělesné, při této nezdravé jej co zákeřník překvapující povaze? K čemu se měl odhodlati? Přišel to zlý čas pro mladého syna hraběcího, čas přísné zkoušky a pochvilných traplivých rozpaků, jichžto vinu ostatně nesly i ty smutné politické poměry, které tak mnohého mladíka do stavu vtláčily vojenského proti jeho původní a vnitřní náklonnosti.

Tato původní náklonnost Mastajova se ukázala i v tom, že on, pranic ne-
dbaje na to, že se úkazy padoucí nemoci opakovaly, sobě na jaře v roku 1809
k „radosti své nábožné matky“ od Monsignora Incontriho, biskupa Volterského,
dal udělití první tonsurku, kterážto ceremonie v tom záleží, že se tomu jistému na
čtyrech stranách a v prostřed hlavy v podobě koruny vlasy vystřihnou a šat bílý že
se mu obleče mezi slovy: „Pán tě obleč v člověka nového, jenž jest stvořen podle
Boha v spravedlnosti a v pravé svatosti.“

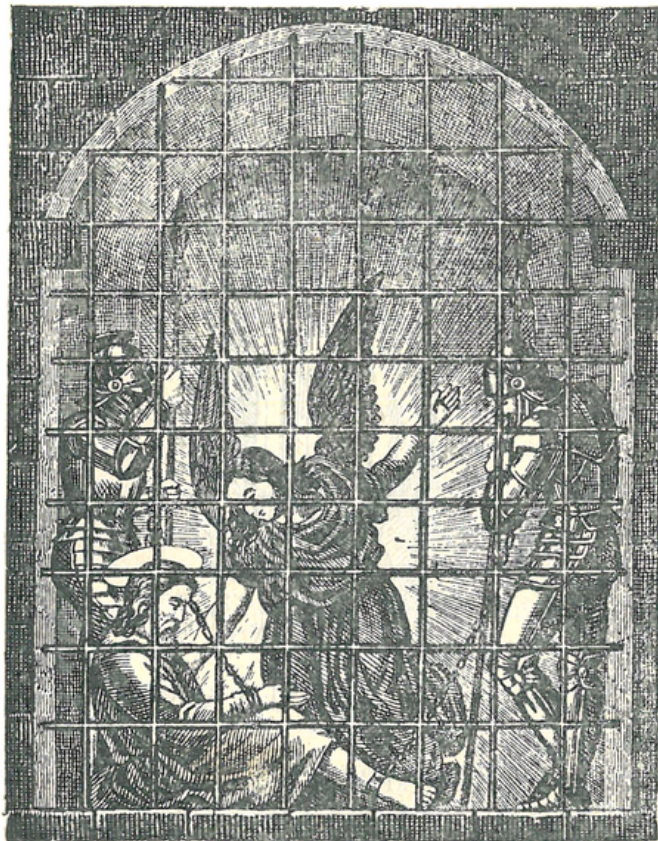
Tím tedy byl, ač ne neodvolatelně, přijat do stavu duchovního, odtud patřil
mezi kleriky, mezi vyvolené Páně, mezi sluby oltáře, stál na svatyně stupni nej-
spodnějším. Zdaž bude také na ty vyšší směti vstoupit, zdali snad brzo na ně vstoupí,
to bylo v Boží moci. Jan nemohl prozatím nic jiného dělati než se modlití.

Že biskup Volterský čin tento, jenž sice k ničemu ještě nezavazuje, ale přece
již platí co obřad zasvěcující k budoucímu stavu duchovnímu, že ho vykonal na
člověku na padoucí nemoc trpícímu, to se státi mohlo jen na jeho vřelé přání a
v obapolné naději na vyléčení. Vždyť nemoc padoucí patří dle své přirozenosti k oněm
vadám, jenžto k službě církevní zvláště k vyšší zákonitě neschopny činí. A jak
by také mohla církev pustit do svatyně své nejvnitřnější osoby takové, o něž pro
jich churavou povahu jest se co obávati, že by mezi svými posvátnými úřadními vý-
kony na kazatelnici, ve zpovědnici, u křtitelnice a t. d. rychlonáhle zakřiknuvše
klesnout a tím zneuctění Nejsvětějšího, leknutí, pomatenost a pohoršení mohly způsobiti ?

Opusťme na chvíli jinošství Jana Marie Mastaje a popatřme na stáří Pia IX.,
které svou svatostí a s nebes sílenou vytrvalostí celý svět obdivem naplňuje. Vizme

nového Petra v žaláři.

Letos dne 13.
května slaví kat.
svět 83. jeho na-
rozeniny, a 16.
června 30. rok jeho
nejvyššího apo-
štolského úřado-
vání. V loni
obdržel sv. Otec
k těm dvěma pa-
mátným dnům ze
všech končin světa
nesčíslných bla-
hopřání a osvěd-
čení dětinné pří-
tulnosti všech věr-
ných katolíků.
Každým dnem,
každým rokem
roste tato láska a
nadšení pro vzne-
šeného zajatce a
trpitele. Také pro

letošek připravuje
se opět podobně
ale větší ještě
oslavení těch dnů,
ne tak od jeho
krajanů Italiánů
jako od nejvzdá-
lenějších národů.
Kdyby to šlo o
nějakou světskou
výstavu, o nějaké
tělo bavící rado-
vanky, uspořádaly
by se zajisté od
bohatých tohoto
světa velkolepé
poutě jako k těm
něm. šicfestům ;
tuto konají se od
chudých tohoto
světa nadšené pou-
tě do Říma, i
z našich česko-

slovanských vlastí vydali se mnozí tam a budou jako zástupci nás, kteří jen duchem svá blahopřání sv. Otci v ty dny přineseme.

Italský katol. časopis, „Unita Catolica,“ ponavrhl následující způsob osvědčení lásky k sv. Otci: Nechať každý katolík sám na cedulku napíše své blahopřání a zašle některému katol. časopisu. Všechna pak se seřadí a odevzdají sv. Otci. Není pochybnosti, že by ten způsob nejen potěšil sv. Otce, nýbrž i hojného ovoce přinesl, ovoce uvědomění katolického a živosti víry. — Při té příležitosti zajisté připojil by každý ke svému blahopřání i dárek podle své možnosti, aby lásku skutkem dokázal. Svět se tak rád směje té almužné sv. Petrské — smích to málomocné závisti a záští, — nestydí se ale vydírat příspěvky od katolíků, a na prvním místě od katol. kněží, ku každé taneční zábavě, ku každému světáckému výletu a jošitnému podniku, udávaje k zakrytí svého sobectví nějaký „dobročinný“ (!) účel. Nechejme se smát ten svět, budme ale také již moudřejší a dbejme o to, aby nemohl se smáti naší hloupostí, že podporujeme v jeho podnicích našeho úhlavního zhoubce.

Nuže oslavme, seč síly stačí, svou společnou záležitost, narozeniny a na papežský trůn nastolení našeho milovaného sv. Otce. Kdo pravý katolík, hlasí se ke svému Otci, vzmužme se ze své polovičatosti ku vlastnímu duševnímu prospěchu.

Svatý Stanislav.

(† 1079 dne 7. května.)

Co v Jerusalemě kdysi sv. Jan Křestitel byl vykonal a vytrpěl, předstíraje cizoložnému králi Herodovi hřích jeho, za co i umřítí musel: totéž dalo se tisíc let později v Polse; neboť v Stanislavu žil a jej ovládal tentýž Duch svatý jak Jana, — protož činil totéž, any podobné se vyskytly okolnosti.

Sv. Stanislav byl biskupem v Krakově, a vedl tak ctnostný život dokonalého biskupa, že by i tenkrát mezi svaté počítán býti musel, kdyby ani nebyl mučnické vytrpěl smrti. Jeho učení a jeho život byly jedno, jelikož žádnému nepředpisoval a neukládal, což by sám dříve nebyl konal.

Téhož času vládnul Polskou král Boleslav II. Měl pak panovník tento muohé vlastnosti, kteréž mu dobyly ve světě cti; byl on výtečným a udatným bojovníkem; dobyl si v mnoho bitvách skvělého vítězství, byl v jídle a pití střídavý, otužilý zimou

Poněvadž biskupové zvláště v úřadování svém následovníky jsou apoštolů, snažil se vši svou silou jim nejen v důstojnosti a moci církevní podobným se státi, nýbrž i v křesťanské dokonalosti. Spisovatel jeho života praví o něm: „Stanislav, biskup krakovský, žil na zemi již jako nebešťan; biskup, zcela panický, prost žádostí tělesných, střežil dnem i nocí s neunavnou péčí jemu svěřené stádo. Nejen slovem výtečného učení ukázal se býti mužem apoštolským, nýbrž i skutkem dokonalé

a nedostatkem při polním tažení jako jeho nejudatnější prostý voják, přívětivý a velikomyslný ku prosícím, a kromobyčejně štědrý. Jelikož ale všechny tyto dobré vlastnosti již přirozeností jeho byly a nepošly ze křesťanství, lpěly na něm též mnohé nedokonalosti, ba nešlechtnosti; byl nesmírně zlobivý, ukrutný a příliš chlipností oddaný. Dáno mu za tou příčinou v dějinách jméno „Boleslava Hrozného.“

Nejsa spokojen se svou chotí, již před oltářem, na němž Bůh v nejsvětější Svátosti oltářní přebývá, věrnost slíbil, zneužíval panou a žen panského stavu nejprv tajně, později však veřejně, by jen svým nezřízeným choutkám tělesným vyhověl. Osobnosti, kteréž se poblíže krále nalezaly, jako zpovědníci, biskupové, ano i církevní kníže zemský, arcibiskup ze Hnězdna, mlčeli k tomu všickni; neboť se obávali divoké zuřivosti královny a starali se více o své časné dobro, jehož se jim od krále dostávalo. Toliko jediný Stanislav pamětliv jsa biskupské své povinnosti, žádal s králem samým mluvití a rozložil mu, kterak hanebné jsou jeho nešlechtnosti, kterak lidé jej proto proklínají, kterak tím slávu svou kalí, kterak Boha zvláště těžko uráží, Boha, jenž za všechna dobrodíní, za všechna vítězství ano i za královskou korunu tisícerymi zavázán jest díky. Prosil jej, by přece ku svému vlastnímu a poddaných svých dobru, dříve než jej ruka Páně zastihne, od hříšného toho života upustil. Mezitím co takto Stanislav mluvil, vřelo to v nitru hrdého krále; avšak z ohledu biskupské důstojnosti a svatého života Stanislavova nevychrtil zloby své ale se omlouval a předstíral, že se to nemá tak zle; načež Stanislav výmluv králových nepřijmuv, na novo mu do srdce mluvil. Ačkoliv král při napomínání biskupa meze slušnosti a vážnosti, jakouž měl ku biskupovi tak cnostnému, jako byl Stanislav, nepřekročil, přece bylo vše napomínání marné. A kdyby se byl jen osten svědomí probudil, a jen seménko do jeho zatvrzelého srdce dostalo a kořínky v půdu pustilo, nicméně bylo by ihned zničeno tělesnými choutkami, jimž byl král oddán celým srdcem; naproti tomu ale rostla zlost a zášť proti Stanislavu tím více a sice za tou příčinou, že se odvážil sám, kdežto jiní mlčeli, jemu, všude obávanému to vladaři, tak trpce mluvití do svědomí. Dvořeni, jimž to vykládal král, jej ještě více proti svatému biskupu popudili, místo co by se byli měli snažiti zlost a vztek jeho umírniti.

Zejmena umínil si král, veřejně pohaněti biskupa, jej před celým národem ukázati co nešlechtníka. Zámínka byla brzo vymyšlena.

Před veřejný soud byl pohnán Stanislav proto, „že nesprávně si byl osobil pole jistého Petra, a předstírá, že ho od něho byl koupil, nijak ale toho dokázat nemůže.“ Stanislav měl skutečně — pro svůj kostel — polnost od onoho Petra, který před třemi roky již zemřel, a žádných písemných důkazů o řádném prodeji tu nebylo, svědci ale báli se krále pravdě svědčiti. Aby správnost svého jmění biskup Stanislav dokázal, slibuje králi, že onoho Petra do třech dní k soudu přivede, aby dosvědčil pravdu on umrlý, kterou překrucují živoucí. Se smíchem přijal král a jeho zvrženci tuto přípověď, jsouce jisti, že nebude moci ji splniti. Svatý Stanislav ale věnoval celých tří dní vroucí modlitbě a postu. V připověděný den šel světec, odslouživ mši sv. ke hrobu zemřelého, vyvolal ho ven, a vedl ho přímo před soud. Hřůza pojala krále a všechny přítomné, když uzřeli před sebou z mrtvých vstalého. Biskup kázal mu svědectví vydati, zdali smlouvenou cenu za roli od něho obdržel. A tento zřetelně dosvědčil, že řádně byl od biskupa za roli zaplacen a že po právu patří ono pole biskupovi. Dopověděv to odebral se opět do svého hrobu a usnul v spánek věčný.

Avšak ani tento velký zázrak nemohl zuřivého a náruživostí zaslepeného krále na lepší cestu přivéstí.

Nedlouho po té události uslyšel král, že jistý polský šlechtic, jmenem Měčislav, má velmi krásnou paní. Hledal jen všeliké příležitosti ji uviděti; jakmile ji spatřil, dosáhla ihned nešlechtnost jeho nejvyššího stupně, podnícena byvší krásou a líbezným a půvabným se chováním paní té. Než Kristina, neboť tak se nazývala, odmítla s ošklivostí všechna jeho nabízení hanebná; i dary drahých kamenů a zlatých skvostů, pochlebování, sliby a hrozby, vůbec vše bylo marné. Vida, že vše marno, použil násilí. Poslal totiž vojáky do domu šlechticova s rozkazem manželku jeho násilím odnésti do královského sídla. Zde byla nešťastná dlouhá leta uzavřena. Na všech dítkách, jež nestoudnému tyranu porodila, spočívala kletba boží; bylyť všechny ve tváři zmrzačeny, třásly se na všech údech a konečně byly docela otupělé.

Šlechta a panstvo byli nad takovou hanebností královou nesmírně rozhorleni a všichni se právem obávali, že již ani jich vlastní manželky a dcery před králem nejsou jisty; ale nikdo se neodvážil hlasitě proti němu promlouvat. Byl sice arcibiskup ze Hnězdna jednak světským jednak duchovním panstvem vyzván, by zakročil proti hanebnostem královým, jelikož jest nejvyšším knězem země té a odnešená šlechtična jeho diecési náleží. Než ačkoliv byl arcibiskup jinak nábožný a cnostný muž, přece se bál velmi a proto váhal. Nyní usnešeno na tom, že nikdo není schopnějším a srdnatějším zdivočilého knížete napomenouti, nežli Stanislav. Vyzván od nejváženějších mužů a od svého vlastního k tomu pobídnut svědomí, odvážil se králi zločin jeho na paměť uvésti. Připravoval se k tomu dlouho mší svatou a ustavičnou modlitbou, by Bůh jeho slovům síly a požehnání svého udělil. Na to vstoupil před krále, předstíral mu jeho zločin láskyplnými a dojímacími slovy, kterak hřích tento záhubu krále a jeho zlým příkladem též záhuba země jest, tak že by musel každý, v němž jen jiskerka citu jest, obměkčen býti. Než král již hluboko padl v neřesti a nebylo lehkou pro něho věcí opět povstati. Tentokráte se král nezdržel, nýbrž pln zlosti a vzteku nadával biskupovi, řka: že zasluhuje, by byl učiněn pastýřem dobytka, by se naučil, jak se má s králem mluvit, a tím aby byl dán příklad odstrašující na odvrácení podobné drzosti.

Než Stanislav nenechal se zastrašiti, nýbrž obnovil svá napomínání, a poněvadž mu král vytýkal, že nezná slušnosti, pravil sv. biskup tato slova pádná: „Chceš-li královskou důstojnost s apoštolským úřadem biskupa porovnávat, tedy jest ona (totiž královská) o tolik menší a nepatrnější, oč světlo měsíce proti světlu slunce, nebo oč olovo proti zlatu nepatrnější jest.“ Král však nechtěl ničeho více slyšeti, povstal, vyšel z pokoje a nechal biskupa samého tam státi.

Slovo boží a spasitelná napomenutí jsou v něčem trochu podobná sv. přijímání nejsv. těla a krve Spasitelovy, a sice v tom, že byvši podáno nehodné, hříšné duši, jí k soudu a ku větší jest záhubě, nikoliv ale ku spáse. Král padal vždy hlouběji; upadl v nepřirozenou smilnosť, kteráž dříve smrtí ohně nyní toliko trestnicí potrestána bývá; jestli dříve ještě svou nešlechtnost ukryval, stal se pomalu necudným jako zvíře. Jelikož ve válce s Rusy jich hlavní město dobyl, a tam se svým vojskem zimoval, oddali si vojíní za příkladem královým těm nejhanebnějším nešlechtnostem. Král se takřka zdivočil; dal lidi sřati a to s takovou ukrutností, že nešetřil ni stáří, ni pohlaví, ni okolností.

Mezitím co král vždy hlouběji a hlouběji ve hříších a zločinech klesal, skvěl se Stanislav více a více cnostmi a zásluhami. I odvážil se biskup tento ještě po třetí jíti ku králi a jemu svědomí probuditi; než král kydal na sv. muže jen hanu a hrozbu. — Jelikož nechtěl se král obrátiti po dobrém, cítil se Stanislav povinna,

takového smilníka, jenž hůře žil než pohané, z katolické církve vyloučiti; oznámil tedy králi, že musí nad ním kletbu vyloučení z církve vyřknouti. Nad tím král celý zlostí zbledl a pravil biskupovi, že bude usmrcen, jakmile to učiní. Když se Stanislav vzdálil, radili mu jeho věrní přátelé, by krále více nepopouzel na sebe a svého života raději šetřil. Stanislav však nehrozil se žádného nebezpečství, kde se jednalo bojovati proti zlému; chtěl býti věrným strážníkem v říši Páně a ne zbaběle mlčeti, ano on si přál a modlil se, by mohl ku cti a slávě Boží smrt podstoupiti.

Vyslovil tedy kletbu církevní nad králem.

Král hleděl nyní pln vzteku sv. biskupa usmrtiti; než tento po delší čas mu vždy uniknul. Nedaleko Krakova byla kaplička sv. Michalovi a všem andělům zasvěcená; zde myslil sv. Stanislav v pokoji a jistotě mši sv. čísti. Než král měl na všech stranách své vyzvědače; tito mu to oznámili. I myslil si, že nyní jest nejlepší příležitost pomstiti se na něm. Vyběhl s oddílem vojska a zastihl sv. Stanislava, an přináší Bohu nekrvavou oběť nového zákona; nenechal si překážeti, ačkoliv mu oznámili, že jeho pronásledovník se blíží. Král přijda rozkázal vojínům do kostela vraziti a biskupa zavraždit. Než tyto pojala bázeň a uctivost před tak vznešeným knězem a nevykonali rozkazu. Tu vrazil král do kostela a rozpoltil Stanislava, an se modlil, hlavu, vyvlekl sám mrtvolu z kostela ven, a vojáci ji pak rozkouskovali, tak že nebyla podobna více lidskému tělu.

Takovým způsobem se vyplnilo přání biskupa a krále; nebeské přání biskupovo mučenkem se státi, a pekelné přání královo, svého duchovního vůdce zavraždit.

Znamenitymi zázraky, kteréž se na hrobu sv. Stanislava dály, byv polekán, poznal král velikost svého zločinu; neměl ni dnem ni nocí žádného pokoje, svědomí jej hrozně trápilo.

Povídá se ale, že — zajisté ze zásluh sv. mučénka — ne trest, alebrž milosrdenství boží se na něm objevilo. Král totiž s několika průvodci utekl do Uher ku králi Ladislavovi, kterýž jej laskavě přijal. Než osten svědomí nedal mu ani zde pokoje a protož se usnesl na tom, jíti do Říma a od papeže sprostění kletby církevní vyprositi. Oblekl tedy za tím účelem chatrný poutnický oděv a s jedním toliko sluhou nastoupil cestu. Přišed do Korutan zastavil se u dávnověkého benediktinského kláštera, jmenem Ossiach, by u dveří jako jiní chudí o jídlo žebral. Najednou uslyšel hlas vnitřní, kterak ho napomíná, by zde zůstal a ostatek života prožil v pokání za zpáchané hříchy. Jak myslil, tak učinil; žádal o přijmutí do řádu ctihodného pod řeholou sv. Otce Benedikta a ve svém očekávání nebyl zklamán.

Když byl slavnostně oblečen v posvátné roucho benediktinské, nabízel se sám ku nejnižším zaměstnáním, umýval náčiní, čistil nože, odklízal nečistotu, vykonával věrně a pilně svými královskými rukama ty nejopovrhlivější práce, kteréž jemu byly uloženy. Někdy mu bylo vytýkáno, že jest neobratný, posmíváno, ano býval i bit od rozpustilého služebnictva; nicméně však kající král snášel všechny tyto nepříjemnosti s nepřemožitelnou trpělivostí a nedal ni slovem, ni pohledem na jevo svou netrpělivost; zachovával tak přísné mlčení jakoby byl němý. Již strávil asi sedm let takovýmto způsobem ve klášteře, jak staré letopisy vypravují, před Bohem větší v kuchyni než-li na trůně —, tu se již blížil konec jeho namáhání a kajícího života. Leže na smrtelné posteli promluvil po dlouhých letech po první a žádal, by k němu opatřišel. Tomuto nyní vypravoval, čím byl, a proč sem přišel, a vyznal s velikou lítostí hrozný onen zločin, kterýž zpáchal, zavraždiv sv. biskupa Stanislava, přijal

svátosti svaté, a oddáv svůj posud schovaný královský prsten opatovi, umřel uprostřed za něho se modlících bratří.

Často býval tajně pozorován, kterak v noci před obrazem P. Marie nejvrounější modlitby a vzdechy k nebi vysílá; může se tedy vším právem za to míti, že to byla nejblahoslavenější P. Maria, matka milosrdenství, kteráž se sv. Stanislavem tomuto velikému hříšníku milosti u Boha vyprosila, by svůj život jako kajicník dokonal. Jeho pozůstatky tělesné odpočívají od toho času v klášteře Ossiach, a duše jeho žije, jakž doufati můžeme, v nebi, u sv. Stanislava, vrah u zavražděného, v blaženém spojení přátelství.

Vraťme se ku sv. Stanislavovi. On zasloužil si mučnickou smrt a zvláště velkou slávu svou srdnatou otevřeností, jíž zdivočilému králi pravdu do očí mluvil. Zpytuj i ty své svědomí u přítomnosti tohoto sv. muže, jak se to má s tebou v tomto ohledu? Nemáš snad žádných příbuzných a přátel, a poddaných atd., kteří hříšně žijí aneb hříšně na nich lpí slabostí?

Předstíral jsi jim již jejich chyby a vady a snažil jsi se je opět na pravou přivést cestu? Jestližeš to neučinil, zodpověď si, proč dosud váháš? Řekneš snad, že to nic nepomůže! Toť jest pouze omluva, jíž svědomí své uspáváš; pravá toho příčina je, že jsi nedbalý o spásu duše blížního svého a o slávu boží, aneb že jsi zbabělý a se bojíš nepřijemností. Rovné za rovné, zub za zub, oko za oko bude na onom světě; přijdeš-li jednou na ono místo, kde sv. Stanislav věčně blažen jest, když nemáš ani srdnatosti blížního napomínati, jemu do svědomí mluvit? — jsi právě opak toho. Jak to bude při posledním soudu božím, stojí napsáno u proroka Ezechiele 33: „Když bych já řekl bezbožnému: Bezbožniče, smrti umřeš; a nemluvil bys jemu, aby se vystříhal bezbožný od cesty své: on bezbožný pro nepravost svou umře, ale krve jeho z ruky tvé vyhledávati budu. Pakli, když ty zvěstuješ bezbožnému, aby se obrátil od cest svých, on se neobrátil: umře on pro nepravost svou; ty ale jsi vysvobodil duši svou.“ Kdo se domníváš býti čistým hříchů, viz abys nebyl odsouzen pro nešlechtnosti druhých.

Tovaryšstva Ježíšova missie za mořem.

II. Missie v Japonii.

1. Japon Anger pokřtěn, král Sumitanda, královna Gratia.

(Pokračování.)

„Pán buď s Vámi!“ pozdravil je missionář, dokonav posvátný obřad. Tu vystane král, pozdvihne hlasu svého, aby poděkoval za udělený křest svatý. V kostele se všecko zarazí, v každé tváři se jeví nová napnutost. — Král mluví nadšeně a pokorně; díky vzdává za tu milost, že jest nyní dítkem Božím a spoluoudem svaté křesťanské církve. — A jakoby se v skromnosti své bál, že by mu nějaká přednost patřila, rychle okázal na své milé soudruhy, řka: „Velebný otče, vizte drahé soudruhy mé! věrte, že jeden každý z mých dobrých třidceti soudruhů by se byl dal na svatou víru křesťanskou, i kdybych já nebyl za křest svatý žádal. Každý z nich jest odhodlán, za svatou víru zemřít. I kdybych já — — tu se začal hlas jeho třásti, — i kdybych já někdy měl tak nešťastným býti, že bych svaté víry se spustil; ti pánové zde mají srdce šlechtné, ti zachovají svou čest, a věrnost Pánu Bohu! Buďte jist,

velebný otče náš, že, jakkoli mne ti pánové milují, přece mnohem více učiní pro Boha, nežby učinili za mne. Já ručím za jejich setrvalost.

Domluvil a přítomný zástup slušně pozdraviv odešel s průvodci svými. Tak byl první japonský král, Bartoloměj Sumitanda, pokřtěn. — Kdo vypíše radost jeho věrného národa, zejména radost japonských křesťanů? Kdo vypíše tichou blaženost oněch křesťanů, kteří krále svého ke křesťanské víře přivedli? Byli to vlastně missonáři? byli to Jesuité, kteří krále obrátili? Ach nebyli to missonáři! horliví křesťané to byli, kteří od prvního začátku až skoro do konce krále vedli, až konečně s takovou pokorou a láskou přijal křest svatý. Jaké zásluhy si tito upřímní křesťané před Bohem získali! jakou odměnu velkou obdrží na onen slavný den, v který Pán Ježíš přijde soudit živé i mrtvé, a služebníkům svým odplatí všechno, co z lásky k Němu učinili?

Milou láskou svých poddaných provázen, navrátil se král z křesťanského města Voko-xiura do svého města sídelního Ozaka. Byl tak blažen, že k svým věrným soudruhům pravil: „Milejší jest mi den, ve který mne církev křesťanská přijala za syna svého, nežli byl onen den, kde národ omuranský mne povýšil za svého krále.“

Ale čím dále se k domovu blížil, tím více se rmoutilo oko jeho; když pak kráčel do paláce, zbledly tváře jeho; což pak trápilo jeho srdce? Doma jej nečekaly tváře přívětivé, ano to srdce, které se nad jiné mělo radovati z obrácení jeho, to srdce se hněvalo! Byla to jeho manželka, královna Kamizana, kterážto hroznými předsudky jako zaslepená, bránila manželci svému, než se dal pokřtiti, a nyní se hněvala, když jako bohabojný křesťan se domů navrátil. — Byl to nyní na královském dvoře neobyčejný výjev: král a všickni mužští byli křesťané, královna a všechny ženské byly zaryté pohanky. Královna ustavičnými výčitkami sužovala manžela svého, že prý se spustil víry svých otců, a dal se na nějakou cizí, neznámou víru. Král jí vykládal, že víra v pravého Boha není žádná cizí víra, an Bůh jest všem národům jeden, a tudíž žádnému národu není cizí, a že Ježíš Kristus za všechny národy, také za národ japonský zemřel, i s radostí že se všickni národové k Němu mají znáti. — Královna utichla, král a křesťané na dvoře jeho konali modlitby a posty a tak za milost Boží prosili, — až královna se vzpamatovala a spolu s družkami svými křest svatý přijala. *)

Obrácení některého krále a královny na křesťanskou víru mívá obyčejně jak ve vlasti samé tak v sousedstvu následky veliké. Podobně když omuranský král Sumitanda a jeho manželka Kamizana a s nimi vysoká šlechta pokřtěni byli, následovalo je téměř celé království, protože byl král u svých poddaných upřímně milován. Ale i v sousedstvu se takřka brána otevřela, kteroužto missonáři směli volně přicházeti, a Krista Pána, Spasitele světa, hlásati. Zjistě nalezáme v tomto čase křesťanské missonáře v království Bungo, Amanguchi, Arima, Tozu; ano v království Bungo zařídili jesuitům noviciát, v kterémby nastávající missonáři z japonského rodu se vzdělávali.

Z dosavadního vypravování jsme mohli pozorovati, že missonáři si všímali hlavně mužů, na ženské málo ohled dbali; mužové pak, co od missonářů byli

*) Pokřtěni Sumitandovo padá do roku 1562; do toho samého roku, kde království české po dlouhých smutných časech obdrželo zase svého arcibiskupa a sedm set roků po oně nevyšlovné milosti, kde sv. Cyrill a Metod se rozhodli na Moravu jíti.

slyšeli, pověděli sami svým manželkám, matkám neb dcerám, a ženské, tím způsobem v církev svatou uvedeny, napotom bývaly vděčné žákyně a apoštolky svaté víry. Neb křesťanská víra navrátila v Japonii tak jako na celém okršlku země ženskému pohlaví onu důstojnost, která mu od Boha udělena byla, ale v pohanských nevěrách zmařena jest. U pohanských Japonů jako u mnohých jiných pohanů zavedeno bylo mnohoženství; kde pak mnohoženství vládne, tam ženy nejsou než nečestné otrokyně svého pána a mezi sebou nebývají než úskočné tyranky jedna na druhou. V takovém bídném otroctví drženy, nemají žádného přítele ani přítelkyni, které by se svěřily, nenacházejí nikde žádné útěchy: pravého Boha neznají a pohanské modly pro ně nemají než hrůzu. — Tu přišla křesťanská víra, kterážto nejvíce v úctě nejsvětější Rodičky Boží Marie Panny povýšila důstojnost ženskou, panenství oslaveno za nejvyšší okrasu, manželství povýšeno za svátost. Moudrý japonský národ pojal toto spanilé učení v celé čistotě jeho; ženám i dívkám se vracela ona důstojnost, kterou Maria Panna jim byla zasloužila, a uznati musíme, že japonské ženy a dívky přijímaly svatou víru s takovou vroucností a s takovou neohrožeností ji vyznávaly, že veškerým národům za pravý vzor slouží. Jeden příklad uvedeme hned, v dalším vypravování se jich najde více.

Jakondono, král z Tango měl vedle své pravé manželky jiné mnohé ženy, král sám, královna a celý královský dvůr byl v temnostech pohanských pohroužen. Když se Jakondono dozvěděl, že omuranský král Bartoloměj Sumitanda se dal na křesťanskou víru, a skoro celý omuranský národ že byl slavně uveden v křesťanskou církev; vyptával se pilně po té samé víře, měl v ní veliké zálibení, a to co o ní byl zaslechl, rád doma vypravoval. Sám arci se na tu víru nedal, jsa otrok nečistých náruživostí zákonu čistému se podrobiti nechtěl; avšak jeho manželka smýšlela jináče. Byla to mladá, hezká a hodná paní, vše, co jí manžel o Kristu a o jeho nejsvětější Matce byl vypravoval, dojívalo srdce její, i dychtila vroucnou žádostí přijíti jednou do křesťanského kostela, a promluvit s křesťanským knězem; neb její manžel již byl dovolil misionářům v sídelním městě kázati a kostel si vystavěti. Ale sama aby směla do křesťanského kostela, k tomu od krále svého manžela dovolení obdržeti nemohla.

Strhla se válka v ten čas, král musil do nebezpečného boje. Aby se mezitím královna nestala křesťankou rozkázal svým dvorským úřadům, že královnu nesmějí pustiti z domu, a žádný křesťanský misionář že s ní nesmí mluvit. Úředníci ovšem plnili příkaz králov, ale chytrá královna si pomohla. Jednoho dne se přestrojila za komornou, zastřela si obličej závojem, a s druhými komornými vyšla z paláce, že stráže ani na nic nepomyslely. Královna se svými družkami šla přímo do křesťanského kostela. V kostele nebyl nikdo, než misionář sám; ony ho prosily, zdali se smějí na kostel podívati. Misionář ochotně dovolil. Čistota chrámu, obrazy, oltáře a vůbec všecko se ženským líbilo, i opodál zpozoroval misionář, že k jedné mají všechny druhé jakousi neobyčejnou úctu, ač, kdoby byly, nevěděl. Když byly celý kostel prohlédly, prosila ta jedna, aby jim něco z křesťanské víry vyložil; a když i to misionář ochotně činil, poslouchaly všechny velmi dychtivě, pak něco mezi sebou rozprávěly, až ta jedna přišla prosíc, aby jim misionář udělil milost křtu svatého.

Na to se misionář zarazil. „Tak rychle to nejde, pravil; vždyť jste vy slyšely teprv jedno jedinké cvičení, a já ani nevím, kdo jste? Milost křtu svatého jest milost nejvyšší i vyžaduje dobré přípravy, zákon křesťanský jest zákon přísný; myť nemůžeme přijmouti každého, kdo se jen tak ohlásí!“

„My budeme služebnice Páně, odpověděla ta jedna, a hodné křesťanky.“ „To nemůže býti!“ se zdráhal missionář. Než to dopověděl, strhl se před kostelem náramný křik, zástup vojáků a královských úředníků vrazil do kostela. Ženské se náramně ulekly. V zámku se totiž vyrazilo, že královna tajně odešla, stráže chvátaly za ní, kdeby asi byla, přišly do křesťanského kostela, kdežto poznaly královniny komorné a mezi nimi královnu. Nyní missionář věděl, co to byly za ženské, ale dalšímu vyjednávání byl konec; královnu prosili, aby vstoupila do přinešeného palančinu — byla to drahocenná pohovka se záclonami, — to když se stalo, donesli ji domů do paláce, kde se teď tak bedlivý pozor dával, že více ze brány nesměla.

Ale opatrnost mužů málo kdy bývá nad chytrost ženskou. Úředníci, důstojníci a stráže ovšem bděli u všech dveří; královna tak tuze střežena ovšem seděla doma; ale to těm mužům nenapadlo, aby dávali pozor také na komorné. Ty vycházely dle libosti, chodily do kostela na kázání a na všechny druhé pobožnosti, doma pak vykládaly královně vše co viděly a slyšely, a když královna v něčem pochybnosti měla, donášely od královny psaní k missionáři a odtud zas nazpět, tak že královna v křesťanské víře byla veskrz důkladně vycvičena.

Mezi těmi dívkami byla dcera jednoho z nejmocnějších knížat, byla nad jiné hodna, vtipna, v křesťanské víře již úplně vycvičena. Prosila missionáře za křest svatý. Opatrný kněz odkládal, až přinese dovolení od královny; královna z toho měla nesmírnou radost, nejen že dovolení udělila, nýbrž jako za milost to vyprosila. Dívka tedy byla po tichu pokřtěna, i obdržela krásné jméno Marie. Brzy na to sledovala druhá, třetí, až bylo všech sedmáct pokřtěno. Vojáci a úředníci pořáde dávali pozor, a již se s tím mezi sebou honosili, že prý o křesťanstvu žádný v zámku ani nemluví: a zatím se v zámku modlily každý den svatý růženec, světily neděle a svátky, zachovávaly křesťanské posty, chodily k svaté zpovědi, na mši svatou a k svatému přijímání, zachovávaly takový pěkný pořádek, že sotva v panenském klášteře se může lépe zachovati. — Jediná královna byla často sklíčena vidouc, že všechny družky její jsou křtem svatým posvěceny, a ona jediná že té milosti hodna není, ona se kladla za nejposlednější ze všech, a prosívala je za přímluvu, aby se té milosti účastnou stala. „Družky moje jsou pokřtěny, říkávala, jsou přijaty za dítky boží, duše jejich jsou čisté před Bohem, a mají naději, že se jim v hodinu smrti krásné nebe otevře: a já — nejsem křtěna, moje duše není očištěna od hříchů, já nejsem dítě boží, a kdybych tak měla zemřít, cožby se mi mělo nebe zavřítí?“ — Družky její přicházely od sv. zpovědi, od svatého přijímání aneb od nejdražší oběti mše svaté, i bývaly tak radostné a blažené: a královna sama byla jako vyloučena.

Na tom ještě nebylo dosti; Bůh zarmoucené královně seslal ještě jiné těžké kříže, aby zkusil věrnost služebnice své. Ze všech stran se stahovala bouře proti křesťanské víře, přicházely zprávy, že ve mnohých krajinách vypuklo pronásledování, mnozí křesťané že jsou do žalářů uvrženi a missionáři ze země vyháněni! Což kdyby tamější misionář také byl vyhnán a královna milosti křtu svatého ani nedosáhla? V takové úzkosti se tedy křesťanky uradily, že královnu pustí v noci oknem z paláce, dole že budou čekati bezpeční lidé, kteří ji dovedou do kostela, tam že ji kněz pokřtí, pak že tou samou cestou ji do paláce vpraví. Ale missionář to nedovolil, anť prý křest královny se nesmí konati způsobem méně důstojným, radil k trpělivosti, až přijdou lepší časy. Ty však nepřišly, nýbrž král, ačkoli ještě ve válce vzdálen, zaslal rozkaz, dle něhož missionáři byli z města a z celého království vypovězeni. V takovém nebezpečí naučil missionář horlivé křesťanky, že každý člověk může platně křest

svatý uděliti, a dal dovolu, aby některá dívka královnu pokřtila. Vyvolena k tomu Marie, právě ona, která sama první o křest svatý byla prosila. Dívky nyní upravily velký pokoj v zámku, postavily tam oltář a ozdobily nejkrásnějšími věcmi, které v zámku měly, ve větší tichosti ale s tím větší vroucností se strojily k přesvatému obřadu. Vmysleme se sami v tuto tajemnou slávnost: královna klečí před dívkou, nevinná dívka jí uděluje křest svatý! Kdožby ještě řekl, že japonské dívky a královna jejich nebyly věrné služebnice Pána Ježíše? Královna obdržela jméno Gratia (Anna), a že po křtu svatém, po kterém tak vroucně toužila, byla celá blažena, že volila i ráda zemřít za víru svatou, ani není třeba povídati.

Marie v tom uznávala takovou čest, že se od té chvíle úplně zasvětila Bohu a Panně Marii, světa se zcela odřeknuvši. Poznáváme to z listu, který byla missio-nářovi napsala, ve kterémž dí: „Byla jsem já nehodná zvolena, že jsem svátost křtu svatého udělila; to uznávám před Bohem a před veškerou církví křesťanskou za takovou čest, že se Bohu docela zasvěcuji, a nikdy více světu přináležeti nechci. Před Bohem a Pannou Marií slibuji svatou čistotu až do smrti zachovati. — Bylať dívka mladá, bohata a slíčna, pro svou tichou, spanilou povahu již jako pohanka proslavena, a jednomu mládenci z vysokého rodu za manželku slibována. Když se tedy manželského stavu odřekla, a tu vědomost vešlo, že byla královnu pokřtila, nebylo po celé zemi jiné řeči než o ní a o královně.“

Král Jakudono se po nějakém čase z války navrátil; všecko v zámku čekalo, co asi řekne, až uvidí královnu, svou manželku, která proti jeho vůli křesťan-kou se stala. Vůbec bylo známo, že ji vroucně miluje, domýšleli se tedy, že buď z lásky k své manželce se též dá na víru křesťanskou, kterou bez toho v uctivosti choval, aneb že jeho láska se zvrhne na zášť. Stalo se poslední. On přikázal královně, že se hned zase má navrátiti k náboženství národnímu. Gratia odpověděla, že chce ve všem poslechnouti, co není proti svědomí; avšak v tomto pádu že poslechnouti nemůže, i že nehodlá dáblům dáti čest, která jedinému Bohu Stvořiteli nebes a země patří. — Král se tu strašně rozhněval, královně přísne výhrůžky čině. „Ovšem od-pověděla Gratia, život mi můžeš vzíti, avšak víru mi nevezmeš.“

Nad takovou krátkou ale rozhodnou odpovědí se král zarázil. Dvojitá náruživostí byl zmítán, láskou a nenávisť. Láskou upřímnou lnul k své hodné manželce, nenávisť zahorel proti křesťanské víře. V tom vnitřním boji postaven nepožíval sám pokoje žádného, a jiným ho nedal; chvílemi se zdálo, že se utišil, ale pak zase zuřil v hněvu nezroceném, nejenom sužoval královnu ale tloukl všechny křesťanské dívky u královny a trýznil je, až z nich mrzáků nadělal. Ale s milostí boží dokázaly tyto mladé křesťanky, že jsou důstojné dcery Marie Panny, ani jedna z nich neopustila svou královnu ani neochabnula ve své pobožnosti. Podivno, že Marie, kterážto byla královnu pokřtila, zůstala ošetřena takovým týráním, král k ní choval jakousi úctu a když sebe více zuřil, Marii nikdy neuhodil.

Nábožné dívky hledávaly svou útěchu a posilu v častém přijímání velebné Svátosti ve svatém růženci. Růženeč se královna ovšem také modlila, ale u svaté zpovědi a svatého přijímání nebyla ještě nikdy, poněvadž ze zámku nesměla. Trápilo ji to náramně!

Jednoho dne byl král tak rozzloben a královnu takabil, že se zdálo, jakoby se blížila její poslední hodinka. Byla by se ráda vyzpovídala, ale možnost nebyla žádná. Tu pobožná královna ve své upřímné sprostotě myslila tak: Když Marie mi mohla odpustiti hříchy, když jsem ještě pohankou byla, může mi je tím více od-

pustiti, když jsem teď křestankou: Marie mi udělila svátost křtu svatého, ať mi teď udělí svátost svatého pokání! — Tak se stalo, že královna se vyzpovídala u Marie, kteráž tomu jinak nerozumějíc, zpověď vyslyšela a rozhřešení — ovšem neplatné — jí dala. Když se to napotom missionář dozvěděl, poučil je, že v takovém nebezpečení mají zbuditi dokonalou lítost a předsevzetí budoucí zpovědi, i taková dokonalá lítost že hříchy odpouští. — Hněv nestálého krále dobouřil, aby za nějaký čas opět z novu povstal; třinácte let snášela křesťanská královna všecko soužení, snášela je z lásky k Pánu Ježíši a k Panně Marii, kterou jakožto nejlaskavější Matku svou ctíla. — Tážeme se nyní, zdali japonské dívky a paní nebyly věrně zákyně svatě víry křesťanské, která jim původní důstojnost byla navrátila, zdali tyto křestanky v Japonii nejsou čestným vzorem pro celou katolickou církev? —

O t á z k y.

Pověz mi růže spanilá,
Komu's svou krásu rozvila,
Rozvila krásu, ambrovou
Komuž tak dýšeš vůni svou?

Krásu svojí v jedno splývám
S veškerenstva hláholem;
Tvůrci vůni svou vylívám,
Rudým plesám plápolem!

O rei mi skvostná lilie,
Královny kvítku Marie,
Kdo tě tak krásně spůsobil
A bílým šperkem ozdobil?

Nebes Pán, ten věčně jsoucí
Tvůrci mňj mne spůsobil,
Vůni v kalich běloskvoucí
S povečerní rosou, lil!

Zarmoucenému.

Nerci, nerci, že na světě
Smutný los jen tobě padl,
Jinému že štěstí v kvěť,
Tobě jen že život svadl!

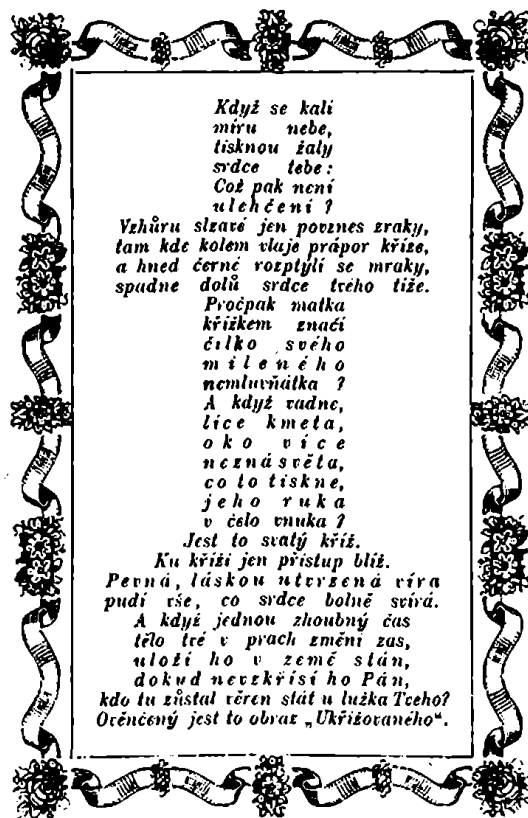
Co na skvělém sedí trůně,
Myslíš, blahem že oplývá? —
Zrádu chová vlastním v lůně
Srdce teplem ji zahřívá!

Ten má slávy, zlata dosti,
Má radostí na tisíce —
A nad podrytou věrností
Slzou блédé smáčí líce!

Každá růže má své trní,
Světlo není beze stínu,
Bez koukole není zrní
Květnice ni beze blínu!

Pročež nerci, že na světě
Smutný los jen tobě padl,
Jinému že štěstí v kvěť,
Tobě jen že život svadl!

Ke dni 3. května.

Stíhání katolíků ve Švýcařích,

(v pohoří jurském.)

Katoličtí obyvatelé jurští přežili rok plný strastí a útrap, anto nynější vladafi bernští jejich nejsvětějším pocitům zjevnou surovostí ubližovali, všemožně usilující, aby jich k svatorušným činům a bohomrzkému odpadlictví přiměli. — Došli-li však svého cíle? Nikoliv! Pozastavme a porozhledněme se po městech a dědinách onoho horstva: rozhled tento, ač sám sebou nejvýše kormutlivý, ukáže nám přece ty které nepodcenitelné plody. Nepřítel pokolení lidského a jeho náhončí musejí ku posledu, ať si tomu chtějí nebo ne, přece pro záměry božské pracovati.

Dne 7. listopadu 1873 vzniklo stíhání toto v Pruntrutě. Četníci, u vrat kostelních rozestaveni, překázeli odnesení nejsvětější Svátosti, jediného to statku, jehož ubohým katolíkům tamním ještě zbylo. Na večer vtáhlo do města vojsko a ubytováno u nejmáženějších ryze katolických rodin. Následního dne přijeli v skvostných kočárech někteří odpadlíci, nevěrní to se svým svědomím a protož i s Bohem a církví rozvadění kněží, s nimi též státní radové Bodenheimer a Frossard, co dosazující je biskupi. Noční dobu uvázal se jeden z těch nešťastných kněží v držení farního domu, jež čtyři zemští myslivci střežili. Co zatím v neděli 9. listopadu do 300 t. z. svobodných myslitelů, všetečníků a cizinců ve farním kostele pruntrutském se sešlo, by tu seznali, jak si při znesvěcování chrámův Páně počínati třeba, shromáždilo se nejméně 3000 katolíků za třeskuté zimy ve stodole u samého města ležící, a tu vroucně se modlíce a plačíce zapřísahalo těch 3000 srdcí Boha, by se nad jejich zemí a nade svou církví smilovati ráčil. —

Toť byla jenom předehra. Před jedním měsícem zahnilo osm odpadlých kněží z cizích zemí faldně ustanovené duchovní správce, samé domorodé občany, aby se pak sami v uprázdněná místa vetřeli a o bídný zisk se postarali. V tom nastává

všeobecné zuřivé stáhání. Zařizuje se tajná policie, která každý okres tenaty lží a udavačství obepíná. Na pouhá podezřívání, jež se většinou jen na domnělých přeštopcích zakládala, vlekou sveřepci celé davy katolíkův do žaláře. Mnohdy nechají obžalovaných mnoho neděl v dírách strádati bez ošetřování, bez výsledku; tytéž pošlou jich nazpět bez rozsudku; místo nich vězni pak jiné z podobných přečinův nařknuté osoby; tuto komedii hrají posléze za celé tři měsíce ustavičným žalářováním kněží a věřících. To však není ještě vše! Duchovenstvu zakázány vše církevní výkony u veřejných budovách, veškera činnost ve škole, všeliká účast v procesích a pohřebch. Každou neděli pohnáni před soud duchovní, trestali soudcové a penězi pokutovali ty duchovníky, kteří vinnými uznáni jsou, že konali služby boží, že dle předpisů církevních oddávali, křesťanská cvičení konali neb pohřebním průvodům obcovali. Koncem ledna dostavili se nenadále drábi a četníci v soukromých domech, které katolickým kněžím, z farních příbytků zahnaným, pohostinského přístřeší poskytly. Že se krutovládcové bernští o hromadné zatýkání kněžstva zasazovali, jest na blledni. Než nezviklaná oddanost stádce ke svým řádně ustanoveným pastýřům zavedila rovnou měrou s prohnanou lstivostí pronásledovatelů: z duchovních nevypátrali žádného. Byliť dílem ode svých osadníků přechovávání, dílem nočního času mimo vlast na cizokrajné území dopraveni, dílem též před očima četníků opravdu obdivu hodnou úskočností odvedeni, zkrátka, všechny zachránila hrdinná i obětovná láska lidu. Avšak den 30. ledna byl bernským zvolnovládcům dnem odplaty a pomsty, katolické duchovenstvo bylo vypovězeno, a pohoří jurské ostalo až po dnes ubohou, opuštěnou krajinou beze vši útěchy duchovní, beze kostelů a kněžstva. Ze 73 duchovních ponecháno v kraji jedva 10 kmetů, ze 73 kostelů nenavrácen ani jeden. Nižádný kněz nevchází více do domův mezi rodinné kruhy ubohých horalů, by jich dobrodějství svatého náboženství účastnými učinil, pouze stodoly a kolny zbyly jim ještě, by na společných trvali modlitbách a Svrchovaného o pomoc a posilu prosili; ale On je přece viděl, ani na holé půdě své otčiny klečeli a úpěnlivě k němu rukou svých pozdvíhovali, tvoříce takto největší čáku církve své, za kterou po celý rok tolik uronili slz, za kterou tak vřele se modlili. Těchto slz a těchto modliteb, tak rozhodnou dobou dojistá z útrov srdce pocházejících, Bůh jistotně neoslyší. Alespoň On jim ještě zůstal a připodobňují-li samy sebe pronásledovníkům svým, pochopí bez odporu, čím jest církev s ním, a čím bez něho. Ale každý poctivý Švýcar musí se zardíti studem, uzří-li tyto statné kněze, ani u pomezí vlasti pohlížejí do „svobodných“ Švýcar, kteréž je vypověděly beze všeho soudu a nálezu, připomene-li sobě, že v této „svobodné“ zemi bytuje národ, žije 60.000 katolíků, jimžto ani kaple, ani svatostánku, ani kalicha, slovem ničehož nezbylo ze všech posvátných pokladů, jichž zdědili po dávných předcích svých, přivodí-li sobě posléze na paměť, že všeho toho vinu nese ta nestoudná strana, jež sebe samu „liberální“ zve a vše národy svou „svobodu“ oblažiti chce. Přes to prospělo se vším tím nemálo zájmům katolickým. Každý poctivec odřekl se bez pochyby této boha a studu prázdne strany a rozmnožil řady katolíků, toť prvním plodem stáhání. Katolíci sami přilnuli úžeji k sobě a osvědčili svoji moc při nejedné volbě, toť plodem druhým. A vůči všemu tomu jaké svědectví vydáme, as my církvi svaté? Jako strom, jež zahradník vyklestí, zprostila se svých uschlých větví, svého vychřadlého listí, neměla zapotřebí, by jej daleko od sebe odmrstila, všickni nečistí živlové poskvrnivší její lepotu a krásu, vybavili se, a odpadli sami sebou, právě jakoby sami uznávali, že nejsou hodni býti údy církve; toť plodem třetím.

Dítko Mariino.

Jest měsíc květen, máj, od dávných časů zvláště zasvěcen Bohorodičce, Panně Marii. My v našich krajích nemůžeme jej sice jmenovati nejkrásnějším, a do konce ne nej příjemnějším. Ta chvála jeho platí jenom v jižních krajích, v Itálii, odkud také onen zbožný zvyk k nám přišel. Nicméně když tisícové a tisícové zbožných duší právě v ten měsíc se spojují k oslavě nebes královny, proč bychom neměli také k nim se přidružiti a účast bráti na hojných milostech, které z té „májové“ pobožnosti plynou?

Jeden z nejhrolivějších a nejdůmyslnějších ctitelů Bohorodičky, sv. Alfons Liguori, nazývá Pannu Marii vždy svou matkou a ve svých spisech dokazuje, že skutečně jest nejen jeho nýbrž nás všech matkou. „U vypravování o narození

Ježíše Krista užívá sv. evandělita Lukáš slov, že Maria svého prvorozeného na svět přinesla: „A porodila svého prvorozeného syna.“ Když evandělita praví, že svého prvorozeného syna porodila, musela tedy míti také jiné syny; — avšak to jest nepopíratelná pravda, článek naší katol. víry, že Maria žádných jiných synů podle těla neměla mimo Ježíše Krista; musí tedy v duchovním smyslu dítky míti a to jsme my.“ — Podobně zjevil a vysvětlil Bůh sv. Gertrudě. Když jednou četla totéž místo u sv. Lukáše a nemožouc to pochopiti, kterak můžeme Krista Pána jednorozeným synem Marie nazývati (ač u Hebreů jest prvorozený též co jednorozený), když přece Maria ho jediného měla, nad tím se velmi znepokojila; poučil ji Hospodin, že Ježíš jest prvorozený podle těla, a že všichni lidé jsou v duchovním smyslu pozděj zrozené dítky Marie. — To pochopili všichni praví ctitelé Bohorodičky, k ní se utíkali ve všech potřebách svých a nikdy nadarmo. Andělský svatý Stanislav Kostka odůvodňoval svou horoucí lásku k Panně Marii tím, že jest jeho matkou.

M. Alf. Ratisbonne, který r. 1842 záračným působením Panny Marie ze žida stal se křesťanem a až dosud v Jerusalemě zbožný ústav jeden řídí, napsal jednou: „Kterak jest možno, o můj Bože, že tak mnoho lidí, vykoupených krví Kristovou, nechtějí vzdáti patřičnou úctu Panně Marii, jejíž srdce onu krev Kristovu dalo? Kterak mohou právě ti lidé, kteří na pohled na písmeně sv. písma tak lpí, právě u Marie výjimku dělati v přikázání Písma, které všem lidem jest dáno, a by svou matku ctíli? Proč tak jednají? Oni prý se bojí, že by odjímali synu co dávají matce; oni se bojí Marii čest vzdáti, kterou jsou povinni Kristu. Jest ale tato obava podle rozumu? Jest dle křesťanství? Jest dle pří-

rody? Jestli to v přirozenosti lidské, aby syn zárlil na čest matčinu? Či bude syn to za poctění považovati, když jeho matce popřeme čest, abychom ji výhradně jemu dali? Byl by Kristus dopustil, aby jeho učenci lhotejně se chovali k té matce, které si on tak velice vážil? . . . Nepochopitelno! Lidé, kteří se nazývají učeníky Kristovými, tvrdí, že jdou ke Kristu; a aby k němu tím jistěj přišli, opouštějí Marii! Aby syna více milovat mohli, přestávají milovat Marii!! Jakoby se nemohla srovnati láska k Ježíši s láskou k Marii, jakoby nám nebyl Kristus nařídil, milovati své bratry, jakoby Panna, dcera Hospodinova a Matka Kristova, nebyla zároveň sestrou, matkou všech lidí! O jak málo pochopili oni tak zvaní reformatoři (opravovatelé) náboženství Srdce Božského, srdce lidské! Srdce lidské touží po matce, a Srdce Božské stvořilo Marii. V ní objímají se spravedlnost a pokoj; v ní spojuje se láska matky s milosrdenstvím Božím!“

Povšimnutí hoden jest jistý zbožný spolek „dítek Mariiných,“ který svůj vznik vzal ve vychovacích ústavech řízených od duchov. osob a tam arcíř také nej-lépe prospívá. Avšak netožko dal by se s prospěchem zařídit v mnohých školách venkovských, aneb když náboženství se nezřídka ven ze škol vyhání, vůbec mezi mládeží farní. Spolek „dítek Mariiných“ jest určen pro útlá srdcečka nepokojných dětí, zejména děvčat, aby na Marii Panně měly vzor pilnosti, zvedenosti a vši slušnosti, aby se přivýkaly dobrými býti z příčin ne hmotných, nýbrž ideálních, z lásky k Panně Marii. Poprvé byl zařízen v ústavu „dcer křesťanské lásky“ v Paříži pod vedením P. Etienne-a, a vzácné ovoce pilnosti, poslušnosti, slušnosti, které v krátce přinesl, pohnulo P. Etienne-a, aby poprosil sv. Otce o církevní jeho schválení, čehož r. 1847 také v plné míře dosáhl. Nebudeme popisovat ty četné výhody duchovní, odpustky a účast na společných modlitbách a dobrých skutcích, — vstupující úd dozví se o tom *) — upozorňujeme na důležitost, aby dítko hned v útlém mládí ke ctnosti bylo vedeno, a sice ne pouhým rozumováním o hmotném prospěchu jejím, jak to v naší beznáboženské době nejraděj se děje, nýbrž cestou náboženství, mravní povinností, a to se děje nesnadněj rozněcováním lásky ku krásným vzorům všech ctností, způsobem také názorným. Není-li dítko z jiných příčin pilno, poslušno, čistotno a zvedeno, než že to lidé chválí, že ho za to mají rádi a že v pozdějším věku bude šťastno; o jak lehce pohnou ho v pozdějším věku právě ty samy příčiny, aby bylo úskočno, vzdorovito, neposlušno, v obcování nevázáno, zkrátka charakter, jak jich na tisíce máme mezi darebáky v žalářích i ve slávě, v radě králův a ve všech vrstvách společnosti lidské.

Ku vštípení a utvrzení pravé ctnosti, která žádným časným prospěchem se nedá přeměnit v opak, jest vedení náboženské nevyhnutelně potřeba, a pochybuji, že by v tom ohledu za našich dnů někdy přespříliš se stalo.

Pročež rodičové a všichni, jimž přísluší dbáti o nezkažení aneb polepšení společnosti lidské — a k tomu jest skutečně každý člověk zavázán — použijte nyní májových pobožností, kdekoli se konají, a veďte předně dítky k nim a pěstujte v jich srdcích úctu k Panně Marii a důvěru k ní, aby po celý život na její ctnostech se cvičily, a ve všech potřebách u ní pomoci hledaly, a našly. Vždyť nebylo nikdy slýcháno, že by koho opustila, kdo ji o pomoc vyzýval. Dítky, pravím, předně vedme k uctění Panny Marie, nejen slovy ale hlavně skutky dobrými, protože ty jsou náděje naše, na nich spočívá buď štěstí aneb neštěstí pokolení lidského. To ví dobře ten starý

*) V Brně v ústavu „dcer křesť. lásky“ v Zábrdovicích; duch. ředitel ústavu a spolku „D. M.“ důstoj. p. F. Panšáb, prelát bisk. kapitoly v Brně.

nepřítel člověčenstva, ďábel, a proto vynakládá všechno, aby hned z útlých dětských srdcí vyrval náboženství, vyrval víru v Boha a učinil pak celé člověčenstvo rotou horší nežli je sám, rotou zdivočilou, sebe sama vraždící a olupující. Na tom starém pokolení již se nedá mnoho zlepšiti, a jestli, tož nazvíce nevinnou modlitbou dítky a dobrým jeho příkladem.

Ku konci povím něco zvlášť pro dítky, jak to vypravoval sv. Meliton. — Jistá zbožná osoba vypěstovala si špačka a mimo jiné kousky naučila jej i mluvíti a sice také slova: „Zdrávas Maria.“ Však špačička znáte, milé dítky, všichni, ale ten, o němž vypravuji, byl velmi čiperný a pozorný. Kdykoli někdo otevřel dvře u pokoje, aneb jen na ně zaklepal, již zakřákl špačiček vesele a jádrně: „Zdrávas Maria!“ Ta slova nejráděj žvatlal. Mluvil-li někdo s ním, vždy mu jako za odpověď dával: „Zdrávas Maria!“ — Náhodou stalo se jednou, že byly otevřeny dvířka klece a zároveň i okno světnice; kdož mohl zadržet špačka, aby okamžitě nevyhlítl? Také byl rád té svobodě a vesele poskakoval a poletoval s větvičky na větvičku, ze stromu na strom; a když tu tak se blonkal, nastojte! z nenadání objevil se odkudsi krvelačný ostrůž a jal se chudáka špačka pronásledovati. Pln strachu poletuje semotam, aby ostrým drápům dravce ušel, ale marně! Nebezpečí bylo čím dál větší, špačiček nevěděl si již žádné rady; tu začal ve svých smrtelných úzkostech z plna hrdla křičeti: „Zdrávas Maria! Zdrávas Maria!“ A hle! — ostrůž celý zastrašen rychle se obrátil a tauten. A špačiček ještě celý strachem se třesa vyhlídl si honem okno, odkud vyletěl, a svou klec a vrátil se do ní rád jsa, že jeho pozdrav jej z hrozičho nebezpečí vytrhlo.

Podobně tomu ptáčkovi děje se mnohému smrtelníku na světě: není jist nikde před dravci svého života duševního, ba často ani před neštěstím časným. Avšak utečeli se pod ochranu Panny Marie, vzývá-li ji, zajisté dosáhne pomoci a vysvobození a záleží jen na něm, poskytnuté pomoci použití. Vždyť nebylo nikdy slýcháno, že bys koho opustila, kdo se o pomoc k tobě utíkal, o Maria.

Spolek „sv. dětství“ v Těšeticích. Když jsem v loni podal zprávu o zařízení apoštolátu modlitby s arcibr. Srdce P. Ježíše a P. Marie, tu jste žádali, abych častěj zasílal sebe kratší zprávy ze života těch duchovních spolků. Až posud se nevyskytlo ze středu těch spolků nic poznamenání hodného, aniž posud se udál případ patrného ovoce modliteb společných. Však divy očekávati nejsme oprávněni — a již proto nesměli jsme dotud očekávat patrných výsledků našich modliteb, že ne-trvají ty spolky ještě dost dlouho: — a „království nebeské trpí násilí!“ — Tímto dopisem Vám však vlastně chci oznámiti, že jsme nyní ve farnosti uvedli nový spolek, a to důležitý, pro svůj zevnější i vnitřní účel, jest to spolek sv. dětství. Zevnější účel toho spolku jest důležitý tím, že platně napomáhá k pokřesťení pohanů; a též proto jest spolek důležitý, že napomáhá k náboženskému vychování dítek. Jakmile totiž se podá dítkám vysvětlení o tom spolku, jakmile dítky zví, že nejsou jen křesťané na světě, ale větší částka lidstva ještě pohané — a jak jsou nešťastni, — tu vzbudí se cit vděčnosti k Bohu za to, že se co křesťané narodily, teprv poznávají štěstí a důstojnost křesťana! — A jak důležitě jest, když dítky hned za útlého mládí přivyknou spolkovému životu, když vyrostou, nebudou nenáviděti spolky křesťanské, — ale si je oblíbí. — Na tento způsob jsem podal poučení a povzbuzení o tom spolku ve dvou křesť. cvičeních dle knížičky příruční — a ve škole dítkám jsem stručně

a srozumitelně opakoval. Odnikud nepotkal jsem se s odporem alebrž s největší ochotou se strany rodičů a s radostí se strany dítek.

Abych všem předsudkům a obavám lidu proti duch. spolkům vůbec a tomuto zvlášť předešel, zdálo se mi radno, nedržeti se ouzkostlivě stanov toho spolku. Proto nebudu údy oddělovati po 12 členech, nebudu žádati a vybírati příspěvek 2 kr. nýbrž kdo co dá, a chudý třeba za dlouhou dobu 1 kr. A aby se nikdo nemusel obávat přetížení modlitbami rozdílných spolků — a též aby se dlouhé dávání příspěvků neomrzelo, oznámil jsem, že podržím dítky v tom spolku jeu do posledního roku jeho školství; v posledním roce však místo toho že je příjmu u příležitosti posledního přijímání v roce školním do bratrstev Srdece P. Ježíše a P. Marie. J. K.

Z ciziny. Z dopisu sestry Gonzagy, představené sester sv. Josefa v Madagascaru, ku řediteli. Tanariffa. . . „Národ Malgašů poznamená se vzdělává. Protestantism obyvatelstvo příliš neláká; ono podrobuje se mnohem raději pravdě katolického náboženství. však zbraňuje jim v tom pronásledování, nepravosti a nevědomosti, jimž národ tento dosud podroben jest.

Protestantům Malgašové pranic nedůvěřují; chápají se všemožných prostředků, by protestantských modliteb se vzdálili a ku katolickým přístup měli. Jeden z nich vyjádřil se k nám: „Ach! kdybychom královny se nestrachovali, mnozí z nás by k vám přistoupili, každý nahlíží, že dobrá jest modlitba vaše, však strachujeme se velmi.“

Rozmlouvají často vespolek následovně: „Podobajíť se tito katolíkové kamenům; není u nich změny žádné jako u protestantů a veždy to samé věří; smrti se nestrachují vědouce, jakou blaženost tam na hoře mají k očekávání.“

Často osoby náboženství na pohled se stranící na úmrtné posteli sestru některou k sobě povolávají, chtějíce pro bázeň rodinnou potají pokřtěny býti. Jiní při potkání sestry oslovují řkouce: „Až onemocním, nezapomeňte na návštěvu, a nenechte mne nepokřtěného zemříti.“

Často také dítky na smrt onemocnělé hned po obdržení křtu sv. zdraví nabývají; mnohdykráte tichá a pokojná smrt oněch, jimž v nemoci kněz útěchy poskytuje, v srdcích těchto ubožáků takovou žádost, že přejí sobě pro případ nemoci kněze.

Bohatá jistá protestantská sousedka posílávala dceru svou do naší školy. I zdržela dítko své od návštěvy školy, zamýšlejíc je provdati za protestanta. Po několika nedělích blesk uhodil do domu jejího, poranil paní, vytrhl jistému protestantskému kazateli z rukou bibli, z níž předčítal naší sousedce, knihu roztrhal na kousky, kteréž po pokoji samotamo litaly. Blesk uhodil do spodu jedné schránky, popálil lůžko částečně, prorazil díru ve zdi, načež ubohá paní tato ve mdlobě ležeti zůstala.

Několik křesťanek, mezi nimi mladá katolická otrokyně, pospíchají ku pomoci, i nabývá opět vědomí. Chtějí zavolati anglického lékaře. „Ne,“ vece ona, „chci sestru; zavolejte sestru.“ Sestra ihned se dostavuje a s největší opatrností ji ošetřuje. Po pěti měsících však nemoc její velmi se zmohla a slzíc žádá o kněze. Obdržela křest sv., a v blažehosti své ku sestře se vyjádřovala: „Ozdravím-li, pak navždy patřím vám i s dcerou; umru-li, chci v náboženství katolickém zemříti, kteréž poskytuje mi tolik blaženosti, k protestantismu pražádné důvěry nepocívuji.“

Ustavičné uctívání nejsv. Svátostí kterak chvalitebno a všeho odporučení hodno, dosvědčuje papežský přípis do Bamberku, z 22. října m. r., z kterého vyňatek údům toho bratrstva sdělujeme.

— — Když Nám (Pius IX.) zvěstováno bylo, že v Bamberské diecesi zajisté s chvalitebnou a blahonosnou pílí Ordinariátu uctívání nejsv. Svátosti oltářní již tak dlouho zavedeno jest, že z jednoho chrámu do druhého bývá přeneseno a tak po celý rok trvá a až dosud nepřetržitě se pokračuje; udělujeme, aby věřícím z takového uctívání tím větší plynul užitek, odpustky svou apoštolskou pravomocí.

Proto všem a jednotlivým obojího pohlaví věřícím, jenž litují svých hříchů a z nich se vyznají a tělo Páně přijmou, když vystavené nejsv. Svátosti oltářní v diecesi Bamberské po nějaký čas nábožně přítomni byli, a tam za svornost knížat křesťanských, za vykořenění bludův, za obrácení hříšníků a za oslavu sv. matky církve zbožně k Bohu se modlili, udělujeme plnomocné odpustky všech jejich hříchů. Mimo to téměř věřícím, kteří by aspoň se skroušeným srdcem tyto a podobné zbožné skutky v oněch chrámech Bamberské diecese, v nichžto po tři úplné dny aneb jen jednoho dne nejsv. Svátost vystavena jest, vykonali, udělujeme odpustky sedm let a tolikéž quadragén z pokání, jež se jim uloží aneb které jinak jakkoliv dluží způsobem v církvi obvyklém. I povolujeme, aby všechny tyto a jednotlivé odpustky, prominutí hříchů a umírnění pokání i dušem věřících, jež smířivše se s Bohem z tohoto světa na věčnost se odebraly, mohly způsobem přimlavy obětovány býti. — —“

Zprávy a drobnosti.

Otcové, pozor! Jistý otec zadlužil svůj statek, živ jsa prostopázně. Tuto zadluženou svou živnost popustil svému synu, který ale nad otce dokonalejší byl v hejření, pijáctví a nedbalosti, — až o celý statek přišel. Tu začal předhazovati nezdárný syn svému otci, že jest příčinou jeho neštěstí, že mu prodlužený statek dal, a tak voliké nátlaky otci činil a výměnek buď žádný, aneb jen velmi špatný mu dával, a hrubě s ním nakládal, ba až i ruku na něho vztáhl, zapomenuv na Boží přikázání, a co psáno jest (2. Moj. 21, 15.): „Kdo by udeřil otce svého neb matku, smrtí ať umře.“ Dobromyslní sousedé litovali utejraného a těšivali ho obyčejně, ale odpovídal: „Nelitujte mne, já jsem to všecko zasloužil. Opilství, zahálce, hněvu, nelaskavosti se naučil syn ode mne.“ —

Jednoho večera přišel syn domů opilý a začal hádku se svým otcem. Otec mlčel. Syn ve své zběsilosti popadl nůž a jel po otci, chtě mu jej vraziti do prsou. „Synu, nezabíjej mne zde,“ volá otec, „ale pojď do vedlejší světnice, tam kde jsem co bohaprázny mládík obraz ukřížovaného Spasitele nožem prorazil, tam ať stihne mne spravedlnost Božská — která ale i tebe neušetří, anot ve mně Božskému náměstku útrapy činíš.“ Zlosynu vypadl nůž z ruky, a on pojednou vystřízlivěv, pravil: „Otče, dost jste za mne trpěl, ale já se chci polepsit. Odpusťte mně, aby i Bůh mně odpustil.“

Poznej z toho otče! matko! poznejte z toho rodičové, jak mocně působí příklad rodičů na děti. Modli-li se rodiči, modlí se i děti, kradou-li rodiči, kradou i děti, klejí-li rodiči, klejí i děti, neboť život rodičů jest zrcadlo dítěte, — a jest kniha, v níž čtou ctnosti, jaké mají konat, ale i neřesti, jaké mají páchat. Řídká jest výmínka, aby jablko daleko od stromu padlo. Máte takřka všechny šibeničníky, jenž při popravě své veřejně všecku vinu svých spáchaných zločinů svalili na své nedbalé, neprozřetelné rodiče.

Abý příklad tento nebyl osamělý, přidružíme vám ještě jiný, abyste poznali a se naučili, že, chcete-li mít někdy pokojné stáří u

svých dítek, osvědčovati musito prvé na svých rodičích, jak chcete, aby se k vám vaše dítky chovali.

Jistý surový zeť dělal na zimu z vlhké a děravé komory světničku pro starého otce, která se ale více chlévu podobala. V tom, co z několika rozbouraných kachlů skládal kamna, přišel jeho synáček k němu a tázal se: „Tatinku, pro koho to děláte?“ „Pro tvého dědka, aby zde na smrt čekal a více s námi z jedné mísy nejídal,“ odpověděl otec. Tu chlapec: „Vidíte, až budu takový jako vy, a vy tak starý jako náš dědeček, můžete zde v tom také zůstávat.“ Neprozřetelný otec se sice poněkud zamračil ale nezpamatoval se a stavěl dále, a stavěl skutečně — pro sebe.

Ještě zřejměj ale mluví následující:

Byl jeden sedlák v S., — bohatý ale i lakomý. Stár jsa, popustil svůj grunt synovi, který se mohl právě dobře oženit, a aby statek zůstal celistvý, nijak nerozdroboný, nevzal si ani výměny. „Vždyť syn můj to uzná, když mu celý grunt ponechám bez výměny, neodstrčí mne,“ tak si přimlouval. Minul rok a den, novému hospodáři bylo brzo to ono nevhod, a nevrlost svou mimo dobré manželky vyléval obyčejně na starém otci. Dnes také přišel večer domů v rozmaru dábelkém; první ale, který měl celé ostří jeho rozlobenosti pocítiti, byl starý otec. — Konec celé domluvy, kterou zde nechceme opakovati, byl, že mladý hospodář starého otce popadl za vlasy a ven vlekl, aby ho více v domě nemrzal a přikolí mu nečinil. „Zadrž! zadrž, synu!“ volá týraný starý otec, když zlotřilý syn jej vleče přes práh na náves. „Zadrž! — dost již! Jenom až sem táhl jsem také svého tátu.“ Co seжете, to budete i žiti. —ř—

Hříšník a kříž. Jistý missionář šel v Turinu do jednoho vězení, aby tam zločince připravil k smrti, k níž odsouzen byl. Vstoupiv do jízby, vidí zlosyna, an klečí na zemi s krucifixem v ruce a hořce pláče a vzlyká, tak že horlivý sluha Páně při všem přimlouvání svém ho potěšiti a ukonejšiti s to nebyl. Po chvíli však zadržev pláč, pohleděl na missionáře a

dí mu: „Myslíte si snad otče, že pro smrt, kteráž mne čeká, se trápím a pláču? O nikoliv, to není příčinou zármutku mého. Já pláču, poněvadž jsem po 40 let ten nejnešmířitelnější nepřítel kříže byl, a předce žádného naléztí nemohu, kdo by mi společníkem býti mohl a chtěl. Čtyřicet let jsem se obracel zády ku kříži a následoval přátely, jenž příčinou jsou mých zločinů, pro které nyní umřítí musím. Nyní mne všickni ti přátelé opustili z bázně, aby za spojence mé držáni nebyli, a tudy dělají, jakoby mne neznali. Já jsem opuštěn od svých příbuzných, poněvadž se stydí za mne; slovem, nemám nyní žádného přítelinka, kromě — Krista ukřížovaného, aby mne těšil, a předce jsem jej po celý život svůj jen tupil a hrozně ke hněvu popuzoval.“

V takovémto smýšlení umřel a dokázal, že i popaštění na Ukřížovaného proměnění může zločince v kajícího, po spravedlnosti toužícího člověka. — f —

Návrat do církve. Noviny oznamují z Asie, že církevní kníže perských Nestorianů konečně svého bludu se zřekl, a že za příkladem jeho brzo as 100.000 Nestorianů v Persii za nedlouho do všeobecné apoštolské církve se vrátí. Neumělost a duševní zanedbání těchto ubohých dosáhly již stupně nejvyššího. Tato církevička, od středu Říma odloučená trvá již ode dnů všeobecného concilia Efezského r. 431, kteréž se sešlo pro bludařství patriarchy Konstantinopolského Nestoria, který Marii, matce Ježíšově název „rodičky Boží,“ přiznati nechtěl. Nestoriané zovou se také chaldejští křesťané a jmenovali se v Indii křesťany Tomášskými a až do Číny se prodrali. Mohamed jim přál a Nestoriánský mnich, jmenem Sergius, prý byl vlastně pramenem nauk a podání, jenž se v koranu (písmo sv. mohamedánů) nacházejí. Jejich blud pozůstává v tom, že dělitelnost a loučení dvou osob, jakož i dvou přirozeností v Kristu přijímají. Nechtějí ničeho věděti o očištění, ale za zemřelé se modlí. Mimo kříž jsou proti všemu ctění a stavění obrazů svatých. Znamenají se znamením sv. kříže a modlí se denně dvakrát své vyznání víry. Mají sedm svátostí, ale žádný neví, co vyznamenávají. Patriarcha má moc rozváděti manželství. Duchovenstvo jejich roztrženo jest na osmero důstojenství. V pěti nižších stupních se smí ženit. Jejich posty jsou přísné. Po 152 dní musí se věřící zdržeti od pokrmů ze všelikého zvířecího rodu. Svátky jejich se začínají se

západem slunce a končí s východem slunce třetího dne. Patriarcha sám nejí nikdy masa a volí se pokaždé z jedné a té samé rodiny. Největší díl kostelních kněh jsou v řeči syrské a lid mluví nářečím, které spřízněno jest hebrejské. — f —

Odměna misionáře. Před několika lety vystoupil v Paříži na kazatelnu v kostele sv. Vincence z Pauly misionář, jenž z dalekých krajín světa se vrátil. Jakmile ho poslouchači zořili, povstal mezi nimi šepot a vše ukazovalo velkou outřpnost s ním; neboť vzevření tohoto věroapoštola prozrazovalo bídu a muky, které on mezi krutými národy vystál, kde slovo Boží zvěstoval. Byl hubený, bledý a jizvitý. Následkem dlouhého mučení, kterýmž krk jeho zkroucen byl, klonila se hlava jeho k ramenou.

Povzbuzen pohnutými poslouchači jal se vypravovati skromným hlasem utrpení, kteráž naň Bůh seslal. — I děkoval nebi za milost týchž tryzní a pozdvihl své sepjaté ruce. Nehty u prstů mu divochové vytrhali, za trest, že jim bránil v modloslužbě.

Tento těžce zkušný misionář byl na poledne ke stolu pozván do královského paláce. Tu mu chtěli dáti za náhradu za ta utrpení jistou odměnu a měli ho k tomu, aby řekl, co si přeje.

I odpověděl, že nic jiného, než aby směl opět co nejdříve se vrátiti k divochům. — f —

Šetření tajemství zpovědního. Jistý vražedník z gubernie Podolské, v ruském Polsku, vyznal svůj zločin katolickému knězi ve zpovědi. Okolnosti ale spáchané vraždy se tak seřadily, že podezření padlo na faráře, který, poněvadž známého vražedníka vyzraditi nesměl, za vinníka od soudu byl uznán a do Sibíře vyhnán. Nyní konečně, po 15 letech vyznal vražedník svou spáchanou vraždu na smrtelné posteli, a nešťastný farář byl od jenerálního gouvernora opět do svého předěšlého stavu dosazen a jemu jeho čest vrácena.

Ejhle raději do vyhnanství doživotního, do žaláře, na smrt jde zpovědník, než aby vyzradil něco ze zpovědi. Sv. Jan z Nepomuku, sv. Jan Sarkander, kteří pro tajemství zpovědi ty nejtrpčí muky až i smrt podstoupili, jsou nám skvělým svědectvím, že Bůh sám silí každého zpovědníka ve svaté mlčelivosti a ne nechá zneuctiti sv. ústav zpovědní. Jaká zpodíllost pak, ostýchati se upřímně se vyznati ze hříchů z bázně býti prozrazenu.

Svědomy jest lyra zpěvná,
Která věčně zní,
Jejíž mocné hlaholení
Nikdy nedozní.

Anjel smrti-li se blíží,
Zhasnout žítí svit;
Nepřestává tato lyra
Ani tenkrát znít.

Když pak v ony nebes kraje
Spěje duše tvá,
Hlas té lyry nad hvězdami
Věčně zaznívá.

Úmysl modliteb na měsíc Říjen :

všemohoucí věčný Bože! obětují Tobě všechny své dobré skutky a modlitby ve spojení s Ježíšem Kristem a všemi zbožnými a svatými dušemi v nebi i na zemi za všechno to, co si Pán Ježíš ve svém Božském Srdci přeje, jmenovitě ale v tomto měsíci, za utváření jednoty v církvi a v dnešní práve den:

Den	ke cti	Obzvlášť
1.	Sw. Filipa a Jakuba, ap.:	za zdar májových pobožností; za uzdravení otce.
2.	Sw. Sigmunda, m.:	za obrodu katol. ducha mezi Čechy; za zdar sw. misie v L.
3.	Sw. kříže nalezení:	za křesť. mocnáře; za úrodu zemskou; za obrácení hříšníků.
4.	Sw. Floriana, m.:	za církev kat. v Němcích tak pronásledovanou; za děti 4 rodin.
5.	Sw. Pia V. pap.:	za brzkou pomoc církve sv. ; za pannu do kláštera se připravující.
6.	Řanebystoupení P.:	za znovuzřízení katol. bratřím a spolky; za vícero dětí; za 3 newěreclé manžele; za odemzdanost do Boží prozřetelnosti; za 3 zlošné.
7.	Sw. Stanislava, b.:	za církev sv. v Polsce; za pomoc ve velmi trapných záležitostech.
8.	Sw. Michala, archanj.:	za sw. Otce a jeho zastance; za milost nejpotebnější.
9.	Sw. Řehoře N., b.:	za úplné odstranění zásad neznabožských z naší vlasti; za 1 pannu.
10.	Sw. Antonia, b.:	za vytrvalost v dobrém předsevzetí; za mnoho zkoušenou osobu.
11.	Sw. Majola, op.:	za řády benediktinské; za překonání zlých náruživostí.
12.	Sw. Pantráce, m.:	za úrodu zemskou; za přemožení lenosti a mládkosti.
13.	Sw. Serváce, b.:	za sw. Otce Pia IX., aby ještě dlouho žil našim pastýřem.
14.	Sw. Bonifáce, b.:	za zdar církve sv. v Anglii; za ducha smířlivého.
15.	Sw. Zofie, p.:	za spolky křesť. matek; za nešťastnou rodinu; za † otce.
16.	Ducha svatého (sw. Jana Nep.):	za sw. Otce a císaře Katolického; za křesť. vychování 7 dětí; za vhodné upravení hmotných potřeb katolického duchovenstva.
17.	II. hod svatodušní:	za dar jily v dobrém dušiči mnoho stíněné; za otce opilce.
18.	Sw. Venance, m.:	za úřednictvo, aby uznalo povinnost poslouchati více Boha než lidí.
19.	Sw. Petra Cel., pap.:	co díky vzdání za ochranu papeže Pia IX. ; za podporu kat. časopisectva.
20.	Sw. Bernardina, řeh.:	za ochranu řemeslnictva před nákazou neznabožství.
21.	Sw. Pachomia, op.:	za ochranu života Bohu zasvěceného; za chorého kněze.
22.	Sw. Julie, p.:	za vychovaci ústavy dívek; za dosažení církevně smýšlejšího kněze.
23.	Nejsw. Trojice:	za dlouho želanou pomoc křesťanům pod tureckým jačmem; za svědomitější svěcení dne svátečního; za křesťanské vychování mládeže, zvláště ženské.
24.	Sw. Johanny, kr.:	za šlechtice a bohatce, aby své povinnosti uznali.
25.	Sw. Řehoře, pap.:	za statné obháje církve katol.; za napravení četné svěťácké rodiny.
26.	Sw. Filipa Neri, kn.:	za ústavy pro chudé; za lásku a swornost jistému manželství.
27.	Božího Těla:	na poděkování za nejsw. Svátost oltární; za 2 sirotky; za napravení četné svěťácké rodiny; za milost následovati dobrých příkladů; za † přítele.
28.	Sw. Bonifáce, p.:	za hojnější rozšíření spolku sv. dětí; za nepřátele církve sv.
29.	Sw. Maximina, b.:	za rozkvět katol. časopisectva; za ochranu před pokoušením.
30.	Sw. Ferdinanda, kr.:	za krále českého Ferd. „Dobrotivého“ a za císaře rakouského.
31.	Sw. Angely, p.:	za řád Ursulinek; za všechun v P. zesnulé údy kat. bratřím.

M o d l i t b a.

Božské Srdce Ježíše! strže neposkvrněné Srdce Marie Panny obětují Tobě všechny modlitby, práce a utrpení toho dne spolu se všemi úmysly; ve kterých se účastníme na oltáři obětující. — Obzvlášť je obětují, aby hodným slavením milosrdného léta veškeré křesťanstvo jedním duchem naplněno bylo k plnění Tvé svaté vůle. Amen.

Pane Ježíši zastráž ochranou svého Božského Srdce našeho sw. Otce papeže! Srdce Ježíše a Marie! zachraňtež církev, říši Katolickou a vlast naši česko-moravskou!

O přeladké Srdce Panny Marie, buď mou spásou!

Svatý Michale archanděli, svatí Cyrile a Metode, orodujte za nás!

ŠKOLA BOŽSKÉHO SRDCE PÁNĚ.

Měsíční list pro lid katolický, zvláště pro bratrstva v Čechách, na Moravě
a ve Slezsku.

Vydává a pořádá PLACIDUS J. MATHON, benediktin Rajhradský.

Celoroční předplatné 2 zl.;
7. výtisk zdarma.

V Brně 1875.
(dříve v Rajhradě.)

Redakce, administrace
a expedice bydlí:
na Petříně číslo 4.
(Rajhradský dům).

Ročník IX.

Červen.

Číslo 6.

Obsah: Zrcadlo lásky Božského Srdce Páně. — K 16. červnu 1875 (s 4 rytinami). — Výkon zasvěcení se božskému Srdci Ježíšovu, schválený výnosem svaté Congregace obřadu ze dne 22. dubna 1875. — Udům dětství Ježíšova. — Moc modlitby. — Ústav mariánský na nové ulici v Brně.

Průloha románů „Poslední dnové Jerusaléma“ a „Kletba“ pro prenumeranty na „Děti soumraku.“

V „Zábavné bibliotéce“ budou příští sešity obsahovat histor. povídku „**Šimon Petr a Šimon čarodějník.**“ — **Nedoplatky** za „Školu“ a „Zábav. bibl.“ oznámí se všem, jichž se to týká, a prosíme slušně o brzké jich zapravení.

Milostivé léto počalo se slaviti již ve všech krajích našich, nejposledněj v Brněnské diecési, II. nedělí po sv. Duchu, 30. května, a ukončí se 31. prosincem. I to ustanovení má své dobré vzhledem na velik. zpověď. K hodnému slavení „milostivého léta“ jsou vydány příslušné knížky, všeho odporučení hodné, a sice předně v Brněnské diecési:

„Pastýřský list a modlitby,

jichž použití lze v milostivém létě ku získání plnomoc. odpustků.“

Nákladem bisk. konsistoře Brněnské. Cena 5 kr. Spisek tištěn jest frakturou, aby i starší lidé ho použití mohli.

K vůli pastýřského listu a oněm modlitbám dává se k tomuto číslu 1 výtisk co průloha; objednání dalších výtisků nechat se dějí úřady farními přímo u důstoj. biskup. konsistoře v Brně, čímž se uspoří mnohé výlohy.

Modlitbu zasvěcení se B. S. (str. 170) rozesílají důstoj. konsistoře a redakce na požádání taktéž každému je zašle zdarma.

Ostatní jubilejní knížky na Moravě:

Odpustky a jubileum.

Obširné naučení o odpustcích a o milostivém létě, jakož i poučení, jak lze nabyti odpustkův o milostivém létě.

Přidány jsou přiměřené modlitby.

Pro diécésany své sepsal

dr. Jan Zwerger,

kníže-biskup Sekavský.

Pro lid českoslovanský nákladem vlastním vydal

Antonín Gruda,

kněz arcidiécése Olomúcké.

Prodává se za 33 kr. měny Rakouské čili za 60 fenýkův měny Německé.

Čistý výnos věnuje se na šíření dobrých spisův mezi lidem Slezským.

Tento spis slavného biskupa Zwergera podává se tu jazykem českým s některými doplňky, celkem 12 tiskových archův. Původní spis v jazyku německém stojí 45 kr., kdežto na česko přeložený prodává se za 33 kr. rak. měny čili 60 fenýkův měny Německé; kdo koupí 10 výtiskův, dostane 1 výtisk přídavkem.

Vytištěn jest písmem frakturním, aby ho čísti mohli i ti, kteří písma latinského čísti neumějí.

Knihu tuto koupiti lze u nakladatele, kněze Ant. Grudy, v Kateřinkách u Opavy, nebo v kněhhtisk. E. Weyrichové a syna v Opavě, na Dolním náměstí č. 329.

(Na 10 exemplářů 1 exemplář zdarma.)

Nákladem kněhkupectví Ed. Hölzla
v Olomouci

vyšla a lze tamtéž dostati:

modlitební knížka

ku potřebě v čas milostivého léta 1875.

Vydána s povolením nejd. k. a. konsistoře v Olomouci.

Cena: Vázaná 30 kr., nevázaná 24 kr.

Na 10 exemplářů 1 exemplář zdarma.

Všechny tyto spisy vydány jsou schválením svého duch. úřadu a zasluhují býti hodně rozšířeny, jedny pro svou krátkost, jiné pro svou obširnost a důkladnost, ona v Olomouci vydaná i pro způsobný svůj formát a tisk latinskou literou. Nepochybujeme, že duchovní správceové si obstarají ty spisy, any obsahují hojné látky ku kázáním jubilejním.

V Čechách vydala kníže-arcibisk. konsistoř krátký ale velmi vhodný spisek, obsahující „Pastýřský list biskupů cirk. provincie české“ a modlitby, jichž užívati lze při pobožnosti k získání plnom. odpustků milostivého léta. V Král. Hradci vydán taktéž jubilejní spisek, snad v kněhkupectví Pospíšila, jest nám ale pouze dle jména znám, jakož i jiný v Opavě, překlad německého P. Krönesova spisu.

(Zasláno.)

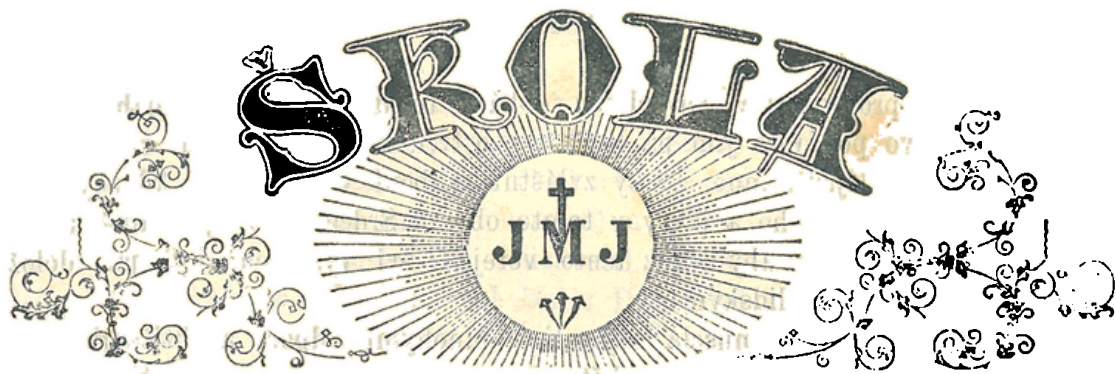
Velectěným správcům knihoven!

Stává se mně co den, že docházejí mne od soukromníkův, nejvíce ale od pp. učitelův žádosti, abych daroval té které knihovně zdarma některé knihy skladu svého. Posud jsem arci žádnou takou žádost došlou mně z Moravy, ze Slezska a Slovenska, neodmítl, přec však musím upozorniti příští pp. žadatele, že dojdou ty toliko odůvodněné žádosti dle okolností povšimnutí, které jsou podepsány a štampliglemi opatřeny od místního faráře, říd. učitele nebo nadučitele a předsedy místní školní rady, aby se předešlo zneužívání takých darův, poněvadž mnozí pánové žádají o své újmě a nemajíce toho potřebu, aniž pak podají mně aspoň zprávy, že je zásilka došla.

V Praze, dne 2. května 1875.

Fr. A. Urbánek,
kněhkupec a nakladatel.

Modlitbám spoluoudů bratrstva věcn. klanění se nejsv. Svátosti se odporučují v Pánu zesnulí z bratrstva Sloupnického: Maria Fried-ova, Maria Müller-ova, Magdalena Marcelli-ho, Jan Holásek, Josef Müller, Barbora Bartoniček, Jos. Freudl. O. I. d. j. P.!

Božského Srdce Páně.

Ročník IX.

Červen.

Číslo 6.

Ctí Čtenáři Věrověrně srdce Marie, paní a královny
Vítězné.

Zrcadlo lásky Božského Srdce Páně.

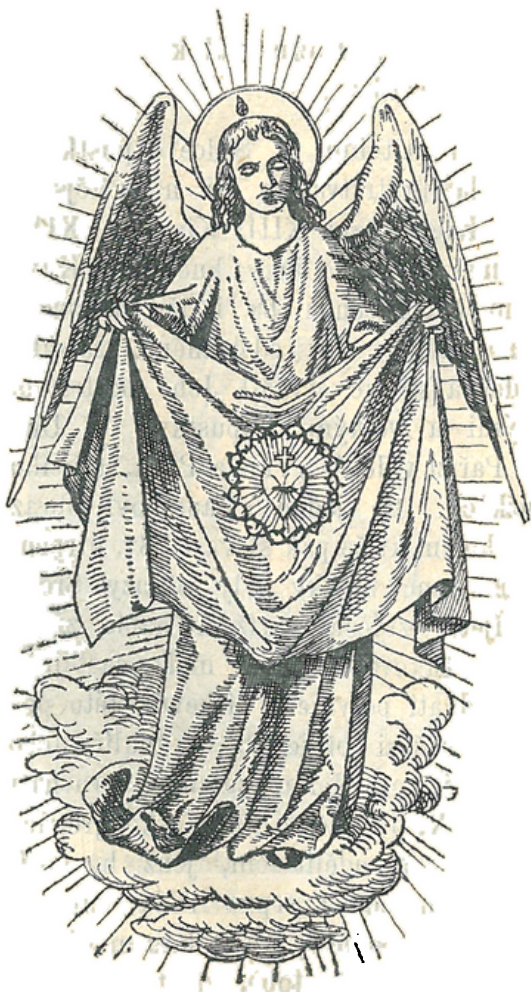
VI.

„Spolu radujte se se mnou, nebo jsem našla peněz.“ (Luk. 15, 9.) Evang. na 3. ned. po sv. Duchu. — „A ten, jenž to viděl, svědectví vydal, a pravé jest svědectví jeho.“ (Jan 19, 35.) — Evang. na slav. B. Srdce P.

Projevená láska B. Srdce Páně.

5. Láska B. Srdce Páně žádá od blah. Margarety úplnou oddanost, a dává jí za to Sebe se všemi poklady svými takoruka v majetek.

Vypravuje ona o milosti té takto: „Na den sv. Jana Evg., když jsem přijala Spasitele, dopřál mně milosti, jež se mi zdála býti toho druhu, jakouž i tento miláček dostal při poslední večeři. Byloť mi představeno Srdce Ježíše jako na trůně ohnivém, na všechny strany plameny vrhající, jako slunce, průhledné jak křišťál a rána, již obdrželo na kříži, byla viditelná. Kolem toho sv. Srdce ovinut byl věneček z trní a nahoře vystaven kříž. Mistr Boží dal mi na jevo, že tyto nástroje utrpení Jeho mají znamenati, že již od 1. okamžiku vtělení Jeho byly Mu všechny muky přítomny a od Srdce takřka vstípen kříž a že veliká touha od lidí dokonale býti milována, pohnula

Jej, by Srdce své projevil a v posledních dobách těchto poslední namáhání lásky Svě jim dal na jevo podáváje jim předmět a prostředek velmi k tomu způsobilý, by je k lásce poháněl. Ujistil mne, že by zvláštní zalíbení v tom měl, kdyžby viděl, že se vnitřní city Srdce Jeho a lásky v tomto obraze Srdce Jeho, jak mně ukázáno bylo, ctějí a proto i chtěl, aby obraz tento veřejně byl vystaven, by, jak doložil, pohnul necitelným srdcem lidským.“

Blahoslavená panna musela bojovati s mnohými odpory a obtížemi, podrobovati se dlouhým mukám a těžkým obětím, nežli pocta tohoto nejsv. Srdce mohla počítí aspoň uvnitř tichých zdí klášterních řádu jejího, ano tak daleko to přišlo, že už ani nenalezala lidských prostředků k provedení záměrů Páňů. Tu sdílela Mu bol svůj, řkouc: „Ponechávám Tobě hájení Tvé věci, já pak zatím chci v útiší trpěti.“ Pán však pravil: ,

„Jáť budu panovati vzdor těm, jenž se Mi protiví.“

I stalo se tak. Ještě před svou smrtí viděla stavěti v klášterní zahradě krásnou kapli ke cti B. Srdce Páně. Pobožnost ta šířila se i mimo zdi klášterní, brzy zvedaly se všude kaple, oltáře, obrazy ke cti B. Srdce tak, že Margareta, loučíc se s tímto světem, mohla uspokojivě zvolati: „Nyní spokojeně umírám, jen když už Srdce Spasitele mého počíná býti poznáváno!“

O Božské Srdce Ježíše! „Kéž bych i já tak horoucně roztoužen (a), a tak horlivě pracoval (a) celým životem svým ke cti Tvé! O dejž mi tu milost, a také já budu moci ku konci svého života volati: Nyní rád (a) umírám, jen když už Srdce mého Spasitele počíná býti poznáváno!“

6. Láska B. Srdce Páně zjednala uvedení pobožnosti ke cti Srdce Ježíšova u veškeré církvi.

Papež Innocenc XII. udělil r. 1693 zbožným ctitelům B. Srdce odpustky a podporoval tuto pobožnost. Během 30 roků vznikala bratrstva ke cti nejsvětějšího Srdce Páně. R. 1765 schválena pocta Jeho pap. Klementem XIII. Klement XIV. povýšil ji za slavnost církevní ustanoviv zvláštní mši sv. a hodinky kněžské. Když však pobožnost tato líčena za bezužitečnou, ano nebezpečnou ba i lživou, sněm Pistojský, víry a mravů prázduý, ji co bludnou chtěl míti odstraněnu, ztratil Pius IX. jednání to, stanovil pevně poctu B. Srdce a slavně stvrdil Jeho bratrstvo.

Následující papežové obohatili ji četnými a velkými odpustky. — Dne 26. července 1842 měla jedna milosrdná sestra v Paříži vidění. Viděla Pána, držícího v pravici červený škapulír na 2 vlněných stužkách. Po jedné straně byl obraz Ukřižovaného, u paty kříže nástroje Jeho utrpení, kolem kříže pak slova: „Sv. utrpení našeho Pána Ježíše Krista zachraň nás!“ Na 2. konci stužky byly obrazy Srdce Jeho a svaté Jeho Máti, z obou zdál se vyvíjeti vztýčený kříž a nápis zněl: „Svaté Srdce Ježíše a Marie ochraňujte nás!“ — Takováto vidění měla častěji a když jí předkládali, že by to mělo velké obtíže zjednati potvrzení církevní této pobožnosti k trpícímu Srdeci Ježíšovu, pravila: „Pán náš si přeje, by škapulír Jeho sv. utrpení se zavedl, on dobře bude uměti v čase jenom Jemu známém urovnati všecky obtíže.“ V měsíci červnu 1847 povolil Pius IX. by všickni kněží z kongregace misijnářské směli světití škapulír utrpení Pána Ježíše a udělil těm, jenž ho nosí, mnohonásobné odpustky. Nad to schválil svým brevem od 9. srpna 1861 nábožné spolky smířlivého sv. přijímání a dne 27. července 1866 stanovy apoštolátu modlitby. Hle, tak projevila se láska Božského Srdce Páně všem, tedy i tobě, ana tě ustavičně

vyzývá, bys čerpal (a) z tohoto nesmírného moře milostí, teď již více na tobě záleží pojistiti sobě spásu a blaženost počtou Božského Srdce Páně.

O Božské Srdce Ježíše! Jak daleko šla láska Tvá! — Čí srdce mohlo by se ještě vzpírat? Ó vezmi mne celého (ou) a ponoř mne v ohnivém moři lásky Srdce Svého, abych se v plamenech jejich stal (a) Tobě obětí líbeznu na věky. Am.

Věneček Mariánský. I Maria Panna celým svým životem směřovala a pracovala ke cti Božského Srdce Páně, zajisté že i nyní nad věrnými Jeho ctítely plesá v nebesích, kdež plná milostí Ducha sv. se Synem svým Božským spojena jest. Ona, která vřele sdílela bolesti Syna svého, bude zajisté ráda státi při těch, jenž ctí sv. utrpení Jeho a přimlouvati se za ně v nebi, kamž od Syna svého vzata, a kdež korunou slávy věčné od něho ozdobena jest. Obrátíme se k ní, a vyprosíme i nám horlivost v počtě té. Protož na počest Srdce Ježího po uctění sv. utrpení Jeho roztouženého a nad oslavou Srdce Božského plesajícího, a abychom na přímluvu Její i my povždy náležitou mu počtu prokazovati mohli, obětujeme Srdci Páně 5 desátků vítězného růžence.

A. V.

K 16. červnu 1875.

V. M. 1875. Cor. meum. Cant. C. 1875.

se mají zasvětili Božskému Srdci, a si přeje, aby jich ve věrném překladu na kterýkoli jazyk bylo užíváno na důkaz jednoty celé církve. V tomto nejsvětějším Srdci naleznou věřící jisté útočiště proti všelikým duševním nebezpečím, posilu v pronásledování a konečně útěchu a neoblomnou nádeji uprostřed všech svých těžkostí. Sv. Otec dal

Již před pěti lety vyslovili horliví ctitelé Božského Srdce vroucí své přání, aby vrchní pastýř náš, papež, tomuto nejlaskavějšímu Srdci celý křesťanský svět zasvětil. Tomu zbožnému přání a usilovným prosbám kterak by nebyl rád chtěl vyhověti, on sám tak horlivý učeník toho nejsvětějšího Srdce? Znaje ale zajisté dobře úmysly jeho, pravil v audienci, kterou 22. dubna udělil žadatelům toho všeobecného zasvěcení: „Ano, učiním, čeho si přejete, ale učiním to podle způsobu svého.“ A dostal učiněnému slibu a vyvolil k tomu dobu skutečně nejvhodnější, den 16. června letoška, kdy slavíme dvousetletou památku onoho vznešeného rozkazu, který Božský Spasitel dal blah. Markétě Alacoque, aby se přičinila o rozšíření pobožnosti k Jeho nejsv. Srdci. Přípisem z 22. dubna t. r. oznamuje kongregace obřadů, že sv. Otec Pius IX. schválil způsob či slova, kterými věřící

oznámí ten způsob obětování-se B. Srdci všem duchov. pastýřům, aby své péči svěřeným a podřízeným věřícím jej oznámili a je vybídli k upřímného jeho vykonání na ten den buď veřejně pospolitě aneb soukromě; udělil také plnomocné odpustky všem opravdu to se-zasvěcení vykonavším, když zároveň sv. svátosti pokání a oltářní přijali a na úmysl církve sv. se pomodlili.

Nebude snad třeba přesvědčovati čtenáře naše, že způsob tento jest nejlepší. My jsme žádali, aby sv. Otec, jakožto hlava církve, věnoval slavně Božskému Srdci Páně veškeré oudy velkého onoho těla. Učiní on toto věnování, ačkoliv zloba doby nynější mu nedovoluje, ozářiti je slávou, která by možná bývala v okolnostech šťastnějších.

Avšak nebude to Božskému Spasiteli méně příjemno, odbývati-li se bude tato slavnost v zátíší neouhledné svatyně, místo co by se odbývala v nádherné basilice sv. Petra; podobati se bude úkonům prvních náměstkův Kristových v římských katakombách. Ano, proneseme-li dne 16. června, buď soukromě, buď veřejně, modlitbu, jakou nám sv. Otec do úst vložil, spojí-li se ze všech stran světa naše hlavy a srdce, vznášejíce se ke trůnu Ježíše Krista, můžeme býti ubezpečeni, že jednáme v e shodě s tím, jenž jest nejvěrnějším tlumočnickem Božského Srdce Páně.

Stane-li se toto zasvěcení Božskému Srdci způsobem od sv. Otce ustanoveným, od nás všech, od církve celé a jejích oudů, odejme se věnování takovému ráz jednotlivosti a vtiskne se mu ráz všeobecnosti, t. j. pravý katolický.

„Odevzdám Srdci Ježíšovu srdce Vaše, umístím je v hloubi skalopevné, v útulku úplně bezpečném,“ pravil sv. Otec, když jsme ho prosili, aby miliony srdcí šťastných obětoval Božskému Srdci Páně.

Ať si věnování toto Srdci Ježíšovu na ten čas nemá celou ukázalost slavnostní, jakou bychom si přáli; jest ono předce všeobecné, vycházejíc od hlavy církve svaté a za účastníky majíc veškeré kněžstvo a všechny pravověřící křesťany.

Nebudou to již osamotnělé duše jednotlivé, které veškerou svou nádeji skládají v neskončenou dobrotu Božského Srdce, nejsou to snad jednotlivé farnosti, řehole aneb diecese; jest to svět křesťanský celý, úplný, od něhož vznikají písně lásky zároveň s povzdechy bolesti. A tyto společné prosby celé církve svaté zajisté oslyšeny nebudou od Toho, v jehož moci jest, odvrátiti veškeré svízele a pronasledování a udělití poklady své milosti.

Z jiné strany, účinnost našeho se obětování Srdci Ježíšovu bude tím větší a výdatnější, odevzdáme-li se zcela úmyslu sv. Otce, který se nechce uspokojiti jen vyjádřením našich citů, nýbrž zároveň žádá, abychom v souhlas uvedli skutky se svými slovy. Musíme si do paměti vštípití všechny zájmy Božského Srdce Páně a se k tomu přičinití, aby ony ku slávě a platnosti přivedeny byly. V zájmu Božského Srdce Páně leží mezi jiným, a to ne na místě posledním, pravé svěcení neděle a svátků. Kdožby upírali mohl, že přítomností při službách Božích v den sváteční, slyšením slova Božího, užíváním sv. svátostí nejjistějším vstupujeme ve spojení stále s Božským Srdcem Spasitele našeho? Opomenutí této povinnosti má nutný následek, že ostatní povinnosti křesťanské nekonáme, ono nás odlučuje a vzdaluje od Božského Srdce, ničí všechny naše snahy a namáhání, a olupuje nás o lásku a milost Boží.

Poroučeje nám svědomité svěcení neděle a dní svátečních, věrně zajisté tlumočí sv. Otec úmysly a vůli svatou Spasitele našeho, a způsob, jaký nám udává ctíti Božské Srdce Ježíšovo, tvoří ze všech ctitelů a přívrženců Srdce tohoto rozsáhlou řadu křesťanů a jich mohutný spolek ku pravému svěcení dní svátečních. A v tomto

spolku jsou to hlavně přívrženci „Apoštolátu modlitby,“ kterým bojovati jest v řadě přední. Oni mají tvořiti odbory pro odpočinek nedělní po celé zemi, aneb alespoň tvoření takových usnadňovati a takto skutek s modlitbou spojovati. Neboť jako skutky bez modlitby jsou marné namáhání, tak jest také modlitba beze skutků sebeklamně počínání.

Dejme se tedy do práce, do boje proti nepříteli města Božího na ochranu oné důležité bašty, která se zove „svěcení dne svátečního.“

Spůsob, kterým nás sv. Otec zasvěcuje Srdci Ježíše Krista, vede nás ještě k jinému skutku, k úloze ne méně důležité t. j. ku zničení nákazy tak zvaného liberalismu. Chopíme-li se do opravdy úkolu tohoto, nejskvělejší důkaz své oddanosti k onomu Srdci Božskému podáme, všechny kyselosti jiné mezi sebou odstraníme a každou nesvornost, vítězství naše ohrožující, zapudíme.

Oddavše se zcela Srdci Ježíše Krista, musíme se vynasnažiti, abychom splnili nejvšejší přání sv. Otce, které se k tomu nese, aby přestala lhostejnost mnohých, katolíky se nazývajících, ku stolici apoštolské sv. Petra, aby se raděj proměnila v poslušnost a vřelé účastenství ve všech věcech této stolice se týkajících.

Mezi jalovým liberalismem a pravou oddaností, čili věnováním se Srdci Ježíšovu nestává žádných styků, ale jest mezi oběma rozdíl veliký. I ten nejmírnější liberalismus žádává, ovšem pod rouškou jakési snášenlivosti křesťanské — tolerance — když i ne zjevně, přece alespoň mlčky všelijaká práva svrchovanosti náměstků Kristových, jakoby toho vyžadovalo složení novověké společnosti lidské a její státní uspořádání. Liberalní takoví katolíci netroufají si příliš veřejně zastávati práva sv. Otce, aby prý společnost moderní zbytečně nepodráždili. Takové a podobné počínání nesrovnává se však nikterak se zasvěcením se Srdci Ježíšovu, jak si je sv. Otec přeje. Naopak, čím mocnějšími a smělejšími se stávají protivníci svrchovanosti papežovy, tím věrněji při ní vytrvati mají přívrženci Srdce Ježíše Krista, přesvědčení jsouce, že ta sama společnost, jež náměstku Kristovu světskou jeho svrchovanost odňala, dříve neb pozděj se shroutiti musí, poněvadž uráží a neuznává nejsvětější právo a pravdu.

Pojme-li se takto ono zasvěcení se Srdci Ježíše Krista ze strany pravověřících křesťanů, zrodí se z něho obnovení celé nynější společnosti lidské, na moderní liberalismus churavějící podle slov: „Já jsem vzkříšení a život.“

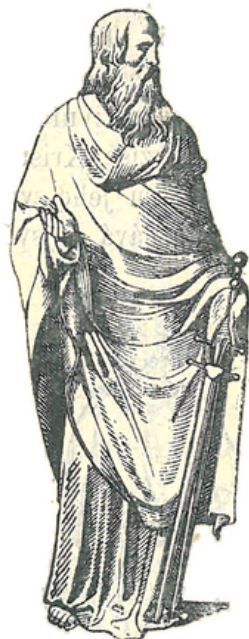
Ku každému důležitému činu jest zapotřebí vhodné přípravy, neméně zajisté ku slavnému se-zasvěcení Božskému Srdci. Zbožné duše bez pobízení, z vnitřního popudu tak učiní; vrchní pastýřové poskytnou ale všem příležitosti, hodně se připraviti. Jak ze všech krajů

katol. světa zprávy docházejí, budou slavný den 16. června předcházeni přípravné pobožnosti, kázání přiměřená a poučení. V diecesi Brněnské jsou k tomu 3 dny ustanoveny, a pobožnosti se budou konati v řeči české (v klášt. chrámu P. Minoritů) a německé (v stoličním chrámu P.) Nepochybujeme, že i v této době nevěry a lhostejnosti ke věcem víry přece ještě dosti mnoho křesťanů se najde, kteří se dají povzbuditi k pravému životu jich důstojnému tímto snad posledním prostředkem, jehož Božský Vykupitel používá ke spáse našich duší.

Den 16. června t. r. má ještě jiný význam: slaví se památka 30letého papežství Pia IX. „Ty jsi Petr a na té skále vzdělám církev svou“ pravil Ježíš Kristus apoštolu Šimonovi a učinil ho svým náměstkem na zemi, podobně sobě úhelným kamenem církve. Kde Petr, tam církev, kde papež, tam pravá katol. církev. Až do Pia IX. bylo ve světě o všech papežích v platnosti pořekadlo: „Neuhlídáš let (papežství) Petrových,“ totiž jakkoli dlouho posedíš na přestolu Petrovu, 25 let — tak dlouho Petr byl biskupem v Římě — nepotrváš. Na to pořekadlo stavěli také nepřátelé církve a vůbec všeho náboženství všechny své naděje: vždycky praví, že se o věci náboženství pranic nestarají, ale každé hnutí v církvi, každá zpráva o churavosti Pia IX. došla k jejich uším a celé dlouhé, často vylhané telegramy přicházely do všech novin, že Pius IX. umírá, naděli se, že nové roztržky a svízele církvi povstanou. Bůh, věčný a všemocný strážce svého blahodatného ústavu pro lidi, církev svatě věděl dobře, čeho jest církvi nejvíce potřeba. Byli jindy ovšem také zlé časové, k. p. když sveřepí Turci, Tataři, celý křesťanský svět přepadli, když kacírství píl Evropy pohltilo, všechny ale ty zlé doby nebyly pro církev tak nebezpečny jako nynější vše zžírající nákaza úplného neznabožství a nestálý duch člověčenstva, který jako vlna mořská vše hrozí pohltili a sama neví, kam se rozleje. Tu bylo skutečně zapotřebí, aby držel otěže vlády v církvi muž, který již zkusil dobré i zlé časy a který Duchem svatým jest utvrzen ve všelikém dobrém a skálou jest pro církev, bezpečným útlukem pro své stáde. A takového dal a po 30 let zachoval nám Spasitel náš, Pia IX., dal nám ho za nového Petra, aby sám jsa utvrzen v pravé víře otužoval v ní své bratry.

Pius IX. jest nám ale také Pavlem. Jako málokterý jeho předchůdců obrátil on svůj zřetel na pohanské národy, nejvíce misí jeho opatrností bylo zřízeno a biskupy do celého světa vysláni; stal se apoštolem národů. Aby ale všem se stal vším, což neučinil, což nečiní, přijímaje všechny jako své děti, pomáhá skutkem i radou, seč jeho síly stačí. A na čem vším právem si zakládal sv. Pavel, že od vlastního národa byl pronásledován a úklady se činily jeho životu, že ve vyhnanství byl, a v nebezpečích mnohých v ohni pokušení zkušeu, mohl právně a důstojně v čele kráčet, svým příkladem je povzbuzovati a s Kristem říci: „Já jsem překonal svět.“ Tělo naše mohou i rozsápati, mohou smrti je vydati; nieméně na duši nemají moci, ta vždy vítězně může se povznášeti nad pletichy a choutkami pozemčanů.

na zemi i na moři, a inrskán a k smrti ubit, ani to neschází Piu IX. k jeho slávě. Z vlastního příbytku byl vyhnán, před revolucí r. 1848 v nebezpečí byl života, kamkoli se octnul, — opět ve slávě do svého dosazen — a nyní po tolik již let jako zajatec střežen, od svého národa, od svých krajanů, od svých dítek, kterým tolik dobrodiní učinil a dosud skytá, tupen, na pranýř hanby vystavován a jako syn pekla nenáviděn.

Takového nejvyššího kněze potřebovala církev svatá, aby sám ve všem jsa zkoušen a

Děkujeme v tento den slavnostný z plna srdce svému přelaskavému Spasiteli za nevýslovnou jeho dobrotu, že nám tak dlouho zachoval nejvyššího pastýře našeho, uznejme to dobrodiní a pochopmež svaté úmysly Jeho a vzmůžeme se, dle nich důstojně své hodnosti dítek Božích jednati.

Ejhle biskupi a knězi v té říši vylhané „bázní Boží a mravů,“ v říši pruské, nám již předcházejí dobrým příkladem, hodni jsou svého vrchního pastýře, hodni Spasitele samého. Nuže, následování není tak těžké jako původnost sama; kdo ví, nepřijdou-li nám, ve vlasti čechoslovanské, tak mnoho zkoušené, nové útrapy vedle těch v oboru státním, nebudou-li zlovolníci, kteří vládnou mocí, sahat nám do nejsvětějšího, nebudou-li se míchat i do víry a předpisovat, kterak máme ctít Boha a kterého. Ukázali se již předchůdové velké bouře; na prvním místě jsou v boji vždy ústavy čistě křesťanské, katolické kláštery, v druhé řadě jsou katol. duchovenstvo, všechny spolky s náboženstvím v některém spojení, — a pak jest nevěrcům boj již lehký. „Bíte pastýře a rozptýlí se ovce,“ stará zásada. Byť by ale i pastýři byli bítí ovce rozptýleny: krev mučedníků semenem bude vyznavačů! Tělo mohou si vzít, na duši ale nemají moci, a tam na věčné pravdě před soudcem neomylným sejdem se všichni.

Bohudíky jest ještě císař náš rakouský císařem a národové v dětinné úctě rádi by se kolem něho shromáždili. On jest věrou katolíkem, a celá císařská rodina jest katolickou; oni musí viděti to nebezpečí, které jde s oltáře na trůny, dějepis národů učí nás to, a ta pravda, že nic nového pod sluncem, musí poučiti každého. Císař pán musí konečně poznati, kam vede ta snaha nového ruchu neznabožského, spoutaného osidlem židovským, musí, věren zásadám svých předků a své rodiny, dokud moc ještě má v rukou a věrni jsou jemu národové říše, spolehajíce se na jeho pravocit, musí sám zakročiti proti záměrům přímo čelícím proti jeho rodině, musí opět zreorganisovati společnost dle zásad křesťanských, na nichž jedině celá říše rakouská byla vystavěna. Odejmi základ a celý dům se zřítí.

Pročež budme v den 16. června u vroucí modlitbě pamětlivi také svého císaře a krále Františka Josefa, aby účastniv se rovněž té pobožnosti mohl prohlédnout a uznat všechna nebezpečí říši a jeho rodině hrozící a aby s hůry posily se mu dostalo, odvrci od sebe a od národů jeho péči svěřených nástrahy zlovůle neznabožství.

Budiž dnem 16. června nová doba započata, nový život přijdiž do společnosti a staniž se křesťanskou a tím blaženou.

Petr — skála, na níž církev stojí;
Proti ní svět skoro celý brojí.
Nechť se opře proti ní svou nohou.
Jí ni moci pekla nepřemohou!

Ovládá tu skálu Petr posud —
Věru, stejný dnes jak tenkrát osud:
Petr v okoy dán v nástupníku,
V domě svém jenž strážěn od zpurníků!

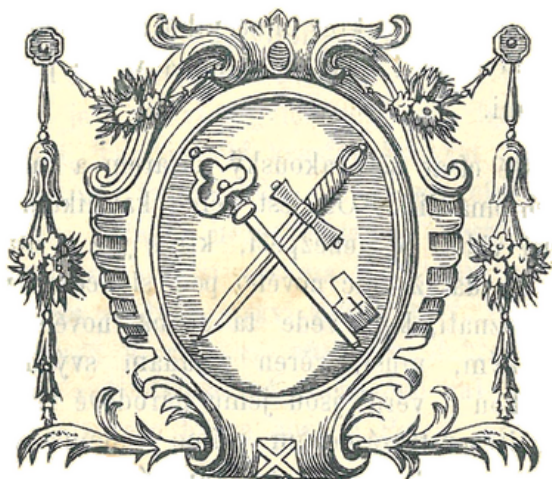
Na Petrově stolci Pius sedí,
K němuž celý křesťanský svět hledí;
Každé věrné srdce k němu zírá,
V němž se katolická středí víra.

Sedí s příjmím na stolci „kříž z kříže“
Na svých bedrách hrozně nesa tíže.
S důvěrou to břímě těžké nese,
Že je ruka Boží jednou střeše.

Ejhle Pia staříčkého kmeta,
Petrova jenž přežil římská léta!
Na růžích ač nikdy neměl stláno,
Vysoké přec stáří jemu dáno.

Třicáté dnes léto nastupuje,
Vzdor všem piklům papež vladařuje;
Ač mu již již hranu vyzváněli,
V něm a s ním pak církev zničit chtěli!

Ať si zuří, soptí — Bůh je splete —
Hlava církve mocná — uziš světe:
Zachová Bůh světce Pia kmeta
Zříš též Petra antiošska léta!')

W h k o n

zasvěcentí se božskému Srdci Ježíšovu, schválený výnosem svaté Congregace
obřadů ze dne 22. dubna 1875.

O můj Ježíši, Spasiteli a Bože můj! přes velikou lásku Tvou, kterou
chováš k lidem, pro jejichžto vykoupení jsi všechnu krev svou předrahou vycedil,
býváš od nich předce jen tak málo milován, ba tak hněván a urážen, zvláště
rouháním a ruffením dnů svátečních!

Uch! kéžbych já dáti mohl Srdci Tvému nějakého zadostučinění, kéžbych
napraviti mohl onu hroznou nevděčnost a neuznalost, s jakou se u většihó dílu
lidí samých potkáváš!

Přál bych sobě, bych Ti mohl dokázati, jakou měrou sobě žádám na vzájem
milovati a ctíti ono klánění hodné a láskyplné Srdce před očima všech lidí,
a ještě více rozmnožiti slávu Tvou. Přál bych sobě obdržeti obrácení hříšníkům
a povzbuditi z netečnosti tolika jiných, jimžto, ačkoliv patří k Církvi Tvé svaté,
přece nic nezáleží na vzájemé slávy Tvé a na Církvi samé, choti Tvé! Přál
bych též sobě obdržeti, aby i oni katolíci, kteří nepřestávajíce osvědčovati se co
taková mnohými zevnějšími skutky milosrdenství ale příliš tvrdosťjně na svých

1) Sv. Petr v Římě papežoval 25 let; před tím v Antiochii 7 let, v celku tedy 32 let. An
sv. otec Pius IX. dne 16. června 1875 nastupuje třicáté léto svého papežování, dá Bůh,
že ve třech letech sv. Petra jak v římském tak i v antiošském papežování dostihne!

míněných zůstávajíce podrobiti se nechtějí rozhodnutím svaté Stolice, a smýšlení chovají jejímu učení odporne, aby i tito šli do sebe, a se přesvědčili, že kdo ve všem Církvi neposlouchá, Boha neposlouchá, který s ní jest.

Abych tedy přes to přese všecko k místu doveď tyto nejsvětější účely, a nad to vymohl slavné vítězství a stálý pokoj této neposkvrněné choti Tvé, blahobyt a prospěch Tvého Náměstka na zemi, a viděl vyplnění svatých Jeho zámyslů ;

a spolu aby celé duchovenstvo vždy více se posvěcovalo a Tobě příjemným se stalo ;

abych přispěl též k toliko jiným záležitostem, které Ty, o Ježíši můj, v souhlasu s božskou vůlí Svou chováš, a ježto by jakýmkoli způsobem k obrácení hříšníků a k posvěcení spravedlivých sloužily, bychom takto všickni jedenkrát věčné blaženosti duší svých dosáhli ;

a konečně, poněvadž vím, že se tím nejsladšímu Srdci Tvému zavděčím : uznávám nice u nohou Tvých, před obličejem nejsvětější Panny Marie, a před celým dvorstvem nebeským, a slavně vyznávám, že Tobě, Spasiteli můj Kriste Ježíši, jediný zdroji všeho blaha mého, dle všeho práva spravedlnosti a vděčnosti docela a jediné tělem i duší přináležím, a ve spojení s úmyslem svatého Otce Papeže zasvěcuju sebe a všecko což mého jest

tomuto nejsvětějšímu Srdci Tvému,

kteřž jediné milovati a jemu sloužiti žádám z celé duše své a z celého srdce, a ze všech sil svých vůlí svou s Tvoji a všechny žádosti své s Tvými srownávají.

Konečně na veřejný důkaz tohoto svého zasvěcení se slavně prohláшуji Tobě samému, o Bože můj, že chci budoucně na počest tohoto božského Srdce zachovávat dle příkazu Církve svaté zasvěcené svátky, a o to se starati, aby i osoby mně poddané aneb ode mne nějak závislé je též zachovávali.

Sjednocuje tedy všechny tyto svaté žádosti a předsevzetí milostí Tvou mi vnuknuté v milém Srdci Tvém, doufám, že mi tím dáno bude nahraditi tolikere krivdy Jemu činěné od nevděčných synů lidských a spolu též doufám, že tím pro duši svou a pro duše všech bližních svých blaženosti na tomto a na onom světě dosáhnu.

A tak se staniž !

Údům dětství Ježíšova.

Dar chudého a boháče.

Nesmírně velká a důležitá jest úloha spolku sv. dětství ; rovněž srdečné díky budtež horlivosti a obětavosti spoluúčiv za jejich skutečné působení v rozšiřování říše božské na zemi a v zachránění duší ubohých. Tak jako dělník, jenž zvláště důležitou vykonal práci s pilností a horlivostí, od svého pána velikou dostává mzdu :

tak také má spolek sv. dětství Ježíšova, to jest, jeho údové mají od Boha nesmírně velikou odměnu k očekávání, poněvadž tak horlivě přispívají ku většímu a většímu oslavení Boha. Rozdávání však této odměny od Boha děje se dle docela jiných zákonů, než u lidí. Tito odplacují své dělníky jen podle zevnější práce; čím více kdo udělal, tím větší dostane mzdu; mnohý chudák by rád mnoho udělal, ale protože jen málo zhotoví, dostane i méně platu, jelikož nebere žádný ohledu na jeho dobrou vůli. Dobrotivý Bůh však nebere ohledu na zevnější skutky, ale zvláště, ba jedině na vnitřní dobrý úmysl. To lze poznati ze slov Spasitele, kteráž pronesl o chudobné vdově, která dala do pokladnice jen dva malé peníze, kdežto boháčové dali mnoho do pokladnice chrámu Jerusalemského. Ježíš totiž zavolal své učeníky k sobě, a pravil k nim: „Amen, pravím vám, že tato chudá vdova dala mnohem více, než všichni ostatní, kteří tam též dali peníze. Neboť všichni tam dali ze svého nadbytu, tato ale dala ze své chudoby.“ (Mar. 2.) Sv. apoštolé znali dobře tuto lásku a štědrotu božského Srdce Ježíšova a protož pravili mu zcela důvěrně: „Viz, mistře, my jsme vše opustili a následovali Tebe, jakou nám za to dáš odměnu?“ Sv. Jeroným podotýká o tom velmi dobře: „Zajisté, velká to důvěra! Petr byl, jako i ostatní apoštolé, rybářem, on nebyl bohat, a musel si svůj denní pokrm vlastnoruční prací vydobývat, a přece pravil tak důvěrně: My jsme vše opustili. On opustil svou lodku, své čerňe a rybářské náčiní, a přece praví, jakoby veliké bohatství opustil. Než musíme na jeho dobrý úmysl ohled bráti. On totiž dobrovolně chtěl vše co měl z lásky ku Kristu opustiti; on by byl se zřekl i celého světa, kdyby byl jemu patřil, a proto měl právo tázati se po odměně.“

O jak jsme šťastni, že můžeme tak dobrotivému Pánu sloužiti, jenž všechny naše kroky počítá, kteréž konáme ku jeho slávě, všechna naše jednání a myšlení, kteráž k němu se vznášejí; jenž váží všechny naše almužny, by to vše odměnil věčnou a neskonečnou blažeností nebeskou!

Radujte se tedy, milé dívky a vy všichni, kteří náležíte spolku láskyplného dítěte Ježíška, neboť si dobýváte svými obětmi a modlitbami za zachránění ubohých dítek pohanských a za obrácení nešťastných pohanův, všech milostí a požehnutí, kteréž dobrotivý Bůh spolku sv. dětství zde na zemi uděluje. Nezáleží na velikosti vašich příspěvků, nýbrž na tom, co jste s horlivostí a se zápalem srdce svého pro tento velkolepý skutek působiti chtěli. Tedy i nejchudší dítě, kteréž dává měsíčně 5 krejcarů, má totéž právo žádati odměnu, jako bohatec, jenž ze svého nadbytu snadno tolikéž dolarů dáti může, jen když se to děje z pravé lásky. Čím větší láska, čím čistější úmysl, tím větší bude odměna, i když skutek jest docela nepatrný. Protož bych naše milé dívky zvláště na to rád poukázal, kterak to záslužné bude, když mimo pravidelných příspěvků, ještě sem a tam malou přinesou oběť pro ubohé pohanské děti.

Vidíte, vy zajisté dostanete od svých dobrých rodičů, od příbuzných anebo za mzdu několik krejcarů; budiž tedy vaší přední myšlenkou: to neb ono dítě pohanské chci koupiti, tu neb onu radost učiniti. Budete-li hodnými a pilnými, tedy se vám dostane zajisté více dárků. Než já vám, milé dívky, povím něco lepšího a pěknějšího. Podívejte se na malého Ježíška, který z lásky k nám všecko opustil, který z lásky k nám tolik nouze a chudoby vytrpěl, On ještě pořád trpí hlad a žízeň, zimu a nouzi pro své ubohé bratry, pohanské dívky, které ho neznají. Můžete Ježíškovi pokrm i oděv dáti, a sice, když Jeho vyslancům, missionářům, potřebné dáte peníze, by mohli ty ubohé děti koupiti a vychovati. A víte-li, co vám za tuto malou oběť dá? Ježíš Kristus sám pravil, že to stonásobně oplatí a věčnou blaženost

nebeskou za to dá. Milý Bůh nám ubohým a nehodným služebníkům tak nesmírnou přislíbil odměnu za každou službu, kterouž jemu prokážeme! A není On nejvýše pravdivý a věrný ve svých slibech a k tomu ještě všemohoucí, tak že může vše dáti, co slíbil? — Kdykoliv, milé děti, Ježíškovi almužnu dáte, kdykoliv něco pro děti pohanské obětujete, místo co by jste si kupovaly mlisy a hračky, tenkrátě vždy získáte si velkou odměnu a vyšší stupeň blaženosti nebeské.

O jak důležité jsou ty mimořádné a láskyplné dary z rukou dětí udělené; kterak se bude radovati každý představený spolku z toho, neb jest častokráte dar nějaký ovoce srdnaté odříkavosti dětinských radovánek; a byťby nebyly příspěvky veliké, přece jsou potěšitelným rukojemstvím mravného zúšlechtění srdce a trvanlivé přítulnosti k našemu spolku. Jest tedy zapotřebí děti láskyplně k tomu povzbuzovati, by hned v mládí se učili křesťanskou dobročinnost konati, a Ježíška na cestě odříkání se a zapírání sama sebe následovati. Než nemysleme si, že všechny dary a oběti, veliké neb malé, stejnou mají u Boha cenu a že k p. větší mimořádné příspěvky odrostlých nezasluhují větší odměny, než malé dárky dětí! Zajistě ne, chudobní a nezámožní mají Bohu zvláště povděčnými býti za jeho štědrost, jíž On jejich dobrou vůli odměňuje, anižby bral ohledu na to, jakou cenu ten neb onen dobrý skutek u lidí má. Bohatí však, kteří z opravdové lásky a horlivosti pro čest a slávu boží a pro zachránění duší, většími přispívají dary, mají ještě tu neocenitelnou výhodu, že vše dobré, co pomocí jich darů se stane, jakožto původcům připsáno bude v knize života. Dá-li k. p. někdo, — jak se často Bohu díky stává — potřebné peníze ku odkoupení dítěte pohanského, tedy mu přísluší mimo podílu na milostech a požehnání sv. dětství a mimo bohaté odměny za tak krásnou almužnu, také veškerá zásluha zachránění duše nesmrtelné! Čím větší jest zevnější skutek dobrý, tím větší bude i odměna, kterouž milý Bůh dá. Anebo, nebylo by to proti rozumu mysliti, že ten Bůh, jenž ve své dobrotivosti a lásce k nám tak daleko dospěl, že by všechny služby, kteréž Jemu neb bližnímu rádi bychom proukázali ale nemůžeme, tak cenil jako bychom je skutečně konali; a že by nedělal žádného rozdílu v zevnějších skutecích a že by k. p. dar obsahující více dolarův neodměnil více, než almužnu několika krejcarův, kteréž dá chudobný. Zajistě žádný nebude tak rozumovati, neboť Bůh dobrotivý se nedá žádným tvorem ve velikomyslnosti a štědrosti zahanbiti. On jedná s námi laskavěji, než nejlepší otec se svými dětmi. On nechá nás pomáhati v dosažení svých věčných úmyslů, jakoby jeho všemohoucnost nedostatečná byla je provésti.

Jeho, svého Boha a Pána, máme nade vše milovati, Jej ve všem hledati, Jemu se vším sloužiti a svého bližního tak milovati máme, jako nám naše vlastní dobro tělesné i duševní na srdci leží. Máme svým bližním, to jest všem lidem dle možnosti pomáhati a jim v nouzi a v rozličných záležitostech přispěti a zvláště o spasení duší jejich pečlivými býti. Tato starost, toto účastenství na oslavování Boha a na štěstí našich spolubratří má býti pro nás zkušebným kamenem, jímž poznáme, jsme-li na pravé cestě do nebe čili ne. Laskavý Otec nebeský ví velmi dobře, že nejsme s to sami ze sebe něco takového činiti bez jeho pomoci, a proto nás den ode dne takřka obsypává nesčíslným dobrodiním a hojnými dary, abychom jemu z dobré vůle a setrvalosti skutečně nějaké mohli prokázati služby. A vše to namáhání pro Jeho čest a slávu — kteréž jedině Jeho milostnou pomocí jsme vykonali, považuje, jako bychom docela sami, z vlastních sil to byli učinili. Jak velká bude naše odměna? Neočekávej žádný, že budu o té neslýchané a nevidané kráse v nebesích vypravovati, jelikož bych se marně o to pokoušel. Pamatujme si jen, co pravili

sv. František z Assisi a sv. Tomáš Aquinský, že totiž nejmenší milost a jí vykonaný skutek dobrý vzácnější jest než celý svět, a bytby byla celá země ve zlato, všechny kameny ve drahokamy a veškeré moře v balsám obráceny. Dle toho sudte sami, ctění údové našeho spolku sv. dětství, jak nevyslovitelně vzácný skutek to bude, když většími příspěvky tyto velkolepé missie budete zvelebovati, by těmito dary většími spása jedné neb vícero duší nesmrtelných se uskutečnila.

Jak velkolepá, vznešená a záslužná jest spása duše nesmrtelné, chci podruhé pojednati. Svatá Panno Maria, a sv. Josefe, orodujte za nás a za ubohé, malé dítky pohanské!

Onehdy byli jistí nám dobře známi v pravdě křesťanští rodičové v Rotterdámu dítkem od Boha obdařeni. Radost nad tímto darem s nebe byla nevýslovná a otec i matka děkovali Bohu za něj z celého srdce. Než bohužel neměla radost tato a štěstí dlouhého trvání. Děťátko po půl roku těžce onemocnělo. Bolest, úzkost a strach před ztrátou dítěte, byly nad míru veliké — ono pět dnů kolýsalo mezi životem a smrtí. Tu jsme ihned radili, by se nemocné dítě do spolku sv. dětství zapsalo; matka měla modlitbu předepsanou říkati a dítě posvěcenou medalií nositi. I stalo se — a matka k tomu ještě slíbila že, jestli milý Bůh její dítko uzdraví, bude darovati více peněz ku nakoupení ubohých dětí pohanských, které se mají modliti za ni. A co se nestalo!? — Od okamžiku, kdy se nechala zapsati a kdy se slibem zavázala, lepšil se co den více stav dítěte a může již se svou matkou cestu nastoupiti z Rotterdámu do Cách ku své babičce. Tu vidíte milé dítky, jak dobrý Ježíšek váš spolek miluje a jemu žehná a jak mnohé a velké milosti vám a vaši milým rodičům skrze spolek sv. dětství uděluje!

Moc modlitby.

Bylo to v pátek, 21. března 1852, kdy vel. otec Timoteus Birmingham († 4. června 1872 co generální vikář Charlestinu v jižní Karolině) na své apoštolské cestě svědkem byl, kterak modlitba, ano pouhá vůle modliti se, hříšníkovi nebe otevřítí s to jest. V jednu ouvalu, kolem kteréhož missionář jel, vystavěno bylo popraviště, na němž černý otrok, který svou ženu zavraždil, odpraven býti měl. Při tomto vidění napadla velehorlivému knězi ta myšlenka, že tento nešťastník suad ani pokřtěn není. Touto myšlenkou zaujat pobídl svého koně, a přijel až k samému popravišti, když právě soudce ku přečtení ortelu smrti se chystá.

Rychle slízá otec Birmingham s koně a žádá o dovolení, na okamžení s černochem sám promluviti. Přívětivě udělil soudce své svolení a tu rozpředla se mezi missionářem a zločincem následující rozmluva: „Nepřináležíš žádné církvi?“ — „Ne.“ — „Nebyls nikdy křtěn?“ — „Ne, nevím se pamatovati.“ — „Tož věz, že náš Pán Ježíš Kristus za hříšníky umřel, a že kajícimu lotru odpustil, jenž podle něho na kříži umřel. Za krátkou chvílku budeš státi před soudnou stolicí Boží. Nechceš jako ten dobrý kající lotr do ráje vejíti?“ — „Chci.“ — „Tož musíš přijmouti křest.“ — „Já chci pokřtěn býti.“ — „K tomu jest třeba, abys své hříchy upřímně v ošklivosti měl, jinak nemůžeš tuto svátost přijmouti.“ — „Já je mám v ošklivosti z celého srdce,“ pravil ubohý černochoch, a proud slz vyhrnul mu z očí. Ihned po činu, jak soudce nyní vypravoval, hořce dal na jevo svou lítost a sám se udal spravedlnosti. — Když si missionář

v této suché, neobydlené rovině zvláštním řízením Božím trochu vody zaopatřil, pravil ku kajcíníkovi: „Nuže klekni a věř, že jest jeden Bůh v trojích osobách, Otec, Syn a Duch svatý, a že Otec se nad tebou slituje a tobě odpustí skrze svého Syna, když upřímně svých hříchů lituješ. Říkej slova lítosti za mnou a pozdvihni své srdce k nebi, co zatím tvé rty slova kajcínosti za mnou vyslovovati budou.“ Černoch se modlil, zřetelným hlasem vzbudil lítost a očišťující voda tekla přes čelo nového křesťana a za nedlouho odešel na věčnost u zvolání: „O Ježíši! smiluj se nade mnou!“ —

Ten jemuž za tuto zprávu o této pohnutlivé udalosti co děkovati máme, připojuje následující pamětihodné doplnění a rozjímání. Na cestě k popravišti tázal se mouřeňin, není-li tu někoho, jenž by mu svou modlitbou přispěti chtěl. Žáduj na prosbu tohoto odsouzence neodpověděl. A hle! v posledním okamžení vyskytuje se kněz pravého Boha a otvírá mu bránu nebes.

O! té všemocnosti modlitby u toho, jenž dí: „Proste, a bude vám dáno, tlučte, a bude vám otevřeno.“ Vraždník projádruje přání, aby se mohl modliti, a ihned otvírá Bůh poklady své milosti a rozvazuje hříšnou duši od hrozných trestů věčných.

Ústav mariánský na nové ulici v Brně ukončil prvním květnem r. 1875 čtvrtý rok svého trvání, pročež představenstvo ústavu uznává za dobré všem ctěným příznivcům a přátelům podati krátký výkaz působení zmíněného ústavu:

Schovanek, které skromný plat za stravování platily, bylo 26 a chudých sirotek bylo 20 bezplatně zaopatřeno, vychováno, a vycvičeno. Platících děvčat, jimžto se dostalo vyučování v ručních pracích ženských v ústavu, bylo 32, chudých žaček, které bez platu byly v témž ústavu vyučovány, bylo 66.

Chudých služebných službu nemajících bylo přijato 311, které byly úhrnem za 4151 dnů stravovány. Z těchto služebných bylo posláno 245 do služby, 22 bylo posláno domů neb do nemocnic, 24 jakožto ke službě neschopných posláno domů, ostatní se nacházejí posud v ústavu.

Co do náboženství bylo přijato 284 katolických, 17, evangelických a 10 židovských služebných. Co do národností bylo jich 214 z Moravy, 60 z Čech, 16 ze Slezska, 8 z Dolních Rakous a 13 z Uher.

Z výkazu tohoto mohou ctění pp. čtenářové se přesvědčiti, že činnost panen službě Boží a chudým děvčám se věnovavších i tohoto roku pro obyvatelstvo Moravy a Čech nebyla planou, nýbrž že počet hlásících se služebných a sirotek vždy roste, tak že prostory ústavu nestačí, aby všechny byly ubytovány. Aby se odpomohlo této nouzi, zamýšlí představenstvo ústavu na podzim položit s pomocí Boží základ ku větší budově a takto rozšířiti ústav svůj a dobročinnost jeho ku podpoře chudých rozmnožiti, aby sobě získalo důvěru, jaké se těšilo zvláště roku tohoto od šlechetných příznivců a přátel, vždy více. Konečně vyslovuje představenstvo ústavu vřelé díky všem příznivcům a přátelům za přízeň ústavu věnovanou a zároveň prosbu, aby přízeň a důvěru k ústavu i na další čas zachovali.

S prosbou tou se obrací představenstvo i k oněm ctěným pp. čtenářům, kteří ústav mariánský svou důvěrou a přízní ještě nepoctili, a kojí se nadějí, že za výkazem čtyřleté blahodějně činnosti přízeň a lásku k ústavu i v četnějších kruzích se rozšíří a pro budoucí roky potrvá.

Úmysl modliteb na měsíc Červen:

Wšsemohoucí věčný Bože! obětují Tobě vssecky své dobré skutky a modlitby ve spojení s Ježíšem Kristem a všemi zbožnými a swatými dušemi w nebi i na zemi za vssecko to, co si Pán Ježíš ve svém Božském Serdci přeje, jmenovitě ale w tomto měsíci, aby všichni křesťané úplně se zasvětili tomu nejsw. Serdci a w dnešní právě den:

Den	ke cti	Obzvlášti
1.	Sw. Fortunáta, kněze:	za milost hodně slawiti letošsi jubileum; za 6 zemřelých.
2.	Sw. Blandiny, p.:	za wychowací ústawy pro služebné; za pomoc w záležitostech traplivých.
3.	Sw. Klotilby, králow.:	za rozncení ducha křesťanského we wyšších robinách.
4.	Nejsw. Serdce Ježíšowa :	abychom všichni uznali lásku Jeho a wděčni byli.
5.	Sw. Bonifacia, muč.:	za pronásledowanou církw w Německu; za posilu w dobrém.
6.	Sw. Norberta, biskp.:	za křesť. řády po celém světě osocowané a pronásledowané.
7.	Sw. Roberta, op.:	za zdar katol. podnikům w Americe; za matku zlym nárůžiwosiem oddanou.
8.	Sw. Medarda, biskp.:	za katol. časopisectwo; za wšpomoc w podniku katolickém.
9.	Sw. Prima a Feliciana, m.:	za kněze a biskupy w Prusku wězněné; za † otce.
10.	Sw. Markéty, král.:	za oswěcent ducha křesť. knížatům; za církw sw. w Šwědsku.
11.	Sw. Barnabáše, apostt.:	za zdar misijn za mořem; za horlitele pro spolek sw. dětstw.
12.	Sw. Basilda, muč.:	za powzbuzení u wíce hladných katolicků; za oswěcent nešťastné osoby.
13.	Sw. Antonia z Pad.:	za obrodu cirkwe w Italii; za wícero hříšníků ze zvyku.
14.	Sw. Basilia, biskp.:	za sjednocení se vssech křesťanských wyznání; za 2 zatvřelce.
15.	Sw. Wita, muč.:	za národ čechoslowanský; za zdar přisprawných pobožností.
16.	Sw. Frantiska Reg. řeh.:	za sw. Otce Pia IX., aby celý křesť. svět trwale se zasvětil Serdci Ježíšowu; za zjednání mřu w 1 přibuzenstw; za ducha smřelivého.
17.	Sw. Adolfa, biskp.:	za křesť. wchowání w robinách; za obráčení newěreckého otce.
18.	Sw. Alžběty, panny:	za křesťanské spolky panen; za dosažení dobrého spolupracownka.
19.	Sw. Juliany, panny:	za zdar misijn w Čechách a na Morawě; za 16 misijnářů.
20.	Sw. Silveria, pap.:	za polepsšení wícero zwyklých hříšníků; za týranou manželku.
21.	Sw. Alojsia, panice:	za křesť. mládež a její wchowatele; za 2 rodiny různicemi rozermané.
22.	Sw. Pawlina, biskp.:	za hojnější rozšíření a čtení katol. knih; za posilu proti lenosti.
23.	Sw. Edeltrudy, králow.:	za katol. duchowenstw w rakouské říši; za choromyslnou.
24.	Sw. Jana Křtitele:	za četatele slawu duchowniho; za wícero zatvřelých hříšníků.
25.	Sw. Wiléma, opata:	za wícero w blízce přislezitosti hřřchu žijící; za katolky w Německu.
26.	Sw. Jana a Pawla, muč.:	za pomoc katolickim pronásledowaným; za wícero wěznů.
27.	Sw. Ladislawa, krále:	za cijaře rakouského; za 4 opuštěné sirotky; za † matku.
28.	Sw. Jrenéa, biskp. muč.:	za wyšší theolog. učiliště; za šťastnou hodinu smřti.
29.	Sw. Petra, a Pawla , apostt.:	za wšěztwí cirkwe sw.; za sw. Otce Pia IX.
30.	Sw. Pawla, apostt.:	za dar stálosti w dobrém; za spoluoudy katolických bratřiem.

M o d l i t b a.

Božské Serdce Ježíše! sřrže neposřtwrněné Serdce Marie Panny obětují Tobě vssecky modlitby, práce a utrpení toho dne spolu se všemi úmysly; we kterých se uřtwicně na oltáři obětuješ. — Obzvlášti je obětují, aby celý svět Twou nestonalou lásku poznal, za ni wděčným byl, Tobě se úplně zasvětil a w tolikých útrapách pevného útulku w Tobě a spásy nalezl. Amen.

Pane Ježíši zařřiz ochranou svého Božského Serdce nasseho sw. Otce papeže! Serdce Ježíše a Marie! zadržtež cirkwe, říši Rakouskou a wlast naši česko-morawskou!

O přesladké Serdce Panny Marie, buď mou spásou!

Swatý Michale archanděli, swatí Cyrile a Methode, orodujte za nás!

ŠKOLA BOŽSKÉHO SRDCE PÁNĚ.

Měsíčný list pro lid katolický, zvláště pro bratrstva v Čechách, na Moravě
a ve Slezsku.

Vydává a pořádá **PLACIDUS J. MATHON**, benediktin Rajhradský.

Celoroční předplatné 2 zl.;
7. výtisk zdarma.

V Brně 1875.
(dříve v Rajhradě.)

Redakce, administrace
a expedice bydlí:
na Petříně číslo 4.
(Rajhradský dům).

Ročník IX.

Červenec.

Číslo 7.

Obsah : Zrcadlo lásky Božského Srdce Páně (s rytinou) — Zasvěčení se Božskému Srdci Páně (básoň s rytinou). Dvoji cesta k nebi (s 2. rytinami). — Svatý Otec Pius IX. — Jeho dětství (pokračování). — Tovaryšstva Ježíšova missie za mořem. — Don Sebastian Carbone, apošt. missionář (s rytinou). — Poslední missie mezi Slovinci (s rytinou). — Co po bohu, když nemůže pomoci. — Lourd, zázračné místo milosti. — Drobnosti.

➡ Příloha „Zábavné biblioteky“ roč. VI. seš. 5. a 6. Legenda „Šimon Petr a Šimon Magus.“

➡ Sdělujeme pl. t. prenumerantům „Školy“ a „Zábav. bibl.“, že dle posledního nejvyššího nařízení ve věcech poštov. takový časopis, jak jest „Škola“, smí míti přílohu (k bezplatnému dopravení) až 6 celn. lotů těžkou a za každých dalších 6. c. l. se vždy jedna známka novin přilepit musí. Naše expedice řídí se úplně dle toho předpisu, aby pp. prenumeranti žádných dalších výloh neměli; upozorňujeme je ale na něj, aby si nedali od venkovských c. k. poštov. úřadů, toho nařízení buď neznalých buď nedbalých, nějaké doplatky neb pokuty předpisovat, jakoby „Zábav. bibl.“ nebyla přílohou „Školy.“

Odpustky a jubileum.

Obšírné naučení o odpustcích a o milostivém létě, jakož i
poučení, jak lze nabyti odpustkův o milostivém létě.

Přidány jsou přiměřené modlitby.

Pro diécésany své sepsal

dr. Jan Zwenger,

kníže-biskup Sekavský.

Pro lid českoslovanský nákladem vlastním vydal

Antonín Gruda,

kněz arcidiécése Olomúcké.

Prodává se za 33 kr. měny Rakouské čili za 60 fenykův měny Německé.

Čistý výnos věnuje se na šíření dobrých spisův mezi lidem Slezským.

Tento spis slavného biskupa Zwengera podává se tu jazykem českým s některými doplňky, celkem 12 tiskových archův. Původní spis v jazyku německém stojí 45 kr., kdežto na česko přeložený prodává se za 33 kr. rak. měny čili 60 fenykův měny Německé; kdo koupí 10 výtiskův, dostane 1 výtisk přidavkem.

Vytištěn jest písmem frakturním, aby ho čísti mohli i ti, kteří písma latinského čísti neumějí.

Knihu tuto koupiti lze u nakladatele, kněze Ant. Grudy, v Kateřinkách u Opavy, nebo v kněhtisk. E. Weyrichové a syna v Opavě, na Dolním náměstí č. 329.

(Na 10 exemplářů 1 exemplář zdarma.)

Knihy redakci zasláné:

Seznam vhodných kněh a časopisův pro žáky a učebných pomůcek a časopisův pro učitele a pro školy, který sestavili farář Novák, prof. Dr. Houdek a kněhkupec Urbánek, a jež vydal pražský kněhkupec Fr. A. Urbánek (na Vodičkově ul. č. 20. n.), osvědčil se býti zcela spolehlivou rukojetí, poněvadž udané v něm knihy jsou vesměs odporučené hodny nebo schváleny, a pp. sestavovatelé brali pilný zřetel k tomu, aby knihovny dle seznamu tohoto pořádané obsahovaly vesměs dobrá díla. Seznam ten (48 str.) obsahuje knihy ze všech odborův literatury naší a stojí 20 kr. Kdo u nakladatele Urbánka v Praze objedná aspoň za 5 zl. kněh a přeje si seznam tento, obdrží jej zdarma. Někteří pp. inspektoři vyslovili se o seznamu tomto velmi chvalně.

Činnost místní školní rady na základě vydaných zákonů a nařízení. Ku prospěchu obce, vlasti, státu a církve sepsal Leop. Červenka. Seznam učebných kněh a pomůcek sestavil far. Tom. Novák, prof. Houdek, kněhkup. Urbánek. Nákladem Fr. A. Urbánka v Praze.

Bibliothek slavischer Poesien in deutscher Uebertragung, redigovaná p. radou Wenzigem, již vydán sešit 1., obsahující české písně nár. nákladem kněhkupece Urbánka v Praze těší se mimo nadání u Němcův veliké přízni, což nejlíp dokazují úvahy o 1. sešitu ve velkých něm. časopisech berlinských, lipských, drážďanských, ano i vídeňských (čelnější německé v Praze vycházející časopisy, v přední řadě „Bohemia“, zcela pomlčela o krásném tomto podniku), jakož i odbyt 1. sešitu. Spisovatel franc. R. Fr. Bourgooin hodlá písně ty do frančtiny přeložiti, k čemuž p. rada Wenzig ochotně svolil. Jest žádouco, aby podnik tento, založený na oslavu jména českého, co nejvíce se rozšířil, jsa schválen ode všech českých časopisův bez rozdílu.

Knihka pro každého rolníka a hospodáře. Napsal J. Dumek Seš. VI. Cena 30 kr. Nákladem Vl. Žákovského v Olomouci.

Židé podle Talmudu. Na uváženou křesťanům a židům všech stavů podává prof. Dr. A. Rohling. Přeložil M. J. Balák. Nákladem Th. Mourka v Praze. Obsah: Předmluva spisovatelova. A. Základové: 1.) Pravověřství a reformy, 2.) Název talmud, 3.) Talmud jest židům knihou boží. B. Zkažená věrouka talmudisty: 1.) O bohu, 2.) O andělech, 3.) O ďáblech, 4.) Tajemství, 5.) O duších, 6.) O ráji a o pekle, 7.) O mesiáši. C. Zkažená mravouka židů-talmudistů: 1.) O bližním, 2.) O vlastnictví, a) Světovláda, b) Podvod, c) Nalezené věci, d) Lichva, e) Život, f) Žena, 3.) Přísaha, 4.) Křesťané, 5.) Vyobcování, D. Naše století, E. Závěrek.

„Časových listů“ sešit 2. titulu „O talmudistech“ jednal o téže věci a maje na zřeteli nemnohá slova a všem pochopitelnými lidu říci, čeho jest jemu nevyhnutelně potřeba, byl zaba ven. Spis tento, ježto čistý jest překlad německého, nemohlo státní nadvládnictví tak lehce zabaviti, a proto přejeme si v zájmech lidu našeho, aby hojně byl rozšířen, čten a rozebírán.

Co k úplnosti jemu schází, toho částečně nalezněš v denních zprávách našich časopisů „Čech“, „Hlas“, „Pokrok“ a j., které jen jisté události vypravují.

Právě vyšla nákladem „Školy B. S. P.“ knížka k poučení a potěšení katolických křesťanů!

Obce bez duchovních pastýřů. — Smrt bez kněze. — Dokonalá zkrroušenost a litost. —

Z německého, od kat. biskupů schváleného vydání přeložil J. K.

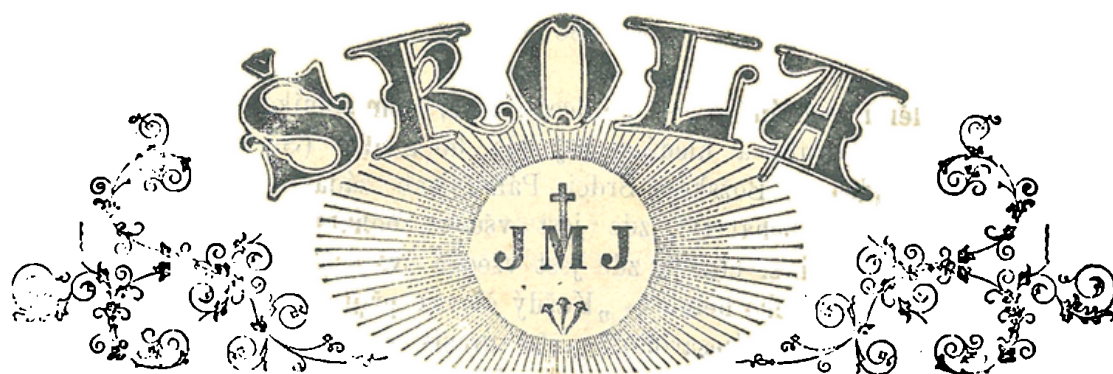
Příčina vydání té knížky i v jazyku českém jest nad míru smutný stav našich moravských katol. bratří v Prusku, kteří nainoze odloučení od svých pravých duchov. pastýřů ani dostatečného písemního poučení nemají, jak by se měli v těch zlých dnech pronásledování zachovat, aby věru a s ní svou národnost zachovali. Byli jsme k tomu vybidnuti od katol. kněží v Prusku a autor milerád nás k tomu oprávnil. Nezbytnou službu prokáže spis ten nejen obcím bez kněží, — ku kterým kdo ví nebudeme-li sami v Rakousku za nedlouho přičtení, — nýbrž každé křesťanské rodině a přejeme jemu hojného rozšíření.

Milodary:

Sv. Otci: Žáci ve škole Mčelské 71 kr., zákyně tamtéž 63 kr., V. Šimon, učitel tamtéž 50 kr. (mimo to ještě na mši sv. za sv. Otce, tam obětovanou).

Do Filipsdorfu, K. H. ze Ptení 3 zl., nejmenovaná z Ptení 10 zl.

Spolku sv. dětství: cth. pp. Ursulinky v Kutné Hoře 12 zl.; P. Martinák, od dobroditelskýň z Lipníka 88 kr.; Jos. Stahola z Uh. Hr. 15. zl.; Jos. Balda, kolář v M. na pokřtění hochu na jméno sv. Josefa, pěst. P. 6 zl.; Jan Srda z Lhoty K. 1 zl. P. F. Chudáček, z Rousinova 10 zl. Dítky Osecké, Veselské a Radvanské 5 zl., vlp. P. Krátký v Těšeticích 10 zl., vlp. P. Hradkovský, fr. v P. 3. zl.

Božského Srdce Páně.

Ročník IX. Červenec. Číslo 7.

SVatí VěroVěstoVé sLoVanští Vytrhněte sVou příMLuVou sVatého otCe Pla z Vězení a utrpení a zjeDnejte CírkvI VítězstVÍ!

Zrcadlo lásky Božského Srdce Páně.

VII.

„Aj, milý můj mluví ke mně:
Vstaň, pospěš, přítelkyně má, holubice
má, krásná má, a pojď!“ (Píseň Sal. 2, 10.)
Epišt. na slavnost Navštívení P. Marie.

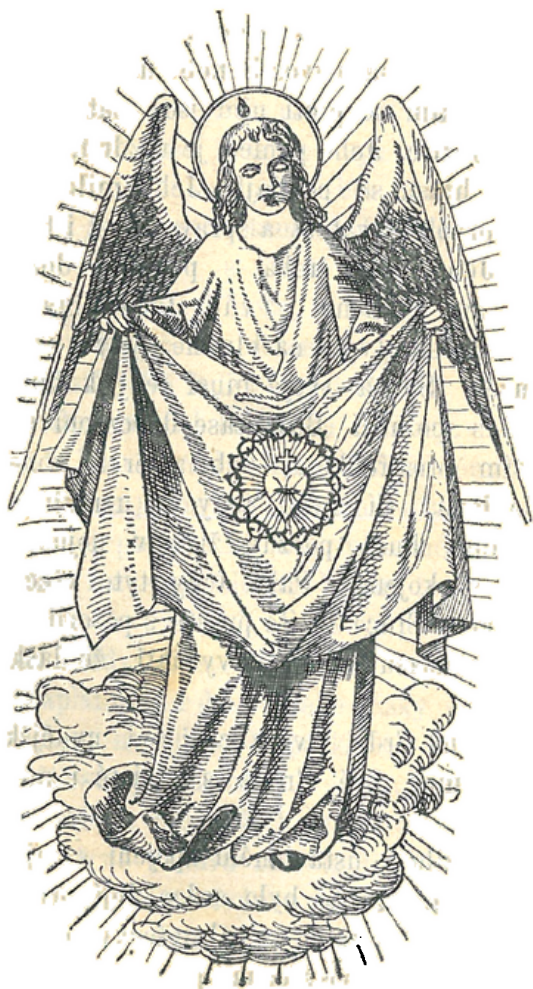
Milostná láska B. Srdce Páně.

5. Láska B. Srdce Páně učinila se nám sama nejlepším vzorem.

Srdce P. Ježíše jest Božské, ale spolu i opravdu lidské, proto poukazuje nás Kristus Pán sám k následování ho říka:

„Učte se ode mne, neboť jsem tichý a pokorný srdcem.“

„Srdce spravedlivé musí býti,“ jak dí sv. Bonaventura: „čisté jako zrcadlo (neviností) bohaté jako archa (hojností ctností), úrodné jako pole (množstvím dobrých skutků) hořící jako oheň (prudkostí lásky).“ Však tuto úrodnost čerpáme ze Srdce Božského, bohatství z Jeho milostí, nevinost z Jeho sv. krve a vody, oheň ten rozněcujeme na Jeho plamenech. — Sv. Antonín Pad. kázal kdysi: „V celém životě lidském nenalezá ďábel k úkladům svým příhodnějšího údu jako srdce člověka, protože z něho se prýští život.“ Než Božské Srdce podává nám nejjistější útočiště proti nim a je-li srdce naše v Ném ukryto,

jest pak valy a zděmi ochráněno. — „Srdce lidské, nemůž nikdy tiše státi, nýbrž těká od jedné věci k druhé a hledá pokoj kde ho není.“ (Sv. Augustin.) Avšak právě tento pokoj najdeš v Božském Srdci Páně, neb žádáš-li si krásu, zde jest všecka krása, žádáš-li si bohatství, zde jest všecko bohatství, žádáš-li si čest, zde jest všecka oslava, žádáš-li si ctnost, zde jest všecka svatost, a to vše jest zde nepomíjitelné, věčné, zde jest Jeho nebe. — „Každý člověk přijímá při hostině srdce svého buď Krista nebo ďábla“ (sv. Caesarius), proto musíš s největší pílí střežiti brány srdce, by ďáblu všechen přístup se zamezil. Však ďábel vstupuje, jakmile se srdce tvého zmocní zlé vášně a náklonosti, neb ty jsou jeho zrádkyně, k nim tedy musí býti především pozornost tvá obrácena. — Ale právě této bedlivosti nenajdeš snáze, jako když v roztržitosti své obrátíš zrak svůj k Božskému Srdci Ježíšovu a Jeho se pevně držíš, neb Ono jest naše světlo a síla naše.

Ó Božské Srdce Ježíše! dej bych vzoru Tvého následoval (a), učíš mne podobným (ou) Sobě aspoň v tichosti a pokoře, a pak budu i v ostatním podobati se Tobě.

6. Láska B. Srdce Páně učinila se nám sama nejvýtečnějším lékem.

Srdce naše následkem hříchu prvotního již tak bídným se stalo, že i když se z části k Bohu pojí, z části také chce náležeti světu, tak že často zdá se člověk mítí srdce rozdvojené. Ale Bůh chce celé srdce, jako i Pán Ježíš celé Srdce za nás obětoval až do poslední krůpěje vody a krve, a celé své Srdce nám dává v nejsv. Svátosti po všechny dny, jakž mohli bychom tedy ukázati se před Ním s polovičatým srdcem? — zde musí platiti: srdce za Srdce, celé srdce za celé Srdce!

Jsouť srdce, anaž buď s duševní leností neb náruživostí neb ustavičným hřešením a dlouhým zneužíváním milosti neb vzpíráním se proti nim jsou zatvrzelá. Což tu ještě obměkčí srdce takové? — Srdce P. Ježíše, Jeho pohled je rozdrťí, Jeho krev je obměkčí, Jeho muka jimi pohnou, Jeho hlasu se poddají, Jeho milost je promění. — Srdce lidské ztratilo hříchem mimo prvotní svatost a spravedlnost i také svou přímou, svůj přímý směr k Bohu a vůli Jeho, neb třeba s počátku dobrý úmysl jsi vzbudil (a) a při svém jednání srdce své k Bohu a vůli Jeho obracíš, přece již v nejbližším okamžiku zachází on i se srdcem tvým na bludné cesty a staví tobě ukojení samolásky neb tvor nějaký za účel. Snaha tvoje musí tedy k tomu čeliti, bys srdci svému k prvotní jeho přímosti s pomocí Boží zase dopomohl (a). K tomu však jest Božské Srdce Ježíše nejlepším prostředkem, neb směr a konec všech Jeho citů, hnutí, jest pouze a jedině vůle Boží. Čí srdce tedy se nerozlučně k Srdci Pána Ježíše připojí, zůstane povždy přímé, bude povždy živo v nejužším spojení s Bohem a stane se tím úplně šťastné a spokojené. Pakli tedy tyto všechny nesčíslné a necenitelné dary, jež se nám z Božského Srdce Ježíše prýští, s pozorlivým věřícím srdcem uvážíš, pak musíš plu (a) díky a úžasu uznati a vyznati, že láska Srdce tohoto jest předivně milostná.

O Božské Srdce Ježíše! se srdcem svým na Srdci Tvém chci od nynějška as Tebou žíti a umříti. O vezmi mé srdce a dej mně Své Srdce a zajisté i mé i Tvé Srdce budou ukojena na věky. Amen.

Mariánský věneček. Srdce P. Marie žilo v ustavičném spojení s nejsv. Srdcem P. Ježíše, jež co nejvřeleji zde na zemi ctíla. Proto bylo srdce Její přímé, vždy a ve všem směřovalo k Bohu a vůli Jeho svaté; z něho čerpala všechny milosti a cnosti, jimiž od Ducha sv. v plnosti jsouc ozdobena a posvěcena již zde na zemi

Bohu na nejvyš milá byla, až pak po šťastně skončeném životě vezdejším do nebe se dostala, kdež od Božského Syna svého za královnu všech svatých jest povýšena. Na počest Srdce Jejího pro své nejužší spojení se Srdcem Páně, z něhož svou svatost čerpalo, šťastného a blaženého, a abychom i my na přímluvu Její podobného štěstí dosáhli, obětujeme Srdci Páně 5 desátků vítězného růžence. A. V.

Zasvěceni-se Božskému Srdci Ježíšovu

(16. červen.)

O blahý věstci dobra nebeského,
Posvátný dne, o bud nám vítaný!
Mnohými vzdechy, mnohým vřelým přáním
A mnohou slzou vroucně želaný!
Zas na nás milostí se valné toky
Z odvěčných proudů nebes vyřinou —
A k vlasti věčné, k nadnebeským stanům,
Zářící hvězdou nám zas pokynou!

V dálné se ony duch náš noří doby —
Kdy lidstvo pekla zlobou hynulo,
V okovech hříchu hořce vzlykající
Kdy pod nešťastným jařmem trnulo!
Kdy v nerovném a nešlechtném boji
Naproti otci rodnému syn stál,
A bratr v srdce bratru bez obavy
Tu jed soplící, tamo dýku klál!

Od tvého srdce, Bože, odervané
V neskončenou zbloudilo pustinu,
A štěstí jeho loďka bouří lítou
Zahnána nad bezednou hlubinu.
Však jako plavci v moři zbloudilému,
Když zapláne mu něžná hvězdy zář, —
Útěchou plnic srdce zkormoucené
Zas rozveselí bledou lekem tvář —

Tak i když lidstvu hříchem zraněnému
Zaplanul Srdce tvého lásky svit,
Životem novým opět pookřálo,
Milostí proud když v ducha mu vylit.
Pod štítem moci, lásky tvojí stanouc
Důvěrně vzhůru zase zhlíželo,
A pod praporem tvým a pod vůdcovstvím
I zlobě vstříc i peklu hledělo.

I nyní, Pane s zlobou zápasíme
A kráčíme své zhoubě zase vstříc,
I nyní vzdechy z prsou se nám vinou
A slza smáčí ubledlý nám líc.
I nyní zas před tebou tu klečíme
Voláme v prachu k tobě o pomoc;
O rozežeň ty mraky nám brozící,
A rozežeň tu věčně tmavou noc!

Od Tebe v pustinu jsme a bezcestí
S hrdou se myslí hrdě vzdálili;
A místo z Tebe, ze všech studnic bludných
Vodu jsme žití sobě vážili.
A mezi Tebou již a mezi námi
Se rozevívá bez dna mezera —
A zní pak hříchu sopka ohněplodná
Vyčnívá, nepřístupná příšera!

Však, božské Srdce, nyní nás tvá církev,
Tvá choť, svým pláštěm všechných
pokryla,
A svazkem božským, svazkem neroz-
lučným

Vše srdce naše v jedno spojila!
A toto srdce v oběť tobě nesouc
Pod tvou ho skládá milost, ochranu,
Bys ty mu Pánem byl a ty mu vůdcem,
Bys ty mu skytal štít a obranu.

O sestup, Pane, sestup s trůnu svého,
A přijmi oběť tuto zápalnou —
Vlož do tvého ji srdce laskavého,
A chraň ji před zlobou a před skvrnou.
A onou láskou, již si za nás trpěl,
Jíž miluješ a udržuješ nás —
Rač ovinouti k ochraně a blahu
Kolem všech srdcí nerozlučný pás!

E. V.

Umlerastí var meina Cam.Cav.B.

ona pobožnost, z počátku, a sice již od dávných věků křesťanských, více soukromá, měla za bezprostředního šířitele samého Spasitele, slavným jeho rozkazem na sv. Markétu, který před 200 lety právě dne 16. června se stal; a památku ve světě katolickém nevidaného a neočekávaného, že by totiž někdo déle byl papežem než 25 let, ano tu radostnou jistotu, že již 30 rok svého papežování začíná Pius IX., to slavíme opět dne 16. června. To jest den, který učinil a zvláště vyvolil Hospodin.

Božský Spasitel pravil sv. Markétě, že rozšiřováním známosti a úcty k svému B. Srdci, známosti a uznalosti nevýslovné své k nám lásky, že již posledního prostředku užívá, vytrhnout svět z osidel dáblových, z nevěry a nelásky k Bohu. A den 16. června dal nám doufat, že to poslední namáhání nebude marno: celý svět katolický, poslušen hlasu svých pastýřů, vzhopil se, odmítl od sebe okovy, které mu chystala nevěra a bezbožnost, přiznal se veřejně ku Kristu Pánu, svému Spasiteli, od něhož pomoci v tísních a pokušeních nebude marně očekávat. Ze všech křesťanských národů slušno v té slavnosti na první místo postaviti národ francouzský který v ten den (16. června) položil základní kámen ku chrámu nejsv. Srdce Ježíšova, na Montmartru v Paříži. Slavnost nebyla ničím rušena a navštívena od nesčíslného počtu věřících všeho stavu, vysokých a nízkých, duchovenstva, úřednictva a vojska, ani nejvznešenější páni a paní nestyděli se za tu pobožnost.

Ejhle národ francouzský odmítá od sebe všechny ty zásady nevěry, které ho přivedly na pokraj záhuby, a utíká se ku Kristu, který jej opět z prachu pozdvihuje a z ran jeho hojí. A ostatní národové evropští, kteří Francii následovali a následují v její bloudění, neměli by ji následovati i v její polepšení? Zejmena ale nám Slovanům přísluší radovati se z té slavnosti; neboť jest to zásluha kmene

Má-li očekávání radostného výkonu zvláštní půvab, který slovy nedá se vyličit, rovněž tak zvláštní sladkostí lichotí nám vědomí dokonané, prožité radostné události; porovnal bych je — dovoleno-li — s pocity hladového, jehož čeká hojná hostina, a již sytého, který nic více sobě nežadá a požitě spokojeně zažívá. Den letošního 16. června byl již dlouho v přání ctitelů Božského Srdce, již od r. 1870 doklázely sv. Otce žádosti, aby jej, — totiž tu slavnost výslovného zasvěcení-se celého křesťanstva onomu láskyplnému Srdci aby uchystal. A on Pius IX., nový miláček Páně, který jako sv. Jan, panský apoštol, nejbliže na Srdci jeho spočívá a z něho útěchu a posilu čerpá, on vyzvěděl k slavnosti té den nejvhodnější. Měsíc červen, u nás měsíc růží, měsíc skutečně nejkrásnější, jest zasvěcen zvláštnímu uctívání Srdce Ježíšova: uprostřed měsíce, 16. má vřeholit naše pobožnost, úplným se zasvěcením Jemu;

slovanského, že pobožnost k Srdci Páně jako pobožnost katolická po všem světě zavedena byla. Záhy již koncem XVII. století zasvěcovány jednotlivé kongregace, místa i diocese Srdci Páně, ale vše to mělo jenom ráz soukromý. Francouzští biskupové ucházeli se nejednou u sv. Stolice, aby uctění Srdce Páně prohlášeno bylo za obecné, aby zvláštní mše a officium toho dne vydány byly. Ale nemohli toho dosáti. Konečně r. 1729. chopili se toho biskupové polští s primasem svým, arcibiskupem hnězdňenským, na stolicí sv. Vojtěcha a žádali opět. Nedali se odstrašiti ani po druhé, ani po třetí. R. 1765. poslali zvláštní, pamětihodné memorandum sv. Stolicí, jež na to slavnost Srdce Páně pro celou církev nařídila a zvláštní officium též ustanovila.

Jestliže Slované vůbec z té slavnosti se těšit mají, tož zajisté máme příčiny zvláště mi Čechové, kterým hrozí toliké nebezpečí i víry i národuosti. Poptáme na Francii, kde ona hledá pomoci k svému obrodu, vizme, na jakých základech učinil jmeno české slavným sv. Vácslav, Karel IV. a jiní slovutní králové naši?

Nescházelo ovšem také tupičů té slavnosti a pobožnosti, byli to ale jen zvrhlí křesťané nehodní toho jmena, a židé, odvěcí nepřátelé Krista. Museli bychom se rmoutit, kdyby tito nás netupili. — Čest a sláva budiž nejsvětějšímu Srdci Ježíšovu! ..

Dvoji cesta k nebi.

Sv. Máří Magd. (23. červ.) — Sv. Markéta. (20. červ.)

Nic na světě není tak obvyklé, jako posuzování a odsuzování bližního bez dostatečných příčin a bez oprávnění, a opět nic tak řídké, jako nevinnost a úplná bezúhonnost. V tom právě zračí se ta převrácenost lidská: badr kárá onuci a jsou oba

špinavi. Aby náš Spasitel nás vyléčil z té choroby duševní, učinil divy svého milosrdenství a činí dosud, učinil z velkých hříšníků velké svaté, ukázal jim cestu kterou jíti mají, a učinil je vzory svatosti následování hodné.

Bylať v městě Kafarnaum žena hříšnice. Když ale zvěděla, že Kristu Pán jest u jednoho farisea hostem, neštítala se, ač věděla, že fariseové jí opovrhují a vstoupila do domu, kde byl Ježíš, a rozlila drahou masť na nohy Spasitelovy vyznala u nohou jeho své hříchy, jich želela a bojnými slzami lítosti nohy jeho smáčela. Ostatní spolustolující — ti spravedliví fariseové, reptali sice a v srdci svém kárali Spasitele, že dovoluje té hříšnici jemu se blížiti. On však, ten nejspravedlivější ukázal i hříšnici lásku svého Božského Srdce, a odměnil její kajenost a lásku k němu řka: „Odpouštějím se hříchové tvoji.“ Učinil z hříšnice spravedlivou a láska k němu rozhojnila její spravedlnost tak, že hodna byla učiněna, po vzkříšení Spasitele mezi prvními viděti.

Živ jestiž Bůh a mocen, i z hříšníka učiniti svätce.

Aby naše pýcha se schladila, vizme jiný vzor života, jinou cestu, kterou do nebes jistě dospějem, jestiž to cesta nevinnosti. Sv. Markéta byla rodičů pohanských a ztratila záhy matku, jest odevzdána pod ochranu chůvy, o kteréž se nevědělo, že křesťanka jest.

Od této chůvy své naučila se sv. Markéta mravům křesťanským, kteréž sobě velice zamilovala tak, že sama křesťankou se stala. Když otec pozoroval, že Markéta křesťanské chování na jevo dává, dal jí sobě předvolati a nabyv z vyznání jejího přesvědčení, že skutečně křesťankou jest, hleděl a usiloval všemožně od víry Kristovy ji odvrátiti. Když však všeliké domluvy jeho a hrozby bez výsledku ostávaly, vyhnal nelidský otec ten dceru z domu svého, a on sám jí vydal vůdci císařskému Olibriovi, aby co křesťanka trestána byla. Olibrius vida sličnost její zahořel k ní láskou tak, že ji chtěl za manželku sobě vzíti. Maje za to, že panna ochotně k žádosti jeho přivolí, podivil a rozhněval se nemálo, když opuštěná, slabá panna neobroženě dokazovati se jala, že lépe jest vším opovrhnouti, nežli v stavu hříšném těch nejlahodnějších rozkoší požívati, a že ona nikdy chotí jeho se státi nemůže jelikož se již nebeskému ženichu Ježíši Kristu zasvětila. Tu kázal zahanbený Olibrius sv. Markétu na veřejné místo vléci, aby bohům obětovala, a když toho nikterak učiniti nechtěla, dal jí tak zmrzkat, až jí krev po všech údech těla tekla. Tak ztrýzněnou kázal Olibrius do žaláře vsaditi, chtěje tu násilně tělesnou žádost svou upokojiti, avšak zámysl ten se mu nepodařil, ana sv. panna proti němu znamením svätého kříže zázračně se ubránila. Když násilí nic neprospělo, obrátil Olibrius a předvolal druhého dne pannu statečnou chtěl jí dobrými a laskavými slovy sobě nakloniti. Vida že jakýmsi divem přes noc od ran svých uzdravena jest, pravil k ní: „Ejhle! jak milá jsi bohům našim, oni tě uzdravili, o pojd složit díky za to.“ Načež odvětila sv. panna: „Nemyl se, pane, toho nespůsobily modly tvé mrtvé, alebrž moc Syna Božího, jenž ostříhá věřících svých.“ Tu opět rozkázal rozhněvaný Olibrius,

aby panna žhavými plechy obložena, a tak zmučena do slané studené vody uvřžena byla. Když již katané tuto ukrutnou práci vykonati se strojili, zatřáslo se nebe, provazy, kterýmiž panua spoutána byla, popraskaly, takže mnozí z přítomných pohanů vidouce zázrak ten Boží pravého Boha vyznávati se jali a se svatou mučennicí mečem takovým život svůj dokonali.

Který z obou životů se tobě, milý čtenáři více líbí? Oba způsobila tatáž láska Kristova: ve sv. Markétě, že záhy byla poznána a nikdy neopuštěna, ve sv. Máří, že jakmile, ač pozdě, byla poznána s tím větší horoucností byla opět milována. Tobě ale již často, hned od dětinství, ukazoval Ježíš Kristus svou nesmírnou lásku, — nebyls jí nikdy nevěren? Jsou mnozí lidé, jež máš za hříšníky, je posuzuješ a jimi opovrhuješ; vš-li ale jistotně, že jim Bůh popřál tolik milostí, co tobě? a vš-li, nestanou-li se z nich při zásvitu milosti Boží velcí světci, aneb aspoň hodní křesťani? Ze Šavla stal se Pavel, z Augustýna zhýralce velký učenec církve.

Jakož žádný před smrtí nesmí se považovati za jistého věčné blaženosti, tak ani žádný nesmí zoufati a nikdo bližného odsuzovati. Poneseš každý své břímě před soudnou stolicí, a Bůh jest spravedliv a milostiv ke všem.

Svatý Otec Pius IX. — Jeho dětství.

(Pokračování.)

III.

Jan studuje v Římě. Tata Giovani. Návrat do Sinigalie.

Když Mastaj, bez ohledu na všecko toto, zajisté ale z vyššího řízení k nejvznešenějšímu svému budoucímu povolání byl nejnižší stupeň posvěcení obdržel, pospíchal v říjnu téhož ještě roku 1809 do Říma, aby se tam oddal vyšším studiím. I věnoval se k tomu cíli pod dozorem kněze Kontiho v kolegium germanum studium mudretví a počtovědy, a slyšel také kromě toho, jak dalece mu to jeho zdraví dovolovalo, přednášky o bohosloví a o církevním právu a o státovědě a potřebných znalostech vyslance.

Nejbližší příčina, která jej vedla do Říma, byla zajisté proslulost města toho a výborných jeho učebných ústavů, ale dost možná i okolnost ta, že tam měl Mastaj strýce, kterýžto jsa kanovníkem u sv. Petra a knih pamětních místotajemníkem, radost z toho měl, že mohl milého toho svatana stravovati a v bytu u sebe mítí. Byt tento se nacházel v jednom oddílu paláce Quirinálského. Kdož by nepozoroval, že tu opět vládla ruka Páně, jenž chtěla budoucímu městu toho panovníku již záhy pole jeho někdejšího světodějného účinkování, dějiště slávy ale i útrap jeho nejen na vlastní jeho oči ukázati, nýbrž mu i v střídavém osudu Pia VI. živými barvami předznačiti ony střídavé osudy, jichžto se on kdysi dožije co Pius IX.!

Ačkoliv pobyt ve věčném tomto městě mnoho potrávy ve svatyních svojích a místech milostivých poskytoval zbožné jeho mysli, mnoho povzbuzení jeho cílému duchu, mnoho půvabnosti vzletné jeho obrazotvornosti výrobky svými uměleckými; nemohl jej nicméně, co bodrého syna církve, jenž již co dítě ctihodnou svoji nejvyšší hlavu tak vše miloval a se tak srdečně za ní modlival, jinak než velice kormoutiti. Nebo ach! právě, když se v Římě zdržoval, mělo se totéž díti s Piem VII., co se Piu VI. před lety desíti přihodilo. Slyšel to vypravovati od strýce svého, který byl

dobře obeznámen s denními událostmi a s pletichami francouzské politiky a se vším tím, co se na záhubu církve, na záhubu svaté stolice a státu církevního tajně a veřejně připravovalo. Viděl to sám na své slzami zalité oči, jak vtáhly tlupy ty nepřátelské do města toho pokojného, do dědictví knížete apoštolů, četl na nárožních a veřejných domech dekret onen Napoleonův, kterýmž byl Řím prohlášen za město svobodné, s krvácejícím na to hleděl srdcem, jak papežský znak všude, kde se nacházel, odtrhnout a francouzský tam byl pověšen; ano i to zaslechl jednoho rána k nemalému svému poděšení, že svatý Otec byl předešlé noci v paláci svém na chlumu Quirinálském přepaden, zajat a odvezen. I viděl nyní svaté město, královnu národů, co vdovu v oděvu smutečném, lid viděl bez jeho nejvyšší hlavy viditelné, viděl svět bez slunce; nebo co pro svět slunce, to pro Řím papež. A Mastaj viděl Řím bez pápeže; papež byl daleko ve vyhnanství, byl v cizině, byl v bídě.

Již tehdy, dckud ještě ve Volteře mladý Mastaj jen svým studiím žil, již tehdy docházely k ušním jeho zprávy o veledůležitých událostech, jenž se byly sběhly jak ve vlasti jeho a ve hlavním městě křesťanstva, taktéž i vůbec ve světě křesťanském, a tklivé srdce jeho více méně dojímaly. Nejvíce se ho ale dotklo, co se zvlášť v letech posledních se svatým Otcem dělo, kterýž s jeho rodinou, ale již jen daleko pryč i spřízněn byl.

A kterak pak až tak věci ty neblahé dozrály? Netěžká na to odpověď. Měl již kdy lakomec došť? Tak i Napoleon. Celý svět si chtěl podmaniti, řídit se dle zásad: „Moc jde nad právo! Kdo s koho, ten toho!“ Potlačiv francouzskou revoluci a vystaviv k radosti všech křesťanův, vlastně ale jen ku svým sobeckým záměrům, oltáře křesťanskému Bohu, jež byli v blouznivé své šílenosti sesadili, dal se za císaře vyvolati a učiniv smlouvu s nejvyšší hlavou křesťanstva k spořádání církevních záležitostí, pohnul naposled velekněze i k tomu, že jej, syna revoluce, v Paříži slavně na císařství pomazal 2. prosince 1804. Napoleon byl slavností tou korunovační, — ačkoliv hudební sbor z 500 osob posůstaval — tak málo dojat, že jen pořád zíval a ukončení jeho ani se dočkati nemoha dříve z chrámu se svým dvorem odešel než svatý Otec se svojí asistencí.

Papež byl tedy v Paříži. Napoleon sobě mysle, že ho teď celého má ve své moci, že mu nyní ke všemu svoliti musí, cokoli jen po něm bude žádati, navrhoval mu, aby nemeškal v Římě, nýbrž ve Francouzsku, v Avignoně. Ale Pius jemu odpověděl, že raději v tu chvíli složí úřad papežský, než aby učinil co's takového; kdyby tu ale ve Francouzsku byl násilně zadržen, že v Římě je již o to postaráno, aby se hned volil papež nový. To byla studená koupel pro Napoleona, odpovědi takové se nenadál. I dovolil papežovi, že může ještě v tentýž večer odjet. Pius tedy pospíchal do svého města a zavítal tam 5. května 1805 k veliké radosti svých poddaných.

Zdalo se teď, že jest všecko dobře; ano Napoleon poslal i papežovi dar, tiaru krásnou. Ale darem tímto mu chtěl, jak se zdá, jen oči zalepiti a ho sobě nakloniti: netrvalo to dlouho a císař žádal po Piovi, aby zrušil manželství Jarolíma, bratra jeho, kteréž předce bylo platně uzavřeno, žádal po něm, aby se k Anglicku choval nepřátelsky, a příčiny k tomu nebylo té nejmenší. Když ale od Pia VII. za odpověď dostal srdnaté ono: „Non possumus! To nemůžeme!“ tu začal orol ten francouzský drápy své ukazovati. Předně: Dal ke konci roku 1807 Lemaroisem, generálem svým, obsaditi provincie: Urbino, Ankou, Maceratu a Kamerino; pak vtáhl 3. února 1808 generál Millis do Říma, ponechav na jeden ještě rok papežovi stín světského jeho panování; konečně byl 17. května 1809 z Vídně vydán pověstný onen dekret francouzského

panovníka, jímž stát církevní císařství přivtělen a Řím co svobodné město císařské prohlášeno bylo.

Vojsk a dělostřelcův, kteří by mu byli pomohli loupežníky ty zabnati, postrádal Pius VII., a proto se chopil jediné zbraně, anaž mu ještě zbývala, použil své moci duchovní. Hned při první zprávě o onom ediktu se slavně před celým světem proti tomu násilí ohradil. Když pak dekret ten předce mezi vířením bubně 10. července byl v Římě prohlášen, když zároveň mezi hřměním děl papežské znaky všude strhnuty a na jejich místo francouzské pověšeny byly: dal papež v tentýž ještě den svými věrnými sluhy na třech hlavních chrámech v městě přibiti bulu (památný spis), kteráž oznamovala, že jest Napoleon do velké církevní klatby dán i se svými pomocníky.

Císař se stavěl, jakoby si z klatby té jen posměch tropil, ale skutky jeho svědčily, jak velice jí byl raněn. Vždyť museli pisalci jeho ve Francouzsku dokazovati, že papež nemá prážádného k tomu práva, aby knížete dal do klatby; vždyť bylo ve všech jeho zemích ohlášení buly té zakázáno a rozširování její dle možnosti zamezováno, a papež měl teď býti i přinucen, aby se vzdal světské své moci.

A proto se vedral z rozkazu Napoleonova v noci z 5. na 6. července generál Radet v průvodu četnictva po řebřích do paláce Quirinálského a žádal ve jménu císařově na papeži, aby se odřekl panství svého. Papež ale podržev tichou svou povahu, pravil hlasem pozdviženým: „Co se až posud stalo, učinil jsem, když jsem byl dříve Duchu svatého poprosil za osvícení; a dám se tudíž raději roztrhati na kusy, než bych se měl odřici majetku svého.“ Po vyjádření tomto, tak pěkně slušícím Kristovu náměstku byl Pius VII. i s kardinálem Pakou uvězněn, s tímto z domu vyvlečen a bez sluhy, bez prádla, bez peněz do uzavřeného vozu vstrčen. Ale čím větší jim bylo na cestě snášeti neznáze, tím větší byla trpělivost tichého toho papeže. Teprv po dvou dnech dorazili sluhové k pánu svému. Přijeli do Florencie, kdež byla náměstku Kristovu tatáž světnice vykázána, v níž deset let před tím i předchůdce jeho byl uvězněn. Když si tu byli tři hodiny poodpočinuli, vlekli ho dál. Čím více se však Pius Francouzsku blížil, tím více rostla lidu nadšenost, tak, že se cesta jeho podobala vítězoslavnému průvodu. Nizza se zvlášť vyznamenala. Co zatím celé město pro samá světla v jednom plamenu se býti zdálo, plulo po jezeře 72 loděk krásně osvětlených. Lodky ty pak zůstaly u břehu, na kterém se asi 16.000 lidu shromáždilo, před pavlačí onoho domu, ve kterém se Pius nacházel, stáli a svatý Otec udělil všem své apoštolské požehnání. Potom se mu provolávalo „Sláva!“ a zpívaly se holdovací písně. V Savoně zůstal papež 3 leta, od roku 1809 až do 1812, opuštěn ode všech svých rádcův i od věrného sobě Paky, jeuz byl na Alpy odvezen na pevnost Fenestrellu. V roku posledním 1812, v tom okamžení, když se Napoleon do Ruska vypravoval, dal on, stoje právě nyní na vrcholu své moci a slávy, starce apoštolského, bez ohledu na jeho trápení a nebezpečnou nemoc, chvatným pochodem do Fontainebleau odvést, a tu vynutil otcí křesťanstva opuštěného ode všech jedenáct nešťastných článkův k jakési nové smlouvě, kterážto články ale svatý Otec hned slavně odvolal, jakmile si byl věc tu náležitě rozvážil. (24. března 1813).

Mezitím řádili v Římě Francouzové, snažíce se co nejvíce, římské obyvatelstvo sobě získati a všelikou upomínku na svatého Otce jemu z hlavy vypuditi. Aby účel ten dosáhli, dali se do vykopávání starých a velkolepých uměleckých výtvorů, zakládali procházky, vábili ctižádost velmožů, zařizovali slavnosti, hostiny, a lákali lid jiným

a jiným způsobem. Ale na jádro obyvatelstva všechno toto zhořlo nic neúčinkovalo, ačkoliv spolky zednářů, které 1809 v Římě takřka před očima papežovými a v celé zemi se zřizovaly, neunavně pracovaly, aby úctu k náboženství a k sluhům jeho od nejvyššího až k nejnižšímu podkopaly a mravy pokazily. Lidu většina mlčela a truchlila, vždyť viděla, jak padl počet obyvatelstva za tohoto cizího panství z 153.000 duší na 117.000, viděla, jak se snížila bývalá světa panovnice na stupeň města provinciálního, jak zpustly kláštery a veškeré vzdělávací ústavy duchovní, paláce kardinálův a cizích poslancův, viděla, jak se žádné nedávalo více požehnání nad světem a městem, žádná slavnost jak nezvala ve dny sváteční ani domácí ani cizí do posvátných prostor chrámových, a jak co všeho toho následek rostla divoká rozpustilost s jedné, sklíčenost pak přitlumená s druhé strany, všude ale jak ochudnutí a znemravnělost vpřed kráčela kroky obrovskými.

Smutně to tedy v Římě vypadalo, když mladý hrabě Mastaj se v něm po-nejprv zdržoval. O kdyby mu byl někdo řekl, že asi za čtyřicet let on, co papež-král právě z tohoto Quirinálu uteče, a že pak ve městě tomto věčném to ještě hůř bude vypadati, než v dobách těchto francouzských! Ale těm, kteří Boha milují, všechno slouží k dobrému. Jako věla i z jedovatých květin sobě med ssaje jiným ho pak připravujíc, totéž se musí říci o Janovi Mastajovi. Pokojně, pod strýce svého ochranou jen studii oddán, nedotknut těmi kterými skutky pohoršlivými, jež mu tu a tam bylo viděti, pokládal se za šťastna, že směl býti v městě knížat apoštolských, v městě mučovníkův a svatých, v tom městě, ve kterém asi před 150 roky vysoce vážený vzor jeho žil, svatý Josef Kalasanský, ale nejen žil, nýbrž i základ položil k té společnosti, v jejížto ústavě ve Volteře Mastaj šest těch nejšťastnějších věku svého roků byl ztrávil a pomocí hodných oněch řeholníkův tak vroucně a věrně v sebe vnímal ducha a smýšlení lidumilného jejich zakladatele. O jak rád by on tu byl v Římě v šlepeje jeho vstoupal a jeho činnost, jak dalece mu to studie a okolnosti dovolovaly, následoval, umění s nábožností, učení s vyučováním v pokoře a lásce k bližnímu spojoval v duchu Kalasancově! A hle, než se toho nadál, byla mu k tomu poskytnuta příležitost ta nejpěknější.

Nebylo tomu tak dávno, co Mastaj v Římě meškal, když tu jednoho dne slyší vypravovati o jistém šlechtěném dělníku a o vychovatelní, kterou před nedávnem zařídil pro děti zanedbané a osiřelé. Obraz, jež mu byl o muži tomto podán, upomínal jej valně na Kalasance. I nedal sobě pokoje, dokud se s ním neseznámil. Podivný tento muž se jmenoval Táta Borgi a ústav, jež založil, nazýval se a posud se nazývá Táta Giovanni.

Borgi, narozen v Římě 1732, byl řemesla svého zedníkem a pomáhal při stavění krásné sakristie v chrámě svato-Petrském. Po ukončené denní svojí práce navštěvoval pravidelně onen velký klášterec u sv. Ducha, který právě v tu stranu leží a všemožnou jen bídu lidskou v sobě uzavírá; a jelikož sám jsa chud, chudým nemocným ničeho jiného dáti nemohl, aspoň je holil a prokazoval jim všechny služby, jakých od sluhy horlivého vůbec očekáváme, tak že často i celé noci u loží nemocných ztrávil nezřídka při práci své, sběračku svou v ruce, sobě zdřímnuv. Když se jednoho dne průvodu jistého nábožného bratrstva byl zúčastnil, shlídnul několik chudých hochů, anižto, když se byli po celý den bosí a v hadrách přetloukli, dílem na stupních Pantheonu (bývalého to chrámu pohanského, nyní však křesťanského a co uměleckého pomníku vyhlášeného) se byli položili, dílem na stolicích v tržišti pro drůbež vedle oné budovy se byli pokrčili. Byliť to budto mladí tuláci, jižto svým rodičům utekli,

buďte děti od rodičů svých opuštěné anebo chudobní sirotci zcela zanedbaní. Borgi měl srdečnou útrpnost nad jejich smutným postavením. Vzav jich několik s sebou do svého bytu připravil jim na trati ležiště, šatil je pomocí almužen, jež pro ně sbíral, a zjednal jim příležitost, by se učili řemeslu nějakému. Dva hodní duchovní, kněz Pinchetti a kněz Michele di Pietro, pozorující s podivením jeho počínání, byli mu ve věci té slovem i skutkem nápomocni. Malé toto od Borgiho zřízené útočiště přijalo brzo pod svou střechu čtyřicet chlapců a přeložilo se do jednoho příhodného domu a nájemný peníz platil jeden z těch kněží. A když se byl i spolek utvořil, aby ústav ten podporoval, obnášely ty měsíčné příspěvky dobrovolné více než sto skudův (jeden skudo je v našich penězích 2 zl. 17 kr., sto skudův tedy 217 zl.) V roce 1784 dostalo se tomuto ústavu zřízení dokonalejšího.

Giovani nazýval chlapce „dětmi svými“ a oni ho jmenovali „tátou;“ národní to název místo otec. Odtud tedy pochází ono pojmenování „Tata Giovanni“ dané ústavu. —

Pia VI. velice obradovala tato dobrá věc. Koupiv v ulici Ruggia palác pro tento ústav (jeho místnost ale byla často změněna, až ho později vpravili do bývalého kláštera Salesiánek u sv. Anny del Falegnami anebo Funari) stal se horlivým jeho příznivcem, jsa velice nakloněn Giovanimu. A tento chytal nyní často na ulici chlapce zahálčivé a pokažené, a naháněl tím žebrákům nemalého strachu. Byl-li mezi nimi který dotírav, dostačilo jen když se na něj zavolalo: „Uteč, Tata Giovanni jde!“ a hned byl ten tam. Ústav se nyní rozšířil, že mohl sto chlapců přijmouti. Tito vstali časně ráno a šli do kostela; pak dostal každý kus chleba a rozběhli se po městě k rozličným mistrům. Táta se přišel často na ně podívat, aby přece věděl, co dělají „dětmi jeho.“ Běda chlapkovi onomu, jenž mistra svého byl neposlouchal! Při zvonění na klekání postavil se u vchodních dveří s měšcem a hoši oni mu museli všecko do něj vhodit, co sobě byli přes celý den vypracovali. Ačkoliv Borgi byl sám neumělý, nicméně znal vědomostí oceniti a pohnul i několik dobromyslných světských pánů a duchovních k tomu, že večer děti ty vyučovali. Po školních hodinách se modlívali růženec a potom následovala jednoduchá večeře, při níž často hodnostáři církevní chudobným těmto dětem z pokory posluhovali. Táta Giovanni byl velice přísný a přísloví: „šetř kyje a pokaž dítě“ nemělo nad něho většího zastance. Neunavna byla jeho o tyto chlapce péče. Procházeje nezřídka v noci spárny jejich položil se teprv k ránu na své lůžko. Zároveň též nezanedbal nemocných ve špitálu, posílaje tam pokaždé, nemohl-li sam jít, jednoho ze starších školáků, kterýž pak místo něho musel nemocné opatrovati.

Tata Giovanni byl, jak již podotknuto, přísný, při tom všem ale velmi laskav a dobrý; mnohokrát, zvláště ve dny sváteční táhl s „dětmi svými“ na venek, bera sám podíl na hrách jejich veselých. Vypadal dost podivinsky starý tento muž při své tlusté a zasedlé postavě, na jedno oko nevidomý, se svojí obnošenou vlásenkou na hlavě zvláště utvořenou. Působiv způsobem takovým let patnáct, zemřel, doživ se ještě před svojí smrtí té radosti, že namáhání jeho došlo výsledkův skvělých a ústav svůj milovaný že viděl trvale upevněna.

Tot byl muž onen, jež hleděl poznati mladý hrabě. Borgi, jsa právě obklopen svými chudými „dětmi,“ přijal ho a vypravoval mu, jakým způsobem byl od Prozřetelnosti k tomu vybídnut, aby je z dvojí bídy vytrhnul, z tělesné i duchovní. A čím déle dobrodinec ten mluvil, tím více mu naslouchal mladý Mastaj, ne tak velice uchem jako srdcem. On, jenž již co pachole sobě z toho radost dělal a si to

na matce svojí co milost vyprošoval, že směl almužnu lásky do ruky chudého vložit; on nemohl teď nemilovati onoho muže, který jim celý svůj život věnoval a celé své jmění. A tak ztrávil od toho dne skoro výhradně všechna okamžení, ana zbyla jeho studiím, v klášteřci Tata Giovanni a v obcování se dvěma hodnými kněžími, s kanovníkem Cesarem Storacem, kterýž ústavu co duchovní ředitel přihlížel, a s Monsignorem Pietro Capranto, od něhož později svaté pozvěcení obdržel. I vyhlášený Monsigneur Falconieri, nápotomní arcibiskup Ravennatský a kardinál, patřili tehdy k zvláštním jeho přátelům.

Mastajův pobyt v Římě netrval ani celá dvě leta. Přišel do města věčného v říjnu 1808 zůstal tam až do 1810. Politické události a následkem jejich nesnesitelný přepych Francouzův přinutily přemnohé vlastence, aby z Říma utekli. Mastajův strýc byl také mezi nimi. Zároveň s ním opustil i mladistvý svatan jeho město toto, 1810 odebrav se opět ku svým rodičům do Sinigaglie. V roku 1811, v tomtéž, ve kterém se Napoleonu I. z druhé jeho manželky, Marie Louise Rakouské, syn narodil a jemuž na potupu církve byl dán název „král římský,“ vydal císař dekret, který byl původem t. zv. čestných stráží. Pro svojí vysokou urozenost byl 1812 Mastaj vybidnut, aby vstoupil do čestné stráže v Miláně. Místokrál Eugen tam měl od roku 1809 dvůr svůj.

Z toho soudili mnozí, že J. Mastaj byl skutečně v oné gardě, a tvrdilo se to i s mnohými podrobnostmi. Dokázáno ale, že jest to smyšlenka či omyl, který se stal tím, že Jan Mastaj (Pius IX.) byl spleten s jedním jeho bratrů, který ovšem v one gardě byl.

Jan Mastaj zdržel se v Sinigaglii u svých rodičů, až Pius VII. ze své vazby francouzské propuštěn co samostatný se vrátil do Říma a do svých států.

Tovaryšstva Ježíšova missie za mořem.

II. Missie v Japonii.

2. Přednější missionáři; císařové Nobunanga, japonské poslanectvo do Říma, Karel Spinola; císařové Taiko-sama a Daifu-sama.

Stav křesťanské víry tohoto času se může v Japonii nazývati květoucí; neb ačkoli nebylo missionářů než skrovný počet, nicméně byl každý křesťan tolik uvědomělý, že byl missionářem v domácnosti své; ti pak kněží kteří tam byli, pracovali s velkou láskou, vidouce, že lid si toho váží, missionáři se mohli na svůj lid spolehnouti, že jich zastanou všude. Tak se hlásala svatá víra křesťanská na královském dvoře Sumitandy, Jakondona, Civandona; neb ačkoli tam žádný kněz ani nohou ne-kročil, zastávali horliví křesťané a křesťanky úřadu missionářského, mluvíce o jediném pravém Bohu a o jednorozeném Synu jeho Ježíši Kristu. Taková horlivost měla svou zvláštní výhodu proti boncům. Boncové, jak známo, udržovali lid v nevěře a bludu; když napotom byli od missionářů svíráni v důkazech rázných, tu jiné rady nevědouce, štváli na missionáře, že prý víra křesťanská není víra národní. Nyní však, kdy uvědomějí křesťané a křesťanky z národa samého na tisíce i na statisíce se veřejně hlásili k té svaté víře, tu museli boncové umlknouti.

Missionáři svým křesťanům svěřili důležité věci, toliko přílišnou horlivost jejich časem svou zkušeností a moudrostí řídili. Některé z missionářů aspoň dle jména uvedeme, aby čtenáři znali tyto první zakladatele japonské církve.

Nejprvnější byl František Xavier, jenž roku 1549 co první křesťanský missionář pokud se historicky dá stvrditi — vstoupil na břehy japonské; roku 1552 umřel a napotom r. 1622 od papeže Řehoře XV. byl za svatého vyhlášen.*)

Průvodcové sv. Františka byli P. Kosmus de Torrez a Fr. Jan Fernandez; ten samý Fernandez který krále Sumitandu učil v křesťanské víře a P. Kosmus de Torrez udělil křest králi a 30 průvodcům jeho.

P. Vilela, muž neohrožený, který rázně dotíral na bonce, jejich pověry vyvracel jak na kázáních tak v knihách, které v japonské řeči sepsal. Za to se boncové na něj náramně hněvali, ačkoliv to někdy výsledek netušený mělo. Tohoto muže si můžeme představit z jedné události, z které vysvítá, jaký byl život jeho a kterak působil. Na den posledního listopadu r. 1559 přišel do pohanského města Meako, kde se v chatrném domku ubytoval a deset dní o samotě trávil. Zde konal ustavičné modlitby, v rozjímání uvažoval missionářské povolání své na věčné spasení duší, činil pokání v postech, bdění a těla svého trýznění, aby dosáhl milosti boží k těžkému dílu, které nastává. Když se byl tak ozbrojil jako voják k boji duchovnímu, vzal křížek, vyšel do města kde zástup lidu stál, a zval je hlasem silným, aby poslouchali zákon Páně. Sběhlo se lidu mnoho, vyslechli jej, avšak užitku z toho nepošlo jiného, než že po velikém městě vyhlásili, jaký nový boncové přišli z Evropy, učíce pravý opak toho, co boncové domácí. Přicházeli tudíž japonové do jeho chudobného příbytku, který se jim špatně líbil, anť japonové chudobou pohrdají, ale nieméně poznali, že tento chudobný kněz pravdu mluví, a dalo se asi deset lidí pokřtiti. Když se to boncové dozvěděli, přicházeli též, hádajíce se s ním v zákoně Páně, a když jeho moudrosti či vlastně Duchu svatému odolati nemohli, utlačovali jej lživými pomluvkami a na cti utrhaním, k. př. že prý lidé žere, nalezli prý v jeho příbytku kosti zabitých dětí, které byl snědl. Takovými náruživými řečmi náhle pobouřili zástup lidu, který se sběhl, a majiteli domu smrti hrozil, nezažene-li missionáře. Hospodář rozkacen přiběhne na P. Vilelu, a ten se v prvním okamžení tak ulékl, tak se zmatl, že nevěděl co se děje. „Bůh ten strach na mne dopustil, píše sám o tom, abych nezapomínal, že sám ze sebe nic nejsem a nic nemohu.“ Hospodář tasí meč a hrozí, pakli mu ihned z domu nepůjde, že mu hlavu srazí. Missionář, pořad ještě plný strachu, odešel. Tak ho Bůh pokořil, aby věděl, že sám v sobě nemá žádné statečnosti, ale všecka síla že jest od Boha. Po odchodu jeho prohlédali celý dům, rozrýpali zem, ale ony lidské kosti do dneška nenašli. S upřímnou pokorou P. Vilela tuto událost sám na sebe pověděl ničehož neutajiv, za to mu Bůh udělil později takovou statečnost, že množstvímkrát se nacházel v nebezpečnosti smrti, a vždycky s neohroženým srdcem si počínal.

P. Vilela sotva vykročil z města, když jej milost boží osvítila, že se zmužil a zpatoval. Nešel tedy dále, ale při městě zůstal v chlévě, který prý se málo líšil od chléva betlemského. Bylo to právě také o vánocích, kdežto missionář svou bídu, hlad a své ozáblé údy mohl Ježíškovu obětovati. Byl tam tři měsíce, lůza z města za ním vycházela, kamením po něm házela, přezdívkami ho stíhala: ale missionář vytrval; nejedl než kořínky a spal na zmrzlé zemi. Ve dne přicházel do města, hlásal Krista, jenž z lásky k člověčenstvu se byl narodil; za své kázání neutržil

*) Socha tohoto svatého missionáře stojí na mostě pražském, čtvrtá od staroměstské brány po levé straně. Pod ním, jakoby jej na štítu nesli, jsou národové, kterým byl sv. evangelium hlásal, muž druhý, obrácený jako ke křížovníkům, jest podoba Japona; má vlasy do chocholu střížené a 2 meče za pasem.

missionář leč úsměšky, až i po něm plivali, ale on to snášel pokorně, a druhý den přišel zase. Co však nezmuže žádná moudrost lidská, to mnohdy zmůže pokora. Vzdělanější japonové si všimnuli takové pokory, ctili za to missionáře a mnozí přicházeli k němu napřed tajně pak i společně do chudobného chléva, poslouchali jak jim kněz vykládá zákon křesťanský, a právě v tom chlevě pokřtil více než sto urozených japonů. Mezi nimi byl jeden pán, Mioxindono, který od Boha měl tu milost, že všechny předešlé události zanesl k nejvyšším císařským úřadům, žaloby na lidozřoutství a. t. d. se prokázaly veskrz vylhané, neuhonný život missionářův byl dosvědčen, i za to mu právo uděleno, že se smí v Meaku usaditi a svou svatou víru hlásati. Křesťané, — byli to skoro samí zámožní lidé, — koupili nyní dům, vystavěli tam kapli, školu, příbytky pro několik missionářů; město přicházelo na křesťanská kázání, v němž P. Vilela neohroženě vyvracel pohanské pověry a pokrytství bonců. Na podivení celého města se udál netušený obrat, nejvíce pak se divili tomu, že mnozí boncové přicházeli, s druhým lidem pozorně poslouchali, a z dravých vlků učinění jsou ovečky dobrého pastýře Ježíše Krista. Nejchytřejší z bonců byl jeden, Quenxu zvaný, on byl nejučenější ze všech a předsedou při zkouškách doktoratu. Čtyřicet roků byl ztrávil v životě soukromném, rozjímaje tajemství svého nepravého náboženství. Měl obraz ve své světuice, na němž bylo viděti uschlý strom s nápisem:

Strome suchý
bez listu a bez ovoce,
pověz mi,
pakli víš,
kdo pak tě sem zasadil?
To učinil Bůh všemocný,
jenž učinil vše co jest,
bez Něhož nejsem nic než dřevo
jež do ohně patří.

Tento chytrý člověk se dozvěděl o cizím knězi, i dopalovalo jej to, žeby cizinec měl nad něj učenější býti; zašel tedy k němu a s jakousi hrdostí jej pozdravil, P. Vilela pokorně ale poděkoval.

„Znášli pak mne z předešlého živobytí?“ se tázal bonca dle svého náhledu o stěhování duše.

„Neznám, odpověděl kněz, a vůbec žádného takového předešlého živobytí není.“

„Vždyť já k tobě nepřicházím, odpoví hrdý bonca, abych se u tebe něčeho dozvěděl, vždyť já sám učím jiné, musím to tedy znáti. Já vím co jsem byl, než jsem byl co jsem, a vím co budu, až nebudu co jsem. Já tě toliko chtěl navštívit, abych některou hodinku s tebou moudře ztrávil a se dozvěděl některé noviny z druhého světa, ze kterého přicházíš.“

P. Vilela setrval v pokoře. Nic si na své učenosti nezakládaje, prostě vykládal nauku o stvoření světa, o hříchu, o posledním soudu, o věčných pokutách za hřích, o neštěstí pohanské pověry. An P. Vilela věděl, že ku víře jest třeba srdce pokorného, a přítomný bonca takové pokory neměl, neočekával missionář ničeho ze svého výkladu; toliko si všiml, že bonca několikráte měnil barvu, často zbledl, často zase se zapálil. P. Vilela dokončil svou řeč, i myslil, že teď bonca půjde; ale ten se nehnul, nýbrž zcela uctivě prosil, řka: „Slova tvá se zdají slova moudrá, ale náboženství naše také moudré jest. Kdo má pravdu? máš ty pravdu, či my pravdu

máme? Pověz, buď tak laskav, pověz díkyzky svého náboženství, já je porovnáám s díkyzky náboženství mého.“

Slova ta potvrdila P. Vilelu v nedůvěře jeho, ale aby učinil svou povinnost, uváděl díkyzky svaté křesťanské víry, zvláště pak rázně vyvracel pověry japonských bonců. Host poslouchal tiše. Když P. Vilela domluvil, tázal se ho: „Co tomu nyní říkáš? na které straně jest pravda?“

„Já jsem křesťan, zvolal bonca, jen mne brzy pokřti!“

P. Vilela nevěřil, pokládaje to všecko za pokrytství; ale pro jistotu mu uložil, že má přijíti ještě jednou. Bonca nyní odešel s velikou úctou, přišed pak domů, hodil všecky své knihy, které byl o Xaku a Amidovi sepsal, na oheň, rozjímal nyní zákon Páně, a v určitý den přišel opět, ale s takovou upřímností, s takovou pokorou, že missionář sám více nepochyboval a svátost křtu svatého mu udělil. Srdcem blaženým se Quenxu odebral k druhým boncům, všecko jim vykládal, prudké s nimi vedl hádky, až jich tak přesvědčil, že jich jednoho dne patnáct přivedl k missionářovi, žádajících za křest svatý. P. Vilela je vyslychal i shledal, že jsou velmi důkladně vyučeni, a pokřtil je všecky.

V tomto příkladě a v jiných podobných máme díkyzky, že víra naše křesťanská jest od Boha, ale Bůh že u svých missionářů pokorné srdce žádá.

K předním missionářům počítati sluší též frátera Ludvíka Almeidu, který nejsa knězem, obrátil mnoho tisíc pohanů na svatou víru. K tomu přispělo jeho umění lékařské, pak jeho umění zacházeti s lidem urozených stavů, a konečně i jeho bohatství. On býval ve svém mladém věku až do 30 roku kupcem, jeho bohaté koráby pluly po moři do zemí dalekých a veliké poklady přivážely. V jednu chvíli jej pojala žádost, vykonati svaté exercitie, vykonal je a vstoupil do Tovaryšstva Ježíšova. Jsa svobodného stavu neměl žádné překážky, sám svatý František Xaverský ho přijal, a na vroucnou prosbu jej poslal za missionáře do Japonie. Bylo to zajisté patrné řízení boží; neb kde jest nouze nejvyšší, tam bývá Bůh nejbližší. V Japonii se totiž množil počet křesťanů, ale neměly žádné školy ani kostely; odkud měli missionáři na ně bráti náklad? Na nových křesťanech nesměli ničehož žádati, aby se nezdálo že hledají svůj zisk; z Portugallie byly sice vykázány nějaké peníze, ale ty procházeli skrze tolik úřadů než se do Japonie dostaly, a při každém úřadě tolik zůstalo, že kasa přišedší na místo, bývala hezky prázdná. Tu bohatý kupec Almeida přišed daroval největší část svých peněz na potřeby missie, a sám sebe takoroka přidal; nyní se stavěly nemocnice a kostely, a křesťanská víra z toho brala nemalý rozkvět. Starostí a bez pochyby také z peněz frátera Almeidy nalezáme vystaveny kostely v městech Fakata, Xiambora, Kochinoxu, Amakusa, Funay; též opravil a zvelebil chrámy v Kangoxima a Saxuma. — Tři roky před smrtí byl posvěcen za kněze, i umřel roku 1584. v 59. roce svého věku.

P. Organtini podobně proslaven v Japonii; byl tam asi padesáte let za missionáře. Vyznamenal se hlavně tím, že sbíral dítky od pohanů pohozené aneb jinak osiřelé, zařídil pro ně tři sirotčince a všemožnou starostí je vydržoval. Posledně jmenujeme ještě:

P. Valignani, jenž byl jeden z nejpřednějších missionářů po celém světě a svého času byl představeným veškerých missionářů Tovaryšstva Ježíšova v krajinách východních. O něm bude později řeč.

Ti byli z nejstarších a nejčelnějších blahověstů japonských, rok od roku jim řád Tovaryšstva Ježíšova posýlal nové missionáře, nejen aby nahradil ty, kteří tam zemřeli neb na moři utonuli, nýbrž též aby novým osadám zaopatřil žádoucí kněze.

Jednakáždá, vinice se dovolává nových dělníků, kdykoli nová strana úrodného role přibýdo aneb když úroda jest tak hojná, že bývalí dělníci nestačí. Blaze mudrému hospodáři, když nových schopných dělníků zjednatí může! Podobně jest v církvi svaté zvláště na jejích posvátných missích, když o nich platí slovo Páně; „Žeň jest hojná, dělníků však málo!*)

Don Sebastian Carbone, apošt. missionář.

Píše se o něm následující: Lonského roku utrpěly missie převelikou ztrátu smrtí svatého, apoštolského missionáře Dona Sebastiana Carbone. Nazýváje jej svatým nepřeháním. Život jeho pozůstával ze samých obětí, které statečností skutečně podivuhodnou a s velkou duševní radostí vykonával. Vzdálen dva dni cesty od města usadil se mezi bílými Cariansy; oddal se učení jejich řeči, a po třech měsících byl jazyka jejich tak mocen, že ka-

téchismus, modlitby a rozličného druhu drobné písně jich řeči sepsal. Pilnosti jeho u vyučování lidu nikdo se nevyrovnal. Netoliko že denně dvakráte katechismus vykládal v chrámě, nýbrž také denně dům od domu opakoval přednešené výklady, při čemž malými dary odměňoval pozorlivost a dobrou paměť. Nečistoty domáci, množství ošklivého, dotíravého hmýzu nešímal sobě, rovněž jako lhostejnosti a nevděčnosti mnohých. Měl toliko vůli, by se učili, čímž brzy dosáhl, že všichni odrostlí v oněch 3 obcích, v nichž bydlel, v málo měsících modlitbám se naučili, a k otázkám z katechismu správně odpovídali. Dětem věnoval obzvláštní péči. Zpozorována-li náklonnost některé obce ku připojení se k nám, ihned odebral se tam, křestil všechny děti, by tím, jak se vyjádřoval, cestu upravil. Dítěk neoblečených neztrpěl, pročež veždy měl kousek látky při ruce, by zakryl nahotu jejich, ano tak velik byl v lásce, že často vlastní rukou košile jim šil. Projádrilo-li se kdys, že missie postrádá prostředků k obločení všech dítek, tu obyčejně odpovídal, že by za

*) Luk. 10, 2.

příčinou obleku těchto nahých neváhal i kostelního plátna upotřebiti v nedostatku jiného. Pomodliv se večer v kostele společně s lidem shromážděval ve své chatrči dítky kolem sebe, modlíval se s nimi před obrazem nepoškrvněné Panuy růženec a dokončiv učil je v jich jazyku písmenami našimi sepsanému čtení a psaní. Pro převelké sebezapření častěji jsem jej musel kárati. Pokrm missionáře Carianského jest dosti skrovný, on však každé příležitosti použil ještě skrovnějším se spokojovati. Obyčejně mastívá kněz svůj skrovný oběd trochu olejem, on však byl toho mínění, že to i bez oleje požívati lze, a tak častěji viděli jsme jej požívati vařivo pozůstávající z tykví ve vodě vařených. Říkával, že missionář Carianský odhodlati se musí dokona k živobytí Carianskému. Na sebe docela zapomínal. Ani parnem ani deštěm nenechal se odstrašiti od konání svých povinností. Breviář pod paždí, příkrývku (celé to jeho lůžko) na ramenou, často bos, cestoval samotou lesy, do nichž ani Carianové bez průvodu se neodvážili.

Jednou, (ač častěji se to stalo) na cestě jsa dostal zimnici; nemoha dále cestovati uhostil se dle možnosti pod stromem a přenocoval zde v dlouhém dešti, soužen jsa lolestmi a nepohodlím známým toliko Bohu. Z poslušnosti uloženo mu do Tongoo se odebrati, by tam z rozličných nemocí se zotavil, byl sice tichým, než srdcem byl u Carianů a bolelo ho to, že vzdálen jest od nich. Sotva však poněkud ozdravěl, ihned žádal o povolení k odchodu, a nikdy nepocífoval takového štěstí jako slýše slova: „Nuže, jděte.“

Za poslední jeho nemoci, nakažlivé červenky, přisedší spoludruh na pomoc radostí naplnil ho velmi, avšak z jaké příčiny? „Ach, toť dobré a příhodné že přicházíš; křesťané moji mají měsíční zповěd skládati, a já se již strachoval, že jim to nebude možno.“ Ač velmi trpěl, vyučoval předce z lůžka dítky; i museli jsme jim přístup do malého pokojíka knězova zakázati, by alespoň poněkud, ač proti své vůli, sobě odpočinouti mohl. Líbezným jsa v obcování oživoval naše schůzky a nikdy se při nich nezapíral; ano v nejtrpším soužení usmíval se přívětivě.

Čtyry neb pět dní před smrtí ulevilo mu značně, tak že přítomní dva spoludruhové nad tím radost měli. On však pravil jim: „Udělte mi posledního pomazání.“ Spoludruhové jeho odpověděli, že nehrozí mu nebezpečí žádné, a ujišťovali ho, že v čase příhodném neopomenou tak učiniti. On však: „Udělte-li mi, vece, posledního pomazání, jedné milosti více stanu se účastným, neudělíte-li, neobdržím ji ani zde ani v Tongoo.“ Spolubratři smáli se tomu, anoť k víře nepodobno zdálo se jim to býti; a předce stalo se tak. Jeden toliko kněz zůstal u nemocného. Nočního času připravoval tento obkladky pro náhle nastalé bolení v boku; vstoupiv však s prostředky oblevujícími do pokoje nalezl P. Carbone-a již umrlého. My ale pevnou kojíme se důvěrou, že on v nebesích již se raduje a svou přímluvou ku pomoci nám přispívá. Missie umrtím jeho velikou ztrátu utrpěla. Odebral se od nás převýborně právě prospívaje; znaje národní mluvu Carianů veliké množství jich byl by Kristu získal. Bůh však tak učinil a ví lépe než my proč; nám ale jiného nezbývá, než v nejhlubší pokoře jeho božské svaté vůli se podrobovati.

Svatí naši patronové orodujte za nás nesvorné, a proto bídné a pod velkým břemenem úpící Slováky. Sjednotte nás všechny v pravém ovčinci Kristově!

Poslední missie mezi Slováci.

(J. Ž.)

O sv. Kosmů a Damiáně 1. 1872 zavštíal k nám mezi jinými důstojnými pány též kněz, který si již od několika let po celé Krajině slavného jména dobyt, aby naše missijní kázání slyšel a zároveň ve zpovědnici nám vypomáhal.

Jest to Jan Brodník, farář žužemberský, vážný a ctihodný kmet, jenž ze své vlastní mohovitosti ve Vlašicích vystavěl nádherný kostel a pro četné zásluhy své od samého panovníka zlatým křížem byl vyznamenán. Jest to tentýž jistými listy rozkříčený pán, na něhož za minulých let někteří bohaprázdní lidé tolik nakydali hany, s nímž jsme zcela po bratrsku po několik dní společně pracovali ku větší oslavě boží a zvelebení posvátné missie. V skutku, též po našich vlastech nalezněš mezi samými Slováci jistou vrstvu lidí ošemetných, zlehčujících veřejně a osočujících muže, jichž cele neznají, muže to, kteříž rodákům svým více dobrého proukázali skutky, nežli onino jim i jen v srdcích svých dopřáli.

Kněz tudíž, v jehož osadě mi s O. Doljakem 26. ledna missii započítí bylo, jest rozhodný katolík, jsa pro duševní blaho svých svěřenců právě tak zaujat, jako na mnoze mladiství kaplani opustivší právě semeniště; muž tento pln ryzího smýšlení a šlechetného srdce, pozval nás láskavě do Žužemberka na missii.

Dne 24. prosince, o 4. hodině odpolední vydali jsme se z Repní na cestu do toho dosti odlehlého města. Počasí nebylo sice příznivo, avšak k modlitbě zcela

přiměřeno. Svečeřovalo se právě, když jsme přibyli do „bílé“ Lublaně; jež se mne jaksi podivně, málem bych řekl, odporně dojímalá od těch časů, co s její velpastýřem, s její knížetem a biskupem tak nešetrně, ano ohavně nakládají.

Dle žádosti dp. faráře žužemberského jdu k vdp. proboštu Jarcovi, pozýváje ho uctivě k missii. Můj někdejší učitel 6. 7. a 8. třídy přede mnou: jaké to city! Koliká přívětivost a zdvořilost bývalého učitele věrouky a dějepřavy v jeho vkusné, příjemné síni! Přislíbil na určito přijíti se svými odznaky ukončit missie žužemberské, bez ohledu na sních a krutou zimu. —

• Sněží, mlha jest husta, že jedva něco před sebou v dáli zhlídneš — a cesta ještě tak daleká, namahavá! Moudře jsme zajisté jednali, že jsme jeli samotni bez O. Starého. Bylby nám ubožák za sychravého, sněžného počasí bez pochyby onemocněl. My dva pak jsme byli oba zdraví, silni připraveni k cestě dvakráte tak obtížné. Přenocovavše v poctivém, křesťanském hostinci museli jsme se po předchodném pozvání do biskupského paláce na snídání dostaviti. Neboť laskavé sestry Marty knížete biskupa nespokojily se dříve, pokudž jsme jim nepřislíbili, že nezařítavše do knížecí palaty na nocleh, alespoň tam snídat přijdem.

I přišli jsme tudíž o šesté hod. ranní do biskupské dvorany, kdež nás úslužné sestry skvostně vyčastovaly a nás pocestnou posilou s důstatek zásobily. Sám kníže vstoupil k nám do pokoje prvě než se odebral ke mši svaté, přislubuje nám, že se neopomine dostaviti do Žužemberka k závěrečné slavnosti, ač nebude-li mu v tom překážeti příliš špatná nepohoda.

O sedmé hodině zvoní k upomínce na zahánání Turkův z Krajinska. Kéžby pak brzo i novověkým Turkům se všech věží zahlaholily zvony na památku jejich vyhnání z veškery Krajiny, najmě z Lublaně, jak radostně by vzjásal všaký katolický kučz, ve spolku se vším slovinským lidem; jak vroucné by za to Bohu díky skládal! Avšak žel budiž Bohu, zdá se téměř, jakoby nebe samo úpěnlivé prosby katolictva oslychalo. Hodina temností bila, ale Hospodin, svrchovaný vládce nade tmou a světlem, řídí kormidlo svaté církve své. Kdy že bude konec útiskům církve této, kdož to ví? Kdo by se odvážil, tohó předpovídati? — V trpělivosti svojí zachováme duše své!

Sních škaredě se chumelil, ani rychlonozí koniči páně farářovi uháněli cestou dolanskou směrem k Žužemberku. Přichází to velice vhod, že objem jesuitův z pravidla valného nezaměstnává prostoru, pročež jsme v tak těsném voze předce ještě pospolu seděti dovedli. Po drahnou dobu zasypával nám sních obličej i pláště. Nevím, čím to jest, že se povždy nejvíce těším z takových cest, kde se třeba s nějakým živlem potýkati. Takovou cestu bylo mi též do Žužemberka pódstoupiti, an střídavě jednak sních, jednak zima, jednak těsnota místa veselé v mé mysli vyvolávaly nálady.

Něco po čtvrté hod. s poledne přiklátili jsme se konečně do Žužemberka. Pravím, přiklátili, neboť vůz náš tak drkavě semotam se klácel, že námi po příkré, kamenné cestě nejednou vzhůru mrštil, tak že se nám tajil dech, jmenovitě po vedlejší cestě od Zatičiny až k Žužemberku. Jeli jsme totiž po cestě z brusu nové, která zrakům čím blíže k městysi tím více divoobrazné malebnosti poskytuje. Pod tebou vine se tichá ale svůdná Krka tak hluboco, že tě jímá strach, díváš-li se na řečiště. Při tom ani neznamenals, že teče k jihu, jenom zde onde, kde se řečiště více šíří, shledáš po strašlivých vírech, že nestojí, nýbrž zvolna ku předu plyne. Voda Krky jest z tmava, ano z černa zelena, vlny její pozoruješ teprv na místech, kde se propastmi, přírodou utvořenými, proudem dolů valí po skalínách a útesech, kteréž tvorčí ruka boží četně po ní roztrousila, suad proto, by v její hlubinách tím lépe dádilo

vzácným pstruhům, a též proto, aby vyhlášení raci krčtí, zakryti jsouce v roklinách říčních, tím snáze tloustli.

Na nové cestě, pohořím se táhnoucí, přijeli jsme pojednou před Žužemberk. Před námi vyzdvihuje se ladný pahrb, na jehož hronitém (homolitém) temeni zatičtí cisterciáci zbudovali kostel, tu dobu farní, s přívětivou zvonící. Bělounký sníh pokrývá hory i doliny; v domech, které jsme minuli, stojí v oknech a dveřích zvědaví diváci. Vyzvánějí velikým zvonem: jeho velkolepý hlahol zvěstuje náš příjezd. Před kostelem se hemží lidmi až černo.*)

Dp. farář, stoje ve vratech kostelních, očekává nás se svěcenou vodou a srdečně pozdravuje. Na velkém oltáři hoří svíce: přišli jsme k litanii, kterouž pan farář málo dříve byl započal. Snadno si můžeš pomyslit, že jsme to považovali za dobré předzvěstí. A věru, zvlášť na Žužemberk obrátil Pán své milosrdné zraky.

Panna neposkvrněná, svatí věrověstové slovinští, sv. Mohor (Hermagoras) a Fortunat jakož i sv. Josef pohnuli mohútnou přímluvou svou nejsvětější Srdce Páně tou měrou, že se milosti božské z jeho hluboké rány pramenem prýštily na žužemberské. Za této misie vidělo se zračitě, kterak Bůh touhy a prosby ubohých vyslychá.

Ó jak toužili žužemberští po sv. missií, s jakou radostí přijali utěšenou zvěst, že se 26. ledna ve farním chrámě missie rozpočne. „Rádi jsme měli p. faráře, teď ho ale máme ještě desetkrát radši, an takové dobrodiní nám zjednal.“ tak říkali lidé. Všecko se tiskne a tlačí do fary pro zpovědní lístky, že jména v missiích tak závažné, aby nižádný neoprávněný vetřelec do zpovědnice se nedostal. Ó bych jen vykonal zpověď, ó bych jen přišel na řadu! tak mluvivali staří i mladí. Bůh tomu dobrému lidstvu skutečně nejjemnější uštědřil srdce.

I zahájili jsme missii 26. prosince o 6. hod. ranní v prostorném chrámě sv. blahozvěstů Mohora i Fortunata, kdež kdysi řeholníci sv. Bernarda, ze Zatičiny sem vyslaní, konali služby boží. Lid naslouchal prvému kázání u vzorném pořádku a s dychtivostí nadobyčejnou. O desáté hod. náramný nával lidstva. Po třetím kázání a litanii, s požehnáuím spojené, jeli jsme do Dvoru podívat se na stůl Páně a točitě schody, pro náš kostel v Repních objednané. Továrna knížete K. Auersperka zaopatřuje Krajinu vkusnými výrobky. Stůl Páně, námi tamtéž zakázaný, jest prosté, avšak lepé podoby, jenž našemu kostelu, nejsv. Srdci zasvěcenému, zajisté k ozdobě poslouží. Neméně stanou se též schody novou okrasou kostela. Večer, před šestou hodinou jeli jsme nazpět do Žužemberka, doufajíce, že alespoň těch kterých ještě zbývajících zpovědí vyslyšíme. Avšak bylo již pozdě; byly jsme přinuceni odložití jich na příští den.

Dne 27. prosince. Dnes tomu 41 let, co jsem byl zrozen a pokřestěn. V loni slavil jsem v Malčicku rozeniny své, letos v Žužemberce, tedy obojíkrát na misiích. Snad jsem jich jakživ ještě neslavil s takovou vnitřní spokojeností, jako v letošku. Měl jsem dvojí řeč, načež jsem navštívil 3 nemocné a je v dlouhé zpovědi s Bohem smířil. V zpovědnách sklídili jsme hojnou žeň, neboť kajicníků bylo všude plno. Mimo to požehnal a rozdělil jsem mezi dospělejší modré škapulíře, mnoho růženců, křížků

*) „Vse černo (čtí: černo) je bilo mōž (mužův) říkaji Slovenci o valném shromáždění mužských a to za příčinou černého obleku, jimžto se mužští velmi živě liší od ženštin, ovijejících si hlavy bílými loktušemi, peča řečenými, ježto jim vkusně až na záda splývají. Odtud druhý mluvení způsob: „Vse belo je bilo žen“ o drahném množství ženských užívány. Stran posledního obratu, srovnej též polký výraz: bialogłowa.)

a ostatků svatých jsem posvětil a odpustky opatřil. Brodě sněhem a blátem po pahorcích a údolích oddychoval jsem z těžka jako ohromný měch, až jsem po první hodině odpolední, jsa celý upocen, sráznými cestami do fary dorazil. Už bylo po obědě, an jsem celý sněhem pokryt do pokoje vstoupil. Setřesu s klobouku sněh a vodu a spokojen sednu si za stůl v světnici jinak chladné, avšak pro mne teplé, proto že mi bylo hodně horko. Poobědvav spěšně a pomodliv se církevní hodinky, podívám se na látku odpoledního kázání. V tom znamenám že tu chvíli zvoniti bude ku třetí řeči. Po nešporech zasednu si do zpovědnice, tu zpovídám až přes osmou hodinu, málem polívky se občerstvím, vykonám zpytování svědomí a večerní modlitbu a pln vnitřního klidu ulehnu si v tichounkém pokoji k spánku. Takto jsem nikdá ještě neslavil narozenin svých, nikdá jsem se k odpočinku neodebral a neusnul tak uspokojen, jako 27. prosince, léta 1873. Smířil jsem s Bohem jistého starce, čítajícího přes 70 let, ženu bez mála šedesátiletou a muže asi padesát let starého, jimžto se oči slzami radosti zalily, ani uzířeli kněze z tovaryšstva Ježíšova ve svém domě. Ó jak jsem tomu rád, jak jsem rozradostněn v hlubinách duše své, že jsem se dožil posvátné misie, vykonal důkladnou zpověď, Bůh Vás za to odměníž sto i tisíckrát: tak opětovali stále za mnou, an jsem opouštěl jejich příbytky. Na dvou místech nabízeli mně peníze — ovšem nutno bylo vysvětliti, které stanovy se my, synové sv. Ignata, ustavičně držíme, stanovy to srovnávající se zevrub se slovy sv. Písma: „Co jste přijali darem, darem dejte.“

Ó jak vážnými, jak ctihodnými před lidmi činí nás stanovy tovaryšstva Ježíšova, ježto užasem trnou, dostanou-li z krátka za odpověď: „Co jsme darmo přijali, též jen darmo dáváme.“ Jak veliká volnost v jednání udělena nám pravidlem tímto; u svých duchovních výkonech jest jím jesuita povždy nezávislým, všestranně volným. Zámožní, nemajíce ho za robotníka, musejí si ho nutně vážiti, chudobní však se zároveň boháčům urozenými a vznešenými před Bohem býti cítí, ani nabyli přesvědčení, že s nimi zacházíme tak nenuceně, upřímně a beze všech poklon, jako s majetným vznešenstvím beze vší přemrštěné údvornosti. Jednou řekla ke mně jistá mnohovážená osoba: „Takové chování mi se líbí, tak to má býti, před Bohem jsou si všickni smrtelníci rovni.“ U takových lidí pak slovo boží zcela jináče srdci pohne, otřeše a je ohřeje, neboť neposlouchá se pouze, nýbrž i ve skutek uvádí.

Chrám žužemberský byl přeplněn lidstvem, any se přednášky pro jednotlivé stávy koualy. Slyšel jsem, že naši němečtí missionáři právě za těchto kázání nejméně posluchačův měli. Dobře se ještě pamatují, kterak jistý otec, již na kazatelně stoje, řeč svoji zjinačiti musil, když dotyčných lidí ani nebylo v kostele. Mělf poučovati jinochův, avšak pranikoho do kostela nedostal až na samé sešlé stařenky. Než u nás na Slovinsku právě tyto přednášky nejvíce vábí, tyto nauky se nejraději slýchávají, k nim se nejvíce lidstva přihrne. Jaký v tom ohledu rozdíl na sousedním Chorvatsku, vně naší slovinské domoviny! Též tamo, řekneš-li: „Dnes nechať přijdou ti a ti,“ můžeš býti jist, že právě tito neprijdou; leckterí jiní se dostaví, mnohdy jen tak nazdařbůh čekajíce, co asi přijde. Jako den a noc, tolik jest začasté rozdílu mezi dvěma krajinama, co se tkne duševní vzdělanosti, křesťanské uvědomělosti a zbožnosti. V této příčině může slovinský národ v pravdě vzorným, následování hodným slouti.

Děti zavítalo do chrámu Páně žužemberského asi tak valné množství, jako mravenců z největšího mraveniště, valem se vystěhujících. Panen a jinochů bylo tolik, že mnohdy z toho opravdová nastala tlačenice, mužů pak a žen tak valný počet, zes jen s největším úsilím těmi lonami lidstva prodrati se mohl. Mám-li

něco podotknouti o jednotlivých vrstvách těchto? O dítkách, že se držely pohromadě jako slanečky; o pannách, že byly sevřeny odevšad po čas kázání a při zpovědnících jako včelinky v úli; o jinoších, že stáli po celý boží den před námi z obou stran kostela, aniž bylo lze všechněm vyhověti. Muži a ženy stáli uzavřeným trojřadím před zpovědnicí. Stav, jenž měl zavítati k naučení teprv o desáté hod. předpolední, byl již četně shromážděn o 4. hod. ranní při mši svaté a před zpovědnicí, a na zítří o polednách bylo taktéž do kola vše plno. Zdálo se, jakoby byli lidé z půdy vyrostli. Pravdať, osada počítá přes 4500 lidí, a zhusta zpovídalo při nejmenším deset duchovních, nic však méně nebyli s to všechněm postačiti. Celá kaple, v nížto jsem zpovědi slyšel a mši svatou sloužil, bylať od bílého rána až pozdě do večera podobna rozbouřenému vlnobití mořskému. Po dobrém nikdá by se tobě bylo nepoštěstilo těmito davy se protlačiti, chtěl-lis něco poříditi, musels téměř násilně se protlouci. Vzdýchání, prosby a hlasité štkání bylo jmenovitě u ženštin na denním pořádku. „Tokového hříchu já se nikdy více nedopustím:“ tak jsem slyšával vícekrát. Mši sv. sloužiti bylo taktéž obtížno, neboť i k oltáři i od oltáře jíti bylo stejně těžko. A tak to trvalo až ku konci missie. Když velební pánové v sobotu domů se vrátili, nebylo skorem ani možno vyslechnouti všechny — jen tím jsem si pomohl časem, že jsem lečjakému neuklidovi prohodl: „Ty se u mne zpovídati nebudeš.“ A věru, jest to při dětech nejvydatnější prostředek k udržení pokoje a tichosti kol zpovědnice.

Přednášky vnikaly hluboce do myslí, jevíce též na venek účín převeliké dojatosti. Vůbec říká se jest Dolenec*) nad obyčej měkkosrdý, Žužemberčan pak obzvláště. Za příčinou převelikého rozčilení, k vůli usedavému pláči a lkání bylo často zapotřebí leccos vynehati a kázání skrátkiti. Tak kázání ku počtě nejsvětější svátosti konané i s požehnáním netrvalo déle než 40 menšin. Avšak to není nic osobitného. Neboť navštěvuje-li lid pilně kostel a poslouchá-li bedlivě kázání, musí přece naposled zvítěziti slovo boží, a byť by i neměl ten „holubičí“ národ slovanský tak jemné a tklivé srdce. A v tomto srdci oživne víra, procitne svědomí, podá se dokona vnuknutím božím a objevuje též na venek, čím uvnitř přejato jest.

Sobota a neděle byly zajisté dva krušné dni; tak náramný nával lidstva a zpovědníkův nic více než pět! Dejž Bůh, abych ještě ty dva dny vytrval, neboť

*) Krajínští Slovinci dělí se podle zeměpisné polohy na Horany, Dolany a Vnitraný, čili, na Gorenjce, Dolenjce a Notranjce, jak sebe samých přezývají. Gorenjci přebývají v Gorenjsku t. j. v horních končinách, prostoupených nejvyššími haluzemi alpského pohoří a jižně až do Lublaně sahajících. Vyznačují se, jako vůbec horalé, podnikavostí, rázností ducha a stálostí. Od Lublaně východně rozkládá se Dolenjско čili novoměstský kraj, v němž obývají Dolenjci, kteří nad ostatní soukmenovce své útlocitým srdcem, jemnou povahou a ušlechtilým mravem vynikají, jsou však zároveň nad jiné chytřejší, tak že vešli v přísloví: „Doljenec je zvit (lstitivý) kakor kača“ (had.) Zeměpisně hledí sem též okres chočevský, v němž l. 1509 císařem Maximilianem I. osazeni byli Němci, kteří asi 20.000 duší počítají. Posléze, taktéž jižně od Lublaně rozprostírá se Notranjsko čili kraj postojnský (Postojna Adelsberg), slavný dvěma pecerama, z nichžto jedné „postojnská jáma,“ druhé „pecera sv. Magdaleny“ říkají. V tomto povýce slovenském krajišti bydlejí Notranjci, dělící se zase na Kraševce, osedlých v podkraji divokého Kraše (Karst: na této skalnaté vysočině burácí zlopověstná „burja“), na Pivčany při řece Pivce a Vipavce při řece Vipavě sedících -- nad Kupon okolo Metelky a Černamelu osazeni jsou Uskokové, potomci to vystěhovalců sbrských. Co se povahy tkne, stojí Notranjci as u prostřed mezi Gorenjci a Dolenjci. Nemajíce do sebe ani té samorostlosti jako Gorenjci ani své útlojemnosti a chytrosti jako Dolenjci, jsou upřímní v jednání svém a ku každému zdvořilí a laskaví.)

O. Doljak nám ochuravěl, pozbyv úplně hlasu tak, že ani slovíčka srozumitelně pronesti nedovedl. Tímto bylo, že jsem v pátek, sobotu a neděli vždy po dvakrátě řečniti musel. Krom toho přioděl jsem okolo osmi set lidí modrými škapulífi. A předce to zdraví mému ani dost málo neuškodilo. Bůh téměř zázračně podporuje slabost naši, nastanou-li zvláštní časové. Kázal jsem s největší lehkostí, ačkoliv jsem k vůli mnohočetnému lidstvu, jako obvykle, hlasu svého nešetřil.

V neděli, po mši svaté, šel jsem posvětit misijního kříže. Jak krásně, velkolepě dopadá ten missijní pomník žužemborský! Jest to dubový kříž, jen čtyř sáhů zvýší, a stoje na otevřeném místě, se všech stran mohutný poskytuje pohled. Dp. farář chtěl jej tak ustaveným míti, že by ho vždycky ze svého obydlí viděti mohl. Jeho přání se vyplnilo. K městečku obrácená strana uese uápis: „Spasiž duši svou!“ ku příbytku páně farářovu pak viděti slova: „Upomínka na posvátnou missii.“ Tak poslouženo zároveň i stádcí i pastýři; onomu budou spasným napomenutím slova: „Spasiž duši svou!“ — tomu pak bude útěhou vzpomínka na posvátnou missii. O dozajista, ještě na smrtelném loži těšiti se bude čacký tento pastýř duchovní, jenž tolik vynaložil na okrasu domu božího, vzpomínkou na missii z r. 1873. Svaté pravdy vryty jsou hluboce do toho znamení spásy. Spasiž svou vlastní duši i duše svěřených oveček! Nejenom za svoji duši povinen jsi účet klásti, alebrž i za duše svojich početných svěřencův. O, jestliže všechny podřízených farníků duše dříve ku přísnému soudu Kristovu obeslány budou, nežli duše farářova, kterak pak se farář báti musí o spásu duše své! Kolik útěchy dodává každému farářovi častý pohled na kříž misijní, jmenovitě, jestli před misí jeho ovečky širokou cestou záhuby kráčely, a jeho slova kýženým vždy mýjela se úspěchem! Ale mnohem větší radost vyplyne z toho zdroje vši útěchy p. faráři žužemborskému, který jest sotva dvě léta v Žužemberku a již missii do své osady povolal. Před ním se tento kříž mnohem krásněji, mnohem velkolepěji vznáší; pohled na ten křesťanský pomník obzvláštní v něm vzbuzuje útěchu, osvěžuje vždy na novo vřelé srdce toho vážného, ctihodného kmeta. Před nedávnem psal do Repní, že se již nyní přeutěšená úroda sv. missie v jeho osadě objevuje, převeliká že jest spokojenost farníkův žužemborských. Po našem odchodě jsou prý každou větší slavností zpovědnice jakoby obléhány. „Nech ať Vás Pán Bůh nejhojnější měrou odmění za veškero dobro, co jste prokázali ovečkám mým — já sám, velební Otcové, Vám toho vynabraditi nedovedu.“: taková jsou slova jeho.

K závěru bylo nás úhrkem toliko pět duchovních. Bylať překrásná pohoda a protož dostavilo se síla lidstva. Jelikož O. Superior tak notně se nastulil, že málem ani hlasu ze sebe vydati nemohl, spadly všecky úkony závěrečné na mne samotného. Vysvětliv lidu význam i váhu odpustků, s posvátnými věcmi spojených a uděliv papežského požehnání, měl jsem závěrečnou řeč i s obnovou křesťanských slibů. Snad ještě nikde nebylo moje závěrečné kázání tak stručno, jako v žužemborské farnosti — jen 22 menšin a bylo po kázání. Zbožný lid byl tak pohnut, že za příčinou hlasitého úpění a kvílení na kolik sáhů vzdálil mňj hlas více ani neslyšel. I bylo tedy mně samému ukončiti, a nad to sám již dojat až k slzám nad tímto skroušeným, rozželeným lidstvem, nebyl jsem více s to, na ně s kazatelny se dívati. Šedovlasí, věkem sešlí starci tak podivně vypadali pode mnou, že jsem nemohl déle zřítati na ně, z povděčnosti byly by mi rádi na rozloučenou ruce podávali na kazatelnu. Těšilo mne, že jsem takovému lidu před oči vstoupiti mohl.

Po písni děkovací, jež k závěrku zapěna, podělil jsem ještě asi sedm set zbožníků modrými škapulífi — a missie byla uzavřena.

Po sv. požehnání po poledni zasedli jsme opět do zpovědnic. A tak jsme celý pondělek a úterek za sychravého počasí ve zpovědnicích ztrávili. Venku střídaly se časem pršky se sněhem, a z farní budovy byla cesta velmi kluzka. Dohře, že O. Starý ostal doma, sic by byl chudas upadl v nějakou nemoc za tak nepříznivé, chladné a vlhké povětrnosti.

I zůstali jsme tudíž ještě půl třetího dne v milém Žužemberce, ano i když již bylo po misii, zpovídali jsme ještě vícero set lidí, kteřížto v čas missijní na pořad přijíti nemohli. Nebožáci trvali na tštitrobu půldruhého dne; u večer, o šesté a sedmé hodině, dělilo se ještě sv. přijímání. A jak byli teprv ubozí lidé spokojeni, vidouce, že předce i po missii ještě pobožnosti své zadost učinili mohli. Za to ale plakali mnozí jiní, jižto přinuceni byli, co strážní zůstatí doma. Mnohý nám nabízel peníze, aby jen přistoupiti mohl k zpovědi; uvnitř a zevně kostela slýchávalo takové úpěnlivé prosby, ale vše podarmo. Vyznal-li se ze svých hříchů jenom ten, kdož duem a nocí svého místa dostál, mohl se opravdu za šťastného pokládati.

I byla nám v této tísní, poslé zvlášť z nemoci O. Doljakovy, středa, jež právě připadla na slavnost sv. mučovníků japonských, duem velmi milým. Časně z rána, odslouživše mši svatou na počest sv. mučovníkův a pomodlivše se za šťastný odjezd, nastoupili jsme ve jménu Páně zpáteční cestu. — Vše bylo ještě tichounko, mrtvo po městysi, jen kolem kostela tetelily se ty které pochodně; stáli tam mnozí kteří předešlého dne svou zpověď vykonali, anebo též noví kajícíci, kteří toho jitra tak učiniti hodlali. Vyjeli jsme záhy z městyse. Jízda byla obtížna, nepříjemna. Snáh zavál colou cestu tou měrou, že jednou povoz takněř vzduchem letěl, a jenom o vlas chybělo, že jsme se všickni s kočárem a koňmi do řeky Krky nesřítli. Od té chvíle mě ustavičně obcházela hrůza, ani jsme po tmě podél samých příšerných prohlubin a propastí, Krkou zdělaných, jeli, až konečně se rozednilo, a my, jsouce již na silnici, ze všelikého nebezpečí vyvázli. Muž, jenž za příčinou missie nechtěl pracovati v samokovech (hamrech) a jednání svoje tím ospravedlňoval, že prý buchar a kovadlo zůstanou, missionáři ale po ukončené missii zase se vzdálí, že jich snad nikdy více nezodí, bylby nás skorem ještě jednou — tentokráte však ne živý, noprž mrtvý v Žužemberce spatřil, neboť nebezpečenství, v nichž jsme se na této cestě ocitovali, byla skutečně kromobyčejna. Chváleno a veleslaveno budiž přenejsvětější Srdce Páně, jež nás ostřehlo záštitou svou a vše účastníky této missie tak hojnými milostmi obsypalo!

Co po bohu, když nemůže pomoci.

Nedlouho před smrtí cí aře Čínského, který na neštovice umřel, jak „Sanghai Gazette“ vypravuje, obnášel se v slavnostním průvodu v Pekingu velikánský obraz bohyně neštovic, a na to se donesl do komnaty nemocného a již umírajícího císaře, kde ji poklonami, a obětmi ctíli. Když se ale bohyně nechtěla obměkčiti, dostala notný výprask, hanebně se s ní zacházelo, a posléze byla spálena. Toť bezpochyby měla býti odplata či trest za smrt císařovu. Podobně Číňanům zacházejí i jiní pohanští národové se svými bůžky. Ve velké říši ruské jest ještě valný počet pohanů, mezi jinými tak zvaní Baškiři, národ koňující, který se živí lesným medem a z lovu zvěře a ryb. Pobožni jsou velmi, ctí a vzývají své bohy, šeredné to sošky udělané z hlíny neb ze dřeva, a modlí se k nim, aby jim zehnali v lovení. Byl-li výsledek lovu dobrý aneb naskytlo-li se mnoho lesního medu, jsou také vděčni svým bůžkům, a mažou jim

kolem úst a do úst hodně medu; pakli ale lov jejich nepříznivý byl, popadnou jednoduše své bůžky, rozmlátí je na kusy a rozmetají. Vždyť si je sami udělali, proč by nesměli s nimi dle své vůle nakládat? — O jak dobrá půda pro přijetí křesťanství jestiž v tom národu, když již přesvědčen jest o malomocnosti svých bohů; jak velká žeň ukazuje se, — ale není dělníků na roli Páně! O láskyplný Ježíši, smiluj se nad těmi národy!

Cesty Boží.

Když papež Hadrian VI. v Lovaně (Löwen) v Belgicku študoval, byl tak chudý, že neměl ani zač by si oleje neb svíčku koupil, aby večer své školní úlohy vyhotovil. Vyhledal si tedy jeden poloosvětlený kupecký chrám, posadil se před ním na ulici a psal na kolenou. Někdy šel do kostela Sv. Margarety a tam použil temného světla kostelní lampy. Při tom všem ale byl ustavičně dobré mysli a těšil se, že to všecko jedenkrát bude jinak, až bude knězem. Za jednoho večera přišel z kostela a kráčeje ulicemi, myslil si, že to předce jen bídácké jest, když takovým způsobem své úlohy psáti musí. Než brzy se mu zase mysl vyjasnila, vyhodil svou čepičku vysoko do povětří a pravil: „Leť čepičko, leť. Až jedenkrát budu papežem, pak vystavím zde kollegium pro chudé studenty, a to bude právě tak vysoké, jak vysoko ty doletíš.“ To arci pravil v žertu, neboť mu nikdy nenapadlo v skutku papežem se státi: jakmile se jím ale stal, rozpomenul se na slova svá, a založil v Lovaně kollegium, kteréž po něm kollegium Hadrianovo sluje. A tak se naplnilo, co povědíno jest v Žalmích: Kdo doufá v Hospodina, nebude zahanben. —ř—

Výrok nevěreckého mudrce o křesťanském náboženství.

M. Jouffroy, francouzský mudrc, píše: „Vím o knížečce, jížto se dítky učít nechávají, a dle níž se pak v kostele vpytávají; čtete tuto malou knížku, jest to katechismus! V něm naleznete rozluštění veškerých otázek, jenž pro člověka důležitý jsou. Ptejte se křesťana, odkud pochází pokolení lidské, on to ví; kam jde, on to ví; kterak jde, on to ví. Ptejte se toto ubohé dítko, které nikdy o tom nepřemýšlelo, k čemu jest zde, a co z něho po smrti bude, ono vám dá vznešenou odpověď. Otázky o původu světa, o původu a jednotě lidského pokolení, o povolání člověka v tomto a onom životě, o poměru lidí k Bohu o povinnostech člověka k svým bližním, o právech člověka vzhledem na stvoření — nic mu není nepovědomo. A když vyroste, rovněž tak málo bude na rozpacích o právu přirozeném, o právu politickém, anebo o právu mezinárodním, neboť vše to vychází na jevo, všecko plyne jasně a jako samo od sebe z křesťanství. To nazývám já velikým náboženstvím: já je proto za takové uznávám, poněvadž žádnou pro člověčenstvo důležitou otázku bez odpovědi nenechá.“ Tak píše mudrc nevěrec. I volám: Bůh ho osvěť na dále svou milostí, aby nevěry se odřekna prožřel a křesťanství aby se u něho v krev a život obrátilo a on brzy zakoušel těch milostí, jaké křesťanství hojně poskytuje. —ř—

Lourd, zázračné místo milosti.

Čtouce ve „Škole B. S. P.“ r. 1873 číslo 4—6 o zázračném zjevu v jeskyni Lourdské, zajisté zatoužili jsme jedenkaždý po posvátném místěčku tom; — ale možná, že nejednomu vedlo se tak, jako muč, že se totiž nesplnilo naše přání zbožné. Když nám ale nelze osobně navštívit místo milosti, aspoň rádi posloucháme, co o něm vypravují očití svědkové, jimž dopřáno bylo viděti jeskyni Lourdskou.

Dne 28. ledna roku tohoto klečel před zázračnou jeskyní jistý poutník, který svým starým přátelům následující zprávu o tom podává, z nichž milý spolužáček novou útěchu a důvěru pro sebe vážiti můžeš.

— Okolo hodiny 10. dorazil jsem do Lourdu. Druhého rána, ve čtvrtek dne 28. ledna, o půl šesté hodině opustil jsem město čítající asi 9000 obyvatelů, a přišel za 20 minut pěšky k vznešenému domu „nepoškořněného početí.“ První má cesta mířila k jeskyni, v níž nejbláženější Panna tak často malé a zbožné Bernardíně se zjevila a k ní mluvívala: „Já jsem nepoškořněné početí . . . modlete se a činite pokání.“

Jeskyně ta, as 20 kroků dlouhá a 10 kroků široká jest plna berel, nositek a malých vozíčků a t. d., které zde zázračně uzdravení nechali. Já počítal pod velmi uměleckou a k pobožnosti povzbuzující sochou nepoškořněné počaté Panny na 100 takových berel, všechny z posledních let. Anať skoro každodenně v Lourdu a ve vzdálených zemích užíváním té vody zázračná uzdravení se dějí, vycházejí měsíčně „Annaly“ (letopisy) po jednom svazečku, v nichž tyto zázračné úkazy milosti zaznamenány jsou. Jeskyně jest uzavřena vysokou mříží; a uvnitř teče ze tří otvorů hojný pramen, u něhož tak mnoho sklíčených svého zdraví nalezlo.

Zvláštní jestiž to pocit klečeti na tom místě, na němž před nedávnem přeslavná královna nebes dlela a chudou vesnickou dívku tak často svou přítomností a milostnými slovy příjemně bavila a těšila. Tu se musí každý modliti s pevnou důvěrou a živou vírou. — Pod jeskyní, asi 200 kroků vzdálí, teče Gove, čerstvá horská voda; bezprostředně nad jeskyní pne se překrásný, z bílého pískovce vystavěný Mariánský dóm, v čistě gotickém slohu vyvedený, s velmi vysokou a překrásnou věží, jež se nad portalem (průčelím) kostela vynáší.

Nejprve přicházíme ke kryptě, v níž jest 7 oltářů, a přes ni do dómu samého, jehožto vnitřní vyvedenost a bohaté vkusuplné ozdoby jsou k nevypsání.

Hlavní oltář stojí o sobě v prostřed presbyteria, na něm z nejčistšího bílého mramoru — 5 1/2' zvýší — nejpěknější socha bez poškrvny počaté Panny, jakou jsem kdy viděl. Sloupy a zdi jsou drahými obětními dary velmi vkusně ozdobeny. Žádná země, ani americké republiky nezůstaly bez zastoupení. Znaky všech zemí a větších měst evropských stkví se zde v bohatém zlatě, ano i z Polska; pouze ubohé Rakousko jsem nikde zastoupené nenalezl.

Nyní se počíná ještě větší, s prvním ve slohu stavebním se shodující kostel bezprostředně pod a před ním stavěti, jehož výlohy na 5 milionů vypočteny jsou a který 4krát tak velký býti má. Na můj dotaz, zdali dost záloh jest přichystáno, odvětil kněz, který stavbu vede: „Ano ještě víc, než tolik, neb k neuvěření jest, jak mnoho denně darů ze všech dílů světa za obdržená zhojení se sem posílají.“ Tu ovšem mluví kameny ke čti Marie. — V kamenném lomu prablízko u toho zaneprázdněno jest 300 vypovězených Španělů. Naproti domu naskytá se již vícero znamenitých klášterů, klarissinek, benediktinek, boromejek a t. d. všechny založeny z vděčnosti za obdržené milosti. Já měl to veliké štěstí na oltáři, bezprostředně nad jeskyní, nejsvětější oběť konati. Věřící se mi zdáli jako stlačeni, mnozí přijali sv. přijímání a předce mi pravili ustanovení tam kněží, že je jich jen velmi málo, anof nezřídka přes 10.000 poutníků za jeden den přicházívá . . .“

Toť krátká zpráva o zázračném místě milosti Marie Lourdské. Kdo je svým pánem a má prostředky, a srdce, ať tam putuje a dopřeje si tohoto štěstí a ať tam mimo jiné své potřeby se pomodlí i poručí všechny ctitele mariánské i naši milou „Školu“ do ochrany bez poškrvny počaté Rodičky Boží.

Dítě naší Paní. Roku 1610, vypravuje Pater Lejenne, vrazila tlupa francouzských vojáků, jenž na hranicích Lotarinských malou potyčku vésti měli, na hromadu Chorvatů. Francouzové rubali tyto lidičky. Jeden z těchto ubohých chlapečků byl od mnoho koulí proklán, a když předce ještě žil, počali ho tlouci zhlavněmi ručnic, by ho dorazili. On však pravil k nepřátelům svým: „Vy mne nebudete moci zabiti, neboť já jsem dítě naší Paní, já nosím posvěcené roucho a nezemru bez zpovědi!“ A vskutku při všech svých ranách žil tak dlouho, až prozřetelnost Boží kněze přivedla na to místo, kde ležel, a on mu pak udělil svátosti umírajících.

—ř.—

Odměněná ochotnost. Onehdy jsem přednášel dítkám ve škole následující událost, jakou i v zdejší „Škole B. S. P.“ opakuji. Jistý mnich chtěl se bráti lesem, u něhož několik chlapců páslo. Neznaje cesty, žádal chlapce, aby ho jeden vyvedl. Žádný se nehnul, ba ani ho nepozdravili. Nedaleko těchto nezvedenců pásal Felix, dobrý synek hodných rodičů, který ihned mnicha vyprovázeti se jal. Cestou poznal mnich, že chlapeček neobyčejného vtipu a dobrého srdce jest. I vyžádal ho po nějakém čase pro klášter. Felix tak prospíval, že posléze vzorem mnichů se stal. Důstojenství se mu podávalo jedno po druhém, až se stal biskupem a r. 1585 papězem pod jmenem Sixtus V.

—ř.—

Notre Dame du sacré Coeur.

(Naše Paní nejsv. Srdce.)

Jako každý národ tak i francouzský má své zvláštnosti, které úplně nedají se tak lehce vštěpiti jiným národům, a ty zvláštnosti ukazují se i v pobožnostech. Velmi oblíben jest u Francouzů způsob uctívání Bohorodičky pode jmenem neb titulem „Notre Dame du sacré Coeur,“ naše paní nejsv. Srdce, a zřízeno jest i zvláštní bratrstvo toho názvu a od stolice apošt. mnohými duchov. milostmi obdařeno, jak jsme již v louně v těchto listech byli oznámili. Rozšířeno jest velmi četně v Německu, v Polsku a mezi Čechoslovany zvláště v mor. Slezsku a kdekoli zejména klášterní sbory té pobožnosti se ujaly. Avšak ten název, Paní nejsv. Srdce Ježíšova v rozličných národech rozličně se chápal, takže brzo nejvíce bylo rozšířeno takové jeho ponětí, jakoby Bohorodička se ctíla co velitelka nejsv. Srdce Ježíšova.

Ačkoli ten smysl v ona slova vloženy, jak jsme jej svým časem ve „Škole“ vysvětlili, nikterak se nepřičí zdravé křesť. nauce, nicméně těšíme se velmi, že apoštolská stolice měla příležitost vysloviti se o tom názvu, z čehož vysvítá, že on jest více titulem čestným daným Bohorodičce, kterým se upomínáme na zvláštní spojení její s naším nejlaskavějším Spasitelem a na její duševní příbuznost a zevrubné následování Jeho nejsvětějšího Srdce.

Z dopisu kardinála Patrizi-ho k biskupu Přemyslovskému v Haliči dovídáme se o rozhodnutí kongr. inkvisiční stvrzením od sv. Otce. V posledních letech přeložili totiž v Polsku někteří horliví ctitelé Bohorodičky název „Notre Dame du sacré Coeur“ na polštinu slovy, která měla smysl jako: „Královna Srdce Ježíšova,“ a předložili apošt. stolici žádost o potvrzení toho názvu. Apošt. stolice ale odpověděla, že ono pojmenování „Notre Dame du sacré Coeur“ v žádném překladu se měniti nesmí. V nejnovější době přeložena na jazyk polský ona francouzská slova v ten smysl jako: „Matka Srdce Ježíšova.“ Nejd. p. biskup Přemyslovský uznával ten

překlad za správný a prosil opět apošt. stolicí, aby jej schválila a onomu polskému bratrstvu tytéž odpustky přifkla, jaké byly poskytnuty arcibratrstvu francouzskému „Notre Dame du sacré Coeur.“ I odpověděla kongregace inkvisiční z nařízení sv. Otce, že ono bratrstvo v Polsku (a následovně všude jinde,) na všech duch. milostech arcibratrstva. „N. D. d. s. C.“ ve Francii podílu má, když jen ten titul v překladu věrně se podá. Také jinde opravila prý kongregace inkvisiční z nařízení sv. Otce ty, ony, kteří onen název bratrstva způsobem katolicko-věreckému vědomí ne docela přiměřeným vyložiti hleděli a moc nejblh. Panny z důstojenství Matky Boží vycházející příliš vyvýšili a nový název tak mnoho vychvalovali, jakoby nejblh. Panně nová, posud neznámá čest a sláva se propůjčila, nepovažující, že ačkoli Matka Boží u svého Syna velmi mnoho může, nicméně že správně říci se nedá, že nad Ním panuje, kraluje. Apoštolská stolice nezavrhlá sice název „Notre Dame du s. Coeur,“ poněvadž jím věřící nazývají nejblh. Pannu svou paní a ji vzývají, ovšem ale názvy jako královna, panovnice nejsv. Srdce a protož — nařídil sv. Otec — na obrazech neb malbách nejblh. Panny, vystavených veřejné účtě, nemá se nikdy představovati Ježíš co dítě u nohou Matky Boží, nýbrž od ní v náručí nešeny! — Tak poučení apošt. stolice.

Ctěme, vzývejme Bohorodičku co nejmocnější přímělkyni u Spasitele, skrze ni mějme přístup u Syna jejího; přední příčina ale našeho spasení jest vždy Ježíš Kristus. Církev svatá povzbuzuje nás ku všelike zbožnosti bdí také nad přesnotou její, ana jest sloup a utvrzení pravé víry. Vzdejme nejsvětějšímu Srdci věřelé díky, že ustanovil nám ji za neomylnou učitelkyni, již poslušni jsouce bezpečně dojdeme věčného spasení.

O „úmyslech“ ve „Škole.“ (Vyhátek z soukr. psaní) „U nás má ovšem největší zásluhu náš veldstj. p. vikář, že katol. pobožnosti prospívají. Zať mně nedávno sám řekl, nemohl sice z počátku se vpravit do modliteb a „úmyslů“ Školy B. S. P. Nyní ale se mu prý zdá, že, kdoby některý den po mši sv. se nemohl pomodlit na úmysl apoštolátu modlitby, jakoby newykonal celou obět. — V mnohým woufatým rozumkárům z kraje nemohlo to dlouho do hlavy, jaké to rozličné jsou úmysly? Před časem přišel také jeden takový z nedalekého městečka do našeho chrámu B. a slyše se modliti na úmysl ze „Školy,“ troufal po městečku svým rozumem, že prý w Mě. jsou ještě o sto let pozadu Chudátko! sám jest on, jestliže tať opravdu smýšlí, napřed, a kráčí dál ku předu, bohužel ale k časné a snad i věčné záhubě. Já povím Vám jednu událost.

Před nějakým časem žil w naší farní osadě muž, který nejen celou svou živnost již promarnil, nýbrž i svou manželku trýznil, Bohu se rouhal, svým kárbanem a opilstvím celému okolí pohoršení dával. Já bylo w jednom měsíci po několik dní ve „Škole“ úmysl: za obrácení opilce (za kterého opilce, kdož to ví?) a kdoby se proto w našem kostele w ten smysl modlitby konaly, dozvěděl se to onen opilý muž. Obrátil se snad? To právě ne hned. Přišel domů

trýžnil bitím tím více svou manželku, že prý nepotřebuje, aby za něho dávala na modlení. Avšak nevyzpytatelní jsou soudové Boží! Je ač nechtě se přiznal k té modlitbě, že by za něho mohla býti, ejhle B. Bůh jemu přivolal její zásluhy. Brzo utíchl v zúřivosti, šel do sebe, a když po krátkém čase nemoci byl postížen, odvolával svůj pohoršlivý život, činil dle možnosti pokání, prosil svou manželku za odpustění a křesťanský pohřeb a aby za jeho duši složila nějaké fundaci na misse sv. — Nejsem z těch, kteří hned všecko považují za zázrak, ale věřím, že jest Bůh nekonečně milosrdný a že přijímá modlitby za jiné . . .“

Vyňali jsme toto ze soukromého jednoho psaní prostého koláře, ač nám v tom úmyslu nebylo zasláno, a chceme z mnohých aspoň jeden uvéstí příklad, že náš obecný lid jinak soudí, než odchovanci našeho liberálního, a nechat mnohemu tlachalovi, když veřejně buď z chloubnivosti aneb aby ucházel své svědomí o věcech náboženství z vysoka po filosofsku mudruje, žádný někdy neodporuje, nicméně žije ještě to křesťanské jádro v lidu a víra v Boží prozřetelnost a spravedlnost, a potřeba jest jen, aby se povzbudila k cílému životu.

Vyslyšení modlitby. (Zasláno.) V Praze dne 26 února 1875, v onom měsíci, kde jsem mnoho trpěla boletím hlavy, rozčilením čiv a nechutí k jídlu, tak že jsem velmi zesláblá byla, že jsem se musila uchýlit k lékařské pomoci, která však byla bez úspěšného výsledku. Tu již nevědouc si rady, s plnou důvěrou obrátila jsem se k svému zpovědníku, který mne upozornil, že ještě větší pomoci hledati lze. Povzbuzena touto nadějí, konala jsem devítidenní pobožnost k úctě Božího Srdce Páně, blahoslavené Rodičce Boží Lurdské a k svatému Josefu, při čemž jsem užívala oné zázračné vody z jeřyně Lurdské. A hle! hned na začátku oné pobožnosti pocítila jsem nápadnou úlevu, tak že jsem se měla za několik dní za docela zdravou. Ale s dopustěním Božím vytrpěla jsem opět za nějaký čas velkých bolestí; totiž podebráním dávní a trháním v hlavě. Opět byla lékařská pomoc marna; pročť dřívější nadějí povzbuzena, obrátila jsem se znovu k oněm třem svatým srdcím a užívala jsem opět té zázračné vodičky Lurdské. A ejhle! bolesti pominuly a doufám že se již více nenavrátí. I v jiných záležitostech a nemocích se ukázalo, že Bohorodička jest nám matkou milosrdnou, a že v pravdě se o ni musí říci, že jednala se mnou orodovnicí milostivá dle úřadu svého.

Pročť buď věčně chváleno, velebeno a ctěno Boží Srdce Ježíšovo a neposkvrněné srdce Marie Panny i čest a chvála svatému Josefu buď vzdána.

Úmysl modliteb na měsíc Červenec :

Wšemohoucí wěčný Bože! obětují Tobě wšedky své dobré skutky a modlitby ve spojení s Ježíšem Kristem a wšemi zbožnými a swatými dušemi w nebi i na zemi za wšedto to, co si Pán Ježíš ve svém Božském Serdci přeje, jmenowitě ale w tomto měsíci, za **doplnění poswěcení-se Serdci Ježíšowu** a w dnešní prámě den;

Den	ke cti	Obzvláště
1.	Sw. Theobalda, poust. :	za dtkůwzdání za milosti w minulém měsíci obdržené.
2.	Nawštkwění P. Marie :	za wytrwalost wšem těm, kteří se 16. čerwna zaswětili B. Serdci.
3.	Sw. Heliodora, b. :	za zdar mišim a duchowním cwičením; za 1 pannu.
4.	Sw. Protopa, op. :	za církw. řády české; za † horlivého poutníka; za 2 zatwzrelce.
5.	Sw. Cyrila a Methoda :	aby wěškeré Slowanstwo Krista wíce poznalo a w jednom wčwnci se sjednotilo; za dosažení dobrého spolupracowníka.
6.	Sw. Zsaiáše, pror. :	za duchowenstwo pro wěc B. pronásledowané; za wdowu.
7.	Sw. Wilibalda, b. :	za kněze a biskupy w pronásledowání zemřelé; za 4 zemřelé.
8.	Sw. Kilians, b. m. :	za katol. řády z Němectwa vypuzené; za 2 zbloudilce.
9.	Sw. Wžběty, král. :	za ústawy pro nemocné; za bratra se odcizujícího církw i národu i rodině; za křesť mládež a její wychowatele; za 2 rodiny různiceni rozermané.
10.	Sw. Amalie, kněž. :	za zdar pobožnosti milostiwého léta; za dtky 4 rodin.
11.	Sw. Pia I. pap. :	za muže postaveného w těžkém pokuseni; za oswícení Duchem sw.
12.	Sw. Jana Qualb., tch. :	za smíření 2 rodin; za zdar procesi jubilejních.
13.	Sw. Markéty, p. m. :	za národní školy; za šťastnou hobinu smrti; za 6 zemřelých.
14.	Sw. Bonawentury, b. :	za theolog. učilistě; za obháje práw sw. Stolice.
15.	Sw. Jindřicha, cš. :	za vypuzení z nassí wlasti ducha newěredčého; za cšate rakouského.
16.	Panny Marie Karmel. :	za bratrstwa Marianská; za nové představené řádů sw. Františka.
17.	Sw. Wesse, poust. :	za putující do Říma; za řády wíce modlitbě se wěnující.
18.	Sw. Symforosy, muč. :	za křesť. matky; za dar moudrosti 1 představenému obce.
19.	Sw. Wincence z P. :	za zdar spolku sw. dětstw; za stálost w dobrém; za † matku.
20.	Sw. Eliáše, prorč. :	za zdar katol. časopisectwu; za šťastný návrat z cesty.
21.	Sw. Prageby, panny :	za obezřetné wědent spolku panen; za odpustění hřčchů.
22.	Sw. Mari Magdal. :	za dar lajcnosti; za rolníky jisté osady w přepychu si libující.
23.	Sw. Apolináře, bškp. :	za dar stálosti a křesť srbnatosti církwním knížatům.
24.	Sw. Arjiny, panny :	za rodiny šlechticů; za kněze nomoswěcené; za wicero wěznů.
25.	Sw. Jakuba, apostt. :	za dar mtru Španii; za wšedny nassim modlitbám se odporúčující.
26.	Sw. Anny :	za křesť wdiče, aby imé powinnosti si byli wědomi; za těžce nemocnou.
27.	Sw. Pantaleona, m. :	za rozkwět wědy na zakladě křesťanském; za ducha smířliwého.
28.	Sw. Junocence, pap. :	za wicero hřčšníků ze zronku; za oswícení neschastné osoby.
29.	Sw. Marty, panny :	za ústawy dobročinné; za posilu proti naružiwosti; za † P. Bennona.
30.	Sw. Wbdon a Senen, m. :	za smíření-se wicero osob; za † horlivého poutníka.
31.	Sw. Ignáce z Loy. :	za Tomaryštw Ježíšowu; za žiwé i † údy katol bratrstw.

M o d l i t b a.

Božské Serdce Ježíše! strže neposkworněné Serdce Marie Panny obětují Tobě wšedky modlitby, práce a utrpení toho dne spolu se wšemi úmysly; we kterých se uštwicně na oltáři obětuješ. — Obzvláště je obětují, abychom dosáhli plnosti milosti, kterých nám nabýzíš, úplné sebe zaswěcení Tobě. Učiň, o božský Spasiteli, aby ten wýkon Tobě zštal wělký počet přátel úplně oddaných, kteří šilou Twé lásky přemohou nepřátele, jenž Tebe popouzejí k potrestání. Amen.

Pane Ježíši zaštriž ochranou svého Božského Serdce nasseho sw. Dce papeže! Serdce Ježíše a Marie! zachraňtež církw, říši Katouskou a wlast nassí česko-morawskou!

O přesladvé Serdce Panny Marie, budiz mou spásou!

Swatý Michale archanděli, swatý Cyrile a Methodo, orodujte za nás!

ŠKOLA BOŽSKÉHO SRDCE PÁNĚ.

Měsíční list pro lid katolický, zvlášť pro bratrstva v Čechách, na Moravě
a ve Slezsku.

Vydává a pořádá PLACIDUS J. MATHON, benediktin Rajhradský.

Celoroční předplatné 2 zl.;
7. výtisk zdarma.

V Brně 1875.
(dříve v Rajhradě.)

Redakce, administrace
a expedice bydlí:
na Petříně číslo 4.
(Rajhradský dům).

Ročník IX.

Srpen.

Číslo 8.

Obsah: Zrcadlo lásky Božského Srdce Páně (s rytinou). — Božské Srdce Páně a národ česko-slovanský. — Viditelní andělové strážníci. — Andělové strážci (báseň). — Svatá Afra (s rytinou). — Svatý Alfons Liguori (s rytinou). — Svatá Panna na nebi (báseň s rytinou). — Poslední missie mezi Slovinci (pokračování). — Údum sv. dětství Ježíšova. — Trní a růže. — Zprávy a drobnosti.

Knihy redakci zasláné:

Divadelní svět. Sbíрка dram. prací původních i jinojazyčných se zvláštním ohledem na literatury slovanské. Redaktor J. U. Dr. Jos. Štolba. Sbířka tato, jedinká svého druhu v literatuře naší, v níž uveřejněny jsou důkladné práce, jako: I. Zapovězené ovoce, veselohra od dra. Štolby, II. Panenské sliby od Fredra, III. Poděbradovna od Zákrejse, IV. Slaměné srdce od Muratori-a a Gringoroire od de Banville, V. Matčino dílo od dr. Štolby a VI. Aesop, veselohra od Rákosi-a, obohacena bude v VII. svazku výtečným překladem Douchovým Shakespearovy veselohry „Sen v noci svatojanské,“ kterýžto kus dávno jest ve vydání Matičném rozebrán a časté poptávky po něm se dějí. Vyjde během měsíce července. Sbířka „Divad. svět“ budiž doporučena všem přátelům literatury co nejvřeleji. Vydává ji kněhkupec Fr. A. Urbánek v Praze v úpravě elegantní.

O míře metrické vydal před 2 lety první spis kněhkupec Urbánek v Praze od prof. Stoklasa a dílko toto osvědčilo se nejlépe, vyšedši ve 3 vydáních nákladem 10.000 ex. Jest to stručné praktické poučení o nových mírách a váhách názvu: „Míra metrická“ a stojí 20 kr. Po této knížce vydány prací prof. Rybičky „Praktické tabulky převáděcí“ (za 40 kr.) také prvá v tom oboru knížka, jež se velice rozšířila, tak že náklad 5000 výtiskův za nedlouho bude rozebrán.

Této knížce následovaly „Převáděcí tabulky“ říd. učitele Bukovského, jež se hodí velmi dobře do škol na stěnu, do krámův a j. a jsou velmi přehledné. Cena 30 kr. Poslední, velice praktický a stručnější Rybičkových tabulek jest Mělnického učitele Opy „Úplný převod mír a vah posavadních na metr. a naopak“, který pro potřebu všeobecnou jest vydán. Buďtež všechny tyto spisky obecnstvu našemu nyní, kdy už už zaváděny jsou nové míry a váhy, co nejvřeleji poručeny. Na 10 výtiskův dává kněhkupec Urbánek v Praze dva výtisky nádavkem.

Pan Fr. A. Urbánek, kněhkupec a nakladatel v Praze a jeho zástupce Kolínské filiálky p. Jos. Kárník v Kolíně n. L. vyznamenáni jsou při nejnovější výstavě Kolínské diplomem. Kněhkupec Urbánek obdržel tímto už třetí vyznamenání za krátkou dobu samostatnosti své za paedagogický sklad svůj: prvé od Budče Počátecké (diplóm), druhé od slovenského učit. spolku v Stupavě (čestné členství) a nyní v Kolíně. Závody Urbánkovy zasluhují podpory všemožné, jíž se jim zajisté i v hojně míře dostává.

Literatura.

„Časové listy.“ Ročníku II. čís. 1. právě vydávati se počíná. Nápis sešitu toho zní: „Nedotýkejte se pomazaných mých.“ Doličujet se v sešitu tom s obratností místrnou hanebnost a dotěravost zřízených státních pastorů a stálost věrných katolíků ve Švýcarsku na základě události skutečné ve formě nad míru poutavé a zábavné. Kdo sešitek ten přečte zajisté obdivem naplněn a nadšen bude pro věc svatou, a neuloží ho mezi své staré spisy, aby více neuzřel světla, ale s ochotou zapůjčí a doporučí ho přátelům svým aby jim zábavu a poučení zjednal, čímž zajisté rozhorlí i jiné pro věc, pro niž tak mnoho snášejí katolíci v nedalekých od nás krajinách. — Na „Časové listy“ předplácí se 50 kr. r. m. v Brně u vydavatele p. Jos. Bartoška (Sonnenfelsgasse naproti reálce pod klášterem minoritským). Jednotlivá čísla prodávají se v administraci a ve všech kněhkupectvích za cenu zvlášt vytknutou. Sešit „nedotýkejte se pomazaných mých“ prodává se za 12 kr. r. m., a jesti nejvalnějšího rozšíření mezi našim lidem zajisté hoden.

Pro vznešené své snahy zasluhují valného účastenství „Časové listy.“

—a—

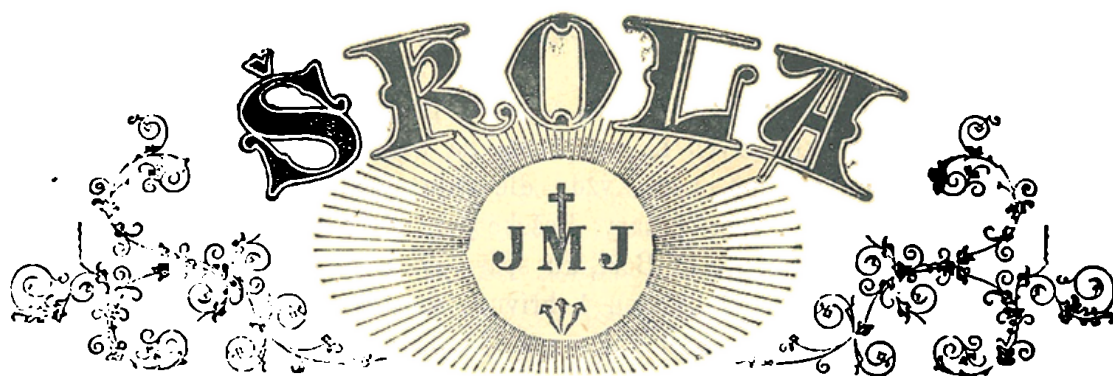
Milodary.

Spolku sv. Děťství: Dítky školy Záborské 2 zl. 50 kr. na vykoupení jednoho dítka které má na křtu sv. obdržeti jméno Maria. Šimon Václav učitel ve Mčelích 1 zl. Dítky školy: Holické, Hodolanské, a Novosvětské 5 zl., P. Karel Bilčík, koop. v Předmostí. 5 zl. (zapomenuto v č. 7 uveřejnit.) P. Jan Žáček, koop. v Bilavsku 16 zl. 54. kr.

Pro Mat. Velehradskou: P. Daniel Deutsch, far. v Roketnici 4 zl.

Listárna:

P. Mal. v Kom—vě. do $3\frac{1}{12}$ 75 úplně vyrovnáno.

Božského Srdce Páně.

Ročník IX.

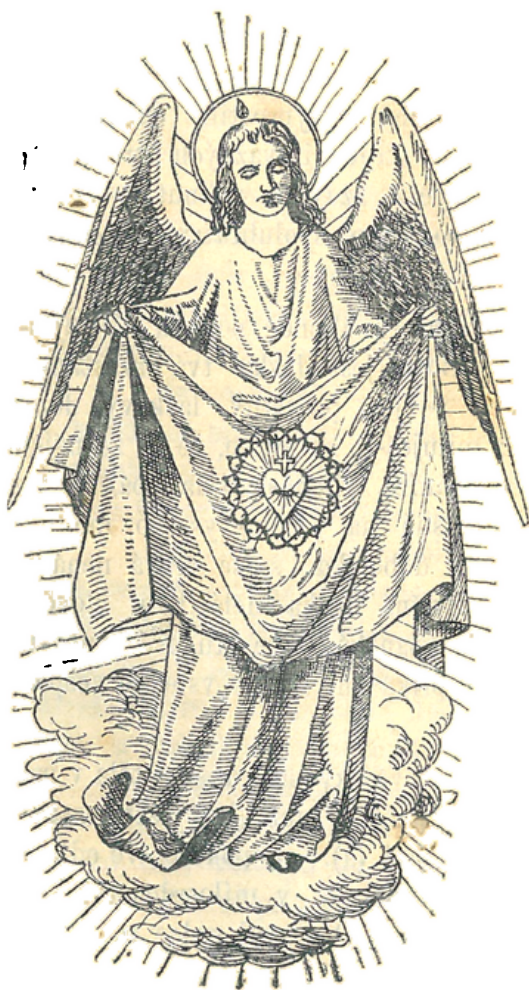
Srpen.

Číslo 8.

Z nanebevzetí TVého o královno radují se anďelé
I lidé, slávu hlásajíce!

Zrcadlo lásky Božského Srdce Páně.

VIII.

Co bude člověk sítí, to bude i žítí.
— Dobré pak činnice neustávejme.“
(Gal. 6, 9.) — Epišt. na 15. ned. po
sv. Duchu. — „Kdo skoupě rozsévá,
skoupě i žítí bude, a kdo v požehnání
rozsévá, z požehnání i žítí bude.“
(2. Korint. 9, 6.) — Epišt. na den
sv. Vavřince.

Pracující láska B. Srdce Páně.

5. Láska B. Srdce Páně žádá si,
abychom se jí prací odsluhovali.

Kdo miluje, nemůže žítí bez práce, ano
láska činí práci snadnou a sladkou, berouc jí
všecku obtížnost. „Vše se děje s namaháním,
jenom láska nemá namahání.“ (sv. Jarolím.)
Nad to poskytuje B. Srdce těm, jenž Je mi-
lují, obzvláštní cnosti a milosti, působí, že se
jim práce stává rozkoší. Moudrost a láska
Boží také zařídila vše tak, že bez práce a při-
činění nemůž člověk míti ničeho, což mu
mnohonásobný přináší užitek, zvláště pová-
žíme-li užitek, jež mu, správně-li se koná, pro
věčnost přináší, o níž dí sv. Jan Zlat.: „Práce
trvá krátký čas, však mzda její nemá konce,
zůstává vždy tatáž, jest nesmrtelná.“ — Aby
však práce tvé byly pro věčný život záslužné

a odplaty nebeské hodny, musíš je konati v stavu posvěcující milosti Boží s čistým úmyslem, s přispěním skutečných milostí Boží, na účel Bohu milý, v řádném čase, na řádném místě, řádným způsobem, vždy dle vůle Boží. Síly duševní i tělesné, všechny milosti v církvi sv., všechny dary Božské jsou tedy hřívny, jež mi dal Pán, bych s nimi pracoval a těžil ke cti Boží, ku spáse své i spolublízních; dá-li 2, musím jiné 2 vytěžit a kdyby mě byl dal jen 1 hřívnu, musím s ní aspoň ještě 1 vytěžit, abych v den skládání účtů potěšitelná slova z úst Jeho slyšel: „Služebníče dobrý a věrný, žes nad málem byl věrný, nad mnohém tebe ustanovím, vejdiž v radost Pána svého.“

O Božské Srdce Ježíše! teď dobře nahlížím, že všechno mne pobádá k práci: strach, naděje, láska, nechci-li býti nešťastným pro čas i věčnost. Však ze strachu jen jednají otroci, z naděje toliko jednají duše ziskuchtivé, z lásky jednají však děti. Nechci býti otrokem (nyní) více, an jsi mne učinil dítkem Otce nebeského, svým bratrem a sestrou, duši mou jsi zasnoubil sobě jako nevěstu, nechci tedy více pracovati pro Tebe ze strachu, neb z naděje, nýbrž z lásky, tak jak mne Tvoje láska učí.

6. Láska B. Srdce Páně žádá si, abychom ji opravdovou láskou k bližnímu následovali.

Kristus prohlásil lásku k bližnímu za známku svého učení a následovníctví; ona se má jeviti slovy, způsobem mluvení, v celém chování zevnějším. Láska varuje se všeho a všemu zabraňuje, co by mohlo škoditi bližnímu, ona cítí soustrast s každým zlem, jež bližního tísní a to tím větší, čím větší zlo bližního svírá. Největší zlo jest však hřích. Proto cítí útrpné duše největší soustrast s hříšníky a vše vynakládají, aby jim pomohli a z hříchů je vyprostili. Není láska slepá neb slabá k chybám bližního, nýbrž užívá, je-li třeba i vážných prostředků, aby mu pomohla, nikdy však nejedná z vášně nýbrž vždy z pohnutek vyšších. „Tať jest dokonalá láska k bližnímu, je-li kdo hotov pro spolubratry i zemřít.“ (sv. Augustin.)

Dle toho, z jakých pohnutek láska vychází, má i rozličnou povahu. Miluješ-li bližního dle víry sv. jakožto nadpřirozený obraz Boží, jest láska tvá křesťanská, miluješ-li ho, jak ti ho rozum představuje na př.: že jest počestný, laskavý, dobrý, přítel tvůj, pak jest láska tvá: lidská, rozumná; miluješ-li ho proto, že se zevnějším smyslem líbí, ku př.: svou postavou, spanilým chováním, slávností těla, pak jest to láska smyslná, zvířecí; miluješ-li ho pro věci hříšné na př.: abys ho mohl (a) k hříchu znoužiti, pak jest to láska hříšná, takřka dábelská, spíše pravá nenávisť. Nyní však, jaká láska, takový i celý člověk. Hříšná láska dělá tedy člověka: dáblem, smyslná: zvířetem, rozumná: člověkem, křesťanská: křesťanem. Tuto poslední učil a poručil nám Kristus řka: „Totož jest přikázání mé, abyste se vespolek milovali, jakož i já jsem miloval vás.“

O Božské Srdce Ježíše! Jak mnoho lidí tráví všechny síly duše i těla v ustavičných bojích, pracích, mukách, obětích! Jak to zahubuje mne, jenž jsem v mém životě tak málo a to ještě vlažně a nedostatečně vykonal (a). V pokoře své odhaluji Tobě celou svou bídu a prosím, bys v útrpnosti se mnou a v milosrdenství svém moje chudé, prázdné srdce ohněm Svým rozpáliti ráčilo. O rozpal srdce mé, a ono hořeti bude láskou k Tobě a vydávati bude skutky lásky. Amen.

Věneček Marianský. Tuto žádost Srdce Páně vyplnila Panna Maria, anaž co nejvíce a co nejlépe hřívnami od Boha Jí svěřenými téžila. Onať tou nejčistší, v pravdě křesťanskou láskou své bližní milovala, a s duševní jich bídou nejživější soustrast cítila. Proto vešla v radost Pána svého, u něhož nyní plná milostí Ducha svatého nevýslovných radostí požívá a kdež korunou slávy věčné od něho ozdobená za královnu všech Svatých povýšená jest. Na počest Srdce Jejiho pro čest Boží a spásu duší horlícího a svou dokonalou láskou k bližnímu nám za vzor sloužícího, a abychom na přímluvu Jeji také my své srdce podobným darem ozdobiti mohli, obětujme Srdci Páně 5 desátků vítězného růžence. A. V.

Božské Srdce Páně a národ českoslovanský.

I.

Pobožnost k nejsv. Srdci Páně nabývá neustále větší důležitosti po celém světě, a čím dále tím mohutněji zasahá do života domácího a veřejného jednotlivých národů.

„Myšlení mé není myšlení vaše, a cesty mé nejsou cesty vaše“ pravil Bůh již skrze Isaiáše proroka k národu židovskému: a proto také Hospodin užíval obyčejně takových prostředků k napravení pokolení lidského, kterých by moudrost lidská k dosažení téhož cíle nikdy byla ne zvolila. A prostředky, kterých nevystihlá moudrost Boží užívá, jsou takorůzka vždy dle zdání našeho krátkého rozumu nepatrné, nedostatečné, a lidem kdo víry nemají zdají se obyčejně směšné ano i bláznivé: právě tak jako si za našich dnů židovští a víry prázdni novináři videnští, za kterýmiž i houfeček českomoravských novinářů poklusává z pobožnosti k nejsv. Srdci Páně žert a posměch tropí a ji rouhavě za blouznění vyhlašují. „Ale co jest u světa bláznivé vyvolil Bůh, aby zahanbil moudré, a co jest u světa mdlé, vyvolil Bůh, aby zahanbil silné“ (1 Kor. 1, 27) neboť tím právě osvědčuje Bůh neodolatelnou mocnost a moudrost svou, když malinkými prostředky velikolepých výsledků dosáhne, a když na příklad jednoduché pobožnosti k napravení skleslých mravů a poctivosti u celých národů použije.

Za času sv. Dominika, dostačila pobožnost sv. růžence k napravení mravnosti a k oživení pravé víry v celé takorůzka západní Evropě, a tatáž růžencová pobožnost vymohla za času papeže Pia V. slavné vítězství nad pohanským vojskem tureckým, kteréž již celé Evropě zkázou a porobou hrozilo.

Za našich dnů zmohla se v srdcích katolíků pevná důvěra, a zmahá se co den mocně v prsou každého katolíka, jenž novověkou netečností náboženskou nadchnut není, že pobožnost k nejsv. Srdci Páně jest právě tím prostředkem, kteréhož nevystihlá moudrost a láska Božská použití hodlá k obnovení víry pravé a živé mezi národy křesťanskými, k zamezení nevěry a bludařství a k napravení mravů, k ustálení pokoje, míru a blahobytu v jednotlivých rodinách a v celých národech.

A tuto pevnou důvěru osvědčili nejen jednotliví katolíci, nýbrž i biskupové katoličtí kteréž Duch sv. ustanovil, aby zpravovali církev Boží (Skut. ap. 20, 28). Veliká část biskupů zasvětila již své diocese Božskému Srdci Pána Ježíše v nejsv. Svátosti Oltářní přítomnému. Na prosbu velké většiny biskupů katolických, ku kteréž se nesčíslné množství jednotlivých katolických společností, jednot, řeholí atd. připojilo, zavedl sv. Otec Pius IX. v r. 1856 svátek nejsv. Srdce Páně v celé katolické církvi

Na to udělil jednotlivým řeholím a kongregacím a to zvláště prosícím výsadu, aby dotčený svátek nejsv. Srdce Páně každoročně po celou oktávu světiti mohly. V oběžném listu ze dne 8. prosince 1864 napomínal opět tentýž sv. Otec sám věřící katolíky „že se všickni vždy k nejsladšímu Srdci Pána Ježíše, této oběti nejhoroucnější lásky k lidem utíkati máme, aby nás toto nejsv. Srdce pouty lásky své k Sobě přitáblo;“ a konečně když opět veliká část biskupů, a nesčíslný takořka počet ostatních katolických křesťanů neustále ku Svaté Stoliči prosby zasílali, aby viditelný náměstek Kristův celý svět Božskému Srdci Páně zasvětití ráčil, usnesl se sv. Otec prosby tyto tím aspoň způsobem vyslyšeti, že dne 22. dubna 1875 zvláštní modlitbu vydal, pomocí kteréž každý biskup svou diécesi, jakož i každý jednotlivý katolík sebe samého, aueb celou rodinu svou Božskému Srdci Páně oddati a zasvětití může. Sv. Otec ustanovil k tomuto zasvěcení den 16. června; neboť právě tohoto dne ráčil Spasitel náš před dvě stě lety pokorné služebníci své blahosl. Marii Markytě rozkaz udělití, aby o zavedení pobožnosti k nejsv. Srdci Páně pracovati usilovala; a téhož dne byl také před 29 lety sv. Otec za papeže zvolen.

I v našem českoslovanském národě v Čechách a na Moravě slavilo se toto zasvěcení nejsv. Srdci Páně na více místech s velkým účastenstvím lidu věřícího. Avšak dlužno též vyznati, že by se snad na některých místech v patriční čas s větší čerstvostí bylo mohlo zakročiti, aby i národ náš českoslovanský většího užítku byl mohl vytěžití z takové slavnosti, kteráž se ve jménu samého sv. Otce celé církvi katolické doporučovala.

Jsou-li všickni národové křesťanští povinni vážiti sobě Převelebné Svátosti Oltářní nade všecky jiné skutky a památky, kterýmiž je milostivý a milosrdný Hospodin obdařiti ráčil: jest beze vší pochybnosti národ náš Českoslovanský mimo to obzvláštními příčinami a pohnůtkami k tomu zavázán, aby se vždy a při každé příležitosti úcty a velebení nejsv. Svátosti Oltářní co nejhorlivěji ujímal, aby ji vždy nejbudlivěji pěstil, ba aby svou úctou a oslavováním téže Svátosti a tudyž i Božského Srdce Páně nad ostatní národy křesťanské vynikati se snažil.

Dějepis jest učitelem života, a kdokoli jen poněkud dějepis národa našeho českoslovanského zná, nemůže toho nikterak popírati, že blahobyt, moc, sláva, a vůbec osudy národa našeho ve zvláštním spojení byly s vírou a s úctou k nejsv. Svátosti Oltářní.

Zpomeňme si jen na války husitské a válku třicetiletou, a uzříme kterak za těchto neblahých časů v národu našem jednak pravá katolická víra a úcta k nejsv. Svátosti Oltářní poznenáhla tou měrou porušena byla, že konečně bludy cizácké, německých totiž luteranův a helvetských kalvinianův místo její zaujaly: ale jednak též uzříme, že pokoj, mír, blahobyt, sláva a síla našeho národa během těchž časů čím dále tím více klesaly, a čím více pravá katolická víra, především však víra v nejsv. Svátost Oltářní v národu našem mizela, tím více mizel i co do počtu náš celý národ a moc a sláva jeho.

A naopak jaké slávy, moci, jakého blahobytu dosáhl náš českoslovanský národ před husitskými válkami, pokud se víry svatého Václava držel, a pokud tohoto svatého Dědice i v úctě k nejsv. Svátosti Oltářní následoval. A když v předhusitských dobách Prozřetelnost Božská za dobré uznala, národ náš kárati a pokořiti, jako se na příklad po smrti Přemysla Ottokara II. a za pověstného poručnictví Ottíka Braniborského stalo: netrvalo nikdy pokoření toto dlouhý čas, a národ náš opět s nevidanou rychlostí sesílil a bohatstvím a slávou opět oplýval, jakož o tom čas

panování krále Václava II. zřejmě svědčí. Ale král Václav II. byl sám jeden z nehorlivějších ctitelů nejsv. Svátosti Oltářní, a za jeho panování rozšířovala se také mohutně úcta k téže nejsv. Svátosti v Čechách a Moravě.

Podobných udalostí a případů lze v dějepisu Čech a Moravy v hojném počtu spatřiti; kdo se však na dějepis náš jen skrze naočnice nevěry aneb moderního kulturkampfu dívá,*) tenť se ovšem nikde toho nedopídí, žeby na osudy národa některého v rukou Prozřetelnosti Božské i to velikého vlivu míti mohlo, vyznává-li národ ten pravou víru a pokračuje-li v úctě a oslavování Boha svého na té cestě, kterouž mu Prozřetelnost Božská zřejmými příklady v dějepisu jeho naznačila.

Za našich časů se vůbec dějepis nejraději tím způsobem píše, jakoby Bůh všemohoucí na osudy národů pražadného vlivu neměl, a jakoby Bohu, jenž věčná pravda jest, zcela lhostejné bylo, kterým způsobem jej ctíme, a které náboženství vyznáváme. A kolik takových politiků lze nyní na světě nalézti, kterým by snad ani ve snu nenapadlo, že se máme k Bohu i za vlast a za národ modliti, že i v politice ono staré přísloví české své platnosti až posud má: „Bez Boha co dobře činiti nelze,“ a že až posud onen starý Bůh žije, o kterémž se v knize Přísloví (21, 5) praví, „že i srdce královo v rukou jeho jest, a že On ho nakloní, kamžkoli bude chtíti.“ Nedivíme se tak velice tomu, že nekatolíci aneb moderní něverci pro tyto a podobné pravdy žádného smyslu nemají; ale že my katolíci si tak málo těchto pravd všímáme, a že tak málo své jednání dle nich spravujeme, tomu jest se skutečně co diviti. A v ohledu tomto jsme my katolíci českoslovanští v porovnání s jinými národy ještě velmi pozadu.

S jakým nadšením, s jakou horlivostí uchopili se na př. v jiných zemích katolíci dotčeného vyzvání sv. Otce k oslavení Božského Srdce Páně na den 16. června! S jakou vroucností a horlivostí vykonávalo se, dle hodnověrných zpráv, téhož dne zasvěcení-se Božskému Srdci Páně ve Francii, v Itálii, v Anglicku, ve vojenském táboře legitimního krále Španělského atd.! A u nás v Čechách a na Moravě se ani tak zvaná „katolická právní strana,“ ani „Jednoty katolické“ této příležitosti neuchopily, aby lid československý na tuto důležitou slavnost aspoň upozornili, nercili aby se samy o velkolepé zařízení této slavnosti byly postaraly. Bůh to ráciž napraviti! Lid náš věřící byl by si zajisté v takové slavnosti velice byl liboval, a z ní také nemalého duševního užítku byl vytěžil. Měli jsme příležitost, přesvědčiti se o tom osobně, jak velikého dojmu způsobil na náš lid podrobnější výklad právě té modlitby, kteráž od sv. Otce k dotčené slavnosti schválena byla. Lid náš z toho nemalou radost a utěchu pocítil, slyše, kterak v naši vlasti vždy velký mír, pokoj a blahobyť panoval, když předkové naši právě těch prostředků ku počtě a oslavě nejsv. Svátosti Oltářní pilně užívali, kteréž nyní sv. Otec k počtení a oslavení Božského Srdce Páně všem katolíkům opět tak všele doporučil.

Horlivým pěstováním církevních slavností lze velmi snadno v lidu československém důvěru k Bohu oživiti a roznítiti. Oživí-li se pak, a roznítí-li se v národu našem větší důvěra k Bohu, bude se lid náš mnohem více, a horlivěji za národ a za vlast modliti, než se posud modlíval, a toho nám jest především zapotřebí!

II.

Bedlivého uvážení hodna jsou zajisté slova, ježto sv. římská kongregace obřadů církevních v nálezu svém ze dne 22. dubna letošního roku pronesla. Uvádějíc totiž ve známost modlitbu, kterouž sám sv. Otec Pius IX. pro slavnost dne 16. června

*) Jako na př. J. Malý ve svém „dějepisu národu českého“ (v Praze 1864), obzvláště v době II. a III. Poznam Redakce.

slavenou všem katolickým biskupům a věřícím ku zasvěcení sebe Božskému Srdci Páně schváliti a doporučiti ráčil, praví dotčená sv. kongregace doslovně takto:

„V Božském Srdci Páně naleznou křesťané věřící nejbezpečnější pomoc, v každém, duším svým hrožícím nebezpečenství. V Božském Srdci Páně naleznou též trpělivost ve všech souženích, kteréž nyní církev Boží svírají, a v tomž Božském Srdci Páně naleznou také nejjistější naději a útěchu ve všech jiných svých ouzkostech.“

Důvěra, kterouž nás věřící křesťany sv. kongregace římská, jménem sv. Otce tuto kojí, má beze vsí pochybnosti silných a mohutných základů v svaté víře naší. Božské Srdce Páně přítomné jest a přebývá s námi neustále v nejsv. Svátosti oltářní, a ve Svátosti této neuděluje se pouze nějaká zvláštní milost, kteráž nám k dovršení jednotlivých úkolů v životě křesťanském jest potřebna; ale ve Svátosti této přijímáme samého Dárce a samý Zdroj všelikých nám potřebných a nezbytných milostí, přijímáme Tělo a Krev Pána a Spasitele našeho Ježíše Krista, který pln jest milosti a pravdy (Jan 1, 44), z Jehož plnosti my všickni bereme milost nad milost (Jan 1, 16), to jest: hojnost vsí potřebné nám milosti Boží. A bez Něho nemůžeme také ničeho učiniti, co by duším našim ku prospěchu sloužilo.

Jsou-li tedy svizele, ouzkosti, soužení a trampoty našich nynějších duů neobyčejné, třeba jest u samého zdroje všech milostí pomoc hledati, a pomoc tím snadněji nalezneme, poněvadž On sám, Bůh a Spasitel náš na své Božské v nejsv. Svátosti oltářní přítomné Srdce nás odkazuje, a nám Je nabízí, abychom se k Němu utíkali, a abychom hlavuě u Něho s pevnou důvěrou pomoc hledali.

Světlem nynějším lomcují bezúdué vášně všeho druhu, ačkoli snad v celém dějepisu podobné doby nelze spatřiti, ve které by se tolik zákonů, tolik světských nařízení a nálezů bylo vydávalo, jako se za našich dnů vydává. Nelze snad též v dějepisu doby nalézti, ve kteréž by se neustálá potřeba nových trestnic a žalářů tou měrou byla osvědčovala, jako za časů nejnovějších. Počet samovrahů, v omrzelosti a zoufalství sobě na život bezprávně sabajících, množí se též neustále. Počet chorých na mysl, šilenců a bláznů se též dle nezvratných zpráv v našich a v cizích zemích tak rozmáhá, že blázince velikým nákladem během nynějšího století zbudované, nikde již nedostačují.

Tyto a podobné smutné úkazy utvrdí a upevní každého katolíka, dle víry své skutečně žijícího v tom přesvědčení, že bez pravé a nepokalené víry v Krista Syna Božího, a bez užívání prostředkův, kteréž On ve své sv. církvi ustanovil a pro všechny časy zanechal, nelze vybřednouti pokolení lidskému ze zmaňající se zkazy mravní, a že bez obnovení pravého života křesťanského nelze se lepších časů nadíti. Nevěra a pověra, bezbožnost a rouhavost dovedou výborně vášně lidské popuzovati, podněcovati a je tak rozčliti, že se na žádné uzdě držeti nedají, až konečně do bezedné propasti v zoufalství svém padnou a každého kdo se k nim přiblíží s sebou strhnou; ale vášně a nezřízené žádosti v pravý čas v uzdu pojíti, je na uzdě držeti, je skrotiti, je zdravému rozumu podříditi, toho arci nedovede leč pravá víra pomocí prostředků nadpřirozených, kterých Kristus Syn Boží a Spasitel světa v církvi své zanechal ráčil ku vysvobození ze hříchů a ku přemožení všelikých pokušení.

Každý katolík, dle své sv. víry skutečně žijící poznal zajisté ze své vlastní zkušenosti, jak mocně v něm působilo a neustále působí na zachování mravného života a podřízení všelikých naruživostí časté užívání Svátosti sv. pokání a jmenovitě hodné přijímání nejsv. Svátosti Oltářní. Kdo s čistým svědomím v čas nejuživějšího pokušení ku Stolu Páně přistupoval, přesvědčil se zajisté i ze své vlastní zkušenosti

o tom, že Tělo Páně v nejsv. Svátosti Oltářní jest skutečně onen stůl, o kterémž již sv. David prorokoval, řka: „Připravil jsi před obličejem svým stůl proti těm, kteříž sužují mne“ (Žalm 22, 5). Kdo ze své vlastní zkušenosti na sobě samém takových důkazů o skutečné přítomnosti Pána Ježíše v nejsv. Svátosti Oltářní nabyl, tenť se zajistě od své víry katolické nedá více odvrátiti lečjakým mudrlantstvím novověkých neznabohů, aniž se dá odstrašiti od sv. přijímání uštěpačným a rouhavým výsměškem víry prázdných liberálů.

A který katolík slova Kristova jen poněkud bedlivěji uvážil: „Pojďtež ke mně všickni, kteříž pracujete a obtíženi jste, a já vás občerstvím. Vezměte jho mé na sebe, a učte se ode mne; neboť jsem tichý a pokorný srdcem, a naleznete odpočinutí dušem svým“ (Mat. 12, 28. 29); kdo slova tato nejen bedlivěji uvážil ale se skutečně dle tohoto láskyplného pozvání zachoval, a ve svých trampotách, ouzkostech a bolestích útočiště, pomoci a pokoje u Božského Srdce Páně v nejsv. Svátosti Oltářní pokornou modlitbou hledal: tenť zajistě již na sobě samém zakusil, jak pravdivá, a ze života katolického skutečně vzata jsou slova sv. římské kongregace, svrchu již uvedena, „že totiž věřící křesťané v Božském Srdci Páně nalezou nejbezpečnější pomoc v každém, duším svým hrozcím nebezpečství, že v Něm též trpělivost nalezou ve všech souženích církev Boží svírajících, a že v Něm i nejjistější naději a útěchu ve všech svých jiných ouzkostech najdou.“

Avšak ouzkosti, svizele a trampoty srdce pravého katolíka svírající týkají se nezřídka také jeho vlasti a národa; neboť žádný pravý katolík nemůže s lhostejností a chladným srdcem na to se dívati, když se národu a vlasti dobře nevede aneb se jim křivda činí. Každý pravý katolík ví dobře, že po Bohu a po rodičích svých láskou zavázán jest národu a vlasti své, ve které byl zrozen a vychován; pročež také národ svůj a vlast svou vděčnou a dle svého náboženství zřízenou láskou miluje, a tuto lásku mravnými a vlasti prospěšnými činy a skutky, dle možnosti své, osvědčuje.

Ale jsou-li poměry právě takové, že při všem svém namáhání, a přese vši dobrou vůli a nezištnou obětavost svou národu a vlasti okamžitě pomoci nemůže co medle má v takových okolnostech činiti?

Odpověď na tuto otázku dává nám Písmo sv. řkoucí: „Ješto nevíme, co bychom činiti měli, to nám toliko pozůstává, abychom oči své obrátili k Tobě, Bože náš.“ (2. Paral. 20, 12.) Za dnů našich utíkají se horliví katolíci po celém světě i v těchto příčinách k Božskému Srdci Páně, jsouce o tom pevně přesvědčeni, že pokorná a vytrvalá modlitba za národ a za vlast vždy převelikého vlivu měla před trůnem Prozřetelnosti Božské, nad osudy všech národů dle nevyzpytatelných úsudků svých vládnoucích. Za našich dnů nalezají horliví katolíci po celém světě i v politických a mezinárodních příčinách národu svého v Božském Srdci Páně nejjistější naději a útěchu, trpělivost a nejbezpečnější pomoc.

A co činíme my Čechoslovanskí katolíci v ohledu tomto? — Kdo živou víru katolickou v duši své má, dovede oceniti důležitost této otázky.

III.

Francouzští katolíci si na tom mnoho zakládají, považujíce to za zvláštní milost národu svému prokázanou, že Spasitel náš Ježíš Kristus před 200 lety pokorné a chudičké panně francouzské, blah. Marii Markytě úkol ráčil uložiti, aby o zavedení a rozšíření pobožnosti k Jeho Božskému Srdci, v nejsv. Svátosti Oltářní přítomnému, vši sílou svou pracovala. Sluší též vyznati, že se v nynější době ku čti a slávě

Božského Srdce Páně v žádném národě tolik a tak horlivě nepracuje, jako v národě francouzském. V celé říši francouzské nestává snad nyní ani jednoho jediného biskupství, které by se již nebylo zvláště zasvětilo Božskému Srdci Páně, a taková veřejná zasvěcování vykonávala se obyčejně po celé diecési s velikou slávou ve všech farních a klášterních kostelích. Prostonárodních kněh a spisků, kterými se lidu pobožnost k Božskému Srdci Páně důkladně vykládá a horlivě doporučuje, vydán byl již v jazyku francouzském takřka nesčíslný počet. Velkých a menších obrazů a obrázků Božského Srdce Páně, dílem i od nejznamenitějších umělců zhotovených, vydává se nyní ve Francii každoročně na sta tisíce, a na rubé straně obrázků takových jest obyčejně vytištěna krátká, něžná modlitbička za národ francouzský, aby se totiž Božské Srdce Páně nad celým tímto národem smilovati, jemu všecku nevěru a odpadlictví od Krista a církve svaté odpustiti, a jej opět pravou vírou a láskou k Sobě přivábiti ráčilo. Obrázky a spisky takové dávají větším dílem zámožnější lidé na své útraty zhotoviti, zhotovené darují u velkém počtu jednotlivým horlivým kněžím světským a řeholním, aby je zdarma lidu rozdávali, jej při takové příležitosti o Božském Srdci Páně poučili, a jej k úctě téhož Božského Srdce vybízeli. Panny, Bohu v jednotlivých kongregacích zasvěcené, používají též každé svobodné chvíličky ve svém mnohdy přetěžkém povolání ku zhotovování neb okrášlování obrázků Božského Srdce Páně. Potřebné k tomu výlohy vyprosí ano vyžebrají si od všelikých dobrodinců, a pak obrázky takové opět mezi lid rozdávají, aby jej snáze ku ctění Božského Srdce Páně navedly, aneb jej v této pobožnosti ještě více utvrdily. Kněžstvo světské a řeholní vysvětluje lidu neustále v kázáních, při výkladu katechismu a při jiných příležitostech, jak veliké důležitosti do sebe má pro náš nynější věk a jmenovitě pro národ francouzský úcta a oslavování nejsv. Svátosti oltářní a Božského Srdce Páně, a lid k tomu s velkou horlivostí vede, aby se za sv. Otce, za celou církev, zvláště pak za celý národ a vlast svou každodenně k Božskému Srdci Páně modlil.

Po více let již konají se také v jarním a letním čase i z nejbzdálenějších končin říše francouzské slavné poutě do městečka Paray-le-Moniale, kde blah. Maria Markyta žila, a kde rozkaz od Pána Ježíše obdržela, aby o zavedení dotčené pobožnosti pracovala. V čele poutí takových nacházejí se za často i arcibiskupové a biskupové francouzští, a nejednou se již stalo, že se v tom malém městečku u hrobky blah. Marie Markyty pět ano i sedm biskupů najednou sešlo, provázeni jsouce velikým davem lidu věřícího. V samém hlavním městě říše francouzské v Paříži byl právě před nedávnem, totiž dne 16. června letošního roku od samého kardinála a arcibiskupa Pařížského, za přítomnosti více jiných arcibiskupů a biskupů francouzských s největší slavností položen základní kámen velkolepého chrámu, jenž z dobrovolných příspěvků francouzských katolíků ku cti a slávě Božského Srdce zbudován bude. Ve slavnosti této účastnilo se na 200 poslancův z francouzského sněmu národního, velký počet nejvyšších důstojníků vojenských a jiných slovutných mužů a nejvznešenějších panů. A chrám tento, na jehožto zbudování se již více než milion franků dobrovolných příspěvků sešlo, má býti tomu na svědectví, že francouzští katolíci s nezvratnou důvěrou především od Božského Srdce Páně očekávají obnovení života katolického v celém svém národu, a spolu také spásu, blahobyt a oslavení své vlasti. A že Božské Srdce Páně tuto horoucí a pevnou naději nesklame, že toužebné prosby katolíků francouzských v příhodném čase vyplní, za to ručí již nyní francouzským katolíkům ten nepopíratelný úkaz, že se počet horlivých katolíků v zemi francouzské

každoročně velice množí, že již nyní v samém národním sněmu francouzském víc než 200 horlivých katolických poslanců zasedá, což od drahných let ve Francii byla věc neslýchaná. Znamenitým důkazem toho, kterak se ve všech vrstvách národu francouzského život katolický obnovuje, a kterak se tam také úcta a důvěra k Božskému Srdci Páně neustále zmáhá, jest zajisté i okolnost ta, že vojenští důstojníci francouzští mezi sebou dobrovolnými příspěvky tolik peněz již nasbírali, aby na své útraty jednu z velkých postranních kaplí při dotčeném novém chrámu Pařížském ku cti a slávě Božského Srdce Páně ve jmenu katolických důstojníků vojenských vystavěti a úplně zařídití mohli. Peníze sebrané odevzdali již také kardinálu arcibiskupu Pařížskému. Podobného cíle vytknuli sobě i katoličtí dělníci Pařížští. Nasbírali již také mezi sebou z vymozolených halířů takovou sumu peněz, která dostatečná bude ku zbudování jiné postranné kaply v dotčeném novém chrámu Pařížském. Odevzdávající peníze sebrané arcibiskupu Pařížskému, prosili jej za to, aby kapla ta sv. Josefu pěstounu Pána Ježíše byla zasvěcena. Neznabožství tedy a lhostejnost náboženská ztrácí vůči hledě víc a více půdy pod nohama svýma v zemi francouzské od té doby, co katolíci francouzští pobožnost k Božskému Srdci Páně tak horlivě pěstují.

Sluší ještě o tom zmínku učiniti, že jeden kněz z Tovaryšstva Ježíšova o tom s dobrým úspěchem pracuje, aby též v samém městečku Paray-le-Monial, nedaleko od svatyně, v kteréž se Pán Ježíš blah. Marii Markytě objevil, veliký chrám ku cti a slávě Božského Srdce Páně z dobrovolných dáreků vystavěn byl. Chrám tento stane se spolu pomůlkem bratrské lásky katolických národů. Z Italie, ze Španěl, z Anglicka, Holandska, Belgicka, Mexika, z Kanady a ze spojených obcí Amerikanských zaslali již katolíci do Paray-le-Monial valné příspěvky, z kterých se při dotčeném chrámu velké kaply národní vystaví. Každá taková kapla bude zasvěcena nej přednějšímu svatému patronu jednoho z dotčených národů na svědectví tomu, že katolíci všech těchto národů vespolek spojeni a sjednoceni býti chtějí křesťanskou láskou pod záštitou Božského Srdce Páně a k Jeho cti a slávě. O jaký to ušlechtilý úkaz a spolu také zřejmý důkaz toho, že pobožnost k Božskému Srdci Páně i nejrozičnější a nejvzdálenější národy k sobě přibližuje, a je vespolek páskou lásky Kristovy váže.

Krásný rozkvět pobožnosti k Božskému Srdci Páně ve Francii, a stkvostné ovoce, kterého tam již přinesla, jest také patrným důkazem toho, jak znamenitých výsledků se katolíci francouzští z této pobožnosti pro budoucnost mohou nadíti.

(Dokončení budoucně.)

Viditelní andělové strážní.

(ku Slavnosti svatých andělů strážných.)

Víra sv. nás učí, že Bůh duchy dokonalejší než lidí, svaté anděle mimo k službě své, k ochraně lidí byl stvořil a vyvolil. A tak již v písmech svatých s tím se scházíme, že jistí národové, jistá města ano i jisté osoby svého anděla měly, jehož jim Bůh dal, aby je střežil, vedl, řídil a opatroval. Jsouť to sv. andělové strážní. A když již národové před Kristem svého anděla strážného mlti se domnívali, když u jednotlivců vždy stál a je opatroval anděl strážný, čím více u synů Božích, u dědiců království nebeského, jimž jest nevinnu zachovati, již na křestu sv. obdrželi, čím více u těch stojí anděl Boží strážce. A tohoto strážce nevinností tím více nám jesti zapotřebí, čím více ze všech stran nám nebezpečí hrozí, svět nás vábí, abychom

podle jeho ducha jednali, tělo naše, jež všudy sebou nosíme, stálým jest nepřitelem naší nevinnosti a dábel má své náhončí na každém rohu ulice, v každém zakoutí světa — a sám „obchází jako lev řvoucí, hledaje, koho by zežral.“ Při tolikerých nástrahách a nebezpečích nesnadno jest odolati, bez zvláštní milosti Boží, nemožno jest odolati tomu, jenž neslyší výstražného hlasu anděla svého strážného.

Než kdo rozumí hlasu jeho? Svět na nás huláká ze všech stran, my ustavičně vidíme jeho rejdy, jimiž se nám zalichotiti chce, anděla svého ale nevidíme, leč z jeho působení ho poznáváme, hlasu jeho mnohý nerozumí, leč bývá na to upozorněn. A kdo má upozorniti na hlas mluvícího anděla strážného? Předně jest to povinností matky křesťanské, která dítko svým slovem, svým dobrým příkladem a celým svým životem k Bohu vésti má. Onať má učiti dítko, aby Boha znalo, onať první má dítku ručinky skládati k modlitbě, ona první dítko má znamenati svatým křížem, a má před ním skláněti kolena, a k modlitbě, a dítko vidíc matku u nábožné modlitbě klečeti, samo ihned sklání kolínka své útlé, a skládá své ručinky k modlitbě, které snad ani ještě nerozumí, ale porozumí jí později, a čemu záhy se naučilo, tomu i přiviklo, a co dříve jen napodobilo, to později nábožně koná. Matka křesťanská má první dítko odváděti od zlého, a vésti k dobrému slovem i příkladem, onať má upozorniti dítko na neviděného sice, ale skutečně při dítku stojícího anděla strážného, má je poučiti o tom, co andělčkoví se líbí, nad čím pláče, a jako anděl způsobem neviditelným dítko střeží, tak matka křesťanská dítku svému viditelným andělem strážným jest. Jaký milý, vznešouý, svatý to úkol matky křesťanské! Jen nelaskavá, jenž povinnosti tak vznešené a milé si vědoma není, odevzdává dítko zřízencům lečjakým. Může matka ta za svou nelaskavost nadíti se lásky od dítek svých, může nadíti se odměny u Boha. Nikdy, že nedostála vznešenému úkolu svému, že nebyla dítkám viditelným andělem strážným!

Povyrostlo-li dítko, zavádí ho viditelný anděl strážce, matka křesťanská do školy a odevzdává svůj klenot muži, aby dále vyvinul a pěstil, co byla záhy vložila v útlé srdéčko.

Má-li dítko to prospívati v moudrosti a milosti před Bohem i před lidmi, snadno každý pochopí, že škola na těch základech musí stavěti, na nichž dlouhá léta pracovala matka křesťanská. Neděje-li se to, musí vychování školní býti buď bez základu, a pak nemá trvalé ceny, pak se shroutí za nedlouhý čas, jako stavba zbudovaná na písku, bez základu — anebo musí býti onen první základ vyvržen a druhý kladen. Avšak je-li možno jiný lepší základ položiti v srdce útlé, než jaký klade sv. víra? Že vychování na základech beznáboženských žádných dobrých užitků nésti nemůže, kdo to bude popírati? Nevysadí-li se mnohdy dítko, jemuž v mládí dobré vštěpovány byly zásady, jaké teprv ovoce přinese divoký strom, jehož kořeny jsou nadchlé nevěrou?

Že vychování na základech beznáboženských žádných dobrých užitků nenese, o tom až přes příliš děsné svědectví nám vydává pokolení nynější, jež rádo nevěrou se honosí, kde šitby, vraždy, loupeže a krádeže a podvody jsou na denním pořádku. A k některé z těchtoolitých nestvůr nechce přece dohovati matka křesťanská své dítko, protož i povinností její jest, aby dítko své odevzdala takovému učiteli, jenž by na základech matkou křesťanskou položených, další vychování dítko budoval, aby i nyní učitel, jako matka dříve byl viditelným andělem strážným dítku jemu svěřenému. Jenom tenkrát, můžeme se nadíti, že ujde dítko záhubě věčné a znemravnělosti, pak-li mimo neviditelného anděla strážného nad ním bděti budou i viditelní andělové strážní,

jakož jsou předně křesťanská matka, a učitel katolík, ano i každý dospělý křesťan, jenž svým vzorným jednáním a svým láskavým napomenutím tenkrát střežiti a opatrovati má, kdy jednání dítko oko matčino a učitelovo dosáhnouti nemůže.

Andělové strážci.

I.

Andělíček Boží
všudy s dítkem chodí,
duši jeho čistou
k Pánu Bohu vodí.

Andělíček strážný
vždycky s dítkem bývá
aby nepokleslo,
pilnou péči mívá.

Matinka též zbožná
v ranní v pozdní době
krátkou modlitbičkou
k Bohu vede robě.

Pečlivá zas dítko
střeží, zlo kde tuší,
aby ušlo škodě
na těle i — duši.

V takové jí práci
mile doba téče;
není dítky střežit
andělská to péče?

II.

Andělíček strážný
dítko stále vodí,
a když povyrůstá
do školy s ním chodí.

Tu pak anděl Boží
dítko svěří muži,
rozum ať se zmáhá
duše ať se pruží.

Andělíček strážný
dítko napomíná
dušička ať znáti
Boha není líná.

Učitel tu moudrý
s láskou k dítku line,
dušička se útlá
snáze k Bohu vine.

S Bohem započíná,
vše mu zdárně plyne.
Andělskou vždyť péči
přijal o nevinné.

—a.

Svatá Afra

(dne 7. srpna.)

Zvláštní jsou cesty milosti Boží, jimiž ku poznání přivádí často hříšníky neřestem mnohým oddané. Učitelci církve a velikému svěťci Augustinu vyprosila slzami svými zbožná matka jeho Monika, jeho obrácení, kdo as sv. Afře zjednal milost, kteráž otevřela jí srdce, aby vnímala, čemu svatá víra učí?

Afra nejedné modloslužbě dříve oddána a v bahně všech neřestí pohřžena jsouc, v skutku jen milosrdného Boha pomoc okusila.

Pohostila totiž jednou prechajícího biskupa Narcissa a pozorovavši udiveně, jak s jahnem po celou noc jen modlitbě a zpívání žalmů se oddávají, tak jich svatým příkladem pohnuta jest, že zošklivivši si ohavnost svých nemravností k nohous Narcissovým se uvrhla, žádajíc od něho, aby jí svatého křestu účastnou učinil. Napotom Hilariu, matku svou, a tří služky, Dignu, Eunomiu a Eutropiu k tomu pohnula, že přijaly víru křesťanskou, kteréž Narcissus, křestem sv. od skvrn duše očistil, napotom jim napřed, aby po sedm dní se postili a neustálou modlitbou na přijetí svaté milosti se připravovali, a vyučiv je pravdám svaté víry, Afra i prospívala den ode

dne u víře, již byla přijala, a protož jí praefekt Kajus zavolati dal a jí poručil, aby ve chrámě pohanské bohyně Venuše bůžkům obětovala. Když však statečně odpověděla, že nikdy zloduchům, ale Bohu pravému veždy obětovati jen bude, byla na rozkaz praefekta i s matkou, i s děvkami, jenž následující Krista, duši svou od všeliké skvrny čistou a neskalenou zachovali, na jistý ostrůvek odvedena, k sloupu přivázána a povlovným ohněm pálena. Bylo to r. 304 dne 5. aneb (dle jiných) 7. srpna.

A za co se dostalo sv. Afře toho štěstí, že mohla za Krista položit život svůj, a dosáhnouti koruny nehynoucí? Že dobře činila před nepřáteli prchajícimu pastýři stáde Kristova. Od něho vzala i odměnu i posilu v boji jí brozícím. Bůh svých nikdy neopouští a když nepřátele pronásledují církev a bijí pastýře, domnívajíce se, že rozprchnou se stáda, když odlučují pastýře od stáda, aby nemohli ho vésti k bujným lučinám, aby nemohli mu podávati pokrm pravdy nebeské; tenkrát nepovede se to nepřátelům, aby zničili církev, jež Kristus zabezpečil trvání délí, než jest trvání jednotlivých národů, říší aneb domů panovnických, neboť tenkrát vede Bůh věrné své zvláštními cestami k sobě, dodává více milosti, více stálosti utiskovaným, tak že obdiv vzbuzují

i u nepřátel, a mnohdy z nich i přivržence činí praporu Kristova. Ti pak, jenž doráží na skálu Petrovu, jenž posmívají se církvi katolické, jakoby již dokonávala, jako by již nehodila se pro náš vzdělaný, novomodní, osvětou napařený věk, ti po nenáhlu zahanbeni bývají. Neklamný doklad, že nepřátele ničeho nepořídí proti církvi Kristově, právě nynější utiskování církve v Německu nám podává. Oddělují pastýře od stáde, pokutují kněze, že konají povinnosti, jež jim jich úřad ukládá, zbavují jich i nejpotřebnější výživy — a hle, věrní katolici v Německu a zvláště ve Švýcarsku neopouští pastýře své, neopouští svatou církev, nedávají si posluhovati svatými svátostmi od vlku hltavých v rouše ovčím, od kněžích vládou jim poslaných, ale věrně a nezvratně stojí ku svým biskupům a kněžím, ze země vypovězené kněze na hranicích vyhledávají, je přechovávají, o jich výživu se starají, a statečnost křesťanskou na jevo dávají. A co tomu říká svět? Obdivuje jich stálost. A co tomu říká nepřítel? Vyhledává nové prostředky, jimiž by katolicky povolnými učinil, a však vidí, že nic neprospívá. Co však tomu řekne věrný katolík? A brány pekelné ji nepřemohou. Neboť čím větší jest bouře a nebezpečí, tím hojnějších milostí uděluje Bůh — a když pastýře bijí, střeží Bůh sám stáde své a nové věrné bojovníky posílá, aby vydobili si korunu nehynoucí.

Svatý Alfons Liguori.

(† 1. srpna 1787.)

Neapoli, kdežto se byl usadil, nýbrž i široko daleko u vedení pří (či processův) na slovo vzat byl.

Leč jiný cíl byl Bůh vytknul jemu; ne rozepře světské svářících se stran měl po vůli jeho zastupovati, nýbrž raději duše nesmrtelné hájiti před nástrahami a úklady odvůdkého jich nepřítel, dábla; měl Alfons po vůli boží dráhy právnické se zřící, za to ale knězem a služebníkem církve se státi. A aby pak tato vůle jeho Alfonsovi ozřejměla, k tomu měla ztracená pře posloužiti. A tak se i stalo. Nesa totiž při jistého velmože, na nížto nemálo tomuto záleželo, vedl sobě Alfons s takovou obratností, že všickni soudcové vítězstvím jeho byli jistí; než tu vystoupil odpůrce jeho a ouskokem toho dovedl, že Alfons pří svou propadl. Ošemetnost tato odpůrcova tak jej zabořila, že ihned síň soudní opustiv, právnictví výhost dal a do stavu duchovního vstoupiti si umánil. Z chování podskočného odpůrcova ozřejměla jemu totiž nebezpečí, která i duši jeho při dalším vedení úřadu toho hrozí. Avšak úmyslu jeho, věnovati se službě boží, nemalý odpor kladl otec jeho vlastní, zasazuje se všemožně o to, aby jej při službě světa udržel, a to tím více, an jej byl dceři jistého velmože ku manželství připověděl. Ale všecken odpor ukázal se býti marným, ač při tom všech prostředkův a cest užito. Alfons nedal se nikterak ani pohrůzkami ani sliby lákavými a pochlebbami za tou příčinou jemu činěnými, ba ani sužováním jiným k tomu namluviti, aby odstoupil od úmyslu svého a i na dále setrval na dráze právnické. Přesvědčen: „Bůh mne volá, tudy nesmím neslyšeti hlasu jeho!“ překonalo všechny nástrahy a námítky jemu činěné;

Svatý Alfons Maria Liguori narodil se dne 27. září r. 1696 v italském městě Neapoli z kmene slavného a urozeného; otec jeho totiž Josef býval námořním kapitánem ve službě rakouské. Rodičové jeho, především ale nábožná matka jeho Anna (rozená Cavalieri-ova) vychovávali jej velmi pečlivě, přidrůžíce jej záhy ku životu v pravdě křesťanskému. Ovoce vychování a snahy takové nemohlo nikterak nebýti dobrým; a vskutku símě cnosti klíčilo v mladistvém srdci Alfonsově a rozkvétalo tak milostně, že soudruhům svým a to právě vystavován byl za vzor. Však i ve vědách a umění nemálo vynikl, tak že rozumem svým věci i nejzadrhlejší jakoby hravě a hbitě pronikal a sotva 16 let počítaje doktorem práv (právníkem) se stal. U povolání tom, které si byl ne tak po svém jakož raději po přání otcově vyvolil, vedl sobě s takovou svědomitostí, nezištností a s takovým důvtipem, že záhy nejen v Nea-

proto také když byl konečně vzdor otcův popustil, zřeknuv se majetku otcova rozsáhlého, k němužto co prvorozenec nápad a právo měl, vstoupil do stavu duchovního, jsa tenkrát 26 let stár. S jakou zálibou a zároveň i houževnatostí otec Alfonsův na světských svých záměrech visel, patrně už toho, že uzřev poprvé syna svého v rouchu kněžském, téměř do mdloby upadl a po celý rok ni slova k němu nepromluvil. —

Přivtěliv se k bratrstvům kněží missionářů v Neapoli, by jednak dokonalosti křesťanské u nich se naučil, jednak na úřad kazatelský, k němuž zvláštního povolání do sebe cítil se připravil, pokročil v obém až ku podivu. Stav se pak knězem nepfílel jedině té neb oné cnosti křesťanské, nýbrž snažil se a prohledával k tomu, aby v každé cnosti prospěl, přivodě sobě ku paměti slova sv. Řehoře: „cnost bez cnosti jiné není buď žádnou cností, aneb jen cností nedokonalou.“ A jako sám touto snahou nešen byl, tak i jiné k tomu měl a vynakládal všecku svou pílí a horlivost na to, aby je se cností sprátelil a v ní utvrdil. Proto také jakmile na jáhna posvěcen byl, jal se ihned slovo boží hlásati. Výmluvnost a ráznost řeči jeho pronikala útroby všech posluchačův, tak že pověst o tom roznesla se po celém městě, a než se nadál, hrnuli se četní zástupové z daleka a z blízka na kázání jeho. I ovoce kázání jeho za nedlouho se ukázalo, a poněvadž když se byl knězem stal i ve zpovědnici neméně horlivě si počínal, bylo denně téměř viděti, že hříšníci prvé zatvrzelí poznenáhla se obměkčovali a napravovali. Tato výmluvnost a horlivost jeho v pravdě apoštolská to také byla, která konečně i srdce otce rozhněvaného pohnula, ano tohoto i dokona synu opět získala. I tento totiž zavítal kdysi do chrámu, v němžto právě Alfons slovo boží hlásal. Z prvu sice nelibě ano těžce to nesl, an viděl syna svého na kazatelně, avšak jak předmět řeči synovy tak i způsob jímžto si u ní počínal dovedl poznenáhla upoutati pozornost jeho měrou takovou, že nejen až dokonce setrval, nýbrž vida v tom nyní i sám patrně prst boží, později když jej byl potkal neváhal (ač jsa otcem jeho) za odpuštění prositi, ano i veřejně a to nejednou v ten smysl pronésti se, že teprv synem svým Boha v pravdě seznal.

Avšak přílišná námaha, jíž se při missiích obzvlášť v Neapoli a jeho okolí podjímal, podkopala nemálo zdraví jeho; aby nových nabyt sil a poněkud se zotavil, uchýlil se do města Amalfi a později do Skály. Ozdravěv poněkud a seznam zároveň, kterak obzvlášť lid venkovský téměř docela jest zanedbán a tudý nutně duševně hyne, zřídil zvláštní bratrstvo kněží k tomu konci, aby lidu zanedbanému a opuštěnému po vesnicích slovo boží hlásali, jej vyučovali, napravovali ve všem při tom následujícíce Vykupitele, jenž rovněž chodil z místa na místo hlásaje a uče zákonu božímu. Mnozí sice zrazovali mu to, ano i nemalé překážky v cestu uvalovali, než tím nikterak nedal se mýliti, nýbrž všecky obtíže mužně překonav zarazil 1732 u městě Skále bratrstvo kněží nejsvětějšího Vykupitele čili jak obyčejně latinským názvem je jmenujeme kongregaci Redemptoristův aneb Liguriánův, podrobiv a podřídív ji biskupu Castelmarskému. Dbaje však a staraje se o potravu duševní lidu venkovského, dbal při tom zároveň i o život vpravdě apoštolský jak u sebe tak i u soudruhů svých: slamník býval jim nádhernou postelí, černý chléb, ovoce a voda ponětím všech lahúdek. Pamětliví jsouce slova a příkladu apoštolova podrobovali tělo své mrskáním, nadto vydávali se ve všem za služebníky boží, aby hlásajíce jiným slovo boží sami kdysi nebyli zavrženi; čtením v životech svatých pak dodávali sobě chuti ku setrvání na cestě cnosti a utvrzení se v křesťanské dokonalosti, a po denním lopocením hledali a nalezali za doby noční útěchy a pomoci před nejsvětější Svátostí Oltářní. Přijavše na sebe ještě slib poslušnosti, chudoby a čistoty postavili se pod vedení sv. Alfonsa. Poněvadž

pak všickni údové tovaryšstva toho byli nad míru zbožní a jen po blahu a spasení duší lidských planoucí, nadto rovněž tak strohý život jako ubohý onen lid venkovský trávili, nemohlo nikterak zdaru bohomilému snažení jich nedostávat se. A věru ani nikterak vypsati nelze všechno, co bohabojní a horliví mužové tito kázáním, vyučováním a zpovídáním způsobili. Bůh sám to ví a teprv po smrti seznáme, kolik zarytých nepřátel se udobřilo a smířilo, kolik křivd učiněných se napravilo, a kolik ve hříšších zcela zatonulých cestu spravedlnosti nastoupilo! — a to jediné působením a namaháním mužův těch. Za výsledky těmito, které byly všem patrný, lze jediné pochopiti, že jediné bratrstvo to nestačilo již ani návalu duchovních, kteří chtěli k němu přistoupiti, ani prosbám duchovních a světských vrchností které žádaly, aby se také jich svěřencům podobné posily a potěchy dostalo. Proto když byl sv. otec Benedikt XIV. léta 1749 bratrstvo to potvrdil a schválil, jal se Alfons i na jiných místech podobná bratrstva zakládati; aby pak zbožná mysl ve všech bratrstvech těch se i na dál uchovala a účinnost jich i na budoucí časy se zabezpečila, ano i rozmnožila, sepsal sv. Alfons jakási pravidla, jimiž se řídití měli, navštěvoval každoročně bratrstva ta, odstraňuje kde se co nenáležitého bylo vloudilo, při čemž ale sám byl všem příkladem pokory a horlivosti, každého z bratří láskou nejsrdečnější miluje, každému radě a uče kdož rady a poučení byl žádostiv aneb potřeben, avšak i přísně káraje tam a tenkrátě kdež a kdy důkazy lásky, upřímnosti a obětavosti přístupu neměly.

Nelze ani vypraviti tuto, co jediný Alfons byl pro napravení člověčenstva podniknul a provedl; není téměř žádného místa v království neapolském, kdež by byl nekázal, jež by apoštolským potem svým nebyl zvlažil. Ještě nebyly missie na jednom místě ukončeny a již na druhé ho zvali, aby i tam rozštítl oheň živé horlivosti křesťanské, která by ztrávila vše čímž duše lidská poskvrněna a Bůh, stvořitel a spasitel náš, uražen bývá. Kam však nemohl sám osobně zavítati, tam učil a napravoval spisy svými za tím úmyslem sepsanými. Při nesmírně lopotném zaměstnání svém nicméně vedl život chudičkový a prostý, sřeknuv se veškerého jmění svého, které byl přenechal řádu jím řízenému. Několik starých vetchých židlí, vrátký stolek, hlíněný kahanec, dřevěný kříž, několik obrazův svatých, slamník a nejpotřebnější knihy: toť celý majetek a zároveň i celá ozdoba obydlí jeho. Z pravidla jídal jen chléb a polévku, kteroužto zhusta si a to způsobem umělým zhořčoval (hořkou činíval). Takovéto spasitelné působení nemohlo zůstatí bez uznání a proto nejedna osada přála si muže tak svatého, tak horlivého míti svým pastýřem a správcem duchovním, ano i stolec arcibiskupský králem neapolským Karlem III. mu nabízen; však Alfons všeho toho zpěčil se, dokládaje že ku takovému vznešenému důstojenství potřebných nemá schopností a nadto že uvázání se u takovou důstojnost nikterak srovnati se nedá se zákony a předpisy bratrstva. Roku však 1762 musel se po vůli papežově (Klementa III.) uvázati v biskupství beneventské. I biskupem jsa nezměnil v ničemž života svého, nýbrž jako před tím vedl sobě ve všem skromně, horlivě a neunavně, tak že biskupství jeho v krátké době vzorem zbožnosti a dokonalosti křesťanské se stalo a mezi všemi jak světskými tak duchovními nikoho nebylo, kdož by milovaného pastýře svého nebyl rád následoval. Ovšem svatý Alfons ale činil vše, seč sfla lidská jest, pro blaho oveček sobě svěřených: vyučoval důkladně a zkoušel přísně zpovědníky, rozmnožoval fary, zakládal kláštery, uváděl i kleslé ženské na cestu kajienosti, pomáhal pannám v pokušeních se octnuvším, choval k chudým lásku nelícenou a v pravdě bliženskou, a i vězňům a neduživcům upřímným

býval bratrem. Bral srdečný podíl ve všem co se církve katolické a její viditelné hlavy týkalo. Takový byl sv. biskup Alfons Liguori.

Ustavičným namáháním tímto ale zemdlela síla jeho tělesná tak, že za posledních 17 let krk a šíje jeho se skřivily, čímž se však stalo, že i hlava jeho se dolů pošinula a postava jeho jaksi se shrabila, jak jej tytýž vidíváme vyobrazeného. Konečně však zmohla se choroba jeho měrou takou, že nebylo jemu více lze úřad biskupský na dále na sobě nésti; i boje se aby snad duše některá svěřenců jeho vinou jeho nezahynula, prosil snažně sv. otce Pia VI., aby jej úřadu toho zprostil což tento r. 1775 i učinil. Na to uchýlil se ještě téhož roku do Nocery ku bratrům svým, jsa toho úmyslu mezi nimi ku smrti se připraviti; při tom však ani tuto nezřekl se docela prací apoštolských, a to až smrtí byl zachvácen, což se stalo dne 1. srpna 1787. Papež Řehoř XVI. prohlásil ho za svatého dne 26. května 1839 a nynější sv. otec Pius IX. dne 23. května resp. 7. července 1871 za učitele církevního. —

Přemneho duší zachoval sv. Alfons od zahynutí věčného, a sice jak ze života jeho svrchu položeného patrně a původně, jedině missiemi. Poněvadž za dnův našich tolik proti ním se brojí a mnohým již při pouhém jich pojmenování husí kůže až naskáče, chceme tuto něco o nich položit. Víš co jsou to missie? Missie nazývají se duchovní obnova celých obcí neb farností odbýváním spasitelných rozjímání a zvláštních pobožností, při kterážto příležitosti se věřícím na paměť a ku srdci přivodí, cokoliv jen ku polepšení a posvěcení života vésti a napomáhati může. Co do věci samé jsou missie tak staré jako hlásané evangelium samo; kázání sv. Jana Křestitele na poušti což ono bylo jiného ne-li missie? a kázání svatých apoštolův byla pravými missiemi pro všechny národy. Avšak missie, jak nyní v obyčeji jsou, zavedeny byly od ct. otců Jesuitův, zejména svatým Ignátem z Lojoly; za příkladem jich odbývali však i jiní duchovní řádové missie, v popředí a hlavně Liguriáni. — Jsoutě pak missie jedním (n. b. pravíme jedním, nikoliv však jediným) z nejučinlivějších prostředků ku polepšení a posvěcení věřících zvláště obcí u víře a životu křesťanském vlažných, ustydých aneb dokona spustlých, a že tomu v skutku tak, jest zjištěno. Vždyť missie záleží ponejvíce v náležitém užívání prostředků ku spasení našemu od samého Boha stanovených a jsou takorůzka dobou milosti od Boha samého vytknutou a vyvolenou; nadto i zkušenost sama pravdě té nasvědčuje, učí nás že missiemi nejen jednotlivci nýbrž i celé obce od cesty nepravosti opět na cestu cnosti jakoby zázrakem uvedeni byli. — Avšak odkud ten odpor, jenž především u tak zvaných vzdělanců a osvícenců proti missiím na mnoze zavládl a doposud zavládá? Že by odpor ten vycházel z nezvratného přesvědčení o jich zhoubnosti a škodlivosti, nikterak nelze prokázati, leč by kdo směl právem tvrditi, že záhubným a škodlivým jest smíření nepřátel, odřeknutí se opilství, smilstva a pod. hříchů, jakož i navrácení cizího statku a náprava škody bližnímu učiněné, jakéž z pravidla po missiích zhusta se přihází. Poněvadž ale nikdo právem tak tvrditi nemůže, tudy raději nám v odporu tom spatřovati nutno onen odboj a nátisky pekla, kterýmiž toto dle předpovědi mistra našeho (Mt. 11, 12: království nebeské trpí násilí a jen ti kdož násilí činí t. j. vší silou o království b. se zasazují dosáhnou ho, srovnej s Jan. 15, 19: kdybyste byli ze světa, miloval by svět co jeho jest; ale že nejste ze světa . . . proto vás svět nenávidí) a učení apoštolova (2 Tim. 3, 12: všichni kdož chtějí pobožně živi býti v Kristu Ježíši, protivěnství trpěti budou) zavaluje a i na dál zavalovati nepřestane

spravedlivé ve snaze jich a pšli života věčného. Ba právě odpor onen světa proti missiím nemalým jest svědectvím o jich výbornosti; známoť že vosu nejde na špatné nýbrž na to nejlepší ovoce. Proto chce-li kdo spravedlivý o missiích vynésti soud, tu musí vyznati že jsou v pravdě tím čím jsme je býti pravili, totiž jedním z nej-užitečnějších prostředkův ku polepšení a posvěcení věřících a každý kdož v ohledu tom má aspoň poněkud zkušenosti milerád přisvědčí nám.

Na tom však už chceme přestati a raději tuto ještě něco položití o způsobu, jímž sobě sv. Alfons při missiích svých počínal a to za tou příčinou, poněvadž způsobu toho při missiích ještě doposud na mnoze se šetří. Svatý Alfons již bera někde v úmysl odbývání missií, uchyloval se nejpříze s pomocníky svými do chrámu Páně, by sobě tam u trůnu Boha svého jak síly tak i zdaru vyprosili; na to teprv procházeli nesouce v čele průvodu svého svatý kříž ulice města, oznamující že zamýšlí missie odbývati a zvouce lid zbožný ku zúčastnění se při nich. Předmětem prvních kázání bývaly pravdy křesťanské o hříchu, pekle a pohoršeních; na to následovala nauka o životě vpravdě křesťanském, o modlitbě, utrpení Páně, trpělivosti a hodném přijetí svatých svátostí, při čemž ale svatou příchastí přisluhováno nejprvé dítkám, pak mládencům a pannám, pak dospělým mužům a ženám, avšak během takovým že každý stav dříve zvlášť a o sobě k tomu připravován. Končivali pak rozjímáním o setrvalosti v dobrém a postavením (za vysvětlování utrpení Spasitelova) patěra sv. křížů.

Svatá Panna na nebi!

Svatá Panno na nebi
andělé Tě velebí,
že jsi v tomto životě
trávila věk ve cnotě.

Byla's plna pokory,
snášejíc jen úkory,
králův teď se ozdoba
zdobě Tvé jen podobá.

Nebe Tvou jestsvatyní,
tam jsi mocnou vlád-
kyní,
z úcty Tobě povinné
Syn Tvůj hřích nám
promine.

Svatá Panno na nebi
duše má Tě velebí,
v pozemském kýž ve
kraji
všaké ctnoty zkvétají :

Pozemská pak naše strast
zamění se v nebes slast,
a když Bůh nám pokyne
oslava nás nemine.

Poslední missie mezi Slovinci.

(J. Ž.)

(Pokračování.)

Missie v Křížích blíže Tržiště.

(3.—10. listopadu r. 1872.)

Den 3. listopadu jest velepamátným pro prvé missionáře slovinské na Krajině. Před šesti lety vystoupili jsme po prvé co údové tovaryšstva Ježíšova ve vinici Páně na Krajinsku. Smlešská missie byla první, kterou náš řád převzal v pěkném biskupství lublaňském, a začali jsme ji 3. listopadu l. 1866. Připadala tehdy právě neděle, a nad hlavou země, nad „bílcu“ Lublaní, ležela z rána hustá mlha, an jsem se s O. Kosem její ulicemi bral, abychom se představili nejmilostivějšímu knížeti a biskupu. Jakmile jsme vstoupili do prostranné síně knížecí, bylo první slovo biskupovo: „Není-li jeden z pánův Valjavec?“ — „Ano, já se tak jmenuji,“ odpovím biskupovi. — „Nuže, Vy jste mi z biskupství utekl prvé, než jsem Vás poznal!“ — „Ne,“ odvětlím, „milostivý kníže, já byl arci ještě přítomen Vašemu nastolení na biskupský přestol lublaňský a Vaši Milost jako podřízený kněz, poddaně ruku líbaje, pozdravoval léta 1866.“ — „Ne, ne, Vy jste mi skutečně utekl dříve, než jsem Vás poznal,“ pevně odtušil kníže. Na to nám řekne, abychom si sedli, a sám se spolu posadí na pohovku. Rozpředl se milý rozhovor, biskup sám nás pozývá na missie, nabízí dokonce svůj povoz a koně biskupské do Smledíku. „To by bylo příliš,“ pravím biskupovi. — „Není, není, to je mojí povinností,“ odvece biskup.

Tehdáž byla po prvé řeč o jesuitských missiích u biskupa lublaňského. Teď je tomu zrovna 6 let; co a jak nyní smýšlí nejmilostivější p. biskup o missiích? Velice se mu líbilo, když mu dp. farář svatokřížský psal, aby missii v jeho osadě povolití ráčil, uváděje podstatné toho příčiny, za kterými by do Křížů missionáře povolati hodlal. „Jest mi právě vděk, co mi psal farář,“ řekl biskup k O. Doljakovi. „Řád, milerád ji povoluji,“ doložil biskup, a stejnou dobou zasláno toto laskavé dovolení biskupovo do Křížů. Vzpomínám si smlešské missie. Jak ohromní zástupové lidstva byli tenkrát shromážděni, ani jsme s dr. Čebaškem, rodákem smlešským, u Smledník přijeli! A dnes po šesti letech! Touha po missiích, všeobecný zápal pro ně může se lidem i dnešního dne jakoby z tváří vyčísti, neboť jest po šesti letech napořád ještě tentýž. Též ve Křížích jest kostel pln, jakby nabil, tak že jsme o 6. hod. ranní k velkému oltáři jedva proniknouti stačili. — Můj někdejší soudruh, dp. farář křížský a dříve kovorský, oslovil u oltáře příslušníky fary kovorské, které před několika lety spravoval, a doporučil je u přítomnosti nového p. faráře za času missijního naší péči. Podivné pocity! Vidím před sebou svého bývalého společníka Františka Xaveria Bohurce, jenž nám srdečnými výrazy svoji a kovorskou farnost vroucně doporučuje. „Kdož by si byl pomyslíl,“ děl farář, „že se já jednoho času farářem křížským stanu, a Ty missionářem! Komu by bylo kdy na mysli tanulo, že Kříže dostanou missii, a že Ty na jistou dobu pastvu mých oveček převezmeš! A teď tomu skutečně tak, já se tomu velice těším, té dobrotivé prozíratelnosti božské. Bůh sám račíž k tomu svého požehnání laskavě propůjčiti!“

A v skutku, Bůh hojně vylil požehnání své nad missií křížskou. Srdce lidu se hned prvním dnem obměkčila; O. Staré mu je opravdu rozehrál. Kostel byl natlačen zbožníky, ač toho dne bez přestání a tuze přšelo. Hvožďanů, kteří do své vesnice mají dobrou hodinu přeštrmé cesty, bylo již v předvečer veliký počet viděti.

Nezastrašil je ani silný déšť, ani po lijavci sběhlá voda, ani mnohými místy měkká cesta, ani tmavá noc, — nic jich nezastrašilo, nic je od obtížné pouti odvrátiti nemohlo. V dešti přišli k missii a v lijavci se zase navrátili, těšíce se z posvatné missie. Ženské ve svých čizmách brodily se spolu se mnou přes hlubokou vodu od kostela až do fary a dále beze všeho reptání, beze vší nevole, jež se předce dostaviti mohla, kdyby nebyvalo missie.

Dnes 4. listopadu bylo překrásné jitro, jasný den, z východu zazářilo zlaté slunko na čistounkém blankytu . . . Jak velkolepá, jak milá jest goreňská krajina, rozlije-li slunce po dlouhém dešti po ní svou zlatou zář! Avšak dnešní krása její mnohem spanilejší jest, než obyčejně. Netřpytí-li se tak líbě u svitu slunečném silně pozlacená bář na křížské věži, nekmítají-li se tak divokrásně temena vysokých hor, polokruhem na sever a západ se táhnoucích, neblýští-li se celé pohoří v ranních paprscích slunečních tak velebně, tak mile, že se oko tvé od těchto goreňských Švýcar jen s těžší rozloučení může? P. Staré jest celý u vytržení, obdivuje velebu a krásu přemilé otčiny, zlatozářní jitro vysokého Goreňska. Z očí zazáří radost, a kolem úst zjeví se líbezny úsměv, roskošně pohnutá hrud zaplesá nad rajským divadlem tímto, a bezděčně zvolá jazyk s ověněným, Bohem nadchnutým věstcem: „Divný jest na výsostech Hospodin . . .“ Nadšeně zanotí chvalozpěv tří mládenců: „Požehnaný jsi, Hospodine, na obloze nebeské: chvalitebný a slavný a nade všecko vyvýšený na věky! Dobrořečte všickni skutkové Páně Pánu: chvalte a nade všechno vyvyšujte ho na věky!“

Dítkám dává se dnes naučení ve svaté zpovědi. Jest jich přemnoho kol velikého oltáře seřaděno, chlapců i děvčat. Kéž by jen setrvaly při své dobré vůli, při své nevině, kéž by dostály svým předsevzetím missijním! Kéž by navždy bíly zůstaly dušenky jejich, bělounek jako ten sněh na Karavankách dnes ležící, a nevyhynula bělost z nich, jako zanedlouho z bílých hor vymizí sněh!

Dne 5. listopadu. Dnes přišly v plném počtě ženy, avšak počet zpovědníkův byl přeskrovný, tak že mnohé, nemohouce vykonati zprávy boží, hořké slzy bolesti ronily. —

Dne 6. listopadu. Davem hrnuli se muži k zpovědnicím, ani z nich nestačili všichni docílití toho, po čem jim srdce prahlo, vykonání svaté zpovědi. V tom však spikli se tři proti missii, že nepůjdou ani na kázání ani k zpovědi, mníce takto i s jinými spojenci vytrhnouti polem proti missii, proti jesuitům. Neboť k domácím nepřátelům přidružili se někteří lžiliberálové tržiští, jižto doráželi na křížské přífaence se slovy: „Po této zpropadené missii se zase jednou mnohé dívky zblázní!“ Totiž chtěli říci: „Teď se zase mnohá dívka vyprostí z našich pout, pak sotva ji kdy opět získáme, neboť zastavovati se bude nad slovy jesuitů, nebude nám již možno nadále v ovčím obleku vražditi nevinná jehňata, vždyť nám více nevěří, že nečistota není hříchem, že je pouze příjemnou slabostí lidskou.“ Avšak hodní mužové křížští nedají se více omámiti, nedají se svéstí, nevěří dravým vlkům od té doby, co se jim v missii otevřely oči.

Dne 7. listopadu. Za mužskými přišly opět na řadu ženské. Zpovědníků jest počtem do třinácti, tedy na pohled mnoho, avšak přece není jich dostatek pro tak valný počet lidstva. Panny stojí po pravé a levé straně zpovědnic v hustých řadách, k nimž nikomu více přistoupiti nelze. Missie na ně mohutný učinila dojem, zpovídaly se pořádně, jako málo kdy posud. Chvillemi slýchals mezi nimi jakoby praskot; o dvou vím s jistotou, že jim těsní a tlačenicí až i živůtky strhli. Když vycházely ze zpovědnic,

musily se po několik minut a s převelikým namáháním pevně uzavřenými davy protlačiti. Ký div, že jich valná část ani nedospěla vykonati zповědí svých.

Dne 8. listopadu. Domnívali jsme se, jinochův že nepřijde ani dost málo, a hle, bylo jich tolik a tak bedlivě naslouchali kázáním a poukám v zповědnici, že bylo až milo na tuto horlivost se dívati.

Všechno kvapí k zповědnicím. I tentokráte zповědníci, ač rovněž početní, nezmohli všecko. Po celý pátek s poledne a po celou sobotu zповídali jsme bez přestávky. Velmi zajímavá jest, důkladně vyzkoumati srdce slovinského mladíka. Jakkolivěk skořepina začasté tvrdou a nepřijemnou býti se zdá, předce lze naleztí mnohdy až i zlaté jádro. Zповídá se zevrubně, upřímně. Též jeho očím vyroní se u zповědnici bohatá slza, neboť za času missijního důkladně pojal a postíhнул, co to znamená, uraziti Srdce Páně, třebas i jen jediným hříchem smrtelným. Ano, ani jinochův, dychtivých sv. zповědi, jsme v Křížích nikdy nepohřešovali. Poslední, jehož zповěd jsem před posvěcením missijního kříže vyslechl, byl, tuším, jinochem.

Dne 9. a 10. listopadu byly zповědnice tak odevšad obstoupeny, že ledva lze bylo až do zповědnice dostoupiti. Proseb doléhajících na tebe o výslech bylo tolik, žeš nevěděl kudy kam. Všickní dychtivě žádali o sv. zповěd; mnohý se jí arci nedoždál, jsa příliš daleko mezi zadními řadami zповědancův. My učinili ovšem, seč síly naše a čas postačily.

V neděli, o desáté hod., bylo ukončení. Tolik lidí snad nikdy ještě neuzřeno v křížském kostele. I zákristie byla tak přeplněna, že se jí i sami kněží jen pracně domáhali. Když jsme svétili kříž missijní, spustil se náhle déšť a trval pak po celý den. Lid ostříhal ve všem vzorného pořádku, chovaje se dle možnosti klidně a tiše. Uzavřeli jsme pak missii, živě dojatai jsouce všickní a děkující Bohu za tak hojnou žeň, kterou nehodné sluhý své v této osadě udůstojniti ráčil.

V pravdě veliký dojem způsobila tato missie. Především byli spokojeni a nad míru povděční oba dpp. faráři kovorský a křížský. Poslední nebyl ještě nikdá přítomen missii a jest velmi mlád. Byl celý dojat a tak rozradostněn, že se nemohl zdržeti, ač povahou svojí nad míru málomluvným jest, anižby ulevil citům svým v delší promluvě děkovací. Sepjav ruce, vyslovil své mínění o tom, co viděl, slyšel a cítil v missii této: pakliže tato lidí nepolepší, že již nestává prostředku, kterýmž by se jim pomoci mohlo. Též lid obou osad, v missii účastněný, byl velice potěšen a nemálo v duchu občerstven. Že se všickní dobře smýšlející z této posvátné doby těšili, jest na blém dni, ale radovali se nad ní též tací, kteří prvě více světu než Bohu nadržovali. Byloť ještě mnoho pracovati na poli a v lese a předce neunavně navštěvovali missii: někteří byli v pravdě tak boдрého, silného ducha, že mocí sobě vydobývali království nebeského. Pročež i dp. farář křížský v ten rozum se vyslovil, že se zvlášt po missii této požehnané době velice těší, neboť mnohých prý nalezá lidí, jeho teď ve všem poslušných, s nimiž však dřive ničehož poříditi nemohl. Lidé pak děkovali Bohu za poslanou jim milost nebeskou, pravíce: „Ach, jak užitečna, ano jak příjemna jest sv. missie, jížto nás Nejvyšší oblažiti ráčil!“ Někteří si dokonce přáli nepohody a sloty, ne jakoby se štítili práce, alebrž proto, aby sami mohli zavítati do kostela, pak aby přinuceni byli ke kázáním se dostaviti též otcové rodin a hospodáři, kteřížto zhusta raději zemi rozrývají, než aby k nebesům oči svých pozvedli. Nejedna matka díků vzdávala Bohu za příčinou svého syna, své dcery, dřive tak nezvedených, tak rozpustilých a teď najednou tak skromných a poslušných, nejedna žena z příčiny svého chotě, jenž poznovu se zasvětil Bohu a cnosti. „O jak krásno

jest teď, jak příjemno v našem domě," pravila jedna z nich, „když můj manžel v missii svou povinnost splnil. Jest, jakobychom byli v ráji — kéž by jen ostalo tak!“

Dnes před naším odchodem došla z osady kovorské, zároveň s Křížany missie se zúčastnivší, zvláštní deputace, by nám jménem veškeré osady nejvřelejší vyslovila díky. „V celé osadě kovorské," projádl se mluvčí deputace, „jest pouze jeden, o němž nám povědomo, že při zpovědi nebyl, než i ten jedinký jest vymluven, ježto, podniknuv ještě před missii nutnou cestu do Celovce, teprve teď se navrátil. Jeden toliko hlas spokojenosti a srdečné radosti panuje v naší osadě vzhledem odbývané posvátné missie. Z počátku stavěli se jí někteří na odpor, ale teď již nižádného není nespokojence mezi námi, všichni jsou tuze spokojeni.“ Dp. farář kovorský dosvědčil totéž ze strany svých farníkův. A přicházivali též velmi pilně k missii. „Cesta přes Bystřici vedoucí jest nyní tak utřelá, jako nikdy dřív:" mnil jistý Kovořan. „Kdyby Vy, ctění Otcové, měli teď pokdy," vece nadřečený p. farář, „zamluvil by kdosi missii do Kovoří samého, aby též moji příslušníci obdrželi missijní kříž. I bude bohda za dvě léta tato pobožnost též u nás týmž způsobem, jakým byla ve Křížích, ano bude a musí býti!“ Ta jsou slova muže, na nějž missie úchvátým působila vlivem, ježž velikým obdivem naplnila. Tedy obě osady, oba dp. faráři byli s missií nad obyčej spokojeni, což tuto ještě jednou s radostí dokládám.

O čem pak rozprávěli měšťané v obližním Tržišti? Tedy též z Tržiště brali někteří podílu v missii? Dálo se nám o této missii, jako božskému Spasiteli se Židy, u sv. Jána v 7. k. 12 ř.: „A bylo mnoho hluku o něm v zástupu. Nebo někteří pravili: Dobrý jest; a jiní pravili: Ne, ale svádí lid.“ Jenom někteří zle o nás mluvili, avšak většina se nás zastávala, byla pro missii. Asi šest lžiliberálů a kupa obuvaických učeníků nadávali a spílali nám kněžourů, tmářů, zpátečníků. Nad jiné výmluvnější ve své arciliberální snášenlivosti byl v té příčině člověk jednostejný s těmi povahy, jemuž se ze jména 6. přikázání přišlo, jemuž se pravda o pekle nijakž zalíbiti nechtěla. Čtvero takových reků bylo právě v kostele, an O. Staré o pekle kázal, avšak pro přílišnou hrdinost svou hned z kostela se vyklidili, jak řečník o věčném ohni zatracenců mluvití se jal. Tito asi to byli, kteří pak podobně jako houseři hněvem zanevřeli na nás a nemohouce najíti obstojných proti nám důkazů, boucharonským způsobem hanou a nadávkami kolem sebe házeli. Domnívali se snad, že nás tímto pohaněním popudí. Spadlo jim s naděje; ano jeden z nich utřil si odvetu od tuto drzosť svou. O osmé hod. s večera zazvučí milostný zvon pro obrácení hříšníkův. „Pomodlíme se," ozve se jeden z čeledínů v domě. „Já však nikoliv; ani k zpovědi nepůjdu, aniž se některak změním," vece druhý. Řekl, a leze někam vzhůru. Bouch! a ležel na zemi se silně poraněnou rukou. „Aha," soudruzi na to, „vidíš, trest boží tě zastihl." Nahlédl převrhlost svou a přišel pokorně s obvázanou rukou k zpovědi. Dlouho asi bude ještě hlásati tržickým tu výstražnou pravdu: „Neposmívej se posvátným úkonům náboženským!“ Ostatní poctiví obyvatelé stáli vesměs po naší straně. Tržické paní (sprostý lid říká jim „fráve“) ježto, odloživše klobouky, v loktuších chodívaly do kostela, staly se osobitné obhajitelky missie od té doby, co jesuity kázící slyšely. Vůbec bylo tržické ženstvo v missii velmi četně zastoupeno a nemalý v ní jevílo zájem. Ano, i sám okresní sudí tržický ujímal se missie, a slyše ještě před missii mluvití proti kázáním, pravil: „Jděte jenom do Křížů, poslouchajte jich, pak sami se přesvědčivše o pravdě, jistě nebudete tak nešetřně vystupovati proti jesuitům.“ Nejméně třikrát přišel pak sám do Křížův poslouchat kázání našich a živou v nich bera účast, sladce se usmíval potěšeným

vtípům O. Starého. K němu připojil se druhý úředník s jedním četníkem, ovšem bezbranným, kteřížto se v kostele velmi příslušně chovali.

Z toho ze všeho vidno, jak účinnivě vplývají cvičení sv. Ignáta na náš vzdělaný a nevzdělaný lid, čili lépe řečeno, na takové, co umějí čísti a psáti a na ty, kteří neumějí. Obě vrstvy lidu nám úplně porozuměly a ochotně naslouchaly a také vydatně nás proti odpůrcům našim hajili. Sprostí Křížané dostávají se již nyní na kobilkou liberálům tržickým, svým venkovským rozumem tak statečně na ně sekají, že tito páni hezky umlknouti musí. Takováť jsou dobrodějství sv. víry naší, totě pravá. katolická osvěta.

(Pokračování.)

Údům sv. dětství Ježíšova.

Vysvobození duše nesmrtelné.

Milé děti a vy všichni drazí údové našeho milého spolku dětství sv., čtete pozorně a rozvažujte pečlivě, co vám nyní povím. Ačkoliv neschopným jsem, velikolepost našeho spolku, jak náleží, chváliti a velebiti, přece milý Ježíšek mou dobrou přijme vůli a dá mým slovům slabým svou milostí tak mocného na vaše srdce dojmu, že s novou horlivostí a novým zápalem na našem spolku milém se přiúčastníte a na jeho zachování a rozšíření pracovati budete.

Vizte, milé děti, jak nás to zarmucuje, podíváme-li se do toho světa, to jest, dáváme-li pozor na život a shánění mnohých lidí. Tu vidíme, zvláště ve větších městech, hemžení a shánění, tékání a běhání, až se nám nad tím hlava točí! Po čem pak se shánějí ti lidé s takovou pílí a dychtivostí? Žízň po penězích! Peníze a bohatství jest modlou, kteréž se srdce jejich klání, kteréž od ranních červánkův až do pozdní noci všecky své síly, všecky své starosti a služby věnují. Jiní opět vyhledávají rozkoše a radovánky a válejí se takřka v blátě nešlechtností. Jejich srdce jest plno žádosti očí, žádosti těla a pýchy života. A tak žije mnoho tisícův lidí ve hříších a nespravedlnosti od roka do roka a nestarají se o spásu věčnou. Jak pak, když je smrt v takovém zachvátí stavu? To snad víte, milé děti, že na celé zemi asi 1200 milionů lidí žije. Z nich jest ještě polovice, tedy asi 600 milionů pohanů; jen jedna šestina, tedy jen 200 milionů jest katolíkův; ostatních 400 milionů jsou rozliční kacíři a nevěrci. Považte dále, že dle zevrubného rozpočtu každodenně průměrně 80 tisíc lidí umírá; tedy jak často hodiny na stěně tikají, tak často opustí někde na zemi nesmrtelná duše svou schránku tělesnou, by se představila před nejvyššího soudce a aby od Něho slyšela neodvolatelný, nezměnitelný rozsudek pro věčně věků. Všem těm tisícům mimo katolickou církev jsoucím nepřispěje žádný kněz, by jim hříchy odpustil ve jmenu Boha, a poslední svátosti umírajících jim udělil. Tohoto okamžiku, kdy toto čteš, leží snad mnohý hříšník na smrtelné posteli, zápase mezi životem a smrtí; můžeme mu pomoci, a sice svými obětmi a modlitbami. A pomysleme si nyní na nesčíslné děti pohanské, které v krajích pohanských bez milosti boží, to jest, beze sv. křtu umírají! Tu musíme hleděti co nejvíce zachrániti; jest nám to velmi lehkou věcí a sice pomocí našeho spolku sv. dětství. Společili jsme se, bychom společnými příspěvky peněžitými misijnářům dšlo záslužné usnadnili a možným učinili, a bychom spojitými modlitbami požehnání s nebe jejich namáhavé práci vyprosili. Tisíce nesmrtelných duší se tímto způsobem každoročně zachrání od věčné záhuby tisíce tisícův

duší nesmrtelných dosahují naším přičiněním milosti boží, to jest, křestu sv. a tím i věčné blaženosti nebeské.

Chceš-li se naučiti záslužnosti tohoto působení úplně si vážiti, tedy se napřed otaž: jakou má duše u Boha cenu? Co záleží tobě a co záleželo milému Bohu na vysvobození duše z pout pekelných? Ty dáš jednoduše několik krejcarů a to snad z nadbytu svého, co však dal Bůh za vysvobození duší? Vystup v duchu na horu Kalvarii, a viz, jak tam pňí jednorozený Syn Otce nebeského mezi dvěma lotry na dřevě kříže! Z lásky k nám ubohým hříšníkům stal se člověkem, vzal na se tělo a krev nejčistější Panny, Marie, by ztracenému pokolení lidskému časně i věčně pomohl. Místo díkůvzdání za tak horoucnou lásku jest On, Bůh a Pán celého vesmíru, od svých vlastních tvorů ukřižován! Jeho matka ubohá stojí pod křížem a vidí svého nade vše milého Syna v nejhroznějších umíratí mukách, a nemůže mu pomoci. Jestli v nejhlubší propasti tělesných útrap i duševních ponořen; Otec nebeský vztáhl ruky své od něho, anižby mu útěchou a úlevou polehčil; jeho srdce puká bolestí a úzkostí. Jej zastihnul veškerý hněv Otcův; on jest bezbranná krvavá oběť ďáblové a lidské zloby. Než všecka tato utrpení a muka podstoupil Ježíš Kristus dobrovolně a rád, by za hříchy všech lidí zadosť učinil, by jedné každé duši milosti boží a odpuštění vydobil a takto nebe účastnou učinil.

Jak trapné a bolestné jest to pro lásky plné Srdce Ježíše, když přece, a a zvláště v pohanských zemích, ještě posud mnoho a mnoho tisíc duší ztraceno jest na věky věkův! On by velmi rád ještě větší muka, ještě hroznější smrt podstoupil, by jen jedinkou duši zachránil. Ale jeho dílo vykoupení bylo tak nekonečně drahé ceny, že by byla jen jedinká kapenka krve dostačila nejen tento, nýbrž tisíce světů vykoupiti, a přece, ač vycedil z lásky k nám krev svou do poslední kapky ze srdce kopím proklatého, jde nesčíslně mnoho lidí záhubě věčné vstříc buď svou vlastní zatvrzelostí, buď zlobou svých spolubližních. Jak se rmoutí nad tím Srdce Kristovo, vždyť ono by rádo všechny spasilo; kterak se ohlíží oko laskavé, jestli jej někdo potěší a pomůže mu, ubohé hříšníky na pravou přivéstí cestu spasení! Neboť On ve své moudrosti a dobrotě tak to zařídil, že my pomocí Jeho milosti duše svých spolubratří z temnoty nevěry ku světlu pravdy, a takto na cestu spásy uvéstí můžeme. Nejjistější známka lásky ku Kristu Ježíši jest, když milujeme svého bližního a zvláště o spásu duše jeho pečujeme: kterak plála srdce Svatých ohněm lásky k duším! Tak pravil k. p. jednou sv. Ignác, že, kdyby měl voliti, buď nyní umřítí, a ihned do nebe vejítí, neb do konce světa zde na zemi žítí a trpětí, by jen jednu duši vysvobodil, že by raději, volil až do soudného dne, v nebezpečnosti zatracenu býtí, zde na zemi žítí, a všecka utrpení a muka snášeti, by jen té jediné duši pomohl, než ihned umřítí a do věčné blaženosti vejítí.“ A jak nevýslovné bolesti a trápení vytrpěl jeho žák, sv František Xavér, ten veliký apoštol Indie, aby jen úbohé pohany obrátil na víru Kristovu! Ano, všichni naši missionáři, kteří posud do pohanských putují zemí, tito praví následovníci apoštolů a učeníků Kristových, jak veliké přinášejí oběti sebezapírání ku spásu duší! Dobrovolně a nenuceně opouštějí otce, matku, vlast a přátely, vzdávají se pozemských statků a hodností, a putují do nejvzdálenějších krajin ku divokým lidem, by takto radostné a spásonosné jim zvěstovali evangelium. Jejich zápalná láska neochladí se v nejstudenejších krajinách, kde jest věčný sních; jejich horlivost neochábne ani pod palčivými paprsky jižního slunce; jich srdce neleká se velikého řvaní dravých zvířat, lva, tygra; jich statečnost neselábne pohledem na strašné samoty a pouště. Nelekají hrozné nemravnosti a zarputilosti ani největší

ukrutnosti těchto surových a strašných divochů; jsou šťastnými trpíce největší muka a nedostatky a chválozpěvy chválí Boha, když jim dopřáno jest pro Krista potupu a pronásledování ano i mučnickou smrt vytrpěti. Nehledají hodnotí a statků, nikoliv, nýbrž žízní a dychtí jedině po spáse duší, po vysvobození duší z osidel ďábových.

A nyní následuj takového missionáře na jeho poutích skrze města a vesnice Číny, kteráž má 350 milionů, a Afriky, která má 150 milionů pohanů! V těchto zemích sami rodičové své ubohé děti topí, na cesty a veřejná místa vyhazují za pokrm zvířatům, a takto se ubožátka stávají obětí nesmírné bídy a nejhroznější smrti. Tu přichází otec srdce zkamenělého, bezcitná matka, a prodávají své děti za několik grošů, aby za ně si koupili kořalky, aneb aby jinak své zvířecké choutky ukojili. Tu jsou ony trhy na otroky, jichž pohled apoštolům křesťanským srdce rozdírá.

Nemá nás potom nařikání missionářů hluboko dojmouti; nemá námi pohnouti jejich nedostatek vši rady a pomoci? Oni vidí, kterak tato ubohá stvořeníčka až do smrti uštvána, největší bídou zastížena jsou a kterak se s nimi nakládá jak s nerozumnými zvířaty! Oni se musí na to dívat, jak tyto nesmrtelné duše Turkovi, neb pohanu do rukou se dostávají a jak jdou vstříc největší bídě a největšímu nebezpečnosti věčné záhuby! A přece jsou tyto duše tak drahocenné před Bohem, jako naše duše; On musel podstoupiti nejhroznější bolesti a smrt jak za naše, tak i za jejich duše! O, jak lehce by mohly zachráněny býti! Několik desítek neb dolarů by dostačilo, jich pro Boha a pro víru katolickou získati! Vy dobrodinci naši jste, jenž řízením prozřetelnosti božské něco věnujete; jenž svou obětí vysvobozujete tyto nesmrtelné duše z temnot pohanstva; vámi dochází ony milosti znovuzrození ve sv. křtu, a živého obcování duchovního těla Kristova! Jak velikou radost způsobujete tím božskému Ježíškovi, jaký ples ve veškerých řadách nebeských křů! Zajisté platí i zde slova božského Spasitele: V nebesích jest větší radost nad jedním hříšníkem, jenž pokání činí, než nad devadesáti devíti spravedlivými, jenž pokání nepotřebují! Neb dítě pohanské dříve následkem hříchu prvotného znečištěno a hříšné jest, opovrženo v očích nejčistějšího Boha a nyní, když jest koupeno, jak stkví se jeho duše v bělostném rouchu nevinnosti dosažené na křtu svatém, prosta všeliké škvřny hříchu, ozdobena nepomijitelným znakem dědictví božího a třech božských cností, totiž znakem víry, naděje a lásky. Jak se těší Maria, ta nejlepší Matka, a sv. Josef, takovému dobrému skutku, totiž kupování a pokřestění a vychování dítek pohanských, poněvadž jsou hlavními zástupci v nebi našeho spolku sv. dětství; kterak se raduje též anděl strážný nad vysvobozením svého svěřence! A v tomto plesání hledí všichni nebesčané na vás dobrodince; plni srdečných děků hledí na vás, neb vy jste jim tu radost připravili, vy jste vysvoboditeli oněch dětí!

Ano vy jste to, milý dobrodincové, jimž přísluší největší zásluha při tomto působení, neb co by pomohlo missionářovi jeho prošení, napomínání, jeho slzy u těch penězoziznivých prodavačů duší? Oni by se jim jen vysmáli a jich potupně odstrčili, neb prodávají své zboží jen za peníze; tito bezcitní lidé neví ničeho o lásce k Bohu a o nesmírné ceně každé duše nesmrtelné. — Má-li tedy missionář plnou hrst stříbrňáku, pak může snadno několik takových tvorů nešťastných odkoupiti. Nuže vaším darem kupují se tyto ztracené ovečky a přivádějí se do stádece dobrého pastýře. Než mezi koupenými dětmi jest jen málo zdravých, mnoho jest nemocných, zmrzačených ano i polomrtvých. Ale apoštol Toho, jenž pravil: „buďte chytří jako hadi, prosti jako holubi,“ jedná s moudrostí v pravdě křesťanskou, když vyhledává právě ty nejnuznější děti, protože ty jsou nejlacinější. On spatřuje v každém dítěti nesmrtelnou

duši po jejímž spasení Srdece Ježíše Krista dychtí a hárá, a zachrání takto více, poněvadž jich více může nakoupiti. Za touto příčinou umře velmi mnoho nešťastných těch tvorů, jakmile dopraveny jsou do ústavů vychovávacích. Než co pravím nešťastných? Nikoliv, oni jsou nad míru blažení, neboť, křtem sv. očištění, a někdy, jsou-li starší i nejsvětější svátostí oltářní posilnění, umírají často jako svatí v nejčistější nevinosti a tak ihned vejdou do blaženosti nebeské. O představme si, co Spasitel k takové nad míru šťastné duši praví: „Vid, tomuto hodnému dítěti, tomuto holivému příznivci spolku sv. dětství máš za tvé štěstí povděčna býti; musíš mu tedy děkovati a modliti se za něho, abych Já mu jeho prosby tím spíše a raději vyplnil; musíš za něho vždy orodovati v jeho záležitostech a nesnázích; musíš mu býti potěšitelkyní a ochrancem v životě i při smrti.“

Tak velký jest užitek tohoto působení i když dítě umře hned po svatém křtu; jak ale vzrostou pro tebe milosti a zásluhy, když dítě zůstane na živě a jest horlivým katolíkem! On zařídí snad křesťanskou rodinu mezi svými rodáky pohanskými a bude takto svým nábožným životem, svým štěstím a duševním pokojem svědectví vydávati o pravdě a o božství křesťanstva; aneb snad se stane docela knězem a missionářem a tak získá sám opět tisíce svých nešťastných a zaslepených spolubratří božskému Ježíškovi. Tvůj laskavý dar jest símě, které tak velké nese ovoce!

Shromažďujme si tedy, jak božský Spasitel sám praví, poklady, „které ani rez ani moli nesežerou,“ následujme napomenutí: „Získejte si přátel nespravedlivým bohatstvím, aby, když končíte pouť svou pozemskou, vás do věčných stavů přijali;“ kterak bychom mohli to lehčeji a prospěšněji konati, než svými dary spolku sv. dětství? Když jen něco málo můžeme dáti, dejme to s radostí ku cti a slávě toho, jenž i hlt čerstvé vody večnou odplacuje radostí; každý krejcar, který ku vysvobození dítek pohanských darujeme, bude vložen do váhy při posledním soudu, když naše dobré i zlé skutky váženy budou; všecky ty tisíce tisícův dětí pohanských budou našimi orodovnicemi u nejsvětějšího a vševědoucího Soudece; ony nám, podporovány jsouce orodováním naší milé a dobré matky Marie a našeho mocného otce sv. Josefa, vyprosí milostivý soud a věčně věkův trvajícím přátelství Ježíše Krista.

Nejblahoslavenější Panno Maria a sv. Josefe, orodujte za nás, a za ubohé děti pohanské. Amen.

Trní a růže

podává ♂ m. p.

Žebrák a noty.

Pověstný hudební skladatel A. E. M. Gretry potkal s jedním ze svých přátel na procházce v Paříži žebračka velmi bídně vypadajícího, kterýž ho prosil o almužnu.

Gretry dal nešťastnému s velmi velkou srdečností všecky peníze, jež u sebe měl, řka svému průvodčímu:

„Vidím-li žebračka, bývá mi tak, jako bych slyšel falešnou notu!“

Vždy pamětihodné slovo.

Choť pověstného německého básníka Bedřicha von Schlegel-a, dcera

židovského učence Mendelsohn-a a matka velkého malíře Filipa Veita, syna to z jejího prvního manželství, byla za svého druhého manželství velmi činnou spisovatelkyní.

V pozdějších letech však zřekla se vši spisovatelské činnosti, a oddala se jedině domácím ženským pracím.

Právě šila košili, když ji přítel navštívil a se ji tázal:

„Proč pak jste vystřídala péro s jehlou?“

„Na světě jest už příliš mnoho knih; nikdy jsem však neslyšela, že by bylo příliš mnoho košil!“

Hádavost dámy.

Dáma dosti dovedná, kteráž se však domýšlela, že ví stokrát více, než v skutku věděla — an její vědění pozůstávalo v hromadě dočtených (pravých a lichých) věcí, poslala pověstnému doktoru Eck-ovi vyzvání ku disputaci. Co odpověď jí dr. Eck poslal — přeslici.

Nově nalezená Orientalia.

Mladý, velmi drzý muž vynášival se ve všech společnostech znalostí východních řečí — ovšem že jen před takovými lidmi, o nichžto věděl, že o takových vědomostech se jim ani ve snách nezdálo. Vzdělaný muž, jehož hejsek přehlédnul, dal tomuto lžiřilologovi jednou následující slova s otázkou, jakého že by byly původu:

„Muril Mural otypok; ysuh idoch ysob, ilso vosjen isok.“

Drzý mladík nešel daleko pro odpověď; dokazoval s velikou horlivostí velmi ze široka, že slova ta jsou z řečí Fenické, indické a čínské.

Učenec mu však pravil docela chladně:

Jenom pomalu, mladý pane, z vaší učenosti, slova ta jsou obrácena z češtiny.

„Lirum larum kopyto,
husy chodí bosy,
oslí nejsou kosi!“

Všeobecným smíchem celé společnosti zašla mladíkovi chuť, hrát si ještě kdy na znatele východních řečí.

Vtipná odpověď.

Před nedávnem cestoval v Porýnsku po železnici kněz z tovaryšstva Ježíšova. Kněz ten seděl skromně a pokorně jako všickni jeho bratří. Spatřiv ho mladý větroplach, chtěl jím celé společnosti ztropiti žert.

„Odpusťte, vy jste Jezovita?“

„Jsem!“

„No, an Jezovité jsou tak rozumnými, nemohl byste mi říci, proč že já mám černé vlasy a bílý vous?“

„Vidíte, mladý pane,“ odvětil Jezovita, „příčina toho jest, že jste jaktěživ mnoho plkal, málo však mysli!“

Pater Jezovita měl od té chvíle od hejska pokoj.

Válečný úskok několika Irčanův.

Když v Americe zuřiví Know-nothing-ové (nevědomci, nevěřící a buřická

to sekta, kteráž nenávidí nejvíc Němce a katolíky) katolíkům skoro všecko právo vzíti chtěli, tehdáž byl to obzvláště jeden z jejich řečníků, jenž, nadán nestoudností, lstí a hřímavou výmluvností, na katolíky dorážel, a skoro vždy utiskovací zákony od svých stejně s ním smýšlejících bratří proti katolíkům vymahával.

Jedenkrát se jednalo o věci velmi důležité; tu mluvil katolický řečník s ohnivou horlivostí pro svobodu svého náboženství; avšak jistě by byl dojem ten, jež učinil, po něm následující Know-nothingský řečník zase svým křikem a svými sofismy zničil; tu však se několik k tomu umluvených Irčanů za řečníště postavilo; jeden z nich pravil svým přátelům, ne sice velmi na hlas, avšak zřetelně dosti, aby to řečník slyšel.

„O, kdyby ten člověk věděl, že má kalhoty vzadu roztrhané, jistě že by tak ohnivě nemluvil.“

Všickni Irčané počali se smáti, a řečník, jenž rozmluvu tu byl zaslechnul, pomátl se v svém konceptu tak, že odstoupiti musel. Odstoupiv, neměl nic pilnějšího, než že ohledal své kalhoty; Irčané mu však vyvedli kousek, kterýž byl zajisté daleko nevinnější, nežli jeho nesčíslné pomlouvačné a utrhačné tupení katolíkův.

Zatracující soud v přání.

V loni šel v jednom velmi navštěvovaném lázenském místě v Německu chudobný katolický pacholík vedle kavárny s obrázky Svatých a s růženci, a nabízel pánům venku sedícím, zda-li by něco od něho koupili? Tu se naň osopil jakýsi pán velmi surově:

„Klid se odtud, ty tmáři? Kdybych já byl německým císařem, tedy bych ve 24 hodinách všecky katolíky zahnal přes Rýn!“

„No, milý pane,“ odvětil klidně avšak rozhorleně pacholík, „kdyby jste se byl stal císařem, byl by vám Pán Bůh dal více — rozumu!“

Všickni přítomní popukli v homerický smích, nekoupili sice nic, dali však chudobnému pacholíkovi po penízi.

Jak se může zlý návyk odložití.

Důstojník v * * * * službě pravil jednou ku knězi ve společnosti, že si chtěl rád odvyknouti klení, že však

může ujišťovati při všem, co mu svatým, že to nejde, an si zvyk nedá sebe pevnější vůlí přemoci.

„O, tu je pomoc lehká,“ odvětil kněz, „udělejte to tak: jak mile zaklejte, uřízněte hned jeden z vašich stříbrných knoflíků a dejte jej některému chudému; pamatujte na mne, že jich neuřežete mnoho!“

Důstojník slíbil, že to zkusí; v skutku uříznul jen 2 knoflíky a — neklel více!

Neomylný.

Ve společnosti byla řeč o neomylnosti papežově; tu pravil jakýsi pán, liberál (dle moderního způsobu):

„Který pak rozumný a soudný člověk může věřiti že jest papež neomylným?“

„Pane,“ pravil mu klidně přítomný katolík, „an vy tak rozhodně všem, jenž věří v neomylnost papežovu ve věcech víry a mravů, upíráte zdravý rozum, tedy děláte sebe sama neomylným!“

Kterak žena napravila muže opilce. Jistý mladý hospodář, uvyklý nestřídmému pití a karbanu, odcházeje na svou vinici, nařídil ženě, aby přinesla v poledne oběd za ním. Žena se vymlouvala, že ničeho nemá, anť prý již všecko propil a prohrál. Konečně ale šla k polednímu přece do vinice a postavila zavřený koš před muže. Ten ihned vykonal modlitbu před jídlem a otevřel pak koš. Než kterak se ulekl, když nalezl své vlastní hladem zmořené dítě v koši. „Všecko jsi již promrhal, jez tedy nyní tvé hladomřivé děcko,“ pravila se třesoucím se hlasem, a vyndavší dítě z koše, vložila mu je do naručí. To hnulo mladým mužem; on poznal svou hrubou vinu, objal svou manželku, a co nejsnažněji ji prosil, aby mu odpustila, a od toho času vícekrát ani nezavadil o hospodu, ačkoliv se ho někdejší zpustlí tovaryšové dost nasváděli. On nedbaje na výsměch, setrval v dobrém předsevzetí svém a věda, kterak žena ho o dobrém přesvědčila, ctil moudrou ženu svou víc, nežli spustlé své společníky, kteří ho do veliké nouze a bídy uvrhli a jemu pouze hanbu připravovali. On viděl, kterak hospodářství mu roste, kterak mír a pokoj vrací se do jeho domu, kterak žena v zlatý sloup se mu obrátila, kterak děti, jenž prvé nahotou blýskaly, prospívají a jemu k radosti jsou, kterak dřív co chvíle postonával a kterak nyní se těší dobrému zdraví, a co nejhlavnější jest, kterak nalezl duši svou, a v Bohu svém vidí spasení své; žehnal té hodině, kdy se odřekl opilství a karbanu a nemálo litoval, co byl těmito neřestmi pronedbal a ztratil.

O! kdyby poznali a povážili opilci, že to, co zvířecím svým chtíčem rozházejí, svým ženám a dítkám ukradnou; že mezi tím, co prolévají chřtán svůj, pláče doma žena a dítky a mrou hlady, a stavení nad nimi padá! Ohavný muži! ohavný otče! kletba následovati tě bude, dokud v pravý čas se neobrátíš! J. Št. K.

Uzdravení z důvěry k Panně Marii Filipsofské. Letošní „Katholisches Volksblatt aus Sachsen“ čís. 17 přináší následující zprávu z Filipsofsku, z dne 13. dubna 1875:

Dne 11. dubna se počalo opět na kostele pracovat. Pět let tomu jest, co jsme obtížné základy k tomuto Mariánskému kostelu položili; a již více 100.000 zl. rak. č. jsme postavili. K tomu zaplatila místní farní obec Georgsvaldská ze svých upsaných 23.000 zl. co nejochotněji již 17.905 zl. a ostatní vše sešlo se z dobrovolných darů, mezi nimiž mnoho darů ze slibu (ex voto) po obdržení uzdravení. Tak k. p. došel dne 14. února t. r. příspěvek jistého kanovníka (300 marků) t. j. 150 zl., který po přiložení obrázku, na místě zjevení dotýkaném, v největším nebezpečení života se uzdravěl, když 3 lékaři o jeho se pozdravení pochybovali, od té hodiny opustila ho zimnice a veškeré zjevy těžké nemoci pojednou zmizely.

Bytby i nynější poměry časové nebyly příliš příznivy tomuto podniku, pevně věříme, že, kdo s Bohem staví, tomu nemohou lidé překážeti. Filippsdorf jest a zůstane místem misijním, kde již nejedno věřící (a i nevěřící) srdce pokoje, útěchy a klidu pro duši nalezlo a nejedno churavé, bídné tělo nové síly a uzdravení nabylo.

Dne 10. listopadu 1874 ztratila stavba tohoto kostela svého vrchního stavitele p. Sacherse z Liberce, jehož prý neočekávaně v nejpilnějším zaměstnání smrt odvolala.

Všem dobrodincům a podporovatelům tohoto Božího chrámu Mariánského odplatíž sám všemohoucí Pán!
—ř.—

Stav duch. spolků v Těšeticích. S radostí nyní pokračuji ve zprávě o činnosti a stavu duchovních spolků v naší farnosti zavedených. Že se „Spolek sv. dětství“ zdařil, posílám Vám co věcný důkaz 10 zl. příspěvků od vašich malých missionářů. Těší mne, že takový dárek mohu odeslati, ale více mne těší to, že mohu Vám zvěstovati, že naše dítky, své příspěvky s velkou ochotou oddávají a modlitbu žádanou s potěšením konají. Sdělím Vám, čím ta ochota a zápal pro sv. věc dovedena:

Svědčím tuto, že nejvíc k tomu přispělo rozdání těch knížeček „Missie . .“ obrázků a medaillek Vašností laskavě mi zaslaných. Byl jsem sice podal již při zařizování vícekrátě vysvětlení o tom spolku z kazatelny i ve škole v obou třídách; z menších dítek ale málo které zdálo se tomu porozuměti, a všimati si toho. Však jaká pozornost, jaká všímavost a horlivost nastala, jakmile jsem donesl výše uvedené dary — to viděti bych přál mnohým dospělým, kteříž posud nejsou nakloněni spolkům. Nebyly tu jen oči dítek obráceny na krásné a líbezné dárky, jež měly obdržeti, ale napínaly též uši, když jsem jim z nova než jsem rozdávatí počal, podal vysvětlení o spolku. Nyní ani slovo neušlo jejich pozornosti. Den ten byl pro dítky v pravdě dnem radosti, a i mnozí rodičové se rozplakali, když své dítky viděli v radosti plynouti, když dítky vysvětlovali, co na těch obrázcích je vyobrazeno a nač je spolek sv. dětství!

Kteří do toho dne nebyli zapsáni, prosili nyní o zapsání, ano i dobrodincové se našli, jenž chtějí chudým dítkám učiniti radost, uvolili se za tyto dávatí příspěvky.

Co 2. příčinu ochoty a horlivosti pro ten spolek smím udati též onen způsob zařízení a vedení, jak jsem částečně udal v předešlé zprávě mé. Že jsem ustanovil dítky podržeti ve spolku jen do 12. let, má ten účinek, že žádný nemá odpor proti spolku a že se stalo, že rodičové, kteří musejí se odstěhovati jinam, zaplatili předkem příspěvky pro své dítky až do 12. roku těch dítek.

Obtíže při sbírání příspěvků žádná nemám. Shotovil jsem totiž na oddělených lístkách seznamy dítek dle obcí a bylo-li třeba i dle pohlaví, a tyto lístky dávám každého měsíce dospějším chlapcům i děvčatům k vybírání příspěvků, tak že nemám jiné práce, než přijímati je, kdykoliv do školy přicházím.

Ani modlitbička nepřichází obtížna a nezanedbává se, neb se jí modlívajjí dítky společně při počtetí školy po modlitbě školní.

Dle posavadní zkušenosti mám naději, že tento spolek nezahyne, ale spíše že užije se tak v naší farnosti, že bude pokládán za duchovní potřebu k vypěstění křesťanského vědomí a horlivosti dítek.

● **arcibratrstvech nejsv. Srdce P. J. (apoštolátu) a Srdce P. M.** jsem Vám předešle nemohl nic obzvláštního a patrného zvěstovati. Nyní však mám za to že smím mluvití o rozkvětu těch bratrstev a o požeňování Božím, jež

plyne z nich na naši farnost. Do toho času čítá apoštolát 289 údů, a arcibr. Srd. P. M. 263 členů mimo ty, jenž jsou na jiných místech zapsáni. S velkým účastenstvím a zálibou a nábožností slavili jsme dny památné pro tyto bratrstva, totiž: pátek a neděli po Božím Těle, a 16. červen.

V pátek zasvěcený Božskému Srdci, konala se mše sv. u oltáře, kdež se nalezá obraz našeho Spasitele s laskavým Srdcem, zpívala se píseň a po mši sv. modlila se litanie k tomuž nejsv. Srdci. Nejčist. Srdce P. M. v neděli na to oslavili jsme rovněž písní příslušnou mezi mši sv. a odpoledne slavným požehnáním s přenešením Vel. Svátosti k druhému oltáři, kdež se nalezá obraz Srdce P. M.

Obzvlášť pak slavně vypadl 16. červen. Konala se slavná mše sv. votiva, a pak zasvěcující výkon předepsaný od sv. Otce. Vypadl ten den téměř jako zasvěcený svátek. Chrám Páně byl bez mála jako v neděli naplněn. Takovou toužebnost ukázali naši farníci, aby se nasýtí těmi duchovními hody, jež křesťanům připravil sv. Otec Pius. Lze tvrditi o našich farnících že se s upřímností srdcí svých zasvětili Božs. Srdci Spasitele.

Zbývá mi nyní dokázati neb aspoň poukázati na to, v jakém ohledu plyne požehnání Boží z těch arcibratrstev!

Máme milostivé léto. Při početí milostivého léta ozývaly se odevšad obavy, že nynější pokolení lidské je příliš tupé pro hojně účastnění se milostivého léta, a již po otevření jeho slyšel jsem z okolních farností zprávy o malém účastenství těch oněch farníků. A co u nás? Očekával jsem sice již z počátku větší nábožnost než leckde jinde, ale tak velké účastenství jsem ani já ani nikdo jiný neočekával, jakéž vyšlo na jevo při 1. processí podniknutém pro milostivé léto v neděli dne 13. června. Bylo viděti muže, kteříž jindy nemohou svůj lichý stud duševný přemoci. Tak četný byl průvod, že posud v naší farnosti nebylo mohutnějšího; a že všichni ti mají vůli účastníti se milostivého leta, patrno z toho, že všichni tito chtěli míti výhodu, kteréž takový průvod společný poskytuje účastníkům, totiž že jim platí za návštěvy třech dnů. To mi bylo ze všech stran sděleno.

Odkud tato neobyčejná horlivost našich farníků a dychtivost po milostech léta milostivého?!

Prohřešil bych se proti Duchu sv., chtěl-li bych tento výsledek svému slovu přičísti. Spíše mi leží od onoho processí to přesvědčení na mysli: Toť patrný účinek milosti Boží, jež můžeme přičísti jen působení bratrstev Srdce P. J. a P. M.

A zároveň za účinek milosti vyplývající ze studnic Srdce P. J. a P. M. pokládám zdar „Spolku sv. dětství a rovněž i spolku sv. Michala“ jenž každoročně okolo svátku sv. Michala odvádí na 30 zl. pro sv. Otce.

Projevené hojně účastenství na milostivém létě mne přivedlo na myšlenku, abych dal památku těm, jenž sv. svátosti v tom úmyslu vykonají. K tomu cíli jsem objednal 800 obrázku s 3 nejsv. Srdci, jež vyšly tiskem v Opavě jak se mi zdá nákladem panenského kláštera. Pod obrázek jsem dal tisknouti slova: Památka na přijetí sv. svátostí v milost. letě 1875; na zadní straně je krásná modlitbička k Srd. P. J., jak se jí modlí sv. Otec Pius IX.

Zavírám tuto zprávu odporoučeje sebe a farnost naší milosti nejsv. Srdci Pána Ježíše a Panny Marie.

J. K.

Úmysl modliteb na měsíc Srpen:

Wšemohoucí věčný Bože! obětují Ti své dobré skutky a modlitby ve spojení s Ježíšem Kristem a všemi zbožnými a svatými dušemi v nebi i na zemi za všechno to, co si Pán Ježíš ve svém Božském Srdci přeje, jmenovitě ale v tomto měsíci, aby se neděle a svátky náležitě světily a zachovávaly, a v dnešní práve den:

Den	ke cti	Obzvláště
1.	Sw. Petra, ap. v ofow.:	za utišťovanou církev v Polsce; za 2 se polepšujících.
2.	Sw. Alfonsa z Lig., b.:	za zdar katol. misí; za kněze nespravedlivě osočovaného.
3.	Nalezení sw. Štěpána:	za vytrvalost v dobrém úmyslu; za vícero sirotků.
4.	Sw. Dominika, w.:	za zdar bratrstva růžencového v jisté farnosti; za 3 horlitele.
5.	Ř. Marie Sněžné:	za přemožení moderního pohanství ve vlastech Cyrillo-Methobějských.
6.	Proměnění Ř. Ježíše:	za zdar misí mezi Slomany; za odvrácení zlých příležitostí.
7.	Sw. Kajetana, w.:	za spojení Rusů a Řeků s církví katolickou; za 2 choré přátely.
8.	Sw. Cyriaka:	za wdovu v těžkém pokušení; za šťastné srománání soudní záležitosti.
9.	Sw. Romana, m.:	za osvětlení Duchem sw. jedné panny; za všechny v Ř. zesnulé.
10.	Sw. Wawřince, m.:	za Božskou posilu v důležitém mučení; za pobloudivce.
11.	Sw. Susany, m.:	za spolek křesťanských matek; za několik nekřesť. zjizdých rodin.
12.	Sw. Klary, p.:	za dívky pod správou školních sester; za swornost v příbuzenstvu.
13.	Sw. Hippolita, m.:	za † přezně; za mnohé schudlé rodiny; za vícero vězňů.
14.	Sw. Eusebia, m.:	za swornost a lásku v jisté katolické rodině; za 7 choromyslných.
15.	Na nebes. Ř. Marie:	za zdar všech spolků mariánských a za jejich říditele.
16.	Sw. Rocha, w.:	za horlivost v konání svých povinností jistým kněžím, a aby jednomyšlní byli; za odewzdání se do wíle Boží; za obsluhowatelky nemocných.
17.	Sw. Liberata, m.:	za † otce a sestru; za zachování drahé matky a všech jí milých.
18.	Sw. Heleny, cíř.:	Abby kněžata křesťanská hájila a wyznávala sw. wíru katolickou.
19.	Sw. Ludwika Tol., b.:	na poběhování za obdrženou posilu při pracích.
20.	Sw. Bernarda, op.:	za brzké ukončení bojů církve kat. v Německu; za 3 zloštné.
21.	Sw. Johanny, Ch.:	za větší horlivost jistých farníků v konání svých povinností křesťanských; za stálost bojujícím katolíkům za práwa církve; za 38 čekanců kněžství.
22.	Sw. Timothea, m.:	za biskupy katolické, aby wěrnými strážci byli stáde jim svěřeného.
23.	Filipa, Ben.:	za dobrého přítele, aby wytrvalejším byl v službě Boží.
24.	Sw. Bartoloměje, ap.:	za osadu, w níž jistý kněz ponejprw Slovo Boží hlásal.
25.	Sw. Ludwika, kr.:	aby horlivěji w ten den jisté osoby klaněli se nejsw. swátosti oltářní.
26.	sw. Zefirina pp.:	za dělníky neznaobohy swedené, jenž rouhali se nejsw. swátosti oltářní.
27.	Sw. Josefa Kalas.:	za jednoho z dělníků rouhawších se nejsw. swátosti oltářní, jež Bůh náhlou smrtí k sobě powolal; za osvětlení nešťastné osoby.
28.	Sw. Augustina, b.:	za obrácení hříšníků nekřesťanských; za ducha smířliwého.
29.	Slawnost sw. andělů strážných:	za dobré wychování dítek křesťanských.
30.	Sw. Rosy Limanské:	za zdar misí w Americe; za † horliwého poutníka.
31.	Sw. Kaimunda Mon.:	za všechny spolupracovníky a čtenáře „Stoly B. Srdce Páně.“

M o d l i t b a.

Božské Srdce Ježíše! strže neposkvrněné Srdce Marie Panny obětují Ti své všechny modlitby, práce a utrpení toho dne spolu se všemi úmysly; ve kterých se uštwičně na oltáři obětuješ. — Obzvláště je obětují za tím úmyslem, aby dnové bohoslužbě zasvěcení přestali se nehodně znešwęcovati. O Ježíši otewři oči oněch zaslepencůw, kdož bezbožností touto záměry a cestu nebeské spravedlnosti w niweč uwádí a naděl nás ohněm swaté horlivosti k obranování Twého swátého zákona.

Pane Ježíši zastráž ochranou swého Božského Srdce našeho sw. Otce papeže! Srdce Ježíše a Marie! zachraňtež církev, říši Rakouskou a vlast naši česko-morawskou!

O přeslabté Srdce Panny Marie, buď mou spásou!

Swatý Michale archanděl, swatí Cyrile a Methode, orobujte za nás!

ŠKOLA BOŽSKÉHO SRDCE PÁNĚ.

Měsíční list pro lid katolický, zvláště pro bratrstva v Čechách, na Moravě
a ve Slezsku.

Vydává a pořádá PLACIDUS J. MATHON, benediktin Rajhradský.

Celoroční předplatné 2 zl.;
7. výtisk zdarma.

V Brně 1875.
(dříve v Rajhradě.)

Redakce, administrace
a expedice bydlí:
na Petříně číslo 4.
(Rajhradský dům).

Ročník IX.

Září.

Číslo 9.

Obsah: Či ma líbiš? (báseň s rytinou.) — Zrcadlo lásky Božského Srdce Páně. — Božské Srdce Páně a národ českoslovanský (dokončení). — Maria, zahrada duchovní. (báseň s ryt.) — Poslední missie mezi Slovinci (pokračování). — Nebraňte maličkým přijíti ke mně (s rytinou).

 Příloha „Zábavné bibliotéky“ roč. VI. seš. 7. a 8. Historická povídka „Švedové v Lužanech.“

 Příštímu číslu bude přidáno ukončení spisu „Missie v Japonii,“ pročež toto číslo jen o 1½ archu vydáváme.

Odporučujeme nové knihy:

Stádo bez pastýře.

Zdravé rady věrným katolíkům, kteří zbaveni jsou svého duch. pastýře. Dle něm. od kat. biskupů schváleného spisu vydala „Škola B. S. P.“ a jest v její administraci na skladě. Cena 25 kr. neb 50 pf. — Příčinu vydání toho spisu jsme sdělili v čís. 6., přejeme jen hojnějšího jeho rozšíření.

Moravan.

Kalendář na rok 1876. Ročník 25. pořádal Vlad. Šťastný v Brně. Cena 45 kr. Každým rokem zdokonaluje se kalendář „Moravan“ i obsahem i úhledností, tento na rok 1876 zejména zaslouhuje vši chválu a není-li nejlepším (ještě nám všechny české nejsou známy) zajisté jest jedním z nejlepších, pro nás Moravany a Slezany jest ale vždy prvním. Přičinili-li se až dosud katol. národovci o jeho rozšíření, učiní to zajisté i letos a objednávky nechať se dějí jak obyčejně u Jos. Bartoška (Sonnenfelsgasse, č. 3.), příležitostně obstará je též redakce „Hlasu.“ Na každých 10 objednaných výtisků dává se jeden výtisk zdarma.

Židé podle talmudu.

Druhé české vydání (první v 5000 exemp. v krátké době bylo rozebráno). Málo který spis nadělal v nové době tolik hluku, jako tento dr. Rohlingův, který v různých překladech po celém světě jest rozšířen. Pro nás Slovany má ten spis snad nejvíce důležitosti, protože u nás nejvíce židů se živí a jaký užitek nám z toho, dokazují jen přebídné události. Mluvíti nebo psáti o té záležitosti nesmí se mnoho, ješto nadvládnictví takřka v každém takovém spisu shledá možnost pobouření oprávněného náboženství a ihned jej dá zabavit. Když tedy tento spis, překlad z německého, censurou proklouzl, dlužno nejenom jej čísti ale z něho se dáti také poučiti. Lze ho dostati v každém kněhkupectví za 48 kr., se zásýlkou 53 kr.

Knihy redakci zasláné :

Kniha pro každého rolníka a hospodáře. Napsal J. Dumek. Seš. 7. Cena 30 kr. Nákladem Vl. Žákovského v Olomouci.

Nákladem Fr. A. Urbánka v Praze:

Úplný převod měr a vah posavadních na metrickou a naopak. K potřebě všeobecné sepsal F. K. Opa. Cena 16 kr.

Stručná katolická lithurgika v otázkách a odpovědích pro obecné a měšťanské školy. Sepsal † Dom. Špachta. Druhé přepracované vydání. Cena 24 kr.

Nové knihovny pro mládež roč. V. čís. 5. Povídky: Cnost šlechtí, sepsal J. Příbík. Cena 24 kr.

Divadelního ochotníčka pro mládež, sv. 18.: Doba mládí — doba radosti. Obrázek ze života dětského v 5 oddílech, sepsal J. Křišpín. Cena 30 kr.

Čítanka pro vyšší dívčí a měšťanské školy. Sestavil Č. Formánek. Cena 70 kr. Výběr článků v této čítance jest účelu úplně přiměřený a zasluhuje odporučení netoliko dívčím školám nýbrž i domácím kruhům.

Milodary.

Pro sv. Otce: J. D. žák v Opavě 1 zl. z N. B. z vděčnosti za obětování nás B. Srdeci 2 zl.

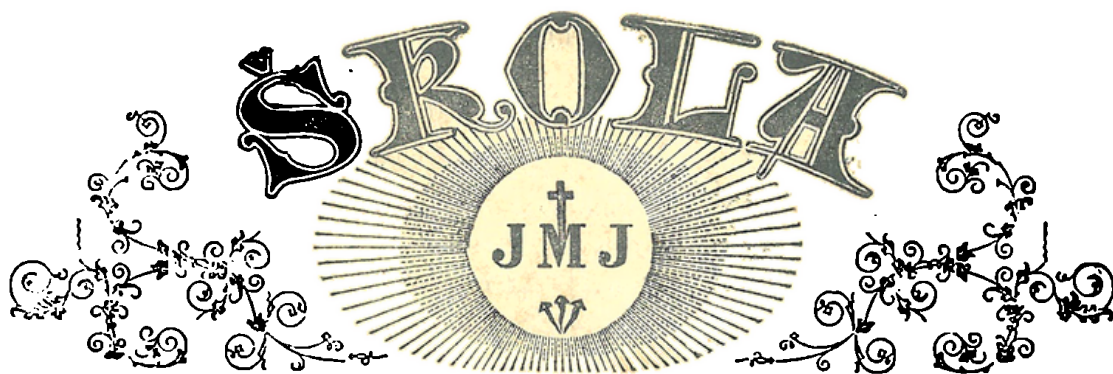
Do Filipsdorfu: na poděkování za milosti P. Marií vyprošených 2 zl. kostelu „Ejhle člověk“ v Jerusalemě: na odprošení urážek B. S. činěných 2 zl. (odevzdáno biskp. ordin. v Brně); misijní faře „Forst“ v Lužici: z N. B. 2 zl. (zaslány redakci „Vaterland“); sv. dětství: Od zbožných dítek z N. B. 2 zl., p. J. Konrád z Olešnice 50 kr., P. J. Sellner z Kuřima 10 zl., Františka Kašparova z Bludova 2 zl., P. Načeradský Fr. v Ostrohu 2 zl. 62 kr., z farnosti Týnecké u Olomouce od 64 chlapců a 74 děvčat 31 zl. (v nichž 7 zl. od jistých rodičů na vykoupení dítky, aby Bůh na přímluvu toho pohanského dítky jejich syna od zlého zachránil, pak 1 zl. od 1 rodiny z Čechovic a 50 kr. od zbž. osoby z T.), z Veselíčka Flora Bisíngova 1 zl., Ant. Panákova 40 kr., Marie Týmkova 24 kr., z Oseku několik školaček zařídilo loterii na obrázek P. M. a výtěžek z ní 2 zl. věnují poh. dítkám, Ant. Florikova 1 starou stříbrnou dvacítku; hraběcí dítky Sterbergovy z Pohořelic 6 zl., žáčky co údové apoštolátu v N. B. 2 zl., E. M. s přáním, aby dítky vykoupené obdržely jméno „Maria“ 10 zl.

☛ K vykoupení poh. dítek přijímají se prý opět upotřebené pošt. známky a sbírá je p. František Brückner ve Vidni VI. Mariahilf Milderstrasse, 46. 3. Stk., Th. 14.

V bratrstvu věč. se klanění nejsv. Svátosti zemřely a modlitbám společným se odporučují: Veronika Skleničkova z Krivoklát, Anna Sládkova z Bukovy, Juliana Kulhánkova z Vranína, Anežka Píchova z Chrastí.

Listárna:

Vlp. Kubartovi v H.: 6 zl. na 2 výt. Záb. bibl. 1875 nás došlo. Do Ostrova J. N. Od P. K. obdrželi a vše se shoduje. Vyrovnáno. Do N. B. vp. F. V. 10 zl. obdržel, v mé nepřítomnosti nebyly uveřejněny dřív až nyní, jak seznáváte.

Božského Srdce Páně.

Ročník IX.

Září.

Číslo 9.

MarII Všecka Čest a ChVáLa; Vítězství a Díky!

Či ma líbiš?

„Či ma líbiš duša moja?“ —

„Tak Ťa lúbim láska moja,
Že žiť nechcem len pre Teba,
Aby sláva a veleba
Srdca Tvojho zrastala,
A sa k Tebe vznášala
Vždy mojeho života,
Lubovonná obeta!““

„Či ma líbiš duša moja?“ —

„Tak Ťa lúbim láska moja,
Že chcem trpeť rád pre Teba
Čo len láska Tvoja z neba
Biedy, kríža, bolastí
Trpeť na mňa dopustí,
V Tebe sa len radujem:
I v kríži Ťa milujem!““

„Či ma líbiš duša moja?“

„Tak Ťa lúbim láska moja,
Že chcem z lásky proti Tebe
Zomreť svetu a i sebe,
Kúzlam sveta a tela
Chcem odomreť docela:
Za Teba mrem i žijem:
Tak Ťa Je zu milujem!““

* * *

Wimmerastii cor mactia Cant: Cav. 9.

„Nuž tak líbí srdce tvoje,
Či vieš ale, jako moje ?
Láska tvoja, čo jak sladká
Je len malá z mora kvapka :
Vyššej, než kde hviezd je báňa,
Hlbšej, než kde zem se skláňa,
Dial, než sveta končiny
Sú a mora hlbiny
Srdce moje zasahuje :
To hla srdce Ťa miluje !“

„Pre mňa žije srdce tvoje,
Pohľad ale v srdce moje ! —
Zápal tvoj, čo jak ohnivý
Je len kvietok zemskej nivy :
Vo Svatosti na oltári
Zbaven neba slávnej žiary,
Čo lásky večná obeta,
Potupený zlostou sveta
Zabúdzam na slávu neba
A som živý len pre teba.“

„Pre mňa trpí srdce tvoje,
Pohľad ale v srdce moje ! —
Bolast' tvoja, čo jak príkra
Je len slabá vatry iskra :*)
Od jasličiek po Golgotu
K poslednému až tlukotu

Múk, bolastí divé roje
Ničily vždy srdce moje :
Trňa, klince a povrazy
To hla lásky mej dókazy !“

„Či vieš ale, jak strašlivá
Smrti mojej bola chvíla ?
Keď mi srdce krvácalo,
A slnce sa zatmievalo,
Sedem mečov keď mučily
Matku moju, — moji milí
Opustili ma priatelia
Vysmiavali nepriatelia :
Vtedy som fa k sebe volal
A po tebe ruky stieral.

„Hla, tak líbí srdce moje,
Či môže tak srdce tvoje ?
Či láska tvá, čo jak sladká
Není malá z mora kvapka ?
Lež nermúť sa duša moja,
Vie ti pomôcť láska moja :
Spoj se Srdcom mojím tvoje,
Nech sa Srдца mojho zdroje
S láskou tvojou spoja vedno,
A budme Ty a ja jedno :
Srdcom mojím ma miluj
A svoje mne obetuj !**)

Dla Sendb. M. H.

Zrcadlo lásky Božského Srdce Páně.

IX.

„Doufej synu, odpouštějí se tobě
hříchové tvoji.“ (Mat. 9, 2.) — Evang.
na 18. ned. po sv. Duchu.

Milosrdná láska Božského Srdce Páně.

5. Láska Božského Srdce Páně odpouštěla hříšníkům i v hodinu smrti a modlila se za hříchy jejich.

Vidíme to na lotru, jenž s P. Ježíšem po pravici visel na kříži. Prvníkrát viděl P. Ježíše, a to na smrt odsouzeného, krví zalitého, se smrtí zápasícího, a přec se k Němu obrátil s vírou, nadějí, láskou, litostí a veřejným vyznáním. Jak ale dospěl tento hříšník k tak zázračnému obrácení? Především byl trest jeho sám milost Boží, že právě v stejný čas byl s P. Ježíšem zatčen, odsouzen a na smrt vlečen; mezi utrpením byl svědkem Jeho trpělivosti, odevzdanosti a všech cností,

*) Vatra: hranica dfeva — Scheiterhaufen.

***) Naši ubozí slováctí bratři nemají mimo K. N., žádného časopisu směru ascetického a musejí nezbytně k nám se obracet. Nezazlí nám to čeští čtenáři, že tuto Slováckům po přání jsme. Vždyť jim dobře rozumíme a jejich nářečí ctíme. Red.

poznal Jeho nevinost, vyznal a hájil ji veřejně na kříži. Zatím seslala láska Božského Srdce Páně světlo víry v jeho srdce, tak že uvěřil v Krista P. jako Syna Božího aniž byl zevnitř býval poučen; také i naděje, vždyť prosil za odpuštění a blaženost, ač viděl Pána v stejné s ním mdlobě, opuštěnosti a v zápasu smrtelném: též i lásku, anaž způsobila, že 2. lotra káral z rouhání a ujal se Pána, nevinost Jeho zastáváje, když od vlastních přátel byl opuštěn a od nepřátel svých byl tupen a hanoben. Teď byl s to dosíci odpuštění všech svých hříchů, od toho okamžiku nebylo utrpení a smrt jeho více trestem, jako spíše mučednictvím pro Krista jakž ho vskutku nazývá sv. Cyprián: mučedníkem. Nad to slíbila mu ještě láska Božského Srdce ráj a ukázala tak, že není nikdy hříšníkům pozdě k Němu přijíti a u Něho přijetí, odpuštění, spásu a blaženost dosáhnouti.

Tak také když to nejsv. Srdce mělo býti na kříži probodeno i v těch posledních okamžicích na tomto světě neznalo jiných citů k svým vrahům leč útrpnost a milosrdenství, neznalo jiného přání, leč Jeho oběť vykupitelská i na nich nepřišla na zmar, volajíc: „Otče odpust jim, neb nevědí, co činí.“

Nuže, jak bys mohl (a) tu ještě zoufati neb málomyslněti? ale jak bys mohl (a) také takové Srdce urážeti, zarmucovati. Ó Božské Srdce Ježíše! nelze mně tu jiného slova, jiné myšlenky, jiného citu vyjádřiti leč: ó lásko! ó slitování! učiň přec bych mohl (a) a zůstal (a) takovým (ou) jakým (ou) Ty mne chceš míti.

6. Láska Božského Srdce Páně koná totéž milosrdenství ve své církvi ustavičně.

Prvé nežli přestal Spasitel viditelně obcovati na zemi a sám osobně přijímati hříšníky, chtěla se milosrdná láska Božského Srdce Páně dříve ještě postarati o všechny hříšníky všech časů a míst, a proto přenesla moc hříchů odpouštěti na apoštoly a učenníky jakož i jejich řádné nástupce. Tak se staral Spasitel, aby ve svých náměstcích, Jeho plnomocí, Jeho duchem a láskou milosrdnou opatřených, mohl všechny hříšníky všech časů a míst, bez výminky až na konec světa, zachraňovati, aby hříšníci mohli právě tak opravdově a jistě jako kdys z úst Jeho božských slyšeti slova: „Odpouštějí se tobě hříchové tvoji, jdi v pokoji.“ — Proto dí sv. Augustin: „I nad nejhorším, dokud jest na živě, nesmíme zoufati.“

Ejhle, můžeš-li pak cos vznešenějšího a potěšitelného nad tuto milosrdnou lásku Božského Srdce Páně naleztí? Věru, že pln úžasu a díky volati musíš se sv. Bonaventurou: „O nejvyšší, nevýslovná lásko Pána našeho! duše naše hřeší ne jedním, nejen vícero hříchů, ale i nesčíslnými způsoby hřichu: světem, tělem i ďáblem, ale jak se vrátí i hned přijímá ji a odpouští všechny hříchů, ba co více ještě: proti vůli její volá ji zpět; aby se vrátila zpět, neustává ji volati nazpátek.“

Ó Božské Srdce Ježíše! budiž tedy zvelebena, chválena a nade vše milována divuhodná, milostná láska Tvá a to ode všech tvorů jak na nebi tak na zemi, jak v čase tak na věčnosti. Amen.

Věneček Marianský. Také Srdce P. Marie bylo a jest vždy ochotno odpouštěti svým protivníkům a modliti se za ně. Onať účinkuje ustavičně v církvi co matka milosrdenství, ježto hříšníky z hříchů zvedá a jim k polepšení a posvěcení sebe pomáhá svou přímluvou u Boha, jemuž plna milosti Ducha sv. korunou věčnou ozdobená, v nebesích nejbliže stojí. Na počest Srdce Jejího všem hříšníkům přístupného, a až posud nám lásku a milosrdenství podávajícího, a abychom na přímluvu Její také i my lásky Její hodnými se prokázali, obětujme Božskému Srdci Páně 5 desátků vítězného růžence.

Božské Srdce Páně a národ českoslovanský.

(Dokončení.)

IV.

Nuže, což řekneme my Čechoslované v Čechách, na Moravě a ve Slezsku k těmto objevům ze života nynějších katolíků francouzských? Co řekneme my katolíci českoslovanští, zpomenuvše sobě při tom na onen zvláštní poměr, ve kterém se národ náš po tolik století k nejsvět. Svátosti oltářní nacházel? Katolíci francouzští cení sobě velice tu milost, že Spasitel náš Ježíš Kristus pokornou panenku francouzskou za nástroj a prostřednici vyvoliti ráčil, aby mezi lidmi úcta a důvěra k Božskému Srdci Jeho, a tudíž úcta a důvěra k nejsv. Svátosti oltářní oživila a více rozšířena byla.

Avšak v našem českoslovanském národu ráčil Bůh hned tenkrát, když se národ náš z pohanství na víru křesťanskou obrátil takového světce vzbuditi, který po 900 let, a až po dnes v celé církvi Boží za nejspanilejší vzor, za jednoho nej-přednějších a nejhoroucnějších ctitelů nejsv. Svátosti oltářní vším právem držán byl a posud ještě držán jest. A světec tento přeslavný jest spolu nej přednější patron celého národa česko-slovanského, jest to náš svatý dědič Václav.

O jak velice vážiti měl by si tedy celý náš národ tohoto svého nejhlavnějšího patrona a dědiče, zvláště v době nynější, ve kteréž se po celém světě v srdcích katolických naděje a důvěra tak mocně a hluboce zakořenila, že pomocí pobožnosti k Božskému Srdci Páně u trůnu svrchovaného Hospodina lze nám toho vyprositi, aby se opět náboženský a mravný život, počestnost a blahobyť do všech jednotlivých vrstev společnosti lidské navrátily, a aby také všecka hříšná řevnivost a nenávisť mezi rozličnými národy na základě pravé víry Kristovy a pravých mravů křesťanských opět umlkly a zamezeny byly.

Pilně, horlivě ano s nadšením měla by se tedy nyní po celých Čechách a po celé Moravě a Slezsku pobožnost k Božskému Srdci Páně, v nejsv. Svátosti přítomnému již za tou jediné příčinou pěstovati a rozšiřovati, poněvadž náš nej přednější patron a dědič sv. Václav tak veliký a horoucí ctitel byl nejsv. Svátosti oltářní. Ctíme-li tedy a vážíme-li si sv. Václava, následujmež jej pilně v jeho horoucí lásce a úctě k nejsv. Svátosti oltářní a k Božskému Srdci Páně v ní přítomnému; neboť svatým nemůžeme vůbec lepší úctu prokazovati, než když jejich svaté skutky následujeme a je napodobňujeme.

V dějepisu našem, a mimo v ústním podání lidu našeho zachovaly se tak skvělé zprávy o této horoucí lásce a pobožnosti sv. Václava k nejsv. Svátosti oltářní, že podstatnost těchto zpráv žádný ani nevěrou novověkou prosáklý dějepisec, bez zostuzení sebe, nemůže popírati. Zprávy tyto o dotčené pobožnosti sv. Václava přežily všechny zuřivé války husitské; zprávy tyto udržely se v lidu našem a přežily také všechny šmejdy a pikle tak zvaných pikarditův čili bratří českých a moravských, kteří národu našemu smyšleniny cizáckých bludařů na místo víry svatováclavské tak dlouho vnucovali, až by se bez mála hrobaři celého národa byli stali; zprávy tyto o pobožnosti sv. Václava k nejsv. Svátosti oltářní žijí až posud v lidu našem, a nabyly pro nás katolíky českoslovanské letošního roku ještě mnohem větší důležitosti, než posud do sebe měly. Příčina toho jest následující:

Porovnáme-li způsoby; kterými náš sv. Václav svou hlubokou úctu k nejsv. Svátosti oltářní vykonával, a s jakým úmyslem a záměrem si hlavně v této pobožnosti tak velice liboval; porovnáme-li to vše jen kratičce s modlitbou, kterouž letošního

roku sv. kongregací římská, jménem sv. Otce Pia IX. ku slavnosti dne 16. června konané vydala; tuť patrně shledáme, kterak sv. Otec k úctění a oslavení Božského Srdce Páně právě ty samé prostředky, záměry a úmysly všem katolíkům navrhuje a schvaluje, kterýchž jmenovitě náš sv. Václav vždy užíval.

Má-li tedy úcta k Božskému Srdci Páně za našich časů veliké důležitosti do sebe pro všechny katolické národy, třeba jest vyznati, že pro náš národ českoslovanský tím větší důležitosti do sebe má, poněvadž svatá Stolice římská, sám náměstek Kristův co nejvřeleji všem katolíkům na celém světě právě to odporučuje a schvaluje, co nejbytečnější a nejpodstatnější stránkou celého života a svatosti našeho nejhlavnějšího patrona a dědice, svatého totiž Václava bylo.

A z porovnání dotčené modlitby k nejsv. Srdci Páně se způsoby a obyčeji, kterými sv. Václav nejsv. Svátost oltářní ctíval, vychází též zřejmě na jevo, že pravá pobožnost k Božskému Srdci Páně, dle smýšlení a řeči sv. Otce není a také nemůže býti prazádné liché aneb licoměrné pobožnůstkařství, nýbrž že pobožnost tato, velmi mohutně do celého života křesťanského zasahá a že na polepšení mravů, na zachování míru a pokoje v lidské společnosti velice beze vší pochybnosti účinkuje.

Ze života našeho sv. Václava tedy víme, kterak svou hlubokou úctu a horoucí lásku k nejsv. Svátosti oltářní zvláště tím osvědčoval, že si nejsv. oběti mše svatě nade všecko vážil. V nejútlejším věku svém, co malý školáček užíval peněz mu na zábavu daných nejen k udělování almužny, ale i k tomu účelu, že buď potřebné náčiní ku sloužení mše sv. zakupoval, aneb kněžím mešné rozdával, aby na úmysl jeho mši sv. Hospodinu obětovali. Známo jest též, kterak sv. Václav již co pachole kněžím při mši sv. milerád přísluhoval. Po celém světě katolickém jsou až podnes i o tom zprávy známé, kterak sv. Václav, jsa již vejvodou, o žních v noci na pole knížecí chodíval, pšenici žínal, v snopy svázanou na svém pleci v úkryt domu svého snášel, ji sám vymlácel, tříbil, na mouku smílal, napotom mouku předpodsívanou na těsto zadělával a z těsta hostie ku mši sv. pekával. Sbírával též po vinicích knížecích uzralé hrozny, a z nich víno ku slavení nejsvětější oběti mše sv. vlastnoručně vytlačoval. Mimo to známo jest, že sv. Václav kostely po Čechách o výroční památce jejich posvěcení navštěvoval, a tak lidu českoslovanskému svým vlastním příkladem ukazoval, kterak zasvěcené svátky světití má. Konečně i to nám všem známo jest, že sv. Václav právě v tom okamžení, když se dle obyčeje svého na jitřní mši sv. ve Staré Boleslavi ubíral, slavnou smrt mučednickou za víru Kristovu podstoupil, a sice před samými dveřmi chrámu Páně. Skončil tedy sv. Václav i život svůj svatý takřka před nejsv. Svátostí oltářní a poslední chod jeho směřoval k tomu, aby obcoval mši sv.

Hospodin Bůh náš jest podivuhodný ve všech svých svatých a vyvolených, tak že v životě každého svatého snadno lze rozličných stránek a skutků nalézti, jimiž se jeho láska k Bohu na základě toho neb onoho tajemství náboženského zvláštním způsobem objevuje. Náš svatý dědic Václav tedy stkví se v řadě velikých světců Božích a září mezi nimi svou hlubokou úctou a svou horoucí láskou k nejsv. Svátosti oltářní, a k nejsv. oběti mši sv. Nestalo se to zajisté bez zvláštního řízení Božího, že v národu našem hned z počátku, když se na víru křesťanskou obrátil, tak veliký svatý a tak veliký ctítel nejsv. Svátosti oltářní a mši sv. povstal a Bůh všemohoucí postavil jej celému našemu národu za příklad a za vzor, který následovati a napodobňovati máme. Staří naši otcové, praví to staročechové vážili si velice tohoto

vzoru a příkladu pilně jej následující. Důkazem toho byly a jsou dílem posud velikolepé a stkvostné chrámy, kterých ve vlasti naší v tak hojném počtu vystavěli, že se dle svědectví Aeneáše Sylvia, napotomního papeže Pia II. žádný národ v ohledu tomto národu českému vyrovnati nemohl. Nahlédneme-li pak do nejstarších písemných památek církevních našeho národa, budeme se diviti ba žasnouti nad horlivostí a štědrostí, s kterouž bývalí staročeši své jmění na to vynakládali, aby se v Čechách a na Moravě Bohu všemohoucímu nejen tiché mše sv. ale i zpívané ve velikém počtu každodenně obětovaly. A kdykoli se předkové naši tohoto svatováclavského zvyku a obyčeje pilně drželi, bylo také požehnání Boží a pravý blahobyť ve vlasti naší, národ náš byl mocný a slavný: ale moc, síla a sláva našeho národa také vždy slábla a chřadla, jakmile se dotčeného zvyku a obyčeje svatováclavského spouštěl. Když pak se jmenovitě za času Václava IV., přijímám lenivého nejprvé ze strany panské všelijakých neřádů a neřestí při rozdávání světských úřadů a ve správě zemské bylo zaházáno, nakazilo se podobnými neřestmi s velkou částí i duchovenstvo; služby Boží se vůbec zanedbávaly, založené od předků mše sv. se nejen ve všední den, ale i v neděli a na zasvěcené svátky na mnoze ani nesloužily, lhostejnost a nevšímavost nejsv. Svátosti oltářní a mši sv. se vždy víc mezi duchovenstvem a lidem rozmáhaly, mravnost a život náboženský klesaly včichledě, až se konečně ubohý národ náš ve válkách husitských octnul, kterýmiž bývalá moc, síla, sláva a blahobyť jeho nescetné zkázy utrpěly. Rozvaliny, zříceniny a ostatní zbytky nádherných a velikolepých chrámů, klášterů a hradů z dob předhusitských, kterýchž ještě tolik v Čechách a na Moravě s bolestným srdcem spatřujeme, mohou nám potomkům za výstrahu sloužiti a nás také vždy na to upamatovati, jak velice si náš sv. Václav a praví staročeši nejsv. Svátosti oltářní, mše svaté, zasvěcených svátků a vůbec služeb Božích vážili, a jak veliký blahobyť byl tenkrát ve vlasti naší, když staročeši příkladu sv. Václava věrně následovali.

A nyní tedy obraťme zřetel svůj k modlitbě, kterouž sv. římská kongregace jménem sv. Otce ku počtě a oslavení Božského Srdce Páně vydala.

Hned na počátku modlitby této k Božskému Srdci Páně uvádí nám sv. Stolice apoštolská na paměť, kterak se Spasiteli a Bohu našemu za našich dnů jmenovitě „rouháním a rušením dnů svátečních“ neustále veliké urážky dějí. A ku konci téže modlitby, po vykonaném zasvěcení-se Božskému Srdci Páně, čteme opět doslovně takto: „Konečně na veřejný důkaz tohoto svého zasvěcení se prohlašuji slavně Tobě samému, o Bože můj, že chci budoucně na počest Božského Srdce Tvého zachovávat dle příkazu církve svátky zasvěcené, a o to se starati, aby i osoby mně poddané aneb ode mne nějak závislé je též zachovávaly.“

Nuže nejhlavnější část svěcení svátků dle příkazu církve záleží v tom, že každý katolický křesťan na takový den mši sv. s pozorností a pobožností obcovati má. Avšak náš sv. dědic Václav proslul svou hlubokou a horoucí úctou a láskou k nejsv. oběti mše svaté. Na jevě když jest, kterak modlitba sv. Otcem schválená na prvním místě právě to všem katolíkům doporučuje a schvaluje, v čem se náš nejpřednější patron vyznamenal a čehož dávní staročeši za jeho příkladem tak velice pilní bývali.

V modlitbě k Božskému Srdci Páně, sv. Otcem schválené, praví se dále: „Přál bych sobě, bych Ti, o můj Ježíši, mohl dokázati, jakou měrou sobě žádám na vzájem milovati a ctíti ono klanění hodné a lásky plné Srdce před očima všech lidí, a ještě více rozmnožiti slávu Tvou.“

Avšak ze života našeho sv. Václava víme, kterak on nejen v soukromnosti za času nočního nýbrž i veřejně před očima celého národa svou nejhlubší úctu a horoucí lásku k nejsv. Svátosti oltářní na jevo dával. Zpomeňme si jen na pobožný obyčej sv. Václava, kterak jmenovitě k výročním slavnostem posvěcení kostelů po Čechách jezdíval a službám Božím obcuje, lidu českoslovanskému svým svatým příkladem naučení dával, jak velice si nejsv. Svátosti oltářní a mši sv. vážití má. V modlitbě tedy sv. Otcem k oslavení Božského Srdce Páně doporučené navrhuje a schvaluje se opět všem katolíkům právě to, co náš nejpřednější patron a dědic sv. Václav tak často a tak rád vykonával.

Mimo to praví se dále v dotčené modlitbě: „Přál bych sobě obdržeti obrácení hříšníkův a povzbuditi z netečnosti tolika jiných, jimžto můj Ježíši nic nezáležel na zájmech slávy Tvé a na Tvé svaté církvi samé, ačkoli k ní náležejí.“

Z těchto slov patrně jest, kterak si sv. Otec toho přeje, aby víra naše v Ježíše Krista a láska naše k Božskému Srdci Jeho v nejsv. Svátosti oltářní přítomnému nebyla mrtvá, nebyla jalová, nýbrž abysme ji vždy skutky svými osvědčovali. Máme se tedy za obrácení hříšníků a povzbuzení netečných, chladných katolíků modlití, máme z lásky k Božskému Srdci Paně na tom dle možnosti své horlivě pracovati, aby se církev svatá, choť Kristova vždy více na světě rozmnožovala a aby více oslavena byla.

Ale mimo to má každý pravý ctitel Božského Srdce Páně i za to se modlití a ze vsí síly své k tomu pracovati, „aby do sebe šli i takoví katolíci, kteří příliš tvrdošijně na svých míněních zůstávají, nechtíce se podrobiti rozhodnutím svaté Stolice; poněvadž kdo církvi Boží ve všem, co ona učí, poslušen není, Boha samého, jenž s církví jest, neposlouchá, byťby se jinak i mnohými dobrými skutky milosrdným katolíkem býti osvědčoval.“

A tu si opět na paměť uvedme, jak pilně, jak horlivě se náš sv. Václav za to modlíval, aby se celý národ náš na víru křesťanskou obrátil. Kolik asi nocí strávil náš sv. dědic před zavřenými dveřmi chrámovými na modlitbách, prose Ježíše Krista v nejsv. Svátosti oltářní za rozmnožení církve křesťanské v Čechách? A když se srdce jeho láskou k Ježíši Kristu v nejvel. Svátosti oltářní noční modlitbou bylo rozehřálo, osvědčoval za dne horoucí lásku svou ku církvi Boží jinými svatými skutky. Panoval na př. u pohanských předkův našich obyčej nešlechtný, že rodičové chudí svých vlastních dětí v nevolnictví prodávali. Takové ubohé dítky vykupovával sv. Václav za své vlastní peníze, dával je v křesťanském náboženství patřičně vyučiti, aby se z nich věrní křesťané stali, a po vyučení a po křtu sv. propouštěl je opět na svobodu. Mimo to jej láska ku Kristu a ku sv. církvi i k tomu dovedla, že se pravým apoštolem svého národa stal, aniž by pro to jiné povinnosti své panovnické byl zanedbával. Uchopil se každé příležitosti, aby pohanské předky naše ve víře Kristově poučoval, dáváje při tom velkou moudrost a obezřetnost na jevo. Bylo-li mu jednati s člověkem mravů surových, srdce zatvrzelého, poučoval jej o Božské spravedlnosti, o hrozných soudech Božích, o mukách, kteréž bezbožníkům na věčnosti připravil, pakli pokání neučiní: a naopak lidé povahy tiché a mravů útlejších vyučoval o nevystíhlé dobrotě Boha všemohoucího, o Jeho lásce k pokolení lidskému, a tak každého dle jeho vlastní povahy poznenáhla ku víře křesťanské s trpělivostí svatou přiváděl. Známé jest též, jak pilně sv. Václav nové kostely v Čechách zakládal a sešlé neb porouchané opravovati dával. Svou úctu k duchovenstvu tím osvědčil, že od matky své Drahomíry zapuzené kněze hned po svém zasednutí na

stolec knížecí opět do vlasti naší zpět povolal, jim odňaté jmění navrátíl, se o jejich výživu horlivě staral a nové z ciziny příchozí kněží s radostí přijímal.

Jak velice si na sv. víře katolické zakládal, vysvítá též z toho, že nikdy obcovati nechtěl pohanským hodům a obětům, i když od nejpřednějších a nejmocnějších pánů pohanských k nim pozván býval.

Viditelnou hlavu církve Boží, sv. Otce v největší měl uctivosti, a že nejen ve věcech víry a mravů smýšlení své vždy úsudku sv. Stolice apoštolské podroboval; ale že i ve svých vlastních osobních záležitostech největší váhu na úsudek sv. Otce kladl, patrné jest z toho, že zvláštní vyslance do Říma zaslal, kteří sv. Otce ve jménu jeho za to prositi měli, aby se knížectví vzdáti a do řehole sv. Benedikta vstoupiti mohl. „Potom,“ praví stará legenda o sv. Václavu, „sv. Václav žádaje věcí nebeských, všech tělesných věcí sobě za nic nenesa, poslal své posly k svatému papežovi, prose, aby mohl svému bratru Boleslavovi kněžství vzdada, v zákon svatého Benedikta vnutí.“*)

V.

Z uvedených těchto porovnání vysvítá tedy patrně, že se nejen směr modlitby, úcty a vřelé lásky, již sv. Václav k nejsv. Svátosti oltářní měl, ale i činy a skutky jeho velice shodují s tím se vším, co nynější sv. Otec celému křesťanstvu k uctění a oslavení Božského Srdce Páně v nejsv. Svátosti oltářní přítomného navrhl a odporučil. A proto znovu opakujeme, že my Čechoslované zvláštní příčinu máme ctíti a velebiti horlivě a vroucně Božské Srdce Páně, poněvadž náš nejpřednější patron a dědič sv. Václav tímž právě způsobem ctíl a velebil nejsv. Svátost, kterýmž dle návodu sv. Otce katolíci vůbec ctíti mají Božské Srdce Páně.

A zmahá-li se za našich dnů u všech národů katolických velká důvěra, že pěstováním pobožnosti k Božskému Srdci Páně nejrychleji a nejbezpečněji slitování Hospodina všemohoucího sobě vyprosí; měli bychom my Čechoslované tuto důvěru k Božskému Srdci Páně v prsou svých tím bedlivěji ctěním a oslavováním Božského Srdce Páně vzbuzovati, poněvadž náš celý národ tak mocného patrona a orodovníka u trůnu Božského slitování má, který se právě svou hlubokou pobožností k nejsv. Svátosti oltářní nejen sám na tak vznešený stupeň dokonalosti a svatosti povznesl, ale i celý národ náš již za živobytí svého před jistou zkázu zachránil.

Mezi dobou nynější a dobou ve kteréž sv. Václav živ byl, uplynulo sice již celých 900 let a ve vlasti naší a v národu našem se mezi tím mnohonácte věcí změnilo; avšak přes to všechno nachází se vlast a národ náš českoslovanský v Čechách a na Moravě nyní opět v takových okolnostech a poměrech, kteréž se bytečně a podstatně velice podobají poměrům a okolnostem za živobytí sv. Václava.

Když sv. Václav co mladík 20letý na stolec knížecí v Čechách zasedl, bylo ve vlasti naší ještě mnoho zarytých pohanů, kterým se víra a mravy křesťanské hlavně proto nelíbily, poněvadž v prostopášném životě zvyknuvše, své náruživosti na uzdě držeti neuměli. Lidu též pravé, křesťanské svobody dopřáti nechtěli, aby s ním ještě dále dle své libosti nakládali a jej za pouhý prostředek k nasycení svých vášní míti mohli. Kdo s touto stranou nesouhlasil aneb za ní klusati nechtěl, toho již tenkrát za zrádce národa bez všeho obalu prohlašovali. Mimo to hrozil zevnitřní nepřítel národu našemu podobným osudem, kterým soukmenovci naší, slovanští Obodrité,

*) Viz: Výbor z lit. české, d. I. legendy ze 14. stol. str. 319.

Luticové a Ratarové skutečně byli zničeni. Německému sousedu našeho národa se již tenkrát naše žizná vlast velice líbila, krása a úrodnost její naň již tenkrát velice působila, a Jindřich saský, král německý, příjímám Ptáčník, byl by již za času sv. Václava pod záštitou rozšiřování víry křesťanské národ náš tak snadno byl pohřbil, jako to se Slovany polabskými učinil, kdyby moudrost a obezřetnost mladistvého knížete sv. Václava tuto záhubu v pravý čas byla neodvrátila.

A odkud medle dostalo se sv. Václavu, v mladistvém jeho stáří moudrosti, obezřetnosti a statečnosti tak veliké, že celý národ náš před hrozící mu záhubou dovedl uchrániti? Odkud jinde, nežli ze živé víry, z nezvratné důvěry a z horoucí lásky k Bohu, kteráž každodenní vroucnou modlitbou a rozjímáním před nejsv. Svátostí oltářní víc a víc v sobě rozněcoval.

Na sv. Václavu splnila se opět slova svatá, kteráž žalmista Páně, nadchnut jsa Duchem svatým, sám o sobě byl napsal: „Mládeneček jsem já a opovržený, avšak na spravedlnosti tvé (t. j. na příkázání tvá) jsem nezapoměl. (Žalm 118, 141.) O jak velmi miluji zákon tvůj Hospodine! jestiž celý den přemýšlování mé. Nad nepřátely mé opatrnějšího jsi mne učinil příkázáním svým: nebo na věky při mně jest. Nade všechny své učitele rozuměl jsem: nebo svědectví tvá jsou má přemýšlování. Nade starce rozuměl jsem: nebo příkázání tvých jsem hledal. Od každé cesty zlé zdržoval jsem nohy své: abych ostříhal slov tvých.“ (Žalm 118, 97—101).

Předkové naši, staročeši, ctili vždy sv. Václava co zachránitele a hlavního obhájece našeho národa. Z úcty a z důvěry k němu nazývali se národem svatováclavským, přirozenou řeč naši jmenovali jazykem svatováclavským, a vůbec čehokoli si národ náš kdykoli zvláštěně vážil, a co za své vlastní měl, to také vždy svatováclavským nazývati obvykl.

Nuže tedy, ctěmež i my našeho sv. Václava jakož jej naši předkové ctili; a následujme i my příklad sv. Václava, jakož jej předkové naši, staročeši, následovali. Sv. Václav proslavil se po celém světě a na všechny budoucí časy svou hlubokou úctou, důvěrou a láskou k Ježíši Kristu v nejsv. Svátosti oltářní přítomnému. Jděmež tedy i my za jeho příkladem svatým a pečujme bedlivě o to, aby se jeden každý z nás nejprve sám stal horlivým ctitelem nejsv. Svátosti oltářní, a tudíž i Božského Srdce Páně, a napotom se i o to všemožně přičiňujme, aby se za našich časů úcta a láska k Božskému Srdci Páně opět tou měrou v národu našem rozmnožila, jako se za starých časů před husitskými válkami nejsv. Svátost oltářní v naší vlasti za příkladem sv. Václava ctívala.

Ale k tomu cíli a konci nejprve třeba jest se často modliti k sv. Václavu za milost, aby se každý z nás za jeho příkladem horlivým ctitelem Božského Srdce Páně stal, a aby v lásce k nejsv. Svátosti neustále rostl.

Prosme též pokorně sv. Václava za to, aby mocnou přímluvou svou u Hospodina všechny překážky záhy odstranil které nejdůstojnějším biskupům v naší vlasti až posud v cestě byly, že celou svou diécesi Božskému Srdci Páně nemohli zasvětit.

Prosme také důvěrně sv. Václava, aby mocnou přímluvou svou v každé farní osadě po celé šířce vlasti naší horlivých ctitelů Božského Srdce Páně vzbudil, kteří by o rozmnožení této pobožnosti v národu našem bedlivě pečovali a se žádnými překážkami v této snaze své odstrašiti nedali, vědouce, že na témž základě dále ku blahu celého národa pečují, kterýž položen byl naším předním dědicem a patronem, svatým Václavem.

Oživí-li se a roznítí-li se v národu našem svatováclavském úcta, důvěra a láska k Božskému Srdci Páně v nejsv. Svátosti oltářní: oživí se a roznítí se beze vší pochybnosti v celém národu našem i pravá svatováclavská láska k vlasti a k národu. Napotom se zajisté v národu našem i takové hlavy politické objeví, kteréž moudrostí a obezřetností svatováclavskou národ náš ze všech tísní, nehod a zmatků jej po delší čas svírajících šťastně vyvedou, a pod mocnou ochranou sv. Václava i o jeho budoucí blahobyť, moc a slávu vydatně pečovati budou.

Všelijaké prostředky, kterých se k dosažení tohoto cíle po více let s velkou pilností a obětavostí užívalo a ještě užívá, osvědčují se až posud za nedostatečné. Co máme tedy činiti, kde máme nových prostředků s úspěchem hledati? Na tuto otázku uezbývá jiné odpovědi než, kterou jsme již dříve z Písma sv. dali:

„Ješto nevíme, co bychom činiti měli, to nám toliko pozůstává, abychom oči své obrátili k Tobě Bože náš.“ (2. Paral. 20, 12.) „A nebude-li Hospodin stavěti domu, praví opět žalmista Páně, nadarmo pracují, kteří stavějí jej. A nebude-li Hospodin ostříhati města, nadarmo bdí, kdo je ostříhá!“ (Žalm 126, 1--2.) Pročež také jest psáno a psáno zůstane: „Blahoslavený jest lid, jehož Bohem jest Hospodin.“ (Žalm 143, 15.)

* * *

Modlitba za rozmnožení úcty, důvěry a lásky k Božskému Srdci Páně v národu českoslovanském.

Všemohoucí věčný Bože, který jsi sv. Václava, orodovníka a dědiče našeho vzorem učinil nejhlubší úcty, nezvratné důvěry a horoucí lásky k Pánu a Spasiteli našemu Ježíši Kristu v nejsv. Svátosti oltářní přítomnému: račiž nám Čechoslovanům skrze zásluhy a na přímluvu tohoto svatého dědiče našeho milost hojnou uděliti, abychom Božské Srdce Páně v nejsv. Svátosti oltářní přítomné vždy lépe poznávali, ctili a milovali, a z něho také vždy větší a čilejší lásku k církvi svaté katolické, k národu svému a k vlasti své těžili. Skrze téhož Krista Pána našeho. Amen.*)

*) Pfáli bychom sobě toho, kdyby některá zbožná duše, kterouž Bůh prostředky časnými obmysliti ráčil, několik tisíc výtisků této modlitbyčky na své outraty vkusně zhotoviti, a je napotom mezi náš lid zdarma rozdati dala. Takovým dobrodiným skutkem přispělo by se nemálo ku rozšíření apoštolatu modlitby ve vlasti naší, a Božské Srdce Páně by výlohu tuto jistě nahradilo. Mnohá duše zbožná by se dárečkem tímto častěji na to upamatovala, aby se k Božskému Srdci Páně za sv. církev a i za vlast a za národ modlila. Redakce katolických časopisů by takové výtisky, co přílohu, čtenářům svým s radostí rozeslaly.

Redakce.

Maria, zahrada duchovní.

Skromná myrto, skromná myrto,
Ktvoucí v tichém ústraní,
Jež Tvou vzácnost zaclání;
Skromná myrto, skromná myrto,
K Tobě hle! se Pán sklání.

Něžné lilium, něžné lilium,
Vzore rajske čistoty,
Beze skvrny, bez zloty!
Něžné lilium, něžné lilium,
Pánu's chrám vši krásoty.

Lepá růže, lepá růže,
Květe v poli Jerišském,
Lásky v ráji pozemském;
Lepá růže, lepá růže,
Spásu kryješ v lůně svém!

Proutku z Jesse, proutku z Jesse,
Skromná myrto, lilium ctné,
Lepá, vonná růžice!
Proutku z Jesse, proutku z Jesse,
Okaž plod nám — Ježíše!

J. Ž.

Poslední missie mezi Slovinci.

(J. Ž.)

(Pokračování)

Blahodary božského Srdce Páně v Tržišti. (Teržič, Neumarkt.)

Měsíce září bude tomu 13 let, co jsem se jakožto kaplan tržický s městysem Tržištěm rozloučil a, maje vstoupiti do tovaryšstva, spolu navždy se světem rozžehnal. Spřež bujných, pestrobarvých strak unášela mě z Tržiště k mateři do Lokarjí. Koně cválaly, co by je vítr nesl, tak že jsem za kratičký čas místa dojel, ve společnosti p. Pekarce, tehdejšího mnohováženého učitele tržického, jenž mě každým způsobem doprovoditi chtěl z kraje, v němž jsem po 5 měsícův pobyl.

Odtud odebral jsem se, po mnoho dní celý zadumán, do noviciátu tovaryšstva Ježíšova. Co nevidět uplyne 13 dlouhých let, co jsem opustil Tržiště, toho mínění jsa, že ho snad nikdy více nespatriím. Ale člověk mívá, Pán Bůh mění. Aj, po 13. letech uvidím ho zase, ale v jakém stavu? Buď si jak buď, uvítám po drahé době co nejsrdčejši místo svého druhého působení — co společník božského Spasitele, ač navskrz nehodný — s OO. Doljakem a Starým, večerem 16. února l. 1873.

P. Kos vrátil se domů z missie dupljanské dne 16. února. I vydali jsme se tedy na úsvitě sledujícího dne na cestu, opouštějíce Repně za nejtuzší zimy. O. Staré

nacházel se již v Tržišti, a proto mi jen s O. Doljakem cestovati bylo. Cesty, jsouce všude zamrzly, lednate, nehodily se valně ni pro povoz, ni pro saně. Místy bylo tak klusko, že se kůň nedovedl ani ku předu hnouti. Uši mi zimou docela utuhly, a z očí se mi řinula slza za slzou. Neméně záblo nás v nohy. A jakého teprv bylo nám zakusiti strachu z příčiny na nejvyš nebezpečné cesty, kteréž koňové naši ani dost málo nebyli přivykli. V čirécké úžlabině blíž Kráně (Kranj, Krainburg) dostoupil náš strach nejvyššího stupně. Vše mohlo zavaditi ve zlé: koně, vůz a my. Dva mužové přispěli nám ku pomoci, a předce byly by nám koně bez mála tak upadly, žeby se byly i s celým povozem po strmé cestě do hlubokého úžlabí sklouzuly. Nevím, čím to jest, že se pokaždé, kdykoliv se před cestou k Božskému Srdci pomodlím, tak důvěrně naději, že se s ničím nešťastím nepotkám. A věru, ještě nikdy jsem nepřišel k úrazu, ač jsem se častokráte u velikých nebezpečích octnul. Nacházím se pod ochrannými perutěmi Svrchovaného — tato myšlenka, ta pevná víra nikdy mě ještě nesklamala a všeliké nehody povždy mě uchránila.

Konečně dorazili jsme do Naklého. Tu jsme se poobčerstvili u ctihodného p. faráře, jenž mne druhdy co duchovný pomocník svatojirský pokřtil a později moje svědomí spravoval. Jest mu již přes sedmdesát let, a předce je stále tak svěží a veselé myslí. Pookrávše sobě, jeli jsme dále do Duplji, kde nás přistrojený oběd očekával. Dle předchozí úmluvy měli jsme se tam sejíti s dp. farářem tržickým, jehož jsme toužebně očekávali. Měl nám sděliti, jaký as dojem způsobilo na tržické oznámení missie, s níž se až do poslední chvíle tajil a to z té příčiny, aby liberálové tržičtí dp. farářovi a nám lecjakých potíží nespletli. Na dp. faráře měli obzvláště svrchu a protož jej v lublaňském „Tagblatt-u“ nestoudným způsobem zlehčovali a hanobili. Přibudeme do Duplji. Vystoupivše ze saní, byli jsme přívětivě uvítáni. Dp. farář sám přišel nám ještě na cestě v ústrety. Za chvílku přijel dp. farář tržický a vstoupil k nám do pokoje. „S jakou přicházíte? Přinášíte-li nám mír nebo válku, dp. faráři?“ ptám se ho. Načež on: „Trvám, že mír, až posud jest vše v pořádku, vše ticho strany Vás, vůbec mluvě, těší se moji lidé na missii.“ Po té jme se vyprávěti o svém nedělním kázání, v němž výhody missie vyložil a námitky proti ní vyvrátil. Po této rozpravě ohlásil prý missii následovně: „Počtří, o páté hodině ranní, započne se v tomto kostele missie za laskavého řízení missionářů repeňských.“ Panovalo-li již před tím za celého kázání vzorné bezmluví, tož po této nenadálé zvěsti zavládlo opravdu hrobové ticho. „Po všech pět let“ mněl farář, „co v Tržišti duchovní správu zastávám, nevyslechli tržičtí mého kázání tak tiše, jako tehdy, aniž jich kdy něco více překvapilo ode mne, než ta novinka, že jsem missii pro ně obstaral. Předně nadávali, většinou samí křiklouni němčourští, notně jesuitům, míníce, že takto missii překazí na počest a ve prospěch domácího kněžstva, neboť bohomrzké jednání své zastírali tou licoměrností, že se prý missii jenom nedůvěra projevuje vlastnímu pastýři duchovnímu, a žeby čelila na jeho úkor a na velikou újmu jeho vážnosti, avšak pochodili, právě pro toto licoměrné pokrytectví své octli se vesměs na holičkách. I umkli naposledy, že se nikdo ani ceknouti neodvážil — ano z nejvznešenějších domů posýlali pro zpovědní cedule do fary. Mezi žádateli byli na mnoze též tací, do nichž by se člověk toho nikdy nedomýšlel. Avšak přímo úžasem naplnila všecky ta zpráva, že i jistý úředník, všeobecně známý co liberál, pro zpovědní lístek poslal. Proměna pravice boží na výsostech — toť bylo skutečně něco velmi vzácného a podivného. Vše, cokoliv p. farář vypravoval, bylo nám blahozvěstným znamením. —

Posilnivše se obědem, přichystaným nám ve faře dupeljské, loučíme se a sedáme na vůz. Než nastojte a podivno vám sluchu — zazvučí veliký zvon, zůstatní zvonové zavzní v souzvučné, libosvorné hře,*) po chlumcích rozléhají se výstřely z hmoždířů.

A předce byl O. Kos již v Repních a O. Staré v Tržišti, koho se tedy týká ta česť? Přitrkovalo a střílelo se na počesť zástupcům tovaryšstva Ježíšova, k vůli dovršené právě missie. Usednuvše si do vozu, ujížděli jsme za nejkrásnějšího osluní dále. Na cestě potkali jsme dd. pp. faráře křížského a kovorského, kteří, srdečně nás uvítavše, připověděli, že zanedlouho také přijedou do Tržiště, by nás ve zpovědnách podporovali. Za krátký čas dosáhli jsme městečka, hlavního to sídla krajinského železniectví. I přijeli jsme ještě za vidna, což bylo po vůli dp. faráři tržickému, neboť psal nám do Repní, abychom přišli za dne, neb „noc má svou moc.“ Též mojí myslí namanula se nevolky ta myšlenka, žeby lecjakí pronajatí tovaryši a učňové dovedli stropiti nějaký nemístný masopustný žert právě za vchodu našeho do městyse.

V prvním voze jel O. Doljak s dp. farářem tržickým, v druhém dp. farář dupeljský a já. Lidé všude pohlédali z oken, zdvořile nás pozdravujíce, jen jednoho jsem užel, štíhlé paňátko s kozí bradou, kterýž mne nepozdravil. Před p. farářem smeknul, avšak na mne, ve druhém voze sedícího, jenom vyvalil očí. U mostu bystřického blíže sv. Jana z Nepomuk odbývala se právě svatba v hospodě, z níž zavznívala hlučná hudba, že nám již ze vzdáli zaléhaly uši.

Takovéť bylo přivítání naše. Ubírajíce se do kostela, neslyšíme hlaholu zvonův, jen hromada chlapečů nás doprovází. Z pravidla bývají také missie obzvláště plodonosny, jimž ze začátku schází všeliká hlučnost, všeliký ruch. Jsem žádostiv, co nám asi ta missie vynesie.

Vystoupivše z povozů, pokloníme se nejsv. Svátosti oltářní ve farním kostele a odtud přímo zaměříme do fary a do přichystaných pro nás pokojů.

Následního dne zahájili jsme missii. Účastníkův bylo hojnost. První dojem byl přízniv, neboť ihned se přihlásili noví obyvatelé o zpovědní cedule. Po té zasednem do zpovědnic a zpovídáme bez ustání; mezi zpovídanci spatřils as polovici farníkův křížských: zřejmý to plod lonské missie. Zpovědi jinochův odbyli jsme rychle, bylo nás, totiž okolo 10 zpovědníkův, mohl tudy každý svou zpověď za krátký čas vykonati.

Při kázáních pro stavy bylo veliké množství panen, avšak bylo též jiných, zvláště mužů; O. Staré mínil, že z poslednějších přišli mnozí jen proto, aby pak důvody, v kázáních pronešené, tím lstivěji podvrátiti dovedli, zachce-li se jim po našem odchodě křesťanské panny do hříchu sváděti. Kéžby se tato dohádka neosvědčila, anebo kéž by alespoň všechny pokušením odolaly! Než zajisté bude tu zase zlolajství

*) Tato zvonová hra spadá do oboru národních obyčejů na Slovinsku a má do sebe něco docela zvláštního, pfe libezného. Libozvuk této hry pozůstává v pfeveliké rozmanitosti zvuků, hned jemnějších, hned hrubších, fekl bys, že jsou stupnici zvukovou uměle vyměřeny; dále v střídavé, díl větší, díl menší rychlosti v zvonění a ku posledu v nejskladnější shodnosti všech zvukův a polozvukův, určitou pravidelností se opětuujících. Z toho jde ovšem na rozum, že se k tomu veliká vycvičenost vyžaduje. Každého unáší tato libosvorná hra, která se vlastně ani popsatí nedá. Slovinci jmenují toto libozvuké zvonění: priterkovanje (čti přitrkovanje), a nenalezajíce v češtině příhodného, soustavného slova, jimž by se věc úhodně znázornila, dovolujeme si slovinského výrazu se pfidržovati. I tento národní obyčej jest nenepatrný doklad jemné povahy slovanské, všude zpěvu a ěudby milovné.

a klení, pakli dívky, nezapomenouce toho, co na missii slyšely, zahanbí svůdce své nevinny. Jeden z nich se již předkem velice zlobil a zlořečil, protože jistá matka svou dceru ze služby vzíti hodlá.

O druhé hod. polední začali jsme zpovědi dívek a panen. Toť bylo množství! toť byla podívaná! Letos, tuším, bude zlý duch chatrnou sklízeň míti o svém nejmastnějším čase, totiž o masopustě. Neboť zdá se, že jest všecka ženská pleť ne na zábavách, nýbrž kolem zpovědnic seřaděna; místo co by navštěvovala plesy, chodí do chrámu Páně, poslouchajíc našich kázání. Tato obětavost slouží za příklad též mužským. Prostorný kůr, z prvopočátku takměř prázdný, plní se zponenáhlu pány a mladíky. Taktéž vzrůstá čím dál tím víc počet mužů pod kruchtou a v lavicích. Všecko naslouchalo se zájmem neobyčejným. I byla by to věru přerokovaná podívaná, kdyby ženstvo pohrozilo posléze mužským a zacpalo nakonec zpupná, nadutá ústa tržických liberálův, kteřížto ve schůzkách svých missii hanobí a vůbec o vše svaté se otírají! Kéž by se konečně též mistři a jich pomocníci kol zpovědnic seřadili, jako dnes z městyse a obou dolin vídati panny! Toť by bylo podívání, jež by zaražené liberály dokona omámilo. A nejsvětější Srdce Ježíšovo slavilo by skvělou vítězoslávu, kteráž by v myslích všech jeho milovníků navždy uvízla. Snad se dají též oni milostí božskou pohnouti. Tak by se novověcí hlásatelé svobody ku poslední zamlčeti musili. Nemohli by se déle vymlouvati u pisálkův lublaňských, jak to právě ve svém orgánu „Tagblatt-u“ činí, že prý o missii na dobro nevěděli, žeby byli již dříve rozhodně zakročili, kdyby byli zaslechli, že se tito „zpropadení černci“ do Tržiště přiloudí. Nebohá intelligence tržická, jak velice jsi sebe samu zostudila se svým dalece proslulým bystrovtipem! Jesuité jsou v Tržišti bez jejich vědomí, káží bez jejich dovolení: jak nehorázně dopadla jich tato maně zaměřená rána! Jejich střely neraní, jejich klatby jsou venkoncem neškodny, podobajíce se vyobcovacím výrokům sorbony pařížské: žádost bezbožných zahyne. —

Pravdy božské, objektivně vyložené — tak nás žádal dp. farář, abychom řečnili — nikdy se nechybí cílem. Ačkoli za celou hodinu kážeme, a časem i déle, předce se nenudí z našich řečí, a ve zpovědnicích sklízíme stonásob, co jsme vysili, k nemalé potěše duchovních pánův, kteří zpovídat přišli. — Dp. farář tržický jest s touto setbou spokojen, jsa tomu srdečně rád, že se mu poštěstilo tak notně napáliti tu němčourskou inteligenci tím, že potaji zjednal missii. I píše o něm liberalný „tagblattár“: „My jsme se co takového v pravdě nenadáli do našeho jinak ctihodného p. faráře.“ Arci, kdo by se byl toho i jen zdaleka dovtípil, že tento mnohovážený pán do osvětěného Tržiště až i missii povolá: povzdychují si teď pokrokáři a němčouři tržičtí — avšak tenkrátě podarmo. Nicméně zanecháme jim i přes to, že ku kázáním choditi nevolí, něco na pamětnou. Missijní kříž, jenž před jejich očima státi má, stále jim na paměť uváděti bude slova prorokova: „Ukládali jste proti mně zlé za dobré a nenávisť za milování mé. Mluvili jste proti mně jazykem lstivým a řečmi nenávisťi obklíčili mne: místo aby jste mne milovali, utrhalí jste mi!“ V každou neděli, v každý svátek, ač půjdou-li ještě do kostela, uslyší výčitky tyto; pokaždé ozve se v myslích těchto zaslepencův hlas Ukřížovaného: „Zval jsem vás, a nechtěli jste přijíti!“ A teprv po smrti — jak hrozný rozsudek jich čeká!

Panny nemohly se všechny vyzpovídati; mnohé z nich musily zpovědi svoje odložit na zítřek, určený k zpovědím paní.

Dne 21. února byl kostel poznovu přeplněn, nadobyčejné množství mužů naplnili kůr a sedadla. Kázání, k potřebám pojedinych stavů usrovnaná, mají skutečně

kromobyčejný vliv na naše Slovincy. Přejde-li málo lidí, pak jenom ohlas, že se zítra započnou kázání podle stavů, pak uhlídáš, že se prostory kostelní naplní. Po poledni pokračováno u zpovídání ženských. Mimo selky, z podkrají příšlé, a pospolitě Tržičanky, viděti při každé zpovědnici též něco vzácnějších paní, jimž tu sprostý lid „frave“ přezdívá. Tyto dokázaly, že se nedají umámiti nástrahám zlovůlníkův: oproti posměchům a dorážkám pomluvačů není lepšího prostředku, nežli ten: zjevně se zastati Krista, vyznati jej přede vším světem. Katolíci tržičtí mají to již svojí povahou do sebe, že si řeči a pověsti lidské pramálo všímají. Co za dobro uznávají, toho se zastávají v řeči a usilovně ve skutek uvádějí. Bez lítosti, beze všech ohledů bičují všecko, co jejich přesvědčení odporuje, před každým, ať jest té, ať oné strany, horlí pro spoznané dobro. Tak odvětil synáček, as desítiletý, svému otci, lajčímu na missii, takto: „Tatínku, dnes řekl missionář, že my děti otce svého ctíti, milovati a poslouchati máme, jest to něco zlého?“ Jistý občan tak velice se proti nám durdil, že i žeuš své v missii podflu bráti zabránil. Za to však dcera jeho, co zákyně, tím pilněji chodívá na kázání. Otázána jsouc mateří, jaké bylo kázání, řekla u přítomnosti otcově: „Tatínku, missionář pověděl, že tě maminka musí ráda míti a poslouchati — jest to tak převrácená nauka?“ Mistr, odporuje pomocníku neohroženě nás hájícímu, pouštěl se do nás, že všecky naše řeči jsou prý makavé lži. Pomocník jemu odsekl takto: „Pane, to není pravda, jesuité nelhou, jsouť téže neúhonné povahy, jako naši katolíčtí duchovní.“ Panna, již bolelo vtipkování proti missii, jata jsouc spravedlivou nevůli, řekla: „Nech ať takové lidi zastihne trest boží!“ Dcery některých liberálův bědovaly doma, an jejich úpěnlivé prosby, by do kostela směly, oslyšány zůstaly.

Ženské se vystřídaly ve zpovědnících: došlo teď na mužské. Podivno, pro tyto jsme určili kázání nikoli na všední den, nýbrž na neděli. Za celého působení mého v missiích takového něco se ještě neudálo. A proč jsme učinili opatření toto? Protož, aby se muži a mládenci hojně účastnili, neboť pak nebudou moci zastřati se omluvou, že neměli pokdy ani ku kázání ani ku zpovědi. Avšak i tak slýchati již hlasy těch kterých nespokojenců — pomocníků — kteřížto se lekají pravd svatého náboženství, ani říkají: „V neděli na jisto nepůjdu ke mši sv., bych pak nebyl přinucen i missijního kázání vyslechnouti.“ — Ovšem, zlý duch má velikou moc nad Tržištěm, maje nemálo bohaprázdných lidí za spojence a zpomocníky své. Některé pouty a řetězy tak pevně sevřel, že jich kromě Boha nikdo z poroby této nevybaví. Avšak nejenom městys, též obě doliny, dělníky zalidněné, zamotány jsou do osidel ďáblových. Žel, nejvíce postrádáme těch dělníků, kteří jsou missie nejvíce potřebni. Tito ubožci jsouť raději v dolech, než v Tržišti na kázáních. Neustále je vidíme, jak vozí uhlí do městysu, avšak kostela se, vyjma nepatrný hlouček, všickni bedlivě straní. —

Dnes jest masopustná neděle, kázání, mužům a jinochům přiznačené. O páté hod. ranní shrnul se takový nával, že se jen černalo po kostele, a O. Staré ani do zpovědnice jíti se neodvážil. Za druhého kázání, o 10. hod. byl kostel znova tak přeplněn lidmi, že by se bylo mezi nimi jablko nepropadlo. Dlužno říci, že veškeré posluchačstvo sledovalo řeči naše s upjatou pozorností.

Pozoru hodno jest, že jsme také dnes v masopustnou neděli valný počet mužů a ještě více ženských ve zpovědnících vyslechli, a po té velebnou svátostí posluhovali. — Jichž jsme posavád nejvíce pohřešovali i při kázáních a ve zpovědnících, ti se též výkladů nauky křesťanské vzdalovali, většinou liberálové. Tito páni se nám za žádnou cenu nepřiblíží. Obávají-li se snad pravdu slyšeti anebo se pohnuli

strachem před lublaňskými „blattaři?“ upoutala je snad hrůza před zpovědí, či dokonce jejich intelligence a kapitál? Nevím, co toho příčina. Tolik jest jisto, že je to světitá hanba, kterou uvodili na sebe, že ani v neděli do kostela vstoupiti se neosmělili. Poctivý katolík se ničehož nestrachuje, a ještě méně strachu měli by okázati, kdož se za neodvislé, svobodné a rázné muže pokládají. Jestli se vzdalují chrámu Páně, kam obvykle každou neděli, každý svátek chodí, by kázání knězova poslouchali, nechť pak nám dovolí pochybovati, zdaž jsou svědomití křesťané, zdali jsou ti duševní velikáni, za které sebe sami vyhlašují. Takové jednání svědčí naopak o bázlivosti, vrtkavosti a malichernosti ducha.

Dnes dostavili se konečně též horníci, mladí a dorostlí, ku sv. zpovědi. Já si již předkem myslil, že přijdou teprv tři poslední dny, ježto za celý týden uhlí z bání do městyse dováželi. Z toho vyniká, že též u mnohých tržických osadníků platí slovo: „Čas jest kapitál.“ I pomyslíš si, tož tedy boháči býti musejí ti příčinliví „doláci“ i kovkopové tržičtí. Ani se stále tak hlomozí, tak trmácejí o statky vezdejší, musejí penězi oplývati. Avšak chyba lávky! Kdyby se řídili zásadou: „Hleďte nejprvé království Božího a jeho spravedlnosti: a toto všechno bude vám přidáno,“ museli by nutně za svou neustálou práci zbohatnouti, anebo měli by aspoň chleba až do sytosti — a předce jest u nich pravý opak toho. Nejen že nejsou zámožni, jsou nadto i zadluženi, že statek za statkem ztrácejí. Ano nalezneš v této farnosti mnohou rodinu, která ještě před několika lety majetnou a vznešenou slula a teď bez mála na mizinu se octla. Splňují se nad nimi slova sv. Pavla k sv. Timotheovi písařiči: „Kteříž chtějí zbohatnouti, upadávají v pokušení a v osidlo ďáblovo a v žádosti mnohé, neužitečné a škodlivé, kteréž pohřizují lidi v zahynutí a zatracení.“ Zajisté „kořen všeho zlého jest žádostivost, jíž někteří puzeni pobloudili od víry a uvedli se v bolesti mnohé.“ Jak po skrovnu, jak po řídku nalezneš živou, skutky dotvrzenou víru, za to jak hojně všelikých útrap a strastí v obojím údolí a na horách! Dp. farář vyslovil se již napřed o těchto osadnicích svých, že jsou pro missii ztraceni, a že se do nich nic zvláštního nenaděje. A měl pravdu: obě údolí a báně byly jmenovitě mužským pohlavím přeskrovně zastoupeny. Na kázáních bylo jich pramálo, v zpovědnících vídali se poměrně jen řídcí, aspoň u nás tří nebylo jich valně. Kdyby měli živou víru, jako ostatní selský lid, byli by zaujali kostel, zatím zastoupili málem všechny prostory chrámové pouze měšťané tržičtí. I stěžovali si též sami, jak smutně prý to vypadá na dědinách. Mužští opíjejí se kořalkou, a tento zlozvyk všeobecně prý u nich se rozhostil, pročež v domácnosti takměř ustavně nesváry, hádky a třenice panují. Přišli tito ubožáci k závěrku missie, a řekl bych, příliš pozdě. Neboť hlavních věcí promeškali, pročež, nebude-li milost Boží obzvláštním činem na ně působiti, s tíží dostojí všemu tomu, na čemž se o této missii ustanovili. Přes to přese všecko dělá si dp. farář mnoho naděje na budoucno, nesmírně se těše, že tolik mužům tělem Páně přísluhovati mohl.

V masopustný pondělí a úterý přestaly konečně buchary zdejších samokovů ve své činnosti. Mnozí dělníci vzali krátkou dovolenou (slov. delapust). Za šťastné se pokládali nejedni z těch kalých občanů, že mohli v missii kýžené účasti bráti. Ihned chvátali tito stateční dělníci do zpovědnice. Byli tomu ze srdce rádi, že nemuseli více v dílnách na místo v kostele dlíti, neb alespoň že již neměli zapotřebí podtají se vykrádati z příbytků svých. Neboť přiházivalo se, že leckterý učeň bez vědomí mistra tajnými oklikami do kostela chodil, a radostí se mu usmívalo srdce, pakli, nepozorován jsa mistrem, zbožnému pudu srdce vyhověti mohl. Neméně rády

byly též mnohé paní, které muže své tím klamávaly, že místo kloboukův šátky na hlavu vzaly tak, že se všickni domnívali, že chtějí jenom sousedy navštívit, a zatím chodily do kostela ke kázáním! Nejsvětější Srdce Páně předce tedy zvítězilo: nekouali jsme podarmo devítidenní pobožnost k jeho počtě a nevzývali jsme naprázdno Panny nepoškrvněné a sv. ochrancův tržických, by se přimlouvali za šťastný zdar missie. Též modlitby v samostanech (klášterech) zábřeském a lublaňském k témuž účelu konané, nezůstaly oslyšány. Srdce Páně, překonavši všechny překážky, zvítězilo skvěle až na hlouček liberálův zcela nepatrný — neboť mnohé z nich pobily našimi slovy ženy a děti — bylo vše tichounko: nijedno slovo proti nám se více neproneslo. Mužové byli tak četně zastoupeni na kázáních dvou posledních dnů, že nám odtud přehojná vyplývala útěcha. Po závěrečném kázání obnovovali všickni hlasitě své křestní sliby. O. Doljak skrušil jim srdce tou měrou, že se zdálo vosku měkčejším býti. Všickni, ovládnáni jsouce mocností dojmův a pocitův, v slzách se jenjen rozplývali, hlasitě lkajíce, když se v řeči své od nich loučil.

Okolo půltřetí hod. s poledne rozdělával jsem v ustanovené k tomu kapli červené škapulíře. A nespátrils tu pouze pobožné venkovany, již radostně přijali oblek nepoškrvněné Panny, v krajině tak oblíbený, nýbrž i hojnost vzácných paní a panen, ano též někteří velevážení měšťané a statní jinochové tržičtí byli jím poděleni.

Po té zasednu si zároveň s O. Doljakem do zpovědnice, a slyšíme zpovědi až do sedmé hodiny s večera. Za následující na to večere vedeme si bratrskou rozprávku o všech slastech a strastech, za této missie zkušných. Co Tržiště stojí, nebyl zajisté masopust nikdy ještě tak tich a střízliv, jako l. 1873. Všude bylo jako po vymření, jenom třikráte zavýskal si kdosi před farou, že ho bylo dovnitř slyšeti. Tím se poznávalo, kteraký dojem missie způsobila na tržické. Slovo Boží upadlo na plodnou roli, a nadějná jest, že nejenom desaterým nobřž i sterým urodí plodem.

Konečně v škaredou středu, posypáni byvše popelem, vydali jsme se všickni tří na zpátečnou cestu do Repnů. Pokojně míjeli jsme domy, z nichžto zde onde zvědaví lidé zraky své upírali na nás. Vezli jsme se kvapně, an žalostivě rozhlaholila se hrana, a na marách ležela dívka osmnáctiletá, kterážto, byvši odchována zakladatelkou repeňského domu, její tetkou, poslána později k jeptiškám lublaňským, by se tam naučila na klavír a na varhany hráti. I bylať s počátku znamenitou ctitelkyní Božského Srdce, jakož i pilnou navštěvovatelkou našeho kostela v Repnůch. Avšak jak velice se proměnila od té doby, co se odebrala do Tržiště opatrovat nebožky sestry, které v loni, jakž jsme předpovídali, na souchotiny umřela. Zacházejíc s lidmi, nakvašenými zásadami nevěry a vedoucími soběvolný život, zponenáhla až k nepoznání se přeměnila. Jen svoboda, úplná svoboda ji těšila, jen všestranná volnost a neodvislost jí, aspoň na pohled, uspokojovala. Ký div, že se jí Repně, nejsv. S. Ježíšovo, napomenutí tetina, slovem, božské věci více nehodily od těch dob, co po smrti své rovněž osmnáctileté sestřičky do Lokarjí ke své tetičce se navrátila. Podivno, přebývající druhdy u jeptišek, zjinačila se tou měrou, že po navrátnu svém cele nepodobnou byla dávnějšímu chování svému. Avšak Tržiště jí opět tak přeměnilo, že se stala protivou toho, čím bývala jindy. To jmenovitě z toho vyplývá, že jen kratičkou dobu ztrávití mohla v úklidném zátiší lokarském, kteréž jí tak náhle odtrhlo z náručí tetiny, že to všechny nad míru překvapilo. Divná věc, odešla od nás, zdravá jako ryba, spokojená jako ptáče, klece prosté. Byloť prostředem července, že dužná, bujará dívka opustila Lokarje, vytrhši se z náručí své největší dobrodinkyně. Neminul

ani rok a den — a již stála před soudem Nejvyššího. Nikdo nebyl při její smrti, ni tetička, ni já, ni která z její sestřenic. Vp. kaplan tržický došel právě k ní, ana naposledy povzdechla, o 1/21 s půlnoci, dne 25. února. Na štěstí byla již před tím zaopatřena; taktéž modlila se poslední dobou téměř bez přestávky růženec, ačkoliv se před samým odchodem do Tržiště urputně zdráhala jaký růženec, byť i jen na pamětnou, s sebou vzíti. Mně se zdálo, jakoby ji Bůh sám byl opustil od té doby, co se od nejsv. Srdce vzdálila. Zemřelať v masopustný úterek! — Jak podivno! Nikdo z její příbuzenstva nebyl pozván ku pohřbu, její tetička pak zvěděla celou příhodu teprvé, když již odpočívala v chladném rově. Ať spočívá v pokoji — všecko jest jí odpuštěno, složila již Bohu účet o hospodárství svém: kéž bychom se na nebi opět shledali! Všechněm zůstane ta náhlá a podivná smrt v dlouhé, spasonosné upomínce. — Srdce Ježíšovo ku posledu předce jen vítězí, a ti, kdož se od něho odvracují, jen sobě samým škodí. —

Za silné metelice vyjžděli jsme z Tržiště. Neměli jsme proč obávati se nějaké kočičiny neb vůbec jakého pohanění. Městečko byloť po missii jakby přeměněno: skytalo vesměs poklidné, vážné vzezření. Liberálové ztratili na mnoze půdu, Tržičané došli přesvědčení, že se jesuité přirozením neliší od jiných lidí a působností od jiných kněží katolických; poznali, že missie nejsou škodny, noprž nad míru prospěšny, kdekde i potřebny. Jenom to se tu onde proslýchá: „Škoda, že tato pobožnost tak krátce trvala! Nyní teprv chodili bychom milerádi k missii a kázání s prospěchem poslouchali.“ — Nikdo se proti nám ani slovíčkem neozval, když seznali, v čem missie vlastně pozůstává. Ti, kteří se za této missie nezpovídali, zardívají se studem, a liberálové, přestávající na své domnělé svobodomyšlnosti, odpočívají sobě na vavřínech, recte na bodláčích a trní hanebné ostudy, již si od dřívějších posluchačů svého evangelium sklídili. Cedrové Libanu, jižto vrcholy svými nebes se dotýkali, padnuvše ve zpupnosti své, jsou pošlapáni a zničeni! Kristus jest skutečně ten kámen, jenž, zamítnut byv od zedníkův, na ně se svalil a je zdrtil. Takto slaví Srdce Ježíšovo skvělou vítězoslávu nad všelikými odpůrci, devětnice (devetnica) k Jeho počtě konaná, modlitby zbožných řeholnic záhřebských a lublaňských, povzdechy a modlitby jiných horlitelů božích prorazily oblaka a svodily nejplodnější rosu milosti boží na vyprahlé, liberalností rozkřičené Tržiště.

Nepřítel všeho dobra usiloval sice i po missii, by utěšenou setbu zničil — ale nic nevyřídil. Příhodilo se totiž po missii, že osmdesátiletý stařec, svého řemesla kovář, životu svému přítrž učinil tím, že si rozpáral břicho. Podivno při tom bylo, že to byl člověk dobrodušný, zbožný a všeobecně vážený. Dp. farář, byv o celé příhodě zpraven, honem odkvapil k nešťastníkovi a přivolav dva svědky, táže se ho u jejich přítomnosti, jaká by byla pohnůtka této osudné pošetilosti. Nešťastník odpověděl: „Nikoliv missie, ani jsem nebyl při ní, nýbrž jediné starost, čím bych se napříště uživil, to zavinila.“ Osmdesátník a tak skonává! V skutku, dábel jest schytralý podvodník, dovedeť chytiti do tenat svých člověka starce, jenž skorem jako opat Hilarion Bohu dlouze a věrně sloužil. Nejprvé jej přivábí na rohatinu, lepem a vнадou hojně naléčenou, takto jej od návštěvy bohoslužby odvrátí, až ho naposledy k zoufalé přiměje sebevraždě! Jak pravdivá jsou teda slova sv. Petra: „Bratři, střizliví buďte a bděte, nebo protivník váš dábel jako lev řvoucí obchází, hledaje, koho by sežral.“ Avšak nesežral ihned onoho nešťastníka — a proč? Proto že Srdce Ježíšovo dobrou pověst missie ochrániti chtělo. Obzvláštní řízení boží! Kdyby byl na místě zemřel, anebo dp. farář oním velemoudrým opatřením neosvědčil věhlasu svého, byli-by tržičtí

křiklouni jistotně jen missionáře nařkli a z nešťastné vinili smrti, tak ale sám u přítomnosti svědkův vyznal, že tím pouze jeho zoufalství vinno jest. — Rozloučili jsme se tudíž s Tržištěm, potěšení jsouce v utrobách srdcí svých a proto radostně volám: „Nejsvětější Srdce Spasitelovo přeskvělého sobě v Tržišti vydobylo vítězství. Chváleno budiž za to a oslavováno na věky!

Nebraňte maličkým ke mně přijíti.

Kdyby některý věrozvěst, k. p. Budha, Konfucius, Mohamed, aneb reformatoři Luther, Zwingli a j. p. byli mohli jen stínem býti toho, co mluvil a činil Ježíš Kristus, kdyby podobně byli mohli býti obdivováni; — ach, kde byla by měla konce jejich ješitnost, jejich pýcha! Byliby zajisté zosnovali zvláštní náboženství pro bohaté a vznešené, a zvláštní pro nuzné. V tom se právě lišil od celého světa a jeho způsobu náš Mistr a Spasitel, Ježíš Kristus. On, co opovržlivého bylo před světem, si vyvolil a v slabotě lidské ukázal božskou moc. Celníka a rybáře přibral si za apoštoly, z veřejných hříšnic učinil nejhorlivější své následovnice, s dítkami i chudých žen rád se obíral, ba až i sv. apoštolům tím jakés pohoršení dal. „Nebraňte maličkým ke mně přijíti, neboť jejich jest království nebeské;“ ti, jestli ve své prostotě, v nevinnosti se zachovají, jsou vzorem všech, kteří chtějí věčné blaženosti dosáti. Proto jest třeba jim největší péče věnovati, je hájiti před těmi četnými škůdci duševní nevinnosti a záhy je obrniti dobrými zásadami proti příštím pokušením.

Církev sv. také v tomto porozuměla svému Mistru a za hlavní úlohu svého povolání uznává povždy vyučování a vzdělávání mládeže. Od koho jsou založeny

a po celá století řízeny školy obecné v národech křesťanských? Od církve katolické. Že si je v posledních dobách moderní státy osvojili a samy dle vlastního úsudku, bez ohledu na církev, jejich prvou matku, v nich vládnou, tím minulost a z ní plynoucí práva nikterak nejsou porušena. Svět moderní osvojil si v běhu století tak mnohé věci a vládne jimi jako právní pán, ač na druhé straně to samo jednání, jen že pouze v malém provozované, trestními zákony stihá. Chci tím jen říci, že křesť. vyučování mládeže zůstane vždy církve katol. povinností a že s tou povinností srostlá práva jsou nezadatná. „Nebraňte maličkým přijíti ke mně!“

Když jednou známý americký missionář P. Lemke, pozděj v řádu sv. Benedikta, z rána navštívil missionáře kněze Galicina, našel ho, an sedí na prahu své chýše — přezdili tomu fara — na klíně maje mísu mléka, do níž si pokrajoval s pecna chleba ku snídání, a před sebou hezkou hromádku chlapečů a děvčat, jež pilně naslouchali, co jim mluvil a po čem se je tázal. „Vidíte, velebný pane bratře,“ pravil Galicin udivenému P. Lemkovi, „to je škola mé farnosti; když nejinak, aspoň tak musí církev své úloze od božského Spasitele jí uložené dostát. Vedle kostela musí kněz míti vždy i školu, to se nedá odloučit.“ Tím pronesl jen všude platnou zásadu katolickou.

Katecheta a vůbec duchovní správce musí nyní, chceli účelu církvi zadost býti, opravdu vynalezavým býti. Nadešla ale již doba, kdy účel církve nemůže se plnit jen v t. zv. národních (lépe řečeno státních) školách, ale více do rodin, do vnitřního života musí se ta povinnost církve přenést, jako v katakombách musíme svatý oheň udržovati, aby jednou v celé své živosti svět neznabožstvím omdlelý mohl opět oživnouti.

Pro tu působnost mimo školu, která předce nikdy nemůže býti zakázána, doporučujeme především onen krásný spolek sv. dětství k vykupování pohanských dítek. Máť on tolik spanilého v sobě a takým půvabem láká, že nelze k němu býti lhostejným. Ten spolek vzdělává, učí lásce vzájemné a činí karaktery světové, kterých právě náš moderný svět tak mnoho potřebuje.

Ku stejnému cíli upravujeme (vydáv. Školy) krásné olejobarevné obrázky, s příhodnými nápisy a verši, které vždy milý jsou v rodinách a na ně dobře působí! Obrázků se zlými nápisy a verši roznáší se jako větrem celé hejno po světě, a kladou se jimi zárodky mravní zkaženosti, proč by neměla i dobrá věc podobně se rozšiřovati a na těchže cestách křesťanské zásady se hájiti, kde nepřítel člověčenstva dosud bez překážky je kazil a vyvracel?

2) Divná věc: v celé Evropě snaží se vlády států, vyrvat církvi i ty národní školy z její působnosti, v Prusku šli napřed jako vůbec smělí harcovníci Kulturkampfu, za nimi neotáleli žádné země, zejména německého charakteru. Odkud ale vzaly to všechno, čím se nyní honosí a do nebes vyvyšují? Jsouť to pouze smyšlenky ideí francouzských, celé století již zastárlých, jsouť to idey ve Francii pěstovaného liberalismu lichého, jímž ani Francie více kráseliti se nechce, ale rozhodně, jako málo který stát světa, jej od sebe odmítá. Jestliť to tedy směšno, když bychom chtěli k těm ještě přilnouti zásadám, které jsme od Francie vzali a jimiž právě ona nyní rozhodně opovrhuje. Stávají se to někde i jinak v rozhodných kruzích, přikrejme to pláštěm milosrdenství.

Tedy Francie, ta svobodná země a ten „velký národ“ (la grande nation) zřídá se všeho styku s nekřesťanstvím, a dokazuje to ne pouze na papíře, nýbrž skutkem, zřizuje katolickou universitu v Paříži, která v říjnu již bude zahájena.

Když Kristus Pán svým apoštolům pravil: „Jděte do veškerého světa a učte všechny národy,“ uložil tímto posláním své sv. církvi netoliko úřad učitelský nýbrž i tu povinnost, sebe sama vyučovat a vzdělávat. V den Letnic obdrželi ovšem sv. apoštolé všechnu nauku, kterou by si jinak ani dlouholetým studováním nebyli osvojili. Duch sv. doplnil všechny jejich přirozené vlohy, zostřil nadpřirozeně jejich paměť, jejich rozum a vědění, schopny je učinil objasnit a porazit všechny bludy a filosofické systémy, on je naučil všem věcem a pochopitelný jim učinil všechny řeči jejich Mistra. Večeřadlo v Jerusalemě byla první katol. universita, první vysoké školy, kde v jednom okamžení všem pravdám se naučili přítomní a důkladněj, než kdyby jiní učitelé po celá století jim byli vyučovali.

Tento zázrak ale více se neopakuje. Nástupci apoštolů musejí dlouhými studii si osvojovati, co tito v okamžiku seznali. Dary rozumu, vědění a rady nerozklívají se více jako v onen den Letnic, nýbrž napomáhají toliko přirozeným vlohám. Bez učení-se, bez studium nelze nyní knězi ničeho dosáhnouti ba ani ve svatosti; a sv. Teresia dobře pravila, že k prospěšnému vedení duší více jistoty dává kněz učený a moudrý, třeba méně svatý, nežli kněz svatý ale ve vědách nezběhlý.

A což, jsou nynější školy nedostatečny k příslušnému vzdělání křesťanskému? Ve Francii má církev kat. mimo kněžské semináře aspoň ještě různé jiné ústavy, kde se mládeži vštěpují zásady katolické, a školy tříd pracovních. Přece ale to nestačuje. A proč? — Protože žádná z těch škol nemá za účel, vzdělati katol. učence, opravdově kat. doktory, kterých církev sv. nevyhnutelně potřebuje k vyplnění své úlohy učitelské. Či v kterých školách jinde i u nás, středních neb vyšších, dává se mladíku studujícímu návod, pohřžiti se v hlubokost bohatství a vznešené krásy pravd Kristem zjevených? Kde se mu ukazuje ten soulad, harmonie všech věd přirozených s pravdami křesťanskými? Kde má si uchystat vítězné zbraně proti bludům ve světě jako houby vyrůstajícím? Nikde v nynějším školstvu se mu jí nedostává. Ovšem každá věda, dobře pěstovaná, vede k Bohu, avšak když Bůh již předkem ze všech věd a priori se vylučuje a popírá, kterak může takovými školami dosažen býti účel církve: „učte národy, aby poznali Boha a toho, jehož poslal, Ježíše Krista?“

Nynější vysoké školy jsou ovšem původně založeny a odchovány od katol. církve; když ale svůj pravý účel se zřetele pustily a zvrhnuly se na nepřítelkyně katolických pravd, pak nezůstává církvi nic jiného, nežli zařizovati nové katolické vysoké školy, aby na to široší pole vědy postavili se noví bojovníci pro pravou vědu, která nesplozuje rozervance s sebou a s celým světem, ale vnitřním pokojem oblažuje. Proti pravdám křesťansko-katolickým jest nyní otevřený boj na celé čáře; a církev sv. nemá mimo pomoci Boží jiné zbraně nežli slovo pravdy, které ale v každém oboru bádání a vědění lidského musí býti pohotově. Tedy věda na základě křesťanství jest v nynějším boji zbraní nepřemožitelnou.

Francie nám ukázala cestu, následujme ji, jak jsme vždy, třeba ve zlém, ji následovali. My máme sice ještě daleko ku znovuzřízení katol. university, avšak živa budiž aspoň touha po ní co po prostředku znovuzřízení společnosti křesťanské a pokroku civilisace, kterou revoluce a lžiliberalism tak ochromily.

Úmysl modliteb na měsíc Bári:

Wšemohoucí věčný Bože! obětuji Tobě vsedky své dobré skutky a modlitby ve spojení s Ježíšem Kristem a vssemi zbožnými a swatými dussemi w nebi i na zemi za vsseho to, co si Pán Ježíš ve svém Božském Serdci přeje, jmenowitě ale w tomto měsíci, aby katoličské wysoké školý se zřídily a w dnešní právé den:

Den	ke cti	Obzvláště
1.	Sw. Jiljí, op.:	za zdar školám pod vedením řeholníků; za nemocnou matku a dítě.
2.	Sw. Štěpána, uh. krále:	za ochranu katol. škol před smícháním jich s jinowěrci.
3.	Sw. Serafiny, p.:	za spasit. úmysl panny; za faru nowě apostolátu m. přiwtělenou.
4.	Sw. Rosalie, p.:	za dar lásky a swornosti manželům; za obrácení 4 hříšníků.
5.	Sw. Bawřince Just., biskp.:	za mládež študující; za 2 nezdárné ženy; za domácí pokoj.
6.	Sw. Magna, op.:	za řehole katol. w Rakousku; za pobloudilé manžele; za milost nejpotř.
7.	Sw. Reginy, p.:	za rodinu w nebezpečí; za zdrazení stamby nowého kostela.
8.	Narození P. Marie:	za polepsšení mládeže jisté farnosti; za wěrné ctitele a poutníky Marianské; za dobré vyplnění noviciátu jeptišky; za zakyně 2 úslawů.
9.	Sw. Gorgonie, muč.:	za wěrnost ve sľibech Bohu činěných; za choromyšlnou.
10.	Sw. Pulcherie, cš.:	za otce, 2 bratři a příbuzného; za katol. školy a jich učitelstwo.
11.	Sw. Prota a soudrh, m.:	za zdar zřizování knihowen farních; za rodinu pobloudilou.
12.	Jmena P. Marie:	za oswěžení wřvy otce, 2 bratři a příbuzenstwa.
13.	Sw. Lobiásse:	za mládež a její učiliště; za osobu choromyšlnou; za wícero širotků.
14.	Powšššení sw. kříže:	za wědy katoličské a za spojení s církwí katol. schismatiků.
15.	Sw. Nikodema, kn.:	za ujmění nepřátel w rodinách; za dikumzdání; za † příttele.
16.	Sw. Ludmily, m.:	za wychování ženské mládeže; za mnoho neprávne osočowanou.
17.	Sw. Lamberta, op.:	za požehnání pouti Marianských; za ochranu škol katolických.
18.	Sw. Josefa Kupert., kn.:	za oswobození křesťanů z moci Turků; za dar pokory a lásky.
19.	Sw. Januaria a soudrh, m.:	za církw sw. w Italii; za wytrwalost w dobrém.
20.	Sw. Eustachia a soudrh, m.:	za požehnání katol. podniku; za míšie na Wšchodě.
21.	Sw. Matouffe, apošt.:	za wytrwalost newinně osočowané; za swornost w přátelstwě.
22.	Sw. Mauricia woj., m.:	za křesťanské Slowany w boji proti Turkům.
23.	Sw. Thekly, p.:	za ochranu před swůdci 5 širotků; za úplné zřeknutí se náruživosti.
24.	Sw. Gerharda, m.:	za církw sw. w Uhrách; za zdar zbožných podniků.
25.	Sw. Kleofásse, m.:	za smřeni-se nepřátel; za zdar duchowním cwičením.
26.	Sw. Justiny, p. m.:	za školní mládež; za matku; za milost Boží w hodině smrti.
27.	Sw. Kosma a Damiana, m.:	za milost zřízení fatal. škol středn.; na poděťowání za zdrawí.
28.	Sw. Wáclawa, patr. Č. z.:	za národ česťoslowanský; za obhájece úcty k našim sw. patr.
29.	Sw. Michala, arch.:	za křesťanstwo úplci pod jařmem turečtým; za wícero širotků.
30.	Sw. Jaroslma, uč.:	za čurawou matku; za živé i w Pánu zesnulé údy kat. bratřstw.

Modlitba.

Božské Serdce Ježíše! skrze neposťwirněné Serdce Marie Panny obětuji Tobě vssecky modlitby, práce a utrpení toho dne spolu se vssemi úmysly; ve kterých se uštwičně na oltáři obětuješ. — Obzvláště je obětuji za znouwzřizení wysokých škol, které bezbožnost zřadila, a skrze které církw sw. má rozšířit po swětě učení spásy. Pomoztiž nám, božský Spasiteli, je znouwzříditi, aby swět se naučil opět Tebe poznáwati a w tom Tebe poznání nalezl život. Amen.

Páne Ježíši zaštriž ochranou svého Božského Serdce našeho sw. Otce papeže! Serdce Ježíše a Marie! zachraňtež církw, říši Rakouskou a wlast naši česťo-morawskou!

O přesľadké Serdce Panny Marie, buďiž mou spásou!

Swatý Michale archanděli, swatí Cyrile a Methode, orobujte za nás!

ŠKOLA

BOŽSKÉHO SRDCE PÁNĚ.

Měsíční list pro lid katolický, zvláště pro bratrstva v Čechách, na Moravě a ve Slezsku.

Vydává a pořádá PLACIDUS J. MATHON, benediktin Rajhradský.

Celoroční předplatné 2 zl.;
7. výtisk zdarma.

V Brně 1875.
(dříve v Rajhradě.)

Redakce, administrace
a expedice bydlí:
na Petříně číslo 4.
(Rajhradský dům).

Ročník IX.

Říjen.

Číslo 10.

Obsah: Zrcadlo lásky Božského Srdce Páně (s rytinou). — Odkud kyne pomoc (báseň). — O Panno mocná, oroduj za nás (s rytinou). — Sv. František Serafský (báseň). — Údům sv. dětství Ježíšova. — Obnovujme sv. missie. — Takových jest království nebeské (s rytinou). — O farních knihovnách — slovo v čas? — Pomni abys den sváteční světil.

K číslu tomuto dáno jest ukončení zpráv o „Missiích za mořem“ v Japonii, sepsaných od P. J. Svobody. Z té příležitosti budou příští čísla o méně stranách.

V „Zábavné bibliotéce“ jest nový sešit (9.) právě v tisku:

„Smrt Čengie Smail-agy,“

původně od Ivana Mazuraniče, v češtině od V. Kienbergera,

který ale, vyjma odběratele více výtisků, teprv s příštím číslem „Školy,“ v polovici října, se rozešle. Bojovný ruch pro víru a život v Bosně i Hercegovině ukládá nám povinnost, obeznámit naše čtenářstvo s poměry křesťanů pod žezlem Turčina, a tu zdá se nám býti nejvhodnějším, podati jeden z nejkrásnějších jihoslovanských básní slavného bána I. Mazuraniče, v rouše českém, a ukázati jako v zrcadle našim rodákům utrapy a rekovnost uhnětených jižných bratří, jenž hodni jsou i obdivu i potřebné pomoci. —

K tisku se chystá a ještě v tomto měsíci naším nákladem vydán bude spis:

Lourdes.

Zprávy o podivuhodných událostech tam se sběhších a všestranné jich objasnění. Podle mnohých důkladných francouzských a německých spisů spracoval J. Hrubý.

Lourdes (Lúrd) jest město na francouzsko-španělských hranicích, blízko něhož v tak zvaných „starých skalách“ jest jeskyně, kde od r. 1858 podivné věci se děly a dosud dějí. Celý svět ví již o zázračných událostech lúrdských, není žádného celnějšího časopisu, který by nebyl jich se všiml, ovšem podle původní své barvy, podle vyznání svého, je nebyl buď klidně rozebíral a posuzoval, buď tupil a za vhodný žánr vzal, aby na vše, což jemu nemilé, urážky a hanu vrhal. Ani u nás, mezi Čechoslovany, v národu dosud ještě v Boha věřícím, v národu až na nepatrné výjimky katolickém, nescházelo novinářských utrhačů a ku sčítání časopisů spravedlivých a

střízlivých nepotřebovali bychom ani jedné ruky prstů. Jestliže to smutný zjev, že časopisů, které ochotně všeho se chopí, co na příkoř víry křesťanské využítkovat, zneužívat mohou, u nás mezi katolíky tolik dosud stává, tolik jich odbíráním se podporuje. Mnohdy napadlo nám ono staré naše pořekadlo: „Kdo sám sebe nectí, není cti hoden,“ a smutnou ukazuje to budoucnost naší vlasti, pakliže v posledním snad okamžení ještě se nevzchopí a s pomocí Boží nesezná nepřátel svých, kteříž to jsou právě zároveň nepřátelé víry svaté.

Ze zkušenosti nabyté po těch let vydávání katolických spisů nabyli jsme přesvědčení, že — až na pranepatrné výjimky — mezi námi Čechoslovany bohužel není žádného opravdu katolického nakladatele ani kněhkupce, jakými se honosí jiní národové. Vydají se sice také tu onde katol. spisy, ale jen pokud čistý užitek jistě z nich kyne. Pouze naše dědictví a ty dost řídké katol. časopisy, podporované ne bohatými tohoto světa ani mocnými, ale jen chudými kaplany a faráři a nejuznějšími lidmi, jsou dosud ohniskem písemnictví katolického, pro obranu víry a vlasti. Snad chce Bůh jednoho dne ukázat, že k zachování národa sv. Václavského nepotřebuje žádných mocných ani bohatých, ať jim dal příležitost a prostředky účastnit se na Jeho svatém dílu, nicméně pro nás smrtelníky málomyslné jsou ty smutné zjevy často příčinou ochabnutí.

Zmiňujeme-li toto příležitostně vydání Lourdesu, zprávy o zázračných tam zjevech, chceme svoje přátele, kteří s námi bez toho již dávno jsou stejného smýšlení a podobného přesvědčení, povzbuditi, aby toho spisku vše se ujali, který i učeným i neučeným stejně jest hoden doporučení; pyšným posměvačům i pokorným cest Božích pozorovatelům jest užitečným: těmto, aby ve své důvěře v Boha všemocného, milosrdného, ale i spravedlivého se upevnili, oněm, aby, přesvědčivše se o nedostatečnosti své moudrosti nad vlastní svou krátkozrakostí a hloupou zpupností se zahanbili.

Stádo bez pastýře.

Zdravé rady věrným katolíkům, kteří zbaveni jsou svého duchovního vůdce, řádně zřízeného kněze. Dle německého od kat. biskupů schváleného spisu vydává redakce časopisu „Škola B. Srdce Páně“ (Petrov 4). Cena 25 kr. aneb 50 pfen. něm. ř. m. — Nejlip se objednává a zakupuje přímo u vydavatele v Brně, nejspodnějš pošt. poukázkou; zakupovatelům vícero výtisků dává se 11tý zdarma.

Knihy redakci zasláné :

Počátky dušesloví. Napsal J. Šauer z Augenburku. V Praze, nákladem Fr. A. Urbánka. (Bibliot. pedagogické sv. 21.) Cena 1 zl.

Realie ve školách obecných. Sepsal Jos. Jedlička. V Praze, nákladem Fr. A. Urbánka. (Bibliotéky pedagogické sv. 22.) Cena 40 kr.

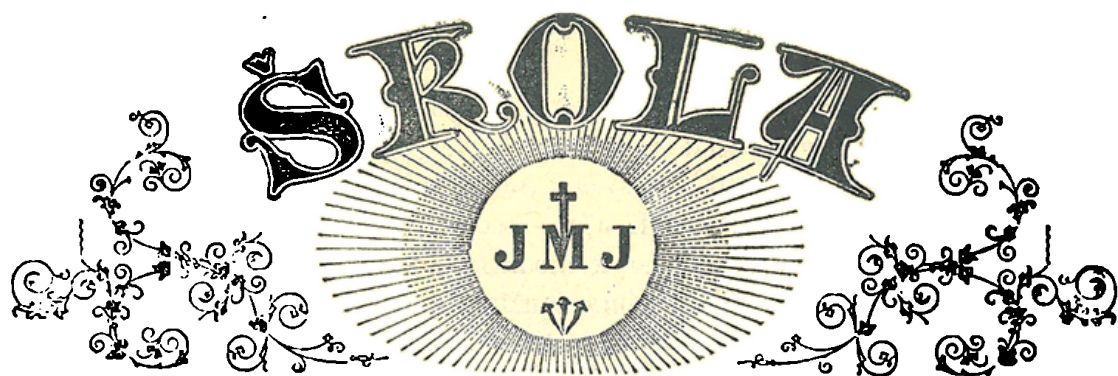
Stručná fysika k potřebě mládeže škol obecných. Sepsal Ed. Stoklas. Druhé, opravené vydání v Praze, nákladem Fr. A. Urbánka. Cena 48 kr., váz. 60 kr.

Knih pro každého rolníka a hospodáře. Sbíрка vědomostí hospodářských, napsal Jos. Dumek. V Olomouci. nákladem Vl. Žakovského. Seš. VIII. Cena 30 kr.

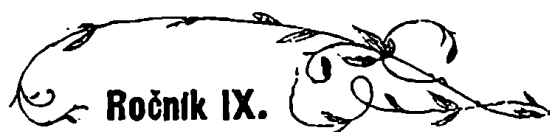
Kreslení pro školy národní. Sestavili J. Balcar, V. Kryšpín, J. Mašek a A. Svoboda. V Praze, nákladem F. A. Urbánka. (Bibliot. pedagog. sv. 23.) Cena 30 kr.

Milodary.

Sv. dětství: P. Gundel z Lipníka 1 zl. 44 kr.; dívky Osecké, Veselíčské a Radvanické 4 zl.; Marie Žáková v Praze před smrtí svou na vykoupení dítky křtěného Josef Maria 10 zl.; P. Hojtmánek 1 zl. 83 kr.; ze Studénky dívky: Maria Dostálova 40 kr.; Cecilie Hanušova 50 kr.; Veronika Fabianova 50 kr.; Vavrošova 20 kr.; Bojnarova 20 kr.; Tekla Volných 10 kr.; Maria V. 6 kr.; Jos. Vaculík z Oseku 1 zl.; z Olbrechticék Maria Drbalova 50 kr.; Maria Huvarova 50 kr.; Kateřina Huvarova 50 kr.; P. Fr. Dostál z Litochoře 10 zl.; P. K. Kotrbelec 1 zl.; Anna Vaškova 1 zl. 30 kr., z farnosti Tasovské na M. 8 zl.

Božského Srdce Páně.

Ročník IX.

Říjen.

Číslo 10.

Laskavý Ježíši spasiteli světa, schovej nás do
svého nejsladšího srdce!

Zrcadlo lásky Božského Srdce Páně.

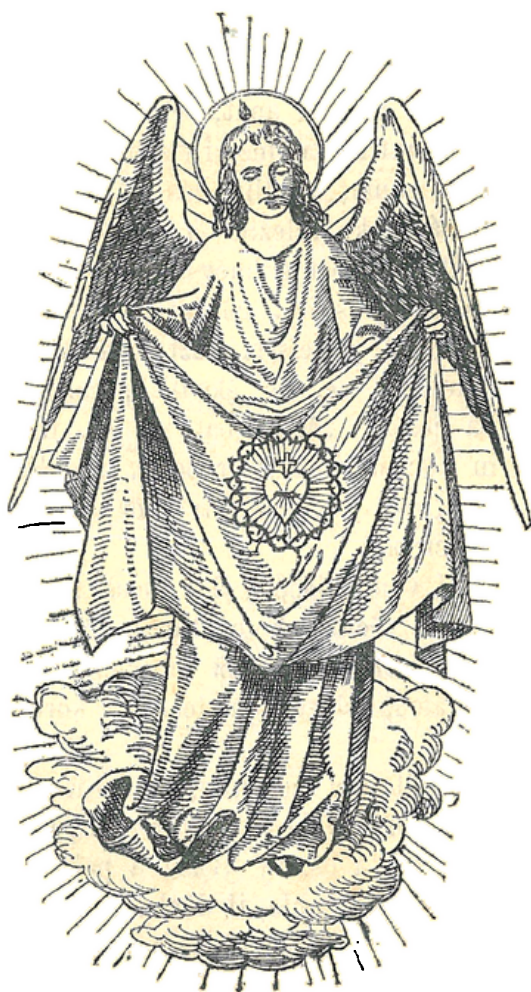
X.

„Bratři! Nepřestáváme modliti se za vás a žádati, abyste byli naplněni známostí vůle jeho, abyste chodili hodně Boha, ve všem se mu líbíce.“ (Kolos. 1, 9—10. — Epišt. na poslední ned. po Duchu sv.)

Modlíci se láska B. Srdce Páně.

5. Láska B. Srdce Páně učí nás, kdy a zač se modliti máme.

Především slíbil Pán, že modlitba ve jménu Jeho konaná zajisté vyslyšení dojde, a chtěje, bychom se modlili s vírou a důvěrou, pravil: „Všecko, začkoli byste prosili na modlitbě, věříce, vezmete.“ Napomínal nás, bychom snažně a ustavičně se modlili, řka: „Proste a bude vám dáno; hleďte a naleznete; tlučte a bude vám otevřeno. Nebo každý kdo prosí béře: a kdo hledá nalezá: a tomu, kdo tluče, bude otevřeno;“ zvláště abychom ve všech bídách a souženích se modlili, a slíbil že Otec nebeský nám dá, co by nám prospělo na duši i na těle, přede vším jiným však že máme prositi za nadpřirozené statky duševní, za dary Ducha sv. Ano i jak se modliti máme, učil nás laskavý Spasitel,

varuje nás především před pokrytstvím, poroučel abychom s nábožným srdcem a upřímnou vůlí potřeby své Bohu přednášeli a zbytečných slov se vystříhali. — Pán odporoučel zvláště modlitbu společnou, slíbil jí svou pomoc a jisté vyléčení řka: „Bděte každého času se modlíce, abyste hodni byli ujíti všech těch věcí, kteréž se dítí budou, a státi před Synem člověka. — Ano k modlitbě útočiště sobě beř, abys i způsobu trestu Božího a nehod k svému dobrému používal dle slov Páně: „Modlete se, abyste nevešli v pokušení.“ — Prikázal nám modliti se i za nepřátele řka: „Modlete se za ty, kteří vám protivenství činí a utrhají vám.“

Ó Božské Srdce Ježíše! dej mně ducha i dar modlitby, abych se cítil (a) puzena (u) modliti se opravdu, což vždycky jest jedna z největších milostí, a abych se řádně modlil (a), což působí Duch sv., o němž dokládá sv. Pavel: „Duch nápomocen jest mdlobě naší, neb zač bychom se měli modliti, jak sluší nevíme: ale sám duch prosí za nás lžanými nevypravitelnými. Ó dej mně tohoto ducha, a propůjč mně tuto milost ke cti Tvojí a k spáse mé.

6. Láska Božského Srdce Páně učí nás, jak se modliti máme.

Vložilať nám láska Božského Srdce i slova sama v ústa, jimiž se k Otci nebeskému modliti máme, a v nichž je vše obsaženo, zač se modliti můžem. Jestť to modlitba Páně, v předmluvě její nabýváme důvěru, úctu a lásku, neb mluvíme k svému Otci. V prvních 3 prosbách prosíme za to, co se týká cti a slávy Boží, v 4 posledních prosbách prosíme za to, co se týká časného i věčného blaha a to našeho i bližního. Jest to nejkratší, nejobsáhlejší, nejmocnější a nejlehčí, Bohu nejmilejší a nám nejužitečnější modlitba. „Předčíť ona,“ jak dí pap. Innocenc III., „ostatní modlitby, vážností učitele, anať jest přednešena z úst samého Spasitele, stručností řečí, anať se lehko učí a říká, dostatečností proseb, anať, čeho k obojímu životu třeba, obsahuje, množstvím tajemství, protože nesmírná tajemství v sobě uzavírá.“

Když se tedy láska Božského Srdce modlila sama, modliti nás učila a vybízela, můžeš z toho souditi, jak nutná a spasitelná, jak důležitá a vznešená jest modlitba. Proto praví svatý Bonaventura: „Modlitba ukrocuje hněv Boží, výmáhá odpuštění Boží, utišuje bouřku pokušení, zahání poklesky srdce, chrání před nebezpečenstvím a z něho vyproštuje, urovnává těžkosti, podává přátelství Boží, dostává dary Ducha sv., dar moudrosti, zjevení tajemství, zadržuje vše, co škodí spáse, dává však, udržuje a zdokonaluje vše, čeho k ní třeba jest.“ „Modlitba,“ dí sv. Řehoř Nyss., „jest umdleným odpočinkem, zarmouceným úlevou, veselým radostí, truchlícím potěchou.“ A sv. Laurentius Just. dokládá, „modlitba jest občerstvením dobrému andělu, mukou ďáblovi, podporou sv. duši, matkou ctnosti.“

Ó Božské Srdce Ježíše! takové poklady leží v modlitbě a Ty chceš nám je všecky poskytnouti, již uvádějí nás svým příkladem a učením k modlitbě. Ó budiž za to chváleno, velebeno, oslavováno a milováno od všech tvorů, jenž se umějí modliti a modlitba všech i ovoce její budiž tvou chválou, slávou, radostí a korunou na věky. Amen.

Věneček Mariánský. I Maria Panna milovala modlitbu, v modlitbu pohříženou našel ji anděl Gabriel, modlitbou zajisté připravovala se ku porodu Spasitele světa, a modlitby Její týkaly se zajisté přede vším cti a oslavy Boží, a pak blaha našeho duševního i tělesného. Vysvítáť to z výpovědi Její: „hle, já děvka Páně, staň se mi vedle slova Tvého,“ jakož i z chválozpěvu Jejího: „Velebí duše má Hospodina atd.“ v domě Alžběty, modlitbou zasvětila k ní své kroky i svůj pobyt tamtéž,

s modlitbou vrátila se opět domů. — Modlitbou podávala se celá zrozenému Spasiteli v oběť a ukrývala tajemství, jež slyšela z úst pastýřů a mudrců, modlitbou zasvětila mu cestu s Ježíškem do chrámu jakož i svou přítomnost tamtéž, modlitbou též zasvětila své kroky, když ztraceného Ježíše hledala. Že modlitbami svými Maria Panna především čest a slávu Boží vyhledávala, vysvítá z ochotné poslušnosti, s jakouž do Betléma s Josefem spěchala a s jakouž s Ježíškem do Egypta utíkala, — toť dále patrno z obětovné Její odevzdanosti, s jakouž proroctví Simeonovo v srdce své ukryla, toť zřejmě posléze z pokorné uctivosti Její, s jakouž odpověď Synáčka svého Božského v chrámě nalezeného přijala. Na počest Srdce Jejího o čest Boží a blaho naše modlitbami pracujícího a svým příkladem tak mocně nás k modlitbě povzbuzujícího, a abychom i my na přímluvu Její modlitbu milovali a se jí posvěcovali, obětujme Božskému Srdci Páně 5 desátků radostného růžence.

A. V.

Odkud kyne pomoc?

Aj jak modrý blankyt
Kryjí děsné chmury,
Jakby hrozná skáza
Hrozila tam z hůry.

Nerachotí hromy,
Není žár to blesku:
Křesťanů vrah táhne
V pololuny lesku.

A kam přijde — zdírá,
Odkud vyšel — hoří,
Vlasti milé plení,
Chrámy svaté boří.

Nešetří ni kmeta,
Nerozumí pláči,
Vlasti pudu krví
Nevinnou jen smáčí.

A co všakých cností
Jařmem hnusným svírá,
Ach, již potratí se
Z hrudí svatá víra.

A ta pohrom řada
Ještě jen se množí
Nikdo neví rady. — —
Spějí k matce Boží.

Matka Boží prosí
Za křesťanů plémě,
Od litých by Turků
Oprostila země.

V Boj se hrnou voje. —
Máti Boží kyne,
A vrah do jednoho
Div že nezahyne.

Z krajů našich prehá,
K východu se vrací,
Pod jařmem však jeho
Bratr — Slovan krvácí.

Neb kam přijde — zdírá,
Odkud vyšel — hoří,
Vlasti bratrů plení,
Chrámy svaté boří.

Boje opět zuří,
Rozdmíchal je tyran,
Že byl Turkem bratr
Neustále svírán.

Odkud kyne pomoc? —
Hle tam Boží máti!
Když se bratří opět
K úctě její vrátí!

Když se vrátí církvi,
Ta jim spásu nese,
Pak se na ty ráje
S ráje mír jim snese.

Tenkrát volně bratr
Zavládne svým lánem,
Tenkrát zvítězí kříž
Ještě nad pohanem!

I.

O Panno mocná, oroduj za nás!

Měsíc říjen se slavností sv. růžence jest nám živou památkou ze slavných vítězství, jichž křesťanstvo pod ochranou Bohorodičky právě skrze ten způsob modlitby sv. růžence nad nevěrou a kacířstvím vůbec a zejména nad úhlavním a nezměnitelným nepřitelem Krista, nad Turkem. A tato věčná památka z dob ponížení i slávy křesťanského jména jest nejvíce způsobna, naplniti nás důvěrou v lepší budoucnost, a nabízí nám též prostředky k vyplnění té důvěry.

I. Patrně jest, že čím dál více se blížíme strašnému rozvodu. Duch nekřesťanství, řekneme přímo, čisté neznabožství, jemuž poddán jest již velký díl t. zv. vzdělaného světa, nedá se ničím odstrašiti, aby úplného dosáhl vítězství, a nevidí dosud žádných valných překážek ve svém postupu. A když ten protikřesťanský duch, antikrist, vítězství úplné dosáhne, shodí pak směle se sebe voškerou roušku, za kterou se v některých zemích ještě skrýval pro snadnější mámení nezkušených, odhodí tu nyní hlásanou humanitu, svobodu svědomí a vědy, a ukáže jednoho dne celou svou zášť proti Kristu a jeho církvi. Ovšem, nesmíme si to nikterak tajiti, jsme my sami vinni vždy se zmáhajícího nekřesťanství, nebráníce jemu hned v prvních jeho začátcích v rodinách, ve škole, ve společnostech, ba shovívavě jej ještě fedrujíce. Ba dokud úplně se nezřekneme všeho, co jeví chladnost a odpor proti Kristu a což jeho jest, nemůžeme se sprostiti výčitky, že jsme i spojenci antikrista, pomáhajíce jemu čím dál víc rozprostírati svá tenata.

V nynější době, uznejme to, jest počet nepřátel křesťanství daleko větší a šíky jejich jsou daleko pořádanější, než kdy jindy; pole boje jest hrozně již rozšířeno, po všech vrstvách vzdělaného světa, bašty nevěry jsou všude rozestaveny a na pokynutí může vzplanout boj na celé čáře s heslem: Zničte tu bezectnou (církvi sv.) Veřejný tisk, který činí to „veřejné mínění,“ novověké zákony, které libovolně stíhat mohou obrance věci Kristovy, ohromný peněžný kapitál z jedné a systematicky pěstovaná nuzota z druhé strany, nejlepší to material ku všemu znemrazení, —

vše, čemu svět se kořít a čeho se bojí, jest v rukou antikrista a není jediného zřízení křesťanského, jež podvrátí by se neodvážil a to, dle lidského smýšlení, s dobrým výsledkem.

Co z toho následuje? Jaký konec vezme ten boj? Máme malomyslně vzdáti se celého odporu?

To jest pravda, že církev svatá až dosud ze všech tísní, vyrvána byla prostředky nadpřirozenými. Když židé, pohanští císaři, když kacíři a mohamedáni se všemi hmotnými prostředky v rukou, církev utkali, v téže době byla ona vítězna a ve svém ponížení nalezla vždy netušené síly ku svému zvelebení. Podlehla mnohdy ránám hmotného meče, ale jen zdánlivě, ve skutku vítězila pomocí zbraní duchovních. Mohlyť zajisté býti ještě desetkrát větší voje Faraonovy, všechny bylo by s touže lehkostí pohltilo moře červené, a vítězství bylo by tím úplnější, čím více byli by nepřátelé Boží shrnuli síly, aby pak žádný z nich neušel hněvu Všemocného. Nechť tedy i nynější nekřesťanství shromáždí všechny své prostředky a vši svou zuřivost, svou vlastní zlobou se zničí. Jeho úplné vítězství bude také jeho úplnou porážkou, a ochrana boží nad jeho církví ukáže se ve světle tím skvělejší, čím méně přispěly hmotné prostředky.

Máme ale veškerou věc ponechat Pánu Bohu, ničeho sami nečiníce? Daleko budiž od nás ta myšlenka! Ovšem Bůh zachová svou církev i bez nás, k úplnému ale vítězství chce on nás; ne jakoby byl nedostatečný, nýbrž poskytuje nám příležitosti k zásluze. On nás volá, abychom vynaložili vše možné pro Jeho a naši věc, pro církev sv. Výsledek konečný, to jest starostí Boží, pracovat ale a všemožně se snažit o vítězství pravdy Boží, toť naší povinností.

Pročež nepodceňujme ani hmotných prostředků ve prospěch církve sv., vždyť již se ukazuje zjevně, že velká úloha v tom boji pro Boha bude dána pravým Machabeům, opravdovým bojovníkům, kteří ani své krve ani životů nešetří. Všichni ale nemůžeme se chopiti zbraně tělesné, zajisté ale žádný nemůže za neschopného se pokládat pro zbraň duševní; a její moc jest mnohem výdatnější, ještě nejhlavnější řada nepřátel našich, s kterými jest nám bojovati, jest ono množství duchů neviditelných, o nichž již sv. Pavel mluví. Když Machabeové bojují a krvácejí v tělesné bitvě proti pozemským stoupcům satanáše, tu musejí všichni křesťané zároveň bojovati zbraní modlitby, bojovati proti satanu a jeho andělům.

A ty zbraně duchovní, které Bůh svým vojínům přichystal, ty modlitby, jichž moc jest neodolatelná, které jsou to? Stokrát již se osvědčily ve své nepřemožitelnosti: jestiž to svatý růženec. Již přirozený pud sebezachování musí nás nutiti, uchopit se té zbraně s novou chutí a s neunavnou vytrvalostí. Sv. Dominik poznal moc sv. růžence v boji proti vlasti zrádným kacířům, veškeré křesťanstvo západu zkusilo jí v bojích proti ukrutným Turkům; proti všem, proti nejlitějším nepřátelům zvítězila církev sv. růžencem.

II. Velká úloha v boji proti nepřátelům Božím jest uschována křesťanským Machabeům. Komu upřímnému katolíku by ihned nenapadli na mysl, div všech národů, v ustavičném krvavém boji přece neoblomní naši bratři křesťanští v zemích tureckých, sílení jen pevnou vírou v Boha a ve svou přičinlivost. Když před šesti sty lety Turci opanovali svatou zem, kde náš Spasitel po 33 let v těle lidském chodil, učil a dobře činil, když ve své zpupnosti postupně i východní části Evropy sobě podmanili; tu se pozdvihli všichni evropští mocnáři k boji proti vyslovenému nepříteli a hroznému hubiteli křesťanství a nešetřili ni statků ni svých životů, aby drahé dědictví jim odňali. Ovšem nevalny byly jich úspěchy, protože

marnivost lidská je nazvíce byla překazila, nikoli moc Turka. Evropané západní byli ovšem křesťané a horliví, ale nemálo marnivo bylo jich rytířstvo, — a Bůh se pyšným protiví. Hledali na mnoze ne tak čest Boží jako svou oslavu, a Bůh jim ukázal, že s pýchou nespolečí svého vítězství.

A ejhle! po tolik set let úpí v nejhnusnější porobě — horší každého otroka — křesťanský lid slovanský, naši pokrevní bratři, pro ješitnost národů Západu neodňal Bůh zástupů jeho od svého lidu. Oni trpí až dosud ne za své viny ale za cizí, aby smířena byla již na zemi Jeho spravedlnost; za to ale dal jim srdce hrdinné, že neoblomni ve víře vyčkali dobu svého spasení. Snad nyní již jest zde ona doba, již na času svrhnout hanebné jeho nejhlavnějšího nepřitele křesťanstva se šíjí národů křesťanských.

Podivný ale to úkaz: Když tu před několika roky kdesi v krajích podunajských kdosi šlápnul židovi na kuří oko — z jaké příčiny, není těžce uhadnout, — ihned vyskytlo se plno obhájců těch utiskovaných, nevinných židů a žádali jim slušné zadostčinění; když ale celý národ, ovšem jsou to jen křesťanští Slované, po celá století vystaven jest sveřepé svévůli odvěkého nepřitele evropské, křesťanské vzdělanosti, nejen že žádné útrpnosti neznají, nýbrž i nyní, když ta ubohá křesťanská ráje ve své zoufalosti sama, bez cizé pomoci drtí a odhazuje hanebná pouta, titěž lidumili a harcovníci pro svobodu a právo a vzdělanost, na Dunaji a v říši „bázní Boží a mravů“ všemožně se snaží překazit jich osvobození, ba raději by pevnější ještě pouta na ně ukuli. Úkaz ten jest jen novým dokladem toho, co jsme častěji již vyslovili, že všechno, co se domnívá míti moc v rukou svých, není pro věc Kristovu ale proti němu. Avšak nestrachujme se o věc Boží; oprávněna jest naděje křesťanů Jihoslovanských, že vítězství jim popřeje Bůh a junácké štěstí. Kde toto oboje sloučeno jest: vlastní přičinění a pokorná důvěra v Boha, tam nemůže podlehnouti věc Boží a skvělé neslaviti vítězství. A abychom my jeho také účastni byli, bojujme zbraní duchovní, zbraní nepřemožitelnou, svatým růžencem.

Když r. 1571 opětně hrozili Turci ve své přesile zničiti křesťanské loďstvo a si podmaniti mnohé kraje, tu v největší tísní uchopil se celý svět křesťanství, v jeho čele papež Pius V., sv. růžence, zapřisahal nebes Královnu, aby vyžádala na svém Synu pomoc Jeho církvi, a ejhle! — nebeští zástupové bojovali pro křesťany a zničili celé turecké loďstvo, tak že až do dneška k předešlé síle se nezotavilo. A jako že Bůh jest věčně nezměnitelný, i ve své spravedlnosti i ve své dobrotě, tak také neoslyší nikdy Panna Maria, matka Boží a matka naše, prosby důvěrně jí vzývajících; pospěšme jen způsob jejího uctění jí nejmilejší, sv. růženec, opět učinit všeobecným. (Viz hlavní úmysl na říjen.)

Sv. František Serafský.

(4. října.)

Slunko na obzoru vzešlo jasné,
Roztrhnuvši tmu je halčí,
Slunko ono člověčenstvu spasné
Vyřinulo svit se valčí.

Serafínský světec láskou jatý,
Jehož slavnost církev světí dnes,
Krista hlásav kříž vyvztýčil zlatý:
Proto v církvi ozývá se ples.

Pomoc nosil bídě a chudobě,
Těchy skýtal rád ou nemocným,
Hříšníky na víru v každé době
Obracel též slovem velmocným.

K andělům on povždy úctu choval,
U nich v bídě útěchu vždy bral,
Máť též Boží horoucně miloval,
Sluhou jejím být se chlubíval.

Ani tělesné ni vzácné svazky
Zemskosti ho k světu nevízí;
Skonalť co poslušné oběť lásky,
Hlásaje, že spása ve kříži.

Tělo zlomené co třtina kleslo,
V rov je bráť truchlící vložila,
By, co z Boha jest, se vzhůru vzneslo,
Slávu nebes duše zmnožila.

V nebeské se odebral on vlasti,
V život probudil ho Pána hlas,
Pramen nezměnných on přijal slastí,
Dalek jest ho všaký bolu zas!

Již, ó světce, hřížíš zraky svoje
V Božství moře hle! tam v nebesích;
Andělského sdílíš jásoť voje,
V blažených se kocháš ve plesích.

Na andělstva královou, máť Boží
Zíráš u vřelosti lásky své:
Nikdo tam již mezi nepoloží
Žáru serafínské duše Tvé!

Skráň Tvá slavným věncem ověňčená
Stkví se jasně v nebes končinách,
Slasť Tě věkověčná, neskončená
Blaží v ráje světlých lučinách.

Zlaté slunce lepoty přejasné
Nad Tebou se vznáší v oblacích,
Jeho záře nikdá nevyhasne:
Oslňuje Tě ve zázracích.

Serafíne! z výšin nebe dálných
Shlédni dolů na nás, bratry své,
Pomozíť nám v strastech žití valných,
By pak všichni došli slávy Tvé!

J. Ž.

Udům sv. dětství Ježíšova.

(List sestry Tronconi, představené milosrdných sester v Houpě.)

Mezi jiným praví: Chci tedy zvláštní dějiny a zázračné obrácení mladého děvčete — ještě ani 25 let starého — vypravovati, kteréž se nyní u sester v Hankov nalezá. A vypravuje písatelka listu toho následovně:

„Naše ubohá Tsen-quou byla od nejútlejšího mládí v pravém slova smyslu nešťastné dítě, pravou hříčkou zlého osudu. Její pohanští rodičové odevzdali ji — ještě malé děvče — podle obyčeje tam panujícího za nevěstu rodině daleko od nich bydlící. Matka budoucího ženicha (rovněž malého ještě chlapce), kteréž ono děvče odevzdáno bylo, byla zlá žena, ukrutného a zlomyslného srdce. Celých osm let bylo ubohé, útlé děvče obětí této zlovolné ženy! Co po těch osm roků vytrpělo, nedá se ani pomysliť, tím méně slovy vyjádřiti. Po osmi letech zemřel syn, jemuž byla Tsen-quou zaslíbena; na to byla ihned bez vědomí její rodičů jiné odevzdána rodině. — Bylo-li ubohé dítě dříve od ukrutné ženy týráno a trápeno, tož padlo nyní do rukou zlých, mravně skažených lidí, mezi nimiž bylo vychováno, a vyrostlo v neřestech a zlých náklonostech, jichž velikost mu nebyla povědoma. Ono nevědělo lépe činiti. Než nebylo Tsen-quou možno, ačkoliv byla pohankou, zároveň s jinými modly uctívati a jim se klaněti. Jakés vědomí čili tajný hlas, ji samé nepovědomý, od klanění se modlám ji zdržoval. S velkým bolem vzpomínala si trochu na svou dřívější vlast, na své rodiče a často, bolestí a zármutkem přemožena, volala k Bohu o pomoc: „O nebe, pomoz mi! — O nebe vysvobď a ochraň mne!“ —

Až do 16. roku byla ze země do země, z města do města jako nějaké zboží prodávána a dovážena. Bylať krásné, zajímavé postavy, vůbec velmi krásné děvče a proto se hned zalíbila každému! konečně ji koupil jistý Němec z Hankova. Tento však s ní nenakládal jako s otrokyní, nýbrž oblíbiv si ji, ujal se jí co přítel. Jakmile ji lépe seznal a její špatné vychování spatřil, vytýkal jí přísně její mnohé a velké chyby. Ubohý tvor! byl on snad s to, něčemu takovému rozuměti? — Mezi modláři, od divokých, zlých, nemravných lidí vychována — daleko od svých rodičů — bez lepších pojmů, bez poznání nejvyššího dobra; nezasloužila ona největší politování? — Neměla přední právo a nároky na odpuštění, ohled, účastenství a na milosrdenství? — Kdo by ji chtěl zatratiti?! — Než jak podivné a tajuplné jsou cesty božské prozřetelnosti! — Ačkoliv její pán a poručník mnohé chyby sám sobě měl předstírati, nicméně byl přece velmi horlivý pro spásu nešťastného onoho děvčete. On měl nábožnou a cnostnou matku, kteráž od počátku snažila se všemožně do srdce malého syna dobré a nábožné vstípiti zásady. Ano, když již se stal jinochem, nepřestávala jej napomínati a k dobrému povzbuzovati. To vše nepadlo na kamení neb skálu, nýbrž zakořenilo se hluboko do srdce jeho, a ačkoliv pozdější lehkomyšlností utlumil vzrůstající dobré seménko, nicméně při této příležitosti dosáhlo opět vzniku. Sdělil se mladému děvčeti, jak jej hryze svědomí za příčinou dřívějšího života, a kladl jí na srdce, která i ona by si připravila život plný vnitřního nepokoje a trápení, kdyby se nepolepšila. Pak — o jak podivuhodné jest řízení božské! — hleděl ji tajemstvím naší sv. víry vyučiti i sv. písmu; mělť ještě několik kněh, maleb, obrazů atd., čímž se vyučování velmi usnadnilo. Když Tsen-quou počala křesťansko-katolické náboženství pochopovati, poznala a viděla, jaká hluboká propast ji pohltiti hrozila. I pravila: „Ach, proč pak jsi byl jen tak nevděčen ku své matce? Proč nežil jsi vždy jak dobrý křesťan? — Proč jsi urážel tak velmi svého Boha? — Já ale činím pevné předevzetí, nikdy více nehřešiti, ana jsem skrze tebe pravého Boha poznala a našla sv. pravdu. Chci býti též křesťankou a tam v nebesích se pak všichni opět shledáme. Prosím tě, opakovala často, potěš přece svou ubohou, dobrou matku, již jsi tak velice zarmoutil, a žij dále jako dobrý křesťan.“

Onen Němec, jsa ve vojenské službě, musel se za rozkazem do Evropy navrátiti. Daroval své mladé otrokyni Tsen-quou svobodu, a tato když uslyšela od jistého horlivého kněze, jenž toužil po spáse zbloudilé ovečky, že jest takový ústav, v němž by mohla vyučena býti, prosila ihned vroucně o přijetí do něho. Sestry toho ústavu přijali ji s radostí, jako druhou Magdalénu, by ji k nohous jejího božského Mistra uvéstí mohly. Tsen-quou byla veselá a šťastná a neváhala podle příkladu kajicnice ve sv. evangelium v horlivosti a věrnosti se zdokonaliti. Pevné a neoblomné učinivši předevzetí Bohu náležeti a jemu sloužiti, bojovala statečně proti pokušením a zkouškám, kterýmiž jí zlý duch znepokojoval. Snažila se též jak a kde jen mohla, jsouc o pravdě přesvědčena a jí proniknuta, jiné obracet i na lepší přiváděti cesty. Jednoho dne přišla již obstarlá osoba, kteráž se za její matku vydávala. Než pochybovalo se velmi, je-li to pravda. Při zprávě této bušilo srdce její a byla v rozpacích, má-li oné osobě, kteráž její matkou se býti pravila, následovati či ne. Bojovala dlouho se svými přirozenými náklonostmi, než zvítězila nad nimi docela a umínila si, na vždy zůstat v klášteře a nikdy více se nevrátiti do svého pohanského domova. Byla pravým obrazem zbloudilé ovce oplakávající své chyby; a zdobíc se všemi cnostmi připravovala se ku přijetí křestu sv., kterýž jí v předvečer slavnosti „Na nebe vzetí P. Marie“ udělen byl; obdržela jméno Maria-Josefa. Očištěna svatou

vodou, byla též za hodnou uznána v den téže slavnosti, ku stolu Páně přistoupiti a Tělem a Krví Ježíše Krista účastnou se státi. Pět dní pozděj přijala svátost sv. biřmování.

Ach! ani se mi nedostává slov ku vyjádření její radosti a potěchy, kteréž tuto novou nevěstu Kristovu naplňovaly. Z lásky ku Ježíši Kristu chce se, s onou láskou a pokornou oddaností, kterouž hned z počátku projevovala, obsluže chudých věnovati. Duše tato jest v pravdě k novému zrozena životu! — Jest ona kořist, pazourům pekelného nepřítelů vyrvána a uvedena do ovčince Ježíše Krista! Pro nás na tomto světě již velká to útěcha, nebeská odměna!

Tuto naši radost nám však Pán Bůh proměnil v žalost, tak píše dále, jelikož jsme ztratili drahou a milou jednu sestru. Johanna Morose dostala prudkou zimnici, kteráž jí ve třech dnech v mladistvém stáří 27 let do země uvedla, jako rozkvetlou růži od ratolesti utrhla. Bylať ona sedm let v řádě a asi tři leta při missiích. Jsouc silná a mohutná dodávala nám skvělých nadějí. Horlivost její ve skutečích milosrdenství byla tak veliká, že myslila vždy, že ničeho neučinila, ačkoliv se byla pracovala. Sv. dětství Ježíšovu byla velmi oddána; není ani možno její nikdy nepřestávající péči o tyto malé andělky popsati. Milovala je jako ta nejlepší matka; hlídala je a vše pro ně chystala. Jestliže některé onemocněly a umřely, prokázala jim všechny povinnosti křesťanské lásky. Jsouc cnostná a zvláště nejblahoslavenější P. Marii oddána, vyznamenávala se zvláště ve svých devítidenních pobožnostech, za což se jí dostalo té milosti, že opustila toto slzavé údolí právě toho dne, kdy Královna nebes a všech svatých zemi naši opustila a do nebe ku svému Synu vzata byla.

Naši sirotci velkou nám dělají radost, poněvadž se vespolek velmi milují a sobě přejí. Větší pomáhají menším, kde jen mohou. Menší jsou opět stařím za to velmi vděční. Všichni jsou svým učitelkám oddáni celým srdcem, jsou učenliví, poslušni a přívětiví. S radostí učí se pracím, kterých nejvíce v této zemi potřebují jako: bavlnu připravovati, přísti, plátno tkáti, šaty a obuví zhotovovati, zlatem a stříbrem vyšívat; a mají k tomu velké vlohy a obratnost. Zhotovují též věci lněné, pletou punčochy a jiné věci hedbávné a lněné pro Evropany; z toho všeho hledíme si něco vydělati. Ničeho nezanedbáme, co by dítky na onen stupeň vzdělanosti přivésti mohlo, jenž jest jim potřebný, když opustí náš dům, aby se poctivě světem protloukly a aby mohly stavše se matkami a vychovatelkami i jiné těm věcem učiti. Roku tohoto, tedy 1875, opustilo asi 20 sirotků náš klášter, některé by se provdaly, některé by se svým navrátily a opět jiné byly od křesťanských rodin za vlastní dítky přijaty. Hledíme vždy několik dívek zaopatřiti, by bylo místo pro nové, neboť naše prostředky jsou velmi nepatrný a protož můžeme jen jistý počet vychovati a vyživiti.

Obnovujme sv. missie. Kdo jednou byl přítomen sv. missiím a měl příležitost seznat její blahodárné účinky, nemůže než přát časté jich konání aneb obnovování. V Tlumačově, ve farnosti to jen as 1600 duší velké, byli ku konci června r. 1873 missie konány za velkébo účastenství okolních farností, tak že komunikantů bylo 2200. Roku 1874 obnovovala se taže pobožnost a čítalo se na 1400 komunikantů a letos při opětném obnovování v třídní pobožnosti k uctění nejsv. Srdce Ježíšova (28., 29. a 30. června) přistouplo na 700 ku stolu Páně. Kolikeré to smíření-se s Bohem, kolikeré to polepšení! — Všechny ty pobožnosti s velkou horlivostí a obětavostí vedeny byly od důstoj. OO. Redemptoristů z Černého u Litovle a já níže-psaný vyslovuji ve jmenu svých farníků s vděčným srdcem své skromné díky a volám: Božské Srdce Pána Ježíše budiž Vám odplatou!

Jos. Steiniger, farář.

Takových jest království nebeské. (Z L.)

Na neděli devátou po sv. Duchu při svěcení školního praporu obrátil jsem řeč svou na spolek sv. dětství, vyzýváje děti okolo praporu jako bojovníky shromážděné, by podnikly boj k osvobození ubohých dítek pohanských od krutého nepřítele pekelného, spolu též na rodiče, by dítkám svým k boji tomu (jak již lidé vůbec říkávají) municí, náboj poskytli. — A hle semeno padlo v malé farnosti (kteráž ani 600 duší nepočítá) na dobrou půdu, ovšem také některé dítky z jiných farností se tu přihlásily, neb počet údů spolku sv. dětství dostoupil do slavného zasvěcení jeho počtu 83 údů. Dojemné bylo podívání se na útlou mládež při svěcení školního praporu; dojemnější v den sv. andělů strážců; neb tu jedny matky nesly své maličky v náručí, jiné je vedly za ručinky, jiné jimi doprovázeny ubíraly se k odpoledním službám Božím. Pocit ten nedá se vyjádřiti, kterýž ovládl všemi přítomnými, když ti maličtí jako kuračka kolem oltáře klečeli, když se jim požehnaní udělovalo a posvěcené medaile rozdávali. Matky přítomné se zalíbením a patrně s velikým pohnutím patřily na své maličky a radovaly se, že již jejich maličtí zvláštního povšimnutí došly. Mnohé matce kanuly slze, když viděla vztážené ruce kněze nad jejím dítkem, mnohá též slzela lítostí, že dítko své nepřipojila spolku tomu. Viděti z celého hojnou a blahodárnou účinnost nejsv. Srdce Páně, k němuž želáno bylo o rozkvět a zrůst díla tohoto u nás. Obzvláště podivu hodno jest, že jistý otec odpíral a zdráhal se dítky své zapsat dáti — konečně však na usedavé prosby dvou malých děvčátek přivolil, Pán Bůh sám obrací a obměkčuje sebe tvrdší srdce. Kým se jen všudy ujímá spolek ten, kým nalezá více půdy ve vlastech slovanských; máme toho velikou potřebu, by dítky naše sv. církvi odcizeny nebyly, zvláště tam, kde novomodní učitelé nejen v náboženském ohledu nic nečiní alebrž, kde mohou, náboženský cit a náboženství vůbec podkopávají. Obzvláště duchovní správcové mohou mnoho v tom ohledu působiti v kostele; ve škole to není velice radno ani třeba, an dítky, jež údy spolku sv. dětství státi se mají, ač třeba ke škole ještě přináležejí, nicméně předně a boz přestání církvi, kostelu patří — a tudíž nikdo — ani nějaký inspektor ani nějaký rejpal ve farnosti překážky klásti nemůže. J. D.

O farních knihovnách — slovo v čas?

„Panem et circensens!“ t. j. chleba chceme a zábavy! tak volával druhdy lid římský, a my víme, že zábavu tu rozuměl toliko o šermách gladiatorův, otroků to určených k tomu, aby pro kratochvílení bujných Římanův a Římanek umřeli buď pod mečem jiných gladiatorův aneb v zubech lvů, tygrů a jiných šelem. Právem zatracuje pravý lidumil surovost tuto, jížto člověk z nezadatelných práv svých byl oloupen, a klade ji mezi nejšerednější výplody pohanstva. — „Svoboda a vzdělanost!“ toť zas heslo věku našeho. Že pak pod rouškou té domnělé svobody nastoupilo na místo onoho starověkého otroctví jiné ne méně hnusné, jež aby ze sil nejen tělesných nýbrž i duševných a to celých tříd člověčenstva ve svůj těžilo prospěch, člověka až pod stroj snížilo, a že novověké

otroctví to jest mnohem zhoubnější onoho, poněvadž nejen tělu nýbrž i také duši zkázu přináší: toho nezdá se nám nikdo všimati sobě, ač přec věc ta na bíledni. A jaký švindl a humbug páše se teprv se vzdělaností! co nemusí všechno za dnův našich za vzdělanost a za „vymoženost“ této vzdělanosti bývati?! Až hnusno o tom šfítiti se!

Ne na bílo tak pravíme, nýbrž s dobrým rozmyslem vše to píšeme, aniž také dvojí o tom jsme myslí, že dovolávání-se vzdělanosti za dnův našich na dobrých spoléhá důvodech; ale toho toužíme, že místo pravdy jen bliktrami se hází a výstřelky neupřáhané obraznosti (fantasie), a takto za celou a svatou pravdu že poskytuje se lidu jenom bludička, do močálu a zbrodně všelikých neřestí svodící jej, poněvadž dokona vymizela z paměti našim šfítelům té novověké osvěty a vzdělanosti pravda stěžejná: že pravá osvěta a vzdělanost spoléhá a zakládá se na vzdělání (tří) hlavních mohútností či sil duše naší, totiž: mohútnosti poznávací, cítící a žádací, a to jediné ve vzdělávání jich souhlasném jak mezi sebou tak také i v odnášení jejich ku nejvyššímu cíli, jenž člověku vytknut, a dále: že účelem tohoto vzdělání jest poznání pravdy. Bůh a jeho zjevení jsou tudy pravými a nejpotřebnějšími předměty poznání; věda spásy jest pravou a nejpotřebnější vědou. Všechno ostatní vědění lidské jest jenom prostředkem k účelu. Věda spásy jest jako jasně se skvoucím středem všech věd, jest dovršením a vrcholem jejich, která je všechny vyšší září oblivá a člověku jediné pravé i útěchy plné na svět nazírání zjednává.

Je-li ale náhled tento jediné pravý, jak tedy bylo lze aby se tolik liché osvěty mezi křesťany ujalo? Mám za to, že nemalou část viny toho obzvlášť za našich dob přičísti dlužno těm „strážcům na Sionu.“ A kterak to? — „Když pak lidé spali, přišel nepřítel jeho (hospodáře, kterýž naseł dobrého semene na poli svém) a naseł koukole mezi pšenici“ učí Spasitel u sv. Matouše 13, 25; a tak se to má i tuto. Opomenutím potřebné ostražitosti strážců Sionských vnikla i buřeň koukole u vzdělanost a otrávil ji jedem svým. Namluvili totiž onino strážcové samy sebe na tu doměnku, že pakli jen ve škole věrně a pilně símě víry svaté do srdcí dítek vkládali, povinnosti své už dostáli; na koukol liché osvěty, která v nesčíslných téměř knihách po nivách vlastí našich putujících bujná, asi nepamatovali, a proto opomenuli obzvlášť dorůstající pokolení proti němu vhodným kazijedem: dobrými totiž knihami, za v čas opatřiti.

Ovšem nikdo nebude přítí toho, že národní škola má jak v ohledu literním tak především i v ohledu náboženském chovance své dobře vycvičiti; avšak nikdo neukvapí se tvrzením a úsudkem, že škola úloze této dokona může dostáti, víť každý přes příliš dobře, že vychování školské základy toliko povšechné klade, na nichžto pak buď jiným vzdělávacím ústavům duď odchovanci samému dále stavěti přijde, při čemž pak v prvém případě hlavitě živé slovo učitelovo, v posledním případě ale kniha vodítkem či vůdcem bývá. Poněvadž pak mimo poučení samého duch lidský také jiné ještě a to lehčí potravu má zapotřebí, totiž zábavy a i této z nemalé části knihami jemu se poskytuje, tu patrno už jest, že ve snaze po nabytí a v rozšiřování samém vzdělanosti nutno knihám ne posledního místa vyhraditi, ano že sbírání kněh a tudy zakládání knihoven pro všeobecné vzdělání potřebné, ba téměř nevyhnutelně nutné jest. Z toho však zároveň i plyne, že jakostí kněh v takovýchto knihovnách zahrnutých či raději názvy a naukami v nich pěstovanými také ráz a povaha nabytého vzdělání se určuje a ustanovuje (ješto

čtením názory jiných více méně na sebe přijímáme a takto smýšlení své povolně za jiné, dřívějšímu zhusta zcela opačné směřujeme), a že tudy mají-li knihovny v skutku ku pravému vzdělání napomáhati, při jich zakládání, doplňování a řízení nemalé opatrnosti zapotřebí, aby se zároveň se semenem dobrým také koukol nevzloučil v srdce čtoucích.

Máme za to, že zakládání knihoven, v popředí na venkově, nutno vykládati jednak ze snahy, aby se vymoženosti a výsledky věd a umění i prostému lidu učinily přístupnými, jednak ale také z přesvědčení o potřebě toho, aby mezi nim ušlechtilejší, než v jaké si byl lid onen doposud obliboval, zábava zavládla. Za tou příčinou také přihlíženo při zakládání knihoven těch především ku dorůstající mládeži, a to právem, poněvadž záliba na zábavě této ušlechtilé snáhy ujme se u mládeže ještě nezkažené, kdežto naopak proti zlovyku u dospělých zhusta marně boj začneš a boj na něm sotva obdržíš.

Že pak především vždy a všude církev to byla, která se během tímto lidu vůbec a mládeže dorůstající zvláště ujímala, toho netřeba nám teprv tuto dokazovati; jestiž to událostí a známost všeobecně vešlou, jakož neméně i okolnost ona, že správa a řízení knihoven těch v dobré položena byla ruce, ješto kněz už za povoláním svým tím nejlepším a nejspůsobilejším tu byl ztrázcem.

Jinak bohužel má se to na mnoze se správou knihoven školních od doby té, co škola násilnickým způsobem od církve odtržena a tato dozoru svého nad ní zbavena byla; neboť tu více nemáš ve správci její záruky dostatečné. Ne že bychom způsobnosti k tomu chtěli učitelstvu vůbec popírati (ač i tu sotva zhusta bychom učinili mu křivdy jaké, neboť jak známo, nejeden desátník, nejeden „mistr kopejtko,“ nejeden se studií svých sběhlý studentík v řadách jich se stkví), avšak smýšlení a názory náboženské mezi učitelstvem nyní na mnoze vrch obdrževší to jsou, jež oprávněnou naplňuje nás nedůvěrou v ohledu tom, jakož i ovoce z tohoto dračího semena zde onde už vyztřelé; srovnej na př. v č. 64 letošního „Hlasu“ dopis z Prostějova. Nco že učitel nevěrec a materialista netoliko při ústním vyučování neopomene nevěru a spustlost do útlých srdcí žáků svých rozsévati, nýbrž je-li správcem knihovny školní i tuto škvary podobného směru zásobovati, by takto kořen nevěry a jed hříchu (možno-li) i do srdce odrostlejších se dostal, leží na bílé dni; vždyť jak byl už nebeský náš Učitel dobře pověděl (Mat. 7, 16): „zdaliž sbírají s trní hrozny, nebo s bodláčí fíky?“ A to tím snáze, ješto za doby nejnovější správcům knihoven školních výslovně zakazuje se zakupování knih náboženského smýšlení křesťanův ješto šetřících, byť tito i byly rázu a povahy lehce náboženské a ušlechtilou zábavu, jakož i poučení po výtce pěstovaly, ač světské moci dosud není právo dáno, aby platně schvalovala neb zabraňovala knihy k náboženskému vzdělání určené. K tomu jest jen biskup a jím katecheta ustanoven.

Kterak jest se ale chovati v ohledu tom kněžím, kteří předce jsou „učitelé,“ po výtce a „strážcové na Sionu,“ jinžto svěřena péče o ovečky měrou takovou, že Pán náš sám z rukou jich jedenkráte je bude požadovati a tito zkázu některé z oněch zaviněnou nésti musí? Mají snad ruce v klín složiti a přihlížeti nečinně k tomu, kterak vlk jde a lapa a rozhání ovečky jejich? O nikoliv, vždyť tu by dle slov Pravdy věčné nebyli pravými pastýři, nýbrž raději bídnými nájemníky; „nájemník totiž a který není pastýř, jehož nejsou ovce vlastní, vida vlka an jde, opouští ovce a utíká; . . . nebo nájemník jest a nic

nedbá o ovce!“ (Jan 10, 12, 13). — Co tedy má činiti? Totéž co činil dříve, než nadešla neblahá doba tato, totiž:

1) brániti přístupu a rozšiřování knihám špatným! Jaké to ale knihy špatnými zoveme, o tom nemůže nikdo, uváží-li jen, co jsme byli svrchu o pravé vzdělanosti položili, ani na okamžik býti na váhách. Špatnými nazýváme totiž básně, povídky a jiného druhu spisy, které víru a dobré mravy podrývají; ano i oněm knihám vpalujeme plámu špatnosti, které obraznost (fantasií) vůbec příliš dráždí, rozohňují a rozbujňují (neboť obraznost taková nespůsobaná, neupřáhaná a zdivočilá cnosti velmi jest nebezpečná) aneb jakýmkoliv způsobem zhoubný na křesťana vpliv mají. A že tu práce mnoho, kdož by nevěděl; vždyť takového jedovatého býlí zvláště za dnův našich, více jak s dostatek máme, jsoutě jím vlasti naše v pravém slova smyslu zaplaveny. Potkáš se s ním v nadherných budovách velmožův, ba i do baráků chudiny vniklo; uvidíš je v pisárnách úředníků, v dílnách řemeslníků, ano i komůrek služebnictva se neštítí; ba veřejně a bez trestu se prodává, půjčuje, rozšiřuje, ano i vnucuje.

2) zakládati opět knihovny, a sice aby se snad později do nepravých rukou nedostaly, knihovny farní t. j. takové, které by v budově farní byly umístěny, řízeny a i na dál při ní zůstaly. Vždyť bez kněh dobrých pro mládež nelze tuším i při nynějších knihovnách školních knězi nikterak obejít se; doposud ještě žebrouí u něho nejen dospělí, nýbrž i sami školáci o knihy ku čtení. Vyloučili takřka kněze ze školy, ale aby jej i o srdce dítek a lidu byli připravili, toho se jim doposud nepovedlo aniž bohdá kdy povede! Věnujž proto, máš-li knihy vhodné, věnuj je prosím farní knihovně, polož jimi základ kní; hleďž ji však nejen i na dál udržeti, nýbrž také i rozmnožiti, ano neváhej za příkladem vdovy jerusalémské na to i poslední groš svůj vynaložiti, a pakli knihovna farní jedinou jen duši před lžiosvětou uchrání aneb z drápů její vymaní, želeť nebudeš obětí všech, neboť snahou a péčí tvou uchován „chrám Duch a svatého“ před znečištěním a „ohavností zpuštění.“ Však také ta výhoda z toho vzejde pro tebe, že netřeba ti v případě přesídlení na jiné místo celou knihovnu, bez níž se nikde neobejdeš a kterou přec nikoliv pro sebe nýbrž pro mládež a lid zařizuješ, vláčeti s sebou; neboť i v novém sídle svém shleďáš se s knihovnou podobně!

Katolické duchovenstvo věnovalo vždy školám nejhlavnější svou péčí, cítilo se povinno předně dítky vyučovati a vzdělávati, a ty které „školní knihovny“ od koho jsou nejvíce založeny a knihami obohacovány? Nepopíráme činnost učitelstva, ale toto samo vydá skvělé svědectví obětavosti a příčinnivosti svých katechetů. Když ale nyní veškerý vliv duchovního na školních knihovnách jest vyloučen a on ani o knihách náboženství se týkající rozhodovati nemá, a když knihy od něho dříve darované nyní se vylučují a účel jich darování se zmaňuje, co zůstává jiného horlivému knězi, než aby zakládal knihovny farní, na něž mimo kněze nikdo sahat nesmí. — O té věci pozděj více.

— ? —

Pomni abys den sváteční světil. Z Golčova Jeníkova v Čech. se nám píše: U zdejšího žida sloužil jistý čeledín, katolík. O letošních žních měl v neděli jinému židovi obilí svážet. I vymlouval jinak poslušný čeledín, že je neděle, a tu že má každý rád pokoj. Nic však naplat, byl přemlouván, až svolil na pole jet proti svému svědomí. Přijeda poblíž rybníka usmyslil si, v něm koně vybrodit, přijel však na hlubinu, odkud ani koně ani on živý nevyšel. Teprv druhého dne vylovili ubohého síť. Doufáme, že v posledním okamžení života poznal svou chybu a lítostí s Bohem smířen byl; zůstane to ale vždy výstrahou a důkazem, že Bůh sám zakročuje proti přestupníkům jeho zákonů, když lidská společnost proti nim nemá žádných zákonů. —

Úmysl modliteb na měsíc Říjen:

Wšemohoucí wěčný Bože! obětují Tobě wšecky své dobré skutky a modlitby ve spojení s Ježíšem Kristem a wšemi zbožnými a swatými dušemi w nebi i na zemi za wšecko to, co si Pán Ježíš ve svém Božském Srdci přeje, jmenowitě ale w tomto měsíci, aby modlitba sw. růžence wšude se rozšířila a w dnešní právě den:

Den	ke cti	Obzvláště
1.	Sw. Remigia, b.:	za rozkwět sw. církwe ve Francii; za choromyslného; za dar Ducha sw. a Boží rozehnání jistým snoubencům; za uzdravení těžkým neduhem stíženou.
2.	Sw. Leodegara, b. m.:	za pomoc we welských starostech; za polepsení matky.
3.	P. Marie Wítězné (sw. růj.):	za oswobození křesťanů z jarma Turků; za dar jistého spolku marianského; za šťastnou hodinu smrti; za † dobroditelku sw. dětství.
4.	Sw. Frantiska Serf.:	za řády sw. Frantiska; za rozkwět řeholn. života w 1 klášteře.
5.	Sw. Placida, m.:	za rozkwět řeholnictwa ve Wlassích; za wšecky příznivce a spolupracovníky „Školy B. Srdce Páně“; za kněze choromyslného; za sw. Otce Pia IX.
6.	Sw. Brunona, řehol.:	na poděkování za dosažené zdraví; za † ctitelku B. Srdce.
7.	Sw. Justiny, p.:	za obrácení zastaralého swůdnka; za mír w jedné robině.
8.	Sw. Brigity, wd.:	za ochranu panny w nebezpečení; za obrácení matky.
9.	Sw. Gunthera, poust.:	za katolické časopisectwo; za ochranu Boží; za † ženu.
10.	Sw. Frantiska Borg.:	za manželku newěrným manželem mnoho týranou.
11.	Sw. Paulina, b.:	za rozkwět spolku sw. dětství; za úplné školení náruživosti.
12.	Sw. Maximiliana, m.:	za zdar podniku katol.; za uzdravení těžkým neduhem stíženou.
13.	Sw. Edwarda, fr.:	za rozkwět wiry sw. w Anglicku; za jmitření-se nepřátel.
14.	Sw. Kalista, pp.:	za odstranění rozepětí we 2 rodinách; za 1 kat. školu w nebezpečí.
15.	Sw. Terezie, p.:	za duše po Bohu toužící; za ochranu před swedentem 3 sirotků.
16.	Sw. Pawla, op.:	za kat. duchowenstwo we Swěcařích; za posilu proti 3 náruživostem.
17.	Wšivěcení chrámu Páně:	za církew sw. w Polsce; za † dobroditelku sw. dětství.
18.	Sw. Lukáše, ewd.:	za zdar kat. časopisectwa; na poděkování za obdrženou milost.
19.	Sw. Anežky J, p.:	za wčero školu dívečích a jejich učitelstwo; za chorého přítele.
20.	Sw. Jana Kan., k.:	za zdar misijním w Jew. Německu; za obrácení zatvřz. hříšníka.
21.	Sw. Ursuly, p. m.:	za řád Ursulině a jejich ústavy; za kř. spolky panen a jich wůdce.
22.	Sw. Korduly, p. m.:	za pomoc rodinám křesťanů bojujících proti Turku; za obrácení bratra.
23.	Sw. Jana Kapist., řeh.:	za swobodu křesťanů, za wymanění jich z moci Turků.
24.	Sw. Kafaele, archand.:	za národní školy; za dítky 2 robin we wře wlažných.
25.	Sw. Kristpina a Kristpiniana, m.:	za odvrácení nekřesťanských zásad od řemeslnictwa.
26.	Sw. Ewarista, pp.:	za sw. Otce; za císaře Rakouského; za zdar kat. univerzitám we Francii.
27.	Sw. Sabiny, p. m.:	za řeholnice z Německa wyhnané; za 2 kněze kmety.
28.	Sw. Simona a Judy, ap.:	za wčero přátel k dílu dobrému; za 2 matky.
29.	Sw. Narcisa, b.:	za četatele stawy duchowního; za zdar misijním w Čechách a na Morawě.
30.	Sw. Marcella, woj. m.:	za křesťany w Turecku, obháje sw. wiry a wlasti.
31.	Sw. Wolfganga, b.:	za živé i w Pánu zesnulé spolnoudy katolických bratřtem.

M o d l i t b a.

Božské Srdce Ježíše! sřze neposřivněné Srdce Marie Panny obětují Tobě wšecky modlitby, práce a utrpení toho dne spolu se wšemi úmysly; we kterých se uřtwičně na oltáři obětuješ. — Obzvláště je obětují za wšechny křesťany, kteří, aby dosáhli wítězství církwe sw., konají modlitbu sw. růžence. Račiz, o Ježíši, rozmnožití počet těchto wěrných sluhů Marie a dej jim, aby se uchopili této mocné zbraně s tou důwěrou, která i zářafy bývá odměněna. Amen.

Pane Ježíši zařřiz ochranou svého Božského Srdce našeho sw. Otce papeže! Srdce Ježíše a Marie! zachraňtež církew, říši Rakouskou a wlast naši česťo-morawskou!

D přeřladě Srdce Panny Marie, buďiz mou spásou!

Swatý Michale archanděli, swatí Cyrile a Metode, orobujte za nás!

Zachoval se nám starý seznam japonských missií od roku 1581, který přikládáme, aby laskaví čtenáři viděli, jak blaženě japonská církev vzkvétala. Pamatovati při tom slušno, že teprv před 33 lety byl první japonský pohan Anger pokřtěn a to sice v cizině. Křesťanské osady byly :

I. Na velkém ostrovu Nipon:

Meako; zde pracovali dva kněží a dva fráteri; stál zde hezký kostel.

Anzukiama; zde pracovali též dva kněží a dva fráteri. Jeden z těch kněží měl kostel na starosti, druhý řídil ústav na vychování pět a dvaceti chlapců, z nichž mnozí z vysokého rodu byli.

Tuka-cuki; zde pracoval jeden kněz a jeden fráter.

Amanguchi; zde bylo mnoho křesťanů ale bez chrámu; poněvadž tehdejší král byl protivník svaté víry.

II. Na ostrově Ximo čili Kiusiu.

Funay, hlavní město králů z Bungo. Král František Civandono byl křesťan a takovou láskou k svaté víře nadšen, že horlivostí svou se missionářům rovnal. V tomto hlavním městě založili jesuité křesťanskou universitu, přednášeli bohosloví, japonskou řeč a všechny odbory mathematické. Bylo zde 20 jesuitů.

Vosuki, zde měli jesuité noviciát svého řádu pro japonské jinochy.

Nocen se dvěma domy.

Fakata, zdejší dům a kostel byl jednou od nepřitele přepaden, vydrancován a spálen. Amakusa, Fundo, zde měli missionáři svá sídla, z nichžto asi ke 20 kostelům na okolních ostrovech přísluhovali.

Xequi, bylo tu asi pět tisíc křesťanů, které jeden měšťan spravoval. Neb zdejší král nedovolil žádný dům missionářů, nebránil však, že missionář sem docházel a služby boží konal.

Gotto; když po smrti křesťanského krále Ludvíka nastoupil král pohanský a přísnými zákony křesťanskou víru zapovídal, odešli křesťané.

Firando, kde byli dva kněží a dva fráteri.

Omura, Nankasachi, Kuri, v každém tomto městě byla velká missie, ze kteréž vycházeli missionáři asi ke čtyřiceti kostelům, u nichž se páčilo na padesát tisíc křesťanů. Arie. Kochinoxu. Arima, residence s pěti neb šesti kněžími, s ústavem pro 20 chlapců, jemuž král svého vlastního syna svěřil.

Saxuma mělo mnoho křesťanů, ale missionáři se tu zdržovati nesměli pro nenávisť bouců.

III. Na ostrově Xikoko.

Toza, zdejší král byl křesťan.

Úhrnem bylo asi 200 křesťanských chrámů, 59 missionářů, a více než jedno sto padesát tisíc křesťanů, mezi nimi několik králů, vojenských jenerálů, ministrů a jiných velmožů. Ano již i sám císař, velemocný Nobunanga se k svaté víře klonil. Udatný tento a ctižádostivý pán rád jednával s missionáři, P. Vilela býval často při dvoře, mnohou dlouhou chvíli císař a missionář soukromě vyprávěli, císař nahlížel, že víra křesťanská jest pravá, on prosíval za křest svatý, všecko chtěl zachovávat jen toliko jednu věc aby mu prominuli, totiž více žen podržeti. Avšak missionář to odepřel; císař naříkal, sám před sebou se styděl za svou slabost, a přece nechtěl následovati přátel svých, mužů křesťanských, kteří tak slavně byli své náruživosti přemohli. Nicméně nepřestal býti příznivcem svaté víry.

V takovém příznivém rozkvětu neopomenuli jesuité v svaté missii zaříditi pevný pořádek, hlavně hledíce k tomu, aby všickni missionáři pracovali způsobem stejným, jelikož mladé křesťanské osady mnohokrát z nepatrných nestejností se horšívají. P. Valignani svolal společnou poradu do města Kochinoxu, aby se tam o mnohých potřebných věcech, zvláště pak o dvou důležitých otázkách domluvili.

První otázku jim položil: mají-li se jesuité-missionáři v Japonii řídit dle způsobů japonských, čili zaváděti způsoby evropské, které v některých ohledech vynikaly nad obyčej japonské? — Všickni jednosvorně mysli, že missionář tak jako druhdy sv. Pavel všechněm všecko učiněn býti musí, aby všechny k spasení uvedl;*) uzavřeli tedy, že v životě pospolitém se budou veskrz chovati jako rodilí Japonové, při návštěvách, ve ztravě, v příbytku a t. p. Než tu se v oděvu vyskytla obtíž.

V Japonii totiž jest hedvábí velmi oblíbeno, hedvábné šaty jsou vůbec v obyčeji, kdo jen poněkud slušně chce choditi, šatí se hedvábím. Avšak předešlý přestavený missie, P. Cabral, muž mravů přísných, zapověděl missionářům hedvábné šaty; nový představený P. Valignani otázku tu poznával v její důležitosti a přednesl ji v tento smysl: zdaliž nám missionářům v Japonii jsou hedvábné šaty vůbec zapovězeny, a nejsou-li zapovězeny, co bude na nás slušno, nositi šaty hedvábné dle obyčeje Japonů anebo šaty sprosté dle obyčeje evropského? — Missionáři byli v náhledu svém rozdělení; mnozí byli pro způsob japonský, tím více, že Japonové při svých duchovních osobách milují jakého's zevnějšího lesku, a pohané by křesťanům vyčítali, že jejich kněží chodí v rouchu povrženém; proti našemu řádu, dokládali dále, není oděv hedvábný, an v tovaryštvu Ježíšovu není vůbec žádný způsob oděvu přikázán, tudíž ani žádný zapovězen, jen když jest oděv na kněze slušný. — Jiní zase mysli, že v jesuitském řádu není sice žádný způsob oděvu přikázán, ale ústava toho řádu že se u všech pochybných vždycky kloní k větší chudobě tu pak že oděv sprostý jest chudobě více přiměřený než oděv hedvábný, tudíž i více přiměřený ústavě řádu. Nad to že sprostý chudobný oděv nebude Japonům na pohoršení, až jen poznají co jest chudoba dobrovolná, kterou někdo z lásky k Pánu Ježíši na se béře; ta nebude na pohoršení, spíše na příklad dobrý. — Tento druhý náhled zvítězil, všickni jesuité v Japonii od té chvíle nosili oděv z sprosté, chudobné látky. Jinače bylo ve chrámech a ve školách, ty vedeny s velkým nákladem, an čest z toho padala přímo na Boha a na svatou církev, nikoli na missionáře.

Druhá důležitá věc se týkala domácího duchovenstva; neb jesuité hned od svého prvního příchodu hleděti vychovati duchovenstvo domácí, anť duchovní domácí jsou v mnohém ohledu působitější nad cizince; k tomu Japonové mají vůbec vlohy dobré a mravy čisté, pročby tedy japonská církev neměla svým časem míti své vlastní kněžstvo? — Tomu arci žádný missionář neodpíral, avšak toho se báli, že Japonové rádi hloubají u věcech víry, a snadby se někdy dohloubali až na cesty křivé, an jsou ve svaté víře teprv nováčkové, a sv. Pavel zapovídal, takové nováčky v církevních důstojnostech povýšiti.***) — Některým missionářům se v té otázce zdálo, že Japonům se nesmí brániti důstojnost kněžská, nýbrž že se mají utvrditi dobře u víry a důkladně vzdělati u vědách morálních, a tak světiti za kněze: dále však že se nemají uváděti v hluboká spekulativná studia, aby hloubavá smysl jejich na žádné bludné cesty se nezaváděla. — Než tomuto návrhu se opřeli druzí, tvrdíce, že

*) I. Kor. 9, 22.

**) I. Tim. 3, 6 a 5, 22.

před Bohem jsou národové všickni rovni, Japonům že se musejí dáti studie jako jiným, hloubavá mysl Japonů že bude tím ráznější, čím důkladněji bude vzdělána. Návrh tento byl pak přijat jednohlasně.

Ku konci porady přednesl P. Valignani ještě záležitost, která nevycházela od něho ani se přímo missionářů netýkala, nýbrž křesťané sami za ni žádali. Křesťanské osady si totiž žádaly vypraviti slavné poslanectvo do Evropy. Japonové si byli vědomi, že jsou spoluoudové všeobecné svaté církve, i chtěli své spolubratry v Evropě seznati, nade všecko si žádali uviděti jednou římského papeže, o němž věřili, že jest nejvyšší viditedlná hlava církve; žádali tudíž jemu se představit, upřímným slovem mu říci, jak si ho ctí a milují, i těšili se, že on též s otcovskou láskou co své syny je uvítá. Kdožby takovouto žádost japonských křesťanů za zlé pokládal? vždyť posavad ještě nikdy žádný Japon do Evropy nepřišel, chtěli tedy seznati tamní kraje, města, kostely; cožby v tom co zlého bylo? — Missionáři si ovšem netajili, že provedení takové věci bude míti nesmírné obtíže a nebezpečství; ale s důvěrou v prozřetelnost Boží svolili, a k uvedeným důvodům přidali ještě jeden nade všechny důležitý. Japonská církev posud neměla žádného biskupa; missionáři však věděli, že biskupská důstojnost patří k podstatným částem katolické církve; missionáři též věděli, že se dotud nedomohou domácího, národního duchovenstva, dokud nebudou míti biskupa, kterýby jim kněze světil. — Křesťanům bylo teď oznámeno, že navržené poslanství do Evropy smějí vypraviti, a s radostí se osady daly do práce; jesuité opět ustoupili v pozadí, křesťané se s horlivostí starali sami. Křesťanští králové se postavili v čelo, ano i sám pohanský císař Nobunanga tuto výpravu do Říma a do ostatní Evropy pokládal za svou čest, anť sám nebyl křesťanem, ale posavad mocným příznivcem svaté víry se prokázal.

Zvoleni především mužové, kterým ta čestná úloha se měla svěřiti, zjednán koráb s potřebnou zásobou, sebrány peníze na cestu. Za poslance zvoleni sami mladí mužové: Mancio Ito, Michal Cingiva, oba dva z rodu královského, Martin Fara a Julian Nikdura ze stavu občanského. Již dne 20. února sedli na koráb.

Měli bychom teď vypravovati o plavbě japonského vyslanectva, o bouřech, které na dalekém moři přestáli, o jejich příchodu do Evropy, uvítání u papeže a návratu do milé Japonie; ale nastává nám nová část, která nás povede ovšem do Evropy, nikoli však do Říma, nýbrž do jiné nám milé krajiny. Posud jsme se v myšlénkách zabývali se spolubratry naší víry v Japonii, viděli jsme, jaký byl mírný a tichý začátek svaté víry v těch krajinách, jak radostně se jí ujali králové, královny a národové, jak missionáři s moudrou opatrností pozůstavili křesťanům hlavní jednání, sami jako v pozad ustupující. I jaký to mělo šťastný prospěch ku zdaru svaté víry? Nyní pozornost svou obrátíme na naši drahou vlast, na milé Čechy. Kdož by se rád neobíral otázkou, v jakém poměru naše Čechy stály k církvi japonské? nebylo mezi těmi slavnými missionáři žádného Čecha?

Byli tam čeští missionáři; jeden z předních a výtečných byl missionář Karel Spinola, vůdce těch, kteří pro svatou víru za živa na hranici dříví jsou upáleni. Poslední missionáři byli rodilí Češi, kteří se do pobouřené Japonie odvážili, jako se odváží srdnatý muž do hořícího ohně, aby zachránil nemluvňátko v kolébce.

Že P. Karel Spinola v Praze se narodil, tvrdí P. Bohuslav Balbin a po něm P. Tanner a P. Schmidt, dějepiscové z tovaryšstva Ježíšova. P. Balbin vstoupil čtrnáct roků po mučnické smrti P. Spinoly do tovaryšstva Ježíšova, v němž onen

proslavený mučovník také byl, a zajisté často slýchal od starších řeholníků vykládati o K. Spinolovi, o jeho životě i o jeho rodišti, o Praze. Otec jeho hrabě Oktavius Spinola byl sice Vlach, ale od své maličkosti trval v rozličných službách a důstojnostech císařů z domu habsburského, měl prý Češku za manželku, (z níž se mu syn Karel roku 1564 narodil) a císař Rudolf II. jej povýšil za svého komorníka a nejvyššího podkoní; až konečně 15. června 1592 umřel a ve chrámu svatovítském jest pochován. Postaven mu tam veliký pomník s obšírným nápisem, k němuž jednou známý P. Bohuslav Balbin dovedl hraběte Julia Spinolu, nápis mu vykládal řeč zavedl na proslaveného missionáře Karla Spinolu, syna tohoto výtečného otce, na jehož hrobě v svatovítském chrámu stáli. Nyní doufal Balbin, že se jistoty dozví, zdali onen slavný missionář a mučovník skutečně v Praze se narodil, čili někde jinde a tázal se s jakousi ostýchavostí řka: „Pane hrabě, povídá se, že slavný missionář tu u nás v Praze se narodil, zda-li pak tomu tak?“

„Jak pak pochybujete, odpověděl hrabě Julius Spinola; Pater Karel Spinola jest Náš i Váš, v Praze se narodil a sice z matky Češky. Vzdyť to v rodině víme a v rukou máme psaní jeho otce Oktavia, ve kterém nám z Prahy píše že se mu chlapec tento narodil.“ — P. Bohuslav tudíž více nepochyboval, a milerádi přisvědčujeme též mi k slovům hraběte Julia Spinola, že missionář a svatý mučovník jest „Náš i Váš“ t. j.: Vlachem že jest, poněvadž otec byl Vlach a ze starodávného rodu vlašského; ale Čechem taktéž jest, an v naší Praze a z matky Češky se narodil.

Chlapec si vzal na starost jeho strýc Filip kardinál a arcibiskup nolánský, — ne nepatrným řízením božím jsa takto již od maličkosti veden ke stavu duchovnímu.

V městě Nole měli jesuité kollegium (t. j. dům, kde se studie konají), chlapec Spinola k nim chodil na gymnasium. Byl ještě tuze mlád a hrál jednou s druhými chlapeč, když jej magister jeho, P. Bartoloměj Ricci, k sobě povolal, řka mu: „futurus es Societatis Religiosus, Japoniae apostolus et Christi martyr.“ t. j. ty budeš řeholníkem Tovaryšstva, apoštolem Japonie a Krista Pána mučovníkem.“ Slova ta utkvěla v nevinném srdci mladíkově; od té doby si jesuitů všímal, až k těm letům dospěl, že do jejich řádu vstoupiti mohl. Tu však se octnul v oněch duševních bojích, jichž nikdo nezná, leč kdo sám si měl stav svůj voliti, i nemohl se ani na tu ani na onu stranu odhodlati. Spinola by byl rád do řehole vstoupil, ale bál se, že strýc, kardinál Spinola, dovolení nedá, a vnitřní zápas byl tím bolestnější, že se s tím nikomu nesvěřil.

Tu se stalo, že syn jedné slavné vlašské rodiny, P. Rudolf Aquaviva, jesuita a missionář v Indii mučovníckou smrtí zemřel (15. července 1583), zpráva o tom netoliko nezastrašila snažné, nadané jinochy, noprž rozpálila jejich mladistvý oheň a podobně rozhodla u mladého Spinoly, že celou duší se ujal povolání, jaké mu Bohem bylo vykázáno. Svěřil se o tom svému strýci, který ačkoli v srdci se z toho radoval, nicméně přísně zkoušel mladého synovce až mu tento napsal uctivý ale důrazný list, po němž se mu žádné překážky více nekladly.

„Vzkázal jste mi, tak píše, že mám počkati na příchod P. rektora, ale pro Bůh prosím Milosti Vaši, abyste mi s první budoucí poštou napsal dovolení, že smím ke dni svatého Tomáše apoštola do tovaryšstva vstoupiti; marno však mne zdržování. Vzdyť příchodu P. rektora ani nepotřebuji, an jest zde P. provincial, který mne přijmouti může.“*) Kdyby mne Vaše Milost zadržeti chtěla, až mi Oktavius

*) Úřad P. provinciala jest vyšší nad úřad P. rektora, — provincial přijímá do řádu.

odepíše: já si nežádám, aby Oktavius můj úmysl schvaloval, necht si přijde neb nepřijde, mne již v předsevzatém kroku nezadrží. — Že jsem ve své záležitosti s Milostí Vaší jednal, z úcty jsem tak učinil a pro slušnost toho opominouti nechtěl; nikoli že bych dovolení neb přímluvu byl vyhledával. Neb kdybych i dovolení toho neobdržel, udělám to přece, půjdu do kollegie jesuitů a odtud jim více neodejdu; jesuité mne vyhnati nemohou, anť Boha musejí více poslouchati než lidí. A kdyby mne nechtěli do řádu přijmouti, napíšu jejich generalovi, ano postárám se, aby sám papež se o tom dozvěděl. I kdyby mne všecko opustilo, snad najdu nějaký koutek v dalekém světě, snad naleznu několik kořínků a krapet osolené vody; neb když Bůh pro mne, kdo proti mně? — Pakli že jsem vykročil z mezí slušnosti, odpustiž Milost Vaše, přičítaje toužebné vřelosti, kterou k řeholnému životu chovám. Doufám že Vaše Osvícenost, jenž jste kardinál svaté církve, nedopustí, aby Vašemu synovci taková milost se odepřela. Když jste jiným pomáhal do toho řádu vstoupiti, mně zajisté tím více pomůžete!“

Nola, 7. prosince 1584.

Z přípisu toho poznával kardinál, že žádost synovcova není přenáhlena, nýbrž z mysli stálé že pochází; tudíž k prosbám jeho svolil a horlivý Karlo již dne 23. prosince 1589 nastoupil noviciat v městě Nole. Hned v prvních letech sešel se s mnohými výtečnými muži. Tak sotva začínaje život řeholný obdržel za novicemistra onoho slavného P. Bartoloměje Ricci, který druhdy mu řeholný život byl předpovídal; později obdržel za zpovědníka P. Bernardina Realina, muže v apoštolské horlivosti tak proslulého, že se již o to jedná, aby za svatého byl vyhlášen; když napotom Spinola v Neapoli studoval filosofii, měl za soudruha andělského mládence sv. Aloisia Gonzagu, a za učitele matematiky obdržel P. Clavia, snad nejvýtečnějšího hvězdáře téhož věku.

Zdálo se, že Bůh sám v Prozřetelnosti svrchované řídil horlivého jinocha k povolání missionářskému, sesylaje mu takové muže, kteří slyni ve všem, co missionář potřebuje: ale z druhé strany na něho seslal takové nesnáze, že missionářský život se proň zdál holou nemožností. Spinola churavěl bez přestání, chrtil krev: kdež tedy mohl missionářem býti mladý člověk, který krev chrlí? Představení posílali churavého jinocha z jednoho kraje do druhého, jestli-by mu přece v některém lépe svědčilo, ale nic na plat, on chřadnul pořád víc. Horlivý mládenec se tím vroucněji modlil, aby se splnily všechny částě prorockého výroku, který o něm P. Ricci byl pronesl: „Ty budeš řeholníkem Tovaryšstva, apoštolem Japonie a Krista Pána mučéníkem;“ první část se již splnila, ale druhé dvě se zdály nemožné. Na ten úmysl každodenně konal kleče následující modlitbičku: „Klaním se Tobě, nejsvětější Trojice, Otče, Synu a Duchu svatý, Bože můj a mé všecko! Z toho srdce Tobě děkuju za milost stvoření, vykoupení, svatých svátostí ustanovení; též za tu milost, žes mne povolati ráčil do svého tovaryšstva; vůbec děkuju Tobě za veškeré milosti a dobrodiní, jež jsi mně a všem lidem udělil a co den pořád uděluješ. Všechno, což se koli ve mně i mimo nachází, své dnešní a budoucí myšlenky, slova i skutky obětuju Tobě Bože Otče, ve spojení s nejsvětější krví Syna Tvého na Tvou větší oslavu i na spasení svého bližního. Zbav mne všeho, což se Ti na mně nelíbí, a daruj vše, v čem zalíbení máš. Voď mne a proved' po cestičce Tobě příjemné, a pro lásku nejblahoslavenější Panny prosím, rač mi tu milost dáti, abych Tě nikdy neurážel, ale veždy Tvoou svatou vůli plnil. Veď mne k dokonalosti podle účelu a způsobu tovaryšstva Ježíšova, by radost moje byla dovršena. Uštědřiž srdci mému.

duchovní útěchy, abych ve všem a všude a vždycky Tebe nalezal a posledně skrze mučnickou smrt k Tobě se dostal. Amen.“

Tak se modlival výborný jinoch, když japonské vyslanectvo přišlo do Evropy, když přišlo do Říma. Všecko mluvilo o Japoncích, Japonové sami vypravovali o těch velikých pracích, které tam missionáři u jejich krajanů vykonávají, missionáři japonští zase líčili moudrý národ, kolik milionů duší by se získalo, kdyby bylo dosti svatých, učených a silných missionářů! Vše to slyšel mladý sotva jedenadvacetiletý Spinola; ale ubohý! chrllil krev, kterakž tedy bude missionářem?

Ono poslanectvo, o němž jsme pravili, že dne 20. února 1582 se bylo z Japonie vypravilo, ztrávil půl třetího roku na moři, takové bouře, nemoci a nehody jiné je stíhaly, jakoby ďábel z dopuštění božího tu cestu jim bránil: ale oni setrvali statečně, a na den sv. Vavřince 1584 přistáli v Lissaboně, hlavním městě portugalského království, kde byli s neslýchanou radostí uvítáni; pak se odebrali do Madritu, kde se opět po nějaký čas pozdrželi, an jeden po druhém se rozstнал; 1. března r. 1585 přišli do Livorno ve Vlaších, a dne 20. března do Říma, kdežto jich dne 24. března svatý Otec papež Řehoř XIII. v slavné audienci uvítal, a druhého dne, na den zvěstování Panny Marie při svatém přijímání sám velebnou Svátost jim podal. Při slavné audienci podali poslanci dopisy svých japonských králů, které bysme rádi tuto celé uvedli, an se v nich taková srdečnost a důvěra jeví, jak od svatých, výtečných králů toliko slyšíme; ale k vůli krátkosti nemůžeme položití než jediné místo. Král František Civandono píše mezi jiným: „Kdybch nebyl tak starý a churavý a válka mi nehrozila, rád bych byl osobně přišel, navštívit svatá místa vašich zemí, a Vám svatý Otče vyřídit poslušnost svou. Bylbch zlíbal Vaše nohy, bylbych je pobožně vložil na hlavu svou, a Vás prosil, abyste svou posvěcenou rukou udělal svatý kříž na srdci mém. Nyní aspoň posílám synovce svého Marcia“ . . . Staříčkého papeže polily slze radosti, vida tuto důvěru dalekých, nedávno ještě pohanských národů. Zde v Evropě několik národů upadlo ve lhostejnost a netečnost u víře, až se konečně od katolické církve odtrhli: tam na Východě se noví národové obrátili, aby zaujali místa nešťastných odstěpenců! Svatý Otec sám jim všecko ukázal, všude je prováděl, divil se moudrosti, jakou tito mladí Japonové ve svých řečech a veškerém jednání na jevo dávali. Avšak dlouho té radosti neužil, neb za několik dní sám umřel. Japonové viděli papežův pohřeb, též volbu nového papeže, Sixta V. kterýž tu samou láskou jim prokázal, jako předchůdce jeho.

Dne 3. června se poslanectvo s přeradostnou památkou dalo na zpátečnou cestu domů, v denníku jejich zvláště vyznačeno, jakých počestností jim bylo činěno v Assisi, což pro nás tím památnější jest, že tamním legatem — čili papežským náměstníkem byl kardinál Spinola, strýc mladého jesuity Spinoly.

Posledního dubna 1586 se dali v Lissabonu na moře k návratu do vlasti své, aby tam pozdravili svých králů, rodičů a všech křesťanů, a jim vypravili, co v Evropě byli viděli a jak rádi sami vidění byli. Tu přeradostnou památku vzali zajisté sebou, že viděli svatého Otce jakožto nejvyšší hlavu církve katolické a jeho právě otcovskou lásku seznali, že se obeznámili s knížaty a králi křesťanskými, i upevnili přátelské poměry s nimi, že viděli křesťanské kostely a školy v Evropě, i seznali slávu a velkolepost jejich, aby ve vlasti své to mohli podobně zaříditi: — nad to pak viděli a podivili se Evropané, jací jsou ti křesťané japonští, kteří před málo lety byli ještě v pohanstvu vychováni! Veškeré jednání jejich bylo tak důstojné a spolu tak pokorné, že je chtěl každý ve svém domě pohostiti, a jejich moudré,

vzdělané a skromné řeči poslouchati. Pobožná jejich mysl se žádným roztržitostem nepodala, nikdy po celé cestě, ať si byli v jakékoli společnosti, neopomenuli v určitou dobu své modlitby. Jednou jim ke cti hráno na divadle, i navrátili se až pozdě domů. Za dlouhou chvíli na to pozorováno světlo v komnatě jejich, a jeden páter vešel se podívat, aby se světlem žádné neštěstí se nepříhodilo: a hle, všickni čtyři ještě klečeli svou večerní modlitbu konající. Ačkoli cesta jejich roztržitosti sebou přinášela, neopomenuli, každého týhodne k svatě zpovědi a k sv. přijímání přistoupeni, což tím krásnější bylo, že to byli samí mladí urození jinochové. Zde viděla Evropa, jaké křesťanstvo jest v Japonii! Ale největšího užitku dosáhlo poslanstvo v tom, že pro jejich vlast povoleno od papeže vlastní biskupství, a sice hned dva biskupové, aby, až jeden umře, nezůstala církev osiřelá. Za prvního biskupa byl zvolen a v Lissaboně posvěcen P. Šebestián Morales, jesuita, který však do Japonie nepřišel, nýbrž na moři zemřel; na jeho místo tedy zvolen P. Petr Martinez a jemu P. Ludvík Cerqueira dán za koadjutora, oba jesuité, kteří napotom biskupský úřad v Japonii zastávali. Jinou převážnou milost poslanstvu udělil p. jenerál tovaryšstva Ježíšova, an sedmnáct missionářů s nimi hned vypravil a slíbil, že každým rokem nové missionáře bude posylati.

Ve jménu Páně s velikou radostí sedli na moře; plavba trvala opět dlouho, dílem že každé město a království takové vzácné hosty žádalo uvítati, dílem že těžké nemoci na korábě vypukly, pro něž se na několika ostrovech dlouho zdržeti musili. Než vypravíme návrat jejich, třeba vyložiti, co se zatím v Japonii událo; anť při návratu shledali vlast svou celou jinou, než když před osmi roky jí byli „s Pánem Bohem“ dávali.

Pravili jsme, že nejen národy a králové již byli přijati v lůno církve katolické, ale že jí sám císař Nobunanga mnohokrát za křest svatý žádal, o tu jedinou výminku prose, aby si směl více žen podržeti; missionáři katoličtí mu to odepřeli, on pak pořád odkládal, potácel se z jedné strany na druhou, až v tu chvíli, ve které se nenadál, uchvátila jej smrt nelítostná, aby se vyplnilo, co spravedlnost Božská hrozí ve svatém Písmě:*) „Volala jsem a odpírali jste, domlouvání mého nedbali jste: protož i já smáti se budu, když přijde to, čehož jste se báli.“ Nobunanga zemřel, náhle přepaden a proboden od pohanských odbojníků dne 14. května 1582; aniž pak syn jeho se na trůnu udržel, nýbrž jeden z jenerálů, Faxiba, pohan, vlády se zmocnil, a stav se císařem název Taiko-sam a si obral, což po česku „veliký pán“ sluje.

Nový císař Taiko-sama též byl přízniv křesťanské víře, missionáře choval ve cti, zejména patera Coelho rád viděl a častou radu s ním brával. Taiko-sama byl sotva třetím rokem vládl, a již se byl počet křesťanů více než o jedenkrátstotísic rozmnožil; císař se vždycky těšil, když missionáři nějakou novou utěšenou zprávu o rozkvětu křesťanstva vypravovali. — A což císař sám? Co s ním missionáři vyjednávali, zůstalo tajno, v celém světě se to nikdo nedověděl, to ale jest zjištěno, že často vroucně prosíval za křest svatý, avšak nezkrotitelná náruživost vždy ho zaslepila, anť jako před ním Nobunanga nechtěl bez mnohoženství žíti. Mírnou řečí ale stálou myslí takovou žádost jesuita odepřel, císař přestál v srdci svém boje strašlivé, an plnou vírou viděl, že snad bude na věky ztracen, a přece té síly v sobě neměl, aby se odhodlal. Zvláště se bázní Boží zachvěla mysl, když jeho dva věrní přátelé,

*) Proverb. 1, 24, 26.

křesťanští králové Bartoloměj Sumitanda a František Civandono roku 1587 byli zemřeli smrtí tak krásnou, že se všude o nich povídalo, a každý člověk si z nich bral příklad.

Bartoloměj Sumitanda, první křesťanský král v Japonii snášel před smrtí svou těžké zkoušky, Bůh jej chtěl očistiti od všeliké škvvrny, aby čistou korunu mu v nebi mohl uděliti. Šest měsíců ležel těžkou nemocí sklíčen. Znamenaje, že to již dlouho trvati nebude, povolal své děti a pravil jim:

„Jest tomu 25 let, co jsem přistoupil k víře křesťanské a P. Kosma de Torrez mne pokřtil. Když jsem dosedl na trůn, neměl jsem ve svých zemích téměř žádného křesťana; nyní umíraje mám to potěšení, že ani jediného pohana v zemi nezanechávám. Snášel jsem mnoho, činil jsem co slla stačila, abych toho účelu dosáhl: než přece se obávám, že jsem v těch velkých starostech dobře nezastal své povinnosti, aneb svou nedbalostí a zlým příkladem dal pohoršení, že moji poddaní nebyli tak svatě živi, jak na křesťany sluší. — Ty můj milý synu Sanchez převezeš vládu, ale spolu i povinnost, že napraviš co jsem já pochybil. Já ti zapovídám, abys sestry své nedával žádnému pohanskému knížeti za manželky, nýbrž křesťanským knížatům a to dobře zvedeným. — Ty pak Line, synu můj a vy dcery mé, ctíte staršího bratra jako mne samého. Co matky vaší se týče: ctíte ji, milujte ji a pečujte o ni, aby v stáří svém měla všecko, co na její stav sluší; protože až já odejdu, nebude míti žádného než vás. — Dále chci, abyste ve všom počínání svém radu brali s kněžími tovaryšstva Ježíšova, tak jich poslouchajíce jako mne samého. — Pamatujte na moji duši, až z tohoto těla vykročí, přispějte jí k věčnému odpočinku skrze mše svaté, skrz almužny a modlitby. Co těla se týče, nežádám, abyste mne s velkou slávou pochovali. — V tom pozůstává poslední vůle má. Prosimť Pána našeho Ježíše Krista, aby vás v tomto životě hojnou milostí naplnil a tam na věčnosti nám udělil šťastného shledání!“

Když se napotom bral k hodince, pošeptal mu jeden šlechtic, nechce-li ještě slovo říci synům svým Sanchezovi a Linovi.

„Kdo jest Linus? a kdo jest Sanchez?“ odpověděl umírající král; „Ježíš a Maria jsou moji jediní ve světě!“ A vzýváje tato nejsvětější jména, zemřel. — Po smrti se stalo vše, jak byl přikázal, vyjímaje pohřeb. On si byl zakázal slavný pohřeb; ale všickni poddaní celého království, vdova po něm pozůstalá a děti takový pohřeb mu vystrojili, že mu posavad v Japonii rovného nebylo.

Zpráva o smrti a pohřbu věrného přítele krále Sumitandy omráčila císaře; Taiko-samu, on k sobě pozval missionáře P. Coelho; tenť přišel, domlouval, sliboval, že s milostí boží přemůže císař všecko pokušení, že může býti takovým křesťanským císařem, jako Sumitanda byl křesťanským králem: Taiko-sama si nemohl pomoci, zase odložil, a v tom jej milost boží opustila!

Jednoho dne bera se cestou spatřil dvě dívky neobyčejné krásy. Sotva je shledl a všetečně po nich se díval, vzplanula celá nezkrocená náruživost v srdci jeho. Vypτάval se po nich a řeklo se mu, že jsou to dívky velmi zachovalé, dcery vznešených rodičů. Ještě toho samého dne poslal za nima svého důvěrného dvořanína s milostnou zprávou, aby se odebraly ke dvoru, že jich císař za manželky vzíti mní. Dívky zbledly při takovém poselství a vzkázaly řkouce: „Bůh nás zachovej takového osudu, vždyť jsme my křesťanky!“ — Dvořanín domlouval dívkám, nešetřil ani slibů ani hrůzy; ale dívky jej srdnatě odbyly. Dvořanín se teď vrátil k císaři, i nebyl dvořanín ten nikdo jiný, než onen zlý člověk Jakuin. Příjda k císaři, zastal jej ve

stavu podnapilém. Ostrou řečí vyřídil poselství, že dívky odpověděly: „Bůh nás zachovej takového osudu, vždyť jsme my křesťanky!“ „To jest hauba,“ doložil Jakuin, „že děvčata smějí svého císaře tak odbýti! Ale Vám to patří, vždyť jste ty křesťany pořád choval pod svou ochranou. Avšak na děvčata se vlastně nehněvejte, děvčata toho vinu nenesou, ale jesuité jsou toho vinni, ti jim tak přikazují, jesuity vyžeňte; vždyť vidíte, že národ jesuity více poslouchá než Vás. Což pak nevidíte, že Vaši nejvyšší úředníci jsou sami křesťané, Justus Ukondono, Váš nejvyšší general jest křesťan, celé vojsko za ním půjde do ohně: všecko se obrátí proti Vám! Vy zahynete, a dobře se Vám stane. Aj! děvčata pohrdají svým císařem!“

Císař se rozpálil krutým hněvem a nevěrec Jakuin stál při něm co pokušitel, podněcoval ho, ještě více štvál na křesťany, radil aby jesuity a generala Ukondono vyhnal; až ti budou ze země, pak že se navrátí poslušnost k císaři. A věda, že musí si pospíšiti se svými záměry, dokud císař jest rozjítřený, napsal rozkaz a císař jej potvrdil. Křesťanský general Justus Ukondono vyzývá se, odpadnouti od víry křesťanské a kdyby se opovážil vzdorovati, ať on, manželka, dívky a rodiče jeho se vyženou do země nejpustější, aby tam všickni zahynuli! Jesuité pak všickni mají za 20 dní se kliditi z Japonie.

Té rány se nikdo nenadál. Justus Ukondono obdržev ten rozkaz a nevěda o žádném provinění, vzkázal císaři, že bude poslušen a do vyhnanství půjde. Přátelé k němu přicházejí, někteří nestálé myslí mu dávají ošemetnou radu, aby se přetvářil, aby svou křesťanskou víru neukazoval, v srdci že může křesťanem býti; než slavný voják se nedal. „Kristus Pán,“ pravil, „se nepřetvařoval, Kristus Pán za mne veřejně umřel, já za Něj s rodinou svou půjdu do vyhnanství.“ I vzal svoje děti, svou manželku, svoje milé rodiče, rozloučil se se svým věrným vojskem a šel do krutého vyhnanství. To bylo slavné vítězství udatného generala nade všecko vítězství, kterého byl ve válkách dosáhl. Jesuité a všickni křesťané chválili ony dvě nevinné dívky; arciže pro ně přišlo krvavé pronásledování na křesťanskou církev, ale dobře byly učinily, za takovou nevinnost ráda trpí svatá církev.

Za 20 dní měli jesuité vyjít z Japonie. Jesuita P. Coelho se zarmouceným srdcem se bral do paláce císařského, kde býval rád viděn. Císař Taiko-sama mu býval až dosud za přítele a ochránce, teď měl býti tyranem? Taiko-sama jej připustil, s ostýcháním jej uvítal, ale jeho srdce již bylo od Boha odvráceno; stál na svém nespravedlivém rozkazu, že všickni jesuité musejí ze země, v městě Firando že se mají shromáždit, aby vláda se přesvědčila, zdali všickni jsou, a za 20 dní že s prvním korábem musejí přes moře.

Missionáři opouštěli své milé osady, scházeli se ve Firando, bylo jich tam sto sedmáct, nescházeli než tři. Co teď učiní? — P. Coelho nechtěl jednat sám o své újmě, nýbrž obeslal nejpřednější křesťany, aby do Firanda přišli se poradit, co se má dělati? Toť jest způsob jesuitů také v jiných časech a v jiných zemích, že se neoddelují od druhých křesťanů rázných, nýbrž společně s nimi jednají. Křesťané přišli ochotně a rozbírali otázku, mají-li missionáři z Japonie pryč, čili mají-li zůstat? Brzy se klonili k náhledu, že musejí zůstat. Darma někteří ukazovali na příklad generala Ukondona, který svou poslušností tak vynikal; jiní naproti ukazovali, že jest rozdíl mezi křesťany a missionáři. Křesťanský general a rodina jeho že jsou věrné ovečky vrchního pastýře Ježíše Krista, a že padly za oběť svaté víry, ale missionáři že jsou pastýřové, a kdyby ti odešli, zdali se nerozptýlí stádo? — Křesťané tedy radili, aby missionáři zůstali, a jesuité poslechli, vědouce ovšem, teď

že se jedná o jejich život. — Nicméně bylo provedení toho zámyslu velice těžké, neb jeden portugalský koráb již čekal na moři, od vlády maje uloženo, aby missionáře vzal na palubu. Tu jeden křesťan, moudrý a odvážný muž, domluvil se s kapitánem, křesťanem bohabojným, a svěřil mu učiněné rozhodnutí, že missionáři mají v zemi zůstat, načež kapitán v noci tajně, beze všeho hluku odejel. Ráno tu koráb nebyl, missionáři odplouti nemohli, a po tají se časem rozešli po ostrovech.

Dle císařského rozkazu měli též býti všechny křesťanské chrámy a svatyně zpáleny a zbořeny, i byl počet jejich za vlády toho samého Taiko-samy vzrostl až na dvě stě a čtyřicet; i dvěma nejvyšším ministrům svým přikázal, odřici se víry křesťanské, jinak že nejtěžší pokuty jich čekají. Ministrové ti, Šimon Kondera a Augustin Tsukamiudono vyznali zjevně, že raději smrt volí, nežli-by zrádu zpáchali na víře svaté. Tím se císař zarazil. Uviděl, že svými hrozbami ničehož nedocílí, nechal věrné ministry v úřadě, dílem že mu v něm platné služby prokázali, dílem též se obávaje, aby se nedali k nepřátelům jeho. Také boření chrámů musil brzy zastaviti; neb počet křesťanů v mnohých obcích byl v znamenité většině, ano sami pohané zdvihali hlasu svého na obranu křesťanů, a v tom samém roce se na 20.000 pohanů dalo pokřtiti.*)

Bohužel se jeden z křesťanských králů se zachoval nedůstojně, Joslimund, syn Františka Civandono, král z Bungo. Nestálý ten muž pro strach nemilosti císařovy odpadl od víry a učiněn z něho ukrutný tyran křesťanů. Tento odpadlík byl první, jenž kázal křesťanskou krev prolévati: Jáchim Namura a Joram Nakama jsou první mučenci v Japonii, oba dva nekněží. V království Bungo bylo napotom křesťanů mnoho umučeno, kdežto v císařství samém se neodvážili na křesťany, ale s dábelskou podlostí dávali jesuitům jedu, aby je tajně ze světa sklidili, pak, až otráví všechny missionáře, ostatní křesťané zajisté prý se neudrží. P. František Karrion byl první otráven, po něm P. Jiří Karvathal a P. Josef Furlanetto; P. Theodor Mantels zemřel čtvrtý. On byl průvodce P. Karriona, oběma bylo najednou dáno. Poznavše, že jsou otráveni, užívali léků, ale již bylo pozdě; P. Karrion umřel třetího dne, kdežto mladý, silný Mantels celé dva roky ve strašných bolestech ztrávil.

*) Křesťané dělali svým missionářům radost, na svědectví podáváme list, který královna Gratia jednomu missionáři napsala, tenkrát když ve Firando byli shromážděni. Píše takto:

Můj volebný Otče!

Mezi všemi zprávami, které mi Take Dasaniko byl přinesl, nad jiné mne potěšilo, že naši Japonci opustiti neráčíte. Vaše odhodlanost mne posilnila, i doufám, že Vás brzy opět v našem městě Ozaka míti budeme. Vždyť víte, Otče můj, že jsem se pro žádný svět aniž pro časné pohodlí pohanstva neodřekla, nýbrž že to působila jediná milost Stvořitele mého, jež jsem od dávna prosívala, aby mne dal ku poznání pravdy přijíti. Když pak mne svým milosrdenstvím ráčil z temnosti bludu vyvésti, jsem tak jista že se nacházím na cestě spasení, že kdyby se i nebesa měla pohnouti, a země i moře i všechny věci se propadnouti, já bych s milostí Pánů věrna a nepohnuta u víře svaté setrvala.

Že proti Vám, Otcové moji, taková bouře povstala, mne mnoho bolí; ale tím více mne těší Vaše víra, Vaše srduatost a Vaše předsevzetí, že nás neopustíte. Od té doby, co jste se z našeho města vzdálili, nemám pokoje žádného; bývám pro své náboženství týrána, a ještě se mi pořád hůře hrozí: avšak Bůh mi dává milost, že se smrti nebojím. Můj nejmladší synáček se těžce rozstonal a lékařové již byli všecku nadějí pozbyli. Žeť jsem však větší starost měla o jeho duši než o tělo, prosila jsem svou přítelkyni Marii, kterou za svou duchovní matku pokládám, aby jej pokřtila. Ona tak učinila, a chlapec se v tu chvíli uzdravil. Nazvali jsme ho Jan.

Tak stály věci, když se římské poslanectvo vracelo, ve svém průvodu majíc P. Valignani. Tento neobyčejný muž, pravá chloubka povolání missionářského, odvážil se v takových okolnostech s nebezpečenstvím života až k císaři, a skutečně se mu povedlo, ukrotiti jeho ukrutnost, že ačkoli se nestal přítelem křesťanů, jako druhdy býval, alespoň jich tak nelidsky pronásledovati přestal.

Pověst o krvavém pronásledování se rozšířila daleko po ostrovech vůkolních, ano v Evropě se již povídalo, že všickni jesuité jsou zavražděni, křesťané tudíž že jsou tam beze všech kněží. Tu se hlásili druzí jesuité z Evropy na missie do Japonie, aby třeba svým životem zachránili křesťanskou víru! Především P. Karel Spinola, tenkrát právě na kněžství vysvěcen, naléhal snažnými prosbami na představené, aby jej zvolili na apoštolskou práci v Japonii. I jiné duchovní řádové, kteříž posud v japonské missii zastoupeni nebyli, vzplanuli žádostí, pracovati v takových, nebezpečných krajinách, i sám světský král Filipp II. kladl si za povinnost, pronásledovaných křesťanů se zastati. Vypravilť poslanství do Japonie, které mělo císaře Taiko-samu k mírnosti nakloniti. V čele poslanectva stál P. Petr Baptista, jak učený tak cnostný kněz z řádu svatého Františka, k němuž se na ostrovech filippinských několik spolubratrů tétéž řehole přidalo. Jak se ale podivili poslancové do Japonie přišedší, když se dozvěděli, že jesuité povražděni nejsou, nýbrž že již opět v obstojném pokoji při kostelích svých pracují: ale noví missionáři, an již jednou v Japonii byli, zůstali, a s velkou horlivostí konali úřad svůj, vystavěli několik kostelů, nemocnic a p. — Poslanectvo to mělo velkých následků.

Tři roky již trval milý pokoj, když v měsíci červenci léta 1596. koráb jednoho španělského kupce vrazil nešťastně na břehy japonské s takovou prudkostí, že se rozbil, část nákladu a mužstva se uchránilo, ale ostatní vše utonulo v moři. V jedné uchráněné bedně byly nějaké zeměpisné mapy, jaké na korábech bývají, a japonský úředník je našel.

„Komu patří všechny ty země, co jsou zde na mapách?“ tázal se úředník.

„Ty všechny patří mému milostivému králi!“ zalhal nemoudrý kupec.

„Jakým způsobem ovládal váš král tolika zemí?“ divil se Japonec.

Král, můj manžel, chová smrtelnou nenávisť proti křesťanům, a zle také se mnou zachází. Když jednou naše křesťanská chůva něco maloučko pochybila, kázal jí nos a uši uřezati, a s druhými křesťanskými pannami, které jsem při dvoře měla, potupně zahnat. Hrozil mi, že bude ještě přísněji vyšetřovati, snad že mi chce vzíti mou drahou družku Marii. Ale my všechny jsme volny, i život svůj dáti za víru Pána Ježíše Krista, kdyby on neb císař Taiko-sama měl poroučeti, abychom odpadly od víry.

Velice mne těšívá, když se o Vás, Otcové moji, něco dozvěděti mohu, i prosím Boha, aby Vás brzy na spasení moje a na spasení mých dětí k nám nazpět přivedl. S tím pak poroučím sama sebe i náš celý dům Vaším svatým modlitbám i prosím, ne-
rače zapomínati na svou až k smrti zarmoucenou dceru.

Gratia

královna z Tango.

Bůh tuto vzornou trpitelku vysvobodil z dlouhého trápení, v třináctém roce po křtu svatém zemřela. Teď se vzpamatoval její manžel, poznával, jakou výbornou manželku byl ztratil, ba svým jednáním do hrobu připravil. On plakal, křičel, počínal si jako zoufalý, však už bylo pozdě. Tu prosil křesťanské dvořaniny, aby vzkázali missionářům, že mají přijíti a královnu po křesťanském obřadu pochovati. Missionáři přišli, královna byla se všemožnou slavností po křesťanském zákoně pohřbena, král milerád platil všechny útraty, byl přítomen na celém pohřbu, s usedavým pláčem narákaje, že on sám jest vinen smrti své manželky. — Moudří missionáři hned po pohřbu se vzdálili z města.

„Snadno; král náš pošle napřed poslance missionáře, ti obrátí národy na víru křesťanskou; napotom zašle vojska a snadným způsobem vše si podmaní.“

Tato jak lživá tak hrdá slova se donesla k císaři, který si teď vykládal, proč asi ten samý španělský král sem vypravil poslanectvo s tolika novými kněžími, proč ti noví kněží jsou tak horlivými missionáři; pročež dal je spolu s třemi jesuity a s jinými křesťany zjímati a odsoudil je všechny na smrt kříže. Šest františkánů, tři jesuité, patnáct splubratrů z třetího řádu svatého Františka a dva jiní křesťané byli jati, kteřížto dva již v okovech vstoupili do toho samého třetího řádu sv. Františka. S bratrskou láskou se vězňové objímali, ztrýznění a zpoutáni kráčeli spolu na popraviště, kříže byly na jedné hoře blíže Nankasak připraveny, všech šest a dvacet upjato na kříž, a každý dvěma kopíma na kříži proboden, dne 5. února 1597. Taiko-sama se domyslel, že tou krvavou smrtí zastraší křesťany, ale jak se zmýlil!

Již ta okolnost, že veliké město Nankasaky se hrnulo na podívanou smrti mučnické a tam dychtivě poslouchalo slova, která jesuita na kříži upjatý k nepřehlednému zástupu mluvil, a že tisícové pohanů se ihned hlásili ku sv. víře a sami boncové právě první: to vše ustrašilo císaře. On se rozstonal. Věk čtyry a šedesát let, pustý život a tyto poslední hněvy jej porazily. Nemocen prosil — o jesuitu. P. Rodriguez přišel, dlouho spolu o pravém náboženství rozprávěli; opět ale se dokázali strašně soudové boží, jak Kristus Pán byl hrozil: „hledati mne budete a nenaleznete; ve hříchu svém zemřete!“ Taiko-sama křtu sv. nedosáhl; všecko uznával, svou slabost proklínal, prosil, aby měli strpení s tou slabostí a ponechali mu více žen. O, jak ho prosil missionář, jak svůj vlastní život za něj Pánu Bohu v oběť dával; nic nebylo platno, Taiko-sama zemřel a šel k soudu Páně dne 15. září 1598.

Teď se osvědčilo slovo Tertullianovo: „sanguis martyrurum semen christianorum,“ čím více mučnické krve se vyleje, tím více křesťanů přibude. Když při roce 1590 bylo asi 20.000 křesťanův usmrceno, nových 20.000 pohanů vstoupilo na jejich místo, a v pronásledování, o kterémž nyní mluvíme, dostoupil počet až na sedmdesát tisíc katechumenů; missionář P. Baëza si dal mnohokrát ruku držeti, an mu dlouhým udělováním křtu svatého rameno omdlávalo.

Zprávy o japonské missii byly tenkrát po celém křesťanském světě šířeny; mluvílo se o statečných dvou dívkách, které tak skvěle se prokázaly býti dcerami nejměstější Panny Marie, rozprávělo se o statečném generálu Ukondono, jenž nechtěl býti zrádcem křesťanské víry, raději šel s rodinou milou v bídné vyhnanství, křesťanstvo se radovalo z nových mučnickův na tisíce, kteří svou nevinnou krví potvrdili pravou víru Kristovu. Zvláště pak v řádu jesuitském panoval život cílý, byliť to jejich spolubratři, kteří posvátnou missii v Japonii byli začali a v boji hrdinském řídili: na sta mladých jesuitů prosilo za missii tu, kde jim kynula koruna mučnická. Mladý, ale churavý řeholník, P. Karel Spinola, v duchu svém podobně toužil po tom povolání, vždyť mu prorockým slovem bylo předpověděno; ale kterak ho dosáhne, jsa tak sláb a neduživ? — Byl na kněžství posvěcen, konal první mši svatou. Tu prosil za vzácnou milost missionářského povolání, tu se obětoval na smrt z lásky k Pánu Ježíši, který také za nás bolestnou smrt podstoupiti ráčil. Když totiž při té první mši sv. přišel k pozdvihování, když ponejprv velebnou Svátost v rukou držel, tu prosil v duchu: „Tělo za tělo, krev za krev,“ to jest: jako Ty Pane Ježíši své Tělo za mne dáváš, tak já svoje tělo podávám za Tebe, jako Ty svou krev za mne vyléváš, tak já chci svou krev vyliti za Tebe!

Po mši svaté došel primiciant opět k svým představeným, prose za posvátnou missii japonskou a ti zaslali prosbu jeho P. generalovi. Dozvědělo se o ní též příbuzenstvo rodiny Spinolové a vši mocí — i byla moc jejich znamenitá, ať k nejvyšším rodům země patřili — takovému zámyslu se opřeli. P. general uznával, že takových rodin urážeti nesluší, věděl též, že P. Spinola jest muž slabý a churavý: prosil tedy v modlitbách vroucích za osvícení Boží v takové těžké věci, uvážil bedlivě všechny překážky missie a — z druhé strany prosby a důvody, jaké P. Spinola uváděl: až konečně rozhodl, že P. Spinola — půjde do Japonie. Příbuzenstvo se z novu opřelo: avšak general Aquaviva zůstal při svém rozhodnutí. — Zdaliž se to mohlo státi bez zvláštního řízení Božího?

Taž bylo proroctví p. Bartoloměje Ricciho již v druhé části splněno: „Ty budeš řeholníkem tovaryšstva Ježíšova, apoštolem Japonie; že poslední část: „ty budeš mučěnkem Krista Pána“ se také splní, zdálo se mladému knězi nade vši pochybnost jisto. Slyšme jeden dopis, který v té záležitosti byl napsal svému příteli a bývalému spolužáku, P. Pompiliu Lambertengo-vi: „Kdy pak přijde ten čas? ten den? ta hodina? ta minuta? Ó můj Pompilie, jaká to sladkost, již jen mysliti na smrt za Krista utrpenou! Jak sladká bude teprv smrt sama! Prosím, velebný Otče, vykonejte za mne někdy pouť k svatému hřebu z kříže Páně a proste mého Spasitele, aby ráčil zraniti to srdce mé, a spolu přibiti s nohama Svýma na svatý kříž a tam je zachovati!“

Ale zdá se, že brány pekelné veškerou mocí chtěly zabrániti missii tohoto apoštolského muže; šest plných roků bloudil po moři, zmítán po všech dílech světa, po Africe, Americe, Evropě, Asii; do Japonie se dostati nemohl.

Dne 10. dubna 1596 totiž vyplulo osm jezuitských missionářů do říše japonské, mezi nimi P. Karel Spinola. Za pohodlného větru pluli z Lissabonu mořem atlantickým okolo Afriky, až do 16. června minul se koráb s nehodou, však nedaleko od předhoří „dobré naděje“ přirazil prudký vítr a korábem tak silně trhnul, že se kormidlo zlámalo. Na zhotovení nového kormidla nebylo pomyslení, i nezbývalo, leč dáti se po větru, místo k Východu, musili na Západ, až přirazili k samé Brasilii v Americe. Tam vyčkali pět měsíců na opravu korábu, až pak dne 12. prosince z novu se na moře dali. Missionáři se nyní rozdělili na více korábů, aby, když jeden zahyne, druzí se zachovali, s P. Spinolou byl Jarolím de Angelis, nejsa tehdáž na kněze vysvěcený. Plavba byla nešťastna; neb brzy se strhla taková bouře, že i ti nejzkušenější plavci loučili se s životem. P. Spinola celou noc zpovídal mužstvo na lodi. Byli právě na tom místě, kde před šest a dvaceti lety čtyřicet missionářů bylo od kalvinistů utopeno; pročež celý koráb vzýval tyto svaté mučěnky, a bouře — utichla.*)

Opět byli desátý měsíc na moři, ztrávili jasné dni a bouře se střídaly: tu na ně vrazil nepřátelský koráb anglický (dne 17. října 1597), po dvouhodinném boji se musil španělský koráb vzdáti, i všecko mužstvo bylo zajato. Missionáři jsou uvedeni před nepřátelského kapitána, jemuž na otázku „kdo jste?“ srdnatě odpověděli: „my jsme vlaští jesuité,“ ačkoli věděli, že angličanští protestanté jsou úhlavní nepřátelé jesuitů. „Když jste Vlaši,“ odpověděl kapitán, „nestane se Vám nic; neb my s Vlasy žádně války nevedeme, nýbrž se Španěly.“ Zajati museli do Angličan, odtud je poslal do Portugalie, obdrževše každý darem klobouk a spodky. Tak ubozí missionáři po dvouleté nešťastné plavbě byli opět v Lissaboně, odkudž před dvěma

*) Byli to Bl. Ignatius de Azzevedo a soudruhové jeho, všickni jesuité, utopeni dne 15. července 1570.

roky byli vyjeli. P. Spinola byl tak sešlý, že představení o dalším missionářském povolání slyšeti nechtěli; psalo se do Říma k P. jenerálovi, a podivným způsobem přišlo nové povolení, že smí na missii japonskou.

Druhého roku (1599) dal se P. Spinola z novu na moře, brzy však dostal tak silnou zimnici, že v přístavu Goa jej chtěli zanechat, až se na další cestu buď do věčnosti buď do Japonska posilní: ale hrdinský missionář bránil se, vsedl na koráb, a šťastně roku 1602 na počátku měsíce května spatřil Japonii, a v Nankasakách vystoupil na půdu japonskou, vykonav cestu všeho dohromady na 24.000 mil.

Byla to právě doba, kde císař Taiko-sama s pobouřeným svědomím byl zemřel, an jak svrchu řečeno, přestal býti ukrutníkem křesťanů, ale křesťanem se přece nestal. Zrovna takový byl též nástupce jeho, Daifu-sama, on přál křesťanům, miloval jesuitu P. Valignani-ho takřka jako vlastního otce; ale nečisté mravy jeho se nehodily na čistý zákon křesťanský, pročež křtu svatého nedosáhl. Pohané rovněž nepřestávali podněcovati v něm podezření proti křesťanům, jakoby nebyli věrní poddaní. Nicméně však missionáři si opatrně počínali a svých křesťanských osad přidržovali k poslušnosti ve všem co proti zákonu Páně nebylo; zachoval se blažený pokoj. Missionáři kázali a ve školách učili s takovým prospěchem, že k. př. v městě Nankasaky zařídili pět far, kde domácí japonští kněží přisluhovali, a založili tam téměř japonskou universitu.

P. Spinola se zdržoval prvním rokem v městě Arima, kde jesuité měli svůj missionářský dům, až se tam přiučil japonské řeči. Po tak dlouhém toužení svém poslán jsa na práce missionářské, počínal si s takovou ochotností a láskou, že mnohdy celé noci probděl, dříví, potravu, šatstvo a podobné věci na vlastních ramenou k chudým a nemocným zanášel, jen aby našel přístup k srdci jejich. Jednou, ještě z počátku missionářského povolání jda po městě, našel chlapečka od pohanských rodičů pohozeného, dav lidu stál kolem, dívaje se, jak chlapeček umírá. P. Spinola hned myslil, že chlapečka sebou zanesou domů, ale dříve namočil šátek do vody, utíral chlapečka, říkáje při tom slova křtu svatého, i tak jej platně pokřtil, aniž si toho přistojící pohané všimli. V tu chvíli chlapeček umřel. Mladý missionář z toho měl takové potěšení že říkával: „Byť by mne milý Pán Bůh za všechny moje minulé i budoucí práce a svízele nižádné jiné mzdy nedal, přece myslím, že mě již tím samým hojně zaplatil, dopřáv mi toho, abych tuto dušičku pro věčnou blaženost zachoval.“ An při P. Spinolovi byla zpozorována taková láska a moudrost v jednání, svěřen mu brzy úřad ministra v domě řeholném, kterýžto ministr jest druhým představeným domu, bdí nad pořádkem a zachováním řehole, ale spolu se také stará, aby spolubratrům na ničem potřebném nescházelo. Jakkoli mu ten úřad velkých starostí působil, nicméně zastával při tom práce missionářské, požívaje takového požehnání božího, že v těch letech asi pět tisíc pohanů obrátil na svatou víru a křest svatý jim udělil.

Nová bouře proti křesťanům vyvstala r. 1605, i vyznáváme upřímně, že nemoudrost křesťanů evropejských jí byla příčinou. Španělský král byl nové poslanství do Japonie vyslal, anť si přál vejíti v přátelskou smlouvu s tamním císařem, aby tím španělskému obchodu a průmyslu nové dráhy zjednal. Ale poslancům se nedostávalo moudrosti a pokory, také neuměli než málo japonsky, tak že snad ani tak zle nemyslili co byli nemoudře pověděli. Velebili totiž vojsko a koráby španělského krále, myslíce, že tím japonského císaře k přátelské smlouvě nakloní, vypravovali mezi jiným, že právě silné loďstvo plave na ostrovy molucké, aby je podrobilo králi

španělskému. Z toho všeho soudil podezřivý císař právě opačně: „Dnes,“ pravil, „podmaníte ostrovy molucké a zítra silné loďstvo vyšlete proti mně, abyste mého císařství se zmocnili!“ Čím déle o tom přemýšlel, tím více se rozhněval a španělské poslanectvo se nemohlo než rychlým a tajným útekem zachrániti. Za takovou nemoudrost trpěli japonští křesťané; neb se jim opět vytýkalo, že jsou v jakémsi spiknutí s těmi cizinci, ačkoli domácí za nemoudrost cizinců nemohli. Krev křesťanů opět tekla, missionáři buď jímání buď vyhánění; hněv a zuřivost den ke dni rostla. Neštěstí bylo, že jesuita P. Valignani, důvěrný přítel císařův, nebyl v té samé krajině, aby se u císaře přimluvil, a věkem i prací tak sešlý, že na cestu se vydati nemohl, an se každý den na jeho smrt čekalo. Ten jediný by byl císaře udobřil. Umíraje konečně, vzkázal císaři pozdravení, řka: „Císaři, přáteli můj; nehněvej se na křesťany své, oni nemohou za řeč, která se ti řekla! Vzpomeň na mne, na svého starého přítele; já umírám, a prosím, slituj se nad křesťany!“ Jiný jesuitský missionář toto věrné pozdravení císaři vyřídil, a snad v ten samý den P. Valignani zemřel.*) Císaře to tak pohnulo, že pronásledování napřed zmírnil a posléze zcela zastavil; ano i žádal, aby některý jesuita k němu ke dvoru přišel. P. Cerqueyra se ke dvoru odebral, přesvědčil císaře, že nemá věrnějších poddaných nad křesťany, a císař přislíbil, že odtud chce křesťanů chrániti.

Tím způsobem již po třetí všeobecné bouři proti svaté církvi křesťanské nastal milý mír, svatá víra vzkvétala, pohané se obraceli, nové kostely a školy se stavěly; křesťanské víře tam kynula utěšená budoucnost. — Patříme-li na těchto 60 roků od příchodu prvního missionáře na tyto ostrovy, jak se nám tu jeví spanilá povaha Japonů? Radost z toho můžeme míti a za čest si pokládati, že jsou to spolubratři naší katolické víry, kterou my též vyznáváme; jejich horlivost může býti také horlivostí naší. Svatou víru si větším dílem šířili sami; jesuité začali s lidem sprostým, nejraději s dětmi, a tentýž sprostý lid byl své víry tak milovný, že ji brzy dostal až na královský dvůr, a král Sumitanda se stal věrným křesťanem. Kdo obrátil krále Sumitandu? snad missionáři? Neobrátili jej missionáři, ti ani ke dvoru královskému nešli; noví křesťané to vykonali sami, missionáři to jen dotvrdili. Tentýž král Sumitanda byl po křtu svatém tak horlivý, že svou manželku a znenáhla celé království ke Kristu Pánu přivedl. Sami císařové Nobunanga, Taiko-sama, Daifu-sama již nablíželi pravdu křesťanské víry, ale s přijetím její odkládali, až milosti Boží nedosáhli; — kde tedy jest slabost charakteru a kde rázná vůle? tam kde člověk zůstane otrokem svých náruživostí aneb kdo mužně sám sebe přemůže? Jaký nesmírný rozdíl ráznosti! Tu jsou dvě mladé dívky, jež mají té srdnatosti, že s nebezpečností života zamítnou návrh: tam jest zaslepený Taiko-sama, otrok náruživý. Jak budou ony dvě dívky slavně státi někdy při soudu Božím, až je tam někdy spatříme; a jak stál a státi bude Taiko-sama při soudu Boha nejvyššího? — Podivili jsme se zajisté a ještě podíváme, čtouce, co ženské pro svatou víru v Japonii dovedly; ušlechtilý na nejvyš jest příklad oné dívky na dvoře královny Gratie, která na křtu svatém jméno Marie byla obdržela. Jaká to pobožnost, jak tichá povaha a při tom tak vroucí horlivost za svatou víru! Jisto ovšem jest, že mužové neohroženější bývají nad ženské; ale přechasté výminky nalezáme u věcech, které se svaté víry týkají. Jakmile nevinná dívka jest láskou k svaté víře nadšena, zastává se jí s neohrožeností podivuhodnou a uvidíte brzy, že nezůstane sama, nýbrž druhé pobožné dívky budou státi k ní. Blaze jim, když mají moudrého vůdce!

*) 20. ledna 1606.

Takovou horlivostí křesťanů se stalo, že za těch 60 let se jich páčilo na tisíckrát tisíc, byli tak spokojeni a vědomí je blažilo, že svatý Otec, římský papež o nich ví a za syny je přijal. Třikráte se posud nad nimi bouře pronásledování sháněla, oni ji svou modlitbou, moudrým chováním a kajícími skutky šťastně zažehnali; ale teď povstala bouře nad nebohými Japony, která zuřit nepřestala, až povraždila všechny missionáře a krev půl druhého millionu nevinných křesťanů vylila! — A kdo to učinil? Aj zde máme výsledek odpadlictva! protestantští Hollandané to učinili! — Ale což Japonové ublížili Hollandanům? — Neublížili jim nic, Japonové ani jak živi žádného neviděli; ale Hollandané sami v tom čase odpadli od katolické víry, katolíky pronásledovali ve vlasti své a teď na tisíce mil přípluli na korábech svých až do Japonie, aby tam katolické náboženství až na ty slabounké ostatky vyhubili! Co jim katolíci v Japonii ublížili? — Ani té nejmenší viny k tomu nezavdali; udělali to Hollandané z vřdělku!

Začátek byl tento: První cestu do Japonie byly našly koráby portugalské, a doposud tamnější obchod vedly. Kupci portugalské byli veskrz katolíci, kteří přáli posvátným missiím a jistou část peněz věnovali na kostely, školy a jiné křesťanské ústavy v Japonsku; tím pak vešli v přátelské poměry s Japony, i nemálo přispěli k radostnému rozkvětu svaté církve. Toho jim Hollandané nepřáli, a chtíce jich z japonského obchodu vytlačit, udeřili na tamní křesťany; docházeli ustavičně k tamním úřadům, i udávali tam jakési vymyšlené tajné spiknutí křesťanů proti vládě, ačkoli křesťané byli veždy věrní poddaní, a pohanská vláda, vyjímaje nadřečené tři bouře, jim dosti přála. Ale cizincové tito ztropili domácí rozbroje, až posléz ukrutné pronásledování křesťanů vzniklo.*)

Císař Daifu-sama zapověděl křesťanskou víru a přikázal, že všickni Japonové, králové i poddaní se mají znáti k víře národní, kdokoli by nechtěl, že propadá smrti. Hollandané dali též Japonům radu, jak mají poznávati katolické křesťany. Položili totiž ve branách města a po cestách posvatné kříže s ukřižovaným Spasitelem řkouce: „Katolíci toto znamení kříže ctí a živou mocí vám po něm nebudou nohama šlapati; dávejte pozor, kdo se kříží vyhne, aby naň nešlápl, ten jest katolík, neposlušen císařských rozkazů, vezměte jej a jednejte dle uznání svého.“ Pohané sami se divili, že křesťan na křesťana tak zrádnou radu může dáti, učinili tak, i zjímali veliký počet křesťanů, kteřížto nechtěli Krista Pána potupiti ani po jeho kříži svatém nohama šlapati. S lítostí patřivali Japonové křesťanští na tyto cizince, i právem se jich mohli ptáti: „Kde pak jsme Vám ublížili? na tolik tisíc mil jste sem přišli, aby ste nás křivě udávali, nás a naše nevinné děti a manželky zabíjeli? A to pro jediný mrzký vřdělku?“

V pronásledování tom užili jesuité všech možných prostředků, avšak temné tušení je svíralo, tato bouře že bude krutá nad bouře předešlé. Vyslali k císaři, prosili za vyšetření a za milost; — než nadarmo. Aby nepodráždili odpůrcův, ustoupili jesuité na místa vzdálená, odkud své věrné Japony těšili a sílili, i snášeli při tom svízele, jichž sotva vypsati lze; ale snášeli je rádi. Slyšme P. Spinolu, co

*) Tito Hollandané byli ve vlasti své nedávno odpadli od církve katolické. Bývalo v severním Holandsku šestero katolické biskupství, asi 1000 katolických far, 6 chrámů katedrálních, 40 kostelů kolegiálních, 444 klášterů; protestanté to vzali všecko, katolíkům nezbylo ani kapličky; ti musili od toho času služby boží konati tajně někde ve sklepech neb na sejpce. Všecky školy jim byly vzaty, manželstvo katolíků bylo prohlášeno za neplatné, nebylo-li uzavřeno před protestantským pastorem. —

co o tom píše ze dne 20. března 1617: „Bude tomu půl třetího roku, co v tomto kraji vedu zprávu našich křesťanů. Chodím tajně z domu do domu, v noci zpovídám a obětuji mši svatou; příbytku vlastního nemám žádného. Odpočinutí též nemám mimo oné útěchy, kterou Bůh uděluje těm, kteří pro něho pracují a strasti snášejí. Trpce mne bolí, že nejenom útlá poupátka a květy naší vinice vidím tou tyranskou bouří rozmetány, ale rozdrceny jsou též dozrávající hrozny; naděje tolika a takových prací jest zmařena. Jsem zdrav, jak zrovna býti může, dobře se mám, i vidím jak dobře pravil Pán: „Ne toliko z chleba živ jest člověk.“

Tu křesťané japonští opět obrátili oči svých k Římu, vypravili nové poselství k svatému Otci, aby si jeho požehnání vyprosili v mučenickém boji. S láskou nevyšlovnou uvítal papež Urban VIII. tyto hrdinské muže a nastávající mučedníky, a žehnaje pravil jim: „S Pánem Bohem vraťte se do vlasti, stůjte za katolickou víru až na ty životy; a pak, až vám bude dáno zemřítí za Ježíše Krista, budou se jména vaše skvěti mezi mučedníky!“ — Mužové se vrátili, přinášejíce katolickým krajanům svým papežské požehnání.

Jak si teď katolíci v Japonii počínali, uvidíme brzy; výpis ten bude pro nás tím dražší, an jsou to bratři a sestry naše, s nimiž tutéž katolickou víru vyznáváme.

3. Katolická matka a synáčekové její, upálení křesťané, císař Xogun, P. Spinola v žaláři a na popravišti.

Daifu-sama byl muž, kterému milost boží dlouho domlouvala, až konečně nechtěvšího poslechnouti, opustila. Dříve váhal přijmouti křest svatý, teď návodem holandských kupců zapověděl náboženství katolické. Druhdy byl sice tak jist věrností křesťanů, že čtrnáct nejvyšších úřadů, vojenských a civilních jim byl svěřil, i nikdy ani nejmenší pochybnosti o jejich věrném chování neměl; najednou jich nyní povolal, a jakési tajné spiknutí jim vytýkal. Úředníci o ničem nevědouce, tvrdili svou nevinnost. Císař jim vyčetl křesťanskou víru, i vyzval je, pak-li mu věrni jsou, aby opustili víru tu, a raděj se hlásili k víře, kterou císař sám vyznává. Pánové odpověděli, to že státi se nemůže, že svou víru svatou zapřítí nemohou. „Dobře tedy,“ odpoví Daifu-sama, „to jest mi důkazem vaší nevěrnosti, smrt byste byli zasloužili, ale odsoudím vás jediné na vyhnanství.“ Pánové v nevinnosti své setrvali; — do vyhnanství šli, ale Boha nezapřeli, a tímto vzorným jeduáním posilnili křesťany druhé. Daifu-samovi tudy raděno, aby spíše začal s křesťany takovými, kteří dříve bývali vlažní. Mezi těmi byl znám Michal, nejstarší syn krále z Arimy, jenž byl sice syn rodičů křesťanských a sám křesťan, ale neváhal zapuditi svou křesťanskou manželku, a vzíti si pohanku Fime, vnučku císaře Daifu-samy. Tomu tedy slíbil císař dáti království otcovo a obdařiti bohatstvím, pak-li odpadne od víry křesťanské, a ji ve svém království vyhubí. Nezdárný syn svolil, nebylo mu pak dosti na tom, že vlastního otce s trůnu svrhl a hlavu stíti mu přikázal († 5. června 1612); ale s nevlastní matkou svou a s malými bratry zacházel, že stojí za strašný příklad nezdárného syna a bratra. Svou matku nevlastní Justu poslal do vyhnanství, a dva synáčky její od matky odtrhl; staršímu, Františkovi bylo osm let, jak stár byl mladší, Matouš, nenalezl jsem zaznamenáno v letopisech. Bohabojná paní by byla ráda snášela všecku bídu, i také smrt svých milých dětí by byla snesla; ale že ještě nedospělé jsou jí vzaty, že snad bude schválně k bezbožnosti vedeny, to její mateřské srdce naplnilo strašnou bázni. — Co z těch dětí bude?

budou z nich odpadlíci, jako starší bratr Michal odpadlíkem se stal? — Vznešená paní se v neustálých modlitbách a v tuhém pokání utíkala k Bohu, svůj vlastní život přinášela v oběť, jen aby Bůh zachoval nevinnost a víru těch drahých dětí. — Může-liž Bůh oslyšeti takové prosby křesťanské matky?

Nová pohanská královna — manželkou ji nazvati nesmíme — chtěla sama tyto dva chlapce vzíti na vychování; avšak že ti stáli nepohnuti u víře své, brzy se jich nabažila, i jsou dáni k pohanskému úředníkovi, jenž s nimi též nemohl nic poříditi, a dal je jednomu staršímu člověku nižšího stavu. A hle, divný to účinek mateřské modlitby! tento člověk byl tajný křesťan, chlapečky vedl k modlitbě a ke všemu dobrému, zvláště je učil milovati ukřižovaného Spasitele a nejsvětější Rodičku boží. V krátké době se to ovšem dověděli při dvoře královském, neb jakýsi Sifioye, člověk zlý, tam všecky křesťany udával.

Chlapci byli u toho člověka na šestý týden, když jim jednoho večera vypravoval o umučení Páně. František plakal a pravil: „ach, jakou to lásku k nám Pán Ježíš má! že pak Jej ti pohané nechtějí poznati!“ — Byli-by chlapci ještě dlouho do noci se modlili, ale moudrý pěstoun chtěl, aby šli spat. — Jak se asi jejich vzdálená matka za ně pořáde modlila, nevědouc, co se děje! — František si žádal ještě v postélce obraz Marie Panny, pěstoun mu jej podal, chlapec ho líbal a prosil: „Panenko Maria, kdybych této noci měl umřít, stůj při mně!“ Pěstoun ho pokropil svěcenou vodou, chlapec usnul.

V tu samou noc se konala porada u hanebného Michala. Sifioye, zlý rádce pořád mluvil o spiknutí, že dříve pokoje nebude, dokud ti dva chlapci jsou na živě, naléhal na jejich usmrcení; a král — tento japonský Herodes, přikázal ty dvě nevinné děti a své bratry zabiti, aby jej prý nesvrhli s trůnu. V tu samou noc najat vražedník, který přišel kradmo do domu, mladšímu chlapečkovi prorazil srdce, staršímu přerázl hrdlo; když pěstoun přiběhl, našel nevinné děti v krvi ležeti již mrtvé!

A což hodná, vzdálená matka? Jeden missionář — jesuita ji přinesl tuto novinu, chtě spolu zarmoucenou matku potěšiti. V prvním okamžení zbledla, ale rychle se obrátila ve svatou radost, Boha velebíc, že dítkám udělil mučnické palmy. „Tamť v nebesích, tamť v nebesích,“ opakovala ustavičně, „mi je nikdo více o svatou víru a nevinnost nepřipraví!“

Zlý Sifioye měl teď krále brotrovraha zcela ve svých rukou; hrozil mu, že prý jest císař s ním špatně spokojen, an s křesťany ještě tuze dobře zachází. Aby bojácný král té žádosti vyhověl, zavolal si osm křesťanských velmožů, přemlouval je, i prosil, aby ho přece poslechli; tajně prý mohou zůstat křesťany, jen veřejně aby se ke Kristu nehlásili. „Vizte,“ pravil, „vždyť já také v srdci zůstal křesťanem, jen císaři k vůli to nevyznávám!“ Tou řečí se dalo pět z těch velmožů oklamati, i slíbili, že se tak zachovají; ale tři odpověděli rázně: „Kdo se za Krista stydí před lidmi, za toho se Kristus bude stydět před Otcem nebeským; my toho neučiníme!“ Král odpadlík, bez toho stíhán výčitkami svědomí, propustil všecky. Jižby se byl zpamatoval ze svého odpadlictví, kdyby zlý Sifioye jako záhubný rádce nebyl po boku stál. Ten šťval, hrozil hněvem císařovým, a nešťastný Michal poslechl opět. Vydal rozkaz, že onino tři velmoži pro svou stálost v křesťanské víře mají i s rodinami svými býti za živa upáleni. Slavná jejich jména zasluhují pro úctu oznámena býti na křesťanskou památku; jsouť:

Adrian Takafati Mondo, jeho manželka Johanna, dcera Magdaléna dvacet roků stará a slibem panenství Bohu zasvěcená; syn Jakub, jedenáct roků stár.

Leo Fajuxida Suguyemon a manželka jeho Martha.

Leo Taxendomi Kayemon a syn Pavel. Manželka a dcera byly vedeny do vyhnanství; ale manželka odtud utekla a k manželovi do žaláře přišla, tvrdíc před úřadem, že jest tak dobře křesťanka jako manžel její, že jí tudíž smrt ohně tak dobře patří, jako jemu. Nicméně řeč její platna nebyla.

Pověst o takovém příkazu a uvěznění osmi urozených křesťanů se roznesla po celé zemi. Jesuité poslali jednoho kněze svého řádu, aby i s nebezpečenstvím života se hleděl dostat do žaláře, a tam aby zajatých křesťanů potěšil, důvěry dodal, že s milostí Boží dosáhnou koruny mučnické. I zdařila se mu ta výprava. Všecko křesťanstvo vůkol zdvihlo se pak jako jeden muž, kdo jen mohl, strojil se do Arima, v zastupech přicházeli, chtějí býti svědky, i bude-li jim toho dopřáno, účastníky mučnické smrti. Počet jejich se páchil na 20.000; bojácný král se strachoval, co z toho povstane, nemá-li se proti nim vyslati vojsko, avšak křesťané mu vzkázali, že žádou vzpouru neobmýšlejí, že přicházejí beze zbraně; toliko svatou vírou svou že chtějí slavně osvědčiti. —

To se dovědělo oněch pět pánů, kteříž z přílišné povolnosti ku králi slíbili tajiti svou víru v Krista Pána; svědomí jejich nyní procitlo, čtyři z nich se zpatovaly. Hledali kněze, aby především ve svátosti pokání shladili vinu svou, ale — kněze nedostali. Byl tam sice missionář, avšak žádný křesťan jim o něm pověditi nechtěl, boje se zrady. Ubozí pánové odprošovali tedy celý ten zástup příšlých křesťanů za své dané pohoršení, žalovali na sebe u samých úřadů pohanských, žádajíce u páterů býti s oněmi třemi hrdinami, avšak ani té milosti nedosáhli. Lítost jejich byla bolestná, an svou bázlivostí připravili se o takovou slavnou, věčnou korunu!

Dne 7. října 1613 byl vězňům v žaláři ohlášen ortel, že pro křesťanskou víru budou za živa upáleni, a ještě téhož dne že se ortel má vykonati. Vězňové padli na kolena, díky činíce Bohu, že jich za oběť zápalnou přijmouti ráčil; dva missionáři přišli hned do žaláře, vyslyšeli jejich zpovědi a podali velebnou Svátost oltářní. Pohané byli tak zaraženi, že v tom nic nebránili, ano ti dva kněží byli by doprovodili mučnický až na popraviště, kdyby křesťané tomu sami nebyli bránili, opatrně varujíce se všeho zbytečného nebezpečství.

Missionáři tedy místo sebe ustanovili starosty bratrstva „mučnické smrti,“ kteříž starostové za nejvyšší čest si to pokládali, že nastávající mučnický v hodinku smrti směji posilniti k vítěznému setrvání, a snad i zemřítí s nimi! Nad jiné vynikal starosta jeden, jmenem Kašpar, na jehož moudrost a neohroženou povahu se missionáři ve všem spoléhali.

Píšou letopisy japonské církve, že tam nebylo nikdy tak slavné, tak krásně spořádaného processí, jako ono, které vyprovázelo mučnický na popravu. Starostové rozdělili veškeren národ na zástupy, asi polovice jich kráčela před mučnický druhá polovice za nimi; šlo se řadami po šesti v nejvzornějším pořádku; při východu zpívali loretanské litanie, pak se modlili růženec, zpívali i litanie o všech Svatých. Křesťané ze samého města Arima, — a těch bylo ke dvaceti tisícům — nesli hořící svíce v rukou, křesťané z venkova, jichž bylo přes dvacet tisíc, drželi svaté růžence, někteří k tomu zvláště vybraní nesli věnce, na znamení vítězného věnce v nebesích, který svaté mučnický čeká. U prostřed kráčeli mučnický, ruce měli na zad svázané, jediný malý Jakub nebyl svázan. On se hned a snažně hlásil po vazbě, až když mu drábové řekli, že se jim provazů nedostalo, se utišil. Mužové byli odění v roucha bílá, ženské též v bílá, ale dle japonského způsobu samým stříbrem vyšívaná;

s nebeskou útěchou konali svou poslední cestu. Pohanů zástup nepřehledný se díval a s podívením ano s příkladnou úctou bral podíl na této křesťanské slávě.

A což odpadlík Michal? Pro hanbu se ukrýval doma a bál se, jakoby hory na něj padati měly. — Jeden jediný odpadlík, a takovou záhubu způsobil! On býval také křesťan, i mohl podnes státi ve sboru křesťanův, jsa ctěn a milován ode všech mohl spolu s nimi radostným srdcem sloužiti Bohu, všickni by se za něj, za krále svého byli modlili; a teď — byl odpadlíkem! zapřel Krista Pána, smrtelnými hříchy škrtnil svědomí, trýznil křesťany, na smrt je odsoudil! — On se vymlouval: „vždyť já v srdci jsem pořád křesťanem, jen veřejně to nejevím!“ A tato výmluva bojácné duše kam ho svrhla? Jsi-li v srdci křesťanem, vyznej to a nestyď se za svého Boha. Když se onen padouch jedenkrátě dal zaplést v osidla zlých rádců, více jim odolati nedovedl! Na darmo mu domlouvali hodní křesťané, na darmo se k němu odvážili misionáři, které dříve jako vlastní otce ctíval; on byl ustrašen, dnem a nocí každou chvíli ho děsila myšlénka: pro mne už jest nebe ztraceno! — Osm nevinných křesťanů odsoudil na smrt. Ti se radostně ubírají, pro korunu velekrásnou; on však si doma zoufá! Kdo byl šťastnější?

Průvod mučovníků se v přemilém pořádku bral na popravu; na cestě již někteří pobožní křesťané stříhali tajně ze šatů mučovníkův, aby z nich svaté ostatky na památku měli; ale starostové to zakázali. Cesta byla daleká, chlapec byl žalářem a předešlými mukami vysílen, že sotva mohl dále. S radostí se nabízeli mužové, že jej ponесou. Chlapec odpověděl: „Jen pojďme pěšky; Kristus Pán se na horu Kalvarii nevezl, ani ho nenesli v pohovce; On šel na svých vlastních nohou, a těžký kříž si nesl; a já přec nemám žádný kříž. Namáhejme se s Ním, tam na věčnosti bude krásné, dlouhé odpočinutí.“ — Přišli k vodě. Jeden z mládenců vzal chlapce, a přenesl jej přes vodu, i rád by byl to sladké břímě nesl dále, ale chlapec nedal.

Zdaleka spatřili popraviště; křesťané zplakali při tomto strašném pohledu, nejvíce nad tímto nevinným dítětem, že takovou smrtí musí zemřít. Ale chlapec opět je těšil, řka: „Proč pak pláčete? jakou příčinu na mně máte? což mi mého štěstí nepřejete? jen pojďte s radostí, vždyť já jdu také rád!“ Uznávali všickni, že Duch svatý osvětil pachole.

Přišli na popraviště; byloť naschvál tak strašně ustrojeno, že hrůza až bylo naň se podívati; úlisní nepřátelé očekávali, že snad některý z mučovníků při tom hrozném pohledu přece Krista zapře, aneb že aspoň druzí křesťané se ustraší. U prostřed byla vystavena dřevěná chatrč na osmi dřevěných kůlech, k nimž měli mučovníci býti uvázáni a se vším i s chatrčí spáleni. Na tři stěvyce opodál stály hranice dříví a pařezů, které se však měly zapáliti ze strany druhé, tak aby oheň jen pomalu k mučovníkům se přiblížil, a trápení déle trvalo. Ještě dále za hranicemi byl postaven plot, aby zástupu bránil, a pak kolem plotu rozestaveno vojsko. Ale křesťané se tak chytře postavili, že vytiskli vojsko. Křesťané s města Arima drželi rozsvícené svíce, druzí křesťané drželi svaté ružence v rukou na veřejné svědectví, že tu samou svatou křesťanskou víru vyznávají; poháné byli podívením uchvácení. — Mučovníci vkročili do ohrady. Kdo nám popíše city jejich! Tu byl otec, matka, synáček a panenská dcera; tu manžel se svou manželkou, tam otec se svým synem; každý z nich šel k svému kůlu, klekli a s úctou si ho políbili. — Katané jich počali k sloupům vázati. Tu jeden z mučovníků, Leo Kayem on tajně se vyhuul katanům, vystoupil na střechu chatrče a pokynul rukou převelikému zástupu. Všecko utichne, křesťané

a pohané mlčí s utajeným dechem. Leo věda, že sšla pohanů jest přítomna mezi křesťany, počal řeč, napřed pohanům, pak křesťanům :

„Bratři moji! vizte, jen milost Pána Ježíše slíjí duši naši. Před sebou tu vidíme hranice a oheň, který nás ztráví, a hledíme na to beze strachu; dobřeť vědouce, že těla naše na popel spálená někdy opět vstanou neporušená, a duše naše že nyní ze života smrtelného přejdou v život nesmrtelný. V tu chvíli tedy, kde mám umřít, dosvědčuji před Vámi, že v jedině víře křesťanské může člověk spasení dojíti. Pakli ji nepřijmete, uvržení budete do pekla, kdežto v ohni neuhasitelném hořeti budete! — Vy pak kteříž jste upřímní služebníci Pána Ježíše Krista, setrvejte stále v té víře, nedejte se ustrašiti pohledem našeho trápení. Krátké jest trápení a pomine, odměna bude veliká, bude věčná! Vy nám budete za svědky, že umíráme pro jedinou víru Ježíše Krista . . .“ Chtěl sice mluvit ještě dále, ale takový se strhnul křik, že nebylo slova slyšeti. Křesťané přisvědčovali radostně, pohané plakali a prosili za víru křesťanskou, na místě žeby chtěli zemřít s těmito svatými mučeníky.

Na to sstoupil Leo, tento hrdinský křesťan se střechy, postavil se ku svému kůlu a dal se přivázati. V tomž okamžení se nad křesťanským zástupem rozvinul veliký prapor, na něm byl vyobrazen Pán Ježíš kterak k sloupu přivázán. Jesuité to byli tak zařídili, že, až budou mučeníci ke kůlům uvázáni, na jejich potěšení a posilu má prapor jim hlásati, že P. Ježíš trpěl podobně! Neohrožený starosta Kašpar držel prapor vzhůru a volal: „Ejhle bratři! vizte Pána Ježíše! také Ježíš jest k sloupu uvázán! Z lásky k Němu umírejte! Pán Ježíš s nebe na vás patří, jak ho následujete; osmerou korunu drží v rukou Svých, čeká, že vám ji na hlavu postaví. Setrvejte u víře, srdnatě umřete za Toho, který za nás umřel!“

Oheň praskal; křesťané klečeli vůkol u modlitbě, jedni říkali Věřím v Boha, druzí vzývali Marii Pannu. Jak viděli, že se oheň chytá mučeníků, spínali křesťané ruce a hlasem velikým, hlasem zajisté k nebi volajícím křičeli: „Ježíš! Maria! Bože, smiluj se!“ Mučeníci tu stáli s tváří radostnou. Leo Kayeman měl oči ustavičně k nebi obrácené, ani na chvílku je neodvrátil; on shořel první; Leo Suguyemon, vida, že začíná hořeti, vykřikl svatá slova: „Ježíš Maria!“ s takovou silou, že celý zástup ho slyšel; ihned také sklesnul. — U malého chlapce Jakuba uhořely provazy. Jak to zpozoroval, uskočil od kůlu, a běžel ku své předrahe matce. Matka měla provazy také již opáleny, objímala dítě své a těšila ho: „synáčku, podívej se k nebi; říkej slova: „Ježíš Maria!“ Chlapec je třikráte vyřknul, padnul na zem k nohám matčiným a matka v tom samém okamžení klesla na něj. Shořeli spolu. — Avšak jednání její dcery Magdalény zasluhuje památku věčnou. Když byla již na půl upálená a provazy shořeli, zdvihla žhavé uhlí a vložila si ho na hlavu, jakožto věnec neporušeného panenství, jimž se byla Pánu Ježíši zaslíbila; i tak zkonavši odebrala se přečistá duše její k Pánu Ježíši, aby věčně věkův s Ním přebývala, okrášlena dvojitým věncem, panenským a mučnickým. Po ní zemřel otec její Adrian, pak mládenec Pavel a Martha manželka Suguyemonova; všech osm svatých obětí. —

Aj! jak krásná jest naše víra, jak milost Pána Ježíše zná u víře slliti! a my bysme se báli, a pro tu samou svatou víru ničehož nedělali? Dítka tato není dítka moje, jsouť to slova letopisů oné japonské církve, kteréž tuto vykládám. Kolik jest křesťanů, kteří zahodivše víru svou, volí oheň věčný; což pak někdy řeknou při posledním soudu, až tam spatří svaté mučeníky, toho chlapečka, tu outlou dívku, onoho jinocha, manžele a manželky, kteří za tutéž svatou víru se dali upáliti? Onino Japonové budou soudci našimi, že u víře jsme bázlivi a neteční!

Jakmile svatí mučenici byli dokonali zápas svůj, vrhlo se všecko, křesťané i pohané, na pohoreliště a hledali pozůstatky svatých vítězů. Ani vojsko ani katané nebránili; starostové sami to zapověděli. Svatá těla byla s úctou vyzdvižena, svým časem pak přenesena do jesuitského chrámu v Nankasakách. Osm mučeníků shofelo, na tisíce pohanů nastoupilo v křesťanském náboženství na jejich místo. — Tamnější biskup nařídil přísné vyšetřování života a smrti těchto mučeníků, pro jakou příčinu byli odpraveni a jak se při smrti chovali, aby takové zápisy byly po ruce pro případ ten, kdyby mučenici budoucím časem za svaté měli býti prohlášeni.

Císař Daifu-sama, vida skvělé výsledky takového pronásledování a neohroženost křesťanů, počal ochabovati v ukrutnosti své; až po jeho smrti císař Xogun II. nejkruťší to nepřítel křesťanů vládu nastoupil. Křesťanská víra z novu zapovězena, na každého missionáře, jakmile by byl zastihnut, vyrčen trest smrti, každý, kdoby kněze přechoval, i všickni, kteří jsou v tom domě a v desíti sousedných domech, měli propadnouti smrti. Tím se roznítla slavná horlivost křesťanův. S podivením bylo viděti, za jakou čest si to pokládali, chovati křesťanského kněze pod střechem svou; ale z druhé strany, jak opatrně si missionáři počínali, aby žádný dům neuvedli v nesnáze. Ze mnohých japonských přípisů onoho věku dva toliko tuto uvedeme. Jeden missionář píše:

„Já jsem zavřen ve tmě, a když se modlím breviář, stoupím ke dveřím, abych skrze skulinu drobet světla dostal. Moje bouda jest slaměná, na vlhké půdě postavena; dostal jsem z toho tak silné píchání po straně, že jsem ani státi ani ležeti nemohl. Můj hostinný pán se o mně nesvěřil ani čeládce ani vlastním dětem, aby se to nevyzradilo. Musím-li někam ke službám božím jíti, vycházím jen v noci, když byli domácí usnuli, a mnohdykrátě jest mi běžeti až do svítání. Za takové nesnáze mi uděluje Bůh radosti duševné, ano i tělo mé sílí; bývalť jsem nemocen, teď jsem však úplně zdrav.“ — Jiný přípis máme od jedné domácí paní.

Když v Meaku vypuklo silné pronásledování, povídalo se, že jesuitský řád odtud na čas povolá missionáře nazpět, aby domácí lidé proto neměli žádných nesnází. Avšak jedna křesťanská rodina svého missionáře pustiti nechtěla; slyšme jaký list domácí paní napsala představeným řádu toho:

„Psalo se nám, že prý máme našeho velebného Otce odeslati do Nankasak; ale můj muž Ichinokami povídá, že ho nedá; že prý má u nás všecko tak zařízeno, že ho nenajdou, ať si ho tyranové jak chtějí hledají. U nás nenajdou nic. Můj muž tedy povídá že velebného Otce podrží u nás. Když nepřátelé naši ho usilují nalézti, my se vynasnažíme, ho skrýti. A kdyby předce nějakou zradou měl býti prozrazen; pak se splní naše touha, že za svou svatou víru umřeme se svým duchovním Otcem. My s ním rád; půjdeme na smrt, vždyť se tím Bohu za obě přineseme. — Velebný Pane! kdybyste ho mermocí chtěli od nás vzíti, vězte, že my se mermocí budem brániti. Neb pakli v Meaku jest nebezpečnství, což v Nankasakách není také? Nikde nebude náš milý Páter tak jist, jako u nás!“ —

V Nankasakách byl křesťan, Dominik Jiří, rodem z Portugallie, nedávno ženatý s Alžbětou Fernandez. Na den bl. Ignatia, 31. července 1618 se jim narodil chlapeček, kterému na křtu svatém dali jméno Ignatius; P. Spinola ho křtil. Oba manželé byli bohabojní lidé, rádi u sebe v onom hrozném pronásledování kněze skrývali; P. Spinola u nich mnohokrátě útulek nalezl.

Toho času se na P. Spinolovi pozorovalo, že se mu něco neobyčejného musilo přihoditi. Svoje církevní hodinky — které od svého vysvěcení byl kleče konával, — modlil se zdlouhavě, při mši svaté býval jako u vytržení, ve svých rozpravách

rád připomínal smrt. Jednou k sobě zavolał katechistu, (jsou to křesťané nekňžší, kteříž misijnářům slouží na pomoc, pohany a děti připravují na katechismus, přisluhují při mši sv. a p.), dal mu škatulku s obrázky, řka: „Tyto obrázky dáš potom našim páterům;“ pak mu dal dva růžence; „jeden dáš potom svému bratru, druhý dáš své sestře; ten bílý klobouk bude tvůj; budeš míti památku po mně.“ Katechista, vyrozuměv řeči té podivil se a pravil:

„Otče můj, vždyť já bych rád umřel s Tebou!“

„Jak Pán Bůh chce,“ odpověděl P. Spinola; „ale tobě se nestane nic!“ —

Katechista tu rozmluvu sdělil druhým křesťanům, kteříž z toho soudili, že hodina smrti mu byla asi od Boha zjevena a že se snad již blíží.

Po dvou dnech, na den sv. Lucie, 14. pros. 1618 byl P. Spinola u nadřečeného Dominika Jiřího přes noc, jeden fráter byl s ním. V noci se mu zdálo, že se zloději dobývají do domu; procitne a pozná, že to byl pouhý sen; nemoha pak více usnouti, vstal a modlil se. V tom slyší hřmot za dveřmi, dvéře se vypáčí, drabové vrazí do komnaty. P. Spinola a fr. Ambrož Fernandez, i domácí pán, jeho manželka i to útlé dítě byli zajati všickni. Drabové jim hodili provaze kolem krku, svázali ruce a nohy, tak že máze krví zalité až do smrti zůstaly. Před soudem vyznal hned, aby jiní nebyli skrze to trýzněni, že on jest ten jesuita, kterého hledají, fráter vyznal též, byli tedy od druhých odděleni, i posláni do žaláře do Omura, a druzí byli podrženi v Nankasakách.

Na chvílku opět opustíme P. Spinolu, jelikož výborné jednání křesťana Dominika Jiřího mlčením pominouti nesmíme. V žaláři Nankasackém bylo již více misijnářů zavřeno; život, který tam vedli, byl život svatý, tak že svým časem v tom samém žaláři šest a osmdesát pohanů se obrátilo na víru křesťanskou. Ráno konali rozjímání na celou hodinu, potom říkali opět na hodinu rozličné ústní modlitby; přes den konali nějakou práci, neb četli a psali; večerní modlitby trvaly zase hodinu. Každý pátek prodloužili modlení na pět hodin, ke cti pěti ran Krista Pána; každý pak měsíc konali čtyřiceti-hodinnou pobožnost na ten úmysl, aby Bůh udělil statečnosti jak křesťanům tak kněžím. Když nový guvernér byl do Nankasak přišel, povolal pět křesťanů k soudu svému. Byli to:

Leonard Kimura, fráter z tovaryšstva Ježíšova, Dominik Jiří, o němž právě nám řeč jest, Ondřej Murayame Tokua, Jan Joxide Xoun, Kosina z Korey.

Dominika se soudce tázal, zdali přechovával jakéhoš jesuitu Spinolu v domě svém? Vězeň odpověděl: „Z jaké příčiny se tážeš? Vždyť víš, že jsem proto byl minulého roku zavřen.“ Soudce jej hned na tu odpověď odsoudil na smrt ohně. Dominik zvolal radostně: „Ortel takový jest mi dražší, než kdyby mi někdo celé japonské císařství byl daroval!“

Všech pět křesťanů bylo druhý den, 28. listopadu 1619 upáleno. Všickni umřeli s takovou statečností, jako jsme svrchu při osmy svatých mučenicích byli viděli. —

P. Spinola a F. Fernandez byli přivezeni do Omura, a nesoudili jinače, než že budou uvrženi mezi zloděje a zákeřníky; i obětovali svůj úmysl Pánu Ježíši, který za nás mezi zločince připočten býti ráčil. U pohledu žaláře začal P. Spinola hlasem radostným zpívati: „Te Deum laudamus, Te Dominum confitemur!“*) a hle, ze žaláře sborem hlasů mnohých se odpovídá: „Te aeternum Patrem omnis terra

*) Bože chválíme Tebe, Pane moc tvou velebíme!

veneratur.“*) Dvěře se otevrou, P. Spinola vkročí, všickni věznové, bylo jich ke třiceti, vstanou jako jeden muž, aby společně dozpívali svatou píseň. Nebyli to zločinci, nýbrž sami křesťané, kněží a nekneží, ze řádu sv. Františka, sv. Dominika, jesuité a jiní křesťané, všickni pro svatou víru zavřeni.

Ach jaký to byl žalář! Naše obrazotvornost si to sotva představití dovede! nad každá muka byl krutější, tím bolestnější, že stud jejich urážel. Nepralo se na ně, neumývali se; celé roky se nepřevlíkali, neřád je žral, a jiné bolestné úkony snášeli, které vypsati nelze. Žalář vlastně nebyl než plot pod chatrnou střechou, kůly plotu byly tak daleko od sebe, že by prst snadno prostrčil. Jaká to musila býti zima v studené krajině, kdežto věznové byli na půl nazí. Místo bylo tak těsné, že na jednoho nepřipadlo než půl třetí pldě; v noci nemohli leže odpočívati, ale střídali se, když jední leželi, druzí stáli. Hladu trpěli až hrůza, i vody se jim jen v nejskromnější míře podávalo. Žalář byl takovou dábelskou ukrutností ustrojen, že sám P. Spinola píše: „Kdybysme se měli řídit podle své vlastní vůle, a neřídili se dle prozřetelnosti božské; jedenkaždý z nás vězňů by volil raději na ohni pomalu upálenou býti, nežli tuto hanbu a hrůzu snášeti. Zde se trápili čtyry celé roky! Někteří to ovšem nevydrželi, tak F. Fernandez, který spolu s P. Spinolou byl zajat, v žaláři zemřel 7. června 1620. Mučeníci se jako bratři milovali, až na dva, nedávno pokřtěné Japony, jenž svou netrpělivostí druhým zármutek působili. Těšilať je naděje, že brzy do nebe přijdou. P. Spinola jednou píše:

„Konečně přišla hodina má, jasně poznávám vůli Boží, a Jeho dobrota mi důvěry dodává, že ze žaláře nevyjdu, než aby mne do nebe poslali. I proto útěchou oplývám pro tuto krásnou milost, která mi udělena byla, a doufám, že nastane přeblažená hodina mého odchodu. Ach kýžby se Bohu líbilo, že bych odtud nevyšel než buď na smrt, buď na svobodné hlásání evangelia. O můj velebný Otče! jak štědře mi Bůh zaplatil všecky mé práce tím, že mi milost udělil, pro lásku k Němu býti v žaláři! Můj velebný Otče! jak to sladká a rozkošná věc, pro Krista trpěti! Vřeji to zakouším od té doby, co jsem do tohoto žaláře přišel.“

Roznesla se pověst, a snad strážníci sami ji vězňům sdělili, že prý budou vyvedeni na koráby, a do Evropy zasláni nazpět. Hrozně se zprávy té P. Spinola a druzí věznové ulekli až v jednom tajném dopisu obdrženího z venkova od rektora z Nankasak se dočetli zprávy, že snad předce budou odpraveni. Jaký tato zpráva vyvedla u všech vězňů účinek, poznáváme z listu, kterým P. Spinola byl odpověděl:

„Velikou útěchou mne naplnila novina, kterou jste mi byl sdělil; ale mnohem lepší jest, co někdo z úst samého Gonroku byl slyšel, že totiž v budoucím měsíci říjnu za živa budeme ohněm upáleni. Ach! kýžby ta zpráva pravdiva byla! Můj nejmilejší Páter! až budu na kůlu uvázán, až budu pro Krista ohněm pálen, jaká to bude blaženost má! Já sice vím, že takové milosti hoden nejsem, ale není mne tajno, že milosrdenství Boží jest neskončeno!“

V žaláři nezapomněl na svoje přátele, které byl doma ve vlasti zanechal. Jedno psaní, které byl svému strýci, Maximilianu Spinolovi poslal, se nám zachovalo, a takový spanilý duch v něm vane, žeby člověk myslil, že tu svatý apoštol Pavel ze žaláře mluví k prvním křesťanům:

„Mám radost, že se splnila žádost moje, a že jsem našel, co jsem z takových dalekých krajin hledat přišel, totiž žalář a okovy, kterých si vážím nade všecky

*) Tebe Otce věčného, veškerá zem oslavuje.

důstojnosti světa. Kterak pak Bůh mezi jinými tak svatými lidmi mohl zvoliti mne, že mám dosáhnouti slávy mučenicví! Milosrdenství Boží to bylo, které mnohdy uděluje hříšníkům, čeho jiným, svatým, neudílí. — Radujte se se mnou přátelé moji, že se mi dostalo cti, býti vězněm Ježíše Krista, můj žalář ceňte výše, než důstojnost našeho rodu, a jeho bohatství a urozenost; prostě Boha, ať z vězení nevycházím nikam, než na kříž neb na hranici. Ach zpomínejte často na nestálost života a nejistotu smrti; nic vás z toho nemine. O kýžby jste zakusili radosti, které Bůh uděluje dušem, jež Mu slouží a pro Něho trpí. Vy byste poznali, že radovánky, jaké svět slibuje, nejsou než mámení. Já pravím: radovánky, které svět slibuje, neb ty, které dává, duši neukojí, protože v Bohu jediném ukojena býti může. Co mne se týče, začal jsem býti učeníkem Ježíše Krista od té chvíle, co pro lásku k Němu v žaláři se nacházím, kdežto mnoho snáším. Ale to vám pravím, že zrovna tenkrát, když jsem hladem omdlával, Bůh mne takovou sladkou útěchou posilnil, že jsem hojně byl odměněn za to všecko, co jsem pro Něho byl vykonal. I kdybych ještě mnoho roků v tomto žaláři měl vytrvat, bude se mi to zdáti krátkou chvílí, jelikož vroucně žádám, trpěti za Toho, který službu naši tak hojně splácí.“

Omura, v žaláři dne 28. února 1621.

Váš Karlo, který pro Ježíše Krista jest vězen.

Avšak s odpravou pořád odkládáno, pohané by je raději byli tajně umožili; již panovaly více méně ustavičné nemoci mezi nimi, P. Spinola byl za čtyry roky několikráte zaopatřen svátostmi umírajících. V pokoře své se obával, že snad jeho hříchy jsou toho příčina, že ortel smrti pořád nepřichází, i obával se tudíž, že snad ještě déle bude Boha urážeti. Až v jeho posledním listu v. P. provincialovi čteme, jaké zprávy se jim dostalo, a s jakým citem ji byli vyslechli. List ten jest ze dne 26. srpna 1622:

„Včera s obzvláštním vztekem mimo nadání vrazili strážníci do žaláře, i myslili jsme dle obdržené zprávy, že nás pobijou neb do Nankasak odvezou; ale brzy jsme poznali, že nás přišli jen počítat. Doslechli jsme o šťastném konci těch, kteří z Manily byli přišli, i doufám, že my také brzy v ohni shoříme. Přichystání jsme s milostí boží na každý případ, očekávajice tu šťastnou hodinu. Udiven stojím nad tou nesmírnou dobrotou a láskou Boží, že svého nejnehodnějšího služebníka ráčil počtiti takovou milostí, jako jest: život dáti z Jeho lásky a pro Jeho jméno. Ani se oné myšlenky zbaviti nemohu, bych neužil slov svatého apoštola: „Není na tom kdo chce, ani na tom, kdo běží, ale na Bohu, jenž se smilovává.“*) Z toho se domýšlím, že pro mše svaté od Vás a od jiných Páterů obětované mi ta milost udělena byla, a tudíž na Vaši přímluvu doufám s pomocí boží a bl. Panny Marie, že obdržím tolik síly na těle a na duši, že podniknou poslední zápas tak, jak sluší na pravého syna tovaryšstva Ježíšova.“ —

„Posléze Vám velebný Otče dnes dávám s Pánem Bohem, padám k nohům Vaším, prosím za odpuštění veškeré viny své a nejvíce, že jsem tak málo pokročil při tolikém přesvatém prostředku k dokonalosti, jakého se mi v žaláři poskytovalo a prosím ještě za požehnání Vaše. Všecky naše kněze a frátery co nejsrdečněji objímám, i prosím, aby se mnou děkovali velebnosti božské za takovou velikou milost; aby mi vyprosili stálost až do konce, anť jsem z poslední nemoci své ještě tuze slabý, tak, že sotva na nohou státi mohu. Až, jak doufám, vejdu v nebeský

*) Řím 9, 24.

Jerusalem, na věky nezapomenu na Vás, velebný Otče, ani na provincii řádu, kteréž jsem tolik povinen.“ —

Váš Karlo, pro jméno Ježíš na smrt odsouzený.

Prošlo několik dní, po nichž byl v žaláři ohlášen rozkaz Gonrokui-ho guvernéra v Nankasakách, že pětadvacet věznů ze žaláře Omuranského bude vyvedeno na smrt; osm věznů že tam ostane, jelikož nebyli chyceni v Nankasakách. Tu se tedy loučili; bratrsky se objímali, přezpívali několik žalmů, jakkoli pro pláč mnohokrát zastaviti musili; — s Pánem Bohem vycházeli ze žaláře, byl právě pátek, památka umučení Páně. Vezli je po lodi do Nangaja, kdež je vsadili na koně, vedle každého jel voják vězně drže na provaze uvázaného. Našemu P. Spinolovi vždycky dávali již v žaláři jakousi přednost, jak vězňové tak vojáci, nyní jej též posadili na prvního koně. Přes noc zůstali v Urakamu, kde k nim ráno přicházeli křesťané, ale nebyli připuštěni jenom tři, jeden z těch byl katechista P. Spinoly.

Druhý den — v sobotu — je vedli na popravní místo. Bylo asi hodinu cesty od Urakama vzdáleno, a jakkoli se křesťané o nastávajícím mučeníctví nebyli až toho dne dověděli, nicméně na třicet tisíc křesťanů stálo na cestě, kudy vedeni byli vězňové, pohany v to ani nepočítajíc. Křesťané klekali cestou, prosíce tyto nastávající mučičky za požehnání.

„Děti, nebojte se,“ pravili mučeníci, „s nebe vám pomůžem, s boží milostí tam doufáme přijíti. Až do smrti setrvejte u víře, které jsme vás učili, doufejte v Boha, On svou víru neopustí.“

Když přišli na popraviště, pozdravili to svaté místo; neb právě zde byli před 25 roky první missionáři ukřižováni (viz str. 12). Stálo tam zaraženo 24 kolů, každý vězen přivázan na svůj kůl; divno, že P. Spinolovi se opět dostal první kůl.

S odpravou se čekalo na jiných třicet křesťanů, kteřížto byli větším dílem pánové a paní a děti jejich proto na smrt odsouzeni, že missionáře kněze přechovávali. Ti měli býti odpraveni mečem. Asi za hodinu je přivedli, všickni byli oblečeni ve sváteční roucho. Tento dvojí svatý zástup stál proti sobě, s radostnou úctou se pozdravili, vojsko je ihned obstoupilo. U prostřed stál skvostný pavlan pro Xukendayna, prvního to úředního Gonrokui-ho.

Vůkol zavládlo hluboké ticho; P. Spinola počal zpívati a druzí mučeníci zpívali s ním 116. žalm: „Chvalte Hospodina všickni národové,“ aby umírajíce čest a slávu vzdali trojjedinému Bohu; a aj! všecken zástup lidu vůkol jim ve zpěvu odpovídal s takovou nadšeností, s takovou krásou, jakoby kůrové andělští s nimi byli spojili svaté zpěvy své.

Zpěv umlknul, P. Spinola začal řeč ku přítomným pohanům:

„Vizte ochotnost naši, jak se chystáme k nejukrutnější smrti; snadnoť poznáte z toho všeho, zdali křesťanští missionáři do Japonie přišli, aby se tu zmocnili vlády; aneb, zdali je spíše nevedla touha, otevřítí vám cestu k nebi, k němuž jediné křesťanské náboženství vede. Netoužíť pokora křesťanská po bohatství a po důstojnostech, z lásky k Bohu jimi pohrdá a nohama šlape. Nežádáme než duší vašich a spasení vašeho! Poznávejte Boha ku spasení svému, plňte zákon Jeho; křesťané vás o tom poučí! — My teď s milostí Boží dokonáváme život svůj; po těchto krátkých mukách doufáme slávu věčně trvajíc. Nešťastní jste všickni vy, jenž kráčíte cestou, kterouž se do věčné smrti vrháte. Až nás usmrtíte v počtu sebe větším, přijdou jiní kazatelé kteříž Japonům přinesou víru pravou. Naše smrt je sem vyzve, nezastraší je; ano taková jest prozřetelnost božská, že za jednoho z nás vyvstane sto jiných odvážných

a statečných missionářů svatého evandělia, kteří za šťastny se budou pokládati, že svůj život a krev svou pro Krista mohou dáti. Aj vizte vy sami! jakou statečnost Pán Ježíš svým vojínům uděluje.“

Tak promluviv k pohanům eslovil i přítomné křesťany, chválil víru jejich a vyzýval slovy tak vzácnými, že snad nikdy dříve tak byl neřečnil.

Katané tasili meče, aby hlavy stali třiceti křesťanům, kteří byli missionáře pohostinně přijali. Mučenci ticho čekali. Z jejich řady se ozve hlas, volá P. Spinolu. P. Spinola pohledne, a uzří manželku odpraveného Dominika Jiřího, — před čtyřmi roky byl v jejich domě zajat, ona za to má být usmrcena. Missionář se ulekl, nevěda, s jakou myslí, snad že se zoufáním ona tu smrt přijímá. Ale tvář její byla celá radostná, roucho na sobě měla sváteční, důkaz že na cestu k nebesům nakročila ráda. Ale co bude z dítěte, z chlapečka, jež před 4 roky byl pokřtil? „Alžběto,“ zvolal s jakousi starostí P. Spinola, „kde pak jest tvůj chlapec? kde jest malý Ignát?“

„Velebný Pane! on jest zde se mnou, já ho mám u sebe, těší se, že se mnou zemře!“ Chlapeček stál tak vedle ní, že ho P. Spinola neviděl. „Dítě moje,“ pravila matka dále, „podívej se na velebného Otce, on tě křtil, on ti nebe otevřel; pros ho ještě naposled za svaté požehnání.“

Chlapeček poklekl, sepjál ručičky, nevinné dítě, outlý mučeník tu klečel, ne jinače, než jako andělé v nebesích klečí před trůnem božím; P. Spinola zdaleka jej žehnal! Mezi lidem u křesťanů i pohanů se při tom pohledu strhnul takový pláč, takový křik, že úředník Xukendayno se obával pobouření a přikázal pospíšiti s odpravou.

Katané začali stínati. První byla Marie, vdova po Ondřeji Tokuan, jenžto již dříve byl mučnickou smrt pro Krista podstoupil. Oči všeho zástupu byly obráceny na čtyřleté dítě, malého Ignatia. On tu klečel vedle své svaté matky, ani sebou nehnul, ani barvy nezměnil. Padne druhá, padne třetí hlava, krev stříká, chlapec jest pokojný. Čtvrtá jest milá matka jeho. Chlapeček s ní oka nespouští. „Ježíš! Maria!“ zvolá křesťanská máti, sklouf hlavu, — kat jí hlavu srazí, hlava padne dítěti k nohám. Dítě vysloví svaté jména: „Ježíš! Maria!“ shrne si košilkku na krku, sepne ručičky, skloní hlavu, — hrobové ticho panuje vůkol; třesoucí rukou kat setne hlavu; — andělské dítě jest spolu mučeníkem. Podivným způsobem — praví japonské letopisy -- padla hlava chlapcova ku hlavě své hodné svaté matky! V tom samém okamžení se nebe otevřelo, v tom samém okamžení kůrové andělští uvedli matku s dítětem v průvodu umučeného otce ke trůnu nejsvětější Trojice Boží, aby tam obdrželi rodiče i andělské dítě jejich koruny vítězné, jímž se i v samých nebesích málo která koruna rovná.*)

Třicet jich bylo sfato, a pro větší hrůzu krvavé blavy na kopcích nahodeny a postaveny vproti vězňům, kterým hrozila smrt ohně.

Po celou tu chvíli byl P. Spinola velmi smutný, i v tu chvíli, kde hrdinské dítě a svatá matka tak krásně umírali, zůstal P. Spinola smuten, tvář jeho se nevyjasnila. -- Katané rozdělávali oheň, zapálili hranici. (Bylať hranice na 25 pídí daleko od mučeničův, aby z takové dálky pomalu se pekli a dlouho se trápili.)

*) Zdalíž smím vyzvati na pobožnou úctu blahoslaveného otce, blahoslavené matky a takového dítěte? Po mnohých zázracích je náš nynější sv. Otec papež Pius IX. prohlásil za blahoslavené v onom slavném sboru biskupů z celého světa dne 7. července 1867. Jest tedy dovoleno a schváleno, tuto blahoslavenou rodinu vyzvati za přímluvu, ctíti jejich obrazy neb ostatky. Zdalíž v rodinách našich by se nemohla zvelebiti úcta k této blahoslavené rodině?

P. Spinola začal opět mluvit, ale již nemluvil hlasem tak rázným, jako první řeč byl konal: „My teď budeme trpěti,“ pravil; „nedivte se, kdyby někdo z nás klesal z nedostatečnosti lidské; víte, že mučení ohně hrozně bolí. Bůh nás posilni, abychom statně zemřeli za tu víru, kterou jsme vám hlásali!“ — Oheň hoří, P. Spinola dokonává svou truchlivou řeč; za chvíli se odtrhnou dva vězňové od kůlu, u kterého uvázání byli, běží k soudci, prosí za slitování, že odpadávají od víry křesťanské! P. Spinola a všickni spolubratři mučeníci zblednou při tomto bolestném divadlu; zástup křesťanův i pohanův, před chvílí utěšen krásným chováním útlého dítěte se rozhněvá na tyto padouchy, soudce, ačkoli sám pohan, se rozmrzí a přikazuje ty dva ničemy hoditi do ohně. Tam hořeli zrádce; umírajíc zapírali Krista Pána a vzývali pohanské bohy Xaka a Amida do poslední chvíle. Ach těch bídných zrádcův! A kdo to byl? Ti samí dva to byli, kteří již v žaláři byli dávali pohoršení svou netrpělivostí a spůrným jednáním! — Ještě nebylo dosti; již třetí nemoha snésti hrozné trápení, skočí od kůlu, jde k soudci. Učiní málo kroků, přijde ku státému tělu své svaté manželky, kteráž před chvílí byla za sv. víru neohroženě zemřela; vězeň se zarazí, vrátí se na místo a stále setrvává až do vítězné smrti. On svou chybu napravil.

Teď se tvář P. Spinoly vyjasnila radostí blaženou; zármutek přestal; byla to hodina, jakou asi P. Ježíš sám byl zakoušel, když na hoře olivetské hrůzou až krví se potil; volaje: „Smutnáť jest duše má až k smrti!“ Zármutek přešel, s útěchou nebeskou čekal nyní svoje rozloučení; dvě hodiny již prošly, klež on a mučeníci všickni za živa se pekli při vzdáleném ohni: všickni z lásky k Pánu Ježíši trpěli rádi, a jak svých křesťanů byli učili, tak sami vzývali nejsvětější jména: Ježíš! Maria! — Tu vyletěl oharek z hořící hranice a padl P. Spinolovi na prsa; šaty se chytily, vyslovil ještě jednou přesvatá jména, a duše jeho spanilá se vynesla k nebesům!

On umřel první ze soudruhů svých; z druhých 21 mučedníků umíral jeden po druhém, všickni umírali radostně, Šebestian Kimura, též jesuita umřel poslední, úplné tři hodiny vydržel to strašlivé trápení.

Oheň uhasíval. Křesťané a pohané tu pořáde stáli, žádajíce něco míti ze svatých ostatků; ale vojáci nepřipustili nikoho, nýbrž vykopali hlubokou jámu, naházeli tam svatá těla všech 52 mučedníků, i oharky dříví a kůlů, na nichž byli uvázání a zasykali; ano shrabali popel i s prsty a zavezli daleko na moře, a tam vysypali.

Slavná tato mučednická smrt se udála v sobotu před jmenem Panny Marie, dne 10. září 1622.

Jména těch, kteří sťati byli:

1. Marie, vdova po mučedníku Ondřeji Tokuanovi. 2. Jan, z III. řádu sv. Dominika. 3. Jan Ciugoga, jesuita.*) 4. Alžběta Fernandez, manželka mučedníka Dominika Georgiho. 5. Ignacius, chlapec její, 4 roky stár. 6. Apollonie, vdova. 7. Frater Thomas, ze řádu sv. Dominika. 8. Anežka, vdova po mučedníku Kosmovi. 9. Marina, vdova. 10. Maria, manželka Antonína Koreyho, který v týž den byl upálen. 11. Jan, jejich syn, 12 let stár. 12. Petr, jejich syn, 3 roky stár. 13. Marie, vdova po Janu Xunovi, mučedníku. 14. Dominika, vdova. 15. Magdaléna, vdova po Antoninu Sangovi, mučedníku. 16. Maria, manželka Pavla, který v týž samý den byl upálen. 17. Kateřina. 18. Thekla, manželka Pavla

*) Měl býti upálen; ale že se nedostávalo jednoho kůlu, stali ho.

z Nangaixi. 19. Petr její syn, 7 roků stár. 20. Dominik Nakavo, syn Matěje, mučeník. 21. Petr Motoiurna, syn Jana, mučeník; 5 roků stár. 22. Bartoloměj Kavano. 23. Dominik Jamanda. 24. Damian. 25. Michael, syn jeho, 5 roků stár. 26. Tomáš. 27. Klement. 28. Antonín, syn jeho, 3 roky stár. 29. Rufa. 30. Klara, vdova po jednom mučeníku.

Jména těch, kteří byli upáleni.

Ze řádu sv. Dominika:

31. Pater František Morales. 32. P. Alfons de Mena. 33. P. Angelus Ferrié. 34. P. Josephus. 35. P. Hiacynth Orfanelli. 36. Frater Alexius, rodilý Japon.

Ze řádu sv. Františka:

37. P. Petrus de Avila. 38. P. Richardus a S. Anna. 39. F. Leo. 40. F. Vincentius.

Jesuité:

41. P. Karel Spinola. 42. P. Sebastian Kimura. 43. F. Petrus Sampo. 44. F. Gonsalvus Fusai. 45. F. Thomas Akafoxi. 46. F. Michael Xumpu. 47. F. Antonín Xiuni. 48. F. Ludvig Kavara.

Světští křesťané upáleni:

49. Antonín de Korey. 50. Lucie Irtites, japonka. 41. Pavel, japon. 52. Antonín Sanga, katechista.

Snad bychom myslili, že po takovém příkladu hrozném se ustrašili missionáři anebo křesťané. Neustrašili! noví missionáři přišli, a křesťané je rádi do svých domů brali, doufajíce, že s nima za svatou víru umřou!

4. Missionář jesuita mučeník; missionář jesuita zrádce.

Marcellus Mastrilli narodil se ve Vlaších r. 1603; otec jeho byl hrabě Jarolím Mastrilli, matka Beatrix Caracciolo. Již co chlapec útlého věku tuhý život vedl, spával na holé zemi, mrskal se, drátěným pasem se přepásával a tuhé posty konával. Již v dětinském věku byl tak pobožný, že prosíval bratrů a domlouval domácím svým, aby se společně modlili hodinky Panny Marie. Takové začátky okazovaly na něco neobyčejného pro život budoucí. V životě tom uvidíme nevýslovnou moc svatých patronů. Katolická církev má svoje svaté dědice v nebesích, každý národ, každá země, každá obec i rodina má svého nebeského zástupce. Tento svatý dědic miluje svůj národ, tím více ho miluje, čím horlivěji národ jej ctí; dobře národu, který své svaté dědice zbožně ctí, neštěstí národa, když se dá bohaprázdným příkladem od svých nebeských dědičů odtrhnouti. Oni nebesťané vědí dobře o svém národu, pomáhají mu, chrání jej v nebezpečnosti; oni konali, pokud v tomto smrtelném životě chodili, činy veliké nyní, když na nebe jsou povýšeni měla by jejich mocnost býti skromnější? Odstup to; čím mocnější jsou nyní, čím jest nebe nad zemi povýšenější. Moudrost jejich jest moudrost nebeská, světlem božím ozářená; znají co národu jejich jest ku spáse! — Když si již vážíme mužů národa milovných a jejich přízně si hledíme, proč nectíme muže ony, kteří moci nebeské požívají? Dobře známe, jak otcové naši ctívali dědice svaté, světli jejich svátky, konali jejich poutě, prosili za jejich ochranu: proč my tak málo dbáme? Zdali časové naši jsou příznivější než bývali předešlí? My se bojíme urazit člověka na zemi mocného, a oněch nebeských světců urážíme i mlčíme, když si rouhačové posměch z nich dělají. Takových rouhačů se ostýcháme? Kdožpak bude vzácnější, takový rouhač, neb svatí patronové v nebi? Nyní jest čas, kde úcta svatých dědičů má vzkvétat, obce ať se toho ujmou!

Marcellus Mastrilli, jsa 14 roků stár, žádal vstoupiti do tovaryšstva Ježíšova; ale rodiče ho přemluvili že nešel, a od té doby v jakousi vlažnost upadal. Tu si zlámal nohu. U svých náramných bolestech oplakával svou neposlušnost k povolání Bohem danému, a jak mile se pozdravil, více si brániti nedal; do tovaryšstva byl přijat, a vstoupil r. 1618.

Již v noviciátě myslíval na missii do Japonie a P. generala o ni prosil. Bylo to onoho roku, kde P. Spinola a jiní mnozí jesuité byli pro svatou víru zajati, někteří již v neslýchaných mukách zemřeli aneb v žalářích na smrt čekali; jesuité v Evropě o tom mozi sebou rozprávěli, a nejvýtečnější mužové za tu missii prosili. Mastrilli povolení ku své vroucné žádosti nedostal, ale proto nepřestal tím úpěnlivěji k Bohu za tu milost prositi. Dostalo se mu růžence zhotoveného ze dřeva kůlu, na němž jeden missionář byl upálen; na tom růženci se nyní modlíval, a byl tak jist svou nadějí, že jednou, jda s druhými novici mimo muže jenž brousil meč, se zastavil, spolunovicům ukazoval meč, dokládaje: „takový bude meč, kterým mi bude hlava sfata.“ — Ale představení dovolení nedali, nýbrž po dokonaných studiích, jej odeslali do jednoho konviktu za préfeka. V úřadě tom velmi rád se študenty rozprávěl o japonské missii, študenti za to rádi poslouchali zajímavé zprávy, které mladistvou mysl nejenom baví ale i šlechtí.

Již by snad představení byli povolili jeho snažným prosbám; ale rodiče bránili, domlouvali, aby syn jejich nebyl poslán do Japonie, odkudž ty nejhroznější zprávy se dotvrzovaly, spíše aby ho doma ve vlasti nechali, kde může mnoho působiti dobrého. Mastrilli náš zase prosil úpěnlivě, na tisíc psaní napsal k P. generálovi, k rodičům a k jiným představeným, tak až se mu zrovna řeklo: nikam že nepůjde, aby byl zticha.

Zatím otec umřel, bratr byl živ v manželstvu bezdětném; tudíž příbuzní ze všech stran domlouvali Marcellovi, aby ze řádu vystoupil, protože prý nejsa knězem, ještě by mohl do stavu manželského vstoupiti. Marcellus odmrštil takovou odpadlickou radu, a novým zvláštním slibem se Bohu zavázal, že chce až do smrti v tovaryšstvu Ježíšově setrvati. Byl pak za kněze vysvěcen, ale patnácte roků trvaje již v řádě, žádnou naději neviděl, jakby dosáhl dovolení ku missii japonské.

Roku 1633 se konala v Neapoli velká slavnost ke cti nepoškrvněného početí Panny Marie; vystaveny oltáře jako o Božím Těle, okrášleny domy, vybudovány vítězné brány a. p. Že P. Mastrilli takovým okrasám dobře rozuměl, byl požádán do královského paláce, aby tam příslušné práce řídil, když palác krášlili, i také když po slavnosti okrasu sundávali. Tesař stál na řebříku, sundávaje nejvyšší koberec, i volal na P. Mastrilli-ho aby mu něco ze země podal. P. Mastrilli se pro to sehne, v tom vypadne tesaři kladivo z ruky a padne Mastrillovi na hlavu, na pravý spánek tak, že omráčen k zemi klesne. Že nějaká žíla musila býti poškozena, soudili lékaři ze zimnice, kterou brzy dostal; rozboleli jej oči, nařikal na brozné bolení hlavy tolik, až počal rozumu pozbývati. — Lékaři čekali na jedenadvacátý den, jakou krizi přivede, povoláno k tomu dni i jiných, nejvýtečnějších lékařů, a všickni vyznali jedním hlasem, že smrt jest jista. Nemocný nejedl ničehož, i měl ústa tak zařatá, že mu je nějakým strojem musili násilně otevřítí, jen aby se mu něco polévky vlilo.

Nemocný se zdál bez paměti, jako bez sebe; ale v duši jeho se děly věci veliké. Přicházel k němu muž, oděn v bílé roucho, kříž na prsou, v jednu ruce držel poutnickou hůl, v druhé hromničku, a ptal se jednou Mastrilla: „Copak bys raději chtěl, umřítí neb živu býti? chceš raději to? neb to? (okazoval při tom na hromničku a poutnickou hůl). Nemocný odpověděl: „Já jsem spokojen, co Bůh chtítí ráčí!“

Příchozího muže žádný jiný neviděl ani neslyšel, leč jediný nemocný; a tak se dělo po několik dní. Když ale onen cizinec se pokaždé tázal: co by Mastrillus raději chtěl, osmělil se Mastrillus a ptal se příchozího muže: „Pověz ty mi také jednou, co jest Bohu milejší, moje smrt nebo pouť?“ Cizinci zdála se odpověď ta líbiti, ale řekl, že posud mluvit nesmí.

Podobných výjevů se událo více, ale zatím nemocný ustavičně chřádl; proto ustanovili se na tom že jej svatými svátostmi zaopatří. Podivno, když přišlo k sv. zpovědi, nemocný sám od sebe otevřel ústa a snadno se zpovídal; ano i prosil, by k němu přišel P. provincial že mu něco má říci. Když tento přišel, prosil nemocný za dovolení na missii do Japonie. Provincial, vida blízkou smrt jeho, přislíbil mu, aby ho nezarmoutil, že pakli se pozdraví, přijde na missii. Nemocný prosil dále, aby mu dovolil by z toho učiniti směl slib. I k tomu přivolil provincial a sám ten slib od něho na místě přijal; nemocný mluvil lehko; než jak dořekl poslední slovo slibu, zavřela se opět ústa, tak že mu nemohli podati velebnou Svátost, nýbrž toliko poslední pomazání mu udělili. Bylo to k večeru dne 2. ledna 1634. Nemocného to trápilo, že musí býti bez svatého přijímání, i žádal tedy za obrázek sv. Františka Xaveria; an se domýšlel, že sv. František mu vyprosí milost, aby mohl ústa otevřítí a velebnou Svátost přijmouti. Dali mu obrázek a některé svaté ostatky Františka Xav., nemocný je líbal a vroucnou touhou na ústa a na krk přikládaje, prosil svatého Františka, aby svou mocí velikou mu ústa otevřel. Celou noc trávil nemocný tiše, až nenadále pokynul knězi, jenž u něho bděl, aby přišel k posteli.

„Páter! Svatý tu byl,“ praví nemocný, „a povídal mi, že pozejtří budu sloužiti mši svatou!“

„Bratříčku, kde pak budete sloužiti mši svatou,“ odpověděl kněz, „na zemi nebo snad v nebi?“

„To já nevím,“ v rozpacích dí nemocný, „Svatý je povídal, že budu sloužiti mši svatou, ale kde? to neřekl!“

Když se rozednívalo, žádal nemocný za svaté přijímání, an prý může ústa otevřítí. Ovšem již mohl pootevřítí ústa, nicméně se obávali přílišného otoku, že nebude moci velebnou Svátost pozřítí, zkusili tedy napřed s jinou nesvěcenou hostií, a když tu bez obtíže pozřel, udělili mu i velebnou Svátost, kterou též beze vsí obtíže přijal.

Celý den na to ztrávil jako v ustavičném zápasu; když slunce zapadalo, zdálo se, že umírá, dalo se jak v řádu jest obyčej znamení zvonem, všickni spoluoudové tovaryšstva se sešli, aby vykonali modlitby umírajících. Nemocný šeptá, že přichází František Xaverský, nad míru krásný a milostný; i prosil aby v pokoji všickni utichli; že prý dobře neslyší, co Svatý mluví. — Znamenali všickni, že šeptem s někým rozpráví, ale co? nerozuměli, až on později sám vše vyložil. Přišel totiž sv. František ve světlé záři tak přívětivý, že člověk na tomto světě ani býti tak nemůže, i tázal se:

„Což tedy Marcelle, co raději chceš, umřítí neb do Indie?“

„Já jsem spokojen s tím, co Bohu bude milejší.“

„Máš toho paměť, že jsi včera učinil páteru provincialovi slib, pakli ti Bůh život dá, že půjdeš na indickou missii?“

„Mám.“

„Dobře tedy; obnovíš svůj slib, já budu říkat napřed, říkej po mně.“

Posavad znamenali všickni kolem postele, že s někým mluví, ale žádný nerozuměl: až když začal říkati slib, rozuměli všickni. Byl slib doslovně tento:

„Všemohoucí věčný Bože! já Marcellus Mastrillus, ačkoli božského pohledu tvého veskrz nehoden, nicméně spoléhaje na tvou neskončenou dobrotu a milosrdenství Tvé a roznícen žádostí Tobě sloužiti, slibuji před nejsvětější Pannou Marií a před tebou, svatý Otče Františku Xaverie a před celým nebeským dvorem Božské Velebnosti Tvé chudobu, čistotu a poslušnost ustavičnou v tovaryšstvu Ježíšovu, a zvláště apoštolskou missii indickou, kterou jsem včera podobně slíbil před svým páterem provincialem; i slibuji do toho tovaryšstva vstoupiti, abych v něm život na vždy trávil, všemu vyrozumívaje ve smyslu ústavy toho samého tovaryšstva a rozkazů, které svatý Otec František Xaverius o indických missiích vydal. Pro tvou tedy nesmírnou dobrotu a milost, pro krev Jesu Krista a pro zásluhy svatého Otce Františka Xaveria snažně prosím, abys tuto zápalnou oběť a tento slib ode mne učiněný za vůni líbeznou připustil a jak jsi žádati, obětovati a přislíbiti daroval, tak i splnití a krev vyliť z lásky k Tobě, hojnou milost udělití račiž.“*) Svatý slib byl učiněn!

„Teď jsi zdrav,“ pravil František; „na poděkování políbíš svaté rány Kristovy.“ Mastrillus poslechl, a líbal křížek.

„Máš tu moje ostatky?“

„Mám, jsou zde pod polštářem.“

„Dobře. Máš zde ostatky svatého kříže?“

„Mám je též.“

„Vezmi je a polož na bolavé místo.“

Mastrillus vzal ostatky svatého kříže a přikládal na bolavý spánek pravé strany, kam bylo tenkrát kladivo udeřilo.

„Sem ne,“ pravil František; a sám vlastní rukou vedl Mastrillovu ruku do týla; „zde byla tvá nemoc; ale teď budeš zdrav. Říkej po mně:“

„S Pánem Bohem dávám rodičům, našemu domu, přátelům, vlasti, a všemu co by mé indické missii mohlo v cestě státi, a zasvěcuji se docela na spásu duší v Indii, před sv. Otcem Františkem Xaveriem, mým Otcem!“

Tato dvě poslední slova byl Mastrillus sám ze svého přidal, sv. František se tomu usmál, a pravil: „buď vždycky dobré a veselé myslí a každý den tu modlitbičku opakuj.“ Svatý zmizel; — a nemocný byl zdrav, rána byla zahojena, on snadno mluvil, všecka bolest se ztratila.

„Ale milý Páter,“ pravil ku knězi, který měl dohlídku nad nemocnými; „to mám hlad, dejte mi jíst!“

Nevědouce, co to všechno bude, šli pro jídlo. — „Pomodlete se zatím modlitbu k svatému Františku.“ Všickni klekli, modlili se z knížek modlitbu; a když přišli ke slovům: „Oroduj za nás svatý Františku Xaverský!“ odpověděl Mastrillus: „Abych byl hoden učiněn zaslíbení Tvých,“ a slova ta musili po druhé a po třetí opakovati.

Zatím přinesli jídlo, čekali s úzkostí, co asi nemocný s tím bude dělati. Frater krájel maso na drobounké kousky; „ach frater,“ pravil nemocný, „jen se o mne nestarejte, však já to dobře sním.“ Vzal to, a se vši chutí jedl!

*) Tato modlitba jest obyčejná formule slibů, jak se v řádu tovaryšstva Ježíšova od každého skládají, toliko jest přidán zvláštní slib o missii indické; jejížto část byla missie japonská, která se zde ovšem rozumí.

Všickni se dají do křiku, celý dům se sběhne, položí onen obrázek na čistý polštářiček a pokleknou a s radostným srdcem se modlí „Te Deum laudamus! Bože tebe chválíme!“ P. Mastrillus vstane s postele, projde několikráte světnici, klekne před obrazem a jest zdrav a silen, jakoby nikdy nebyl stonal. Když modlitba byla skončena, kázal P. rektor všem odejítí ze světnice, sám se šťastným Mastrillem zůstal. Ten musil vyprávěti všechnu příběh, i všecko obšírně napsati.

Jakkoli již bylo pozdě na večer, přece se o tom dověděli v jednom domě a z toho se po celém městě roznesla rychlá zpráva, že známý nemocný P. Mastrillus byl zázračně uzdraven a zítra že bude sloužiti mši svatou. Sotva se kostel otevřel, byl již plný lidu, oltář sv. Františka Xaveria byl na spěch okrášlen, P. Mastrillus v nejpěknějším ornátu vychází ze sakristie, kráčí silným krokem, není na něm žádnou slabost ani žádnou bledou barvu znáti, k oltáři sv. Františka, a pobožně mši svatou slouží dne 4. ledna 1634.

Ach! měltě sv. František Xaverský důležitou příčinu, že takovým zázračným způsobem jednal. Bylť S. František sám jesuita, vřelou láskou miloval svůj řád, jak jen dobrý syn milovati může matku svou; týž sv. František Xaverský byl také sám původce missie japonské, kdež napotom jesuité spolubratři jeho tak blahodárně působili; až jeden — neslýchaná to věc byla před tím a neslýchaná potom navždy zůstala; — až jeden se stal zrádcem svaté víry křesťanské, byl to missionář, kněz, jesuita, z toho samého řádu co František Xaverius. Ten svatý apoštol to v nebi viděl a ihned u trůnu Božího vymohl, že shladí tuto ohýzdnou škvrnu s křesťanské církve, s Japonie, s milého řádu tovaryšstva Ježíšova. — Zrádce ten byl jesuita, P. Christof Ferreira.

Zuřilo toho času, nejvíce od roku 1630—1633, pronásledování křesťanů, že o podobném nebylo ještě nikdy slýcháno ve světě, ani za samých prvních dob křesťanské víry. Křesťané tamní nemyslili jinače, než že se blíží čas posledního soudu, a pohanský císař Xogun že býti nemůže než sám antikrist. Vymyšleny muky, že jest hrůza až o nich poslouchati, a co při tom nejzáhubnějšího, trápení to vždycky trvalo mnoho dní po sobě, tak že kdo první, druhý, třetí i čtvrtý den obstál, na pátý neb pozdější den již byl zesláblý, nadějí klesl a přemožen ustoupil. V prvním zápalu vydrží křesťan a pokud úplná síla tělem i duší vládne, setrvá velebě Pána Boha svého; i jeden druhému srdce dodává; ale síla lidská má svoje meze, na šestý, sedmý, osmý den ochabuje srdatnost i těch nejupřímnějších křesťanů. Ach! nepotupujme za to těch padlých spolubratrů svých; my, pravím, kteřížto pro každé slovíčko jsme bojácní, každého posměváčka se hrozíme!

Taková muka k. př. byla, že jednou sedm křesťanů až pod páždí zakopali do země a dřevěnou pilou jim řezali krk. Ale neuřízli ho, nýbrž po několika řezech pilu vytáhli, do krvavé rány nasypali soli, a tak první den počali ve tři rozličné časy řezat, druhý den dvakrát, třetí den dvakrát, pátý den dvakrát, šestý den — to vydržel jen jeden, šest jich odpadlo; sedmý den posledně skončil nesmrtný vítěz, Tomáš Kichibroye jest jméno jeho. Křesťané k němu přišli, i tázali se jej, zdalí bolesti cítí? „Ach bolí mne to, bolí tuze, odpověděl, ale bude na krátce, přijdu za to do nebe!“ Ten vydržel statečně; — z druhých šesti odpadlů se jedna žena zbláznila, dvě byly propuštěny a tři křesťané se vrátili, vyznali, že jsou křesťané a zemřeli jako mučenci! —

Jiné, právě dábelké pronásledování se strojilo hodným křesťanským rodičům. Rodičům samým totiž neudělali nic, nechali je v pohodlí, jen se musili dívati, jak trápili

jejich útlé dítky, a děti ty trýznili tak, že z toho až hrůza šla; k. př.: dítěti sedřeli kůži na ruce, a vsypali na ni žhavé uhlí. Ubohé dítě, jakou trpělo bolest! Kdyby otec neb matka byli mučeni spolu, nebylo by to tak strašné; víme, jak otec i matka, slavní mučenci, domlouvali dítkám: „Dítě jen chvílku ještě setrvej, přideš za to do nebe!“ a vydrželi to, však, kde rodiče sami netrpíce, jenom se dívati musili na strašné bolesti dítěte svého; to zlomilo srdce jejich, rodiče klesli a s nimi i dítě.

Jiné trápení bylo mučidlo jámy. Nám se zdá, že poprava na šibenici jest poprava těžká, ale což jest to proti japonské jámě! Byla ustrojena šibenice a pod ní vykopali jámu. Mučenika uvázali za nohy, vytáhli na šibenici a po hlavě spustili do jámy buď až po pas neb až na kolena neb kotníky, jámu pak prknem zahradili. Vypravují mučenci, trápení toto že bylo brozné a nevyslovitelné. Přední byla strašná ouzkost, která se duše zmocnila. Krev se hnala dolů do hlavy; aby je pak hned v první chvíli nezalila, byli mučenci provazy po celém těle z tuha svázáni; nicméně po krůpějích se spouštěla ústama, nosem, ušima a očima, mučenci si ji setřítí nemohli, protože měli ruce svázané; vnitřnosti se jim zvrátily, i byla prý to bolest, jakoby někdo žily z těla trhal aneb střeva nožem řezal; — a to trvalo tři dni, pět dní, sedm dní, i také devět dní!

Na mučidlo jámy byl také P. Christof Fereira odsouzen. Byltě to missionář jesuita, 60 roků stár, z nichžto 20 roků na japonské missii byl strávil, když pro křesťanskou víru byl zajat a na onu smrt jámy odsouzen. Dlouhá byla první hodina v těch mukách nelidských, ale ztrávil ji mužně; druhá a třetí hodina mu plynula bez útěchy v bolestech strašných, ve čtvrtou hodinu počal slábnouti, a pátou hodinu již nemohl vydržeti. On dal znamení, lékaři jej odvázáli, a — stal se nešťastným, zlopověstným odpadlíkem a hanbou křesťanské víry a řádu tovaryšstva Ježíšova! — — Nešťastný čkověk, co to udělal! Než — nechtějme jej souditi, kdož by se nebál své vlastní slabosti? — Nešťastný Fereira byl pak hned propuštěn na svobodu, ano povýšen prý na úřady; ale — co mu to bylo platno?

Ani se vlastně neví, jak si napotom počínal; jedni pravili že odpadl jen na oko, a v srdci zůstal křesťanem, jiní tomu upírali; na které straně pravda byla, sotva se již rozhodne. Tolik jest jisto, že úpad jeho po celé Japonii ohromný zármutek způsobil, jesuité na missiích indických a všecken řád po Evropě to bolestně nesli. Sv. František Xaverský, zakladatel a patron missie v Japonii, s nelibostí nesl takovou zrádu a v nebi se přimlouval, aby někdo jiný umřel za nešťastného Fereiru a tím šerednou škvrnu shladil. Nyní porozumíme, proč právě v ten samý čas kladivo udeřilo P. Marcella Mastrilla, který pro svůj nevinný a svatý život již tenkrát byl znám; porozumíme, proč se mu sv. František zjevil a poutnickou hůl nabízel, a se jej tázal, zdali by chtěl svou krev vyliti za Krista Pána; a když nemocný Páter na vše byl volný, tu sv. František na něm slavný slib žádal a jakmile svatým slibem se zavázal, na okamžení jej uzdravil. P. Marcellus Mastrillus nebyl od sv. Františka pro žádnou jinou příčinu do Japonie poslán než aby podstoupil smrt, které zrádný Fereira se byl vyhnul.

Po oné slavné mši svaté u oltáře sv. Františka žádal P. Mastrillus u svých představených znovu za dovolení, aby směl do Japonie, které nyní ovšem ihned obdržel.

Před svým odchodem byl připuštěn k svatému Otcí, tenkrát papeži Urbanu VIII., jehož apoštolské požehnání obdržel; rozžehnal se s milou vlastní svou a dne 28. dubna 1634 dal se na svou dalekou cestu. Že zázračné uzdravení jeho bylo rozhlášeno, všude jej zdržovali, zejména španělský král a královna s ním chtěli

mluviti. Královna s pomocí jiných urozených paní začala vyšívatí nový ornát ne-smírně drahý pro S. Františka Xav., aby P. Mastrillus, až do města Goa přijde, dal nový ornát S. Františku do rakve a starý z rakve aby královně poslal do Madridu, že s druhými paními jej budou ctíti za svaté ostatky. An to bylo ke cti svého svatého Otce, milerád P. Mastrillus počkal. Sedl pak s jinými missionáři na moře a po bouřlivé plavbě dorazili 8. prosince 1635 do Goy. Pomlčím o jeho slavném uvítání tamtéž; toť pro něj žádné ceny nemělo, on spěchal ku hrobu svého svatého „Poutníka,“ jak Františka Xav. nazýval a neustále ve dne v noci na modlitbách tam trval. Psal odtud do Evropy ku svému strýci, P. Gabrielu Mastrillovi, který též byl jesuita; se spanilou upřímností líčí své pocity a praví v listu tom: „Milý Otče! jak hodnému Pánu to sloužíme! Ačkoli mám takové bídy a hříchy na sobě, přec mi velebnost božská k mému zahanbení dodává nových plamenů, nových vroucích žádostí a vřelejších myšlenek. Konečně ani nevím, kam se dáti. Svatý hrob mého milého Otce na se upoutal srdce mé; Japonie ho žádá také, i má je míti. Nebude v Japonii žádné mučírny, že bych k ní neběžel a tam neodpočíval. Nebude katana, že bych mu život nepodával, nebude sekery, že bych pod ní krku svého nepodložil; nebude tam řetězů, okovů, žalářů, prací a strastí, že by netoužilo po nich srdce mé. Zkrátka, tělo mé jest v Goy, srdce však na části rozděleno.“

Zde na hrobě svém sdělil sv. František našemu missionáři, že pro žádnou jinou příčinu do Japonie nejde, než aby nahradil zrádu nešťastného Fereiry; jak do Japonie přijde, že hned bude zajat a usmrcen, žádnou missionářskou práci nekonaje. Mastrillus o tom píše v listu v. Páteru Evangelistovi de Gattis od hrobu sv. Františka, který připsal takto zavírá:

„Já doufám v Boha, jakožto původce všeho požehnání a v ochranu svého patrona sv. Františka, že dříve než velebnost Vaše tento můj připsal obdrží, již budu státi na bojišti a čekati na přístup do ráje. Modlete se za Marcella!“

Byl mu — u přítomnosti příslušné komise — otevřen hrob, aby uviděl tělo svého drahého patrona a v nový královský ornát je oblekl. Šátek, který měl sv. František za krkem, a který byl ukrvácen, — si směl vzíti pro sebe a za to dal připsal do ruky světce. P. Mastrillus se k tomu účelu pořezal na prsou a krví svou onen připsal napsal v tato slova:

„Svatému apoštolu Indií připsal a přísaha věčná. Marcellus František Mastrillus.“

„Svatý můj Poutníku, drahý Otče, milý Učíteli a všecko mé dobro! Ve Vlaších jsem opustil celý svět, abych přišel uctít tyto svaté ostatky Tvé. Na rukojmě Ti zde dávám srdce své. Já se loučím, abych po tvých šlepějích šel do Japonie. Já se Ti docela zasvěcuji v oběť zápalnou, za syna, za služebníka, za otroka. Já ti zanechávám toto psaní, mou krví psané, na důkaz lásky, a jakožto věčný úpis, který mi někdy okážeš a vytkneš na den soudu a kterým se zavazuji, že co nejvíce mohu chci šetřiti a následovati tvého svatého života ve všem a na vždy, a tak Ti přísahám. Jediné prosím, abys mi ku splnění dopomáhal svou nejtědřejší milostí a udělil mi onu smrt, kterou si tolik žádal v Japonii. Tobě poručím sou-druhy svoje, přátele, příbuzné, známé, nepřátele a svět celý. Otče můj drahý, drahý, drahý; měj srdce moje a můj úpis, dej milost, to všecko splniti. V Goanském domu řeholním, v devět hodin na večer, 11. března 1636. Měj se dobře Otče drahý, Tebe pro Tebe opouštím.“

Tělo sv. Františka bylo ještě čerstvé, levá ruka na prsou položena (pravice až po rameno byla dříve do Říma převezena) v rouchu kněžském, spanilou vůni vydávajíc. Obličej podlouhlý, barva přičernalá, vlasy a brada hezky dlouhé a našedivělé, oči otevřené, v pohledu májíc něco spanilého a velebného.

P. Mastrillus čekal až do měsíce dubna na koráb, kterýby jej dále za cílem žádoucím vezl. Před odchodem z Goy napsal několik listů, věda, že jsou to listy poslední, rozloučil se s přátely světskými a duchovními. Jakkoli čtení jich by zajímavé bylo, vypustiti je musíme. V měsíci dubnu 1636 se také rozloučil se svým svatým Františkem a dal se na moře. Ale tam jej bouře a války tak zdržovaly, že prošel více jak rok, než Japonii spatřil; času toho použil k tomu, aby naučil a vycvičil se v japonské řeči.

Nebyli daleko Japonie, když největší obtíže nastala, jak se totiž do Japonie vpraviti. Břehy všecky byly ve dne v noci střeženy; který cizinec se odvážil vystoupiti, propadal smrti a spolu všickni, kteří jej přivezli neb s ním na lodi byli. Byly již uplynuly čtyry roky, co nešťastný Fereira byl odpadl, povídalo se, že bývalí missonáři všickni jsou pobiti, z nových, kteří se tam odvážili, že nevníkl ani jeden, že tedy nikoho nebude, kdo by ubohého odpadlíka Fereiru ku pokání přivedl. Tu se P. Mastrillus svěřil kapitánovi, který byl hodný, bohobojný člověk, že mu sv. František Xaverský nařídil do Japonie se odvážiti, aby bude-li pak možná, Fereiru napravil, aneb, nebude-li možná, aby za něj aspoň umřel. — Kapitán, seznav v tom rozkaz sv. Františka, kterého vždycky ctíval, odvážil se, stůj to život vlastní, P. Mastrilla vpraviti na břeh. Dal tajně zhotoviti lodičku, zrovna takovou, jakých Japonové na pobřeží mořském užívají. Měl pak na korábu jednoho dobrého veslaře, který pro nějakou odvážnou neposlušnost byl spoután, i čekal, že snad až na smrt bude odsouzen. Ten znal japonské břehy jako vlastní svůj domov. Kapitán mu slíbil, že mu všecka pokuta bude odpuštěna a nad to že mnoho peněz mu dá, pakli si troufá P. Mastrilla na japonské břehy dopravit. Veslař slíbil, že tak učiní, an to již několikráte byl vyvedl. — Bylo na korábu 7 Japonů, křesťanů, kteří v ukrutném pronásledování byli svou vlast opustili, teď však srdce nabývali a proto s P. Mastrillem se chtěli vrátiti. P. Mastrillus váhal, má-li je sebou vzíti, čili nic; avšak domněnka, že mu budou nápomocni u hledání Fereiry, rozhodla, že svolil.

Missionář vykonal ještě jednou jenerální zpověď z celého života a rozloučil se s hodným kapitánem, který pro pláč ani mluvit nemohl. Při odchodu mu dal kapitán list tohoto obsahu: „S Pánem Bohem ti dávám, duchovní otče můj, a vroucně prosím, až budeš umučen a do nebe přijdeš, nezapomínej na mne. Toto moje přítomné psaní dej, až do Japonie přijdeš, některému spolehlivému křesťanu, aby mi po tvoji smrti zaopatřil tvé mučnické tělo, že mu 6000 dukátů dám za jeho starost a kdyby se mu to zdálo málo aneb sám velké při tom měl výlohy, že dám všecko, ať si jest cokoli.“ — P. Mastrillus psaní vzal, převlékl se v japonské šaty, vstoupil tajně s oněmi japonskými křesťany do lodičky a dne 4. srpna spatřili první japonský ostrov. Tam však k zemi hned nepřistáli, nýbrž jezdili dále, až se veslařovi zdálo, že by odvážný krok se mohl učiniti. Koupili ještě jednu lodičku, veslař se svou starou lodí odejel, a naši Japonové jezdili sem tam u břehu, jakoby na kratochvíl se projížděli, v příhodnou chvíli vyskočil P. Mastrillus na břeh a Japonové, aby stráž se nevíšmli, jezdili dále; když pak se domýšleli, že missonář už někde na místě bezpečném býti může, tu sami vystoupili na břeh. Nyní si jich stráž všimnuly, spozorovaly, že žádný z nich nenosí přikázané císařské znamení. Císař byl totiž přikázal, že jeden každý Japon má nositi jistý oznam pohanské modloslužby; naši však

Japonové, jsouce křesťané, takového znamení nenesli. Byli tedy zatknuti, každý soukromí u ouřadu vyslýcháni a že odpovědi jejich se nesrovnávaly, dáni na mučidlo. Bohužel — vyjímaje jednoho, Ondřeje Kotenda, který v mukách skončil, — klesli a vyhradili, že křesťanský missionář s nimi přijel. Oddělení 250 mužův vysláno za ním, i našli jej v lese, an se modlil. Z jeho tváře šla taková velebná důstojnost, že vojáci se ostýchali, ruku naň vložit, až on sám, domodliv se, se jim podal rka: „Ej synové, zde mne máte, jak se líbí, mne svažte.“ Nelze vypraviti, jak šetrně jej vojáci spoutali a uctivě vedli. Dne 5. října 1637 stál ponejprv u soudu v Nankasak. Soudce se tázal, kdo jest? odkud přichází? kdo jej sem byl poslal?

„Já jsem z Evropy, z města Neapole ve Vlaších; cesta moje vedla přes Indii, přes Malaku a filipinské ostrovy. Do Japonie mne poslal sv. František Xaverský, abych nemocného císaře, pak-li jej na živě zastihnu, uzdravil a o pravdě křesťanské víry jej přesvědčil.“

„Kdo pak jest ten sv. František Xaverský?“

„To jest první kněz z tovaryšstva Ježíšova, který sem přišel, a krále z Bunga Františka a mnohé poddané jeho na křesťanskou víru obrátil.“

„Však ten již dávno umřel; kterak tě sem mohl poslati?“

„On umřel toliko životu smrtelnému, ale na věky jest živ a blažen v nebi; mně, když jsem byl od lékařů již opuštěn, se zjevil v té podobě, jak jej zde na obraze mám a na chvíli mne uzdravil.“

Soudcové si tolik zalíbili svého vězně, žeby jej rádi byli zachovali; než bázeň lidská byla při nich větší nad bázeň boží a poněvadž císařský zákon poroučel jesuity mučiti, i P. Mastrillus musil na mučidlo. Jestě toho samého dne byl mučen vodou. Děje se to pak tímto způsobem: Položí ubohého naznak a násilně mu lejí vodu do úst tak, že celý naběhne; pak mu stoupnou na život a šlapají po něm, až všecku vodu, s krví smíchanou, vydává. Když pak všecku zvrátil, opakují z novu, až začne omdlévati. Tu ho nechají chvílku oddechnouti a když byl přišel k sobě, mučí jej opět. Počítalo se, že hned první den na 400 mázů vody do P. Mastrilla nalili. Při těch přebolestných mukách omdlel a když k sobě přišel, řekl katanům: „Nedivte se, že jsem na mučidle omdlel a veškeré síly pozbyl. Ač nejsem žádným rozkošem zvyklý, přece bolesti cítím tak jako jiní lidé. Ale když tělo omdlévá, jest si duše dobře přítomna, mučte mne, jak se líbí.“

Zavedli jej do žaláře a připustili k němu oněch šest nešťastných Japonů, kteří jej byli zradili a v pádu smutném zapřeli křesťanskou víru. Smutné tváře jejich mluvili dosti zřejmě, tak že P. Mastrillus snadno uhl, co se asi bylo přihodilo. Domluvil jim proto, ale slíbil, že na výslechu ničehož neřekne, coby jim škoditi mohlo; a pak je s takovou výmluvností napomínal ku pokání, že všickni vstali, vyznali srdnatě svou víru křesťanskou a všickni také za ni zemřeli.

Z novu jej zavolali soudcové, a mnohé otázky mu s hrůzou kladouce chtěli na něm zvědět, kdo jej byl do Japonie poslal? proč přišel? Missionář odpovídal pořáde mírně, tak jak při prvním výslechu byl mluvil, i když smrtí bolestnou mu hrozili, neváhal říci: „Smrti se nebojím; vždyť jsem pro to přišel, což lepšího mne může potkati?“ — Odsoudili jej na opětne mučidlo vody, kteroužto po tři dni do něj vléváli a on s krvavým dávením zvracel tak, že třetího dne umíráti počínal. Nechali jej ukrutníci se zotaviti, aby novými mukami se o něj pokusili. Byl za tou příčinou odsouzen na mučidlo jámy. Když mu nález ten oznámili, řekl: „Dobře; duch zajisté hotov jest, ale tělo nemocno; i toto mučidlo já za živa přestojím; neboť na

mne čeká meč, který mi hlavu uřízne a do nebe mne uvede! — Poslední noc klečel v koutečku žaláře, modle se; i viděli strážce, jakousi přejasnou září, která jej obklopila, zavolali soudce, — viděli to všickni; ale coby to bylo, tomu nerozuměli.

Dne 14. října 1637 vyvedli jej na popraviště, na horu, která se nazývala „hora svatá,“ aneb „hora mučeníkův“ vůbec. Po celém těle jej ztuhla provazem svázali, aby krev nemohla do hlavy hnáti, spustili jej hlavou dolů až po kolena do smrtelné jámy a za nohy uvázali na šibenici; tak ubohý visel v ustavičných smrtelných ouzkostech. Visel tiše, že strážcové se několikráte domnívali, žeby snad již mrtev byl. Hleděli za ním a volali, zdali jest živ? zdali mu něco schází? „Nic mi neschází odpověděl, než jediná sláva nebeská; nechte mne, já zde v jámě mám blaženost svou a ráj svůj. Tři dni visel, čtvrtý den se již k večeru klonil, zítra byl svátek japonský, na který nikdo nesměl býti mučen. Aby zachovali zákon, zdvihli mučeníka, odvázáli se šibenice a uznali, že má býti stat. Bylo to ve tři hodiny odpoledne. Když mu oznámili způsob smrti, který se ihned vykonati měl, odpověděl: „Dobře jest, vždyť já věděl, že bude má hlava státa!“

Kleknul ochotně, sepal ruce a najednou s jakousi přeradostnou tváří dvakráte zvolal, oči maje k nebi obrácené: „Pater mi, sancte Francisce Xaveri!“ „Můj otče, sv. Františku Xaverie!“ příčina toho volání známa není. Kat napřáhne meč, dvakráte sekne, ale hlavu stíti nemůže; stojí sám jako omráčen, a chtěl meč pustiti, když mu sv. mučeník přimlouval: „neboj se, ty za to nemůžeš, ty musíš poslechnouti, co soudcové přikázali!“ Kat napřáhne po třetí. P. Mastrillus vzývá nejsvětější jména „Ježíš Maria!“ — a na třetí ránu jest hlava státa.

Sv. František Xaverský se v nebi zaradoval i uvítal spolubratra svého mučeníka Mastrilla; škvrna, odpadlíkem Fereirou učiněná, byla vyhlazena; slavná pověst japonské missie byla navrácena, čest Boží byla nahrazena. Radoval se z té hrdinské oběti celý svět; jak se město Manila dovědělo vítězství a mučeníckou smrt P. Mastrilla, zvoněno na všechny zvony a ve všech chrámech se zpívalo: „Te Deum laudamus!“ S touže radostí slavilo i město Goa v Indii, Lissabon v Portugallii, Madrid ve Španělech. V Neapoli, kde jej sv. František byl na japonskou missii povolal, proměněna a zasvěcena světnička, kde byl nemocen ležel, v kapli a obraz jeho zavěšen; jméno jeho vůbec vzýváno, nejvíce na moři, za jméno svatého mučeníka, i v Římě jedná se nyní o tom, aby za svatého byl v církvi svaté vyhlášen! —

A což nešťastný odpadlík Fereira?

5. Noví missionáři mučeníci; odpadlík se dává na pokání.

„Většího milování nikdo nemá nad to, žeby život svůj (duši svou) položil kdo za přátele své.“ (Jan XV, 13.) Když některý křesťan byl klesnul, může jiný se obětovati za něho; nemusí ovšem ale může tu oběť Bohu podati, i může ji podati v takovém stupni, který sám volí, může podati i vlastní život. Bůh pak může, pakli moudrost Jeho uzná, takovou zástupnou oběť přijmouti, i mnohokrát již oběť takovou přijal, ano i sám na ni vyzval. Zástupná oběť lidská má svůj původ v oběti Pána Ježíše, který jsa pravý Bůh a pravý člověk v oběť se dal za člověčenstvo; křesťané pak jsou v životném spojení s Pánem Ježíšem, tudy i oni se mohou v oběť dáti za jiné. Oběť křesťanův má svou platnost, byť i neměla té nesmírné ceny, kterouž platila oběť Kristova. V takové zástupné oběti se nahradí Bohu a svatému náboženství ona čest, kterou odpadlík svou zradou byl zrušil a Bůh mnohokrát za ni takových milostí uděluje, že týž odpadlík se dává na pokání.

Sám sv. František Xav. vyzýval P. Mastrilla, zdali-by se chtěl obětovati za odpadlíka Fereiru; P. Mastrillus dobrovolně tu oběť přinesl, za Fereiru umřel, Bohu a svatému náboženství nahradil čest. Na tom však nebylo ještě dost, Fereira setrval v nekalosti; proto bylo třeba nových obětí. I ty se podaly; uvidíme jaké oběti to byly, a co s Fereirou se stalo.

P. Vojtěch Męczinski se v japonských letopisech obyčejně nazývá „pater polonus;“ i sám si to jméno oblíbil, jelikož Indové a Japonové snáze vyslovili „polonus“ než „Męczinski.“ Jak po otcově tak po matčině straně patřil k vysoké polské šlechtě, anať rodina Męczinskich i rodina Głoskowskich ve válkách i v reczi popolitě byla proslynula, až Vojtěch jich v mučnickém vítězství byl nejskvělejší slávou povýšil. Moudrá prozířetelnost božská jej od mladého věku k tomu vodila; chlapec nejraděj slýchal o hrdinském počínání křesťanů za mořem, o plavbách a o horlivosti kněží missionářů. Gymnasialná studia konal na jezuitském ústavu v Lublině, a tam si rád oblíbil tak, že svou již ovdovělou matku prosil za dovolení, aby směl do tovaryšstva vstoupiti. Matka s bolnou trpkostí mu žádosti té odepřela, a chtěla mu takové myšlenky zahnat, poslala jej s bratrem Stanislavem na akademii do Krakova, kde se jezuitům nevalně přálo. Tam mu bylo uloženo studium mediciny. Avšak matka brzo umřela, pročež jeho vroucí žádosti, státi se jezuitou, nemohl nikdo více brániti; prosil tedy nyní za přijmutí a jako druhdy slavný krajan Stanislav Kostka, byl nyní i Męczinski přijat v Římě, kdež dne 13. dubna 1621 přišel do noviciatu. S tichým podivem pozorovali staří soudruhové, bývalých časů pamětníci, že mají nového sv. Stanislava Kostku v noviciatě. Męczinského pobožnost, mírná povaha, skromnost tuhé pokání, a jemná spanilá láska k P. Marii byla tak vzorná, jako druhdy při Stanislavovi.

Ještě nebyl druhý rok noviciatu dokonal, když se naskytla vábivá příležitost k tomu, aby se rozhodnul zda-li chce v tomto umrtvělém, neznámém stavu setrvati aneb ve světě věci velké a skvělé vyváděti. Jediný bratr jeho Stanislav zemřel, sestra byla provdána, novic Vojtěch se stal dědicem znamenitých statků a bohatství. Příbuzní vymohli toho na vládě, že byl domu povolán, aby osobně v dědictví se uvázal a potřebná pořizení učinil. Přišed, byl vyzýván od přátel, aby doma zůstal, v stav manželský vstoupil a takto zachoval rod, který by jinak vymřel. Vykládáno mu, jak mnoho dobrého může ve světě jakožto rozhodný katolický křesťan působiti. Avšak Vojtěch byl stálý. „Co při mně jest vůle Boží,“ pravil, „to vím, zda-li bych ve světě co dobrého působil, nevím; já se jedenkrátě Bohu obětoval, svou oběť nazpět nevezmu!“ Největší část velkého jmění odkázal zbožným ústavům, menší část na obyčejné legaty a když byl úřední listinu o tom podepsal, pravil: „Tak nemám nic více, co bych Bohu obětoval; dal jsem jmění, dám také krev svou pro sv. jméno Jeho!“

Takto překonav z lásky k Bohu veškerou lásku k statkům a do Říma se navrátil, neustal prositi za missii japonskou; i nebylo mu dlouho na splnění žádosti té čekati.

Ještě ani nebyl dokonal svoje studie, když do Říma přišel P. Šebestian Vieira, starý to missionář z Japonie, aby mladé silné missionáře sebou do Japonie vzal, Spatřiv Męczinského, takovou důvěru k němu pojal, že zejména o něj u P. generála žádal, a obdržev k tomu přivolení, jej za svého stálého průvodce ustanovil, který by jej na všech budoucích cestách, též i jak se předvídati dalo, v mučnické smrti provázel. Zkrátily se mu studie. Společnost mnohých a znamenitých mužů, — skoro všickni dosáhli potom mučnické koruny, — dala se na cestu. P. Vieira byl jim zkušeným

vůdce. — V Lissaboně byl Męczinski vysvěcen na kněžství a i první mši svatou tam obětoval, když Bůh od něho požádal oběť jinou, jaké by se nikdy nebyl nadál; — onť se musil vrátiti do Polsky. Manžel jeho sestry totiž upíral platnost posledního vyřízení, činil nároky na celou onu pozůstalost, an prý tenkrát ani Vojtěch Męczinski to nebyl, který se v dědictví uvázal, nýbrž někdo jiný jemu podobný; vyřízení tedy že platné nebylo a jeho manželka nyní prý jest dědičkou. P. Vojtěch Męczinski se musil opět v Polsce stavěti a dokázati totožnost své osoby. Když přišel, ovšem jej sestra i švagr poznali a odprosili za takové způsobené nesnáze; P. Męczinski se vši rychlostí se sice vrátil, ale v Lissaboně přece korábu nezastal; dočkal tedy, až jiný koráb do Indie pojede.

R. 1633 jej nalezáme v Indii, kde se mu dostalo zprávy té, že již nebude průvodcem P. Vieiry ani v missionářském životě ani v mučnické smrti, anť ho více mezi živými není, ale mezi blahoslavenými mučnický již stojí před trůnem Božím. Jaké city v P. Męczinském při té zprávě povstaly, byla-li to lítost čili naděje, těžko pověděti. Poněkud to sám naznačuje ve svém dopisu ze dne 18. dubna 1635, ve kterémž praví:

„Velebný Otče! psal jsem Vám nedávno z krajů malabarských o záležitostech indických národů, jak se mi u nich vedlo, a jaké nesnáze mne zastihly. V krátkosti vylíčím příběhy další. Dnes večer se dám na koráb, pojedu do Malakky. Plavba jest sice nade všechny nejnebezpečnější, ale že ji nekonám než na jedinou slávu Boží, zasadím se o to, abych s pomocí Jeho přestál všechno. Zajisté, můj Otče, mnohé nebezpečnosti smrti nám hrozí; víme však, že soužení takové převelikou slávu nám chystá, nadto zasluhuje toho Bůh, abychom my trpěli za něj, když On tolik trpěl za nás! — Byl jsem určen za průvodce P. Šebestiana Vieiry, on mne s sebou vzal z Říma, on s P. generálem jednal o mé missii, já byl ustanoven za jeho stálého společníka; a hle! on již roku minulého podstoupil veleslavné mučnictví v Japonii! Za živa z něho za dlouhou dobu trhali všechna stěva, jiné muky nad to vytrpěl a tak slavně zvítězil. — Běda mi, že jsem nebyl jeho průvodcem na cíli, když jsem měl býti průvodcem na pouti! Vinu toho nesla ona cesta do Polsky, ze které jsem se tak rychle vrátiti nemohl. Ale Bůh budiž vůdce mým, jiné cesty budu hledati, abych když jsem nyní té žádoucí smrti nedošel, později přec ji podstoupil! Buďte velebný Otče tomu hříšníkovi nápomocen, který milého Ježíše svého hledá v těch prostorách oceánu, aby v mečech a v krvi jej našel!“

V Kocinu se missionáři do Japonie určení shromáždili, aby za svým tak milým cílem do Japonie se dali. Z opatrnosti nesedli všickni na jeden a tentýž koráb, nýbrž rozdělili se, aby, zahyne-li jeden koráb, aspoň druzí se zachovali; neb na oné nebezpečné plavbě zahynula tenkrát nejméně polovice korábů. Mezi missionáři byl onen P. Mastrillus, o němž jsme svrchu byli vyprávěli; avšak na jiném korábu než P. Męczinski. S Bohem se dali na moře a — netrvalo dlouho, jsou od protestantských Hollandanů přepadeni; koráb, na němž P. Mastrillus se vezl, unikl, však P. Męczinski a jiní jsou zajati a zdrancováni. Dovezli je na ostrov Formosa, kdež dáni jistému pánovi, aby mu stáda pásli. Zajati a nejvíce kněží byli špatně drženi, tak že i na krátko dva missionáři z toho zemřeli.

P. Męczinski byl jak víme v Krakově studoval něco lékařství, v Indii v té vědě pokračoval, protože se missionářům výborně hodila a nyní jí skutečně nemálo potřeboval. On ošetřoval nemocné spoluvězně, hledal pro ně léčivých bylin, a s boží pomocí jich tolik uzdravil, že se pověšť o něm po celém ostrově roznesla. Mezi

jinými vyhojil syna svého vlastního pána, který jej za to na svobodu propustil. P. Męczinski si vydělal nyní hezké peníze, které rád přijímal a svým ubohým společníkům jimi pomáhal.

Tak byl již šest měsíců na ostrově, když přijel z Japonie koráb a P. Męczinski s ním odjel nazpět do Kocinu, ale tak hladem sešlý, v takové špíně a v hadrácích, že jej sotva poznali. Tu se dověděl, že i P. Mastrillus byl dosáhl mučnické palmy; byl to druhý společník, s kterým doufal zemřít za Krista Pána a nedosáhl toho. Nemaje žádné naděje více na takovou obět, uvázal se v nejtěžší apoštolské práce, které dle dopisů missionářů s sebou nesmírné obtíže přinášejí.

„O sobě nemám co bych psal,“ praví P. Męczinski r. 1638, „než že posud kříž svůj nosím za božským Pánem. Od té doby, co jsem od vás z Říma odešel, nepotkaly mne leč nemoce, zármutky, bídy, nebezpečství na moři a na zemi. Posléze jsem upadl v ruce Hollandanů, kteří zajali náš koráb; P. Mastrillus ujel na jiném do Manily, odkud se odebral do Japonie, a již učiněn jest slavným mučenkem! — Vizte, velebný otče, jak podivna jest prozřetelnost Boží! Já hledám od tolika roků a musím pořád hledati, a jemu (P. Mastrillovi) se ona šťastná příležitost nehodila sama. Běda mi, že moje hříchy jsou mi překážkou u vyplnění tak vroucné žádosti mé! — Za několik dní se odeberu do království Kochinchina, mám tam hlásati evandélium; k tomu jsem od Hollandanů propuštěn. Žeň tam bude hojná, jsem vyzván od magnatů země, bych přišel. Ach kýž pořídím na slávu Boží!“

V Kochinchině pracoval až do roku 1642, kdežto mimo všecko nadání byl povolán do Japonie, za průvodce P. Antonína Rubina, který jakožto představený všech missionářů se tam sám osobně strojil, a P. Męczinského mezi společníky vybral. Po třetí tedy jej volali, dojde-liž nyní žádoucího cíle? Příčina té výpravy byla následující:

Z Japonie přišly zprávy, že tam všickni kněží jsou již povražděni; toliko jediný odpadlík Ferreira že pozůstal. Křesťané, z jedné strany ukrutnými mukami stíháni a z druhé nemajíce žádné mše svaté, žádných svátostí, poznenáhla odpadávali od víry; někteří odvážnější prosili protajným poselstvím o to, aby se jim, stůj co stůj, kněží poslali. General tovaryšstva Ježíšova, věda že tu rychlého jednání třeba, sám pak na tisíce míl v Římě vzdálen, ustanovil jednoho indického missionáře za svého náměstka — visitatora — v oněch krajinách, aby opatřil, co v rychlosti opatřiti za dobro uzná. Byl to starý missionář P. Rubinus, muž moudrý, odvážný, v jednání s velmoži obratný, jenž býval od samých královských vrchností za poslance k sousedným pohanským králům obrán.

První úmysl visitatora byl, že devět nejvýborějších jesuitů do Japonie vyšle, sám desátý že půjde s nimi. To bylo tolik, jako odsouditi je na jistou smrt; proto, aby svědomí si neobtěžil, povolal nejpřednější missionáře na poradu a tyto otázky jim položil: 1. jest dovoleno vyslati missionáře do Japonie v těchto tak zlých časech, kde takové pronásledování zuří? 2. Pakli dovoleno, bude to prospěšno? 3. Kdyby se tam někteří vyslati měli, má s nimi visitator sám?

Po mnohých modlitbách a poradách byla dána odpověď:

Předně: Poslati do Japonie na zajmutí a na smrt jistou, patrnou, ze žádné strany pochybnou, soudíme, že není dovoleno; neb to by nebylo než na škodu věci křesťanské a na žádný užitek, ani pro nynější ani pro budoucí časy. Nebo teď nadešla doba, jaké snad nebylo nikdy, že se má plniti, co Ježíš Kristus slovem a příkladem

učil, a sv. Athanas po něm konal.*) Ani není dovoleno, v tento způsob hájiti čest a slávu Boží; to se již hojně stalo, neb právě v těchto dnech 59 křesťanů za svatou víru zemřelo. — Tudy není dovoleno, vyslati missionářů do Japonie toliko na mučnickou smrt; ale jest to dovoleno, kyne-li naděje, že ti missionáři pronásledovaným křesťanům nějaké útěchy a posily přinesou.

Na otázku druhou: Bude-li možno křesťanům japonským nějakým způsobem ku pomoci přispěti, má se to státi; a to jest starostí P. visitatora. Kněží ať se tam pošlou japonské řeči znalí, a jiní učte se hned, aby také svým časem tam mohli, pak-li znamenají, že jsou od Boha na takovou oběť povoláni.

Na otázku třetí: P. visitator sám se má na tu výpravu vydati. Důvody jsou tyto: 1. Představený ať stojí napřed v podniku těžkém, když se jedná o to, aby život svůj dali za Krista a za ovečky Jeho. 2. P. visitator sám ustanovil Fereiru v missionářském úřadě, když pak ten zrádce svou missií zradil, ať jde P. visitator sám by pohoršení to napravil, a bude-li možná ať hledá příležitosti aby zbloudilou onu ovečku uvedl nazpět ve svatý ovčinec Kristův. 3. Missionáři všickni v nebezpečstvích japonských budou utěšeněji pracovati, věduce, že představený jest s nimi. 4. Poslední důvod jest ten: Úřad představeného jest v těchto krajinách velmi obtížný; nesmí se mu tedy vzíti ona útěcha, za kterou snad byl z daleké Evropy sem přišel. Pakli tedy se může nějaká útěcha, neb pomoc přinést křesťanům japonským, není neslušno ale jest chvalno, aby se P. visitator na to odvážil.

Úsudek tento kladl P. Rubinus za výrok boží, i strojil se bez odkladu na cestu. Však většina druhých jezuitů byla proti tomu podniku, předstírajíc, že takový skoro zoufalý krok musí zaváděti na smrt jistou, že tedy není než opovážlivé vyzývání pomoci boží ku věci zbytečné; dále vytýkajíc, že P. visitator nemá opouštěti svůj úřad, dokud nebude jiný na jeho místě postaven. Ale P. Rubinus, jakmile byl jedenkrát přesvědčen, že jedná podle vůle boží, bránil si nedal. Psal z té příčiny několik dopisů, ve kterých jeví tak bystrý rozum, tak vřelé srdce, že uvedeným důkazům přisvědčili i ti, kteří zprvu na odpor stáli.

„Když jsem mnoho a dlouho uvažoval,“ píše v jednom listu, o výpravě japonské, „odhodlal jsem se, 9 kněží tam zaslati, vybrané ze mnohých, muže velké horlivosti a bystrého ducha; sám se přidám za desátého, věda, že jsem visitator Japonie, a že tudy mou povinností jest, nejenom tak slouti, ale také skormoucenou tamní vinici navštívit, o níž říci se může (Žalm 79): „Hospodine, proč jsi zkazil ohradu její? vykořenil ji vepř z lesa, a obzvláštní zvěř zpásla ji.“ „Ať pak se vám, moji přemilí bratří, upřímně vyznám: jak bych já směl jen někoho z podřízených na takovou nebezpečnou missií vyzvati, kdy bych příkladem svým nepředcházel a cestu neklestil. Když uvážím, jaké Kristus sám známky dobrého pastýře nakreslil, že jde před ovce svými (Jan 10, 4): vidím, že bych nebyl pastýřem těch oveček milených, kdy bych před nimi nešel. Půjdu tedy před nimi, cestu jim ukáži. Pakli představení nejsou první v těžkých a nebezpečných missiích, těžko pošlou jiné; avšak, jdouli sami napřed, druhové ochotně půjdou též. — Mnozí

*) Tím narážejí na náuku křesťanské mravovědy totiž, že za doby pronásledování dovoleno jest, nejen křesťanům vůbec, nýbrž i správcům duchovním, v jistých případnostech vyhnouti se tomuto. Náuka ta opírá se nejen o opětné příklady, kde Ježíš Kristus se ukryl před farisey a zákonníky, dokud nepřišla hodina Jeho; nýbrž také o světlá slova jeho, jimiž svým apoštolům přikázal: „Když vás budou pronásledovati v městě tomto, utečte do jiného.“ (Mat. 10, 23.) Sv. Athanas pak často a dlouho se skrýval před úklady arianskými a sv. Cyprian napsal zvláštní obranu jednání a chování se takového.

knězi doléhali na mne, že nemám choditi osobně do Japonie, a rozličné důvody toho uváděli; ale já myslím, žeby mne Bůh musel trestati, kdybych tak patrného hlasu Jeho neposlechl. Když milosrdenství boží mi poskytuje příležitosti, padouch bych byl, pakli bych nešel! Půjdu tedy s 9 soudruhy, Bůh nás potěš! Naší starostí bude, kterak bychom se skrytě do země dostali, ale kdyby se Bohu líbilo, že nevejdeme do země, vejdemo do nebe cestou mučeníkův; — i což si můžeme žádati lepšího? Já sice nejsem hoden za Krista umříti; ale Kristus jest hoden, abychom umřeli za Něj, na sebe se nespoleháme, nýbrž na Pána dobrotivého; ať si nás pak mučí jak se jim líbí, Kristus bude trpěti s námi. Kristus trpí v mučenících, Kristus vítězí v mučenících, a my bychom se báli?“

„Za dva dni se dáme na moře; dříve jsem vám, Otcové a bratří milí, chtěl dáti s Pánem Bohem a zváti vás, zdali-by ste nám chtěli pomoci? Určeno jest, že budoucně každým rokem budou někteří posláni do Japonie, kteří by ve cnosti a v umrtvení-sebe větších pokroků byli učinili. Kdo tedy mezi vámi bude, žeby svůj život a svou krev dáti toužil za toho dobrotivého a laskavého Pána, který předrahou krev dal za nás, bude míti k tomu čas a příležitost! — Nestrachujme se ukrutné mučírny; Bůh nám ony muky osladí! Vždyť netrpíme my, — trpí On; sv. Cyprian to praví, an na martyrium vyzývá slovem sličným: Chrabří vojínové, bojujte statně, vězte že Pán se na vás dívá, po vítězném zápasu bude korunovati vás, bude Sám korunován ve vás! A my bychom se báli? my bychom pochybovali? Utíkejme se k Srdci ukřížovaného Krista, důvěrujme v Něho, řkouce se sv. Pavlem: „Já vím, komu věřím!“ — Spolubratři moji! my půjdeme napřed, my hranici zapálíme! přijďte, bratři, přijďte, přispějte nám, království nebes se blíží. — Vaším modlitbám a mším svatým se poroučím; v Manile, 1. července 1642.“ —

Vidělo se pak přece, že deset missionářů do Japonie vpraviti bude těžko; P. Rubinus je rozdělil, jedna část aby šla hned, druhých pět ať vyčká, jak se povede prvním; kdyby předních pět se nedostalo do Japonie, nýbrž zajato a usmrceno bylo, pak že nikdo více se o to pokoušeti nesmí. Z těch devíti si nyní vybral čtyry, kteří se nejspůsobilější zdáli, první byl mezi nimi P. Vojtěch Meczinski, dále P. Antonín Kapecius, P. František Marquez a P. Didakus Morales.

V noci ze 4—5. července se tajně vypravili na loď, lodníci velkým penízem uplacení je rychle vezli, a dne 12. srpna je šťastně dopravili na japonský ostrov království Saxuma. Missionáři opatrně vystoupili, zlíbali tu zemi, po níž tolik byli toužili a s pláčem všickni Bohu díky vzdávali. Měli s sebou japonský oděv, v nějž se převlékli a zcela za Japonce se ustrojili. Po břehu se procházely strážce; ihned si všimly příchozích, a za malou chvíli byli missionáři již zajati, a do města Nankasak, ve kterém již tolik missionářů bylo zemřelo, uvedeni.

Dne 22. srpna stáli po nejprv u soudu. Mezi soudci byl jeden, Jendo ho nazývali, muž stařícký, k sedmdesáti rokům mu mohlo býti, bledý a smutný ale jaksi úskočný; -- ten je vyšetřoval.

„Kdo jste?“ bylo první jeho slovo.

P. Rubinus se v myšlenkách zarazí; bylo mu, jakoby meč do srdce vrazil. Missionář poznal soudce svého. V okamžení se obětuje Pánu Ježíši, a vítězný Spasitel jej osvítí onou moudrostí, jakou byl svým missionářům na soudech slíbil, když pravil: „Jáť zajisté vám dám ústa a moudrost, kteréžto nebudou moci odolati ani odmlouvati všickni protivníci vaši.“ (Luk. 21, 15.)

„My jsme kněží tovaryšstva Ježíšova,“ odpověděl pevným hlasem P. Rubinus, „a přicházíme do Japonie hlásat svaté evandélium.“

„Chcete pustiti od křesťanské víry a dáti se na víru japonskou? Dostanete bohatství a důstojnosti!“

„Padouch odpadá od víry křesťanské,“ zněla odpověď. „Které peklo tebe vyslalo, že takové otázky nám kladeš?“

Soudce se zarazí, počíná slzeti, vstane a rychle se vzdálí. On sám jest to, ten nešťastný Ferreira, druhdy také kněz tovaryšstva Ježíšova, missionář, nastávající mučeník, a nyní — bídný zrádce! Spěchal ze strašlivého soudu, dovlekl se do svého příbytku, a tam — vyndal svůj svatý růženec, památku svého bývalého křesťanství. Ach, tu splakal zoufalou lítostí! co z něho bude, bude zoufalým Jidášem aneb kajícím Petrem?

Missionáři setrvali u soudu, jiný soudce převzal vyšetřování. „Znali jste záповěd královskou, že žádný missionář nesmí na kraj země vstoupiti? víte, že to broznými pokutami zakázáno?“

„Víme to. Ale Boha, který nebesům a zemi vládne, více sluší poslouchati. Pro Boha rádi dáme těla svá na každé pokuty a muky, když jsme tak brzy zajati byli, že jsme na spásu duší ničehož poříditi nemohli.“

Odvedli je do žaláře, dlouho je trýznili, myslíce, že časem přece ochabnou. Den co den do nich vlévají a s hrůzou vytlačovali vodu; když pak umíráti se zdáli, odpočnuli si den, aby napotom zase mučili; a to trvalo sedm měsíců! Mučeníci trpěli jako svatí; na mysl jim tanul P. Ježíš, který za ně byl také trpěl a na mysl jim též tanul — nešťastný Ferreira, za nějž svoje trápení obětovali. — Zdali s ním tajně mluvili neb si s ním dopisovali, — známo není.

Dne 17. března 1643 byl mučeníkům ohlášen ortel jámy. Když to úředník začal čísti, klesl P. Rubinus na zem, a druzí missionáři též, všickni děkovali Bohu za takovou milost. — Byli pak uvedeni na tu samu „horu mučeníkův,“ která křesťanskou krví byla tolikráte již posvěcena, nepřehledný zástup lidu je provázel. Přišedše, zlíbali provazy, na kterých měli pověšeni býti; katané je uvázali, vytáhli na šibenici a hlavou dolů je pustili do jámy.

Plynula jedna dlouhá hodina po druhé, přišla ona nešťastná hodina pátá, kde Ferreira zrádcem se byl stal. Toho pamětlivi, obětovali mučeníci za něj své trápení. Ale jim byl uplynul již, ne pátá hodina, ale pátý den, a mučeníci ještě viseli, ještě se trápili. Šestý den konečně dokonal první svoje dlouhá muka, byl to P. Rubinus (22. března), sedmý den P. Vojtěch Męczinski, ostatní tři dýchali ještě devátý den (25. března); katané je vytáhli z jámy, uťali jim hlavy, všech pak pět umučených těl rozsekali na kusy, spálili a popel zavezli daleko na moře, aby žádný nemohl jejich ostatky ctíti. — Smrt jejich byla, jako dříve u P. Mastrilla, jako smrt svatých mučeníků slavena, jakmile se zpráva o ní přinesla do Manily, vyzváněno všemi zvony, i dále se roznášela vítězná zpráva po osadách Asie a krajinách Evropy.

Nešťastný jesuita, zrádný Ferreira se trápil doma; vniterný zápas byl strašný; neboť pohanem nebyl, avšak bál se vyznati že křesťanem je, a tak se trápil ještě deset nových roků. Pak se rozstнал. Stáří 80 roků, zoufalé trápení, nemoc, vše mu připomínalo blízkou smrt; svědomí ho strašně hryzlo. Hrůzou tak křičival, tak bědoval, že sami pohané s ním outrpnost měli.

„Můj Pane! můj Bože!“ — tak zaznamenaly japonské zprávy jeho nářek — „je-li možná, že jsem já pro ten bídný, krátký život zradil tvou víru svatou? —

Můj Pane, můj Otče milostivý, teď vidím, jaký jsem to hřích učinil! Ach, jak mi toho líto, že jsem já Tě tolik urazil! — Pane, který's mne stvořil a předrahou krví svou mne vykoupil; odpusť moje hrozné hříchy, — dej starému tělu oné síly, abych mohl Jméno tvoje vyznati, a tento aspoň můj starý věk Tobě obětovati. Dej Pane! ať shladím svůj hřích a smírím Tvou spravedlnost!“ — Tu plakával, že pro pláč ani mluvit nemohl.

Titěz Japonové vypravovali, že mnohokráte slyšali prosbu jeho: „Přijmi Pane, oběť mé vůle; posilni mne milostí svou, abych Ti mou lásku mohl prokázati, abych v nejukrutnějších mukách vydržel až do smrti; — když jsem svatou víru Tvou byl hanebně zradil, ať za ni teď svědectví vydám!“ —

Pohanští sousedé, slyšíce takový nářek, přicházeli k němu a tázali se ho, proč tak naříká? cože mu schází?

„Já pláči,“ odpověděl, „že jsem byl proti Bohu hřešil, proti Bohu pravému, Stvořiteli nebes a země! hřešil jsem pro strach smrti, a svatý Boží zákon jsem opustil!“ —

Příchozí se smáli a pravili: „Ty blouzníš, ty's se na rozumu pomát!“

„Nepomát,“ odpověděl Ferreira, „já vím co mluvím; pravím to s lepším rozumem, než jsem kdykoli jindy mluvil. — Prosím vás, povězte gouverneurovi (vladaři) jak jest mi toho líto, že jsem Bohu svému víru nezachoval! Řekněte mu, že s Boží pomocí jsem nyní hotov, dáti život za křesťanskou víru, pro lásku toho Boha, kterého miluji, Jehož ctím, jediného za Stvořitele nebes i země vyznávám, Jehož zákon jest pravdivý, a mimo Něj žádného spasení není!“

Pohané šli tedy k vladařovi a zprávu dali o všem, co posavad byli slyšali. Vladař svolal celou radu svou, a na Ferreira tu vydan nález, že má vydán býti na tytéž muky, ve kterých před dvaceti roky byl od víry odpadl.

Vojáci byli pro něho vysláni. On ležel nemocen v posteli, vytrhli jej, hodili na zem, svázali a vlekli zrovna na popraviště, na „posvátnou horu mučeníkův.“ Po cestě byl P. Ferreira s milostí boží již zase missionářem. Hlásal hlasem mužným, že není pravé víry mimo víry Pána Ježíše, jenž za nás byl umřel. Děkoval Bohu, že ho zase na milost přijímá, prosil křesťany, aby se nedali zvrátiti od víry a žádné mučírny se nebáli. — Kající tento muž byl vřelou láskou tak rozčinen, že slova jeho plamenem se zdála a Japonové se divili, kde se v takovém staříčkém muži tolik síly a důvěry bere.

Když na „horu mučeníkův“ přišli, spatřil ono místo, kde před 20 roky byl P. Ježíše zapřel; bál se políbiti zem, která jej zrádného kněze byla nosila. Nemluvil nic, mlčky a pokorně stál, když mu ruce poutali a celé tělo ztuha vázali. Pověsili jej na šibenici, hlavou pustili do jámy. — Lidstvo čeká vůkol, co se stane; plyne jedna hodina po druhé, přichází žalostná pátá hodina. — P. Ferreira vzývá hlasem silným nejsvětější jména „Ježíš, Maria!“ — a trpí pokorně! Bolesti staříčkého muže jsou brozné; krev kape z úst, z nosu, z očí, střeva bolí, jakby nožem řezal, srdce jakoby se utrhnouti mělo; pokorně a tiše trpí mučeník. Již se setmívá, lid se rozchází, jen stráže bdí, Ferreira trpí pořád. I projde druhý den i druhá noc, a třetí den a třetí noc; osmdesátiletý stařeček již visí osm a šedesát hodin: „Ježíš, Maria, Josef!“ zvolá a umírá, kající duch se ubírá k nebi, aby tam poděkoval spolubratrům dobrým, kteří za něj byli život obětovali; — P. Mastrillus, P. Rubinus, P. Męczinski a sv. František Xaverius jej radostně vítají, ani slovíčkem nevyčítají chybu jeho. Radostně jej vedou ke trůnu božímu. — P. Ferreira býval zrádcem řádu svého a svaté víry své; on se stal hrdinským mučeníkem!

Jesuité od té doby nezapoměli na svůj milý národ japonský. Stojí ovšem psáno ve všech knihách, že tenkrát se musila dokončiti posvátná missie japonská, an prý nebylo možná, missionáře na ostrovy ty vpraviti, ano že prý za hříšnou odvážnost se to kladlo, život lidský, život kněžský vydávati na smrt jistou. Ale již víme, že tomu tak nebylo. Katolická církev se Pánu Bohu zasvětila na život i na smrt. Když Pán Ježíš na jistou smrt se vydal, pročby tak neučinil i missionář? Známe národ daleký od Japonie, národ tichý, mnohokráte ztupený, i víme, že jesuité z toho národa vyšlí chodili do Japonie, arci v tichosti, aniž ve světě to roznášeli. — Kdo jest národ ten tichý nicméně však pro svatou víru křesťanskou tak pracovný? Jest to národ česko-moravský, národ tichý, který veliké práce již podnikl v katolické církvi, ale mlčí o tom, svým svatým patronům všechny zásluby obětuje! Jest to národ náš! těšme se, že k tomu národu přináležíme, milujme tyto horlivé missionáře, jsouť naši národem i vírou! —

Čtyry české missionáře jsem posavad seznal, kteří s nejvyšším nebezpečenstvím života na ohroženou missii v Japonii se odvážili; zápisy o nich nacházím velmi kratičké; možná, že jejich přátelé v příbuzenstvu nějakou vědomost o nich mají, neb že někde v matrikách něco o nich zaznamenáno; kdoby něco blížešího o nich u veřejnost uvedl, zvděčil by se zajisté lidu našemu. Byliť pak ti missionáři: P. Vácslav Paleček, P. Jan Grueber, P. Jan Hoppe a P. Jan Koffler.*)

6. Nová doba církve japonské; apoštolat modlitby.

Jaký byl život těchto našich českých krajanů a missionářů v Japonii, nevíme, ani jak byly práce jejich požehnány, ani konečně jakou smrtí zemřeli, zda-li dosáhli vyššího stáří aneb se strastí a svízeli utrápili? Bůh to ví. Máme za věc jistou, že písemnosti jejich leží někde v Japonii ukryty, ale čas ještě nenadešel, aby se byly objevily; spisů těch neznáme sice, ale to víme, že missionáři dle způsobu svého se uměli postarati o to, aby národ křesťanský si byl vědom své křesťanské důstojnosti tak, že národ sám se ujal záležitostí náboženských, aby nejenom žádné zkázy nevzaly, nýbrž co nejvíce možná prospívaly. Missionáři cvíčili důkladně celou osadu ve svaté víře; ale když viděli některého muže nadaného, zvolili jej ihned za svého dojoku čili katechistu, což si kladli křesťané za nejvyšší čest v národě; dojoku ten byl veskrz důkladně vyučen u všech člancích svaté víry a v nepřítomnosti missionáře učil na místě jeho. Kde bylo možná, vybrali k tomu muže svobodného stavu; avšak ani ženatí nebyli vyloučeni. Takových dojoků bývalo na dvě stě neb tři sta po Japonii rozděleno. Jiný výtečný ústav byly

*) P. Vácslav Paleček, missionář v Japonii od r. 1735—1760. První slovo o něm nacházíme v rukopisu diarium collegii ad S. Clementem Pragae: (ke dni 30. října 1736) „Na zámorské missie se odebrali: P. Florian Bahr, missionář království našeho; P. Jan Siebert, který u nás letos dokončil theologická studia; P. Paleczek z Jindřichova Hradce; P. Jan Grueber, který třetí rok theologie v Olomouci odbyl. První dva do Číny, poslední dva do Japonie.“ Více v diarium nestojí. — V tištěném katalogu jsou seznamenáni všickni čeští missionáři tovaryšstva Ježíšova, mezi jinými také „P. Vácslav Paleczek od roku 1736 v Japonii.“ Mimo tohoto Vácslava jsou v katalogu též Antonín a Jan Paleczok; zdaliž byli z přízně, nevím.

P. Jan Koffler, jsa tébož roku 1736 v druhém roce bohosloví či jak se tenkrát pravili „magistrem,“ kázal o letnicích na prostřední svátek na Slíchově a na poslední svátek u sv. Ducha v Praze; roku 1738 přišel za missionáře do Japonie, kde asi 1760 zemřel.

P. Jan Hoppe byl asi poslední z missionářů japonských; ještě r. 1772 jej nalazáme na missii japonské, tudy jsa tenkrát kmet asi 60—70 roků starý dostal v Japonii bez odporu zprávu o zrušení svého milého řádu, a bezpochyby tam umřel! —

„marianské kongregace,“ čili družstva křesťanů uvědomělých, která bych nejspíše k našemu katolicko-politickému kasinu přirovnal, toliko že za tamních poměrů byla náboženská část hojněji zastoupena, an k př. bylo určeno, kolikrát do roka má každý spoluoud k sv. svátostem přistoupiti, jaký podíl bráti na účtě svatých patronů a p.; spoluoudové si zvolili ze středu svého starostu a jeho rádce, kteří pak téměř samosprávně řídili křesťanské záležitosti v osadách, ano i nemalá právomocnost jim byla svěřena.*) Tím se stalo, že osady květly v křesťanském uvědomění i tu, kde missionář sotva jednou za měsíc je navštívil, ano i tenkrát, když poslední missionář jim byl zemřel! V tu smutnou chvíli, kde posledního missionáře smrt jim byla vyrvala, zbyli jim dojokové; tito missionáře vložili do hrobu, vykropili, za něj se pomodlili a od té doby zastávali dojokové pokud mohli, úřad missionářů; dojokové hlásali slovo boží, učili křesťany a pohany, udělovali křest svatý dětem a dospělým, těšili umírající. Starostové kongregací přihlíželi ku kázni mravů, i udrželi ji v úplné ryzosti.

Tak zemřeli poslední jesuité, poslední missionáři v Japonii. Až po tu chvíli se neví, kde se skrývají tiché hroby jejich; ale nebojme se, snad se blížící hodina, kde věrné duše povědí, kam svého posledního drahého missionáře pochovaly! Starostové kongregací tam vodívali tajnou dobou osady své a klečíce nad hrobem slibovali věrnost Pánu Bohu a svatě víře až do smrti. Otec tam vodíval syna svého a matka přiváděla děti své, řkouce jim: „Děti, zde leží náš duchovní otec; z dalekých českých krajů k nám přišel i naučil nás Boha znáti a nás pokřtil; děti, buďte věrny v tom, co jste na křtu slíbily. Na tento hrob missionářů se choďte modlit, a pak, až my vaši rodiče někdy zemřeme, položte nás u nohou missionáře a povězte dětem vašim od pokolení do pokolení, že zde leží missionář našeho národa! — Přijdou časy — Bůh jediný je zná — že noví missionáři navštíví národ náš; budou míti troje znamení, po němž je poznáte, náš nebožtík missionář to povídal totiž že praví missionáři 1. nejsou ženatí, 2. ctí Panau Marii, 3. uznávají nejvyššího papeže v Římě; až pak přijdou takoví missionáři, těm věřte, jako nám věříte, svým věrným otcům a matkám!“

Křesťanské osady stály v úzkém mezi sebou spojení jako mohutný dům, kde jedna klouba podpírá druhou a stojí na základech nezvratných. Nechť si přijdou bouře, nechť se deště valí; dům se nehne, když jest důkladně zbudován. Missionářové japonští byli všickni vymřeli; ale což myslíme, že svůj drahý národ opustili? aneb že národ zapomněl na své apoštolské muže? Aj nezapomněl, ale ctil je vroucně jakožto své zástupce v nebesích; když mezi lidmi nebylo žádné pomoci, volali k svatým patronům do nebe. Jeden z missionářů již byl za svatého prohlášen, o druhém se jednalo, nejenom o missionáře, nýbrž i o jiné věrné křesťany a křesťanky japonské, že za svaté mají prohlášeni býti. K nim volali nynější osířelí Japonové o pomoc a zajisté sběhly se věci nenadálé.

Mohlo to býti asi 20—30 let po smrti posledního missionáře; o Japonii nebylo nikde řeči. Předešlý papež v Římě, Řehoř XVI., neměl však pokoje, pořáde mu Japonie ležela na mysli; když se modlil neb mši sv. sloužil, bývalo mu, jakoby ho někdo napomínal, řka: „cožpak do Japonie missionáře nepošleš?“ — Kdo to byl, jenž tak papeže vyzýval? Zajisté nikdo jiný než patronové japonští. Papež se svým úmyslem se svěřil jiným mužům osvíceným, ale ti byli proti tomu, jelikož cizincům není možná na břehy japonské se dostat; příchod, žalář, smrt jsou v tomtéž okamžení. Nicméně vyzval papež nejsrdnatější missionáře, zdali by se některý neodvážil do Japonie? A hle,

*) O marianských kongregacích těch šife jedná brošura: „Co jsou jesuité?“ na str. 179—189.

oni svolili! Papež vyvolil z nich jednoho rodem francouz a jménem Forçade (čti Forsád),*) zajisté proto že svou moudrostí, srdnatostí a bohabojným srdcem nad jiné vynikal. Když se na cestu tento strožil, opět se něco neobyčejného přihodilo.

Několik francouzských jesuitů bylo posláno na posvátné missie za moře; mladší spolubratři jejich je vyprovodili až k bráně a lítostně naříkali, že missionářský úřad také jim není svěřen. Ale když apoštolský úřad není nám svěřen, pravili mezi sebou, proč bychom neměli ujíti se apoštolatu modlitby? Tudy právě v den sv. Františka Xaveria, patrona Japonů, roku 1844 zarazili mladí jesuité mezi sebou apoštolát modlitby, i jiní lidé se rádi přidali k němu, prosili v Římě za potvrzení, obdrželi je a jako bleskem šířil se apoštolát modlitby po národech. Za několik let počítal své spoluoudy na miliony. Údové apoštolátu toho neberou žádných nových povinností na sebe, toliko se odhodlají, že svoje obyčejné modlitby, práce a dobré skutky budou Bohu obětovati za missionáře a za rozšíření svaté víry. To se událo ku konci roku 1844 a 1845; v tom samém čase strožil se P. Forçade na cestu, křesťané se modlili a neohrožený missionář se šťastně dostal na ostrovy Liu-kiu, na samém pomezí Japonie. Nikdo jej co kněze neznal, ucházel se o úřad tlumočnicka a dostalo se mu ho roku 1845. Když tak nepoznán ztrávil několik měsíců, poslal zprávu k papeži do Říma, z nížto měl sv. Otec Řehoř XVI. nesmírnou radost. Řehoř XVI. vyvolil jej za biskupa pro Japonii a udělil všech pravomocností, jichžby v takových dalekých zemích potřeboval. Byl to jeden z posledních výkonů onoho papeže, brzy na to zemřel. P. Forçade jsa zpraven o své volbě za biskupa, odjel do Číny, aby tam biskupského svěcení obdržel, a — ó jak nezpytatelní jsou soudové boží! — byl vysvěcen za biskupa avšak umřel, anižby do Japonie se byl navrátil!

Nový papež Pius IX. setrval v navržené japonské missii, ale do země vniknutí nebylo možná; čtyři missionáři se o to pokusili, totiž: P. Collin, Furet, Girard a Mermet, ale nedostali se tam. P. Collin se odvážil z lásky k Pánu Bohu a pro spasení pohanů na cestu dalekou, šel v ustavičných deštích, kde nikdo se na cestu nevydal a žádný ho nepotkal, šel pořád pěšky; již byl 200 hodin cesty ušel: tu jej přílišné namáhání porazilo, on umřel i nedošel cíle svého. — Druzí tří se dostali až k břehům, ale tyto byly tuze dobře střeženy, a ony nešťastné kříže na cestách položeny. Missionáři se musili smutně vrátiti. — Avšak svatí patronové japonští vymohli zase něco jiného.

„Apoštolát modlitby“ konal po celém světě své modlitby za missionáře a hle, roku 1857 dán nenadále v Japonii zákou, že ony pověstné kříže na cestách a ve branách se mají odklíditi, aby se po nich nemusilo šlapati. Kterak se to stalo? Hollandané, jichžto návodem před 250 lety ony kříže tam byly pokládány na příkoř katolíků, nyní to již sami těžce nesli, (an nynější Hollandané nejsou katolíkům nepřítelny) — zařídili s Japony novou smlouvu, dle kteréž se potupné kříže musily odklíditi. Jak jest Bůh divný v řízení svém! Sotva že Japonové svolili v tu novou smlouvu, ucházeli se jiní národové o smlouvu podobnou; i přijížděly do Japonie koráby americké, anglické, ruské a francouzské. Francouzům byl povolen přístup ke třem městům: Jokohama, Nangasaki a Hakodadi, (smlouva podepsána r. 1859 na den sv. Michala archanděla, patrona církve katolické); i dovoleno francouzským kupcům, že v těchto městech si smějí konati služby boží dle svého způsobu. Není divu, že francouzský národ, an jest národem katolickým, přivezl spolu i své missionáře; i všecka znamení okazovala k tomu, že modlitby za zdar japonské missie došly u

*) P. Forçade byl kněz z kongregace „missionářů zámořních,“ tedy nebyl jesuitou.

Boha vyslyšení. První bylo to, že v ten čas, roku totiž 1862, bylo šestadvacet japonských mučovníků, kteřížto roku 1597 byli za víru křesťanskou v Nangasakách ukřivžováni, od papeže Pia IX. za svaté vyhlášeno. Francouzové pomýšleli hned, že těmto svatým patronům japonským v těchže Nangasakách postaví kostel; položili základy, za dvě léta byl důstojný chrám dostaven a tak dalece upraven, že dne 19. února 1865 mohl býti posvěcen. Rádi by jej byli postavili na popravišti samém, na tak zvané „hoře mučovníkův,“ kde oni noví svatí a jiní Japonové byli vítězně umírali; ale nezdálo se to býti příhodným, protože hora ta jest asi hodinu cesty od města vzdálena, proto obrán k tomu jiný pahrbek při městě a veskrz příhodný. Podle znění zákona byl kostel pro kupce francouzské, ale při svěcení bylo lidu na tisíce přítomno, ano pořáde přicházeli z krajin vzdálených tak, že na některý den se počítalo i 15.000 lidí, kteří na křesťanský kostel se přišli podívat.

Dva kněží, pp. Petitjean a Furet, při kostele tom přísluhovali. Čtyry neděle po svěcení kostela přišel o půl jedné hodině s poledne kostelník, i vypravoval, že jsou tam lidé a chtějí se podívat na kostel. P. Petitjean byl na rozpacích, má-li v ten neobyčejný čas kostel otevřít, aby snad v tom nějaká léčka nevězela, poněvadž zákonem byl kostel pro Japony zapovězen. Ale vnuknutím svatého anděla šel a otevřel kostel; venku stálo asi patnáct Japonů, mužských a ženských. Mlčky vejdou do kostela a přivrou dvěře. Jedna z ženských začne mluvit a kleknuvši praví: „My všickni zde máme takové srdce jako Ty.“ Missionář tomu rozuměl, i ptal se, odkud přišli? Jmenovali blízkou ves a doložili: „U nás ve vsi mají všickni takové srdce jako my;“ na srozuměnou tím dávajíce, že u nich celá ves jest křesťanská. Vděčným srdcem poděkoval missionář Pánu Bohu a v dalším hovoru okázal na jeden obraz na stěně, zda-li ho znají, kdo jest to? — „I známe, jest to Panna Maria s Ježíškem, Ježíška jsme nedávno slavili (vánoce); nyní máme sedmnáctý den postu, a přijde nám brzy svatého Josefa!“ Tak pěkně si tento dobrý lid všecko zachovával. Radost na obou stranách byla nesmírná; lid se radoval, že ponejprv v živobytí svém viděl křesťanského kněze, a kněz zase se radoval z tohoto dobrého lidu.

Pověst o tomto shledání se roznášela mezi tajnými křesťany, radovali se, až některým z moudřejších připadlo, zdali tito noví kněží jsou také praví missionáři? Což kdyby tu pravou víru neměli? Vypravili tedy jednoho dojoku, jmenem Petra s jinými moudrými muži na přezvědy. Přišli, jakoby se chtěli podívat na kostel; missionář jim ho okázal.

Mezi řečí, jakoby nenadále, prohodil Petr: „Pane, máš-li pak také děti?“

„Ovšem že mám, Vy jste moje dítky, všickni Japonové jsou moji synové a dcery,“ odpověděl missionář.

„Ale jiné vlastní děti nemáš?“

„Nemám, my kněží jsme zavázáni k životu panickému.“

Při těchto slovech jen se svítily oči Japonův pro samou radost; neb na takové kněze čekali.

Při další řeči zase vyzvídal Petr: „Jestli pak ctíš Pannu Marii?“

„Arci že ctím; ale zdaliž pak ty ji ctíš? máš-li pak růženec?“

„Mám,“ zvolal radostně Petr, a v okamžení měli všickni Japonové růžence z kapes ven.

„A já ho též mám,“ pravil missionář, vyndávaje svůj růženec; „hle, tyhle korálky jsou otčenáše, tyto menší jsou zdrávasy, a tuhle jest věřím v Boha!“

Japonové radostně líbali své růžence; tu vytasil se Petr s třetí otázkou: „Viděl jsi papeže v Římě?“

„Já jsem Jej náhodou viděl,“ odpověděl missionář, „i mám též jeho obraz. Avšak co s tou otázkou míníš?“

„Já vím že do Říma musí býti daleko tuze, že každý missionář nemůže do Říma; já toliko myslím, zdali posloucháš papeže?“

„Poslouchám, on jest mi náměstek Kristův na zemi a viditedlná hlava církve!“

Radost hodných Japonů byla dovršena; oni měli pravého missionáře; tři znamení jim byli otcové jejich udali, totiž: že praví missionáři 1) nejsou ženatí, 2) že ctí Pannu Marii a 3) že poslouchají papeže v Římě; radostí padli missionářovi k nohám, plakali a líbali nohy jeho, že mají pravého missionáře, jaké otcové jejich mívali.

Poselství se vrátilo utěšeně domů a vypravovali, jak po všech znameních poznali pravého missionáře; křesťané nabývali důvěry, seznámili se blíže mezi sebou, protože pro ukrutné zákony se posud musili skrývati, a teď shledali, že v okolí Nangasak může býti asi půl třetího tisíce a po celé Japonii asi dvakrát sto tisíc křesťanů. Za několik dní přišel z Říma od papeže Pia IX. dekret, jímž se P. Petitjean ustanovuje biskupem japonským. Přijal dne 21. října 1866 posvěcení a se svými kněžími s apoštolskou horlivostí pracoval, pokud se to při tamních zákonech státi mohlo; od 1. ledna do 9. června 1867 přistoupilo dvanáct set lidí k svatému přijímání.

Dobře měli křesťané japonští, že pevně se přidrželi svatého náboženství; neb brány pekelné vyvstávaly znovu, aby krutým pronásledováním utlačily církev japonskou. Staří Japonové byli statní mučenci za svatou víru; jak se zachovají Japonové našeho věku? Původ pronásledování byl politický.

Jsou v Japonii dvě politické strany, které se dobře „staří“ a „mladí“ nazvati mohou. Staří byli v ministerstvu Taikun při vládě, i nebyli křesťanům nepříteliví, vždyť učinili smlouvu s národem severo-americkým, anglickým, ruským a francouzským; ukrutné staré zákony proti křesťanům sice byly ještě vyvěšeny po ulicích, ale vláda nechala křesťany v pokoji, vědouc, že jsou to nejsprávnější poddaní. Ale strana „mladých“ jim nepřála a použila toho, aby svrhla Taikuna s ministerstva, spílajíc mu, že prý není národní, že tuze povoluje cizincům, ba že prý i hněv pohanských marných bohů naň svolávala. Bázlivý Taikun, chtěje dokázati, že není žádným přítelem křesťanů, jal se pronásledovati nevinné poddané. Věděl sice, že jsou neviní; ale což nepravil druhdy Pilát, že Ježíš Kristus žádné viny na sobě nemá a přece Jej ukřižoval? Zdaliž japonští křesťané neměli jíti cestou křížovou?

V noci ze dne 14. na 15. července 1867 vrazili nenadále úředníci s četným vojskem do údolí Urakami blíže Nangasak, vtrhli do křesťanské vsi „svatého Františka,“ stloukli starostu obce, svázali jej i syna jeho a mnoho jiných lidí, mužských i ženských, ano i jednu matku s dítětem dvě leta starým. Pak přepadli obce sv. Klary, sv. Josefa a sv. Marii, zjímali tam mnoho křesťanů a vedli je pohromadě do Nangasak v tu chvíli, když lidé po mši svaté z kostela vycházeli. Zajatých bylo přes 60; zavřeli je do žaláře. Podobně se dalo v okrese Omura, kde 114 křesťanů zavřeli.

Neminulo dne, coby nebylo viděti křesťany vodit v řetězích na radnici druhým křesťanům na hrůzu; na radnici pak je stloukli a všelikými prostředky k odpadu nutili. Jistý mladý muž byl napřed ztrýzněn, načež mu soudce pravil: „Viz, pamatuj na svou matku, na svou milou manželku a na malé děti své; cožpak bys se k nim nechtěl vrátiti? Nech té nové víry a budeš směti hned domů!“

„Nenechám, odpověděl muž, já pro žádnou ženu křesťanem se nestal a pro žádnou ženu křesťanství nezhodím; mám jen jedinou duši a tu chci spasiti!“

V žaláři nangasackém zacházeli s křesťany čím dále tím hůř, stěsnali jich veliký počet tak, že nešťastní nemohli seděti ani ležeti, výbrž ve dne v noci státi; nikdy nespali a jsouce tím seslabeni nemohli vydržeti muka, jimiž je na soudu trýznili. Dne 7. září jich odpadlo jedenadvacet, bolestí a nespaním utrýznění zapřeli Krista. Příklad ten ustrašil vězně druhé, jeden po druhém odpadával, za čtyry neděle již nebyl leč jeden, který ve všech bolestech věren zůstal. Odpadlíci byli propuštěni na svobodu; sotva však vykročili ze žaláře, tu se spamatovali; hned toho samého večera se osmatřicet odpadlých křesťanů dostavilo k soudci s písemným osvědčením asi v tento smysl: „Strachem před mučírnou jsme se zřekli víry své, ale stalo se to jen ústy, teď přicházíme napravit svůj hřích; tu jsme, zaveď nás do žaláře, my strpíme všecko, i samu smrt!“ — Druhého dne se dostavilo nových deset kajčích vyznaváčů. —

Žalář omuranský známe již ze života bl. P. Karla Spinoly; křesťané našeho věku se v něm zase tak trápili, jako otcové jejich před 250 lety. Žalář stál na vršku, nebyla to než jakási prkenná klec, kde vítr, dešť a sníh bolestně řádil; byli tu stěsnáni mužové, ženy, dívky a malé děti. Děti pomřely hned v první dni, dospělí byli mučeni nejvíce hladem tak, že v prvním roce ze 110 křesťanů jich sedmdesát zemřelo.

Ubozí katolíctví křesťané se opět obrátili k sv. Oci do Říma, jemu požalovali své strasti a prosili za jeho modlitbu a papežské požehnání. Laskavý Pius IX. zaslal jim milý dopis, ve kterém jich těší, sílí a svaté požehnání uděluje. Ale na tom papež nepřestal; on pomohl! Především vyzval křesťany celého světa, na horlivé modlitby za pronásledovanou japonskou církev, pak psal křesťanským mocnářům v Evropě, aby u japonské vlády se přimluvili za nevinné pro svatou víru pronásledované poddané, a pak — nepodceňujme tento krok — vyhlásil nových dvě stě pět Japonců, kteřížto z počátku XVII. století byli mučnickou smrtí za svatou víru podstoupili, za blahosluvení. Kdo s upřímnou vírou tento výkon pováží, ten uzná, že japonská církev tím obdržela nových svatých patronů před Bohem, kteřížto jakoby vyzývali bojovníky mladé: Setrvejte v boji, vítězství vám kyne!

V Japonii se zatím pokračovalo v pronásledování. Staré ministerium Tai-kun bylo sice svrženo, ale nové, jehož takřka duší byl pan Iwakura (známý ze své cesty do Berlína), stíhalo křesťany napořád. Křesťané konali v tichosti osmidenní slavnost blahořečení svých krajanů a nových patronů; než právě na osmý den (na den narození P. Marie 1868) jest sto čtrnáct křesťanů hnáno k soudu, veskrz otcové rodin. Celý den je nechali státi na dvoře před radnicí, veliký počet lidí se sbíhal, všelijak se hádalo, co se stane. Když se setmělo, zavedeni jsou do soudnice; než v málo minutách je vojsko vyvedlo, vehnali je na koráb a jakkoli byla noc a moře strašnou bouří se zmítalo, jsou odvezeni; nikdo nevěděl kam. Vyznávači se drželi statečně, všickni se modlili růženec. Dlouho se nevědělo, co se s nimi stalo, až později se slyšelo, že některé vyhnali do pustých krajů, jiné že uzavíraly v rozličných žalářích a mučili neslýchanými mukami. Tak jednoho (bylť dojokou) položili na žhavý rožeň jako druhdy svatého Vavřince; on setrval mužně a vzkázal ženě a dětem svým: „Modleme se společně, abychom Bohu věrnost zachovali. Co mne se týče, nebojte se; i byť celé tělo mé nebylo než jediná rána, jsou přece bolesti menší, než byste myslili, Bůh mi přispěl ku pomoci.“ — Pronásledování se rozšířilo po celém císařství, na sta a

na tisíce jsou křesťané zavíráni a pekelnými mukami trýzněni. Čtrnáct missionářů rozešlo se tajně po všech ostrovech, docházeli skrytě k těmto hodným vyznavačům, těšili je v žalářích a na pouštích, starali se o jejich osiřelé rodiny a rozněcovali k setrvání u víře křesťanské.

V ten čas zahájen sněm vatikánský, biskup Petitjean byl na sněm vyzván i šel. S jakou důstojností tu stál muž apoštolský, biskup národa mučnického, jenž stokrát již byl před sebou jako vlastníma očima viděl krvavou smrt! Ale on se nebál a jakmile vatikánský sněm byl odročen, navrátil se k svému pronásledovanému stádcu.

Jako požár, když uchvátí vesnici a stodoly úrodou naplněné, a hoří strašně a pořád dál a dál se rozprostírá; tak zmáhalo se pronásledování japonské! Na nový rok 1870 bylo najednou sedmset křesťanů z údolí Urakami odehnáno, vojsko rozestaveno po všech cestách, každý den chytali a sháněli křesťany, zvláště se pak povídalo, že dívky a mladé ženy od 17—18 let hanebně prodají! Tak byli posléz z Urakami odvedli všecky obyvatele. Bylo jich na čtyry tisíce a všickni se již hlásili k víře křesťanské. Křesťané se chovali výborně. Předvídajíce bouři, šli skoro všickni k svaté zpovědi a k svatému přijímání, posilnit se chlebem nebeským. Vedli je a zástup ten vyznavačů bral se cestou tiše za všeobecné útrpnosti i pohanů. „To nejsou žádní zločinci,“ pravili pohané, „ti trpí pro samou pravdu, jak bude možná, my též na jejich víru se dáme!“

Vyznavači si ovázali hlavu bílým šátkem. „Co to znamená?“ tázal se lid přítomný. Nikdo nevěděl, jaký by to bílý šat měl býti, až jeden ze zajatých křesťanů sám vysvětlil řka: „To jest bílé roucho našeho křtu svatého. Rodiče naši nám ho zachovali a my teď s pomocí boží zachováme až do smrti!“ Tak kráčeli na koráby a modlili se společně růženec. Odvezli je na korábech přes moře, nikdo nevěděl kam. Dojem na pohany byl tak mocný, že někteří hned se hlásili k víře křesťanské, druzí všickni slibovali taktéž učiniti, jakmile pronásledování ustane. Kdožby v tom neviděl cesty prozřetelnosti boží? Křesťany Bůh tak sílil, že jsou nám ku slávě; že za věku našeho máme také tak slavné mučeníky a vyznavače, jako bývali v prvních dobách křesťanstva; sílil křesťany, pravím, že dosáhli nejskvělejší koruny pro království nebeské. Kde jest víra, jako naše svatá víra katolická? Pohané to viděli, divili se a dali se na tu svatou víru; aj, každý vyznavač stal se apoštolem!

Zde máme jeden slavný účinek „apoštolátu modlitby;“ křesťané v Evropě se modlili, a Bůh pro tu modlitbu a dobré skutky udělil křesťanům japonským takové statečnosti v pronásledování. Avšak na tom dosti nebylo; zdá se, že Bůh, který všecky časy má v moci své, uznal hodinu a čas, by dal i japonské církvi tichý pokoj. Křesťané! kdyby pak onen pokoj nastal církvi japonské, kdož může myslí svou vystihnouti, jakých blažených následků to bude mítí?

Svatý Otec papež Pius IX. nepřestával napomínati mocnářů evropských, aby se nevinných křesťanů u japonské vlády zastali; mocnářové tak učinili; a jakých následků to mělo? Slyšme z dopisů missionářů japonských; ze dne 31. března 1873 píše pan biskup japonský Petitjean do semináře zámořských missií v Paříži:

„Právě jsem vám byl odeslal telegram, který vám přináší zprávu, že ukrutné zákony jsou zrušeny a zajatí křesťané propuštěni. Zákony nepřátelské, které na všech ulicích vyvěšeny bývaly, jsou od začátku března odklizeny, vládní rozkaz tak nařídil. Nato vyšel 14. března dekret, dle něhož se měli křesťané pustiti na svobodu, dnes ráno — 31. března, — mi vzkazují vp. Cousin z Ozaky,

že křesťané jsou již propuštěni a on sám že je viděl, když z Ovari odcházeli. Tato dvojí událost, že nepřátelské zákony jsou zrušeny a křesťané osvobozeni, nám platí za důkaz nastávající svobody.“

Tentýž missionář P. Cousin píše z Ozaky dne 4. dubna :

„Známo vám již, že naši drazí vězňové z Ovari se již vrací přes Nangasaki domů do Urakami. Dva dni se tu zdrželi u nás. Všichni dospělí se mohli vyzpovídati, an mi vp. Vigroux, jenž zde právě meškal, pomohl je vyslyšeti. Všichni, muži, ženy a děti byli celý den v našem domě a chovali se jako doma; nikdy nebylo v domě našem tak plno a živo; ti dobří lidé byli tak veseli, jako když studenti na prázdniny přicházejí. Též křesťané z Kišu jsou ode dvou dní na zpáteční cestě k domovu, růžence a medaille prý jim vrátili.“

Tak tedy japonským křesťanům nastávají časy pokojné! S útěchou na ně pohlíží náš sv. Otec Pius IX. a s ním veškerí upřímní křesťané celého světa; sv. Otec Pius IX. z nich má radost, an mu jiní lidé nadělají zármutku dosti a s ním se raduje každý upřímný křesťan. I my se radujeme nad lepšími časy, které se slibují japonským křesťanům. Vždyť jsou naši bratři u víře; tutéž katolickou víru, kterou my vyznáváme, smějí teď vyznávat i oni. Nám, národu česko-moravskému, jest jejich štěstí tím milejší, ani missionáři z našich krajů půdu pro církev sv. svou prací a krví zúrodnovali.

Nebude žádného stavu a povolání, který by z japonské církve radovati se nemohl; všichni stavové japonští stáli u svatě víře tak, jak na křesťanskou důstojnost patří. — S utěšenou myslí pozoruje křesťanská žena a matka, jak vzorně stáli křesťanské ženy a matky japonské! Pamatujme, kterak královna Gratia dosáhla milosti křtu svatého, a vřelá křesťanka jsouc zachovala ve všelikém protivěnství svou vznešenou důstojnost! Ačkoli královnou byla, neměla příležitosti, by konala velké slavné skutky, ale v tiché pobožné domácnosti Bohu sloužila jakožto věrná křesťanka. — S podobnou útěchou pozoruje bohobojná matka onu mladou vdovu a rekovnou mučenicí Alžbětu s malým čtyřletým synáčkem Ignatiem. Jak statečně umírají za svatou víru, jaká to důstojnost křesťanské matky! Tatáž mučenicí Alžběta, synáček Ignatius, manžel a otec Dominik již jsou za blahoslavené vyhlášeni od našeho papeže Pia IX.; smíme je ctíti, tak jako ctíme druhé svaté na nebi, obrazy jejich smějí doma i v kostele zavěšeny býti vedle obrazů Panny Marie a svatě Anny! Jaká to důstojnost křesťanské matky!

A jak panenský stav všude ve světě jest ozdobou katolické církve, tak byly a jsou podnes panny okrasou církve japonské. Krásná jest nám památka oné dívky Marie Bohu zasvěcené, kterážto byla královnou Gratii pokřtila; Krásná jest památka panenské mučenicí Magdaleny, anaž žhavým uhlím ozdobila hlavu svou jako věncem panenským a tak umřela za svého čistého snoubence Ježíše Krista! — Křesťanské panny, nezapomínejte čistou mysl panen japonských!

Když pak vznešeny jsou japonské dívky a ženy, vznešeni jsou ne méně japonští mužové a jinochové! Vždyť jest nám, jakobychem posavad slyšeli moudré řeči krále Sumitandy, jenž první starost míval o ten budoucí život, který za brobem nastává a až do smrti své setrval v horlivosti křesťanské; v paměti nám zůstane statečný křesťanský general Justus Ukondono, on a Leo Taxemdomi Kayemon jest sláva křesťanských mužů. Již se oheň strojil, na kterém měl za živa shořeti, tu Leo umíraje volal všem smrtelným: „Mužové, pamatujte na věčnost, buď věčná sláva čeká, buď oheň věčný, volte moudře!“ Ovšem stálo na dvacet i třicet tisíc

Japonův vůkol něho; stáli, jakoby svědectví chtěli dáti před celou vlastí, že podobně jsou křesťany až do té smrti! — Mužové! tatáž víra jest také naše víra, kdo nám může svatou víru vzíti?

Arci Japonie nám poskytuje též smutných příkladů odpadlictví od víry křesťanské; odpadlíci pak horší byli pohanův! My jsme toho nezamlčeli u vypravování svém. Běda tomu, skrze něhož pohoršení přichází; lépe by mu bylo, kdyby mlýnský kámen uvázan byl na krk jeho a ponořili jej v moři hlubokém! Slyšeli jsme, jak i jeden kněz z tovaryšstva Ježíšova, Christof Fereira zapřel Krista a svatou víru; avšak rádi mu odpouštíme, poněvadž tuhé pokání činil, se napravil a za svatou víru posléz svůj život obětoval!

Dějiny japonské nám okazují novou stránku tovaryšstva Ježíšova. Takovéť jest tovaryšstvo Ježíšovo v povolání a v úřadě svém, tak pracují jesuité. — Náš pak národ česko-moravský počítá mezi oněmi missionáři své krajany; vynikali tam synové české vlasti. Jejich přibuzenstvo se zajisté v Čechách, na Moravě neb ve Slezsku nalezá; jakáby to byla čest oněm rodinám, kdyby se prokázalo, že z toho rodu jsou! Oni missionáři a mučenici jsou — tak jistě doufáme — v nebi, takové radosti u Boha požívají, jaké práce pro Boha podstoupili! Blahoslavený Karel Spinola jest vůdce jejich!

Blahoslavený Karle Spinolo, svatý mučeníku a krajane náš! my vyznáváme, že jsi z lásky k Pánu Bohu na se vzal úřad missionářský a pro svatou víru katolickou zemřel; pros za nás Boha Ducha svatého! Pamatuj na to město drahé, kde tvá kolébka stávala, nezapomínej na ten národ, z něhož tě matka porodila, křížem znamenala, Bohu zasvětila! Přimlouvej se za národ náš, zjednej pokoj naší vlasti, zachovej nám víru svatou katolickou! Amen.

A. M. D. G.

ŠKOLA

BOŽSKÉHO SRDCE PÁNĚ.

Měsíční list pro lid katolický, zvláště pro bratrstva v Čechách, na Moravě a ve Slezsku.

Vydává a pořádá PLACIDUS J. MATHON, benediktin Rajhradský.

Celoroční předplatné 2 zl.;
7. výtisk zdarma.

V Brně 1875.
(dříve v Rajhradě.)

Redakce, administrace
a expedice bydlí:
na Petříně číslo 4.
(Rajhradský dům).

Ročník IX.

Listopad.

Číslo 11.

Obsah: Zrcadlo lásky Božského Srdce Páně (s rytinou). — Modleme se za věrné zemřelé. — Maria! (báseň s rytinou). — O Filipsdorfu. — Žákům a žákyním „Školy B. S. P.“ — Sv. Wolfgang (s rytinou). — Anglická návštěva uvězněného kardinála polského Mecistava Ledochowského.

Příloha „Zábavné bibliotéky“ roč. VI. seš. 9.

„Smrt Smail-agy Čengice,“

Píseň od Ivana Mažuraniče, zčeštil a úvodem příhodným nynějším stavu věci na Balkáně opatřil Vilém Kienberger.

Výtěžek z 1000 výt. toho díla věnováno podpoře rodin hercegovských a bosenských uteklých se do Rakouska.

Kdo si troufá rozprodati více výtisků, přihlas se u nás v Brně. — Z mnohých hodnověrných pojednání o stavu křesťanů mezi Turky a z částých dotyčných zpráv v našich novinách o Jihoslovanech pod jařmem Turka můžeme si již dosti jasný udělati obraz skutečně srdcelomných jejich útrap zejména ve dnech nynějších. Plativše do nekonečna daně netoliko nejsou ani toho jim ještě zbylého praskrovného majetku jisti před libovůlí výběrčích, nýbrž ani života svého nemohou uchrániti, ani cti svých žen a dcer. Arciť když křesťan Turkovi tolik jest co pes — a na Východě pes jest obyčejně bez pána, potuluje se ulicemi měst hledaje potravu, a dovoleno jest každému jakkoli libo jej trýzniti a smrtiti kterýmikoli mukami, — pochopujeme, kterak může býti tak beze všeho milosrdenství týrán a olupován o to, co jemu nejdražší, nejsvětější. Nedivme se tedy, že když konečně naplušna jest míra turecké svereposti a nespravedlnosti a křesťanský lid k zoufalství dohnán, že trhá a odhazuje hanebná pouta, která ze záští proti Kristu Mohamedán křesťanům ukoval. Ovšem kdyby vstali staří rekové křesťanství J. Sobieský, Eugen Savojský, Leopold a všichni ti obhájcové křesťanství proti Turkům, kteří svou krví chtěli vykoupiti a vykupovali svatou zemi, již k hanbě křesťanských národů dosud Turek drží, ti by se velice podivili, kterak veškerý jejich zápal pro věc svatou již vymizel a nyní trvá toliko mezi křesťanskými Slovany na Jihu, a bolestí by se zachvěli spatříce ty bojovníky pro zlatou svobodu, a pro víru nyní tak osamotněly, ba od tak zv. veřejného mínění (ovšem jsou to noviny židovstva, také odvčkého nepřítel křesťanství) co den tupeny. Avšak bojovníku, který hotov jest krev svou proliti, není smrt hrozná, bídnější los čeká ženy a děti, které ven z obydlí musejí utíkat, do deště a mrazu, bez oděvu, beze chleba. A takových přebídných rodin jest i v Rakousku na tisíce. Utekli týrán

a zhanobení Turkovu a nyní dívá se jim hlad do očí. Jakkoli bychom posuzovali Bosňany bojující proti Mohamedánům, naproti těmto hladovým rodinám nemůžeme své srdce zavřít, nemůžeme jim odepřít milosrdenství svého. Kdo rychle dá, dvakrát dá, a kdo milosrdenství prokáže bližnímu, dojde milosrdenství také u Boha. Nuže vzchopme se ze svého sobectví a dosvědčme skutkem, že máme srdce křesťanské, že se známe ke svým národností příbuzným bratřím Jihoslovanům. — Rychlé rozprodání těch darovaných 1000 výt. považujeme za prostředek osvědčení naší křesť. vzájemnosti a nadějeme se, že ona se pouze tím neuspokojí.

Knihy redakci zasláné :

De rationibus festorum SS. Cordis Jesu et purissimi Cordis Mariæ, libri IV. auctore P. Nic. Nilles, S. J. Oeniponti. Editio IV. — Tedy již čtvrtého vydání v době velmi krátké dožil se jmenovaný spis a jest zajisté nenepatrným dokladem dosvědčování, že úcta k nejsv. Srdci Ježíšovu, zejména za posledních 2 století, velké rozsáhlosti a obliby se dodělala. Arciť spis P. Nillesův jest sám všeho rozšíření hoden, an, jak na slovo vzatý kritický list „Revue de sciences ecclesiastiques“ praví, nejobšrnější a nejdůkladnější jest ve svém předmětu, — doporučuje a rozšiřuje sama sebe. Uherský primas kardinal Šimor doporučil již vloni ten spis svému duchovenstvu, a v časopisech anglických a španělských byl velmi chvalně posouzen. „Škola“ mluvila o každém jednotlivém vydání a k tomuto mimo chvály dříve psané podotýká, že pl. t. spisovatel o to velmi dbal, aby k. p. české knihy v tom spisu uvedené řádnou a bezchybnou českou literou byly tisknuty. My jsme již úplně tomu zvykli, čísti v cizých spisech slova česká bohopustě zpotvořená; tím více nás překvapuje ona šetrnost k našemu jazyku, již námi na jevo dává pl. t. spisovatel, rodem Němec a — jesuita. Krámská cena knihy jest 6 zl. u p. spisovatele 4 zl., kněžím, když chtějí, nahradí výlohy stipendiemi mše sv. —

Navedení ku zpěvu pro mládež I. třídy na školách obecných. S několika praktickými příklady a sbírkou písní s průvodem píana podává Em. Vašák. V Praze nákladem F. A. Urbánka. Cena 40 kr.

Agenda pro učitele. V Praze, nákladem F. A. Urbánka.

Knihy pro každého hospodáře. Napsal J. Dumek. V Olomouci, nákladem Vl. Žákovského. Seš. IX. Cena 30 kr.

Milodary sv. dětství: Vlp. K. Kotrbelec v Pouchově 4 zl.; cth. Uršulinky v Kutné Hoře 4 zl.; vlp. Fr. Janiš v Bludově 5 zl. 10 kr.; vlp. K. Bilčík v Předměstí 50 kr.; vlp. P. Duben, vik. v Nezamyslicích 30 zl.; Šim. Václav, uč. v Měčích 1 zl. 63 kr.; děti a bratrstvo růžencové z Lipníka 3 zl. 50 kr.; Františka Klikarova; dívky sirotčince u sv. Notburgy v Praze na výkoupení pohanského chlapce, který má býti křtěn na jméno Josef 10 zl. —

— P. T. šířitelé „sv. dětství“ račtež naší redakci co nejdřív, třeba koresp. listkem, udati počet potřebných výtisků „českých ročenek“ (vždy pro 12 přispívajících členů 1 výtisk), aby se náklad určit mohl.

Zveme k předplacení-se na časopis

„Škola Božského Srdce Páně“

ročník X. (1876)

a na přílohu

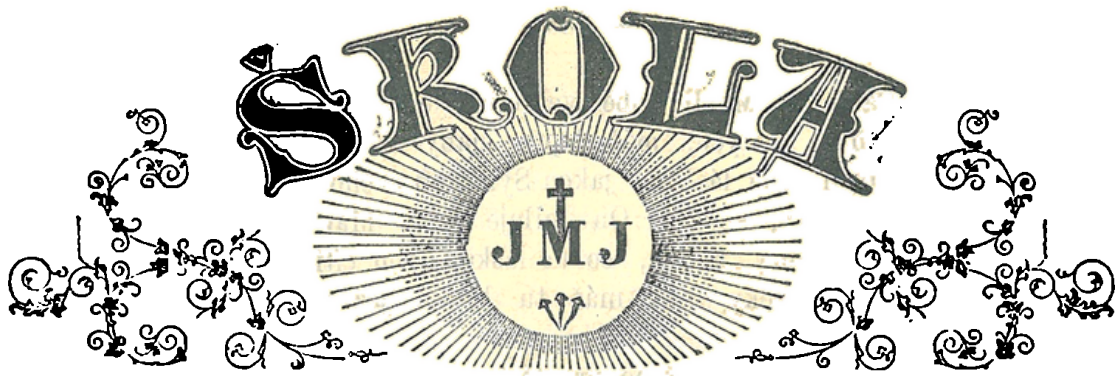
„Zábavná bibliotéka“

roč. VII. (1876.)

„Škola B. S. P.“ bude příštím rokem opět vycházeti měsíčně o 2 arších velké 8° a stojí (s poštov. zásýlkou) ročně 2 zl. Vynasnaží se zejména krásnými ilustracemi se obohatiti.

„Zábavná bibliotéka“ co příloha (na zvláštní předplacení) bude jak dosud vycházeti v celých svazcích, jenž dle objemu díla více méně měsíčně. sešitků budou zahrnovati a stojí **celoročně 1 s prémie** (velký olej. obraz) **3 zl.** Pro tento ročník ustanovena jest prémie obraz **Ukřížování Páně** podle výtečného štětce Führichova.

— Z ročníku dřívějších jsou ještě na skladě zejména 3 poslední, IV., (za 2 zl. 50) a VI. (po 3 zlatých), ku kterým prémie sv. Anna, Bohorodička a sv. Josef.

Božského Srdce Páně.

Ročník IX. Listopad. Číslo II.

SLÁVA VšeCh sVatýCh jak na nebi se ozÍVá, zniž
I Do konČIn zeMě.

Zrcadlo lásky Božského Srdce Páně.

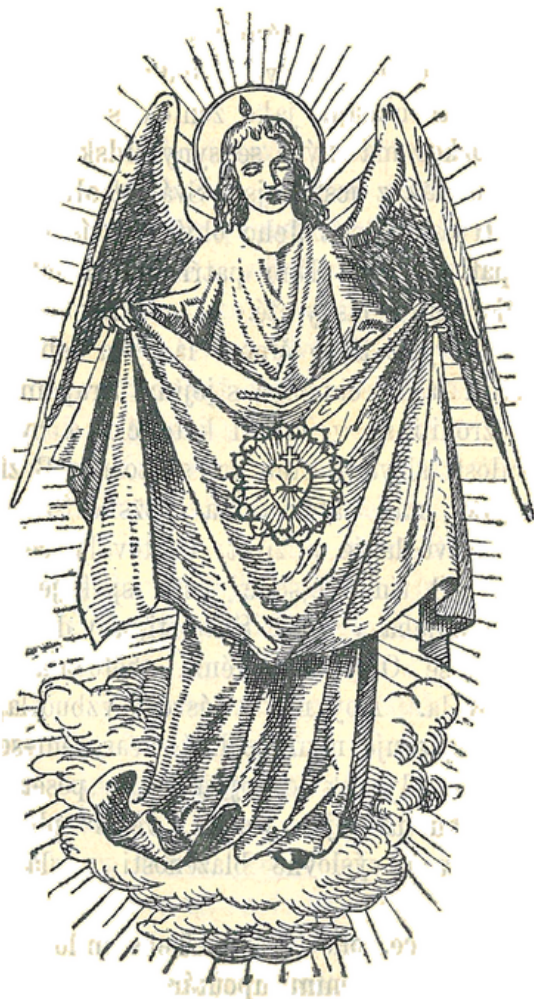
XI.

„Nad to pak nade všechno mějte lásku, kteráž jest svazek dokonalosti; a pokoj Kristův vítězí v srdcích vašich, k němuž i povolání jste v jedno tělo, a buďtež vděční.“ (Kolos. 3, 14.) — Epišt. na ned. 25. po sv. Duchu.

Boholidská láska B. Srdce Páně.

5. Láska B. Srdce Páně jeví se nám co láska onoho srdce, jež Syn Boží za své přijal a tím převelmi povýšil.

Věčné Slovo od Otce, Syn Boží běže Srdce to, spojuje se s Ním bytostně, činí je osobním Svým Srdcem, tak že ono jest teď veskrz opravdové Srdce Boží. — Jakožto nejdokonalejší Srdce lidské mělo v sobě B. Srdce Páně všecku lásku lidskou v nejdokonalejším stupni. — Mysli sobě všecku lásku lidskou, všecku její čistotu a sílu, něžnost a ušlechtilost, velkomyslnost a obětavost, pak nemáš leč krůpěje z neobsáhlého moře lásky B. Srdce Páně. — Mysli sobě nadpřirozenou lásku všech vyznávačů, panen, apoštolů, mučenků, proroků, všech sv. srdcí lidských na zemi, lásku všech sv. na nebi, všech andělů a archandělů, pak nemáš leč plaménku z nesmírného ohně mi-

lostné lásky Srdce Páně. — Mysli sobě veškeren lesk panenského Srdce Marie P. královny všech andělů a svatých, máš teprv slabý odlesk neobsáhlé lásky Srdce Páně. — A nyní: myslí sobě lásku, s jakou Syn Boží svého Otce věčného a Ducha sv. miluje a to po všechny věky, s jakou On miluje Sebe, Marii, všechny anděle, svaté, vyvolené, všechny lidi a tvory, a vše, co ta láska Jeho cítí, myslí, žádá, uzavírá, mluví a činí po všechny věky, pak máš tu lásku, jež ti ze Srdce Pána Ježíše vstříc plápolá.

Nuž srdce lidské! tys stvořeno pro lásku a také ji všude hledáš a žebrouš o ni u lidí, kteří tě snad nenávidí, miluješ i tvory, jež ani lásky schopny nejsou a když se ti ukáže nahoru, tam že v Bohu pravá, vroucí láska k tobě plane, tu si stěžuješ, že to láska neviditelná, nehmatná. Hleď, neskončená láska Boží utvořila Sobě srdce lidské tobě podobné, z masa a krve, s ním se spojila, abys v něm měl předmět vši lásky Božské a lidské, ono tě může učiniti úplně šťastným.

Ó Božské Srdce Ježíše! Teď již rozumím Tvému vyobrazení. Představuješ mně Tebe z masa a krve a hlásá, že jsi Srdce lidské, představuješ Tě na trůně na znamení že jsi Srdce Božské! Představuješ Tě skvěleji nad slunce na znamení, že jsi nejčistší a nejsvětější Srdce, představuješ Tě jak na všechny strany plameny vrháš na znamení, že jsi Srdce láskou oplývající, láskou vše naplňující a lásku všech v sobě soustředící. O rozpal srdce moje láskou, jakou Ty hoříš, a ono bude láskou k Tobě hořeti na věky.

6. Láska Božského Srdce Páně k nám jest neobsáhlá a nevýslovná.

Že Srdce Páně všechny lidi bez výminky miluje, za to nám ručí Slovo Boží samo. On sám dí: „Jako mne miloval Otec, i já miloval jsem vás,“ tedy ustavičně. Ano Kristus miluje nás jako přítel přítele, jako bratr bratra, jako ženich svou nevěstu, jako otec syna, jako matka své dítě. „Rozkoš má býti se syny lidskými.“ „Silné jest milování jako smrt.“ Nejpatrnější toho důkaz jest nejsv. Svátost oltářní, v nížto Božské Srdce Páně ustavičně mezi námi trvá. Láska Jeho objímá hříšníky, ona sděluje Tobě vše co má i sebe, jak jen chápati můžeš. Neb patříš-li na sebe, shledáváš na sobě samé skutky, dobrodary, velké činy lásky té. Ale daleko což většího a vznešenějšího nalazáme v říši milosti. Tu jest ti to činem lásky a dobrodiním, co v říši přírody se nám zdá býti neštěstím jako: chudoba s jejími útrapami, nemoc a její bolesti i muka duševní. Že jsme zrodili se v církvi katolické a byli v pravém náboženství vychováni, neocenitelné milosti slova Božího, sv. svátostí a Boží oběti byly nám poskytnuty. Ale to vše mizí jako nic, patříš-li na Božské Srdce samo. Neb tato láska Boží stvořila si to Srdce, přivedla je v život, obětovala celý život Jeho do poslední krůpěje za nás na kříži. S tím nejsouc ještě spokojena, ukryla se tato láska Božského Srdce ve způsobách chleba v nejsv. Svátosti, aby dnem i nocí u nás byla, aby každým okamžikem za nás se Otcí nebeskému obětovala a s námi kdykoliv libo skrze sv. přijímání se spojovala. Aby nás v lásce povzbudila, dává se v libém obraze očím našim představovati, splacuje nám horlivé účastnění-se bratrstva Jeho tak velkými a četnými odpustky, že celý rok jest jimi jako posetý, ano i v hodině smrti ještě splacuje kající vzpomínku na nejsv. jméno „Ježíš“ plnomocnými odpustky, aby pak se s námi spojilo v nevýslovné blaženosti a slávě na věčnosti.

Ó Božské Srdce Ježíše! viz zde ubohé mé srdce, ono si žádá Tebe milovati, milovati Tebe nade všechno, avšak tisícerymi pouty k stvořením upoutáno není s to

učiniti co si žádá, rozvaž pouta jeho, přitáhni je k Sobě, rozpal je Svým ohněm a učiň, aby ono hořelo láskou a v tom ohni se strávilo jako oběť. Amen.

Věneček Marianský. Jakou blaženost musela cítiti P. Maria, když v té nejužší blízkosti dlela u takovéhoho láskou oplývajícího Srdce Páně; ona jest nám nejvýmluvnějším důkazem neobsáhlé lásky Božského Srdce k nám, vždyť právě v ní počala žiti tato boholidská láska Jeho a žije až posud pro nás v nejsv. Svátosti oltářní. — Jakou blaženost a radost působila domu Zachariášovu tak blízká přítomnost tohoto nejsvětějšího, láskou oplývajícího Srdce! jak blahodárně tam láska Jeho účinkuje! Ó by i v našem domě, v srdci našem jevily se účinky té lásky, kdykoliv nás to Božské Srdce ve vel. Svátosti navštívuje! — Jakou blaženost a radost působila přítomnost Jeho v Betlémě ctitelům se mu klanějícím! jak tam k sobě táhne láska Jeho krajany i cizozemce, sprosté i urozené, chudé i bohaté! Podobně až posud nedívá se láska ta v nejsv. Svátosti na zevnějšek alebrž na srdce. — Sotva že se prvněkrát objevila boholidská láska Srdce Páně v chrámě, již nezná leč obětování-se za nás nebeskému Otci. Budiž i náš život ustavičným se obětováním Bohu. — Sotva že prvněkrát přišel na slavnost do chrámu, již tu lásku Srdce Jeho vidíme a slyšíme, jak horlivě hledá a pracuje o čest a slávu nebeského Otce. Na počest Srdce P. Marie a aby i nám tak blízká přítomnost Jeho v srdci našem po sv. přijímání byla pramenem největší a nejčistší rozkoše a blaženosti, pokud jest to vůle Boží, a abychom tu lásku Božského Srdce Páně vždy sobě vážili a k spasení užívali, obětujeme Srdci Páně 5 desátků radostného růžence. A. V.

Modleme se za věrné zemřelé.

Hlavní zbožný úmysl v listopadu.

Rok církevní se všemi svými slavnostmi a připomínáním hlavních tajemství víry podivuhodně souhlasí také s celým rokem přírody: posvátný advent, narození Páně, vzkříšení, seslání Ducha sv. a ostatní v ty doby propletené slavnosti až na všechny Svaté a věrné dušičky nalezly ve změně přírody každá své nejuvhodnější dny a klidně-li o tom rozmýšlíš, cítíš se i přírodou i hlasem církve volána, ba táhnuta k Bohu, ku svému Tvůrci. Jsme v listopadu: veškera příroda chystá se k odpočinku ode své činnosti a plodnosti; rodiny zvěřeny se shromažďují a pro nastávající zimu hledí se pojistit; všude se ozývá tajemný hlas „svůj k svému;“ — a církev sv., církev Kristova, ona neomylná tlumočnice zřízení a vůle Boží, ona prostřednice mezi němou přírodou a Bohem, ona shromažďuje také všechny své dítky, tajemnou svou rodinu, a dovršuje onen Bohem chtěný soulad veškerého tvorstva: Církev sv. slaví jedno z nejkrásnějších, jedno z nejutěšenějších svých tajemství, slaví **obcování Svatých**, ona předkládá slavnost všech Svatých a zbožnou upomínku všech duší v očištění.

Mnoho z našich přátel, mnoho z našich známých a ještě více z celé rodiny lidské odebralo se již z tohoto světa, odpadli jako ten žlutý aneb vichrem urvaný list odpadá a jejich těla spí spánek dlouhý, z něhož budou probuzeni teprv troubou k poslednímu, hroznému soudu. Duše jejich ovšem žijí buď již ve věčné slasti, aneb na místě přehoroucí touhy a časného se kání, až za hodny budou uznány věčné slávy, na místě očiště. (O nešťastných zavržených, o duších opravdu mrtvých a pouze pro věčné pekelné tresty živých, které ani v posledním okamžiku svého pozemského života lásku Kristovu nechtěly poznat a milovat, o těch jakožto

o úplně ztracených pomlčeno.) — My jsme sice od nich tělesně odděleni, církev sv. nás ale poučuje, že duševné s nimi obcování není přerušeno: Svatí v nebi orodují za nás a vyprošují nám mnohé potřebné milosti, a věrné duše v očištkci čekají na naši pomoc. Bez jistoty tohoto ustavičného obcování byla by pro pozůstalé přátele smrt opravdu přehrozná.

Odporučujeme-li v tomto měsíci údům apoštolátu modlitby zejména modlitby za věrné zemřelé, za duše v očištkci, činíme to z dvojí příčiny: pro duše v očištkci a pro nás samy, neboť apoštolujeme-li my za duše v očištkci, apoštolují zajisté i ony za nás.

I. Všichni živí údové tajemného těla Ježíše Krista berou podíl na životu své božské nejvyšší hlavy. Jsou-li tedy duše v očištkci také takoví živí údové, zasluhují zajisté, abychom k nim nebyli lhostejni. Milujeme-li opravdu svého Spasitele a plníme-li svědomitě přikázání sv. Pavla, „totéž cítiti a smýšleti, co cítí Ježíš Kristus ve Svém Srdci,“ pak musíme nevyhnutelně totéž milovati, co On miluje, po tomž toužiti, po čem On touží. Jiato ale jest, že On nevyslovnou láskou miluje duše v očištkci a útrapy, které ony tam snášejí, povzbuzují Ho ještě k většímu soucitu. Duše v očištkci nejsou od Boha zavrženy, noprž jsou stejně milovány od Něho, jako Svatí v nebi, any jsou ode hříchu čisty a neobmezenou láskou po Něm touží. Od smrtelného hříchu jsou očištěny buď dokonalou lítostí aneb svátostným rozhrěšením; že ale ani všedních hříchů na sobě nemají, domnívají se a učí mnozí theologové a praví, že právě v okamžiku svého vykročení z tohoto světa dokonalou lítostí od nich se očištkily. V té chvíli zmizely jim všechny přeludy a najednou poznaly v pravém světle nekonečnou dobrotu Boží a nicotu všeho stvoření. Nebeským světlem osvícen jest jejich rozum, posilněna jejich vůle, tak že vším důrazem, jehož jen jsou schopny, odřikají se vsí nezřízené lásky ke tvorům a všech nedbalostí, kterými se v životě byly poškrvnily. Od hříchů jsou tedy očištěny a lásce jejich ku Kristu nic více nebrání, ona jest čista a výhradna; avšak pokuty za hříchy, povinné svrchované spravedlnosti Boží tím ještě nejsou odbyty. Ani ta dokonalá láska, kterou v očištkci planou k Ježíši Kristu, nesmazala pokuty za hříchy třebaš již odpuštěné, ba duše v očištkci nejsou schopny žádného zadostčinění, nýbrž jen zadosttrpení, a nelze jim z toho místa vyjítí, dokud do poslední pokuty neodtrpěly.

A Ježíš Kristus, jejich milovník, který tím více je miluje, čím více ony lásky k Němu mají, („milující Mne i Já miluji“ dí On) nevysvobodí je z toho místa? Nevysvobodí, dokud Božské svatosti a spravedlnosti není zadost učiněno, ačkoli rovněž prahne touhou nevyslovnou, míti je již u Sebe v nebi a odměniti je za jejich lásku, nebude Jemu ale zajisté ani v nejmenším nepřijemno, když my, kteří jsouce v tomto ještě těle, můžeme svými zásluhami jim pomoci, ukrátíme jejich strádání a splníme i jejich i Ježíše Krista touhu. Naše dobré skutky, strasti vytrpěné z lásky k Ježíši, zásluhy mše sv. a zejména odpustky, které z pokladu církve sv. čerpáme, vše to může, máme-li ten úmysl, duším v očištkci pomoci. To jest sice pravda, že církev nemá žádné pravomocnosti nad dušemi v očištkci a odpustky tu získané nemohou býti přímo získány pro duše v očištkci tak jako pro nás, nýbrž mohou býti za ně jen Spasiteli obětovány na způsob přímluvy; tolik ale můžeme s důvěrou očekávatí od milosrdenství Ježíše Krista, chotě církve sv., že je stejně nechá platiti, jestli je věnujeme duším v očištkci aneb sobě samým. Ba v prvním pádu mají zajisté ještě více zásluhy, tak jako nám před Bohem více platí almužna, kterou chudému poskytuje, než kdybychom stejně tolik pro sebe nějakou prací vyzískali.

Povázíme-li tedy, že duše v očištcí jsou naší almužny nejpotřebnější a ukrácením jejich muk, což jedině nám jest možno, ani sami jedini z celé rodiny křesťanské, z celého sboru „svatých“ zasloužit něco můžeme sobě a jiným, že urychlí a zvýší se oslava Boží a vyplní se nejvroucnější touhy Srdce Ježíšova, tož nemůžeme více se rozpakovati rychle díla se uchopiti k vykoupení duší z očištcí a zjednati si vděčnost jejich a i Ježíše Krista.

II. Kdykoli sv. Kateřina Bologneská nějaké milosti potřebovala, obrátila se prosebně na duše v očištcí a dosvědčuje, že nikdy nebyla oslyšena, ba že dosáhla to, k čemu jí ani přimluva svatých nepomohla. Věc to pochopitelná: ačkoli duše v očištcí samy pro sebe ničeho nemohou činiti, mohou přece za jiné se přimlouvati u předmětu své lásky, své touhy: u Ježíše Krista a zejména svým dobrodincům ihned vděčnými se prokazovati, a nejlaskavější Srdce Ježíšovo tím méně jim něco odepře, čím více s nimi má útrpnosti. Každá almužna od nás jim prokázaná tisíckrát bývá nám opět splacena a těžko jest říci, kdo více dobrodiní dosahuje vykupováním duší z očištcí, jestli ony či my jejich dobrodinci. Ještě více ale budou naše dobré skutky za duše v očištcí odměněny, když tyto dojdou blaženosti v nebesích a u zřídla budou všeho dobra. Je-li nevděčnost již na zemi nejškaredším nemravem, kterak pak by blahoslavení v nebi mohli zůstatí něco dlužní svým dobrodincům, a Ježíš Kristus, jehož touze jsme zadostučinili vykoupěním Jeho milých chotí z útrap očištcových snad se nedá přestihnouti v dobročinnosti. Blahoslavený ten, který sobě udělá Ho dlužníkem. Sv. Alfons Liguori praví: „Jsem pevně přesvědčen, že když některá duše modlitbou zbožného křesťana z očištcí byla vysvobozena, jakmile do nebe přijde, nepřestane za něho orodovati.“

„Nedopusť, bude Boha prositi, aby ten zkázy utrpěl, jehož přičiněním jsem z očištcí vysvobozena a spíše Tebe, o můj Bože! požívatí mohla.“ Povázíme-li pak, že v očištcí se nacházejí snad také naše rodiči, bratři, sestry, přátelé, kterým jsme vděčností zavázáni, kterak bychom mohli na den dušiček a po celý měsíc jim věnovaný lhotejnými, necitelnými a línými zůstatí.

Nuže přičiňme se, tolik odpustků získati pro duše v očištcí, kolik nám jen jejich poskytuje materská štědrota církve sv. — Apoštolát modlitby otvírá nám k tomu cíli skutečně celý, nevyvážitelný poklad: čtyřery plnomocné odpustky v měsíci pro obyčejné údy; dvoje plnomocné odpustky pro horlitele; dvoje ještě nad to v týdni pro ty, kteří jsou ve spolku „zadostičinného přijímání;“ odpustky 100 dní za každý dobrý skutek činěný na hlavní měs. úmysl; odpustky buď plnomocné buď neplnomocné těm, kteří se modlí desátek živého růžence; konečně ty nesčítatelné odpustky údům různých jiných bratrstev a na vykonání krátkých modliteb. Ejhle, není nám takto do rukou vložen klíč očištcí? a kterak bychme se mohli vymluvit ze své nedbalosti, když bychom tolik nám poskytnutých prostředků k vykoupení nebohých duší v očištcí lenošně nepoužili a nepojistili si vděčnost těch duší — ke své největší škodě? Nikoli, tak zpozdilými nebudeme; ba my se nespokojíme s vlastním získáním odpustků pro duše v očištcí, nýbrž vynaložíme všechn svůj vliv k rozmnožení počtu jejich dobrodinců a budeme s toutéž pílí pro ně sbírat duchovní almužnu, s jakou obyčejně shromažďujeme milodary pro vyhořelé, potopou a jiným velkým neštěstím postřžené, — budeme pro duše v očištcí apoštolovat skutkem a pravdou. Ježíš Kristus, který přislíbil toutéž měrou nám měřiti, jakou my jsme dobrodiní činili, splní zajisté své slovo a dá také nám někdy v očištcí, shledati se s ovocem dobrých skutků, které jsme za živa prokázali duším tam uvězněným.

Růženec za duše v očištcí, který již dávno ve Francii byl znám a od biskupa Nimes-ského schválen zejména doporučen byl arcibratrstvu „Maria orodovnice za duše v očištcí,“ tento růženec pozůstává z křížku a penízku „Maria orodovnice za duše v očištcí,“ a ze 4 desátků, tedy 40 malých zrněk ke cti 40 hodin, které Ježíš Kristus v předpekli pobyl vysvobozuje odtud duše spravedlivých zemřelých, a ze 4 větších zrn. — Dle toho zařízení modlíš se při křížku žalm „Z hlubokosti“ (De profundis) aneb Otčenáš a Zdrávas, při větších zrnkách: „Odpočinutí věčné dej jim o Pane a světlo věčné nechať jim svítí!“ a vzbudíš víru, naději a lásku; při 40 malých zrnkách modlíš se povzdech; „O sladké srdce Marie, budiž mou spásou!“ a ukončíš opět žalmem „Z hlubokosti“ aneb Otčenášem a Zdrávas.

Krátký jest tento růženec a přece hojně duchovními milostmi obdařen; neboť kdo jej se modlí s opravdovou pobožností, může úhrnem získati odpustků 23.340 dní, které jednotlivým jeho modlitbičkám jsou přiřknuty a duším v očištcí mohou býti věnovány. Na každé vzbuzení třech Božských cností víry, naděje a lásky jsou totiž odpustky 7 let a 7 kvadragen (7krát 40 dní), dělá 11.340 dní; na zbožný povzdech „O sladké srdce Marie, budiž mou spásou!“ 300 dní (udělil Pius IX. 30. září 1852), dělá 12.000 dní. Pro vzbuzení třech Božských cností nejsou žádná zvláštní slova předepsána a dostačuje říci aneb jen si mysliti; O můj Bože, já v Tebe věřím, proto že jsi věčná pravda; já v Tebe doufám, proto žeš neskonale dobrý; já Tebe nade všecko miluji, proto žeš nekonečně lásky hoden. Miluji také svého bližního jako sebe sama, z lásky k Tobě.“

Jak lehce jest tento růženec se modliti a kolik dobrodiní prokážeme tím ubohým duším v očištcí a — sobě taktéž. Zavazujeme sobě vděčností i je i jejich nebeského milovníka Ježíše Krista.

M a r i a !

Na blankytě září
V lesku hvězda skvělém,
Svit její po světě
Rozlévá se celém !
Temnost rozlučuje,
Do prohlubin vniká,
Krásou jeho nový
Všude život vzniká !
Hvězda ta Marie !
Z nadnebeské výše
Rozjasňuje láskou
Noci zemské říše !
Milost její, duše,
Nad tebou se skvěje,
Božské lásky pramen
V srdce tvoje leje !

O Filipisdorfu.

Jako ve Francii a Španělich, v Belgicku a Nizozemsku Bůh na světoznámých poutních místech: Lourdes, La Salette, Issoudune, Parayle Monial — divným způsobem upřímné modlitby věřících na přímluvu Bohorodičky vyslychá a přání pokorných modlitelů splňuje, taktéž podivné věci dějí se i v naší vlasti, na hranici českých a lužických Slovanů, ve Filipisdorfě. Mnohé zprávy o podivném, zázračném vyslyšení modliteb byly již v těchto listech uveřejněny, ještě více v německých ročenkách toho poutního místa: tuto doplňujeme toliko zprávou o zvláštním uzdravení z okolí Brněnského, kterou věrně tak podáváme, jak nám byla sdělena od dstj. J. Fechtera z Komárova, do jehož farnosti ona nápadně uzdravená přináleží a který ji dobře znal a nic jiného nepřise, než co nade všechnu pochybnost zjištěno jest. Píše následovně:

Jisté děvče z mé farnosti, Teresia Husova onemocněla r. 1866 velmi těžce a vzdor vši lékařské a vši jiné pomoci byla po 4 leta na lože upoutána. Roku 1870 zlepšilo se sice její zdraví, tak že časem povstati mohla; nicméně nepřestávali lékaři ji léčiti. Tohož roku onemocněla plícím neduhem také její mladší sestra Viktoria a přitížena byla častým srdce svíráním. Obě děvy byly nyní všeho politování hodny. Jistý, naposled je léčivší lékař radil co poslední možný lék, užívati syrovátky v Bystřici. Ačkoli doprava těch 2 nemocných do B. s velkými obtížemi spojena byla, překonala je všechny jejich laskavá matka a nešetřila těch nemalých výloh jí vdově dvakrát citelných. Avšak chudery nemocny šly do Bystřice a nemocnější se vrátily; neboť od té doby musela Teresia dokona na lůžku zůstati po celých 9 měsících a r. 1873 nemohla ani nohou natáhnouti ale měla je úplně skrčeny a skrouceny. Sestra Viktoria byla po žinčiei právě tak chora jak napřed, kašel a svírání srdce trápilo ji stejně, jen že nemusela ustavičně v posteli ležeti; roku 1873 bylo jí ovšem hůře, tak že radno bylo, ji zaopatřiti svátostmi umírajících. Smutnět bylo podívání na ty dvě děvy, obě ještě tak mladé a již beze vši nádeje obětí smrti. Právě v těch dnech když jsem Viktorii sv. svátostmi umírajících posluhoval, dostal se mně do rukou sešitek zpráv Filipisdorfských, v němž jsem našel mnohé podivné uzdravení na přímluvu Panny Marie. I navštívil jsem jednoho dne obě nemocné a povzbudil jsem je, aby hledaly uzdravení přímluvou Panny Marie, jak se ve Filipisdorfu ctí a vyzývá, a důvěra k Bohorodičce zmohla se v nich. 11. června započaly 9denní pobožnost a učinily slib, že jestli je Bůh tak dalece pozdraví, žeby dalekou cestu do Filipisdorfu konati mohly, že tam putovat budou. A ejhle! již v první 9denní pobožnosti byly jejich prosby vyslyšeny: nemoc mladší sestry zmírnila se nápadně již 6. dne, starší přihodilo se něco ještě podivnějšího. 8. dne noveny (bylo to ve středu o 3. hod. s poledne) pravila své matce: „Mamiuko, mně se nyní najednou tak odlehčilo, že si troufám vstáti.“ I pokusila se skutečně povstati, a hle! povstala. Cítila se sice ještě slábu, mohla ale přece na nohou státi, ba i jíti a všechny ostatní bolesti značně se zmírnily. Upozorniti musím na to, že v poslední době ony nemocné pražádného léku neužívaly, an lékař sám se přiznal, že všechno již jest marno a zbytečno.

Děvy mohly od té doby postel opustiti, konaly ještě jednu devítidenní pobožnost (novenu, od latinského slova novem, devět) a v té míře se zotavily, že mohly ještě toho roku na dalekou cestu do Filipisdorfu se vydati. Ve Filipisdorfě zůstaly několik neděl, konaly denně své pobožnosti na místě milosti a vrátily se domů

úplně zdravý, takže veškeré dosti těžké práce rolnictví konati mohou. Nikdo, který viděl ony nemocné, nemohl ani pomyslet, že ještě jednou takových těžkých prací mohou se kdy účastnit, a já sám, který jsem je v jejich nemoci častěji navštívil, mohu jen to dosvědčiti, že jejich uzdravení pouze a jedině děkovati se musí Boho-
rodičce Panně Marii. Ony uzdravené ale samy prokazují se vděčny Panně Marii Filipsofské, připisujíce vše pouze její přimluvě a žijí zbožný křesťanský život. Vloni opět putovaly do Filipsofsku z vděčnosti za jejich již úplné uzdravení. Tolik o uzdravení v Černovicích.

Jak ale také v posměch se uvádějí pravá vyslyšení modlitby a zázraky, ukázaly k. p. Drážďanské jedny noviny.

Přinesly totiž obšírnou zprávu o zázračném uzdravení jednoho chromce, — jistého pána od Buděšína, který prý jel do Filipsofsku a tam po krátké pobožnosti své berly před kaplí zahodil. Větší díl novin ze Saských Lužic a i Liberecké noviny otiskly tuto dosti nejasně podanou zprávu s přizvukováním, kterak prý se zde posud spekuluje na sprostost lidí a zázrakové kramářství podporuje a t. d. Nuže ale na celém tom vypravování není ani slova pravdy, žádný takový pán nepřijel do Filipsofsku jako chromec a tož ani žádný uzdraven býti nemohl. Pozoruje se již, že neujde ani čtvrt roku, aby se nějaká taková „Filipsofská zázraková historie“ nenalbala, proto, aby si vyjeti mohli na místo milostné. Když se ale skutečně očitě zázračná vyslyšení modliteb udají jak zde, tak i na jiných místech, tu si zakrývají oči, aby neviděli, přece ale povykují na podvod a klam klerikální strany. Kterak snášelivi mnozí tak zvaní vzdělanci jsou, toho zakusili v letošním letě často Filipsofské poutníky na pruských a saských železnicích a nádražích, neboť si utržili potupy a hany, ano i veřejně postavené osoby nájezdy na ně činily, lajíce jim. Vyjádřil se r. 1874 jednou takový „vzdělanec“ mimo to vydavatel jednoho sprostého hanopisu: „Nemůže se již ani po železnici jeti, aby se s nějakým zlořeč . . . černým aneb s takovými hloupými poutníky nesešel,“ a to zakřikl jednomu v témž voze sedícímu duchovnímu do očí.

Stavby ve Filipsofsku při poměrně dosti skrovném počtu dělníků hodně přibývá. Z Pernovského kamene vytesaný portál by žádnému domu nebyl k necti. Nákreš k tomu vyhotovil dle návodu zemřelého stavitele Sachersa náš mladý, ale přičinlivý a statečný stavitel Hampel, a jednotlivé oddíly vypracovali naši zdejší kameníci. Na místě bohužel zemřelého stavitele Sachersa převzal vrchní vedení stavby p. Laske, městský stavitel ve Vídni, který velikolepé stavby po zemřelém Sachersovi dokonati má, a při své poslední návštěvě projádl svou radost na stavebním místě nad tak velmi poctivě a dokonale posud provedenou stavbou.

V první polovici 1875 sešlo se z blízka a z daleka do stavební pokladny v jednotě 4504 zl. 4 $\frac{1}{10}$ kr. rak. č., anižby se komu o sebe menší dárek bylo řeklo. Arci že se ta částka ihned vydala a mimo to k zaplacení druhých prací kamenických se 1000 zl. vypůjčiti musilo.

Marianské kapli se dostalo od dobrodinců velmi pěkné v románském slohu vyhotovené zpořádnice darem, praváť ozdoba milostné kaple, k čemu náš stavitel p. Hampel nákreš pro truhláře zdarma poskytl. Nechť všickni ti, jenž v ní sv. pokání přijmouti hodni budou, mnoho útěchy a ulehčení nabudou na přimluvu Filipsofské milé Matky milosti.

Návštěva na místě milosti neslábne, jest stejná, jako předešlá leta, kaple nikdy není prázna, ačkoliv od 5 hodin ráno až do 10 hodin večer otevřena jest.

(Zasláno.)

Žákům a žákyním „Školy B. S. P.“

Již dávno jsem toužil udivení své vyjádřiti, čím se asi stává, že ta naše Škola v jednom ohledu tak malé činí pokroky. Jaký ohled to míním, uhádnete snad sami, totiž že ta naše Škola asi málo důvěry máti musí k svému Učíteli. A proč to? poněvadž tak málo vyznamenání za důvěru čítati lze v zpravodaji Školy této.

Než jaká to mluva, kdo má tomu rozumět? Milí žakové a žákyně B. Srdce P., Školou B. Srdce jste sami, kteří rozmanitým způsobem navštěvujete Učitele svého, a tím jest B. Srdce P. samo, od něhož se učiti Vám nevýslovně krásným dějům unášejících skutků, ano nejzdařilejším způsobům, jak se máme chovati, jak mysliti i mluvit i jednati. Vímeť, co nám Školou, kdo nám Učitelem ve Škole té jest.

Nyní ale s barvou ven. Povězte mi, proč ta naše Škola posud se tak málo v důvěře k svému B. Učíteli vyznamenala? Vždyť jest v Učitele svého důvěra podmínkou první, by on mnoho působiti mohl na své žáky. Či snad není tomu tak, jsou snad i ve Vaší Škole vyznamenání, a jen ostýchavost Vaše brání tomu, že se o Vás nedovídáme ničeho, poněvadž vše u sebe skrýváte a nám nic nesdílíte: pak poslyšte rady mé a považte, že i já a se mnou mnozí žáci a žákyně vědět touží, kterak bychom v důvěře k svému nebeskému Učíteli, totiž k B. Srdci P. rostli, a Vy sdílením svým ve „Škole B. Srdce P.“ můžete nám býti nápomocni a to nápomocni nemálo. Nejsou pak ta sdílení nic jiného, jak zásylka vyslyšení mimořádných obdržení neobyčejných milostí se strany B. Srdce P., toho zřídla všech milostí za naší doby.

Čítám i jiný list B. Srdce a divím se těm vlezajímavým vyslyšením, které jen málo se liší od pravdivých zázraků; čítám tu i podle jiných zemí Čechy, Moravu a Slezsko a to každý měsíc o nejedné milosti: načež mnohem větší udivení jímá mne, vida že ta naše „Škola B. Srdce“ jen zřídka kdy podobnou zprávu podává. Co jest toho příčinou? Mám si myslit, že se právě našim žákům neudílejí zvláštní milosti? Tentýž Učitel, totéž divotvorné Srdce Páně; protož by vše na Vás záležeti muselo, aby i Vám B. Srdce bylo zřídlem pomoci u všech nesnázích a těžkostech. Jak se Kristus Pán měl k lidem, když na tomto světě s námi obcoval, tak se B. Srdce P. k nám má za našeho času, za našeho putování v tomto údolí. Vypravují nám však sv. evandělia, že Mu bylo nejmilejší obcování s chorými a neduživými, hříšnými a nešťastnými, bídými a nuznými a j., a že chorých uzdravil a neduživým vrátil zdraví a hříšníky osvobodil od věčného zahynutí a nešťastné ke spokojenosti a blahu přivedl atd., vypravují ale i to, že všech neuzdravil, že jich zbylo ještě mnoho, kteří v chorobě své zemřeli, kteří v hříších věčně zahynuli, v neštěstí si zoufali, v nesnesitelné bídě žili. A proč i ty neosvobodil? Podmínkou mu bylo, že se naň obrátiti museli, osvobození své dříve sobě žádali, a pak k Němu, lékaři to všemocnému, se odebrali, Jemu žádost vyjevili, známku důvěry v moc Jeho učinili, a ježto nazvíce i na duši chorými byli, žádost duchovního uzdravení od hříšňů měli. Porovnejme uzdravení vodnatelného, jenž do domu Fariseů k P. Ježíšovi přichází (Luk. 14.) slepý na cestě (Luk. 18.) atd.

Nemůžeme-li se tudíž vykázati podobnými milostmi, možná že nám scházejí podmínky, za jakých jen očekávati lze zvláštních darů těch.

Příčina že ta by byla, nedůvěřuji; ano takové smýšlení o Vás by bylo jen urážlivé. Znáám já srdce Vaše a těch srdcí oddanost, vím jak od srdcí k Srdci Páně tlhnou Vaše žádosti; proto i ta Vaše důvěra jest nepochybně odměněna jako jiných žáků B. Srdce P. Vždyť to srdce slovanské vidí se mi býti jmenovitě způsobeno vyznamenati se v milování pravém, důvěrném a horlivém toho B. Srdce P.; právě srdce slovanské jest přirozeně nadáno, by upřímně lnulo k Srdci tomu, jež jediné hodným předmětem vši lásky jest. Jakkoliv by snadný důkaz posledních slov byl, předce psaní listu toho mi v tom nedovoluje. Zatím přesvědčen jsem, že se z hojných milostí B. Srdce P. i Vy radujete, ač jste posud málo v našem zpravodaji „Školy B. Srdce P.“ dali uveřejniti.

Nedím, milí žákové a žákyně, jakoby snad bylo potřebí, aby vyslyšení Vaše byla ohlášena i nám, těm ostatním žákům českoslovanské „Školy B. Srdce P.“ nemusí to vědět svět, jakých milostí jste nabyli. Pakli ale B. Srdce P. tomu se těší, jak to nejednou již patrně zjevilo, že po příslibu ohlášení v listě Jeho vskutku pohotově bylo udělením milosti (jest pak velmi mnoho takých příběhů), pakli B. Srdce P. tomu se těší, když se i veřejně díky Mu vzdávají za milosti jiným spolubratřím a sestrám našim slovanským prokazané, nebude i Vám to milo? Stávají-li se pak vyslyšení ve všelikých i těch nejrozmanitějších potřebnostech na těle i na duši, na těle co do nemocí, majetku a hospodářství a j., na duši co do svědomí nepořádku, nepokoje s blížním svým a svaru v rodinách, pohoršlivých mravů obrácení myslí k Bohu, šťastné hodinky smrti a j., jak nežádáme sobě rovných milostí a pomoci podobné, a pakli jsme již, začez budiž Bohu díky, vyhovění žádosti své dosáhli, nelíbí se tobě, by i bratr tvůj neb sestra tvá také povzbuzením k důvěře v B. Srdce P. šťastnými se stali?

Prozatím podávám 2 kratičké příběhy zemí našich (takých a podobných příběhů bývá na sta za rok v letopisech uctění B. Srdce P.). První se udál na Moravě loňského roku 1874:

Měsíce srpen a září byly trudnými pro rodinu N. čítající 4 osoby, které vesměs vystřídala nemoc rovněž nebezpečná jako bolestná. Pro matku a dceru časem nebezpečí zmizelo a již se počínají zotavovati; sotva však ony nebezpečí unikly, zhoršil se stav synův tou měrou, že v krátkce jej uchvátila neočekávaná smrt. Velká rána pro ubohou rodinu! Než měla se objeviti ještě větší. Nemoc, která ani otce nešetřila, stávala se co den hroznější, až konečně málo zanechala naděje na uzdravení; ba mnohý již myslil, že se v brzce odebere za synem. — Vida tak stísněnou rodinu, sevřelo se srdce utrpením a touže ubohým pomoci příslibil jsem před nejsv. Svátostí oltářní, právě když otce sv. Svátostmi posledního pomazání a j. zaopatřovali, že vykonám k uctění B. Srdce P. po 9 dní pobožnost, by ten život otcův, pakli vůle Boží v tom, zachován byl pro rodinné blaho, i příslibím spolu ve jmenu rodiny uveřejnit vyslyšení prosby této v listu B. Srdce Páně. Důvěry mi arci nescházelo; neboť znám již velmi mnoho příběhů, v kterých B. Srdce P. odměnilo důvěru a vždy s radostí jich uveřejnění čítám: proto jsem též jistě očekával milost i v této prosbě. A důvěra má nebyla sklamána. Nemocný otec, jenž mimo dotyčnou těžkou nemoc i rodinným neduhem byl raněn, tak že od vícero lékařů bez naděje byl nechán, v krátký čas se zotavil, tak že nejen smrti ušel, alebrž dosáhl zdraví, z jakého se před nemocí po dlouhý čas těšit nemohl. Kdo tu pomohl? — Božskému Srdci Páně budiž tisícový díky a sláva!

Druhý příběh letošního roku z Čech 1875:

Jistá osoba byla takými bolestmi duševními sklíčena, že se celým tělem třásla, ve dne v noci neustále nesnesitelnými úzkostmi jsouc trápena. Jakkoliv se domlouvalo, by se utišila, vše nadarmo. Stav její se co den horší, neustálý odpor jakož i boj s mocí neviditelnou a bezesné noci poškodily zdraví v také míře, že se bylo všeho obávati, což stav ten v zápětí míti mohl. Konečně se k tomu přiměla, by svou mysl obrátila vzhůru a k B. Srdci P. útočiště vzala. A hle! s odbýváním několika pobožností a příslibem, že se vyslyšená prosba uveřejní v listě B. Srdce P., zmizel veškeren strach a tesknost, vrátila se spokojenost svědomí a tělesné zdraví, které rovněž v nebezpečí bylo, dostavilo se jak dříve. Radujte se se mnou, milí žáci a žákyně, B. Srdce P. pomohlo mně, Jemu z upřímného srdce díky vzdejme!

Avšak účel můj se táhne dále. Mohl bych Vám z jistých pramenů vyprávět, kterak mnohý nyní pilný žák Božského Učitele a ochotný čtenář listů B. Srdce P. před nedávnem ještě zřídka se obíral čtením jich a snad s nevolí jen někdy naslouchal, co se o tom B. Srdci P. zase vypravuje. — I on slýchal vyslyšení B. Srdce uveřejněná jakožto vyznamenání důvěry k Němu avšak ostal při všem netečný, ba mnohdy snad i pohrdlivě se usmál. Tu však naň dostoupil Bůh. Neštěstí jej stíhá; pomoc, pomoc! než nikoliv u zdroje vši pomoci, nýbrž u lidí, a tu zabíhá od jednoho k druhému. Rozlišenou mu radu poskytují; nic pak nechce prospěti. Konečně zří všecko namáhání marné, lidská pomoc nestačí. Přemítaje semo tam upamatuje se na jediný prostředek, kterého si posud nevšiml; slýchal o pomoci od B. Srdce P., jak v jistých listech zaznamenána byla. Co na škodu, když i já se pokusím — myslí si, — seberu se jakkoliv s to jsem, bych patřičné důvěry měl a poněvadž se to požaduje, bych očistil život z hříchů, i to učiním. Přemůže se a po těch několik dní hodný vede život, modlí se; a věz, za nedlouho pomoženo jemu, pomoc se mu nabízí, odkud jí nejméně očekával. Tu roztaje srdce jeho ledové a počíná plesati a k Bohu tak obrácen počíná to B. Srdce P. milovati, je ctíti a sobě vážiti. S radostí teď čtá o B. Srdce P., předmětu své lásky, a proto si spisy o Něm objednává i sám; a, by se i jiný radovali s ním, žádá o uveřejnění milosti mu uštědřené v listu B. Srdce (pro nás „Škola B. Srdce“). A mnohý ten příběh čte a myslí si, když pomohlo B. Srdce P. tomu, proč by nepomohlo také mně?

Tím způsobem roste počet čtenářů B. Srdce P. Proto milí žáci a žákyně, chcete-li učiniti B. Učiteli velkou radost, velké potěšení, hleďte tímto směrem pracovat, a uvidíte sami, jaký dosah směr ten má. Zatím s Bohem.*)

*) Dodatek redakce. Mát p. dopisovatel pravdu ztěžuje si buď na netečnost buď na nepravý způsob našich katolíků. Nás se to také vždy nemile doteklo, když jsme shledali, že zprávy o křesťanském životě naši krajané raději podávají časopisům německým, než že jsou to časopisy německé, vždyť jsou čistě katolické s námi vždy ve styku přátelském, ale že ty zprávy pro naše krajany jsou více méně ztraceny. Vždyť i náš Božský Spasitel šel předně k národu, z něhož vzal tělo lidské, a sv. apoštol Pavel chtěl býti pro svůj národ židovský i povrhelem světa — miloval svůj národ, ač velmi nevděčný, nade všechny jiné. Ovšem obecný lid málo dbá o uveřejnění milostí od Boha dosažených, ač rád podobné čítá, — v tom ta netečnost, — takřka výhradně kdo si té, trváme, povinné slušnosti všiml, jsou mnohé kongregace ba i řády a kat. ústavy pod jich vedením, a tyto bohužel, ač mezi Čechoslovany a pro ně ustanoveny, drží se nazvíce ještě praxi v německém jazyku vyučovati a pěstují tak církev německou nikoli katolickou.

Přejeme si s plna srdce, aby skutky Páně veřejně se hlásaly, ač ne každou zprávu tak právě uveřejníme, jak by snad vždy byla podána, berouce ohled na tak mnohé slabochy ve víře.

Sv. Wolfgang, jehož církevní slavnost připadá na 31. října, vyzývá se také co patron země české. Záležití zajisté velmi mnoho na tom, abychom zevrubněj znali život svých svatých patronů a povzbudivše se k důvěře k nim abychom často k nim se utíkali ve všeliké potřebě soukromé i všeobecné, osobní i celého národa. Nebo tak jako každému člověku od Boha dán jest anděl strážný, tak má též celá země, celý národ zvláštní své anděle, ochrance a zástupce před Bohem, a sv. Wolfgang jest jeden z mocných orodovníků za celý národ náš a za vlast českomoravskou. Obširněj pojednati o svatém jeho životu nedovoluje nám obmezenost

tohoto čísla, ponecháme si to pro příští ročník. Tuto pouze zmiňujeme, že se narodil r. 924 neb 925 ze zbožných rodičů v dřívějším Švábsku, ne bohatých ale také ne úplně chudobných na statky pozemské, zajisté ale bohatých na ctnosti křesťanské, které záhy vštěpovali v útlé srdce Wolfganga. Ku většinu zkonalení poslán byl do klášterní školy v Reichenavě a Vireburgu a brzo byl od biskupa Trierského povolán a donucen řídit školu v Trieru. Ačkoli mu byly nabízeny vysoké důstojnosti a s nimi i sláva i bohatství, přece zřekl se všeho, co svět vysoko cení, a odebral se do Einsiedelnu, kde v řehole sv. Otce Benedikta tichý a bohumilý život vedl.

Když pak byl dobře vycvičen ve všech ctnostech, zejména ale láskou k bližnímu hořel, vykázala mu Prozřetelnost Boží nové pole činnosti: byl poslán hlásat evandélium a křesťanskému životu učit nevzdělané národy v nynějším Bavorsku, v Rakousku a v Uhrách. Světlo křesťanského života a nezištné lásky k bližnímu, jakým byl sv. Wolfgang, nemohlo dlouho býti nepozorováno a proto brzo bylo postaveno na povýšené místo, brzo byl Wolfgang zvolen a nastolen na biskupský stolec Řezenský, jehož pravomoci byly podřízeny také Čechy, Morava, Rakousko a Uhry. Benediktin Wolfgang byl tedy biskupem, pastýřem Čechoslovánů. Netřeba se šfítiti, žeby sv. Wolfgang jinak byl zastával svůj vysoký úřad, než jak sv. apoštol Pavel napomíná biskupy, aby pozor dávali na stádo jim svěřené, které Ježíš Kristus svou vlastní krví vykoupil; zajisté nedal se sám pásti od stáda, nýbrž svědomitě se staral o všestranné jeho blaho. Není benediktin sv. Wolfgang z těch německých biskupů, kterým ne bez příčiny se vytýká, že se drali po biskupstvích, aby v podmaněných národech ne tak čisté křesťanství šířili jako hojnými desátky se obohacovali. Nejkrásněj ukazuje se otcovský duch sv. Wolfganga při té příležitosti, když český vévoda Boleslav II. žádal míti pro svou říši zvláštního biskupa v Praze. Když německý císař Otto II. svoliv přání Boleslavovu poslal žádost Řezenskému biskupu Wolfgangovi, aby dovolil odloučení Čech od jeho biskupství — čímž ovšem dosti značné desátky měly mu odpadnouti — neměl tento nic jiného na zřeteli, než blaho českých křesťanů, které jeho péči byli Bohem svěřeny. Ovšem poradil se napřed se svými radami, podle zásad benediktinských: „Omnia fac cum consilio et post factum non poenitebis“ (Vše číň s poradou a nebudeš pykati činu), dalek byl ale toho, aby proti svému přesvědčení konečně rozhodl. Kronikáři současní sami praví, že všichni rádeci biskupovi jednohlasně s velkým důrazem zrazovali Wolfgangovi, dovoliti odtrhnuti Čech od biskupství Řezenského, bojíce se ztráty časného zisku. On však, jakožto pravý biskup podle srdce Božího, jemuž nešlo o vlnu nýbrž o ovce a o jejich blaho, pravil v té radě v šlechetném nadšení: „Vidíme drahocennou perlu zahrabanou v zemi toho národa, které však nelze nám dosíci, nežli vzdáním se některých časných statků. Protož slyšte, co pravím. Vizte, milerád obětuji, co jest mého, aby tam církev sv. vzrostla a dům Boží, to jest duchovní stavba křesťanského života aby tam se dokonala.“ Když pak dále ve svaté horlivosti všechny námitky svých rádců byl vyvrátil, dal svolení k oddělení Čech od své diecése a v radosti svého otcovského srdce sám napsal listinu, kterou samostatnost biskupství Pražského potvrdil.

Odpovědnost za Čechy byla sice odejmuta sv. Volfgangovi a přenešena na Dětmara, sv. Vojtěcha a ostatní jich nástupce na biskupském stolci v Praze, nicméně otcovská péče o ten národ a láska k němu nevytizela ze srdce jeho ani za hrobem, takže řízením Božím církev katolická jej mezi zvláštní patrony země české prohlásila a vyzývá nás, abychom k němu co přemocnému orodovníku vždy své útočiště brali.

Ó mocný ochranče země české, svatý Volfgangu, kterýs vždy otcovsky hájil a zastával pravý prospěch této naší vlasti; zhladni na nás a vypros nám u trůnu Všeslitovníka pomoci proti zhoubným vlnám nevěry, na mnoze donášené k nám tam z říší německé, které hrozí nám vyrvati nejdražší poklad sv. víry a tím všecken blahobyť a důstojnost vlasti. Amen.

Anglická návštěva uvězeného kardinála polského Miecislava Ledochowského.

(Vyňato z listu ze dne 22. června z Herefordu zřízeného.)

Ustanovili jsme se na tom, že vzešeného vězně, jemuž vláda všecko pobrala a nad to se i domnívá že ho pozbavila jeho velpastýřské vážnosti a důstojnosti, navštívíme v jedné z dvou chatrných jistbic, kterých mu vláda povolila. Bylo nám překonati mnohou nesnáz, až jsme na předsedovi královského soudu vymohli sobě dovolení Jeho vznešenost spatřiti; než po čtrnáctihodinné jízdě na mimořádní poště stává se člověk i mimoděk tvrdošíjným a houževným, a vytrvalost vede naposledy ve všelikém dobrém podniku ku kýženému vítězství. Kardinál Ledochowski přivítal nás s hlubokou pohnutostí; za naší rozmluvy s arcibiskupem byl přítomen jeden z tak zvaných smířčích soudeň, jenž s velikou pozorností celé rozprávce naslouchal. Vznešený hodnostář zdál se býti nemálo dojat za příčinou naší návštěvy; projážděl se do podrobná o útěchách, jakých prý i v tomto svém vězení doznával, an sobě dobře vědom jest, že jeho Bohem samým chráněná církev vítězí a vítězství slaviti nepřestane; on prý měl útěchu, že jeho veškeré duchovenstvo příkladu jeho téměř bez výminky následuje, neboť toto věrně jsouc svému velpastýři snáší dobrovolně všechno pronásledování a souzení vlády, čistě a tříbíc se takto v stíháních, ježto se kněží pod nejmenší záminkou, ano začasté beze vsí příčiny zavírají. Kardinál byl celý rozradostněn, mluvě o mnohonásobném dobru, jež toto stíhání tím způsobuje, že v lidu kat. vědomí křísí a živější víru povzbuzuje. Jeho Eminence pravila nám, jak šťastným se býti cítí pro důkaz laskavé přízně, jakou prý sv. Otec mu prokázal, a jak velice ho dojíká, že náleží k těm červcem přiozdobeným hodnostům, kteříž za víru trpěti, ji vyznávati musejí, a že jest šťasten, aniž by právě byl mučedníkem jako kardinál Fischer, že se v tak dobré společnosti nachází. Šlechtný trpitel vzdělával mysl naše svojí hodinu trvajícím rozmlouvou a nařídil nám, bychom sv. Oci jeho bezvýminečnou, úplnou oddanost vyjevili. Tento žalář jest opravdu místem poutnickým pro věřící lid, jenž poklekávaje na schodech ke zdi přiléhajících uctivě líbá kameny, přes které vyznavače víry do vězení zavlekli.

(Pozn. Fischer John, biskup Rochesterský a kancléř univ. Cambridgeské narozen byl r. 1455 v Beverley v hrabství Gorském. Po delší čas byl zpovědníkem matky krále Jindřicha VII., pročež na královském dvoru veliké vážnosti požíval. Též Jindřích VIII. byl mu z počátku přízní svou náklonn, ale když Fischer při králově sporu o zrušení manželství spravedlivě královně se ujal a naruživosti králově neohroženě odpral, upadl v nemilost a dán do vězení, a když po propuštění svém v odporu neustál, uvězněn opět a krutě mučen jest, nezměnil však přesvědčení svého. Papež Pavel III. jmenoval jej za jeho příkladné obhajování mravouky církevní z úcty kardinálem, což nešlechtného krále tím více podráždilo; dal jej na smrt odsouditi a 22. června 1535 odpraviti. Učenost, mravnost, zbožnost i neohroženost jeho všeobecně byla vychvalována.)

Úmysl modliteb na měsíc Listopad :

Wšsemohoucí wěčný Bože! obětují Tobě wšsedly své dobré skutky a modlitby we spojení s Ježíšem Kristem a wšsemi zbožnými a swatými dušemi w nebi i na zemi za wšsedo to, co si Pán Ježíš we svém Božském Srdci přeje, jmenowitě ale w tomto měsíci, za wěrné duše w očistci a w dnešní právé den:

Den	ke cti	Obzvláště
1.	Wšsedh Swatých :	za rozmnožení lásky ku křesťanům pod jarmem Turka.
2.	Wšsedh wěrných dušiček :	za wšsedny w Pánu zesnulé; za osobu na buchu sklčenou.
3.	Sw. Huberta, bšp. :	za rozmnožení milodarů pro křesťany w Turecku; za theolog. učiliště.
4.	Sw. Karla Borom., bšp. :	za chowance 6 kněž. seminářů; za úplné potlačení náruživosti.
5.	Sw. Emericha, kr. :	za wyprošení pokojné mysle w utrpení; za spolek sw. dětství.
6.	Sw. Leonarda, op. :	za pomoc osobě velmi sklčené; za wytrvalost w započaté práci.
7.	Sw. Engelberta, bšp. :	za kněze a řeholníky wypuzené ze svých domů a z vlasti; za biskupy a kněze uwězněné pro swobodu církwe; za obrácení zatvrzelého hříšnicka.
8.	Sw. Bohumíra, bšp. :	za posílnění křesť. ducha we 3 rodinách; za přemožení náruživosti.
9.	Sw. Theodora, woj. :	za naše wojsko; za dar trpělivosti knězi kmetu; za 2 nowiciáty.
10.	Sw. Ondřeje Awel., řeh. :	za zdar misijním po osadách; za kř. wychování dítky.
11.	Sw. Martina, bšp. :	za řeholníky z Německa wypuzené; za † otce a sestru.
12.	Sw. Faustina a soubřh., muč. :	za křesťany w boji proti Muhamedu; za zdar kat. pobníku.
13.	Sw. Stanislawa, králewice :	za národ Polský; za 2 křesťanské rodiny; za obrácení matky.
14.	Sw. Serapiona, muč. :	za církew sw. u Jihořlowanů; za zdar katol. psěmnictwí.
15.	Sw. Leopolda, markr. :	za robinu císařskou w Rakousku; za katol. úřlavy w Rakousku.
16.	Sw. Otmára, op. :	za řehole katolické we vlasti; za 94 duchowní péči swěčené.
17.	Sw. Řehoře Diwoctw., bšp. :	za chorého kněze; za dar moudrosti a rady.
18.	Sw. Obona, bšp. :	za obnovu katol. spolku; za odvrácení trubnomyslnosti.
19.	Sw. Alžběty, wd. :	za zdar zbožným spolkům panen; za řády panen dobročinné.
20.	Sw. Felice W., řeh. :	za zdar kat. misijním na wentowě; za 4 četatelky učitelství.
21.	Obětování P. Marie :	za „dítky Mariiny“; za naprawení daného pohorjění.
22.	Sw. Cecilie p., muč. :	za ochranu Boží; za rozkwět cír. hudby we 4 klášterech.
23.	Sw. Klementa pp., muč. :	za zdar kat. psěmnictwí w Č. a na W.; za otce pohoršlivého.
24.	Sw. Jana z Kříže, řeh. :	za řád milosrdných bratrů a sester; za obrácení wicero newěrců.
25.	Sw. Kateřiny p., muč. :	za wyšší učiliště; za wšsedny našim modlitbám se odporučující.
26.	Sw. Konrada, bšp. :	za hříšnicka se polepšujícího; za ochranu Boží; za kněze kmeta.
27.	Sw. Wirgilia, bšp. :	za rozkwět bratrstwa neřsw. Swátosti; za křesť. l. domu.
28.	(I. ned. adw.) Sw. Štěpána, op. :	za dar probuzení k živé wěře; za pomoc rod. hercegowšským.
29.	Sw. Saturnina, pp. :	za odstranění řewniwosti mezi hodnostáři církew.; za † otce.
30.	Sw. Ondřeje, apořt. :	za spolupracovníky „Školy“; za † úby katol. bratršlew.

M o d l i t b a.

Božské Srdce Ježíše! řkrze nepořřtwrněné Srdce Marie Panny obětují Tobě wšsedky modlitby, práce a utrpení toho dne spolu se wšsemi úmysly; we kterých se uřtwičně na oltáři obětuješ. — Obzvláště je obětují za ony swaté duše, které Twá sprawmedlnost, iř se klaním, zdržuje w plamenech očistce. Račíř přijmouti o Božský Spasiteli, to zadostčinění, které přinářřime za ty duše, a wbednyř wšsem křesťanům žiwou a účinniwou horliwost, aby zkráceny byly jejich muky. Amen.

Pane Ježíři, zařřřř ochranou svého Božského Srdce našeho sw. Otce papeže! Srdce Ježíše a Marie! zachraňteř církew, řřřř Rakouskou a vlast naši řesko-morawšskou!

D přeřladě Srdce Panny Marie, buďž mou řpásou!

Swatý Michale archanděli, swatí Cyrile a Methode, orobujzte za nás!

ŠKOLA BOŽSKÉHO SRDCE PÁNĚ.

Měsíční list pro lid katolický, zvláště pro bratrstva v Čechách, na Moravě
a ve Slezsku.

Vydává a pořádá PLACIDUS J. MATHON, benediktin Rajhradský.

Celoroční předplatné 2 zl.;
7. výtisk zdarma.

V Brně 1875.
(dříve v Rajhradě.)

Redakce, administrace
a expedice bydlí:
na Petříně číslo 4.
(Rajhradský dům).

Ročník IX.

Prosinec.

Číslo 12.

Obsah: Zrcadlo lásky Božského Srdce Páně (s rytinou). — K nejsv. Srdci Ježíšovu (báseň) —
Modleme se za zdar katolických missií (s rytinou). — Žákům a žákyním „Školy B.
Srdce P.“ II. — K blahoslavené P. Marii bez poskvrny počaté (báseň s rytinou). —
Požehnání Nejsv. Srdce Páně. — Jan Bapt. Alois Dremel. — Spolek křest. matek. —
Zasvěcení-se Božskému Srdci. — Sv. růžence. — Ukolébavka (báseň). Zlatá zrna. —

Příloha „Zábavné bibliotéky“ ročník VI. sešit 10. 11. **Lourdes**, poutní
místo ve Francii.

Zveme k předplacení-se na časopis

„Škola Božského Srdce Páně“

ročník X. (1876)

a na přílohu

„Zábavná bibliotéka“

roč. VII. (1876.)

„Škola B. S. P.“ bude příštím rokem opět vycházeti měsíčně o 2 arších velké 8° a
stojí (s poštov. zásylkou) ročně 2 zl. Vynasnaží se zejména krásnými ilustracemi se obohatiti.

„Zábavná bibliotéka“ co příloha (na zvláštní předplacení) bude jak dosud vycházeti
v celých svazcích, jenž dle objemu díla více méně měsíčně sešitků budou zahrnovati a stojí **celo-**
ročně 1 s prémie (velký olej. obraz) 3 zl. Pro tento ročník ustanovena jest prémie obraz
„**Ukřizování Páně**“ podle výtečného štětce Führichova, který již jest na skladě a před-
platitelům se zasílá.

☛ Administrace naše obstará také celou úpravu toho obrazu, lakování a pozlacený, vkusný
rám, po 4 zl. 50 kr.; žádáme za včasné se přihlášení.

☛ Z ročníků dřívějších zejména 3 posledních jsou knihy ještě na skladě v cenách původních,
jakož i prémie obrazy: sv. Anna, sv. Panna Maria, sv. Josef, po 1 zl. 20 kr., a
Zimní krajina, k románu „Děti soumraku,“ Poslední dnové Jerusalema,“
„Kletba“ za doplatek 1 zl., jinak za 3 zl.

Nákladem kněhkupectví F. A. Steinhausera v Praze vydány a tamtéž na skladě jsou (z ochoty administrací „Školy“ se obstarají):

Tovaryšstva Ježíšova **posvátné missie za mořem:**

I. V Paraguay, II. Japonii.

Sepsal P. J. Svoboda, kněz t. J. — **Cena po 30 kr.**

Příruční knížka pro členy apoštolátu modlitby. Dle P. Th. Schmude-ho spisu sčestil K. L. Ř. Cena 25 kr. — Upozorňujeme na tuto knížku, ana také poslouží v 9denní pobožnosti k B. Srdci, P. a nahradí poněkud příruční knížku 9denní pobožnosti od P. Borgo, která svým časem vydána byla nákladem „Školy“ nyní ale jest úplně rozebrána a nové vydání se teprv chystá.

Každodenní povzbuzení k polepšení, k posvěcení, čili Průpovídky na každý den v roku. Dárek pro každého, uspořádal a vydal svým nákladem F. Bezloja, koop. v Dřevohosticích. Zaslouhuje doporučení.

Milodary.

Sv. Otec: „Vděčná láska“ 1 zl.; z Náměště: Fr. Spáčil s rodinou 1 zl., Josef Zapletal 50 kr., Fr. Vymazal 15 kr., Rosalie Kajblova 15 kr., Sidonie Havelkova 15 kr., Jan Kapistrán 35 kr.; z malé Senice: Jos. Kvapil 1 zl., Ros. Dostálova 30 kr. a Jan Dostál z Biskupstva 40 kr. — úhrnem za celý rok **19 zl. 19 kr.**, v nichž 1 zl. ve stříbře, odevzdáno svému účelu prostřednictvím nejd. biskup. ordinariátu v Brně.

Chrám P. ve Filipsovdorfu: Tomáš Kunc z Brna 5 zl. úhrnem za celý rok **36 zl.**, což stavebn. fondu přičteno.

Sv. Dětství: Cth. Uršulinky v Kutné Hoře 2 zl. 50 kr.; M. Coleta alžb. v Praze 4 zl.; děti školy Pohanské 2 zl.; P. K. Kotrbelec v Pouchově 3 zl.; P. Krobot 1 zl. 30 kr.; dstj. Mikul. Schmid, kanovník v St. Boleslavi k vykoupení hochá křtěného Mikuláš 10 zl.; dítky farn. Osecké 4 zl.; Kateřina Havlíčková a Aloisia Petrojova z Podolší mlýna po 50 kr.; P. Herzog z Plzně 3 zl.; Jan Kos, měšťan v Jaroměřicích 4 zl. 73 kr.; P. Ant. Dvořák v Nebovidech 3 zl. 60 kr.

= Odevzdáno opět 202 zl. 3 kr. na účet listopadu 1875 a 20 zl. na nový účet =

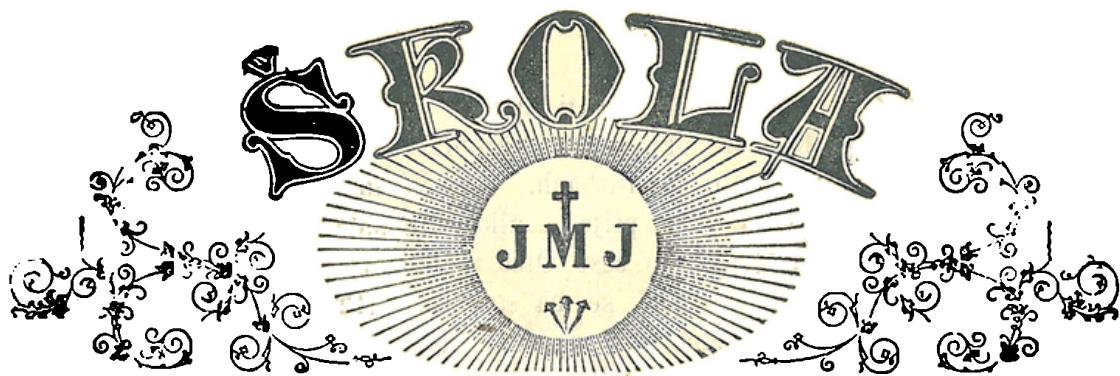
Chudým rodinám Hercegovců věnovali mimo zakoupení knížky Smail agy Cengiče: P. Sychra koop. v Sloupě 6 zl.; Vendelin Bonocoy 1 zl. 70 kr.; P. Pechar 1 zl.; P. Jos. Holý 75 kr.; Mikuláš Schmid kanovník v St. Boleslavi 5 zl.; nejmenovaný z Lelechovic 1 zl.; F. V. „Osířelý sirotkám pro víru a vlast Jihoslovanů 2 zl.; Dr. Fr. Mathon 2 zl.; P. Cyril 70 kr.; P. J. Jablonský, Fr. v H. Zubřici 4 zl.

= Tyto peníze jakož i z utržených spisků, 50 zl. odesláno do Zádru ústředn. komitétu, a ostatní k větší sbírce schováno. Oněch 1000 výt. Čengiče není ještě rozprodáno, ač rozesláno, hodláme ale ještě 500 výt. tomu cíli věnovati. Prosíme o almužny bídným.

~~Ročenky~~ Ročenky „sv. dětství“ vydány naší redakcí a již se rozesílají.

Listárna:

A. j. † Takových pouhých úryvků neupotřebíme, aniž jich můžeme honorovat, vlp. J. Jablonský, Fr. v H. Ž. Pro H. 4 zl. jsme obdrželi dle výkazu, E. S. v Praze: Uveřejníme příště, pro tentokrát již pozdě. F. K. v Těšeticích: Vyhovíme.

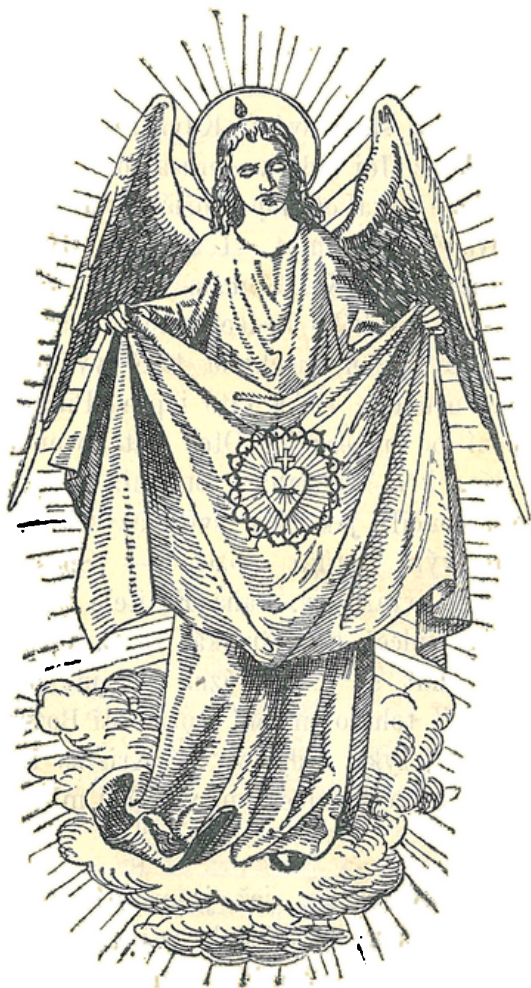
Božského Srdce Páně.

Ročník IX. Prosinec. Číslo 12.

ObLakoVé Dštěte spraveDLIVého: a neChť přIjDe spasItel
sVěta ChrIstus Ježíš!

Zrcadlo lásky Božského Srdce Páně.

XII.

„Ukázala se milost Boha, Spasitele našeho, všechněm lidem, vyučující nás, abychom odřeknouce se bezbožnosti a světských žádostí, střízlivě, spravedlivě a pobožně živi byli na tomto světě.“ (Tit. 2, 11—12.) — Epišt. při 1. mši sv. na hod B. vánoční.

Mlčící láska B. Srdce Páně.

5. Láska B. Srdce Páně mlčící ukazuje nám, jak v duchu Kristovu veřejný život vésti máme.

Od narození Krista Pána až do Jeho 30 roků zaznamenalo nám sv. evandélium pouze objevení se Jeho v chrámě Jerusalemském v stáří 12 let. Mluvil tam, aby se prvněkrát za Mesiáše veřejně prohlásil a lidi na pozdější působení své připravil. Mimo tato slova nenalezáme jiných z celé té dlouhé doby zaznamenaných, a přec byl On pravda věčná a přišel proto na svět, aby lidstvu hlásal Božské učení spásy a nebeský zákon milosti. Jaké to přepodivné, nepochopitelné mlčení! Co mohl za tolik roků na zemi způsobiti, kdyby byl u veřejnost vystoupil a svou Božskou moudrostí k poučení a posvěcení lidstva účinkoval. Avšak

On měl za nutnější a prospěšnější dávatí nám v tichém žití v Nazaretě příklad cností, jako: pokory, poslušnosti, skromnosti, shromáždění mysle, sebe zapírání, nepřetržitelného obcování s Bohem na modlitbách. Takové mlčení a odstranění uchovává svědomí čisté a připravuje srdce ku přijetí milostí Božích. — I u veřejném životě svém mluvil Pán jen, žádala-li toho čest Otce nebeského či spása duší. Jinak vyhýbal se všem rozpravám a odebíral se na samotu. „Proto ne na náměstí, ne na ulici nalezněš Krista. On neobíhá sem a tam. Neb On jest pokoj, na ulici jest hádka, Kristus jest spravedlnost, na ulici pouze nepravost, Kristus jest činný, na ulici jest lenošivost, Kristus jest láska, na ulici jest utrhaní na cti.“ (Sv. Ambrož.) — Tak i ty když jsi práce povolání svého na venek vykonal (a), máš se odstraniti, a nežádá-li toho povinnost tvého povolání, spravedlnost neb láska, ani veřejně se neukazuj, neb velmi těžko jest mnoho mluvití, a při tom nehřešiti, neb „mnoho mluvení nebývá bez hříchů“ dí písmo sv. samo.

Ó Božské Srdce Ježíše! dej, bych zevnějšímu světu odumřel (a), aby všickni moji smyslové zevnější i náruživosti vnitřní umlkly a mně pokoje, poklidu, sv. ticha popřály, bych na Tebe patřil (a) a v patření Tě miloval (a) a v milování Tě požíval (a) a v tomto požívání byl (a) šťastným (ou) a blaženým (ou).

6. Láska Božského Srdce Páně mlčící ukazuje nám, jak se k nepřátelům, a jak se v neštěstí chovati máme.

V tom jasnějším světle jeví se nám mlčící láska Božského Srdce Páně, uvážíme-li jak jedná s nepřátely svými. Spasitel náš jen tenkrát se proti nim vyjádřoval a zlobu i daremnost jich odkrýval, když čest nebeského Otce svého a spásu lidu proti nim v ochranu bral, jinak mlčel, „nehledám slávy své.“ Když Jej krajané Jeho Nazaretští chtěli svrhnutí se skály, mlčel, když Jej židé v Jerusalemě kamenovati chtěli, mlčel. On, neskončená svatost, ustavičně býval obklopen hříšníky a snášel je s neskonalou trpělivostí, s milosrdným a shovívavým mlčením. I zrádného Jidáše trpěl v nejužší blízkosti Své, a — když stál svázán před Kaifášem a najatí svědci nepravé proti Němu pronášeli žaloby, mlčel. Láska Božského Srdce Jeho chtěla, jak dí sv. Jarolím, káti se za vyloučení se Adama po hříchu, nechtěla také vyhnouti se odsouzení k smrti za človecenstvo. — Podobně nechtěla láska tato i před Pilátem hájením se překaziti neb odložiti oběť vykoupení od nebeského Otce ustanovenou, mlčela, aby tímto mlčením kála se za všechny lže, křivé přísahy, rouhání, klení a všechny hříchy, jež lidé páchají mluvením a spolu poučila jak mají svůj jazyk krotiti a proti věcem zlým, marnivým, pošetilým mlčení svým ústům uložiti. — Spasitel mlčel i před Herodesem, neměl tohoto cizoložníka a vraha sv. Jana Křtitele ani za hodna počtiti jedním slovem z Božských svých úst, mlčel a spolu kál se za všechny hříchy, pýchy, zpupnosti, marnivosti, nadýmavosti, dalť se i za blázna veřejně prohlásiti a — mlčel. Jaká to láska přepodivná! — Z tohoto mlčení moudrosti Božské můžeš se učiti, jak velcí a těžcí mají býti hříchové jazyka, když za ně Kristus Pán tím se chtěl káti, jak velice jseš zavázán (a) aspoň tenkrát mlčeti, nemůžeš-li mluvití bez hříchů.

Ó Božské Srdce Ježíše! odpusť mně všechny hříchy, jež jsem spáchal (a) marnivými, zbytečnými a hřšnými řečmi, dej mně lásku k mlčenlivosti a propůjč mi všechny ctnosti, jež sv. mlčení v sobě ukrývá a s sebou přináší. Amen.

Věneček Marianský. Velikého vyznamenání a povýšení dostalo se P. Marii mezi všemi dcerami lidskými, když za matku Spasitele světa od Boha byla zvolena. Však nevychloubá, nevynáší se Ona tím, nýbrž svaté mlčení zachovávajíc připravuje se k velebnému úkolu svému. Milovalať odstraněnost od světa, a v tiché samotě sloužila Bohu, kdež Ji nalazáme i v tu dobu, kdy anděl Jí poselství s nebe přinesl. — Že služba lásky toho žádá, opouští Maria P. zamilovanou samotou, a vstupujíc u veřejnost vydává se na dalekou cestu k nemocné Alžbětě, v jejížto domě varujíc se všech zbytečných řečí střídá svaté mlčení s nábožnými rozprávkami. — Že povinnost spravedlnosti toho žádá, opouští milovanou samotou a vydává se na cestu do Betléma, aby rozkazu vrchnosti dosti učinila. Se sv. obdivem naslouchá tu pastýřům divné věci Boží zvěstujícím a ukrývá ve sv. mlčení slova ta do srdce svého. — Že dobrý příklad k povzbuzování jiných toho žádá, opouští milovanou samotou a vydává se na cestu do chrámu, aby jako jiné matky očistit se dala. Se sv. obdivem naslouchá tu Simeonovi též i Anně, Spasitele veřejně vyznávajícím, a ve sv. mlčení ukrývá proročká slova Simeona do srdce svého. — Že zákon Boží toho žádá, opouští Maria P. svůj od světa ustraněný příbytek v Nazaretě, a vydává se s 12letým Synáčkem svým na slavnost do Jerusalema. Se sv. obdivem vidí tu Synáčka svého ve chrámě v rozpravu s učitelem zákona pohřbeného a ve svatém mlčení ukrývá slova Jeho do srdce svého. Na počest srdce Jejího, světu odumřelého a ve sv. tichosti ustavičně s Bohem se obírajícího, a abychom na přímluvu Její také my se nikdy jazykem neprohřešili, prosíme, obětujeme Srdci Páně 5 desátků radostného růžence.

A. V.

K nejsv.. Srdci Ježíšovu.

(O Cor, amoris victima.)

Ó Srdce, láska žertevná,
K nám z lásky zklané v odhřechu,
Ty's čáky spasné výlevna,
Ztad trudný čerpá útěchu.

Ty's Trojjednoty velebou,
Bůh Syn se s Tebou spojívá,
Bůh Otec plesá nad Tebou,
A Duch se v Tobě kojívá.

Z lat. zvorš. Xaver Dobroslav.

Modleme se za zdar katolických missií.

(Hlavní úmysl modlitby v prosinci.)

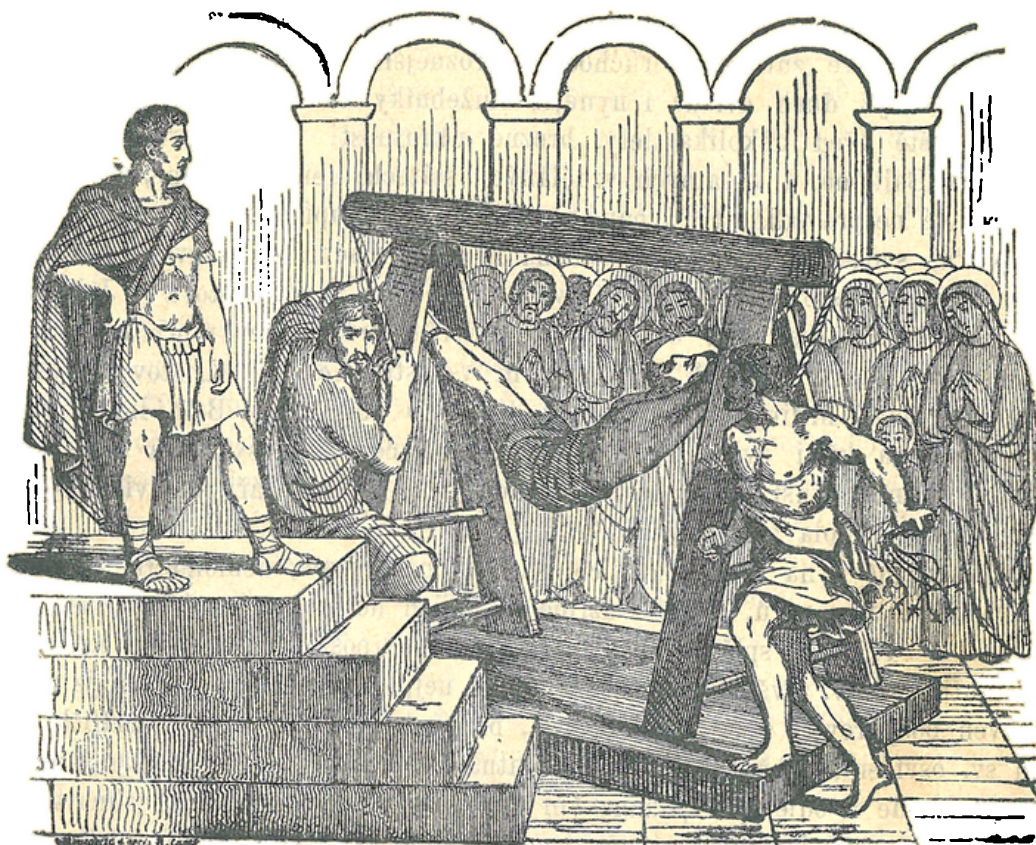
Měsíc prosinec, který as začíná svátkem sv. Františka Xaveria a končí slavností narození Páně, vánoce, uvádí v paměť a doporučuje naší horlivosti ony velké zájmy katol. apoštolátu a nutné potřeby národů, kteří ještě vězí v temnotech nevěry. Těmto ubohým národům ještě nezšlo světlo pravdy a spravedlnosti Boží, ač již po 19 set let osvěcuje svou jasností celý svět. Dle pravdy hodných doměnek jsou to národové ve střední Africe a Australii, kterým Kristus ještě nebyl hlásán, a u velkého počtu ostatních národů bylo sv. evangelium buď udušeno vzniklým pronásledováním, aneb pro nedostatek hlasatelů, apoštolů došlo jen k málokterým uším těch, které náš Spasitel chtěl vyvést z temnot bludů a nevěry. Z celých 1200 milionů

lidí, kteří obývají naši zemi, zná sotva třetina našeho Spasitele; s větší částí jest vzdělanost ještě na tomž stupni, ba namnoze ani ne, na kterém ji před 19 stolety viděl božský Spasitel, jen malá část člověčenstva, k jehož vykoupení přece sstoupil Syn Boží na svět a tolik prací podnikl, jest v ovčinci pravého pastýře, ostatní všichni jsou jako bludné ovce vydáni v plen zuřivosti dravé zvěře a útrapám hladu.

Proto potřeba jest s obnovenou, zdvojnásobenou horlivostí doporučovati to bolné divadlo tak ještě rozšířené nevěry nejlaskavějšímu Srdci Ježíšovu, potřeba jest naléhavě prositi nebeského hospodáře, aby poslal více dělníků sklidit dozrálou již žeň. Co sv. Pavel prvním křesťanům pravil, to nám církev sv. nyní za 19 set let opět přivolává s větším ještě důrazem, abychom totiž zkusili všech způsobů prosby a modlitby k uskutečnění milosrduých úmyslů našeho Spasitele, a k povzbuzení všech lidí ku poznání pravdy. A jakým způsobem by se úmysl božského milosrdenství nejspíše dosáhl? Kdyby sv. František Xaverius ve všech vrstvách křesťanské společnosti našel opravdové sebe následovníky, kteří by pak dokonali spojeným úsilím a spojenými modlitbami, co on nevyslovitelným namáháním a vřelými k Bohu prosbami před 3 sty let započal. A to jest povinen svět katolický, on se má nadchnouti duchem apoštolským, aby dosáhl konečně obrácení světa pohanského.

2. Boží Prozřetelnost přichystala nám ku vykonání toho velkého díla taková pohodlí, jakých katol. apoštolát až do dneška nikdy neměl. Tři doby byly ze všech nejvýhodnější hlásání sv. evangelia: první století našeho křesť. letopočtu, když ve větší římská obsahovala takřka celý tenkrát známý (starý) svět, a kdy se připravovaly začátky panství Ježíše Krista; století 16., kdy plavci španělsí a portugalsí, odkryvše nové země, služebníkům evandělia nové cesty otevřeli k pohanským národům; konečně nynější století, kdy podivuhodné vynálezy všechny vzdálenosti skrátily ba odstranily a Evropě ustavičně daly spojení s celým světem. Dnes opravdu není více žádné země, která by nebyla prozkoumána, ani v hlubinách oceána není ostrůvka, k němuž naše lodě by nebyly našly si cesty. Několik jenom dní dostačuje octnouti se v oněch končinách, kam soudruhové sv. Františka Xaver. sotva za leta, po plavbě velmi nebezpečné, se dostali. Dobrá část jich zemřela na cestě, kdežto nyní jejich nástupcové bez nebezpečí a takřka beze všeho unavení tam dorazí. Mocnáři křesťanští, to jest bohužel pravda, nepodporují jako jindy snahy těchto apoštolů, avšak křesťanský lid nastoupil na jejich místo a štědrostí víc než královskou vložil zálohu pěti milionů pro potřeby rozšiřování víry. Již není žádných překážek, ani hmotných ani mravných, které by mohly brániti hlasatelům evangelia. Japonsko a China zřekly se svých krutých zákonů pronásledovačných a my můžeme svobodno hlásati blahou zvěst. Daleko mocnější než naše zbraně jest náš průmysl a otvírá nám všechny brány a podrobuje našemu vlivu i nejčetnější národy. Evropa, která nejmenším jest ze všech pěti dílů světa, panuje, buď bezprostředně, buď prostředně nad celým okřskem, a kdyby ta 400 milionů lidí, jež dle jména jsou ctitelé Ježíše Krista, také ve skutečnosti, opravdu byli, co dle jména jsou, tu by brzo stalo se celé člověčenstvo křesťanským.

3. Čím utěšenější ovoce Božského milosrdenství se ukazuje, tím bedlivěj máme na zřeteli míti zlobu pekla. Dvě mocnosti zápasí vespolek o svět: jedna, aby ho spasila, druhá, aby ho zkažila, a naproti každému prospěchu spasení duší staví peklo, a s ním spojené družstvo protikřesťanství, hrozebné své úsilí. Když v 16. století církev sv. nových vyznavačů získala v nově odkrytých dílech světa a rozšiřovala tam říši Kristovu, ihned byl ten utěšný výsledek zkalen kacířstvím Lutherovým;

a dnes když všechny okolnosti slibují hojnou žeň duší v obrácení národů pohanských, tu právě způsobila protikřesťanská společnost v Evropě rozšiřováním svých nevěreckých zásad ve smýšlení a i v jednání veřejném, že národové evropsští v nebezpečí jsou upadnouti do větších temnot nevěry a úplného neznabožství, nežli jsou sami pohanští národové. Čím více pokročili evropsští národové v poznání věcí světských a přírodních zákonů, tím více zneužívají toho k upírání osobního Boha. To jest ona lest pekla, že navádí člověčenstvo zneužívatí právě těch prostředků, které by je měly povznést k většímu poznání Boha a k jeho lásce, ke zbožnění sebe sama a k nenávisti jedině pravého Boha; a s čím větší neunavností hlásají apoštolé Kristovi Boží pravdu a činí člověčenstvo šťastno, s tím větší zuřivostí a neustupností odtrhují služebníci a náhončí ďáblové duše vykoupené krví Kristovou od jediného jich dobra, od poznání a milování Boha a bez milosrdenství činí je nanejvýš nešťastny. Kdo ale jsou oni náhončí a služebníci ďáblu? Bohužel namnoze sami křesťané, obmytí sv. křtem od hříchu prvotného. Vizme ale také tu jejich zuřivost: nebojují oni pouze pro dnešek proti říši Kristově zde na světě, slovem i skutkem, oni usilují zejména ztenčit počet bojovníků Kristových, zrušují zejména katol. společnosti a kláštery, které povždy byly ohniska víry a milování Boha a duší nesmrtelných, a — netajme si toho — pokročili ve svém ničemném díle tak daleko, že se chystají slaviti úplné vítězství nad Kristem. U nás v Rakousku, kde mimo věřící lid jest zástitou víry katol. ještě zbožná panovnická rodina Habsburgů, nedosáhly jejich snahy žádoucího výsledku, budme ale ubezpečeni, že jakmile bude jen z většiny odstraněno, co jim v jich postupu dosud brání, zbožnost lidu a zásady křesťanské v řízení státu a školy, že s nemenší zuřivostí se vrhnou na zbytky křesťanských vymožeností a křesťanské vzdělanosti, jakou tu onde v jiných, v sousedních státech ukazují.

4. V prvních stoletích křesťanství, v pohanských říších římské a perské dávali nepřátelé Kristovi své zuřivosti průchod nejhroznějším mučením vyznavačů Jeho; nemylme se, tentýž duch ovládá i nynější služebníky satanovy a útrapy misionářů v Japonsku ještě před několika lety, hrozné ukrutnosti Turků proti slovanským křesťanům na Balkáně, a v samých vzdělaných státech neméně bolné, třebaš právě ještě ne krvavé nespravedlnosti páchané na kněžích a biskupích, církvi a Bohu věrných, toť jsou patrná svědectví o totožnosti ducha nynějších nepřátel církve s krvelačnými ukrutníky dřívějších století. Avšak zároveň stejná jest moc Kristova v Jeho vyznavačích a nezkrácena příslibená odměna. A jestliže právě krev mučenků úrodným jest semenem nových vyznavačů, vždy novým vzrůstem církve Kristovy, jaká sláva čeká ony křesťanské hrdiny, kteří tomutěž dlu, pro které Syn Boží lidské tělo na sebe vzal a až na kříži své útrapy ukončil, také celí se zasvětili a radostně svou krev cedí, jak drazi musí býti Božskému Srdci katol. misionáři, ustaviční bojovníci proti celé armádě ďábla pro spásu duší.

Pomyslíme-li na to a uvažujeme, kterak chudí jsme, nemohouce se účastniti na zásluhách sv. misionářů, maně toužíme po jejich účastenství. A hle, náš spolek, a pošto lát modlitby, splňuje naše přání. Co sv. apoštol Pavel žádal na věřících, co sv. František Xav. a všichni misionáři až na nejposlednějšího, abychom je v pracích apoštolských podporovali svými modlitbami, právě to činí apošto lát modlitby. Oni, Duchem sv. osvíceni, dobře věděli, jak výdatná podpora ve všeliké práci jest modlitba. Nuže, ač nejdeme k odlehlým pohanským národům a nepodnikáme všechna ta nebezpečí, modleme se za zdar misí a jsme spoluapošto lé sv. Pavla, sv. Františka a všech jejich soudruhů. Ano mějme na mysli ty miliony duší, které pro věčnost hynou a které, pomůžeme-li je spasiti, nám věčně budou vděčny, obětujeme všechny své práce a dobré skutky pro jejich obrácení k Bohu, spojme tu svou oběť s obětí mše sv. a s tužbami nejsv. Srdce Ježíšova a tím jsme výdatně spolupůsobili na velkém dílu misionářů, kteří pro spásu duší do unavení pracují, tím jsme jim daleko více byli nápomocni, než kdybychom jim žíznícím podali sklenici čerstvé vody, a odměnu za to nám Božský Spasitel nezadrží.

(Zasláno II).

Žákům a žákyním „Školy B. S. P.“

Jaký dojem na vás minulý list udělal, nevím ještě;*) zatím píši již druhý, ana záležitost jest velmi důležitou. Dovolte bych se znova o úmysle pocty B. S. P. vysloviti mohl.

Právě mám před sebou obraz Božského Spasitele; odhalený Jeho oděv na prsou dává místo Srdci, na něž levou ukazuje rukou, pravicí pak žehná sobě svěřené a milené. Přívětivý pohled jeho pojal nemálo již zbožných myslí, ba i méně zbožných. Neskončená dobrota mu z očí zírá, lidumilnost převládá, tak že nelze důvěry se vzdáti, pojmeš-li jen pohled ten. A co za důvěrou kráčí, totiž milost uštědřená, známo všem. Ještě nebyl obraz dohotoven a již mocně působila představená láska v něm; první ovšem milost patřila malířovi samému. Dlouho rozjímal výtvar své práce a čím více rozjímal, tím více jej dojímala vlídnost a laskavost představené osoby, tak že se sám v cestu zbožnou obrazem svým uvedl a dříve než na zakázku upravený obraz odevzdal, sám se k Bohu obrátil a se s ním smířil.

*) Zasláné zprávy, níže uvedené, odpovídají samy. Redakce.

K čemu však má vésti tato zvěst? Poslyšte, každý z vás si zajisté též zamiloval jakýs obraz B. S. P. a s radostí a důvěrou na ně zřá, i rozjímá jeho vlastnosti a vždy více a více víže láska zobrazená srdce vaše a vzbuzuje lásku na vzájem a spojení užší a užší. Takovýto obraz úcty i já zcela schvaluju; avšak hodlám něco více. Já bych nejraději vás samy chtěl učinit malříi B. S. P., jež byste sobě i Božského Srdce čctným ctitelům sami nakresliti mohli. Co tím míním, ihned vyslovím.

Co jest obraz jiného než představení jisté osoby neb jakés věci, kterou na mysl vzít máme aneb soudruhům chcem uvéstí. Málo, tuším, na tom záleží, pakli obraz barvou malován neb slovy nakreslen, jen když dobře představuje předmět vytknutý. Zajisté čím více poutá mysl i srdce tvé, tím lepší jest obraz. Než, táži se, nepředstavuje vypravovaný ti skutek lásky, dobroty, dobrodince tvého lépe, nežli podobizna sebe lepší? Nekreslí pečlivost a starost rodičů tvých, snad i noci bezesné upřímnou jich lásku k tobě, — aneb horlivost dobrého učitele ve vychování svých dítek neznačí to obětavou lásku a oddanost k nim, — aneb když ubohý chudas zaklepav na dvéře majitele veselou tváří želané podpory u něho obdržel, nepodává mu ten skutek představení dobroty a milosrdenství? Ano se slzoř v oku vypravuje chudas o své pomoci, žáci hodní chválí svého učitele, dobré dítky váží si svých rodičů a vychalují je. Hle, toť samá představení, velmi krásné obrazy ač bez barvy. Rovněž máš to učiniti B. Srdcem P. Snad i tobě neobyčejnou již milost prokázalo dobrotivé Srdce to. Snad i ty se můžeš honositi uzdravením se strany nebeského lékaře na těle neb na duši, neb víš o milostech bratru, sestře neb soudruhovi podaných. Věz, tím se tobě zobrazilo Srdce Páně jako milosrdný dobrodinec, starostlivý učitel, ten nejlepší otec, který srdcem upřímným své dítky miluje. A ten obraz nakresli si nikoliv barvou nýbrž pérem na papír, aneb popros jiného, by napsal příběh milosti tvé. Takovýť obraz se líbí B. Srdci, líbí se mu zaznamenání jeho a rozšíření; začez tě pak obohatí novou milostí.

Než namítneš, jak to mám as učinit? Poznamenal jsi to dobrodiní, jež jsi B. Srdcem dosáhl (a); i zašli je řediteli školy B. S. P. na uveřejnění (do Brna na Petříně číslo 4.) a věř, tím způsobem namalovals nejen obraz B. Srdce P. pro sebe, alebrž pro všechny žákyně Školy této. Ostatní pak rovněž vynasnaží se podobný obraz sobě zhotoviti a tak se budou množiti milosti a dary, poněvadž se povzbudila důvěra a láska k Srdci Páně. Pro své jméno ostýchat se nemusíš, ježto po libosti zatají se každému.

Konečně opět jakýs příběh, ježž vám vypisuji ze Sendb. B. Srdce P., jak Ono zná odměniti důvěru:

I. Z Haliče v měsíci listopadu 1874 se píše:

„Blednice nás navštívila; i uchvátíla nebezpečně ihned naši dcerušku, k ní se přidružil pak zánět plíc. Ačkoliv lékaři záhy povoláni, nemohli ničím prospěti, ano zachránění před smrtí, již skoro jistou, bylo záhadné. Kde si hledat rady, kam jít o pomoc? Tak tesklivě vzdychající když se právě radíme kterak pomoci možno dítěti, přichází k nám jistý ctitel B. Srdce P., jenž Sendb. B. S. a tudíž i vyslyšení čctná v něm čítá, a poučuje nás, kterak mnozí uzdravení dosáhli v nebezpečných nemocech přislíbíce konat po 9 dní pobožnost ku počtě B. Srdce jakož i ohlásit vyslyšenou milost v listě téhož B. Srdce. S jakou plíí, horlivostí, důvěrou jsme pobožnost tu konaly, vypisovat nebudu; ale tolik dím, že nám na uzdravení milného dítěte velmi záleželo. A hle! jakmile se přiblížil 9. den pobožnosti a my rodiče

v den tento očistily srdce svá správou Boží a posilnily sv. přijímáním, vymizel najednou veškerý neduh; trapný kašel se zastavil a chuť k jídlu se hned dostavila. B. Srdci P. budiž sláva na věky! — Bychom tudíž učinili zadost povinnosti své, žádáme vld. p. ředitele Sendb. B. S. P., by ty řádky ku poctě jeho uveřejnili.“

II. Z jisté nemocnice ve Slezsku se takto sdílí témuž listu B. S. P. 1874:

„Před 3 týdny přinesly nám rodiče 3leté dítě, které rakem hrozně ztrmáceno bylo. Ubohé dítě mělo obličej na větším díle již rozežraný, tak že na uzdravení jsme myslit nemohly. Ježto mně (tak píše osoba dítě ošetřovavší) péče o robátka toto svěřena byla, ráda bych mu byla pomohla. Tu mi v noci přišel sen a ve spaní zřím totéž dítě celé uzdravené, ano se ke mně blíží volajíc s radostí: „Boží Rodička mě uzdravila!“ Uradivše se v den příští přislíbily jsme ku poctě Boží Rodičky 9denní pobožnost a pakli vyslyšány budeme, uveřejnění milosti této. Ježto jsme právě divotvornou vodu z poutnického místa lourdského pohotově měly, byla určena za nápoj a rovněž i rány se jí polévaly. Než druhý již den, co pobožnost svou konáme, spadla na obdiv všem černá shnilina s obličejem robátka, tak že dojemný byl pohled naň. Maso opadlo až na kůstky, jež v obličejí jsou. Den však na to patřiti již bylo počátek zdravého tlka; dítě za krátký čas zdravé mohlo opět obradovaným rodičům navraceno býti. Pročež tisícery díky buďtež nejbl. P. Marií, uzdravení nemocných, nejsv. Bohorodiče!“

Zatím s Bohem, milí žákové a žákyně B. S. P!

Požehnání nejsv. Srdce Páně.

Ze západních Čech. Neskonale jest milosrdenství Boží, a nevyčerpatelný pramen, jenž prýští ze Srdce Ježíše Krista. Den co den splňuje On své slovo blahoslavené Markétě Alacoque dané: „Slibuji ti, že rozšířím Srdce své, a v hojnosti, vyleju proud jeho Božské lásky na ty, kdož je ctějí, a i jiné k úctě jeho vedou“ — ale také den co den vstupají k nebesům horoucí modlitby díky za obdržené od něho milosti, za vyslyšené prosby. —

I já nesmím již déle otálet tuto ve „Škole“ Jeho Sv. Srdce a před celým světem projeviti nejvřelejší díky za vyslyšení proseb, kteréž já sám a jiné duše skrze nejsvětější Srdce Ježíšovo byli jsme dosáhli. Uvedu toliko hlavnější pády, kdež výslovně bylo slíbeno uveřejnění ve „Škole B. S.“ — v pádu vyslyšení.

Bylo to 17. prosince min. roku, tu byla náhle matka má tak prudkými křečmi sklíčena, že sama, jsouc slabé přirozenosti, cítila, že bolesti nevydrží, a ustavičně jen naříkala: „to jest mé poslední, to jest mé poslední!“ Když po 10 hodin bolesti neulevovaly, a všecko namáhání lékařů zůstávalo bez výsledků, tu jal jsem se nad ubohou vzývati nejsvětějšího Srdce Ježíšovo slibuje vykonati zvláštní pobožnost k Němu a v pádu pomoci to uveřejniti — a hle, téhož dne opustily matku bolesti! — Letošního pak roku byl jistý muž z nábožné rodiny nebezpečným poškozením těla uvržen na lůžko smrtelné, neboť přivolání lékaři nedávali velké naděje na uzdravení. I zaopatřen jest tedy svátostmi umírajících, sloužena za něho mše sv. k nejsv. Srdci P. a domácí jeho konaly vroucí modlitby na týž úmysl. Třetího dne

přijda lékař nalezl nemocného v takovém stavu, že sám vyřknul: „zde se musil zrovna zázrak stát!“ Muž ten podnes jest živ a zdráv. — U jiného pána zmírněna jest nemoc dosti nebezpečná na prosbu k nejsv. Srdci v té míře, že mohl bez přetržení vykonávati povinnosti své. — Dále vzýváno bylo nejsv. Srdce ve 3 pádech za obrácení zatvrzelých hříšníků, kteří po mnoha let nebyli u správy Boží — a se zpečovali ji vykonati. I obrácena a obměkčena jsou náhle srdce jejich a všickni vykonali řádnou zpověď. — I v několika záležitostech, kdež dobré věci stavěly se v cestu těžké překážky — vzýváním nejsv. Srdce jsou přemoženy, a nad očekávání snadno odstraněny. — Konečně upadnuvši jedna rodina do velké nesnáze peněžní vzala útočiště k témuž Sv. Srdci Páně, a slíbeno v pádu vyslyšení 3 zl. věnovati spolku sv. dětství. A hle i v této pozemské záležitosti pomohlo nejsv. Srdce; začož přiloženo tuto slíbené 3 zl. k zmíněnému účeli; nechť dítko vykoupené pokřtěno jest: Marie! —

Za tyto a všechny jiné milosti obdržené budiž tisíckrát pozdraveno a zvelebeno nejsv. Srdce Ježíše Krista a nepoškrvněné Srdce P. Marie!! Ó budiž i od jiných lidí poznáno, a víc a více ctěno, milováno a vzýváno! — Ó kdy přece jednou prohlédne již ten zaslepený svět? — Kdy pozná konečně čím jest a čím nám má být na zemi to Srdce přesvaté!? či až v den poslední? — pak jistě, ale pozdě. Ó prosmež bratři moji aby uslyšel náš lid Jeho klepání, aby otevřeli již jednou ledová srdce svá předobrému Srdci Ježíšovu! — přičiň se každý a pověz to nebohým sklíčeným, trpícím, že potřebné jim pomoci, potěchy, pokoje a smilování není v celém světě k nalezení, leč jedině u nejsv. Srdce Ježíše Krista!!

Píše se nám z **Kolína**. „Proto že si stěžujete, že neuveřejňujeme milosti od Boha dosažených, osměluji se následující oznámiti: Ve vesnici P. u Kolína žije jistý hospodář, který velmi bedlivě ctí nejsv. Srdce Ježíšovo, a sice z této příčiny: Byla právě slavnost nejsv. Srdce Páně; i řekl hospodář své manželce, že půjde do kostela na mši sv. Tato však jemu zbraňovala a vadila se, proč svou práci chce zanedbat — pokrýval on svou střechu dochem. Aby nevůli manželčině ušel, změnil poněkud svůj úmysl, vyleza na střechu ku práci. Právě ale sezváněli ke mši sv. a pohlednuv v stranu kostela, tak zatoužil po službě Boží, že slezl a po tajmu se obleknuv do kostela chvátal, nedbaje nic na opětné hubování své ženy, jej shlednuvší. „Však mně to Všemohoucí vynahradí, čeho snad zanedbám,“ byla jediná jeho omluva. Po skončených službách B. spěchá v srdci rozradován domů a pokrývá střechu svého statku. Sotva za 1/2 hodiny pozoruje, jak se ve vedlejší stavení vzhál oheň, který maje dostatek slámy a jiného paliva rychle se zmáhá a vše vůkol šíří. Již klesla v rum první střecha a ustrašený hospodář sedí na své střeše, obsypán hořícími došky. Ulívá vznikající oheň vodou z půdy mu podávanou a mokrým pytlím na ráhne dusí uhlí do jeho dochu mu létající. Avšak přetěžko jest mu, ubránit se tak zuřivému živlu, již ochabuje, síly ho opouštějí a málomyslně klesá. I vzdychá ku Spasiteli: O nejlaskavější Srdce mého Spasitele, pomoz! pomoz! — A hle, plamen uchvacuje stavení druhé, třetí, — jeho střechu vynechal a sama jediná ta dochová zůstala neporušená uprostřed spáleniště. Hospodář vidí v tom patrnu pomoc Boží a ten den jest jemu každoročně svátkem, a 1. neděli k. m. věnuje z vděčnosti uctění nejsv. Srdce Páně. Mnohý řekne, že to zachránění docela přirozeným způsobem se stalo. Toho také nijak nepopíráme; avšak kdo pak jest pánem přírody a kdo vládne všemi živly? k vyslyšení modliteb svých dítek nepotřebuje Hospodin prostředků nadpřirozených, dokud dostačují přirozené.

Z farnosti Boršice. Od 16. června l. r. čítá náš apoštolat 1248 údů. Abychme vzali důvěru k Srdci Páně, oznamuji při shromáždění, které se každou 1. neděli v měsíci stává, některé nápadné vyslyšení 9denní pobožnosti ze „Sendbote;“ i konali jsme sami a vyslyšeni jsme, jak vám následující příklady dokážou, které jsem též u shromáždění oznámil a též do knihy tohoto bratrstva zapsal, jak mi je sami vyprávěli.

1. F. T. 68letý čtvrtník, oslepl docela. Po 2—3 roky vodilo ho děvče do kostela. Přál sobě jen tolik viděti, aby mohl do kostela sám choditi. S velikou důvěrou počal vykonávati 9denní pobožnost k Srdci Pána Ježíše. Za čtyry dni přišel na faru se svou ženou oznamuje s velikou radostí: „Já už vidím domy!“ Po 9dní přibývalo důvěry i zraku, a již chodí sám do kostela dle přání svého, ano pracuje i dobyt看em na poli. Toto vyslyšení učinilo hluboký dojem v celé farnosti. Nekonečné díky nejsv. Srdci Pána Ježíše a jeho neposkvrněné matce Marii Paně.*)

2. O velikonoci opustil mne muž a šel k Vídni na práci. Po celý čas se ke mně ani k dětem nehlásil. I počala jsem konati 9denní pobožnost k nejsv. Srdci Páně, aby se manžel na slib svůj při oddavkách upamatoval. Na čtvrtý den přišel muž z nenadání a donesl uchovaných 9 zl. Budiž na stotísíckrát pozdraveno Srdce Páně.

3. A. Š. při zednické práci u Vídne, píše na koresp. listku: Ve Vídni dne 3. září 1875. Ctihodný velebný Pane! Račte uveřejnit, že jistá osoba děkuje nejsv. Srdci Pána J. K. za obdrženou milost, totiž zachránění od násilné smrti.

5. A. Z. podsednice trpěla velikou bolest v kříži. S důvěrou obrátila se k nejsv. Srdci Páně a po vykonané 9denní pobožnosti cítí se úplně zdravou.

6. A. D. Já jsem tak trpěla na závrať, že jsem nemohla nikde přes lávku přejíti, cestou jsem se potácela jako opilá, ani jsem nemohla zhrůru vzezřít. K tomu mne sužoval krátký dech. I modlila jsem se po 9dni k Srdci Páně, a uzdravena jsem. Kterak mám děkovati Srdci Páně!

7. M. T. Trpěla jsem tak velikou bolest v kříži, že jsem nemohla ani do kostela. Na jméno Panny Marie učinila jsem o „hrubé“ slib, Panně Marii, že budu vykonávati 9denní pobožnost k Srdci Páně, vyprosí-li mně uzdravení. Již na zpáteční cestě cítila jsem značné ulevění, jako by mi M. Panna chtěla dáti znamení. Na 8. den jsem přijala nejsv. Svátost, a již jsem úplně zdráva. Budiž pozdraven Ježíš Kristus a matička jeho Maria Panna.

8. T. K. čtvrtnice: My jsme byli na jednou 3 nemocni: já, dcera a zeť. Nevědouce si rady, začali jsme se modliti k Srdci Páně a nejen že nás potěšilo, ono nás uzdravilo.

9. M. Š. Rozbolely se mi oči, 3 lékaři mi pomáhaly, čím déle, tím hůř, konečně jsem úplně oslepla. Co jsem dala peněz lékařům! Pět týdnů jsem byla úplně slepou. Když jsem jednu neděli odpoledne nad svým bídným stavem plakala, zastavila se u mne jedna děvče, jdoucí z požehuání a volala: Tetičko, já vám nesu lék, ten jistě pomůže: Začněte se modlit k nejsv. Srdci Páně a za 9 dní budete viděti. Já jsem tomu nevěřila. Ale když vyprávěla, jaké bylo kázání, vzala jsem důvěru k Srdci Páně, s plačem se počnu modliti, aby se i nade mnou smilovalo, a ejhle! na 4. den jsem již viděla na jizbu a do 9 dní jsem úplně zraku nabyla. Utíkejte se všichni k nejsvětějšímu Srdci Páně, neboť nyní poznávám, že ještě žádného nesklamalo, kdo s důvěrou přišel k němu v jakémoliv tísni neb záležitosti.

*) U nás začíná každá 9denní pobožnost se sv. zpovědi a sv. přijmáním.

10. G. Z. služka opařila si před lety ruku; na ruce se jí vždy kože pukala a ruka i krvácela. Vzala jsem útočiště k nejsv. Srdci Páně a jsem úplně na ruce zahojena.

11. M. U. Měla jsem tak strašné pokoušky a nepokoje, jakoby ďábli ustavičně na mne čfhalí a zuby cenili. A to trvalo již půl roku. Vykonala jsem 9denní pobožnost a nám pokoj.

Poznámka a dodatek redakce. Známe dobře úhledy a způsoby mnohých našich katol. sourodáků, a čekáme, že jistojistě nebudou schvalovat tato oznámení ve „Škole,“ ač jinak jí nečtou, a že soukromě i veřejně, slovem i písmem svou nevoli ukáží. Abychom později na ty ony úsměšky nemuseli těm také-katolíkům odpovídat, oznamujeme opět zde, že těmto zprávám žádné jiné víry nepřidáváme než jakožto výpovědím pouhých lidí, ale lidí ve svém občanském životu vesměs poctivých a věruhodných, ač se mohou také mýlit, což však zajisté méně škody našim čtenářům by přineslo, nežli jiné úmyslné obchodnické ajp. „mýlky“ ve světských časopisech. Nepopíráme také, že mnohé uzdravení bylo by se stalo, dle vůle Boží, aniž by byla konána od nemocného 9denní pobožnost, aniž by bylo vzýváno Jméno Ježíš — vždyt i ti nejkruťejší, odpřisáhli nepřátelé Boží vyvázli z mnohých časných nebezpečí, arcit z nevyzpytatelných úrad Božích; — avšak slyšime-li z úst křestana, neřku ani katolika, dovozovati cosi o náhodě a že modlitba naše ze srdce skroušeného, pokorného, že jest malomocna a tedy zbytečna, ano umění lékařské a věda jediné pomoci s to jest, nelze nám se zdržeti úsměchu a mané musíme ty křestány politovati. Vždyt zřejmé tím dělají Krista Pána lhářem, an pravi: „Očkoli prositi budete Otce mého ve jmenu mém, dáf vám“ a „Proste a obdržíte, tlučte a bude vám otevřino.“ Či není více toho starého Boha, aneb zkácena jest Jeho ruka, aneb naši mladí mudrci (pravi mizerní epigoni bývalách) převzali do pachtu řízení světa a svrchovanou moc nad člověkem?! Staří, pravi učenci, když svým bystrým, přece ale jen lidským rozumem všemožné proskoumali, vyznali konečně, že všechno lidské vědění jest jen „látanina a náčrtky děcka“ u porovnání s tím, co duchu lidskému naprosto jest nedostizitelno.

K blahoslavené P. Marii bez poškrvny počatě.

Panno panen, nejvyšš blahá,
Nade všechny Bohu drahá,
Nebešťanů vládkyně,
Zbožný dej nám zpěv Ti sláti
Češf Ti vzdáti, blaho práti,
Slyš nás s nebes svatyně.

Jakž Tě chváliť, chvály hodná,
Panno něžná, přelahodná,
Živý zdroji milostí!
Neb jsi vděků plna celá,
Krásna celá, velestkvělá,
Schráno Boží bytosti.

Ó jak hojných v každé době,
Jenž jest mocen, skytal Tobě
Vnad a ozdob bez měru!
Jenžto řídí zemi, nebe,
Za matku si zvolil Tebe,
Za Svou choť a za dceru.

*) Od počátku zaslíbenou,
Přede všemi oblíbenou
V sladkou nebes pochotu,
Z hříchu Tebe nevymanil,
Ale před ním předustranil
Spasených co prvotu.

Věru šťastna's, Panno kázná,
Hlízy hříchu stále prázná,
Počata jsi bez viny;
Povšechného pádu prosta
Tvá hned duše zprvu vzrostá
V zázrak ctností jediný.

Přirozenost boj tu zpředla,
S milostí ho tehda vedla,
Avšak milost předčila;
Za jejího za oblivu
Andělům až ku podivu
Líbezna jsi, spanila.

Evo nová smlouvy nové,
Účastnice odvěkové
Krále králův oslavy,
Ty jsi ztřela silnou nohou
Strojivšího muku strohou
Škůdce světa Výbavy.

Rouchy čisté povždy jista
Vešla's z čistých samočistá
V nebes sídlo slovutné;
Pro Svůj život ozbožnělý
Nad svatými nad anděly
Žezlo třímáš mohutné.

Z latinského, původně od J. E. k. z Geisselů, arcib. Kolínského, podává

Fr. Buček.

Na pravici prosíš Syna,
By s těch byla sňata vina,
Jež Svou Krví vykoupil;
Ze Svých rukou roníš bláhy,
Dej by záhy ron té vláhy
Těž i na nás sestoupil!

Mořskou hvězdou buď nám v žití,
Bouřlivé kde vlnobití
Zevšad na nás utká;
Ježto dala's spásu ždanou,
Buď, ó buď nám onou branou,
Jež se k nebi odmyká.

Strahy panno milovděčné,
Po cestě nás po bezpečné
V časném zde veď vyhnanství;
Zhaj nás tuto před zlým činem,
Ať tam zříme s Tvým Tě Synem
V přeblaženém občanství.

V bdění nedej bychom zchábli,
V půtkách nedej bychom slábli
Proti pekla úkladu;
Buď nám matkou, přímlovkyní,
A chraň vždycky, zvláště nyní
Svatou Páně Osadu.

Zprost' nás hříchu zhoubné zloty
A vzněť v srdci Božské cnoty
Víru, lásku, naději;
Ty, jež spásé jsi tak ráda,
Přiveď strážně Svého stáda
K věčných rájů veřeji.

Jan Bapt. Alois Dreml.

Horlivost domu Tvého strávila mne.
Žalm 68, 10.

Dne 30. října doprovodili ctitelé zvěčnělého dstjp. děkana Sloupnického jeho tělesné pozůstatky ke hrobu. To úctyplné poslední zlíbání štědrých rukou a neunavných nohou zvěčnělého od osiřelých farníků Sloupnických, to hojně účastenství při pohřbu od jeho spolupracovníků na vinici Páně, z blízka i zdaleka, — 28 přichvátalo ač byl to den pro správce duchovní velmi nepohodlný, sobota, — celý ráz pohřbu dokazovalo, i cizinci a věci předešlých neznalému, co tuto oplakávali farníci, čeho želeli kněži při odchodu z tohoto pozemského strádání spolubratra Jana Aloise Dremla. Nicméně ale byl ten, ač nevidáno velký zástup truchlících a účast beroucích při pohřbu daleko menší než toho

*) Tuto sloku sám veledstjp. skladatel r. 1862 připojil.

zasluhovala osobnost J. A. Dremla a opravdu apoštolká jeho činnost a aby nevybledla jeho památka ale zachována byla aspoň jeho soudruhům v úřadě kněžském, zejména ale ctitelům nejsv. Srdce Ježíšova, jestiž to svatou povinností naší, aspoň náčrtky podati z jeho ač ne dlouhého přece na práce a zásluhy přebohatého života, které bohdá doplněny budou obšírnějším spisem. Jan Baptista A. Dreml narodil se r. 1821 30. června v Jedlovém (Schönbrunn) v Čechách z rodičů neprávě zámožných. Pro neobyčejnou svou bystrost ducha byl poslán do Litomyšle na studia gymnasialní a filosofická, které se skvělým prospěchem ukončiv byl přijat podle nejvroucnějšího svého přání do tovaryšstva Ježíšova, avšak pro chorobu tělesnou ba i pro náramnou úzkostlivost v plnění všech i nejmenších pravidel řádu vystoupil na radu svých duch. vůdců a studoval ve Vídni theologii. Po roku pokračoval v těchž studiích v Kr. Hradci, r. 1845 na kněžství byl vysvěcen.

Již theolog prohledl velmi dobře nekatoličnost t. zv. josefinského katolictví v Rakousku a působil v tom ohledu s celou mladistvou horlivostí mezi svými vrstevníky. Ovšem nebyl ušetřen obyčejných mrzutostí a ostud a dost mu spíláno novotářů i zpátečníků, přemrštěnců a pobožnustkářů; jedině muži klidné rozvahy pochopili jej a mezi představenými domu těšil se zvláště přízně tehdejšího spirituala, nynějšího dstjp. kancléře J. Raise, který nezřídka se jeho musel zastati v bouřích proti němu povstalých. Jiný jeho ochrance a věrný přítel a rádce, ku kterému jako k otci se vždy tulil a mnohé prázdniny u něho strávil, byl † farář Ketzelsdorfský P. Kukla, o němž budiž aspoň tuto zmíněno, že on první v nynějším století, zavedl v Čechách opět III. řád sv. Františka a jím poměrně tolik dobra svému okolí učinil, co celý řád světu.

Po vysvěcení byl J. A. Dreml poslán za kaplana do Újezda u Chocně ku staříckému faráři, kde činnosti jeho v semináři již započaté dost velké se otevřelo pole. Roku 1847 konal nejd. † biskup Hahnl visitaci mezi jinými také v Sloupnici a ku svému žalu shledal, že tam „abominatio desolationis,“ v kostele i v osadě. Kdo jednou spravoval farnost smíšeného náboženství, zejména kde převaha obyvatelstva, výhradně bohatí osadníci jsou nekatolíci, ten lehce pochopí duševní nuzotu takové farnosti, která po delší čas byla otevřena zlovůli všech nepřátel vnitřních i zevnitřních, a snadno si představí ty útrapy a zvízele, které přichystány jsou knězi horlivému, a svědomitému u vykonávání svého farářského úřadu v té osadě. Těžko jestiž jemu nésti to břemeno, ale ještě tíže jest biskupovi, najíti muže pro takové postavení spůsobilého. I biskup katol. může chybiti, třebaš ne úmyslně, Bůh to tak dopouští z úrad nevyzpytatelných; avšak již k vůli nesmrtelným, zbožným duším řídí Božský Pastýř sám jednání biskupovo právě v těch nejtěžších úkonech, v rozesýlání pastýřů na místa jejich vlohám příslušná.

Tak řídil Ježíš Kristus nejd. biskupa Hahnla a vnukl mu, aby na tu ztracenou vartu, do Sloupnice, poslal J. Dremla. Na jmeno Panny Marie nastoupil J. Dreml v Sloupnici svůj úrad a měl zde býti druhým Esdrašem a ty některé jiskry sv. víry a zbožnosti v živý plamen roznítiti. Tu měl hojnost i práce i utrpení, všeho dost, vyjma co by smyslům lichotilo. Od katolíků, ano vlašných, nenáviděn, od jinověrců, jakožto předvídaný pečlivý pastýř svého stáda, odpůrce vlka, osočován, ve vlastním příbytku za vetřelce považován a nad to vše v ustavičném zápasu s chorobou, mnohdy nesnesitelně křeči lámán, a ani od svých soudruhů v úřadě žádná potěchy nemaje vyjma málo přátel a často pouze úsměvu — zajisté mohl směle každého stíněného spolubratra těšiti, že sám všechny možné zvízele přestál s pomocí Boží šťastně. Jakožto dobrý pastýř, který Bohem Sloupnickým farníkům

byl dán, přehledl záhy veškeré pole své povinné činnosti a neodkládal práci. Za nejhlavnější prostředek znovuzrození farníků uspořádal missii již r. 1850., ve které pracoval P. Mastalíř, redemptorista, a nynější Oustecký dstjp. děkan P. Cibulka, a za 2 leta bylo renovace, aby ani jediná bylinka vzešlá ze semena dobrého nezanikla, a za dobu jeho farářství ještě dvakrát ty sv. misie obnovil vždy s větším duševným prospěchem. Netřeba se zmiňovati, co hluku ba i nevole nadělalo to nejen v Sloupnici nýbrž i v celém okolí, kdekoli ještě pevné měl kořeny t. zv. josefinský katolicism, avšak Bůh sám jediný ví a J. Dreml a jeho spolupracovníci to jen tušili, ovšem později poznali, co dobrého ty misie přinesly. K utvrzení a zachování toho působil J. D. především na odrostlejší mládež zakládaje spolky jinochů a panen, manželů a manželek a vštěpuje jim zvláštní jejich povinnost i zásluhy. Vše spojoval sv. růžencem, který brzo se stal všeobecnou modlitbou farníků, a úctou nejsv. Srdce Ježíšova, a hlavně zavedl uctívání a následování sv. Filomeny, divotvorkyně XIX. století a slavný učinil na její slavnost zbožné poutě do Sloupnice, kde až 15tero procesí přibýlo na ten den a nalezalo všakou příležitost duševní obrody a posily.

Roku 1866 byl přinucen stavět klášter cth. sestram Boromejkám. Byloť totiž na mále, že osada Horn. Sloupnice, ač dle duší počtu nazvíce katolická, obdržela školu nekatolickou, a sní ztrátu katol. víry a oproti všem protestům nenalezaje nikde pomoci, co má dobrý pastýř dělat, aby z duší své správě svěřených bezpečně mohl vydat svědectví? Velký dům stavět, který dobře 40.000 zl. stál, a vše cth. sestram Boromejkám tak příhodno učinit, aby s prospěchem mohly účinkovat i mezi lidem jim nepříznivým, toť jest pro chudého faráře, který mimo svých knih neměl než těch žebráků, kteří o almužnu jako pro povinovaný poplatek k němu přicházeli, toť jest věc skoro nemožnou; a přece započal ji J. A. Dreml v důvěře na pomoc Boží a dobrých lidí a chodil žebrat ke všem křesťanským domům a tiše snášel všechny ostrky a všechn posměch, o čemž jedině v obšírném spisu možno promluvit. Výsledek všeho ale jest ústav sám, zbudovaný pro obětavé sestry Boromejky a zdárně působící pro celé okolí, — skvělá to perla v zásluhách zvěčnělého. — Pravili jsme, že při svém příchodu r. 1847. nalezl kostel pustý a více méně zbořeníště. Přijdi poutníče, se podívat kterak svatostan nyní jest okrášlen; nevidělť sice zvěčnělý celou okrasu, jak ji sobě byl přál, ale zařídil ji a snad v posledním okamžení jeho života pozemského byla také poslední cihla vložena na stavbu a shůry dívá se on a mustruje celé dílo. Ještě málo dní před svou smrtí pobízeli zedníky, pracující v opravě presbyteria a ukončil slovy: „Jestli si nepospíšíte až do toho dne, neuvidím více dílo, nebo v ten den již jsem mrtev.“ Neuviděl toho sice ale dílo jest hotovo a nástupce — Bůh dejž jen hodného! — popraví, co v malém pro nedostatek času a peněz nemohlo býti dokonáno.

Ve své farnosti Sl. měl J. A. Dreml ovšem dosti práce, avšak jeho činnost nedala se touto obmezit, on se cítil puzena, on musel pracovat pro celou říši Kristovu na zemi ještě více, on byl misionářem slovem i písmem.

V letech, kdy důstojnosti kněžské dosáhl, byly nekatolické náhledy josefinské u velké míře rozšířeny mezi lidem i duchovenstvem a těch málo probudilých pastýřů duchovních potřebovali valně pomoci. Kdekoli bylo mnoho žně a málo pracovníků, tam se přidružil i J. A. Dreml, dokud mu dovolovaly práce jeho vlastní farnosti, povědom si dobře svého povolání býti rozdavatelem milostí Kristových veždy a všude. Známýf jsou jeho misie v Krumlově, v Lomnici a pověstné a zvláštního popisu hodné

v Studenci v Čechách, kde ho všude provázeli věrní jeho přátelé nynější, již jmenovaný dšp. děkan Oustecký J. Cibulka a někdo ze řádu redemptoristů.

Perem snažil se rozšiřovati říši Kristovu, sepsav krásný životopis sv. Filomeny a poučení pro všechny stavy, a nebylo katol. časopisu, jemuž by on nebyl svou přičinlivostí nápomocným. Zejména ale „Škola B. Srdce Páně“ děkuje jemu mimo jiné své nejhlavnější články o té pobožnosti a udomácnění jí v četných rodinách českých. Především ale pracoval o církvni pro celou církev platící povýšení úcty blh. Gunthera a blsl. Anežky Přemyslovy, což poslední pomocí jeho přátel v Čechách a v Římě mu ještě za živobytí dosáhl, a nelze upříti jemu nejhlavnější zásluhy o želané ono beatifikace, an on sám se svými přátely ony výlohy při tom nevyhnutelně žebrotou ukryti se vynasnažil. Zvěčnělý J. A. Dremel byl opravdový služebník Kristův, a proto také vlasti a národa svého milovný a nade vše obětavý, vzor kněze katolického a přítel a dobrodinec lidu.

Obdivu hodna byla jeho všestranná činnost. On byl jeden z těchto málo lidí, kteří právě za našich dob vždy méně se vyskytují, již se neuspokojí s vyplněním pouze svých nutných povinností. Zasnětiv se jednou službě Kristově a Jeho církvi vyčerpav všechny síly své v tom svatém povolání. Doma i venku, všude viděl potřebu svého spolupůsobení a nikdy neuznal za dobré ustati a si odpočinouti, leč u vroucích modlitbách za zdar svých prací. Nuzotě a bídě všude jej obkličující musel býti otcem, chrámu P. musel býti obnovitelem, svým farníkům, stísněným jinověrci a neznabohy, musel býti pastýřem a pečovati o duševné i hmotné, rodinné i občanské jich blaho, a nad to vše z mnohých stran doléháno naň a jistotně od něho očekávána i literární působnost, — a všem snažil se vyhověti a nazvíce vyhověl. Jeho duch čilý a obětavý přemohl všechno pohodlí tělesné a podmanil si úplně ve službu tu bez toho chatrnou schránku svou, ovšem ve neprávě souzeno že ji i zrušil. Horlivost pro čest Hospodinovu a o blaho církve stravila ho, platí ale zároveň o něm slovo Písma sv., že „proživ jen několik let vyplnil jich mnoho svými pracemi a zásluhami.“

Použiv milostivého léta vykonal generalní zpověď a 14 dní před svou smrtí opět a 5 dní ještě se snažil očistiti ode všech škvřn. Až do konce života svého byl činným, a ač měl dovolení v pádu nemoci ve svém příbytku sloužiti nejsv. oběť, činil to jen zřídka a řídil vše ve farnosti do poslední chvíle. V posledních dnech byl již pravým Lazarem; otoky a líseje učinily jej opravdu nejškaredějším podle těla, jeho přívětivost a otcovská láska ale činily jej nejpríjemnějším. Ve svém životě umíral on často, trápen nesnesitelnými bolestmi, a proto nebyla mu hostem nepředvídaným smrt, která jej rychle zachvátila, když právě 27. října ráno o 8¼ hod. se strojil k nejsvětější oběti, právě když v kostele bylo pozdvihování.

Zesnulý J. A. Dremel jest jeden z nejkrásnějších kvítek roku jubilejního a proto, jestli on již nepotřebuje našich modliteb, vzývejme ho, aby on za nás a za naši vlast u trůnu nebeského orodoval.

Spolek křesť. matek, o kterémž ve „Škole“ jsme se již dvakrát zmínili, počíná se šfít zejména v Budějovické diecési a jeho orgánem má býti nový časopis „Ludmila“. Přejeme tomu podnikovi všeho zdaru, nebo zajisté přijde mnohé jeho číslo tam, kde „Škola“ ještě se nečte, a bude místo ní v stejném směru pracovat; avšak ku zdárnému působení, potřeba jest vytrvalosti a takový nový časopis nesmí za rok, za 2 leta opět zaniknout, sice škoda marně plýtaných sil duševních i peněžných. V tom ohledu jest povšimnutí hoden ve „Hlasu“ čís. 94 dopis „Z okolí Olomouce“.

Zasvěcení se Božskému Srdci, které po celé církvi kat. letos se konalo 16. června, a obdařeno bylo plnomocnými odpustky, může se odbývat — Z dovolení sv. Otce ze dne 30. září — 26. prosince t. r. s těmitéž výhodami a stejným způsobem jako 16. června, v oněch místech, do kterých nedošlo apoštolské vybidnutí k oné slavnosti do 16. června, na který den ona byla ustanovena a odpustky obdařena. Jestli to výhoda zejména pro vzdálené misie zamořské. Spojme se s nimi aspoň v duchu.

Sv. růžence modlitba přemohla svým časem kacířstvo Albingenských, přemohla tyranství Turka hroící celé západní Evropě a přemáhá nyní na Slovensku statně mor kořaleční. Jak jsme svým čtenářům byli sdělili, konali katol. misionáři, praví to přátelé lidu, na Slovensku sv. misie s úmyslem, vytrhnouti ubohý národ z osidel pekelné náruživosti opájení se kořalkou. Vstěpili do srdcí věřících hluboké pravdy křesťanské, vzbudili ošklivost proti opilství a dali jim sv. růženc, aby si vyprosili boží pomoci proti onomu zloduchu. A hle! staly se divy i na nejobvyklejších opilcích: jako znovuzrozeni vystřehli se úplně pití kořalky, krémy zůstaly prázdné, lid byl povznešen ke své křest. důstojnosti a počal se těšiti i blahobytu. Toť ovšem nemohlo býti věcí lhostejnou otravitelům národa, ziskuchtivým, nekřesťanským krčmařům: docílili toho, že misionáři byli ze země vypuzeni, a již se radovali, že lid, neslyše výstražného hlasu svých dobrodinců, opět se vrátí k dřívějším neřestem. Avšak Panna Maria, patronka Uherské země, ujala se slováckého národa, který nepřestává se modliti sv. růženc a slib střídmosti obnovovati. Jak časté dopisy ze Slovenska dosvědčují, vyprázdňují se čím dál více krémy, chrámy se plní bratrstvo růžencové roste vždy novými údy. Zaplať to Pán Bůh těm horlivým domorodým kněžím, kteří dále pěstují, co moravští a čeští misionáři dobrého zaseli, kteří nepřestávají prostředkem sv. růžence zachovati národ slovenský před časnou i věčnou záhubou.

Avšak i na Moravě a v Čechách zmáhá se úžasně ten mor kořaleční, zejména v lidu chudším; pročpak se nechápeme proti němu onoho prostředku, který se co dobrý osvědčil na Slovensku? Zařídme sv. misie pro venkovany a pracujme pak vytrvale v duchu jimi vštěpeném.

Ukolébavka!

(Vánoční.)

Spi o spanilé děfátko,
Dřímej libý tichý sen;
Spi o božské pacholátko
Až rozsvitne tobě den.

Tiše větéřkové
Tiše dujte,
Drahé to poupátko
Nevzbuzujte!

Vy hvězdy vysoké,
Tvůrci ukloňte se,
Vy moře hluboké
Ve chvály vzdujte se!

Rozčeřtež vlnky své
A šumným hlaholem
Hlásejte kolkolem
Ty divy odvěčné!

Nyní něžné ručky spínáš
Po drahé matince své;
Jednou však je porozepneš
Ostřím hřebů zraněné!

O což jse's tu jako poupě
V jesličkách nám rozvilo;
Jak ti líčko to mladistvé
Růměncem se polilo!

Spi, o spanilé děfátko,
Dřímej libý tichý sen!
Spi, než přijde strasti doba,
Než rozsvitne žalu den!

Zlatá zrna.

1. Každý bojí se smrti těla a jen málo lidí bojí se smrti duše. — (Sv. Augustin.)
Nepovažuj všední hříchy za nic; nepohne-li tě jejich ohavnost, tož se aspoň lekni jich počtu. (Sv. Augustin.)

Když jednou blahoslaveného Jindřicha Suso veliký zmocnil se zármutek a on velikým zármutkem a úzkostí zmítán pochyboval, dojde-li nebeské blaženosti, uslyšel hlas, jenž mu pravil: „Povstaň a vejdi do mých ran, neb v nich jest celá tvá spása!“

2. Vezmi mučovníkům jich boje, a vzal's jim i jejich koruny; a zbav život útrap, zbavil's jej i blaženosti. — (Sv. Ambrož.)

Nikdo nepovažuj se za služebníka božího, jen když jest utrpením k tomu donucen. — (Sv. František z Assisi.)

Opat Jan tak zvaný Menší říkával; „Chtějí-li králové zmocniti se nepřátelského města, zadržují obyvatelům jeho potraviny a prosekají vodní roury, aby takto hladem je donutili se vzdáti; rovněž odnímá Bůh někdy hříšníkovi, by jej obrátil, časné dobro, a posílá naň rozličné útrapy, aby takto donucen se utíkal k Němu a skutečně se obrátil.“

3. Opuštění hříchů nezpomáhá ničeho tomu, jenž dále hřeší. — (Sv. Basilius.)

Posměvač jest a nikoliv kajcník, kdo to, čeho lituje, opět činí. — (Sv. Augustin.)

O Trochilu, žáku Platona, učence řeckého, vypravuje se, že měl obdylí své na straně k moři obrácené, a že se často díval na hru mořských vln. Jednou, když moře docela tiché bylo, zachtělo se mu vyjeti si na moře širé. Sotva však vstoupil na loď, zdvihla se tak zuřivá bouře, že zlámala kormidlo, stěžeň a loď ku plavbě učinila neschopnou. Než Trochilus zachránil se na břeh s velikým nebezpečenstvím. Uniknuv takto vlnám mořským a zachrániv život svůj, dal ihned zazditi ona okna, z nichž byla vyhlídka na moře, aby se mu takto nikdy více nezachtělo vydati se ještě jednou v nebezpečství života.

Sv. dětství obdrželo ředitelstvím v Solnohradech následující dary od 25. ledna do 15. listopadu 1875:

Z arcidiocese Solnohradské	2551	zl.	88	kr.
„ „ Vídeňské	475	„	55	„
„ diocese Linecké	1540	„	36	„
„ Tyrol	171	„	40	„
„ Vorarlbergu	1176	„	—	„
„ Korutan	79	„	60	„
„ Krajinska	177	„	—	„
„ Čech	781	„	63	„
„ Moravy	385	„	42	„
„ Uher (většina teprv dojde)	179	„	33	„
„ Horvatska	58	„	—	„
„ různých míst	1435	„	73	„

Úmysl modliteb na měsíc Prosince:

Wšsemohoucí wěčný Bože! obětují Tobě wšsedky své dobré skutky a modlitby ve spojení s Ježíšem Kristem a wšsemi zbožnými a swatými dušemi w nebi i na zemi za wšsedo to, což Pán Ježíš ve svém Božském Serdci přeje, jmenowitě ale w tomto měsíci, za katolické misie,
a w dnešní práwě den:

Den	ke cti	Obzwláště
1.	Sw. Eligia, bšp.:	za pomoc křesťanům w Turecku; za nešťastnou manželku.
2.	Sw. Bibiany, p.:	za zdar křest. spolkům panen; za obrácení hříšníka; za † otce.
3.	Sw. Frantiska Kav.:	za ústawy pro misijnáře; za obrácení jistých farnků.
4.	Sw. Barbory, p.:	za wdowu a sirotky po nešťastnících; za zdar moudrosti.
5.	(2 ned. adw.) Sw. Saby op.:	za zdar školám a ústawům řeholným; za obrácení opilce.
6.	Sw. Mikuláše, bšp.:	za dobročinné ústawy; za nešťastníky na moři; za nezábarnou dčmu.
7.	Sw. Ambrože, bšp.:	za zdar katol. uniwersitám; za ducha wšmluwnosti.
8.	Step. Poctě P. M.:	za Pia IX.; za wěšští školení úcty k P. Marii a za posilu wěrných jí ctitelů; za milost nejpotřebnější; za úplné pozdravení studujících.
9.	Sw. Leofadie, p.:	za brzkou pomoc manželům u velké nouzi; za ochranu B; za † matku.
10.	Sw. Melchiada, pp.:	za biskupy od swěta pronásledované; za křesťanskou rodinu.
11.	Sw. Damasa, pp.:	za wyprošení misie pro farnost M.; za wěrné duše w očistci.
12.	(3. ned. adw.) Sw. Sinesia, m.:	za hmotnou i dušewní podporu dělnictwu.
13.	Sw. Lucia a Dtilie, p.:	za sirotky 2 rodin; za dobrodince, kteří osleplému wyprošili zrak.
14.	Sw. Spiridiona, bšp.:	za rychlou pomoc křesťanům w Turecku; za nemocnou matku.
15.	Sw. Jrenea, bšp.:	za úplné polepsení a stálost w dobrém; za odpusťení hříchů.
16.	Sw. Eusebia, bšp.:	za bohowědecká učiliště w Rakousku; za nespokojeného kněze.
17.	Sw. Lazara, :	za nemocného bratra; za posilu proti hř. náruživosti; za chudinu 4 farností.
18.	Dčkávání porod u P. M.:	za 6 nowomanželů; za přetážení daného pohoršení.
19.	(4. ned. adw.) Sw. Memesia, m.:	za lásku a swornost 3 robinám; za 3 starce.
20.	Sw. Kristiny, p.:	za zdar spolků křest. matek a panen; za težece nemocnou paní.
21.	Sw. Tomáše, ap.:	za misijnáře w Indii a jejich ústawy; za spolky štědmosti.
22.	Sw. Zenona, woj.:	za křest. život ve wojísku; za zdatení-se literární práce.
23.	Sw. Wiktorie, p.:	za rozkwět církwe sw. ve Šwěbsku a Angličku; za obrácení matky.
24.	Adam a Ewy:	za dobrodince chudých dítek; za několik nešwědomitých manželů.
25.	Narození Páně:	za mír a pokoj lidem dobré wšle; za císaře rakouského.
26.	Sw. Štěpána, prvom.:	za kněze a biskupy neohrožené sw. prawdu zastávající.
27.	Sw. Jana ewang.:	za řády wěnující se sw. rozjímání a modlitbě; za nemocnou osobu.
28.	Sw. Mladátek:	za spolek „sw. dětštwí;“ za wícero sirotků; za přemožení náruživosti.
29.	Sw. Tomáše, bšp. m.:	za katol. uniwersity ve Francii a Angličku; za kněze kmeta.
30.	Sw. Dawida krále:	za české písemnictví; za obrodu církew. hudby a zpěwu.
31.	Sw. Sylwestra pp.:	na poděkování za milosti obdržené w uplynulém roce; za zdar „sw. dětštwí“ a za wšsedky příznivce a dobrodince „Školy Božského Serdce Páně.“

M o d l i t b a.

Božské Serdce Ježíše! štrže neposkwrněné Serdce Marie Panny obětují Tobě wšsedky modlitby, práce a utrpení toho dne spolu se wšsemi úmysly; ve kterých se uštwičně na oltáři obětuješ. — Obzwláště je obětují za ony Twé sluhy, kteří pracují na spasení kactřů a newěřících. Zapřisahám Tebe, o Božský Spasiteli, rozmnož počet těchto ubatných pracovníků, prodluž jejich dny, zachowej jejich řdnatost a oštraň wšse, což jim překážá žítí na wšsedch mířech králostwi Twé lásky. Amen.

Pane Ježíši, zaštrž ochranou swého Božského Serdce našeho sw. Dčce papeže! Serdce Ježíše a Marie! zachraňtež církew, říši Rakouskou a wlast naši česko-morawskou!

O přeslábě Serdce Panny Marie, buď mou spásou!

Swatý Michale archanděli, swatí Cyril a Methode, orobujte za nás!